॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਦੀਘਨਿਕਾਯੇ

ਮਹਾਵਗ੍ਗਟ੍ਠਕਥਾ

੧. ਮਹਾਪਦਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਕਥਾ

੧. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ…ਪੇ॰… ਕਰੇਰਿਕੁਟਿਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਪਦਾਨਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਪੁਬ੍ਬਪਦਵਣ੍ਣਨਾ – **ਕਰੇਰਿਕੁਟਿਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਰੇਰੀਤਿ ਵਰੁਣਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਨਾਮਂ, ਕਰੇਰਿਮਣ੍ਡਪੋ ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਟਿਕਾਯ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਕਰੇਰਿਕੁਟਿਕਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਯਥਾ ਕੋਸਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ''ਕੋਸਮ੍ਬਕੁਟਿਕਾ''ਤਿ। ਅਨ੍ਤੋਜੇਤਵਨੇ ਕਿਰ ਕਰੇਰਿਕੁਟਿ ਕੋਸਮ੍ਬਕੁਟਿ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿ ਸਲਲ਼ਾਗਾਰਨ੍ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਹਾਗੇਹਾਨਿ, ਏਕੇਕਂ ਸਤਸਹਸ੍ਸਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇਨ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਂ। ਤੇਸੁ ਸਲਲ਼ਾਗਾਰਂ ਰਞ੍ਞਾ ਪਸੇਨਦਿਨਾ ਕਾਰਿਤਂ, ਸੇਸਾਨਿ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੇਨ ਕਾਰਿਤਾਨਿ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੇਨ ਗਹਪਤਿਨਾ ਥਮ੍ਭਾਨਂ ਉਪਰਿ ਕਾਰਿਤਾਯ ਦੇਵਵਿਮਾਨਕਪ੍ਪਾਯ ਕਰੇਰਿਕੁਟਿਕਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ । **ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਾਸਨਿਕਖਲੁਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਿਕਾਨਂ ਪਾਤੋਵ ਭੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤੋਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੇਪਿ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਮੇਵ। ਇਧ ਪਨ ਪਕਤਿਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਤੋ ''ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। **ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਤੋ ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨਂ, ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਿਤਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕਰੇਰਿਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ੇਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਰੇਰਿਮਣ੍ਡਪਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਕਤਾਯ ਨਿਸੀਦਨਸਾਲਾਯ। ਸੋ ਕਿਰ ਕਰੇਰਿਮਣ੍ਡਪੋ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਕਾਯ ਚ ਸਾਲਾਯ ਚ ਅਨ੍ਤਰੇ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟੀਪਿ ਕਰੇਰਿਕੁਟਿਕਾਪਿ ਸਾਲਾਪਿ – ''ਕਰੇਰਿਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ''ਏਕਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਂ, ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਾਤਿਯੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਵਿਭਤ੍ਤੇਨ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵੁਤ੍ਥਕ੍ਖਨ੍ਧਸਨ੍ਤਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਾ। **ਧਮ੍ਮੀ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਸਂਯੁਤ੍ਤਾ।

ਉਦਪਾਦੀਤਿ ਅਹੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞਾਣਂ , **ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ** ਨਾਮ ਕੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ, ਕੇ ਨਾਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੀਤਿ। ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ, ਸਾਵਕਾ ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ। ਕਤਰਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ? ਯੇ ਅਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤਕਮ੍ਮਵਾਦਿਨੋ, ਤੇਪਿ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਂਯੇਵ ਕਪ੍ਪੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਤੋ ਪਰਂ। ਸਾਵਕਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਞ੍ਚੇਵ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਞ੍ਚ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਦ੍ਵੇ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਞ੍ਚ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਨ ਏਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਾਵਤਕਂ ਆਕਙ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਤਾਵਤਕਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ।

ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਖਨ੍ਧਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ, ਪਟਿਪਾਟਿਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਾਪਿ ਅਸਞ੍ਞਭਵਂ ਪਤ੍ਵਾ ਖਨ੍ਧਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਜਾਲੇ ਪਤਿਤਾ ਕੁਣ੍ਠਾ ਵਿਯ, ਕੂਪੇ ਪਤਿਤਾ ਪਙ੍ਗੁਲਾ ਵਿਯ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਠਤ੍ਵਾ ''ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ, ਇਤੋ ਪਰਂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਰਣਂ ਅਨ੍ਧਾਨਂ ਯਟ੍ਠਿਕੋਟਿਗਮਨਂ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਅਨ੍ਧਾ ਯਟ੍ਠਿਕੋਟਿਗ੍ਗਾਹਕੇ ਸਤਿਯੇਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਅਸਤਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਖਨ੍ਧਪਟਿਪਾਟਿਯਾਵ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਪਟਿਪਾਟਿਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ।

ਸਾਵਕਾਪਿ ਖਨ੍ਧਪਟਿਪਾਟਿਯਾਵ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ, ਅਸਞ੍ਞਭਵੰ ਪਤ੍ਵਾ ਖਨ੍ਧਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਤੇ ਵਟ੍ਟੇ ਸਂਸਰਣਕਸਤ੍ਤਾਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਅਭਾਵਕਾਲੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਸਞ੍ਞਭਵੇ ਪਨ ਪਞ੍ਚਕਪ੍ਪਸਤਾਨਿ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਤਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਨਯੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪਰਤੋ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ; ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸੋਭਿਤੋ। ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਪਨ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਂ ਯਂ ਠਾਨਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਤਦੇਵ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਚ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਮਾਨਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਦਿਟ੍ਠਕਤਸੁਤਮੇਵ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ ਸਾਵਕਾ ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਚ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਪਰੇਹਿ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਕਤਸੁਤਂ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ।

ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞਾਣਂ ਖਜ੍ਜੋਪਨਕਓਭਾਸਸਦਿਸਂ, ਸਾਵਕਾਨਂ ਪਦੀਪੋਭਾਸਸਦਿਸਂ, ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਨਂ ਓਸਧਿਤਾਰਕੋਭਾਸਸਦਿਸਂ, ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਚਨ੍ਦੋਭਾਸਸਦਿਸਂ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਰਦਸੂਰਿਯਮਣ੍ਡਲੋਭਾਸਸਦਿਸਂ। ਤਸ੍ਸ ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਜਾਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਜਾਤਿਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨੀਤਿ ਵਾ ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਕਪ੍ਪਸਤਾਨਿ ਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨੀਤਿ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨੇਵ ਖਲਿਤਂ, ਨ ਪਟਿਘਾਤਂ ਹੋਤਿ, ਆਵਜ੍ਜਨਪਟਿਬਦ੍ਧਮੇਵ ਆਕਙ੍ਖਮਨਸਿਕਾਰਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਪਟਿਬਦ੍ਧਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਦੁਬ੍ਬਲਪਤ੍ਤਪੁਟੇ ਵੇਗਕ੍ਖਿਤ੍ਤਨਾਰਾਚੋ ਵਿਯ, ਸਿਨੇਰੁਕੂਟੇ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਇਨ੍ਦਵਜਿਰਂ ਵਿਯ ਚ ਅਸਜ੍ਜਮਾਨਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ''ਅਹੋ ਮਹਨ੍ਤਂ ਭਗਵਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞਾਣ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂਯੇਵ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਜਾਤਾ ਪਵਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਇਤਿਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੋ, ਇਤਿਪਿ ਪੁਬ੍ਵੇਨਿਵਾਸੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਇਤਿਪੀ**ਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ।

੨-੩. ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ…ਪੇ॰… ਅਥ ਭਗਵਾ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ **ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। ਅਯਮੇਵ ਹਿ ਵਿਸੇਸੋ – ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇਨ ਅਸ੍ਸੋਸਿ, ਇਧ ਦਿਬ੍ਬਸੋਤੇਨ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਵਣ੍ਣਾਵਣ੍ਣਕਥਾ ਵਿਪ੍ਪਕਤਾ, ਇਧ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਕਥਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ – ''ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਮ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞਾਣਂ ਆਰਬ੍ਭ ਗੁਣਂ ਥੋਮੇਨ੍ਤਿ, ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞਾਣਸ੍ਸ ਪਨ ਮੇ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ; ਹਨ੍ਦ ਨੇਸਂ ਤਸ੍ਸ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਕਤਿਯਾਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਤ੍ਥਮੇਵ ਠਪਿਤੇ ਤਙ੍ਖਣੇ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੇ ਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਾਯ ਚ ''ਇਧ , ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿਆਦਿਪਟਿਵਚਨਸ੍ਸ ਚ ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਤੇਸਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਿਂ ਕਥਂ ਕਥੇਤੁਕਾਮੋ **ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥ ਨੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥ ਨੋ**ਤਿ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥ ਨੁ। ਅਥ ਨਂ ਪਹਟ੍ਠਮਾਨਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਯਾਚਮਾਨਾ **ਏਤਸ੍ਸ ਭਗਵਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ **ਏਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਿਕਥਾਕਰਣਸ੍ਸ।

੪. ਅਥ ਭਗਵਾ ਤੇਸਂ ਯਾਚਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਕਾਮੋ ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੁਣਾਥਾ''ਤਿ ਤੇ ਸੋਤਾਵਧਾਰਣਸਾਧੁਕਮਨਸਿਕਾਰੇਸੁ ਨਿਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਸਾਧਾਰਣਂ ਛਿਨ੍ਨਵਟੁਮਕਾਨੁਸ੍ਸਰਣਂ ਪਕਾਸੇਤੁਕਾਮੋ **ਇਤੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਯਂ ਵਿਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਵਿਪਸ੍ਸੀ। ਅਯਞ੍ਹਿ 'ਯ'ਨ੍ਤਿ ਸਦ੍ਦੋ ''ਯਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸੁਤਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਆਰੋਚੇਮਿ ਤਂ, ਭਗਵਤੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੦੩) ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨੇ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਯਂ ਤਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹ ਅਕਿਤ੍ਤਯੀ ਨੋ, ਅਞ੍ਞਂ ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮ ਤਦਿਙ੍ਘ ਬ੍ਰੂਹੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੮੮੧) ਉਪਯੋਗਵਚਨੇ। ''ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਵਕਾਸੋ, ਯਂ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਲੋਕਧਾਤੁਯਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੭੭) ਕਰਣਵਚਨੇ। ਇਧ ਪਨ ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ''ਤਿ। **ਉਦਪਾਦੀ**ਤਿ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਉਨ੍ਨਾਦੇਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ।

ਭਦ੍ਦਕਪ੍ਪੇਤਿ ਪਞ੍ਚਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਤ੍ਤਾ ਸੁਨ੍ਦਰਕਪ੍ਪੇ ਸਾਰਕਪ੍ਪੇਤਿ ਭਗਵਾ ਇਮਂ ਕਪ੍ਪਂ ਥੋਮੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਯਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਿਰ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਗਵਤਾ ਅਭਿਨੀਹਾਰੋ ਕਤੋ, ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਏਕਕਪ੍ਪੇਪਿ ਪਞ੍ਚ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਗਵਤੋ

ਅਭਿਨੀਹਾਰਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਪਨ ਤਣ੍ਹਙ੍ਕਰੋ, ਮੇਧਙ੍ਕਰੋ, ਸਰਣਙ੍ਕਰੋ, ਦੀਪਙ੍ਕਰੋਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਓਰਭਾਗੇ ਏਕਂ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਬੁਦ੍ਧਸੁਞ੍ਞਮੇਵ ਅਹੋਸਿ।

ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਕਪ੍ਪਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਨ ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਏਕੋਵ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਤਤੋਪਿ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਬੁਦ੍ਧਸੁਞ੍ਞਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਕਪ੍ਪਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਮਙ੍ਗਲੋ, ਸੁਮਨੋ, ਰੇਵਤੋ, ਸੋਭਿਤੋਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ । ਤਤੋਪਿ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਬੁਦ੍ਧਸੁਞ੍ਞਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਕਪ੍ਪਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਨ ਇਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਸ੍ਸ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਅਨੋਮਦਸ੍ਸੀ, ਪਦੁਮੋ, ਨਾਰਦੋਤਿ ਤਯੋ ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਤਤੋਪਿ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਬੁਦ੍ਧਸੁਞ੍ਞਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਕਪ੍ਪਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਨ ਇਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਉਪਰਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰੋ ਭਗਵਾ ਏਕੋਵ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਤਸ੍ਸ ਓਰਭਾਗੇ ਇਤੋ ਤਿਂਸਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਉਪਰਿ ਸੁਮੇਧੋ, ਸੁਜਾਤੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਤਤੋ ਓਰਭਾਗੇ ਇਤੋ ਅਟ੍ਠਾਰਸਨ੍ਨਂ ਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਉਪਰਿ ਪਿਯਦਸ੍ਸੀ, ਅਤ੍ਥਦਸ੍ਸੀ, ਧਮ੍ਮਦਸ੍ਸੀਤਿ ਤਯੋ ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਅਥ ਇਤੋ ਚਤੁਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇ ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਏਕੋਵ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਇਤੋ ਦ੍ਵੇ ਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇ ਤਿਸ੍ਸੋ, ਫੁਸ੍ਸੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਇਤੋ ਏਕਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਇਤੋ ਏਕਤਿਂਸੇ ਕਪ੍ਪੇ ਸਿਖੀ, ਵੇਸ੍ਸਭੂਤਿ ਦ੍ਵੇ ਬੁਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਭਦ੍ਦਕਪ੍ਪੇ ਕਕੁਸਨ੍ਧੋ, ਕੋਣਾਗਮਨੋ, ਕਸ੍ਸਪੋ, ਗੋਤਮੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਬੁਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਮੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ। ਏਵਮਯਂ ਕਪ੍ਪੋ ਪਞ੍ਚਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਤ੍ਤਾ ਸੁਨ੍ਦਰਕਪ੍ਪੋ ਸਾਰਕਪ੍ਪੋਤਿ ਭਗਵਾ ਇਮਂ ਕਪ੍ਪਂ ਥੋਮੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ।

ਕਿਂ ਪਨੇਤਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂਯੇਵ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤਿ – ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਏਤ੍ਤਕਾ ਬੁਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਵਾ''ਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤੀਤਿ? ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤਿ। ਕੇਸਂ? ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ। ਕਪ੍ਪਸਣ੍ਠਾਨਕਾਲਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਏਕਮਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਏਕਙ੍ਗਣਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ ਲੋਕਸਨ੍ਨਿਵਾਸੇ ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਣ੍ਠਾਨਤ੍ਥਾਯ ਦੇਵੋ ਵਸ੍ਸਿਤੁਂ ਆਰਭਤਿ। ਆਦਿਤੋਵ ਅਨ੍ਤਰਟ੍ਠਕੇ ਹਿਮਪਾਤੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਤਿਲਮਤ੍ਤਾ ਕਣਮਤ੍ਤਾ ਤਣ੍ਡੁਲਮਤ੍ਤਾ ਮੁਗ੍ਗ-ਮਾਸ-ਬਦਰ-ਆਮਲਕ-ਏਲਾਲੁਕ-ਕੁਮ੍ਭਣ੍ਡ-ਅਲਾਬੁਮਤ੍ਤਾ ਉਦਕਧਾਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਉਸਭਦ੍ਵੇਉਸਭਅਡ੍ਢਗਾਵੁਤਗਾਵੁਤਦ੍ਵੇਗਾਵੁਤਅਡ੍ਢਯੋਜਨਯੋਜਨਦ੍ਵਿਯੋਜਨ…ਪੇ॰… ਯੋਜਨਸਤਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਯੋਜਨਸਤਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਯਾਵ ਅਵਿਨਟ੍ਠਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਤਂ ਉਦਕਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਭਸ੍ਸਤਿ, ਭਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਉਦਕੇ ਪਕਤਿਦੇਵਲੋਕਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਦੇਵਲੋਕਾ ਸਣ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਸਣ੍ਠਹਨਵਿਧਾਨਂ ਵਿ**ਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਸਣ੍ਠਹਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪਨ ਪਤ੍ਤੇ ਉਦਕੇ ਧਮਕਰਣਮੁਖੇ ਪਿਹਿਤੇ ਵਿਯ ਵਾਤਵਸੇਨ ਤਂ ਉਦਕਂ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਤਿ, ਉਦਕਪਿਟ੍ਠੇ ਉਪ੍ਪਲਿਨਿਪਣ੍ਣਂ ਵਿਯ ਪਥਵੀ ਸਣ੍ਠਹਤਿ। ਮਹਾਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ ਵਿਨਸ੍ਸਮਾਨੇ ਲੋਕੇ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਸਣ੍ਠਹਮਾਨੇ ਪਠਮਂ ਸਣ੍ਠਹਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਪਦੁਮਿਨਿਗਚ੍ਛੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਚੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਬੁਦ੍ਧੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ, ਪੁਪ੍ਫਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਨੋ ਚੇ, ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਞ੍ਚ ਸਚੇ ਏਕੋ ਬੁਦ੍ਧੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਕਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਚੇ ਦ੍ਵੇ, ਤਯੋ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ, ਪਞ੍ਚ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤਾਨਿ ਚ ਖੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਨਾਲ਼ੇ ਕਣ੍ਣਿਕਾਬਦ੍ਧਾਨਿ ਹੁਤ੍ਵਾ। ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ''ਆਯਾਮ , ਮਯਂ ਮਾਰਿਸਾ, ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਮਹਾਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਕਪ੍ਪੇ ਪੁਪ੍ਫਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਤੇ ਪਨ ਅਪੁਪ੍ਫਿਤਗਚ੍ਛਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਅਨ੍ਧਕਾਰੋ ਵਤ ਭੋ ਲੋਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਤਾ ਮਤਾ ਸਤ੍ਤਾ ਅਪਾਯੇ ਪੂਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਛ ਦੇਵਲੋਕਾ ਨਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਸੁਞ੍ਞਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਨਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਪੁਪ੍ਫਿਤਕਾਲੇ ਪਨ ਪੁਪ੍ਫਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇਸੁ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤੇਸੁ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੇਸੁ ਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੇਸੁ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਸੁ ਦੇਵੋਰੋਹਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਸੁ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਓਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੇਸੁ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤੇਸੁ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਕਮ੍ਪਨਾਦੀਨਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਾਨਿ ਦਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਚ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਪਾਯਾ ਪਰਿਹਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਛ ਦੇਵਲੋਕਾ ਨਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਪਰਿਪੂਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਚ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਭਦ੍ਦਕਪ੍ਪੇ ਪਞ੍ਚ ਪਦੁਮਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਂ ਆਨੁਭਾਵੇਨ

ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਬੁਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਪਞ੍ਚਮੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ। ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋਪਿ ਤਾਨਿ ਪਦੁਮਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਜਾਨਿਂਸੁ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

ਆਯੁਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫-੭. ਇਤਿ ਭਗਵਾ – ''ਇਤੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਕਪ੍ਪਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤੇਸਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਜਾਤਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਦਿਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵਿ**ਪਸ੍ਸੀ, ਭਿਕ੍ਖ**ਵੇਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਆਯੁਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ **ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਲਹੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਭਯਮੇਤਂ ਅਪ੍ਪਕਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ਯਞ੍ਹਿ ਅਪ੍ਪਕਂ, ਤਂ ਪਰਿਤ੍ਤਞ੍ਚੇਵ ਲਹੁਕਞ੍ਚ ਹੋਤਿ।

ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ **ਭਿਯ੍ਯੋ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਸਤਤੋ ਵਾ ਉਪਰਿ ਅਪ੍ਪਂ, ਅਞ੍ਞਂ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਅਪਤ੍ਵਾ ਵੀਸਂ ਵਾ ਤਿਂਸਂ ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਂ ਵਾ ਪਣ੍ਣਾਸਂ ਵਾ ਸਟ੍ਠਿ ਵਾ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਜੀਵਤਿ। ਏਵਂ ਦੀਘਾਯੁਕੋ ਪਨ ਅਤਿਦੁਲ੍ਲਭੋ, ਅਸੁਕੋ ਕਿਰ ਏਵਂ ਚਿਰਂ ਜੀਵਤੀਤਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਸਾਖਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਵੀਸਵਸ੍ਸਸਤਂ ਜੀਵਤਿ, ਤਥਾ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਯੁ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਸੇਲੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਬਾਵਰਿਯਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ, ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋਤਿ। ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਵਸ੍ਸਸਤਞ੍ਚੇਵ ਪਣ੍ਣਾਸਞ੍ਚ ਵਸ੍ਸਾਨਿ, ਬਾਕੁਲਤ੍ਥੇਰੋ ਵਸ੍ਸਸਤਞ੍ਚੇਵ ਸਟ੍ਠਿ ਚ ਵਸ੍ਸਾਨਿ। ਅਯਂ ਸਬ੍ਬਦੀਘਾਯੁਕੋ। ਸੋਪਿ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਸਤਾਨਿ ਨ ਜੀਵਤਿ।

ਵਿਪਸ੍ਸੀਆਦਯੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾ ਮੇਤ੍ਤਾਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇਨ ਸੋਮਨਸ੍ਸਸਹਗਤਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਅਸਙ੍ਖਾਰਿਕਚਿਤ੍ਤੇਨ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ। ਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਹਿਤਾਯ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯਾ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਆਯੁ, ਇਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਬੁਦ੍ਧਾ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਯੁਕਾ। ਤੇ ਕਸ੍ਮਾ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਨ ਅਟ੍ਠਂਸੁ? ਉਤੁਭੋਜਨਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ। ਉਤੁਭੋਜਨਵਸੇਨ ਹਿ ਆਯੁ ਹਾਯਤਿਪਿ ਵਡ੍ਢਤਿਪਿ।

ਤਤ੍ਥ ਯਦਾ ਰਾਜਾਨੋ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਉਪਰਾਜਾਨੋ, ਸੇਨਾਪਤਿ, ਸੇਟ੍ਠਿ, ਸਕਲਨਗਰਂ, ਸਕਲਰਟ੍ਠਂ ਅਧਮ੍ਮਿਕਮੇਵ ਹੋਤਿ; ਅਥ ਤੇਸਂ ਆਰਕ੍ਖਦੇਵਤਾ, ਤਾਸਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਮਿਤ੍ਤਾ ਭੂਮਟ੍ਠਦੇਵਤਾ, ਤਾਸਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਮਿਤ੍ਤਾ ਆਕਾਸਟ੍ਠਕਦੇਵਤਾ, ਆਕਾਸਟ੍ਠਕਦੇਵਤਾਨਂ ਮਿਤ੍ਤਾ ਉਣ੍ਹਵਲਾਹਕਾ ਦੇਵਤਾ, ਤਾਸਂ ਮਿਤ੍ਤਾ ਅਬ੍ਭਵਲਾਹਕਾ ਦੇਵਤਾ, ਤਾਸਂ ਮਿਤ੍ਤਾ ਸੀਤਵਲਾਹਕਾ ਦੇਵਤਾ, ਤਾਸਂ ਮਿਤ੍ਤਾ ਵਸ੍ਸਵਲਾਹਕਾ ਦੇਵਤਾ, ਤਾਸਂ ਮਿਤ੍ਤਾ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾ ਦੇਵਤਾ, ਤਾਸਂ ਮਿਤ੍ਤਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਦੇਵਤਾ, ਤਾਸਂ ਮਿਤ੍ਤਾ ਯਾਮਾ ਦੇਵਤਾਤਿ ਏਵਮਾਦਿ। ਏਵਂ ਯਾਵ ਭਵਗ੍ਗਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕੇ ਸਬ੍ਬਾ ਦੇਵਬ੍ਰਹ੍ਮਪਰਿਸਾਪਿ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਾਸਂ ਅਧਮ੍ਮਿਕਤਾਯ ਵਿਸਮਂ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਵਾਤੋ ਯਥਾਮਗ੍ਗੇਨ ਨ ਵਾਯਤਿ, ਅਯਥਾਮਗ੍ਗੇਨ ਵਾਯਨ੍ਤੋ ਆਕਾਸਟ੍ਠਕਵਿਮਾਨਾਨਿ ਖੋਭੇਤਿ, ਵਿਮਾਨੇਸੁ ਖੋਭਿਤੇਸੁ ਦੇਵਤਾਨਂ ਕੀਲ਼ਨਤ੍ਥਾਯ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਨ ਨਮਨ੍ਤਿ, ਦੇਵਤਾਨਂ ਕੀਲ਼ਨਤ੍ਥਾਯ ਚਿਤ੍ਤੇਸੁ ਅਨਮਨ੍ਤੇਸੁ ਸੀਤੁਣ੍ਹਭੇਦੋ ਉਤੁ ਯਥਾਕਾਲੇਨ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇ ਨ ਸਮ੍ਮਾ ਦੇਵੋ ਵਸ੍ਸਤਿ, ਕਦਾਚਿ ਵਸ੍ਸਤਿ, ਕਦਾਚਿ ਨ ਵਸ੍ਸਤਿ; ਕਤ੍ਥਚਿ ਵਸ੍ਸਤਿ, ਕਤ੍ਥਚਿ ਨ ਵਸ੍ਸਤਿ, ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੋਪਿ ਵਪ੍ਪਕਾਲੇ ਅਙ੍ਕੁਰਕਾਲੇ ਨਾਲ਼ਕਾਲੇ ਪੁਪ੍ਫਕਾਲੇ ਖੀਰਗ੍ਗਹਣਾਦਿਕਾਲੇਸੁ ਯਥਾ ਯਥਾ ਸਸ੍ਸਾਨਂ ਉਪਕਾਰੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਤਥਾ ਵਸ੍ਸਤਿ ਚ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ ਚ, ਤੇਨ ਸਸ੍ਸਾਨਿ ਵਿਸਮਪਾਕਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਵਿਗਤਗਨ੍ਧਵਣ੍ਣਰਸਾਦਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ। ਏਕਭਾਜਨੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤਣ੍ਡੁਲੇਸੁਪਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਭਤ੍ਤਂ ਉਤ੍ਤਣ੍ਡੁਲਂ ਹੋਤਿ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਤਿਕਿਲਿਨ੍ਨਂ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਮਪਾਕਂ। ਤਂ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਂ ਕੁਚ੍ਛਿਯਮ੍ਪਿ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪਚ੍ਚਤਿ। ਤੇਨ ਸਤ੍ਤਾ ਬਹ੍ਵਾਬਾਧਾ ਚੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪਾਯੁਕਾ ਚ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਉਤੁਭੋਜਨਵਸੇਨ ਆਯੁ ਹਾਯਤਿ।

ਯਦਾ ਪਨ ਰਾਜਾਨੋ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਉਪਰਾਜਾਨੋਪਿ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਿਕਤ੍ਤਾ ਸਮਂ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਯਥਾਮਗ੍ਗੇਨ ਵਾਤੋ ਵਾਯਤਿ, ਯਥਾਮਗ੍ਗੇਨ ਵਾਯਨ੍ਤੋ ਆਕਾਸਟ੍ਠਕਵਿਮਾਨਾਨਿ ਨ ਖੋਭੇਤਿ, ਤੇਸਂ ਅਖੋਭਾ ਦੇਵਤਾਨਂ ਕੀਲ਼ਨਤ੍ਥਾਯ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਨਮਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਕਾਲੇਨ ਉਤੁ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਦੇਵੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਸ੍ਸਤਿ, ਵਪ੍ਪਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਸ੍ਸਾਨਂ ਉਪਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕਾਲੇ ਵਸ੍ਸਤਿ, ਕਾਲੇ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਤੇਨ ਸਸ੍ਸਾਨਿ ਸਮਪਾਕਾਨਿ ਸੁਗਨ੍ਧਾਨਿ ਸੁਵਣ੍ਣਾਨਿ ਸੁਰਸਾਨਿ ਓਜਵਨ੍ਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਹਿ ਸਮ੍ਪਾਦਿਤਂ ਭੋਜਨਂ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਮਾ ਪਰਿਪਾਕਂ ਗਚ੍ਛਤਿ , ਤੇਨ ਸਤ੍ਤਾ ਅਰੋਗਾ ਦੀਘਾਯੁਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਉਤੁਭੋਜਨਵਸੇਨ ਆਯੁ ਵਡ੍ਢਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਸੀਤਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਯੁਕਕਾਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਸਿਖੀ ਸਤ੍ਤਤਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਯੁਕਕਾਲੇਤਿ ਇਦਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਪਰਿਹੀਨਸਦਿਸਂ ਕਤਂ, ਨ ਪਨ ਏਵਂ ਪਰਿਹੀਨਂ, ਵਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹੀਨਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਥਂ? ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਤਾਵ ਕਪ੍ਪੇ ਕਕੁਸਨ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਯੁਕਕਾਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਪਞ੍ਚ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਠਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਮੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਯੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ। ਤਂ ਆਯੁ ਪਰਿਹਾਯਮਾਨਂ ਦਸਵਸ੍ਸਕਾਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵਡ੍ਢਮਾਨਂ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਰਿਹਾਯਮਾਨਂ ਤਿਂਸਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਕਾਲੇ ਠਿਤਂ; ਤਦਾ ਕੋਣਾਗਮਨੋ ਭਗਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਤਥੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਤਂ ਆਯੁ ਦਸਵਸ੍ਸਕਾਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵਡ੍ਢਮਾਨਂ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਕਾਲੇ ਠਿਤਂ; ਤਦਾ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਤਥੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਤਂ ਆਯੁ ਦਸਵਸ੍ਸਕਾਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵਡ੍ਢਮਾਨਂ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸਸਤਕਾਲਂ ਪਤ੍ਤਂ, ਅਥ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਏਵਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਪਰਿਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹੀਨਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਯਂ ਆਯੁਪਰਿਮਾਣੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਤਂ ਤਦੇਵ ਆਯੁਪਰਿਮਾਣਂ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਆਯੁਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਬੋਧਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਣ੍ਣਨਾ

੮. ਬੋਧਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਪਨ **ਪਾਟਲਿਯਾ ਮੂਲੇ**ਤਿ ਪਾਟਲਿਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ। ਤਸ੍ਸਾ ਪਨ ਪਾਟਲਿਯਾ ਖਨ੍ਧੋ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਪਣ੍ਣਾਸਰਤਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ, ਸਾਖਾ ਪਣ੍ਣਾਸਰਤਨਾਤਿ ਉਬ੍ਬੇਧੇਨ ਰਤਨਸਤਂ ਅਹੋਸਿ। ਤਂ ਦਿਵਸਞ੍ਚ ਸਾ ਪਾਟਲਿ ਕਣ੍ਣਿਕਾਬਦ੍ਧੇਹਿ ਵਿਯ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਮੂਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਕਸਞ੍ਛਨ੍ਨਾ ਅਹੋਸਿ, ਦਿਬ੍ਬਗਨ੍ਧਂ ਵਾਯਤਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਤਦਾ ਅਯਮੇਵ ਪੁਪ੍ਫਿਤਾ, ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਸਬ੍ਬਪਾਟਲਿਯੋ ਪੁਪ੍ਫਿਤਾ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਪਾਟਲਿਯੋ, ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਸਬ੍ਬਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਖਨ੍ਧਪਦੁਮਾਨਿ, ਸਾਖਾਸੁ ਸਾਖਾਪਦੁਮਾਨਿ, ਲਤਾਸੁ ਲਤਾਪਦੁਮਾਨਿ, ਆਕਾਸੇ ਆਕਾਸਪਦੁਮਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਿਤਾਨਿ, ਪਥਵਿਤਲਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਪਿ ਮਹਾਪਦੁਮਾਨਿ ਉਟ੍ਠਿਤਾਨਿ। ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋਪਿ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣੇਹਿ ਪਦੁਮੇਹਿ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਰਤ੍ਤੁਪ੍ਪਲੇਹਿ ਚ ਸਞ੍ਛਨ੍ਨੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਕਲਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਧਜਮਾਲਾਕੁਲਂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਨਿਬਦ੍ਧਪੁਪ੍ਫਦਾਮਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਮਾਲਾਗੁਲ਼ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਂ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣਕੁਸੁਮਸਮੁਜ੍ਜਲਂ ਨਨ੍ਦਨਵਨਚਿਤ੍ਤਲਤਾਵਨਮਿਸ੍ਸਕਵਨਫਾਰੁਸਕਵਨਸਦਿਸਂ ਅਹੋਸਿ। ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਉਸ੍ਸਿਤਦ੍ਧਜਾ ਪਚ੍ਛਿਮਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਂ ਅਭਿਹਨਨ੍ਤਿ। ਪਚ੍ਛਿਮਦਕ੍ਖਿਣਉਤ੍ਤਰਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਉਸ੍ਸਿਤਦ੍ਧਜਾ ਦਕ੍ਖਿਣਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਂ ਅਭਿਹਨਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸਿਰੀਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। **ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਸਕਲਂ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਵਿਭਵਸਿਰਿਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਮਾਨੋ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ।

''ਸਿਖੀ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਪੁਣ੍ਡਰੀਕੋ**ਤਿ ਸੇਤਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖੋ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤਦੇਵ ਪਰਿਮਾਣਂ। ਤਂ ਦਿਵਸਞ੍ਚ ਸੋਪਿ ਦਿਬ੍ਬਗਨ੍ਧੇਹਿ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਸੁਸਞ੍ਛਨ੍ਨੋ ਅਹੋਸਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ, ਫਲੇਹਿਪਿ ਸਞ੍ਛਨ੍ਨੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਕਤੋ ਤਰੁਣਾਨਿ ਫਲਾਨਿ, ਏਕਤੋ ਮਜ੍ਝਿਮਾਨਿ ਫਲਾਨਿ, ਏਕਤੋ ਨਾਤਿਪਕ੍ਕਾਨਿ ਫਲਾਨਿ, ਏਕਤੋ ਸੁਪਕ੍ਕਾਨਿ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਦਿਬ੍ਬੋਜਾਨਿ ਵਿਯ ਸੁਰਸਾਨਿ ਓਲਮ੍ਬਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਸੋ, ਏਵਂ ਸਕਲਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਸੁ ਪੁਪ੍ਫੂਪਗਰੁਕ੍ਖਾ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ, ਫਲੂਪਗਰੁਕ੍ਖਾ ਫਲੇਹਿ ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ ਅਹੇਸੁਂ।

ਸਾਲੋਤਿ ਸਾਲਰੁਕ੍ਖੋ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤਦੇਵ ਪਰਿਮਾਣਂ, ਤਥੇਵ ਪੁਪ੍ਫਸਿਰੀਵਿਭਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਿਰੀਸਰੁਕ੍ਖੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਉਦੁਮ੍ਬਰਰੁਕ੍ਖੇ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਨਾਹੇਸੁਂ, ਫਲਵਿਭੂਤਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਮ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਾਵ, ਤਥਾ ਨਿਗ੍ਰੋਧੇ, ਤਥਾ ਅਸ੍ਸਤ੍ਥੇ। ਇਤਿ ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਏਕੋਵ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ, ਰੁਕ੍ਖਾ ਪਨ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਯਸ੍ਸ ਯਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਚਤੁਮਗ੍ਗਞਾਣਸਙ੍ਖਾਤਬੋਧਿਂ ਬੁਦ੍ਧਾ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਸੋ **ਬੋਧੀ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਯਂ ਬੋਧਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਾਮ।

ਸਾਵਕਯੁਗਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਣ੍ਣਨਾ

੯. ਸਾਵਕਯੁਗਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਪਨ **ਖਣ੍ਡਤਿਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਖਣ੍ਡੋ ਚ ਤਿਸ੍ਸੋ ਚ। ਤੇਸੁ ਖਣ੍ਡੋ ਏਕਪਿਤਿਕੋ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤੋ । ਖਣ੍ਡੋ ਪਵ੍ਵਾਪਾਰਮਿਯਾ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਮਾਧਿਪਾਰਮਿਯਾ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤੋ। **ਅਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਵਸੇਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਸਦਿਸਗੁਣਤਾਯ ਉਤ੍ਤਮਂ। **ਭਦ੍ਦਯੁਗ**ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗਤ੍ਤਾਯੇਵ ਭਦ੍ਦਯੁਗਂ। **ਅਭਿਭੂਸਮ੍ਭਵ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਭੂ ਚ ਸਮ੍ਭਵੋ ਚ। ਤੇਸੁ ਅਭਿਭੂ ਪਵ੍ਵਾਪਾਰਮਿਯਾ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਸਿਖਿਨਾ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਰੁਣਵਤਿਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪਰਿਸਾਯ ਵਿਵਿਧਾਨਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਅਨ੍ਧਕਾਰੇਨ ਫਰਿਤ੍ਵਾ – ''ਕਿਂ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤਸਂਵੇਗਾਨਂ ਓਭਾਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ – ''ਸਬ੍ਬੇ ਮੇ ਰੂਪਞ੍ਚ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੁ, ਸਦ੍ਦਞ੍ਚ ਸੁਣਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ – ''ਆਰਮ੍ਭਥਾ''ਤਿ ਗਾਥਾਦ੍ਵਯਂ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੮੫) ਭਣਨ੍ਤੋ ਸਦ੍ਦਂ ਸਾਵੇਸਿ। ਸਮ੍ਭਵੋ ਸਮਾਧਿਪਾਰਮਿਯਾ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ।

ਸੋਣੁਤ੍ਤਰਨ੍ਤਿ ਸੋਣੋ ਚ ਉਤ੍ਤਰੋ ਚ। ਤੇਸੁਪਿ ਸੋਣੋ ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਮਿਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਉਤ੍ਤਰੋ ਸਮਾਧਿਪਾਰਮਿਂ ਪਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ। **ਵਿਧੁਰਸਞ੍ਜੀਵ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਧੁਰੋ ਚ ਸਞ੍ਜੀਵੋ ਚ। ਤੇਸੁ ਵਿਧੁਰੋ ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਮਿਂ ਪਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਸਞ੍ਜੀਵੋ ਸਮਾਧਿਪਾਰਮਿਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਬਹੁਲੋ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਕੁਟਿਲੇਣਮਣ੍ਡਪਾਦੀਸੁ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਬਲੇਨ ਝਾਯਨ੍ਤੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਅਰਞ੍ਞੇ ਨਿਰੋਧਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਅਥ ਨਂ ਵਨਕਮ੍ਮਿਕਾਦਯੋ ''ਮਤੋ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਝਾਪੇਸੁਂ। ਸੋ ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਚੀਵਰਾਨਿ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਤਦੁਪਾਦਾਯੇਵ ਚ ਨਂ ''ਸਞ੍ਜੀਵੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਿਂਸੁ। **ਭਿਯਜੋਸੁਤ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਯਜੋਸੋ ਚ ਉਤ੍ਤਰੋ ਚ। ਤੇਸੁ ਭਿਯਜੋਸੋ ਪਞ੍ਞਾਯ ਉਤ੍ਤਰੋ, ਉਤ੍ਤਰੋ ਸਮਾਧਿਨਾ ਅਗ੍ਗੋ ਅਹੋਸਿ। **ਤਿਸ੍ਸਭਾਰਦ੍ਵਾਜ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਚ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਚ । ਤੇਸੁ ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਮਿਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਸਮਾਧਿਪਾਰਮਿਂ ਪਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ । **ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਚ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਚ। ਤੇਸੁ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਾਵਿਸਯੇ, ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਸਮਾਧਿਵਿਸਯੇ ਅਗ੍ਗੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਯਂ ਸਾਵਕਯੁਗਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਾਮ।

ਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦. ਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਪਠਮਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਕੋ ਅਹੋਸਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੂ, ਸਬ੍ਬੇ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਅਨਾਮਨ੍ਤਿਤਾਵ ਆਗਤਾ, ਇਤਿ ਤੇ ਚ ਖੋ ਪਨ੍ਨਰਸੇ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਬੀਜਨਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਉਪੋਸਥਂ ਓਸਾਰੇਸਿ। ਦੁਤਿਯਤਤਿਯੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਥਾ ਸੇਸਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਬ੍ਬਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਸੁ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਗਵਤੋ ਪਠਮਬੋਧਿਯਾਵ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਇਦਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤਂ ਅਪਰਭਾਗੇ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਮਯ੍ਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ''ਤਿ ਅਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਅਹੋਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਅਡ੍ਢਤੇਲ਼ਸਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨੀ**ਤਿ ਪੁਰਾਣਜਟਿਲਾਨਂ ਸਹਸ੍ਸਂ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਨਂ ਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਸਤਾਨੀਤਿ ਅਡ੍ਢਤੇਲ਼ਸਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਨਂ ਅਭਿਨੀਹਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਤ੍ਥੁਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬਾ। ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਪਨ ਤੇਸਂ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਪਨ੍ਨਰਸਮੇ ਦਿਵਸੇ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਪਬ੍ਬਤਮਜ੍ਝੇ ਸੂਕਰਖਤਲੇਣਪਬ੍ਭਾਰੇ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਦੀਘਨਖਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਸਜ੍ਜਿਤੇ ਧਮ੍ਮਯਾਗੇ ਵੇਦਨਾਪਰਿਗ੍ਗਹਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੦੧) ਦੇਸਿਯਮਾਨੇ ਦੇਸਨਂ ਅਨੁਬੁਜ੍ਝਮਾਨਂ ਞਾਣਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞਾਣਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਭਗਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇਯੇਵ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਸਿ। ਥੇਰੋ – ''ਕੁਹਿਂ ਨੁ ਖੋ ਭਗਵਾ ਗਤੋ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇਯੇਵ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਓਸਾਰੇਸਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਗਵਾ – ''ਅਡ੍ਢਤੇਲ਼ਸਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਯਂ ਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਾਮ।

ਉਪਟ੍ਠਾਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧. ਉਪਟ੍ਠਾਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਪਨ **ਆਨਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਨਿਬਦ੍ਧੁਪਟ੍ਠਾਕਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੁਂ। ਭਗਵਤੋ ਹਿ ਪਠਮਬੋਧਿਯਂ ਅਨਿਬਦ੍ਧਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਏਕਦਾ ਨਾਗਸਮਾਲੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿ, ਏਕਦਾ ਨਾਗਿਤੋ, ਏਕਦਾ ਉਪਵਾਨੋ, ਏਕਦਾ ਸੁਨਕ੍ਖਤ੍ਤੋ, ਏਕਦਾ ਚੁਨ੍ਦੋ ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੋ, ਏਕਦਾ ਸਾਗਤੋ , ਏਕਦਾ ਮੇਘਿਯੋ। ਤਤ੍ਥ ਏਕਦਾ ਭਗਵਾ ਨਾਗਸਮਾਲਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਦ੍ਵੇਧਾਪਥਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਥੇਰੋ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ – ''ਭਗਵਾ, ਅਹਂ ਇਮਿਨਾ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਭਗਵਾ – ''ਏਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਇਮਿਨਾ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ – ''ਹਨ੍ਦ, ਭਗਵਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਅਹਂ ਇਮਿਨਾ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਛਮਾਯਂ ਠਪੇਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧੋ। ਅਥ ਨਂ ਭਗਵਾ – ''ਆਹਰ, ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤੋ। ਤਸ੍ਸਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਇਤਰੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਤੋ ਚੋਰਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਞ੍ਚੇਵ ਹਰਿਂਸੁ, ਸੀਸਞ੍ਚ ਭਿਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਸੋ – ''ਭਗਵਾ ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਪਟਿਸਰਣਂ, ਨ ਅਞ੍ਞੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਲੋਹਿਤੇਨ ਗਲਿਤੇਨ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ''ਕਿਮਿਦਂ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਭਗਵਾ – ''ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਏਤਂਯੇਵ ਤੇ ਕਾਰਣਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਰਯਿਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਂ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਸਿ।

ਏਕਦਾ ਪਨ ਭਗਵਾ ਮੇਘਿਯਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਾਚੀਨਵਂਸਮਿਗਦਾਯੇ ਜਨ੍ਤੁਗਾਮਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਮੇਘਿਯੋ ਜਨ੍ਤੁਗਾਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਨਦੀਤੀਰੇ ਪਾਸਾਦਿਕਂ ਅਮ੍ਬਵਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਭਗਵਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਅਹਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਮ੍ਬਵਨੇ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਨਿਵਾਰਿਯਮਾਨੋਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਕੁਸਲਵਿਤਕ੍ਕੇਹਿ ਉਪਦ੍ਦੁਤੋ ਅਨ੍ਵਾਸਤ੍ਤੋ (ਅਂ॰ ਨਿ॰ ੯.੩; ਉਦਾਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ੩੧ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ)। ਪਚ੍ਚਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤਮ੍ਪਿ ਭਗਵਾ – ''ਇਦਮੇਵ ਤੇ ਕਾਰਣਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਰਯਿਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਰਿਵੇਣੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨਿਮ੍ਹਿ ਮਹਲ੍ਲਕੋ, 'ਏਕਚ੍ਚੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਇਮਿਨਾ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਾਮਾ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਞ੍ਞੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਮਯ੍ਹਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਨਿਬਦ੍ਧੁਪਟ੍ਠਾਕਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਧਮ੍ਮਸਂਵੇਗੋ ਉਦਪਾਦਿ। ਅਥਾਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ – ''ਅਹਂ , ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਯੇਵ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਾਧਿਕਂ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰਯਿਂ, ਨਨੁ ਮਾਦਿਸੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਨਾਮ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਹਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤਂ ਭਗਵਾ – ''ਅਲਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਯਸ੍ਸਂ ਦਿਸਾਯਂ ਤ੍ਵਂ ਵਿਹਰਸਿ, ਅਸੁਞ੍ਞਾਯੇਵ ਮੇ ਸਾ ਦਿਸਾ, ਤਵ ਓਵਾਦੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਓਵਾਦਸਦਿਸੋ, ਨ ਮੇ ਤਯਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕਕਿਚ੍ਚਂ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਏਤੇਨੇਵੁਪਾਯੇਨ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਸੀਤਿਮਹਾਸਾਵਕਾ ਉਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਭਗਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ।

ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਤੁਣ੍ਹੀਯੇਵ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ''ਆਵੁਸੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕਟ੍ਠਾਨਂ ਯਾਚਤਿ, ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਯਾਚਾਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਆਹ – ''ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਆਵੁਸੋ ਕੀਦਿਸਂ ਹੋਤਿ, ਕਿਂ ਮਂ ਸਤ੍ਥਾ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸਚੇ ਰੋਚਿਸ੍ਸਤਿ, ਆਨਨ੍ਦੋ ਮਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤੂਤਿ ਵਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ – ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਨਨ੍ਦੋ ਅਞ੍ਞੇਨ ਉਸ੍ਸਾਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਸਯਮੇਵ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਮਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂ – ''ਉਟ੍ਠੇਹਿ, ਆਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਉਟ੍ਠੇਹਿ ਆਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਦਸਬਲਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕਟ੍ਠਾਨਂ ਯਾਚਾਹੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੇ, ਚਤਸ੍ਸੋ ਚ ਆਯਾਚਨਾਤਿ ਅਟ੍ਠ ਵਰੇ ਯਾਚਿ।

ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਾ ਨਾਮ – ''ਸਚੇ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਲਦ੍ਧਂ ਪਣੀਤਂ ਚੀਵਰਂ ਨ ਦਸ੍ਸਤਿ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਨ ਦਸ੍ਸਤਿ, ਏਕਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਵਸਿਤੁਂ ਨ ਦਸ੍ਸਤਿ, ਨਿਮਨ੍ਤਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਾਹਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ – ''ਕਿਂ ਪਨੇਤ੍ਥ, ਆਨਨ੍ਦ, ਆਦੀਨਵਂ ਪਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ – ''ਸਚਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ – 'ਆਨਨ੍ਦੋ ਦਸਬਲੇਨ ਲਦ੍ਧਂ ਪਣੀਤਂ ਚੀਵਰਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਏਕਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਵਸਤਿ, ਏਕਤੋ ਨਿਮਨ੍ਤਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਤਂ ਲਾਭਂ ਲਭਨ੍ਤੋ ਤਥਾਗਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਕੋ ਏਵਂ ਉਪਟ੍ਠਹਤੋ ਭਾਰੋ'ਤਿ'' ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੇ ਯਾਚਿ।

ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਯਾਚਨਾ ਨਾਮ – ''ਸਚੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਮਯਾ ਗਹਿਤਨਿਮਨ੍ਤਨਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਚਾਹਂ ਤਿਰੋਰਟ੍ਠਾ ਤਿਰੋਜਨਪਦਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਆਗਤਂ ਪਰਿਸਂ ਆਗਤਕ੍ਖਣੇ ਏਵ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਲਚ੍ਛਾਮਿ, ਯਦਾ ਮੇ ਕਙ੍ਖਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਖਣੇ ਭਗਵਨ੍ਤਂ

ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਲਚ੍ਛਾਮਿ, ਯਂ ਭਗਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ, ਤਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਾਹਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ – ''ਕਂ ਪਨੇਤ੍ਥ, ਆਨਨ੍ਦ, ਆਨਿਸਂਸਂ ਪਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ – ''ਇਧ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਦ੍ਧਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਭਗਵਤੋ ਓਕਾਸਂ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਮਂ ਏਵਂ ਵਦਨ੍ਤਿ – 'ਸ੍ਵੇ, ਭਨ੍ਤੇ ਆਨਨ੍ਦ, ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਘਰੇ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਥਾ'ਤਿ, ਸਚੇ ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਰਿਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ, ਕਙ੍ਖਞ੍ਚ ਵਿਨੋਦੇਤੁਂ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਚ੍ਛਾਮਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ – 'ਕਿਂ ਆਨਨ੍ਦੋ ਦਸਬਲਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਏਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਅਨੁਗ੍ਗਹਂ ਭਗਵਾ ਨ ਕਰੋਤੀ'ਤਿ। ਭਗਵਤੋ ਚ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ – 'ਅਯਂ, ਆਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਗਾਥਾ, ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ, ਇਦਂ ਜਾਤਕਂ, ਕਤ੍ਥ ਦੇਸਿਤ'ਨ੍ਤਿ। ਸਚਾਹਂ ਤਂ ਨ ਸਮ੍ਪਾਦਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ – 'ਏਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ, ਆਵੁਸੋ, ਨ ਜਾਨਾਸਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਤ੍ਵਂ ਛਾਯਾ ਵਿਯ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਵਿਜਹਨ੍ਤੋ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਵਿਚਰਸੀ'ਤਿ। ਤੇਨਾਹਂ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਦੇਸਿਤਸ੍ਸਪਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪੁਨ ਕਥਨਂ ਇਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਇਮਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਯਾਚਨਾ ਯਾਚਿ। ਭਗਵਾਪਿਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ।

ਏਵਂ ਇਮੇ ਅਟ੍ਠ ਵਰੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬਦ੍ਧੁਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸੇਵ ਠਾਨਨ੍ਤਰਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਪੂਰਿਤਾਨਂ ਪਾਰਮੀਨਂ ਫਲਂ ਪਾਪੁਣੀਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਨਿਬਦ੍ਧੁਪਟ੍ਠਾਕਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ – ''ਮਯ੍ਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਗ੍ਗੁਪਟ੍ਠਾਕੋ''ਤਿ ਆਹ। ਅਯਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਾਮ।

੧੨. ਪਿਤਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥੋਯੇਵ।

ਵਿਹਾਰਂ ਪਾਵਿਸੀਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪਾਵਿਸਿ? ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਨ ਤਾਵ ਮਯਾ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਵਂਸੋ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤੋ, ਅਜ੍ਜ ਮਯਿ ਪਨ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠੇ ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋ ਮਤ੍ਤਾਯ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞਾਣਂ ਆਰਬ੍ਭ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਥਾਹਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਬੁਦ੍ਧਵਂਸਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕਥਾਵਾਰਸ੍ਸ ਓਕਾਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪਾਵਿਸਿ।

ਯਞ੍ਚੇਤਂ ਭਗਵਾ ਤਨ੍ਤਿਂ ਕਥੇਸਿ, ਤਤ੍ਥ ਕਪ੍ਪਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ, ਜਾਤਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ, ਗੋਤ੍ਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ, ਆਯੁਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ, ਬੋਧਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ, ਸਾਵਕਯੁਗਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ, ਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ, ਉਪਟ੍ਠਾਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ, ਪਿਤਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋਤਿ ਨਵਿਮੇ ਵਾਰਾ ਆਗਤਾ, ਸਮ੍ਬਹੁਲਵਾਰੋ ਅਨਾਗਤੋ, ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬੋ।

ਸਮ੍ਬਹੁਲਵਾਰਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਸਬ੍ਬਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕੁਲਵਂਸਾਨੁਰੂਪੇ ਪੁਤ੍ਤੇ ਜਾਤੇ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਵ ਵਂਸੋ, ਅਯਂ ਪਵੇਣੀ। ਕਸ੍ਮਾ? ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਮਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾਨਿ ਅਨੇਕਾਨਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਨੇਸਂ ਯਦਿ ਨੇਵ ਜਾਤਨਗਰਂ, ਨ ਪਿਤਾ, ਨ ਮਾਤਾ, ਨ ਭਰਿਯਾ, ਨ ਪੁਤ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਾਯੇਯ੍ਯ, ''ਇਮਸ੍ਸ ਨੇਵ ਜਾਤਨਗਰਂ, ਨ ਪਿਤਾ, ਨ ਭਰਿਯਾ, ਨ ਪੁਤ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਦੇਵੋ ਵਾ ਸਕ੍ਕੋ ਵਾ ਮਾਰੋ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਵਾ ਏਸ ਮਞ੍ਞੇ, ਦੇਵਾਨਞ੍ਚ ਈਦਿਸਂ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਅਨਚ੍ਛਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਜਨੋ ਨੇਵ ਸੋਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਸਦ੍ਧਾਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯ। ਤਤੋ ਅਭਿਸਮਯੋ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਅਭਿਸਮਯੇ ਅਸਤਿ ਨਿਰਤ੍ਥਕੋਵ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੋ, ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਂ ਸਾਸਨਂ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾਨਂ – ''ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕੁਲਵਂਸਾਨੁਰੂਪੇ ਪੁਤ੍ਤੇ ਜਾਤੇ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਵ ਵਂਸੋ ਅਯਂ ਪਵੇਣੀ। ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਸਮ੍ਬਹੁਲਵਾਰੋ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬੋ।

ਸਮ੍ਬਹੁਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਣ੍ਣਨਾ

ਤਤ੍ਥ –

ਸਮᩅਤ੍ਤਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਅਤੁਲੋ, ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧੋ ਚ ਉਤ੍ਤਰੋ।
ਸਤ੍ਥᩅਾਹੋ ᩅਿਜਿਤਸੇਨੋ, ਰਾਹੁਲੋ ਭᩅਤਿ ਸਤ੍ਤਮੋਤਿ॥

ਏਤੇ ਤਾᩅ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾਨੰ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨੇᩅ ਸਤ੍ਤ ਪੁਤ੍ਤਾ ᩅੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਤਤ੍ਥ ਰਾਹੁਲਭਦ੍ਦੇ ਤਾᩅ ਜਾਤੇ ਪਣ੍ਣੰ ਆਹਰਿਤ੍ᩅਾ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪਯਿੰਸੁ। ਅਥਸ੍ਸ ਤਾᩅਦੇᩅ ਸਕਲਸਰੀਰੰ ਖੋਭੇਤ੍ᩅਾ ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਤਾᩅ ਜਾਤੇ ਏᩅਰੂਪੋ ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹੋ, ਪਰੋਸਹਸ੍ਸੰ ਕਿਰ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਾ ਭᩅਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿੰ ਜਾਤੇ ਇਦੰ ਸਿਨੇਹਬਨ੍ਧਨੰ ਏᩅੰ ᩅਡ੍ਢਨ੍ਤੰ ਦੁਬ੍ਭੇਜ੍ਜੰ ਭᩅਿਸ੍ਸਤਿ, ਰਾਹੁ ਜਾਤੋ, ਬਨ੍ਧਨੰ ਜਾਤ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤੰ ਦਿᩅਸਮੇᩅ ਚ ਰਜ੍ਜੰ ਪਹਾਯ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਪੁਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ। ਅਯੰ ਪੁਤ੍ਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ।

ਸੁਤਨਾ ਸਬ੍ਬਕਾਮਾ ਚ, ਸੁਚਿਤ੍ਤਾ ਅਥ ਰੋਚਿਨੀ।
ਰੁਚਗ੍ਗਤੀ ਸੁਨਨ੍ਦਾ ਚ, ਬਿਮ੍ਬਾ ਭᩅਤਿ ਸਤ੍ਤਮਾਤਿ॥

ਏਤਾ ਤੇਸੰ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪੁਤ੍ਤਾਨੰ ਮਾਤਰੋ ਅਹੇਸੁੰ। ਬਿਮ੍ਬਾਦੇᩅੀ ਪਨ ਰਾਹੁਲਕੁਮਾਰੇ ਜਾਤੇ ਰਾਹੁਲਮਾਤਾਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ। ਅਯੰ ਭਰਿਯਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ।

ᩅਿਪਸ੍ਸੀ ਕਕੁਸਨ੍ਧੋਤਿ ਇਮੇ ਪਨ ਦ੍ᩅੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾ ਪਯੁਤ੍ਤਆਜਞ੍ਞਰਥਮਾਰੁਯ੍ਹ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨੰ ਨਿਕ੍ਖਮਿੰਸੁ। ਸਿਖੀ ਕੋਣਾਗਮਨੋਤਿ ਇਮੇ ਦ੍ᩅੇ ਹਤ੍ਥਿਕ੍ਖਨ੍ਧᩅਰਗਤਾ ਹੁਤ੍ᩅਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿੰਸੁ। ᩅੇਸ੍ਸਭੂ ਸੁᩅਣ੍ਣਸਿᩅਿਕਾਯ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ᩅਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਕਸ੍ਸਪੋ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦੇ ਮਹਾਤਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋᩅ ਆਨਾਪਾਨਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ᩅਾ ਝਾਨਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਤੰ ਝਾਨੰ ਪਾਦਕੰ ਕਤ੍ᩅਾ – ‘‘ਪਾਸਾਦੋ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ᩅਾ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਓਤਰਤੂ’’ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਪਾਸਾਦੋ ਆਕਾਸੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ᩅਾ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਓਤਰਿ। ਮਹਾਪੁਰਿਸੋਪਿ ਤਤੋ ਓਤਰਿਤ੍ᩅਾ ਭੂਮਿਯੰ ਠਤ੍ᩅਾ – ‘‘ਪਾਸਾਦੋ ਯਥਾਠਾਨੇਯੇᩅ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੂ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਸੋ ਯਥਾਠਾਨੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਮਹਾਪੁਰਿਸੋਪਿ ਸਤ੍ਤ ਦਿᩅਸਾਨਿ ਪਧਾਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤ੍ᩅਾ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ᩅਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤੰ ਪਟਿᩅਿਜ੍ਝਿ। ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਨ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਕਣ੍ਟਕੰ ਅਸ੍ਸᩅਰਮਾਰੁਯ੍ਹ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋਤਿ। ਅਯੰ ਯਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ।

ᩅਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਪਨ ਭਗᩅਤੋ ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣੇ ਪਦੇਸੇ ᩅਿਹਾਰੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ, ਸਿਖਿਸ੍ਸ ਤਿਗਾᩅੁਤੇ, ᩅੇਸ੍ਸਭੁਸ੍ਸ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨੇ, ਕਕੁਸਨ੍ਧਸ੍ਸ ਗਾᩅੁਤੇ, ਕੋਣਾਗਮਨਸ੍ਸ ਅਡ੍ਢਗਾᩅੁਤੇ, ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ᩅੀਸਤਿਉਸਭੇ। ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਭਗᩅਤੋ ਪਕਤਿਮਾਨੇਨ ਸੋਲ਼ਸਕਰੀਸੇ, ਰਾਜਮਾਨੇਨ ਅਟ੍ਠਕਰੀਸੇ ਪਦੇਸੇ ᩅਿਹਾਰੋ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਤਿ। ਅਯੰ ᩅਿਹਾਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ।

ᩅਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਪਨ ਭਗᩅਤੋ ਏਕਰਤਨਾਯਾਮਾ ᩅਿਦਤ੍ਥਿᩅਿਤ੍ਥਾਰਾ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲੁਬ੍ਬੇਧਾ ਸੁᩅਣ੍ਣਿਟ੍ਠਕਾ ਕਾਰੇਤ੍ᩅਾ ਚੂਲ਼ੰਸੇਨ ਛਾਦੇਤ੍ᩅਾ ᩅਿਹਾਰਟ੍ਠਾਨੰ ਕਿਣਿੰਸੁ। ਸਿਖਿਸ੍ਸ ਸੁᩅਣ੍ਣਯਟ੍ਠਿਫਾਲੇਹਿ ਛਾਦੇਤ੍ᩅਾ ਕਿਣਿੰਸੁ। ᩅੇਸ੍ਸਭੁਸ੍ਸ ਸੁᩅਣ੍ਣਹਤ੍ਥਿਪਾਦਾਨਿ ਕਾਰੇਤ੍ᩅਾ ਤੇਸੰ ਚੂਲ਼ੰਸੇਨ ਛਾਦੇਤ੍ᩅਾ ਕਿਣਿੰਸੁ। ਕਕੁਸਨ੍ਧਸ੍ਸ ᩅੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇᩅ ਸੁᩅਣ੍ਣਿਟ੍ਠਕਾਹਿ ਛਾਦੇਤ੍ᩅਾ ਕਿਣਿੰਸੁ। ਕੋਣਾਗਮਨਸ੍ਸ ᩅੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇᩅ ਸੁᩅਣ੍ਣਕਚ੍ਛਪੇਹਿ ਛਾਦੇਤ੍ᩅਾ ਕਿਣਿੰਸੁ। ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਸੁᩅਣ੍ਣਕਟ੍ਟੀਹਿਯੇᩅ ਛਾਦੇਤ੍ᩅਾ ਕਿਣਿੰਸੁ। ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਭਗᩅਤੋ ਸਲਕ੍ਖਣਾਨੰ ਕਹਾਪਣਾਨੰ ਚੂਲ਼ੰਸੇਨ ਛਾਦੇਤ੍ᩅਾ ਕਿਣਿੰਸੁ। ਅਯੰ ᩅਿਹਾਰਭੂਮਿਗ੍ਗਹਣਧਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ।

ਤਤ੍ਥ ᩅਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗᩅਤੋ ਤਥਾ ਭੂਮਿੰ ਕਿਣਿਤ੍ᩅਾ ᩅਿਹਾਰੰ ਕਤ੍ᩅਾ ਦਿਨ੍ਨੁਪਟ੍ਠਾਕੋ **ਪੁਨਬ੍ਬਸੁਮਿਤ੍ਤੋ** ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ, ਸਿਖਿਸ੍ਸ **ਸਿਰਿᩅਡ੍ਢਨੋ** ਨਾਮ, ᩅੇਸ੍ਸਭੁਸ੍ਸ **ਸੋਤ੍ਥਿਯੋ** ਨਾਮ, ਕਕੁਸਨ੍ਧਸ੍ਸ **ਅਚ੍ਚੁਤੋ** ਨਾਮ, ਕੋਣਾਗਮਨਸ੍ਸ **ਉਗ੍ਗੋ** ਨਾਮ, ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ **ਸੁਮਨੋ** ਨਾਮ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਭਗᩅਤੋ **ਸੁਦਤ੍ਤੋ** ਨਾਮ। ਸਬ੍ਬੇ ਚੇਤੇ ਗਹਪਤਿਮਹਾਸਾਲਾ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਅਹੇਸੁਨ੍ਤਿ। ਅਯੰ ਉਪਟ੍ਠਾਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਾਮ।

ਅਪਰਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਵਿਜਹਿਤਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ ਅਵਿਜਹਿਤੋ, ਏਕਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਠਾਨੇ ਹੋਤਿ। ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨੰ ਇਸਿਪਤਨੇ ਮਿਗਦਾਯੇ ਅਵਿਜਹਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਦੇਵੋਰੋਹਨਕਾਲੇ ਸਙ੍ਕਸ੍ਸਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਪਠਮਪਦਗਣ੍ਠਿਕਾ ਅਵਿਜਹਿਤਾਵ ਹੋਤਿ। ਜੇਤਵਨੇ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਞ੍ਚਪਾਦਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਅਵਿਜਹਿਤਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਵਿਹਾਰੋ ਪਨ ਖੁਦ੍ਦਕੋਪਿ ਮਹਨ੍ਤੋਪਿ ਹੋਤਿ, ਵਿਹਾਰੋਪਿ ਨ ਵਿਜਹਿਤੋਯੇਵ, ਨਗਰੰ ਪਨ ਵਿਜਹਤਿ। ਯਦਾ ਨਗਰੰ ਪਾਚੀਨਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਵਿਹਾਰੋ ਪਚ੍ਛਿਮਤੋ; ਯਦਾ ਨਗਰੰ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ, ਤਦਾ ਵਿਹਾਰੋ ਉਤ੍ਤਰਤੋ। ਯਦਾ ਨਗਰੰ ਪਚ੍ਛਿਮਤੋ, ਤਦਾ ਵਿਹਾਰੋ ਪਾਚੀਨਤੋ; ਯਦਾ ਨਗਰੰ ਉਤ੍ਤਰਤੋ, ਤਦਾ ਵਿਹਾਰੋ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ। ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਨਗਰੰ ਉਤ੍ਤਰਤੋ, ਵਿਹਾਰੋ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ।

ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਚ ਆਯੁਵੇਮਤ੍ਤੰ, ਪਮਾਣਵੇਮਤ੍ਤੰ, ਕੁਲਵੇਮਤ੍ਤੰ, ਪਧਾਨਵੇਮਤ੍ਤੰ, ਰਸ੍ਮਿਵੇਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚ ਵੇਮਤ੍ਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਆਯੁਵੇਮਤ੍ਤੰ** ਨਾਮ ਕੇਚਿ ਦੀਘਾਯੁਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਅਪ੍ਪਾਯੁਕਾ। ਤਥਾ ਹਿ ਦੀਪਙ੍ਕਰਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣੰ ਅਹੋਸਿ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਭਗਵਤੋ ਵਸ੍ਸਸਤੰ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣੰ।

ਪਮਾਣਵੇਮਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਕੇਚਿ ਦੀਘਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ ਰਸ੍ਸਾ। ਤਥਾ ਹਿ ਦੀਪਙ੍ਕਰੋ ਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥੋ ਅਹੋਸਿ, ਸੁਮਨੋ ਨਵੁਤਿਹਤ੍ਥੋ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਭਗਵਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਤ੍ਥੋ।

ਕੁਲਵੇਮਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਕੇਚਿ ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ। **ਪਧਾਨਵੇਮਤ੍ਤੰ** ਨਾਮ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਪਧਾਨੰ ਇਤ੍ਤਰਕਾਲਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਯਥਾ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ। ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਅਦ੍ਧਨਿਯੰ, ਯਥਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਭਗਵਤੋ।

ਰਸ੍ਮਿਵੇਮਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਮਙ੍ਗਲਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਰਸ੍ਮਿ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਪ੍ਪਮਾਣਾ ਅਹੋਸਿ। ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਭਗਵਤੋ ਸਮਨ੍ਤਾ ਬ੍ਯਾਮਮਤ੍ਤਾ । ਤਤ੍ਰ ਰਸ੍ਮਿਵੇਮਤ੍ਤੰ ਅਜ੍ਝਾਸਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੰ, ਯੋ ਯਤ੍ਤਕੰ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਤ੍ਤਕੰ ਸਰੀਰਪ੍ਪਭਾ ਫਰਤਿ। ਮਙ੍ਗਲਸ੍ਸ ਪਨ ਨਿਚ੍ਚਮ੍ਪਿ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁੰ ਫਰਤੂਤਿ ਅਜ੍ਝਾਸਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਗੁਣੇਸੁ ਪਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਵੇਮਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

ਅਪਰੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰਯੇਵ ਭਗਵਤੋ ਸਹਜਾਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦਞ੍ਚ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦਞ੍ਚ ਦੀਪੇਸੁੰ। ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇਨ ਕਿਰ ਸਦ੍ਧਿੰ ਰਾਹੁਲਮਾਤਾ, ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ, ਛਨ੍ਨੋ, ਕਣ੍ਡਕੋ, ਨਿਧਿਕੁਮ੍ਭੋ, ਮਹਾਬੋਧਿ, ਕਾਲੁਦਾਯੀਤਿ ਇਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਸਹਜਾਤਾਨਿ। ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਚ ਉਤ੍ਤਰਾਸਾਲ੍ਹਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇਨੇਵ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿੰ ਓਕ੍ਕਮਿ, ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨੰ ਨਿਕ੍ਖਮਿ, ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੰ ਪਵਤ੍ਤੇਸਿ, ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਅਕਾਸਿ। ਵਿਸਾਖਾਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇਨ ਜਾਤੋ ਚ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਚ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਚ। ਮਾਘਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇਨਸ੍ਸ ਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਚ ਅਹੋਸਿ, ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰੋਸ੍ਸਜ੍ਜਨਞ੍ਚ, ਅਸ੍ਸਯੁਜਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇਨ ਦੇਵੋਰੋਹਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਤਕੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬੰ। ਅਯੰ ਸਮ੍ਬਹੁਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਾਮ।

੧੩. ਇਦਾਨਿ **ਅਥ ਖੋ ਤੇਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ – ''ਆਵੁਸੋ, ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਸ੍ਸ ਨਾਮ ਅਯੰ ਗਤਿ, ਯਦਿਦੰ ਚੁਤਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਆਰੋਹਨੰ। ਯੰ ਪਨ ਇਦੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਚ੍ਛਾਮੁਖੰ ਞਾਣੰ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਚੁਤਿ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਇਦੰ ਅਤਿਗਰੁਕੰ। ਆਕਾਸੇ ਪਦੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਭਗਵਾ ਕਥੇਸੀ''ਤਿ ਅਤਿਵਿਮ੍ਹਯਜਾਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ – ''ਅਚ੍ਛਰਿਯੰ, ਆਵੁਸੋ,''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਕਾਰਣੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ – ''ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮ ਤਥਾਗਤੋ''ਤਿਆਦਿਮਾਹੰਸੁ । ਤਤ੍ਥ **ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ, ਯੋ ਨਾਮ ਤਥਾਗਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਛਿਨ੍ਨਪਪਞ੍ਚੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਪਞ੍ਚਾ ਨਾਮ ਤਣ੍ਹਾ ਮਾਨੋ ਦਿਟ੍ਠੀਤਿ ਇਮੇ ਤਯੋ ਕਿਲੇਸਾ। **ਛਿਨ੍ਨਵਟੁਮੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਵਟੁਮ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਕਮ੍ਮਵਟ੍ਟੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਵਟ੍ਟੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨੰ, ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਵਟ੍ਟੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਵਿਪਾਕਵਟ੍ਟਸਙ੍ਖਾਤੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ । **ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਇਦੰ **ਯਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਨਿਪਾਤਵਸੇਨ ਅਨਾਗਤਵਚਨੰ, ਅਤ੍ਥੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਤੀਤਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਭਗਵਾ ਹਿ ਤੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿ, ਨ ਇਦਾਨਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਸ੍ਸਤਿ। **ਏਵੰਸੀਲਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਸੀਲੇਨ ਫਲਸੀਲੇਨ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸੀਲੇਨ ਏਵੰਸੀਲਾ। **ਏਵੰਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਮਾਧਿਪਕ੍ਖਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਮਗ੍ਗਸਮਾਧਿਨਾ ਫਲਸਮਾਧਿਨਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸਮਾਧਿਨਾ, ਏਵੰਸਮਾਧਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਵੰਪਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਦਿਵਸੇਨੇਵ ਏਵੰਪਞ੍ਞਾ। **ਏਵੰਵਿਹਾਰੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਹੇਟ੍ਠਾ ਸਮਾਧਿਪਕ੍ਖਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਵਿਹਾਰੋ ਗਹਿਤੋਵ ਪੁਨ ਕਸ੍ਮਾ ਗਹਿਤਮੇਵ

ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਚੇ; ਨ ਇਦਂ ਗਹਿਤਮੇਵ, ਇਦਞ੍ਹਿ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਦੀਪਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਿਹਾਰੀ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਨ੍ਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਏਵਂਵਿਮੁਤ੍ਤਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਵਿਮੁਤ੍ਤਿ, ਤਦਙ੍ਗਵਿਮੁਤ੍ਤਿ, ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਿਮੁਤ੍ਤਿ, ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਵਿਮੁਤ੍ਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਰਣਵਿਮੁਤ੍ਤੀਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਯਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੇਹਿ ਨੀਵਰਣਾਦੀਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਦਿਕਾ ਸਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਸਯਂ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਨੀਕਙ੍ਗਵਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾਹਿ ਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾਦੀਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਤਦਙ੍ਗਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਾ ਸਯਂ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇਹਿ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ ਮਗ੍ਗਾਨੁਭਾਵੇਨ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ **ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇਹਿ ਨਿਸ੍ਸਟਤ੍ਤਾ ਅਪਗਤਤ੍ਤਾ ਦੂਰੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ **ਨਿਸ੍ਸਰਣਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਾਸਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤੀਨਂ ਵਸੇਨ – ‘‘ਏਵਂਵਿਮੁਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

੧੪. **ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ਏਕੀਭਾਵਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ।

੧੬. “**ਇਤੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**”ਤਿ ਕੋ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ? ਇਦਞ੍ਹਿ ਸੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਵੇਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਧਾਤੁ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ’’ਤਿ ਚ ‘‘ਦੇਵਤਾਪਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁ’’ਨ੍ਤਿ ਚ ਇਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਆਬਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ ਦੇਵਤਾਰੋਚਨਪਦਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਦੇਵਚਾਰਿਕਕੋਲਾਹਲਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਾਰੇਸ੍ਸਤਿ । ਧਮ੍ਮਧਾਤੁਪਦਾਨੁਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਪਨ ਅਯਂ ਦੇਸਨਾ ਆਰਦ੍ਧਾ। ਤਤ੍ਥ **ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਜਾਤਿਯਾ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਏਕਾਦਸਪਦਾਨਿ ਨਿਦਾਨਕਣ੍ਡੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਧਮ੍ਮਤਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭. **ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ **ਵਿਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਵਿਵਿਧੇ ਅਤ੍ਥੇ ਪਸ੍ਸਨਕੁਸਲਤਾਯ ਲਦ੍ਧਂ। **ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਸਤ੍ਤੋ ਬੁਜ੍ਝਨਕਸਤ੍ਤੋ। ਬੋਧਿਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਵਾ ਚਤੂਸੁ ਮਗ੍ਗੇਸੁ ਸਤ੍ਤੋ ਆਸਤ੍ਤੋ ਲਗ੍ਗਮਾਨਸੋਤਿ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ। **ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸਤੋ**ਤਿ ਸਤਿਯੇਵ। **ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ**ਤਿ ਞਾਣਂ। ਸਤਿਂ ਸੂਪਟ੍ਠਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਞਾਣੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਓਕ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚਸ੍ਸ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਭਾਵੋ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਨ ਓਕ੍ਕਮਨਕ੍ਕਮੋ। ਸੋ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਅਟ੍ਠਕਥਂ ਆਰੂਲ਼੍ਹੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ –

ਸਬ੍ਬਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾ ਹਿ ਸਮਤਿਂਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ, ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ, ਞਾਤਤ੍ਥਚਰਿਯਲੋਕਤ੍ਥਚਰਿਯਬੁਦ੍ਧਚਰਿਯਾਨਂ ਕੋਟਿਂ ਪਤ੍ਵਾ, ਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰਸਦਿਸੇ ਤਤਿਯੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾ, ਸਤ੍ਤ ਮਹਾਦਾਨਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ, ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਥਵਿਂ ਕਮ੍ਪੇਤ੍ਵਾ, ਕਾਲਙ੍ਕਤ੍ਵਾ, ਦੁਤਿਯਚਿਤ੍ਤਵਾਰੇ ਤੁਸਿਤਭਵਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋਪਿ ਤਥੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਤੁਸਿਤਪੁਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸਟ੍ਠਿਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾ ਸਤ੍ਤਪਞ੍ਞਾਸ ਵਸ੍ਸਕੋਟਿਯੋ ਤਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਞ੍ਞਦਾ ਪਨ ਦੀਘਾਯੁਕਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾ ਨ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤਤ੍ਥ ਪਾਰਮੀਨਂ ਦੁਪ੍ਪੂਰਣੀਯਤ੍ਤਾ। ਤੇ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਕਾਲਕਿਰਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਪਥੇਯੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਪਾਰਮੀਨਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਪਨ ਯਥਾ ਇਦਾਨਿ ਏਕੇਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਉਪਨੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਸੋ ਪੂਰਿਤਤ੍ਤਾ ਤਦਾ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਦੇਵਤਾਨਂ ਪਨ – ‘‘ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਗਣਨਾਵਸੇਨ ਇਦਾਨਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਦਿਵਸੇਹਿ ਚੁਤਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ **ਪਞ੍ਚ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ** ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ – ਮਾਲਾ ਮਿਲਾਯਨ੍ਤਿ, ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਕਿਲਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਕਚ੍ਛੇਹਿ ਸੇਦਾ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਕਾਯੇ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਿਯਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਦੇਵੋ ਦੇਵਾਸਨੇ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਮਾਲਾ**ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਪਿਲ਼ਨ੍ਧਨਮਾਲਾ , ਤਾ ਕਿਰ ਸਟ੍ਠਿਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾ ਸਤ੍ਤਪਣ੍ਣਾਸ ਵਸ੍ਸਕੋਟਿਯੋ

ਅਮਿਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਤਦਾ ਮਿਲਾਯਨ੍ਤਿ। ਵਤ੍ਥੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਤਕੰ ਪਨ ਕਾਲੰ ਦੇਵਾਨੰ ਨੇਵ ਸੀਤੰ ਨ ਉਣ੍ਹੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ਸਰੀਰਾ ਬਿਨ੍ਦੁਬਿਨ੍ਦੁਵਸੇਨ ਸੇਦਾ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਤਕਞ੍ਚ ਕਾਲੰ ਤੇਸੰ ਸਰੀਰੇ ਖਣ੍ਡਿਚ੍ਚਪਾਲਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਵਣ੍ਣਤਾ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਦੇਵਧੀਤਾ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਾ ਵਿਯ ਖਾਯਨ੍ਤਿ, ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਾ ਵਿਯ ਖਾਯਨ੍ਤਿ, ਮਰਣਕਾਲੇ ਪਨ ਤੇਸੰ ਕਿਲਨ੍ਤਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਤਕਞ੍ਚ ਤੇਸੰ ਕਾਲੰ ਦੇਵਲੋਕੇ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਰਣਕਾਲੇ ਪਨ ਨਿਸ੍ਸਸਨ੍ਤਿ ਵਿਜਮ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਸਕੇ ਆਸਨੇ ਨਾਭਿਰਮਨ੍ਤਿ।

ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਯਥਾ ਲੋਕੇ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾਨੰ ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਦੀਨੰਯੇਵ ਉਕ੍ਕਾਪਾਤਭੂਮਿਚਾਲਚਨ੍ਦਗ੍ਗਾਹਾਦੀਨਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਬ੍ਬੇਸੰ; ਏਵੰ ਮਹੇਸਕ੍ਖਦੇਵਤਾਨੰਯੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਬ੍ਬੇਸੰ। ਯਥਾ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਪਾਠਕਾਦਯੋਵ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਬ੍ਬੇ; ਏਵੰ ਤਾਨਿਪਿ ਨ ਸਬ੍ਬਦੇਵਤਾ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਏਵ ਪਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੇ ਮਨ੍ਦੇਨ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਤੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ – ''ਇਦਾਨਿ ਕੋ ਜਾਨਾਤਿ, 'ਕੁਹਿੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ'' ਭਾਯਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾ, ਤੇ ''ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨੰ ਦਾਨੰ, ਰਕ੍ਖਿਤੰ ਸੀਲੰ, ਭਾਵਿਤੰ ਭਾਵਨੰ ਆਗਮ੍ਮ ਉਪਰਿ ਦੇਵਲੋਕੇਸੁ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਨੁਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨ ਭਾਯਨ੍ਤਿ। ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋਪਿ ਤਾਨਿ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿ ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨ ਭਾਯਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤੇਸੁ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਸੁ ਪਾਤੁਭੂਤੇਸੁ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲਦੇਵਤਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ – ''ਮਾਰਿਸ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਨ੍ਤੇਹਿ ਨ ਸਕ੍ਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ, ਨ ਮਾਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ, ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ, ਨ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੇਹਿ ਪੂਰਿਤਾ, ਲੋਕਨਿਤ੍ਥਰਣਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੇਹਿ ਪੂਰਿਤਾ। ਸੋ ਵੋ, ਇਦਾਨਿ ਕਾਲੋ, ਮਾਰਿਸ, ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾਯ, ਸਮਯੋ, ਮਾਰਿਸ, ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾਯਾ''ਤਿ ਯਾਚਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਮਹਾਸਤ੍ਤੋ ਤਾਸੰ ਦੇਵਤਾਨੰ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਅਦਤ੍ਵਾਵ ਕਾਲਦੀਪਦੇਸਕੁਲਜਨੇਤ੍ਤਿਆਯੁਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਮਹਾਵਿਲੋਕਨੰ ਨਾਮ ਵਿਲੋਕੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਕਾਲੋ ਨੁ ਖੋ, ਨ ਕਾਲੋ''ਤਿ ਪਠਮੰ ਕਾਲੰ ਵਿਲੋਕੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਤੋ ਉਦ੍ਧੰ ਵਡ੍ਢਿਤਆਯੁਕਾਲੋ ਕਾਲੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤਦਾ ਹਿ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਜਾਤਿਜਰਾਮਰਣਾਨਿ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਨਾਮ ਤਿਲਕ੍ਖਣਮੁਤ੍ਤਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਤੇ ਤੇਸੰ – ''ਅਨਿਚ੍ਚੰ ਦੁਕ੍ਖਮਨਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਾਨੰ – ''ਕਿੰ ਨਾਮੇਤੰ ਕਥੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਨੇਵ ਸੋਤੁੰ, ਨ ਸਦ੍ਦਹਿਤੁੰ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਅਭਿਸਮਯੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਸਤਿ ਅਨਿਯਜਾਨਿਕੰ ਸਾਸਨੰ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਅਕਾਲੋ। ਵਸ੍ਸਸਤਤੋ ਊਨਆਯੁਕਾਲੋਪਿ ਕਾਲੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤਦਾ ਹਿ ਸਤ੍ਤਾ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਕਿਲੇਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਕਿਲੇਸਾਨਞ੍ਚ ਦਿਨ੍ਨੋ ਓਵਾਦੋ ਓਵਾਦਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਉਦਕੇ ਦਣ੍ਡਰਾਜਿ ਵਿਯ ਖਿਪ੍ਪੰ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋਪਿ ਅਕਾਲੋਵ। ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹੇਟ੍ਠਾ, ਵਸ੍ਸਸਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਦ੍ਧੰ ਆਯੁਕਾਲੋ ਕਾਲੋ ਨਾਮ, ਤਦਾ ਚ ਅਸੀਤਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਯੁਕਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ। ਅਥ ਮਹਾਸਤ੍ਤੋ – ''ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬਕਾਲੋ''ਤਿ ਕਾਲੰ ਪਸ੍ਸਿ।

ਤਤੋ ਦੀਪੰ ਵਿਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਪਰਿਵਾਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਦੀਪੇ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ – ''ਤੀਸੁ ਦੀਪੇਸੁ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇਯੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਦੀਪੰ ਪਸ੍ਸਿ।

ਤਤੋ – ''ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੋ ਨਾਮ ਮਹਾ, ਦਸਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਪਰਿਮਾਣੋ, ਕਤਰਸ੍ਮਿੰ ਨੁ ਖੋ ਪਦੇਸੇ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਦੇਸੰ ਵਿਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸੰ ਪਸ੍ਸਿ। ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸੋ ਨਾਮ – ''ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਗਜਙ੍ਗਲੰ ਨਾਮ ਨਿਗਮੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੯) ਨਯੇਨ ਵਿਨਯੇ ਵੁਤ੍ਤੋਵ। ਸੋ ਆਯਾਮਤੋ ਤੀਣਿ ਯੋਜਨਸਤਾਨਿ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਅਡ੍ਢਤੇਯਜਾਨਿ, ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਤੋ ਨਵਯੋਜਨਸਤਾਨੀਤਿ। ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਪਦੇਸੇ ਬੁਦ੍ਧਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਅਸੀਤਿ ਮਹਾਸਾਵਕਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਾਜਾਨੋ ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾ ਖਤ੍ਤਿਯਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਮਹਾਸਾਲਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਇਦਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀ ਨਾਮ ਨਗਰੰ, ਤਤ੍ਥ ਮਯਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਨਿਟ੍ਠੰ ਅਗਮਾਸਿ।

ਤਤੋ ਕੁਲੰ ਵਿਲੋਕੇਨ੍ਤੋ – ''ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਲੋਕਸਮ੍ਮਤੇ ਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਚ ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲੰ ਲੋਕਸਮ੍ਮਤੰ, ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਬਨ੍ਧੁਮਾ ਨਾਮ ਮੇ ਰਾਜਾ ਪਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਕੁਲੰ ਪਸ੍ਸਿ।

ਤਤੋ ਮਾਤਰੰ ਵਿਲੋਕੇਨ੍ਤੋ – ''ਬੁਦ੍ਧਮਾਤਾ ਨਾਮ ਲੋਲਾ ਸੁਰਾਧੁਤ੍ਤਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਪੂਰਿਤਪਾਰਮੀ, ਜਾਤਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਖਣ੍ਡਪਞ੍ਚਸੀਲਾ ਹੋਤਿ, ਅਯਞ੍ਚ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਈਦਿਸਾ, ਅਯੰ ਮੇ ਮਾਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ , ''ਕਿਤ੍ਤਕੰ ਪਨਸ੍ਸਾ ਆਯੂ''ਤਿ

ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ‘‘ਦਸਨ੍ਨੰ ਮਾਸਾਨੰ ਉਪਰਿ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨੀ’’ਤਿ ਪਸ੍ਸਿ।

ਇਤਿ ਇਮੰ ਪਞ੍ਚਮਹਾਵਿਲੋਕਨੰ ਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਲੋ, ਮੇ ਮਾਰਿਸਾ, ਬੁਦ੍ਧਭਾਵਾਯਾ’’ਤਿ ਦੇਵਤਾਨੰ ਸਙ੍ਗਹੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਦਤ੍ਵਾ – ‘‘ਗਚ੍ਛਥ, ਤੁਮ੍ਹੇ’’ਤਿ ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਤੁਸਿਤਦੇਵਤਾਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਤੁਸਿਤਪੁਰੇ ਨਨ੍ਦਨਵਨੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਸਬ੍ਬਦੇਵਲੋਕੇਸੁ ਹਿ ਨਨ੍ਦਨਵਨੰ ਅਤ੍ਥਿਯੇਵ। ਤਤ੍ਰ ਨੰ ਦੇਵਤਾ ਇਤੋ ਚੁਤੋ ਸੁਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਾਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਕੁਸਲਕਮ੍ਮੋਕਾਸੰ ਸਾਰਯਮਾਨਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਏਵੰ ਦੇਵਤਾਹਿ ਕੁਸਲੰ ਸਾਰਯਮਾਨਾਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਤਤ੍ਥ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋਯੇਵ ਚਵਿ।

ਏਵੰ ਚੁਤੋ ਚ ‘ਚਵਾਮੀ’ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਚੁਤਿਚਿਤ੍ਤੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਮੇ ਠਾਨੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਹਿਤਾ’’ਤਿ ਏਵੰ ਪਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ਥੇਰਾ – ‘‘ਆਵਜ੍ਜਨਪਰਿਯਾਯੋ ਨਾਮ ਲਦ੍ਧੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਚਿਤ੍ਤਵਾਰੇ ਏਵ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਿਪਿਟਕਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਆਹ – ‘‘ਮਹਾਸਤ੍ਤਾਨੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਨ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਸਦਿਸਾ, ਕੋਟਿਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਪਨ ਤੇਸੰ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਞਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਚੁਤਿਚਿਤ੍ਤੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਚੁਤਿਕ੍ਖਣੇਪਿ ‘ਚਵਾਮੀ’ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਚਿਤ੍ਤੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ‘ਅਸੁਕਸ੍ਮਿੰ ਮੇ ਠਾਨੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਗਹਿਤਾ’ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁ ਕਮ੍ਪਤੀ’’ਤਿ। ਏਵੰ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿੰ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਪਨ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿਯਾ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਚਿਤ੍ਤੇਸੁ ਮੇਤ੍ਤਾਪੁਬ੍ਬਭਾਗਸ੍ਸ ਸੋਮਨਸ੍ਸਸਹਗਤਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਅਸਙ੍ਖਾਰਿਕਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਦਿਸਮਹਾਵਿਪਾਕਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਗਣ੍ਹਿ। ਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਹਗਤੇਨਾਤਿ ਆਹ। ਯਥਾ ਚ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਭਗਵਾ, ਏਵੰ ਸੋਪਿ ਆਸਾਲ੍ਹੀਪੁਣ੍ਣਮਾਯੰ ਉਤ੍ਤਰਾਸਾਲ੍ਹਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇਨੇਵ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ।

ਤਦਾ ਕਿਰ ਪੁਰੇ ਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਸਤ੍ਤਮਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਿਗਤਸੁਰਾਪਾਨੰ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਾਦਿਵਿਭੂਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਕੀਲ਼ੰ ਅਨੁਭਵਮਾਨਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਪਾਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਗਨ੍ਧੋਦਕੇਨ ਨਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਵਿਭੂਸਿਤਾ ਵਰਭੋਜਨੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਸਿਰਿਗਬ੍ਭੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਿਰਿਸਯਨੇ ਨਿਪਨ੍ਨਾ ਨਿਦ੍ਦੰ ਓਕ੍ਕਮਮਾਨਾ ਇਦੰ ਸੁਪਿਨੰ ਅਦ੍ਦਸ – ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਿਰ ਨੰ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਸਯਨੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਨੋਤਤ੍ਤਦਹੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਨਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਵਤ੍ਥੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਗਨ੍ਧੇਹਿ ਵਿਲਿਮ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪਿਲਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ, ਤਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਰਜਤਪਬ੍ਬਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਕਨਕਵਿਮਾਨੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਾਚੀਨਤੋ ਸੀਸੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਸੁੰ। ਅਥ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਸੇਤਵਰਵਾਰਣੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਏਕੋ ਸੁਵਣ੍ਣਪਬ੍ਬਤੋ, ਤਤ੍ਥ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਓਰੁਯ੍ਹ ਰਜਤਪਬ੍ਬਤੰ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਕਨਕਵਿਮਾਨੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤਰੰ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੰ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਕੁਚ੍ਛਿੰ ਪਵਿਟ੍ਠਸਦਿਸੋ ਅਹੋਸਿ’’।

ਅਥ ਪਬੁਦ੍ਧਾ ਦੇਵੀ ਤੰ ਸੁਪਿਨੰ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਵਿਭਾਤਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਚਤੁਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਾਮੋਕ੍ਖੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਹਰਿਤੂਪਲਿਤ੍ਤਾਯ ਲਾਜਾਦੀਹਿ ਕਤਮਙ੍ਗਲਸਕ੍ਕਾਰਾਯ ਭੂਮਿਯਾ ਮਹਾਰਹਾਨਿ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਸਪ੍ਪਿਮਧੁਸਕ੍ਕਰਾਭਿਸਙ੍ਖਤਸ੍ਸ ਵਰਪਾਯਾਸਸ੍ਸ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਪਾਤਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਪਾਤੀਹੇਵ ਪਟਿਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ, ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਚ ਅਹਤਵਤ੍ਥਕਪਿਲਗਾਵੀਦਾਨਾਦੀਹਿ ਨੇਸੰ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਸਿ। ਅਥ ਨੇਸੰ ਸਬ੍ਬਕਾਮਸਨ੍ਤਪ੍ਪਿਤਾਨੰ ਤੰ ਸੁਪਿਨੰ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਕਿੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਆਹੰਸੁ – ‘‘ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦੇਵਿਯਾ ਤੇ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ, ਸੋ ਚ ਖੋ ਪੁਰਿਸਗਬ੍ਭੋ ਨ ਇਤ੍ਥਿਗਬ੍ਭੋ, ਪੁਤ੍ਤੋ ਤੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਸੋ ਸਚੇ ਅਗਾਰੰ ਅਜ੍ਝਾਵਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਰਾਜਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ। ਸਚੇ ਅਗਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਲੋਕੇ ਵਿਵਟ੍ਟਚ੍ਛਦੋ’’ਤਿ। ਅਯੰ ਤਾਵ – ‘‘ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿੰ ਓਕ੍ਕਮੀ’’ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਣ੍ਣਨਾਕ੍ਕਮੋ।

ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਤਾਤਿ ਅਯੰ ਏਤ੍ਥ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਓਕ੍ਕਮਨੇ ਧਮ੍ਮਤਾ, ਅਯੰ ਸਭਾਵੋ, ਅਯੰ ਨਿਯਾਮੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਨਿਯਾਮੋ** ਚ ਨਾਮੇਸ ਕਮ੍ਮਨਿਯਾਮੋ, ਉਤੁਨਿਯਾਮੋ, ਬੀਜਨਿਯਾਮੋ, ਚਿਤ੍ਤਨਿਯਾਮੋ, ਧਮ੍ਮਨਿਯਾਮੋਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧੋ (ਧ॰ ਸ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੪੯੮)।

ਤਤ੍ਥ ਕੁਸਲਸ੍ਸ ਇਟ੍ਠਵਿਪਾਕਦਾਨਂ, ਅਕੁਸਲਸ੍ਸ ਅਨਿਟ੍ਠਵਿਪਾਕਦਾਨਨ੍ਤਿ ਅਯਂ **ਕਮ੍ਮਨਿਯਾਮੋ।** ਤਸ੍ਸ ਦੀਪਨਤ੍ਥਂ – ''ਨ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ''ਤਿ (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ੧੨੭) ਗਾਥਾਯ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਅਪਿਚ ਏਕਾ ਕਿਰ ਇਤ੍ਥੀ ਸਾਮਿਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਣ੍ਡਿਤ੍ਵਾ ਉਬ੍ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਮਰਿਤੁਕਾਮਾ ਰਜ੍ਜੁਪਾਸੇ ਗੀਵਂ ਪਵੇਸੇਸਿ। ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਪੁਰਿਸੋ ਵਾਸਿਂ ਨਿਸੇਨ੍ਤੋ ਤਂ ਇਤ੍ਥਿਕਮ੍ਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜੁਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਕਾਮੋ – ''ਮਾ ਭਾਯਿ, ਮਾ ਭਾਯੀ''ਤਿ ਤਂ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਨ੍ਤੋ ਉਪਧਾਵਿ। ਰਜ੍ਜੁ ਆਸੀਵਿਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਭੀਤੋ ਪਲਾਯਿ। ਇਤਰਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਮਰਿ। ਏਵਮਾਦੀਨਿ ਚੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਪੁਪ੍ਫਫਲਗਹਣਾਦੀਨਿ, ਵਾਤਸ੍ਸ ਵਾਯਨਂ ਅਵਾਯਨਂ, ਆਤਪਸ੍ਸ ਤਿਕ੍ਖਤਾ ਮਨ੍ਦਤਾ, ਦੇਵਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਨਂ ਅਵਸ੍ਸਨਂ, ਪਦੁਮਾਨਂ ਦਿਵਾ ਵਿਕਸਨਂ ਰਤ੍ਤਿਂ ਮਿਲਾਯਨਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦਿ **ਉਤੁਨਿਯਾਮੋ।**

ਯਂ ਪਨੇਤਂ ਸਾਲਿਬੀਜਤੋ ਸਾਲਿਫਲਮੇਵ, ਮਧੁਰਤੋ ਮਧੁਰਸਂਯੇਵ, ਤਿਤ੍ਤਤੋ ਤਿਤ੍ਤਰਸਂਯੇਵ ਫਲਂ ਹੋਤਿ, ਅਯਂ **ਬੀਜਨਿਯਾਮੋ।**

ਪੁਰਿਮਾ ਪੁਰਿਮਾ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਂ ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋਤਿ ਏਵਂ ਯਦੇਤਂ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਾਦੀਨਂ ਅਨਨ੍ਤਰਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਾਦੀਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਂ, ਅਯਂ **ਚਿਤ੍ਤਨਿਯਾਮੋ।**

ਯਾ ਪਨੇਸਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾਨਂ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਓਕ੍ਕਮਨਾਦੀਸੁ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਕਮ੍ਪਨਾਦੀਨਂ ਪਵਤ੍ਤਿ, ਅਯਂ **ਧਮ੍ਮਨਿਯਾਮੋ** ਨਾਮ। ਤੇਸੁ ਇਧ ਧਮ੍ਮਨਿਯਾਮੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਧਮ੍ਮਤਾ ਏਸਾ ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

੧੮. ਤਤ੍ਥ **ਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਮਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਯਮੇਵਤ੍ਥੋ । ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਹਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਏਵਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਓਕ੍ਕਮਮਾਨੇ। **ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ**ਤਿ ਵੁਡ੍ਢਿਪ੍ਪਮਾਣੋ, ਵਿਪੁਲੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਲ਼ਾਰੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ਉਲ਼ਾਰਾਨਿ ਉਲ਼ਾਰਾਨਿ ਖਾਦਨੀਯਾਨਿ ਖਾਦਨ੍ਤੀਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੯੯) ਹਿ ਮਧੁਰਂ ਉਲ਼ਾਰਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਉਲ਼ਾਰਾਯ ਖਲੁ ਭਵਂ ਵਚ੍ਛਾਯਨੋ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਪਸਂਸਾਯ ਪਸਂਸਤੀਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੮੮) ਸੇਟ੍ਠਂ ਉਲ਼ਾਰਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਧ ਪਨ ਵਿਪੁਲਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। **ਦੇਵਾਨਂ ਦੇਵਾਨੁਭਾਵ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੇਵਾਨਂ ਅਯਮਾਨੁਭਾਵੋ ਨਿਵਤ੍ਥਵਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਭਾ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਾਨਿ ਫਰਤਿ, ਤਥਾ ਸਰੀਰਸ੍ਸ, ਤਥਾ ਅਲਙ੍ਕਾਰਸ੍ਸ, ਤਥਾ ਵਿਮਾਨਸ੍ਸ, ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਾਤਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਏਕੇਕੋ ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਕਟਚਕ੍ਕਾਨਂ ਵਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਆਹਚ੍ਚ ਠਪਿਤਾਨਂ ਮਜ੍ਝੇ ਓਕਾਸੋ ਵਿਯ। ਸੋ ਪਨ ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਨਿਰਯੋ ਪਰਿਮਾਣਤੋ ਅਟ੍ਠਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸੋ ਹੋਤਿ। **ਅਘਾ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਵਿਵਟਾ। **ਅਸਂਵੁਤਾ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾਪਿ ਅਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਾ। **ਅਨ੍ਧਕਾਰਾ**ਤਿ ਤਮਭੂਤਾ। **ਅਨ੍ਧਕਾਰਤਿਮਿਸਾ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਨਿਵਾਰਣਤੋ ਅਨ੍ਧਭਾਵਕਰਣਤਿਮਿਸੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਰ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਨ ਜਾਯਤਿ। **ਏਵਂਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾ**ਤਿ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਕਿਰ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਤੀਸੁ ਦੀਪੇਸੁ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾ। ਏਕੇਕਾਯ ਦਿਸਾਯ ਨਵ ਨਵ ਯੋਜਨਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨ੍ਧਕਾਰਂ ਵਿਧਮਿਤ੍ਵਾ ਆਲੋਕਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ, **ਏਵਂਮਹਾਨੁਭਾਵਾ। ਆਭਾਯ ਨਾਨੁਭੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਭਾਯ ਨਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਕਿਰ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਪਬ੍ਬਤਸ੍ਸ ਵੇਮਜ੍ਝੇਨ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ, ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਪਬ੍ਬਤਞ੍ਚ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਨਿਰਯਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਆਭਾਯ ਨਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤਿ।

ਯੇਪਿ ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਾਤਿ ਯੇਪਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਮਹਾਨਿਰਯੇ ਸਤ੍ਤਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਕਿਂ ਪਨ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ। ਭਾਰਿਯਂ ਦਾਰੁਣਂ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਧਮ੍ਮਿਕਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਞ੍ਚ ਉਪਰਿ ਅਪਰਾਧਂ, ਅਞ੍ਞਞ੍ਚ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਪਾਣਵਧਾਦਿਸਾਹਸਿਕਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਅਭਯਚੋਰਨਾਗਚੋਰਾਦਯੋ ਵਿਯ। ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਤਿਗਾਵੁਤਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਵਗ੍ਗੁਲੀਨਂ ਵਿਯ ਦੀਘਨਖਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਰੁਕ੍ਖੇ ਵਗ੍ਗੁਲਿਯੋ ਵਿਯ ਨਖੇਹਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਪਬ੍ਬਤੇ ਲਗ੍ਗਨ੍ਤਿ। ਯਦਾ ਸਂਸਪ੍ਪਨ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਗਤਾ

ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਥ ''ਭਕ੍ਖੋ ਨੋ ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਤਤ੍ਥ ਵਾਵਟਾ ਵਿਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਲੋਕਸਨ੍ਧਾਰਕਉਦਕੇ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਵਾਤੇ ਪਹਰਨ੍ਤੇਪਿ ਮਧੁਕਫਲਾਨਿ ਵਿਯ ਛਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਪਤਿਤਮਤ੍ਤਾਵ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਖਾਰੇ ਉਦਕੇ ਪਿਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਿ ਵਿਯ ਵਿਲੀਯਨ੍ਤਿ।

ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਕਿਰ ਭੋ ਸਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਤਿ ਭੋ ਯਥਾ ਮਯਂ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭਵਾਮ, ਏਵਂ ਅਞ੍ਞੇ ਕਿਰ ਸਤ੍ਤਾਪਿ ਇਮਂ ਦੁਕ੍ਖਮਨੁਭਵਨ੍ਤਾ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨਾਤਿ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਓਭਾਸੋ ਏਕਯਾਗੁਪਾਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਚ੍ਛਰਾਸਙ੍ਘਾਟਮਤ੍ਤਮੇਵ ਵਿਜ੍ਜੋਭਾਸੋ ਵਿਯ ਨਿਚ੍ਛਰਿਤ੍ਵਾ – ''ਕਿਂ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਭਣਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ। **ਸਙ੍ਕਮ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਕਮ੍ਪਤਿ। ਇਤਰਦ੍ਵਯਂ ਪੁਰਿਮਪਦਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ਪੁਨ **ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ ਚਾ**ਤਿਆਦਿ ਨਿਗਮਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੧੯. **ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਨਂ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਚਾਤੁਦ੍ਦਿਸਂ ਰਕ੍ਖਾਯ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਚਤ੍ਤਾਰੋ**ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਹਾਰਾਜਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਸੁ ਪਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਖਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਰਕ੍ਖਤ੍ਥਾਯ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਿਰਿਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾ, ਇਤਰੇ ਗਬ੍ਭਦ੍ਵਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਵਰੁਦ੍ਧਕੇ ਪਂਸੁਪਿਸਾਚਕਾਦਿਯਕ੍ਖਗਣੇ ਪਟਿਕ੍ਕਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਾ ਆਰਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ।

ਕਿਮਤ੍ਥਾਯ ਪਨਾਯਂ ਰਕ੍ਖਾ? ਨਨੁ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕ੍ਖਣੇ ਕਲਲਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਚੇਪਿ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਮਾਰਾ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਸਿਨੇਰੁਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤੁਯਾ ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰਣਤ੍ਥਂ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ, ਸਬ੍ਬੇ ਅਨ੍ਤਰਾਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯੇਯ੍ਯੁਂ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ ਭਗਵਤਾ ਰੁਹਿਰੁਪ੍ਪਾਦਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – ''ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਵਕਾਸੋ, ਯਂ ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇਨ ਤਥਾਗਤਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਯ੍ਯ। ਅਨੁਪਕ੍ਕਮੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤਿ। ਗਚ੍ਛਥ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਥਾਵਿਹਾਰਂ, ਅਰਕ੍ਖਿਯਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਤਥਾਗਤਾ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੪੧)। ਏਵਮੇਵ, ਤੇਨ ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇਨ ਨ ਤੇਸਂ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਨ੍ਤਿ ਖੋ ਪਨ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਿਰੂਪਾ ਦੁਦ੍ਦਸਿਕਾ ਭੇਰਵਰੂਪਾ ਮਿਗਪਕ੍ਖਿਨੋ, ਯੇਸਂ ਰੂਪਂ ਵਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਦ੍ਦਂ ਵਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤੁ ਭਯਂ ਵਾ ਸਨ੍ਤਾਸੋ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤੇਸਂ ਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਰਕ੍ਖਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸੁਂ। ਅਪਿਚ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਤੇਜੇਨ ਸਞ੍ਜਾਤਗਾਰਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਾਰਵਚੋਦਿਤਾਪਿ ਤੇ ਏਵਮਕਂਸੁ।

ਕਿਂ ਪਨ ਤੇ ਅਨ੍ਤੋਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਾਤੁਯਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੀਤਿ? ਨਹਾਨਮਣ੍ਡਨਭੋਜਨਾਦਿਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚਕਾਲੇ ਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ, ਸਿਰਿਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਰਸਯਨੇ ਨਿਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਪਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਮਨੁਸ੍ਸਦਸ੍ਸਨਂ ਨਾਮ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯਂ ਹੋਤਿ, ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੇਵ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਪੁਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵੇਨ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨ ਭਾਯਤਿ, ਪਕਤਿਅਨ੍ਤੇਪੁਰਪਾਲਕੇਸੁ ਵਿਯ ਅਸ੍ਸਾ ਏਤੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

੨੦. **ਪਕਤਿਯਾ ਸੀਲਵਤੀ**ਤਿ ਸਭਾਵੇਨੇਵ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਕਿਰ ਬੁਦ੍ਧੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਾਪਸਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸੀਲਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾਪਿ ਕਾਲਦੇਵਿਲਸ੍ਸ ਇਸਿਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸੀਲਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇ ਪਨ ਕੁਚ੍ਛਿਗਤੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਨਾਮ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਸਮਾਨਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਸੀਲਮ੍ਪਿ ਆਵਜ੍ਜਨਕਰਣਮਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਯਮੇਵ ਸੀਲਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੨੧. **ਪੁਰਿਸੇਸੂ**ਤਿ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਿਤਰਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕੇਸੁਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਪੁਰਿਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਚਿਤ੍ਤਂ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤੁਰੂਪਂ ਪਨ ਕੁਸਲਾ ਸਿਪ੍ਪਿਕਾ ਪੋਤ੍ਥਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁਪਿ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਰਾਗੋ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਂ, ਸਚੇ ਪਨ ਤਂ ਰਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਪਾਦਾ ਨ ਵਹਨ੍ਤਿ, ਦਿਬ੍ਬਸਙ੍ਖਲਿਕਾ ਵਿਯ ਬਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਨੀਯਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੨੨. ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਕਾਮਗੁਣਾਨਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਾਮਗੁਣੂਪਸਞ੍ਹਿਤਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪੁਰਿਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਵਸੇਨ ਵਤ੍ਥੁਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਕਤੋ, ਇਧ ਆਰਮ੍ਮਣਪ੍ਪਟਿਲਾਭੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਦੇਵਿਯਾ ਏਵਰੂਪੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਕੁਚ੍ਛਿਂ ਉਪਪਨ੍ਨੋਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਰਾਜਾਨੋ ਮਹਗ੍ਘਆਭਰਣਤੂਰਿਯਾਦਿਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਾਰਮ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁਭੂਤਂ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਪੇਸੇਨ੍ਤਿ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤੁ ਚ ਕਤਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਸ੍ਸ ਪਮਾਣਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ।

੨੩. ਅਕਿਲਨ੍ਤਕਾਯਾਤਿ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਗਬ੍ਭਭਾਰੇਨ ਕਿਲਮਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਤਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਤਸ੍ਸਾ ਕੋਚਿ ਕਿਲਮਥੋ ਨਾਹੋਸਿ। **ਤਿਰੋਕੁਚ੍ਛਿਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਕੁਚ੍ਛਿਗਤਂ। **ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਕਲਲਾਦਿਕਾਲਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਞ੍ਜਾਤਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਅਹੀਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਭਾਵਂ ਉਪਗਤਂਯੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਪਸ੍ਸਤਿ? ਸੁਖਵਾਸਤ੍ਥਂਯੇਵ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਮਾਤਾ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਪਨ੍ਨਾ ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਵਾ – ''ਹਤ੍ਥਂ ਵਾਸ੍ਸ ਪਾਦਂ ਵਾ ਓਲਮ੍ਬਨ੍ਤਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਣ੍ਠਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸੁਖਵਾਸਤ੍ਥਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਓਲੋਕੇਤਿ, ਏਵਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾਪਿ ਯਂ ਤਂ ਮਾਤੁ ਉਟ੍ਠਾਨਗਮਨਪਰਿਵਤ੍ਤਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਉਣ੍ਹਸੀਤਲੋਣਿਕਤਿਤ੍ਤਕਕਟੁਕਾਹਾਰਅਜ੍ਝੋਹਰਣਕਾਲੇਸੁ ਚ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਤਂ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਸੁਖਵਾਸਤ੍ਥਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਅਞ੍ਞੇ ਅਨ੍ਤੋਕੁਚ੍ਛਿਗਤਾ ਪਕ੍ਕਾਸਯਂ ਅਵਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਆਮਾਸਯਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਉਦਰਪਟਲਂ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਕਣ੍ਟਕਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਦ੍ਵੀਸੁ ਮੁਟ੍ਠੀਸੁ ਹਨੁਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਰੁਕ੍ਖਸੁਸਿਰੇ ਮਕ੍ਕਟਾ ਵਿਯ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਵਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ, ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਪਨ ਪਿਟ੍ਠਿਕਣ੍ਟਕਂ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਵਿਯ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਾਭਿਮੁਖੋ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਕਮ੍ਮਂ ਪਨਸ੍ਸਾ ਵਤ੍ਥੁਂ ਸੋਧੇਤਿ, ਸੁਦ੍ਧੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਸੁਖੁਮਚ੍ਛਵਿਲਕ੍ਖਣਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਕੁਚ੍ਛਿਤਚੋ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਿਯਾ ਬਹਿਠਿਤੋ ਵਿਯ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤਮਤ੍ਥਂ ਉਪਮਾਯ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋਕੁਚ੍ਛਿਗਤੋ ਮਾਤਰਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਨ ਹਿ ਅਨ੍ਤੋਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

੨੪. ਕਾਲਙ੍ਕਰੋਤੀਤਿ ਨ ਵਿਜਾਤਭਾਵਪਚ੍ਚਯਾ, ਆਯੁਪਰਿਕ੍ਖਯੇਨੇਵ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇਨ ਵਸਿਤਟ੍ਠਾਨਞ੍ਹਿ ਚੇਤਿਯਕੁਟਿਸਦਿਸਂ ਹੋਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਪਰਿਭੋਗਾਰਹਂ, ਨ ਚ ਸਕ੍ਕਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਰਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤੁਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਤਕਂਯੇਵ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤੁ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਦਾ ਕਾਲਙ੍ਕਰੋਤਿ। ਕਤਰਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਵਯੇ ਕਾਲਂ ਕਰੋਤੀਤਿ? ਮਜ੍ਝਿਮਵਯੇ। ਪਠਮਵਯਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਬਲਵਾ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਤਦਾ ਸਞ੍ਜਾਤਗਬ੍ਭਾ ਇਤ੍ਥੀ ਗਬ੍ਭਂ ਅਨੁਰਕ੍ਖਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਗਬ੍ਭੋ ਬਹ੍ਵਾਬਾਧੋ ਹੋਤਿ। ਮਜ੍ਝਿਮਵਯਸ੍ਸ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਤਤਿਯੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਵਤ੍ਥੁ ਵਿਸਦਂ ਹੋਤਿ, ਵਿਸਦੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਦਾਰਕਾ ਅਰੋਗਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾਪਿ ਪਠਮਵਯੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮਵਯਸ੍ਸ ਤਤਿਯੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਵਿਜਾਯਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਤਾ।

੨੫. ਨਵ ਵਾ ਦਸ ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਾ ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਵਿਕਪ੍ਪਨਵਸੇਨ ਸਤ੍ਤ ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਵਾ ਏਕਾਦਸ ਵਾ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਾਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਂ ਸਙ੍ਗਹੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਮਾਸਜਾਤੋ ਜੀਵਤਿ, ਸੀਤੁਣ੍ਹਕ੍ਖਮੋ ਪਨ ਨ ਹੋਤਿ। ਅਟ੍ਠਮਾਸਜਾਤੋ ਨ ਜੀਵਤਿ, ਅਵਸੇਸਾ ਜੀਵਨ੍ਤਿ।

੨੭. ਦੇਵਾ ਪਠਮਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ ਖੀਣਾਸਵਾ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਕਥਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ? ''ਸੂਤਿਵੇਸਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਏਕੇ। ਤਂ ਪਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – 'ਤਦਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਸੁਵਣ੍ਣਖਚਿਤਂ ਵਤ੍ਥਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਮਚ੍ਛਕ੍ਖਿਸਦਿਸਂ ਦੁਕੂਲਪਟਂ ਯਾਵ ਪਾਦਨ੍ਤਾ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਸਲ੍ਲਹੁਕਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਅਹੋਸਿ, ਧਮਕਰਣਤੋ ਉਦਕਨਿਕ੍ਖਮਨਸਦਿਸਂ। ਅਥ ਤੇ ਪਕਤਿਬ੍ਰਹ੍ਮਵੇਸੇਨੇਵ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਂ ਸੁਵਣ੍ਣਜਾਲੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸੁਂ। ਤੇਸਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਅਜਿਨਪ੍ਪਵੇਣਿਯਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸੁਂ। ਤਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦੁਕੂਲਚੁਮ੍ਬਟਕੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸੁਂ'। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਦੇਵਾ ਪਠਮਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ''ਤਿ।

੨੮. **ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਨਂ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ। **ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਜਿਨਪ੍ਪਵੇਣਿਯਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਮਹੇਸਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਮਹਾਤੇਜੋ ਮਹਾਯਸੋ ਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ।

੨੯. **ਵਿਸਦੋਵ ਨਿਕ੍ਖਮਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇ ਸਤ੍ਤਾ ਯੋਨਿਮਗ੍ਗੇ ਲਗ੍ਗਨ੍ਤਾ ਭਗ੍ਗਵਿਭਗ੍ਗਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਵਂ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਅਲਗ੍ਗੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਦੇਨਾ**ਤਿ ਉਦਕੇਨ। **ਕੇਨਚਿ ਅਸੁਚਿਨਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇ ਸਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਜਵਾਤੇਹਿ ਉਦ੍ਧਂਪਾਦਾ ਅਧੋਸਿਰਾ ਯੋਨਿਮਗ੍ਗੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਸਤਪੋਰਿਸਂ ਨਰਕਪਪਾਤਂ ਪਤਨ੍ਤਾ ਵਿਯ, ਤਾਲਚ੍ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿਯਮਾਨਾ ਹਤ੍ਥੀ ਵਿਯ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤਾ ਨਾਨਾਅਸੁਚਿਮਕ੍ਖਿਤਾਵ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਵਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਕਮ੍ਮਜਵਾਤਾ ਉਦ੍ਧਪਾਦਂ ਅਧੋਸਿਰਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਧਮ੍ਮਾਸਨਤੋ ਓਤਰਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਵਿਯ, ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਤੋ ਓਤਰਨ੍ਤੋ ਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਚ ਦ੍ਵੇ ਹਤ੍ਥੇ ਚ ਦ੍ਵੇ ਪਾਦੇ ਚ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕੋਵ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸਮ੍ਭਵੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਸੁਚਿਨਾ ਅਮਕ੍ਖਿਤੋਵ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ।

ਉਦਕਸ੍ਸ ਧਾਰਾਤਿ ਉਦਕਵਟ੍ਟਿਯੋ। ਤਾਸੁ ਸੀਤਾ ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਾਹੇ ਪਤਤਿ ਉਣ੍ਹਾ ਰਜਤਕਟਾਹੇ। ਇਦਞ੍ਚ ਪਥਵਿਤਲੇ ਕੇਨਚਿ ਅਸੁਚਿਨਾ ਅਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਂ ਤੇਸਂ ਪਾਨੀਯਪਰਿਭੋਜਨੀਯਉਦਕਞ੍ਚੇਵ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਂ ਕੀਲ਼ਾਉਦਕਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਨ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਘਟੇਹਿ ਆਹਰਿਯਮਾਨਉਦਕਸ੍ਸ ਚੇਵ ਹਂਸਵਟ੍ਟਕਾਦਿਪੋਕ੍ਖਰਣੀਗਤਸ੍ਸ ਚ ਉਦਕਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ।

੩੧. **ਸਮ੍ਪਤਿਜਾਤੋ**ਤਿ ਮੁਹੁਤ੍ਤਜਾਤੋ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਮਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਨ ਏਵਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਮਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਨਂ ਪਠਮਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਸੁਵਣ੍ਣਜਾਲੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ, ਤੇਸਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਅਜਿਨਪ੍ਪਵੇਣਿਯਾ, ਤੇਸਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦੁਕੂਲਚੁਮ੍ਬਟਕੇਨ। ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ। **ਸੇਤਮ੍ਹਿ ਛਤ੍ਤੇ ਅਨੁਧਾਰਿਯਮਾਨੇ**ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤੇ ਅਨੁਧਾਰਿਯਮਾਨਮ੍ਹਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਛਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਖਗ੍ਗਾਦੀਨਿ ਪਞ੍ਚ ਰਾਜਕਕੁਧਭਣ੍ਡਾਨਿਪਿ ਆਗਤਾਨੇਵ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ਰਾਜਗਮਨੇ ਰਾਜਾ ਵਿਯ ਛਤ੍ਤਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਸੁ ਛਤ੍ਤਮੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਨ ਛਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹਕੋ। ਤਥਾ ਖਗ੍ਗਤਾਲਵਣ੍ਟਮੋਰਹਤ੍ਥਕਵਾਲਬੀਜਨੀਉਣ੍ਹੀਸਮਤ੍ਤਾਯੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਤੇਸਂ ਗਾਹਕਾ। ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਕਿਰ ਤਾਨਿ ਅਦਿਸ੍ਸਮਾਨਰੂਪਾ ਦੇਵਤਾ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਚੇਤਂ –

‘‘ਅਨੇਕਸਾਖਞ੍ਚ ਸਹਸ੍ਸਮਣ੍ਡਲਂ,
ਛਤ੍ਤਂ ਮਰੂ ਧਾਰਯੁਮਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ।
ਸੁਵਣ੍ਣਦਣ੍ਡਾ ਵਿਪਤਨ੍ਤਿ ਚਾਮਰਾ,
ਨ ਦਿਸ੍ਸਰੇ ਚਾਮਰਛਤ੍ਤਗਾਹਕਾ’’ਤਿ॥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੬੯੩)।

ਸਬ੍ਬਾ ਚ ਦਿਸਾਤਿ ਇਦਂ ਸਤ੍ਤਪਦਵੀਤਿਹਾਰੂਪਰਿ ਠਿਤਸ੍ਸ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਨੁਵਿਲੋਕਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਖੋ ਪਨੇਵਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਮਹਾਸਤ੍ਤੋ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਠਵਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਂ ਦਿਸਂ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਅਨੇਕਾਨਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਏਕਙ੍ਗਣਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਤ੍ਥ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਪੂਜਯਮਾਨਾ – ‘‘ਮਹਾਪੁਰਿਸ, ਇਧ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦਿਸੋਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਕੁਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਏਵਂ ਚਤਸ੍ਸੋ ਦਿਸਾ, ਚਤਸ੍ਸੋ ਅਨੁਦਿਸਾ, ਹੇਟ੍ਠਾ, ਉਪਰੀਤਿ ਦਸ ਦਿਸਾ ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦਿਸਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ – ‘‘ਅਯਂ ਉਤ੍ਤਰਾ ਦਿਸਾ’’ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਾਭਿਮੁਖੋ ਸਤ੍ਤਪਦਵੀਤਿਹਾਰੇਨ ਅਗਮਾਸੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਆਸਭਿ**ਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਂ। **ਅਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਗੁਣੇਹਿ ਸਬ੍ਬਪਠਮੋ। ਇਤਰਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਪਦਾਨਿ ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਾਨਿ। **ਅਯਮਨ੍ਤਿਮਾ ਜਾਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਦਾਨਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵੋ**ਤਿ ਪਦਦ੍ਵਯੇਨ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਮੇਹਿ ਪਾਦੇਹਿ ਪਥਵਿਯਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਚਤੁਰਿਦ੍ਧਿਪਾਦਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਉਤ੍ਤਰਾਭਿਮੁਖਭਾਵੋ ਮਹਾਜਨਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਸਤ੍ਤਪਦਗਮਨਂ ਸਤ੍ਤਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਰਤਨਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਦਿਬ੍ਬਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਧਾਰਣਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਵਰਛਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਪਞ੍ਚਰਾਜਕਕੁਧਭਣ੍ਡਾਨਂ ਪਟਿਲਾਭੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤੀਹਿ

ਵਿਮੁਚ੍ਚਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਨੁਵਿਲੋਕਨਂ ਅਨਾਵਰਣਞਾਣਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਆਸਭਿਵਾਚਾਭਾਸਨਂ ਅਪ੍ਪਟਿਵਤ੍ਤਿਯਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ‘‘ਅਯਮਨ੍ਤਿਮਾ ਜਾਤੀ’’ਤਿ ਸੀਹਨਾਦੋ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ । ਇਮੇ ਵਾਰਾ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤਾ, ਸਮ੍ਬਹੁਲਵਾਰੋ ਪਨ ਨਾਗਤੋ, ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬੋ।

ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਹਿ ਜਾਤਦਿਵਸੇ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁ ਕਮ੍ਪਿ। ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਮ੍ਹਿ ਦੇਵਤਾ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਂਸੁ। ਪਠਮਂ ਦੇਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ, ਪਚ੍ਛਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ। ਤਨ੍ਤਿਬਦ੍ਧਾ ਵੀਣਾ ਚਮ੍ਮਬਦ੍ਧਾ ਭੇਰਿਯੋ ਚ ਕੇਨਚਿ ਅਵਾਦਿਤਾ ਸਯਮੇਵ ਵਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਨ੍ਦੂਬਨ੍ਧਨਾਦੀਨਿ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਂ ਛਿਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਸਬ੍ਬਰੋਗਾ ਵੂਪਸਮਿਂਸੁ, ਅਮ੍ਬਿਲੇਨ ਧੋਤਤਮ੍ਬਮਲਂ ਵਿਯ ਵਿਗਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਜਚ੍ਚਨ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਿਂਸੁ। ਜਚ੍ਚਬਧਿਰਾ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਿਂਸੁ। ਪੀਠਸਪ੍ਪੀ ਜਵਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਜਾਤਿਜਲ਼ਾਨਮ੍ਪਿ ਏਲ਼ਮੂਗਾਨਂ ਸਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਵਿਦੇਸਪਕ੍ਖਨ੍ਦਾ ਨਾਵਾ ਸੁਪਟ੍ਟਨਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਆਕਾਸਟ੍ਠਕਭੂਮਟ੍ਠਕਰਤਨਾਨਿ ਸਕਤੇਜੋਭਾਸਿਤਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਵੇਰਿਨੋ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਪਟਿਲਭਿਂਸੁ। ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਅਗ੍ਗਿ ਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਲੋਕਨ੍ਤਰੇਸੁ ਆਲੋਕੋ ਉਦਪਾਦਿ। ਨਦੀਸੁ ਜਲਂ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ। ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਮਧੁਰਸਂ ਉਦਕਂ ਅਹੋਸਿ। ਵਾਤੋ ਨ ਵਾਯਿ। ਆਕਾਸਪਬ੍ਬਤਰੁਕ੍ਖਗਤਾ ਸਕੁਣਾ ਭਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਗਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਚਨ੍ਦੋ ਅਤਿਵਿਰੋਚਿ। ਸੂਰਿਯੋ ਨ ਉਣ੍ਹੋ, ਨ ਸੀਤਲੋ, ਨਿਮ੍ਮਲੋ ਉਤੁਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਹੋਸਿ। ਦੇਵਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਮਾਨਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਫੋਟਨਸੇਲ਼ਨਚੇਲੁਕ੍ਖੇਪਾਦੀਹਿ ਮਹਾਕੀਲ਼ਕਂ ਕੀਲ਼ਿਂਸੁ। ਚਾਤੁਦ੍ਦੀਪਿਕਮਹਾਮੇਘੋ ਵਸ੍ਸਿ। ਮਹਾਜਨਂ ਨੇਵ ਖੁਦਾ ਨ ਪਿਪਾਸਾ ਪੀਲ਼ੇਸਿ। ਦ੍ਵਾਰਕਵਾਟਾਨਿ ਸਯਮੇਵ ਵਿਵਰਿਂਸੁ। ਪੁਪ੍ਫੂਪਗਫਲੂਪਗਾ ਰੁਕ੍ਖਾ ਪੁਪ੍ਫਫਲਾਨਿ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ। ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁ ਏਕਦ੍ਧਜਮਾਲਾ ਅਹੋਸਿ।

ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਕਮ੍ਪੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਦੇਵਤਾਨਂ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਕਾਲੇ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਪਠਮਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਾਨਂ ਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਪਚ੍ਛਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਾਨਂ ਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਤਨ੍ਤਿਬਦ੍ਧਵੀਣਾਨਂ ਸਯਂ ਵਜ੍ਜਨਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਵਿਹਾਰਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਚਮ੍ਮਬਦ੍ਧਭੇਰੀਨਂ ਵਜ੍ਜਨਂ ਮਹਤਿਯਾ ਧਮ੍ਮਭੇਰਿਯਾ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਅਨ੍ਦੂਬਨ੍ਧਨਾਦੀਨਂ ਛੇਦੋ ਅਸ੍ਮਿਮਾਨਸਮੁਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਰੋਗਵਿਗਮੋ ਚਤੁਸਚ੍ਚਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਜਚ੍ਚਨ੍ਧਾਨਂ ਰੂਪਦਸ੍ਸਨਂ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ । ਬਧਿਰਾਨਂ ਸਦ੍ਦਸ੍ਸਵਨਂ ਦਿਬ੍ਬਸੋਤਧਾਤੁਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਪੀਠਸਪ੍ਪੀਨਂ ਜਵਸਮ੍ਪਦਾ ਚਤੁਰਿਦ੍ਧਿਪਾਦਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਜਲ਼ਾਨਂ ਸਤਿਪਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਚਤੁਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਵਿਦੇਸਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਾਵਾਨਂ ਸੁਪਟ੍ਟਨਸਮ੍ਪਾਪੁਣਨਂ ਚਤੁਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਧਿਗਮਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਰਤਨਾਨਂ ਸਕਤੇਜੋਭਾਸਿਤਤ੍ਤਂ ਯਂ ਲੋਕਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੋਭਾਸਂ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ।

ਵੇਰੀਨਂ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਚਤੁਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਅਗ੍ਗਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨਂ ਏਕਾਦਸਅਗ੍ਗਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਾਲੋਕੋ ਅਵਿਜ੍ਜਨ੍ਧਕਾਰਂ ਵਿਧਮਿਤ੍ਵਾ ਞਾਣਾਲੋਕਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਸ੍ਸ ਮਧੁਰਤਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਰਸੇਨ ਏਕਰਸਭਾਵਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਵਾਤਸ੍ਸ ਅਵਾਯਨਂ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਦਿਟ੍ਠਿਗਤਭਿਨ੍ਦਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਸਕੁਣਾਨਂ ਪਥਵਿਗਮਨਂ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਓਵਾਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਾਣੇਹਿ ਸਰਣਗਮਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਚਨ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤਿਵਿਰੋਚਨਂ ਬਹੁਜਨਕਨ੍ਤਤਾਯ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਸੂਰਿਯਸ੍ਸ ਉਣ੍ਹਸੀਤਵਿਵਜ੍ਜਨਉਤੁਸੁਖਤਾ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਸੁਖੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਦੇਵਤਾਨਂ ਵਿਮਾਨਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਠਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਫੋਟਨਾਦੀਹਿ ਕੀਲ਼ਨਂ ਬੁਦ੍ਧਭਾਵਂ ਪਤ੍ਵਾ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਚਾਤੁਦ੍ਦੀਪਿਕਮਹਾਮੇਘਵਸ੍ਸਨਂ ਮਹਤੋ ਧਮ੍ਮਮੇਘਵਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਖੁਦਾਪੀਲ਼ਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵੋ ਕਾਯਗਤਾਸਤਿਅਮਤਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਪਿਪਾਸਾਪੀਲ਼ਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਸੁਖੇਨ ਸੁਖਿਤਭਾਵਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਦ੍ਵਾਰਕਵਾਟਾਨਂ ਸਯਮੇਵ ਵਿਵਰਣਂ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਮਗ੍ਗਦ੍ਵਾਰਵਿਵਰਣਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਪੁਪ੍ਫਫਲਗ੍ਗਹਣਂ

ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਪੁਪ੍ਫਿਤਸ੍ਸ ਚ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਭਾਰਭਰਿਤਭਾਵਸ੍ਸ ਚ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਯਾ ਏਕਦ੍ਧਜਮਾਲਿਤਾ ਅਰਿਯਦ੍ਧਜਮਾਲਮਾਲਿਤਾਯ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ ਸਮ੍ਬਹੁਲਵਾਰੋ ਨਾਮ।

ਏਤ੍ਥ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ – ''ਯਦਾ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਪਥਵਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਾਭਿਮੁਖੋ ਪਦਸਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਸਭਿਂ ਵਾਚਂ ਅਭਾਸਿ, ਤਦਾ ਕਿਂ ਪਥਵਿਯਾ ਗਤੋ, ਉਦਾਹੁ ਆਕਾਸੇਨ; ਦਿਸ੍ਸਮਾਨੋ ਗਤੋ, ਉਦਾਹੁ ਅਦਿਸ੍ਸਮਾਨੋ; ਅਚੇਲਕੋ ਗਤੋ, ਉਦਾਹੁ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤੋ; ਦਹਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਤੋ , ਉਦਾਹੁ ਮਹਲ੍ਲਕੋ; ਪਚ੍ਛਾਪਿ ਕਿਂ ਤਾਦਿਸੋਵ ਅਹੋਸਿ, ਉਦਾਹੁ ਪੁਨ ਬਾਲਦਾਰਕੋ''ਤਿ? ਅਯਂ ਪਨ ਪਞ੍ਹੋ ਹੇਟ੍ਠਾਲੋਹਪਾਸਾਦੇ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤੋ ਤਿਪਿਟਕਚੂਲ਼ਾਭਯਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੋਵ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਏਤ੍ਥ ਨਿਯਤਿਪੁਬ੍ਬੇਕਤਕਮ੍ਮਇਸ੍ਸਰਨਿਮ੍ਮਾਨਵਾਦਵਸੇਨ ਤਂ ਤਂ ਬਹੁਂ ਵਤ੍ਵਾ ਅਵਸਾਨੇ ਏਵਂ ਬ੍ਯਾਕਰਿ – ''ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਪਥਵਿਯਾ ਗਤੋ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਨ ਆਕਾਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਦਿਸ੍ਸਮਾਨੋ ਗਤੋ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਨ ਅਦਿਸ੍ਸਮਾਨੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਅਚੇਲਕੋ ਗਤੋ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਨ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ। ਦਹਰੋਵ ਗਤੋ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਨ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਪਚ੍ਛਾ ਪਨ ਬਾਲਦਾਰਕੋਵ ਅਹੋਸਿ, ਨ ਤਾਦਿਸੋ''ਤਿ। ਪਰਿਸਾ ਚਸ੍ਸ – ''ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭੋ ਥੇਰੇਨ ਪਞ੍ਹੋ ਕਥਿਤੋ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਅਹੋਸਿ। ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਵਾਰੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੋ ਏਵ।

ਇਮਾ ਚ ਪਨ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਥਿਤਾ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਤਾ ਸਬ੍ਬਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾਨਂ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩. **ਅਦ੍ਦਸ ਖੋ**ਤਿ ਦੁਕੂਲਚੁਮ੍ਬਟਕੇ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਨੀਤਂ ਅਦ੍ਦਸ। **ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਜਾਤਿਗੋਤ੍ਤਕੁਲਪਦੇਸਾਦਿਵਸੇਨ ਮਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ। **ਦ੍ਵੇ ਗਤਿਯੋ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਨਿਟ੍ਠਾ, ਦ੍ਵੇ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਯੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਗਤਿਸਦ੍ਦੋ – ''ਪਞ੍ਚ ਖੋ ਇਮਾ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਗਤਿਯੋ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੫੩) ਏਤ੍ਥ ਨਿਰਯਾਦਿਭੇਦਾਯ ਸਤ੍ਤੇਹਿ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਗਤਿਯਾ ਵਤ੍ਤਤਿ। ''ਇਮੇਸਂ ਖੋ ਅਹਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾਨਂ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮਾਨਂ ਨੇਵ ਜਾਨਾਮਿ ਆਗਤਿਂ ਵਾ ਗਤਿਂ ਵਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੫੦੮) ਏਤ੍ਥ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇ। ''ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਰਹਤੋ ਗਤੀ''ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੩੩੯) ਏਤ੍ਥ ਪਟਿਸ੍ਸਰਣੇ। ''ਅਪਿ ਚ ਤ੍ਯਾਹਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮੇ ਗਤਿਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਮਿ, ਜੁਤਿਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਮਿ ਏਵਂਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ ਬਕੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੫੦੩) ਏਤ੍ਥ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਯਂ ਵਤ੍ਤਤਿ। ਸ੍ਵਾਯਮਿਧਾਪਿ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਯਂ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਨਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਾ ਗਤਿ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

ਧਮ੍ਮਿਕੋਤਿ ਦਸਕੁਸਲਧਮ੍ਮਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਗਤਿਗਮਨਵਿਰਹਿਤੋ। **ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਪੁਰਿਮਪਦਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਾ ਲਦ੍ਧਰਜ੍ਜਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ। **ਚਾਤੁਰਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਸਮੁਦ੍ਦਾਦੀਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਸਮੁਦ੍ਦਾਨਂ ਵਸੇਨ ਚਤੁਰਨ੍ਤਾਯ ਪਥਵਿਯਾ ਇਸ੍ਸਰੋ। **ਵਿਜਿਤਾਵੀ**ਤਿ ਵਿਜਿਤਸਙ੍ਗਾਮੋ। ਜਨਪਦੋ ਅਸ੍ਮਿਂ ਥਾਵਰਿਯਂ ਥਿਰਭਾਵਂ ਪਤ੍ਤੋਤਿ **ਜਨਪਦਤ੍ਥਾਵਰਿਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ।** ਚਣ੍ਡਸ੍ਸ ਹਿ ਰਞ੍ਞੋ ਬਲਿਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਲੋਕਂ ਪੀਲ਼ਯਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮਜ੍ਝਿਮਜਨਪਦਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਸਮੁਦ੍ਦਤੀਰਾਦੀਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਵਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ। ਅਤਿਮੁਦੁਕਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਚੋਰੇਹਿ ਸਾਹਸਿਕਧਨਵਿਲੋਪਪੀਲ਼ਿਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਂ ਪਹਾਯ ਜਨਪਦਮਜ੍ਝੇ ਵਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ, ਇਤਿ ਏਵਰੂਪੇ ਰਾਜਿਨਿ ਜਨਪਦੋ ਥਿਰਭਾਵਂ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਕੁਮਾਰੇ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰਯਮਾਨੇ ਏਤਸ੍ਸ ਜਨਪਦੋ ਪਾਸਾਣਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਯੋਪਟ੍ਟੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਥਿਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ – ''ਜਨਪਦਤ੍ਥਾਵਰਿਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ।

ਸਤ੍ਤਰਤਨਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਰਤਿਜਨਨਟ੍ਠੇਨ **ਰਤਨਂ।** ਅਪਿਚ –

''ਚਿਤ੍ਤੀਕਤਂ ਮਹਗ੍ਘਞ੍ਚ, ਅਤੁਲਂ ਦੁਲ੍ਲਭਦਸ੍ਸਨਂ।
ਅਨੋਮਸਤ੍ਤਪਰਿਭੋਗਂ, ਰਤਨਂ ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ''॥

ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ ਚ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਞ੍ਞਂ ਦੇਵਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਾਦੀਹਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪੂਜਞ੍ਚ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦੀਨਿ ਚ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਚਿਤ੍ਤੀਕਤਟ੍ਠੇਨ ਰਤਨਂ। ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ ਚ ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਧਨਂ ਅਗ੍ਘਤੀਤਿ ਅਗ੍ਘੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਤਿ ਮਹਗ੍ਘਟ੍ਠੇਨਾਪਿ ਰਤਨਂ। ਚਕ੍ਕਰਤਨਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਲੋਕੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਰਤਨੇਹਿ ਅਸਦਿਸਨ੍ਤਿ ਅਤੁਲਟ੍ਠੇਨਾਪਿ ਰਤਨਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਪਨ ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਬੁਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਕਦਾਚਿ ਕਰਹਚਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਦੁਲ੍ਲਭਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨਾਪਿ ਰਤਨਂ। ਤਦੇਤਂ ਜਾਤਿਰੂਪਕੁਲਇਸ੍ਸਰਿਯਾਦੀਹਿ ਅਨੋਮਸ੍ਸ ਉਲ਼ਾਰਸਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਾਤਿ ਅਨੋਮਸਤ੍ਤਪਰਿਭੋਗਟ੍ਠੇਨਾਪਿ ਰਤਨਂ। ਯਥਾ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ, ਏਵਂ ਸੇਸਾਨਿਪੀਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਰਤਨੇਹਿ ਪਰਿਵਾਰਭਾਵੇਨ ਚੇਵ ਸਬ੍ਬਭੋਗੂਪਕਰਣਭਾਵੇਨ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋਤਿ ਸਤ੍ਤਰਤਨਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ।

ਇਦਾਨਿ ਤੇਸਂ ਸਰੂਪਤੋ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ **ਤਸ੍ਸਿਮਾਨੀ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਚਕ੍ਕਰਤਨ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਦ੍ਵੇਸਹਸ੍ਸਦੀਪਪਰਿਵਾਰਾਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਹਾਦੀਪਾਨਂ ਸਿਰਿਵਿਭਵਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤਿ। ਤਥਾ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮੇਵ ਸਾਗਰਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਪਥਵਿਂ ਅਨੁਸਂਯਾਯਨਸਮਤ੍ਥਂ ਵੇਹਾਸਙ੍ਗਮਂ **ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਂ,** ਤਾਦਿਸਮੇਵ **ਅਸ੍ਸਰਤਨਂ,** ਚਤੁਰਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇ ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਨ੍ਧਕਾਰਂ ਵਿਧਮਿਤ੍ਵਾ ਆਲੋਕਦਸ੍ਸਨਸਮਤ੍ਥਂ **ਮਣਿਰਤਨਂ,** ਛਬ੍ਬਿਧਦੋਸਵਿਵਜ੍ਜਿਤਂ ਮਨਾਪਚਾਰਿ **ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਂ,** ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣੇ ਅਨ੍ਤੋਪਥਵਿਗਤਂ ਨਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸਨਸਮਤ੍ਥਂ **ਗਹਪਤਿਰਤਨਂ,** ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸਕਲਰਜ੍ਜਮਨੁਸਾਸਨਸਮਤ੍ਥਂ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤਂ **ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਂ** ਪਾਤੁਭਵਤਿ।

ਪਰੋਸਹਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਤਿਰੇਕਸਹਸ੍ਸਂ। **ਸੂਰਾ**ਤਿ ਅਭੀਰੁਕਾ। **ਵੀਰਙ੍ਗਰੂਪਾ**ਤਿ ਵੀਰਾਨਂ ਅਙ੍ਗਂ ਵੀਰਙ੍ਗਂ, ਵੀਰਿਯਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ, ਵੀਰਙ੍ਗਂ ਰੂਪਮੇਤੇਸਨ੍ਤਿ ਵੀਰਙ੍ਗਰੂਪਾ, ਵੀਰਿਯਜਾਤਿਕਾ ਵੀਰਿਯਸਭਾਵਾ ਵੀਰਿਯਮਯਾ ਅਕਿਲਾਸੁਨੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਯੁਜ੍ਝਨ੍ਤਾ ਨ ਕਿਲਮਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਸਾਗਰਪਰਿਯਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਪਬ੍ਬਤਂ ਸੀਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸਮੁਦ੍ਦਪਰਿਯਨ੍ਤਂ। **ਅਦਣ੍ਡੇਨਾ**ਤਿ ਯੇ ਕਤਾਪਰਾਧੇ ਸਤ੍ਤੇ ਸਤਮ੍ਪਿ ਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਧਨਦਣ੍ਡੇਨ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਛੇਜ੍ਜਭੇਜ੍ਜਂ ਅਨੁਸਾਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਸਤ੍ਥਦਣ੍ਡੇਨ। ਅਯਂ ਪਨ ਦੁਵਿਧਮ੍ਪਿ ਦਣ੍ਡਂ ਪਹਾਯ ਅਦਣ੍ਡੇਨ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ। **ਅਸਤ੍ਥੇਨਾ**ਤਿ ਯੇ ਏਕਤੋਧਾਰਾਦਿਨਾ ਸਤ੍ਥੇਨ ਪਰਂ ਵਿਹੇਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਸਤ੍ਥੇਨ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਅਯਂ ਪਨ ਸਤ੍ਥੇਨ ਖੁਦ੍ਦਮਕ੍ਖਿਕਾਯਪਿ ਪਿਵਨਮਤ੍ਤਂ ਲੋਹਿਤਂ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਨੇਵ – ''ਏਹਿ ਖੋ ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਟਿਰਾਜੂਹਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਾਗਮਨੋ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਪਥਵਿਂ ਅਭਿਵਿਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ, ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਵਂ ਏਕਂ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਂ ਕਥੇਤੁਂ **ਸਚੇ ਖੋ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਕਿਲੇਸਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਾਤਂ ਛਦਨਂ ਆਵਰਣਂ ਵਿਵਟਂ ਵਿਦ੍ਧਂਸਿਤਂ ਵਿਵਟਕਂ ਏਤੇਨਾਤਿ **ਵਿਵਟ੍ਟਚ੍ਛਦੋ।** ''ਵਿਵਟ੍ਟਚ੍ਛਦਾ''ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਅਯਮੇਵ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੫. ਏਵਂ ਦੁਤਿਯਂ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਤਾਸਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਭੂਤਾਨਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਪਾਦੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਭੂਮਿਯਂ ਪਾਦਂ ਠਪੇਨ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਪਾਦਤਲਂ ਵਾ ਪਣ੍ਹਿ ਵਾ ਪਸ੍ਸਂ ਵਾ ਪਠਮਂ ਫੁਸਤਿ, ਵੇਮਜ੍ਝੇ ਵਾ ਪਨ ਛਿਦ੍ਦਂ ਹੋਤਿ, ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਤਲਾਦੀਸੁ ਏਕਕੋਟ੍ਠਾਸੋਵ ਪਠਮਂ ਉਟ੍ਠਹਤਿ, ਨ ਏਵਮਸ੍ਸ। ਅਸ੍ਸ ਪਨ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਦੁਕਤਲਮਿਵ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਸਕਲਂ ਪਾਦਤਲਂ ਭੂਮਿਂ ਫੁਸਤਿ, ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਭੂਮਿਤੋ ਉਟ੍ਠਹਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਪਾਦੋ।

ਚਕ੍ਕਾਨੀਤਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਾਦਤਲੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਚਕ੍ਕਾਨਿ, ਤੇਸਂ ਅਰਾ ਚ ਨੇਮਿ ਚ ਨਾਭਿ ਚ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਾਵ। **ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਾਨੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਅਯਂ ਵਿਸੇਸੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਤੇਸਂ ਕਿਰ ਚਕ੍ਕਾਨਂ ਪਾਦਤਲਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਨਾਭਿ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਨਾਭਿਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ ਵਟ੍ਟਲੇਖਾ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਨਾਭਿਮੁਖਪਰਿਕ੍ਖੇਪਪਟ੍ਟੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਨਾਲ਼ਿਮੁਖਂ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਰਾ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਰੇਸੁ ਵਟ੍ਟਿਲੇਖਾ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨੇਮਿਮਣਿਕਾ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ ਤਾਵ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤਮੇਵ। ਸਮ੍ਬਹੁਲਵਾਰੋ ਪਨ ਅਨਾਗਤੋ, ਸੋ ਏਵਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ –

ਸਤ੍ਤਿ, ਸਿਰਿਵਚ੍ਛੋ, ਨਨ੍ਦਿ, ਸੋਵਤ੍ਤਿਕੋ, ਵਟਂਸਕੋ, ਵਡ੍ਢਮਾਨਕਂ, ਮਚ੍ਛਯੁਗਲਂ, ਭਦ੍ਦਪੀਠਂ, ਅਙ੍ਕੁਸਕੋ, ਪਾਸਾਦੋ, ਤੋਰਣਂ, ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਂ, ਖਗ੍ਗੋ, ਤਾਲਵਣ੍ਟਂ, ਮੋਰਹਤ੍ਥਕੋ, ਵਾਲਬੀਜਨੀ, ਉਣ੍ਹੀਸਂ, ਮਣਿ, ਪਤ੍ਤੋ, ਸੁਮਨਦਾਮਂ, ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਂ, ਰਤ੍ਤੁਪ੍ਪਲਂ, ਸੇਤੁਪ੍ਪਲਂ, ਪਦੁਮਂ, ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਂ, ਪੁਣ੍ਣਘਟੋ , ਪੁਣ੍ਣਪਾਤਿ, ਸਮੁਦ੍ਦੋ, ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੋ, ਹਿਮਵਾ, ਸਿਨੇਰੁ, ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ, ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਨਿ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਦੀਪਾ, ਦ੍ਵਿਪਰਿਤ੍ਤਦੀਪਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਞ੍ਞੋ ਪਰਿਸਂ ਉਪਾਦਾਯ ਸਬ੍ਬੋ ਚਕ੍ਕਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸੇਵ ਪਰਿਵਾਰੋ।

ਆਯਤਪਣ੍ਹੀਤਿ ਦੀਘਪਣ੍ਹਿ, ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਪਣ੍ਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਥਾ ਹਿ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਗ੍ਗਪਾਦੋ ਦੀਘੋ ਹੋਤਿ, ਪਣ੍ਹਿਮਤ੍ਥਕੇ ਜਙ੍ਘਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਪਣ੍ਹਿਂ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾ ਵਿਯ ਹੋਤਿ, ਨ ਏਵਂ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ। ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਨ ਚਤੂਸੁ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਅਗ੍ਗਪਾਦੋ ਹੋਤਿ, ਤਤਿਯੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਜਙ੍ਘਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਚਤੁਤ੍ਥਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਆਰਗ੍ਗੇਨ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾ ਵਿਯ ਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲਗੇਣ੍ਡੁਕਸਦਿਸਾ ਪਣ੍ਹਿ ਹੋਤਿ।

ਦੀਘਙ੍ਗੁਲੀਤਿ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਕਾਚਿ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯੋ ਦੀਘਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕਾਚਿ ਰਸ੍ਸਾ, ਨ ਏਵਂ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ। ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਨ ਮਕ੍ਕਟਸ੍ਸੇਵ ਦੀਘਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਙ੍ਗੁਲਿਯੋ ਮੂਲੇ ਥੂਲਾ, ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗੇ ਤਨੁਕਾ, ਨਿਯ੍ਯਾਸਤੇਲੇਨ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟਿਤਹਰਿਤਾਲਵਟ੍ਟਿਸਦਿਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਦੀਘਙ੍ਗੁਲੀ’’ਤਿ।

ਮੁਦੁਤਲੁਨਹਤ੍ਥਪਾਦੋਤਿ ਸਪ੍ਪਿਮਣ੍ਡੇ ਓਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਸਤਵਾਰਵਿਹਤਕਪ੍ਪਾਸਪਟਲਂ ਵਿਯ ਮੁਦੁ। ਯਥਾ ਚ ਇਦਾਨਿ ਜਾਤਮਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਏਵਂ ਵੁਡ੍ਢਕਾਲੇਪਿ ਮੁਦੁਤਲੁਨਾਯੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮੁਦੁਤਲੁਨਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ ਮੁਦੁਤਲੁਨਹਤ੍ਥਪਾਦੋ।

ਜਾਲਹਤ੍ਥਪਾਦੋਤਿ ਨ ਚਮ੍ਮੇਨ ਪਟਿਬਦ੍ਧਅਙ੍ਗੁਲਨ੍ਤਰੋ। ਏਦਿਸੋ ਹਿ ਫਣਹਤ੍ਥਕੋ ਪੁਰਿਸਦੋਸੇਨ ਉਪਹਤੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਨ ਪਟਿਲਭਤਿ। ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਨ ਚਤਸ੍ਸੋ ਹਤ੍ਥਙ੍ਗੁਲਿਯੋ ਪਞ੍ਚਪਿ ਪਾਦਙ੍ਗੁਲਿਯੋ ਏਕਪ੍ਪਮਾਣਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਸਂ ਏਕਪ੍ਪਮਾਣਤਾਯ ਯਵਲਕ੍ਖਣਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾ ਕੁਸਲੇਨ ਵਡ੍ਢਕਿਨਾ ਯੋਜਿਤਜਾਲਵਾਤਪਾਨਸਦਿਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਜਾਲਹਤ੍ਥਪਾਦੋ’’ਤਿ।

ਉਦ੍ਧਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਗੋਪ੍ਫਕਤ੍ਤਾ ਉਸ੍ਸਙ੍ਖਾ ਪਾਦਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਉਸ੍ਸਙ੍ਖਪਾਦੋ।** ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਹਿ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਦੇ ਗੋਪ੍ਫਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਤੇਸਂ ਪਾਦਾ ਆਣਿਬਦ੍ਧਾ ਵਿਯ ਬਦ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਯਥਾਸੁਖਂ ਪਰਿਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਪਾਦਤਲਾਨਿਪਿ ਨ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਨ ਆਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਗੋਪ੍ਫਕਾ ਪਤਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਨਾਭਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਪਰਿਮਕਾਯੋ ਨਾਵਾਯ ਠਪਿਤਸੁਵਣ੍ਣਪਟਿਮਾ ਵਿਯ ਨਿਚ੍ਚਲੋ ਹੋਤਿ, ਅਧੋਕਾਯੋਵ ਇਞ੍ਜਤਿ, ਸੁਖੇਨ ਪਾਦਾ ਪਰਿਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਪੁਰਤੋਪਿ ਪਚ੍ਛਤੋਪਿ ਉਭਯਪਸ੍ਸੇਸੁਪਿ ਠਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਂ ਪਾਦਤਲਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਹਤ੍ਥੀਨਂ ਵਿਯ ਪਚ੍ਛਤੋਯੇਵ।

ਏਣਿਜਙ੍ਘੋਤਿ ਏਣਿਮਿਗਸਦਿਸਜਙ੍ਘੋ ਮਂਸੁਸ੍ਸਦੇਨ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਜਙ੍ਘੋ, ਨ ਏਕਤੋ ਬਦ੍ਧਪਿਣ੍ਡਿਕਮਂਸੋ , ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਸਮਸਣ੍ਠਿਤੇਨ ਮਂਸੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਹਿ ਸੁਵਟ੍ਟਿਤਾਹਿ ਸਾਲਿਗਬ੍ਭਯਵਗਬ੍ਭਸਦਿਸਾਹਿ ਜਙ੍ਘਾਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਨੋਨਮਨ੍ਤੋਤਿ ਅਨਮਨ੍ਤੋ, ਏਤੇਨਸ੍ਸ ਅਖੁਜ੍ਜਅਵਾਮਨਭਾਵੋ ਦੀਪਿਤੋ। ਅਵਸੇਸਜਨਾ ਹਿ ਖੁਜ੍ਜਾ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਵਾਮਨਾ ਵਾ। ਖੁਜ੍ਜਾਨਂ ਉਪਰਿਮਕਾਯੋ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ ਹੋਤਿ, ਵਾਮਨਾਨਂ ਹੇਟ੍ਠਿਮਕਾਯੋ। ਤੇ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣਕਾਯਤ੍ਤਾ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ ਅਨੋਨਮਨ੍ਤਾ ਜਣ੍ਣੁਕਾਨਿ ਪਰਿਮਜ੍ਜਿਤੁਂ। ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਪਨ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਉਭਯਕਾਯਤ੍ਤਾ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

ਕੋਸੋਹਿਤਵਤ੍ਥਗੁਯ੍ਹੋਤਿ ਉਸਭਵਾਰਣਾਦੀਨਂ ਵਿਯ ਸੁਵਣ੍ਣਪਦੁਮਕਣ੍ਣਿਕਸਦਿਸੇਹਿ ਕੋਸੇਹਿ ਓਹਿਤਂ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਤ੍ਥਗੁਯ੍ਹਂ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਕੋਸੋਹਿਤਵਤ੍ਥਗੁਯ੍ਹੋ। **ਵਤ੍ਥਗੁਯ੍ਹ**ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੇਨ ਗੁਹਿਤਬ੍ਬਂ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੋਤਿ ਜਾਤਿਹਿਙ੍ਗੁਲਕੇਨ ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦੀਪਿਦਾਠਾਯ ਘੰਸਿਤ੍ਵਾ ਗੇਰੁਕਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਘਨਸੁਵਣ੍ਣਰੂਪਸਦਿਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤੇਨਸ੍ਸ ਘਨਸਿਨਿਦ੍ਧਸਣ੍ਹਸਰੀਰਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਛਵਿਵਣ੍ਣਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ **ਕਞ੍ਚਨਸਨ੍ਨਿਭਤ੍ਤਚੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪੁਰਿਮਸ੍ਸ ਵਾ ਵੇਵਚਨਮੇਤਂ।

ਰਜੋਜਲ੍ਲਨ੍ਤਿ ਰਜੋ ਵਾ ਮਲਂ ਵਾ। **ਨ ਉਪਲਿਮ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਨ ਲਗ੍ਗਤਿ ਪਦੁਮਪਲਾਸਤੋ ਉਦਕਬਿਨ੍ਦੁ ਵਿਯ ਵਿਵਟ੍ਟਤਿ। ਹਤ੍ਥਧੋਵਨਾਦੀਨਿ ਪਨ ਉਤੁਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਚੇਵ ਦਾਯਕਾਨਂ ਪੁਞ੍ਞਫਲਤ੍ਥਾਯ ਚ ਬੁਦ੍ਧਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਵਤ੍ਤਸੀਸੇਨਾਪਿ ਚ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇਨ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਤਂ।

ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਲੋਮੋਤਿ ਆਵਟ੍ਟਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਾਨਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮੁਖਸੋਭਂ ਉਲ੍ਲੋਕਯਮਾਨਾਨਿ ਵਿਯ ਠਿਤਾਨਿ ਲੋਮਾਨਿ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਲੋਮੋ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਜੁਗਤ੍ਤੋਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਵਿਯ ਉਜੁਗਤ੍ਤੋ, ਉਜੁਮੇਵ ਉਗ੍ਗਤਦੀਘਸਰੀਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਹਿ ਸਤ੍ਤਾ ਖਨ੍ਧੇ ਕਟਿਯਂ ਜਾਣੂਸੂਤਿ ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਨਮਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਕਟਿਯਂ ਨਮਨ੍ਤਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਨਮਨ੍ਤਿ, ਇਤਰੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਪੁਰਤੋ। ਦੀਘਸਰੀਰਾ ਪਨ ਏਕੇ ਪਸ੍ਸਵਙ੍ਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਕੇ ਮੁਖਂ ਉਨ੍ਨਮੇਤ੍ਵਾ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਨਿ ਗਣਯਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਚਰਨ੍ਤਿ, ਏਕੇ ਅਪ੍ਪਮਂਸਲੋਹਿਤਾ ਸੂਲਸਦਿਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਕੇ ਪੁਰਤੋ ਪਬ੍ਭਾਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪਵੇਧਮਾਨਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਉਜੁਮੇਵ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੀਘਪ੍ਪਮਾਣੋ ਦੇਵਨਗਰੇ ਉਸ੍ਸਿਤਸੁਵਣ੍ਣਤੋਰਣਂ ਵਿਯ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਚੇਤਂ, ਏਵਂ ਯਂ ਯਂ ਜਾਤਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸੋ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਤਂ ਆਯਤਿਂ ਤਥਾਭਾਵਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸਦੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਹਤ੍ਥਪਿਟ੍ਠਿਯੋ ਦ੍ਵੇ ਪਾਦਪਿਟ੍ਠਿਯੋ ਦ੍ਵੇ ਅਂਸਕੂਟਾਨਿ ਖਨ੍ਧੋਤਿ ਇਮੇਸੁ ਸਤ੍ਤਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ ਮਂਸੁਸ੍ਸਦੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸਦੋ। ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਪਨ ਹਤ੍ਥਪਾਦਪਿਟ੍ਠਾਦੀਸੁ ਸਿਰਾਜਾਲਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਅਂਸਕੂਟਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਅਟ੍ਠਿਕੋਟਿਯੋ। ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪੇਤਾ ਵਿਯ ਖਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਥਾ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ, ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਪਨ ਸਤ੍ਤਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਮਂਸੁਸ੍ਸਦਤ੍ਤਾ ਨਿਗੂਲ੍ਹਸਿਰਾਜਾਲੇਹਿ ਹਤ੍ਥਪਿਟ੍ਠਾਦੀਹਿ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਸੁਟ੍ਠਪਿਤਸੁਵਣ੍ਣਾਲਿਙ੍ਗਸਦਿਸੇਨ ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਿਲਾਰੂਪਕਂ ਵਿਯ ਖਾਯਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਰੂਪਕਂ ਵਿਯ ਚ ਖਾਯਤਿ।

ਸੀਹਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਦ੍ਧਂ ਵਿਯ ਕਾਯੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਸੀਹਪੁਬ੍ਬਦ੍ਧਕਾਯੋ।** ਸੀਹਸ੍ਸ ਹਿ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਕਾਯੋਵ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ ਹੋਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਕਾਯੋ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ। ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਨ ਸੀਹਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਦ੍ਧਕਾਯੋ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬੋ ਕਾਯੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ। ਸੋਪਿ ਸੀਹਸ੍ਸੇਵ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵਿਨਤੁਨ੍ਨਤਾਦਿਵਸੇਨ ਦੁਸ੍ਸਣ੍ਠਿਤਵਿਸਣ੍ਠਿਤੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਦੀਘਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਨ ਦੀਘੋ, ਰਸ੍ਸਥੂਲਕਿਸਪੁਥੁਲਅਨੁਵਟ੍ਟਿਤਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਤਥਾਵਿਧੋਵ ਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਭਗਵਤਾ –

> ''ਮਨਾਪਿਯੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੇ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੇ ਯੇਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਦੀਘੇਹਿ ਸੋਭਤਿ, ਤਾਨਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਦੀਘਾਨਿ ਸਣ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਯੇਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਰਸ੍ਸੇਹਿ ਸੋਭਤਿ, ਤਾਨਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਰਸ੍ਸਾਨਿ ਸਣ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਯੇਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਥੂਲੇਹਿ ਸੋਭਤਿ, ਤਾਨਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਥੂਲਾਨਿ ਸਣ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਯੇਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਕਿਸੇਹਿ ਸੋਭਤਿ, ਤਾਨਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਕਿਸਾਨਿ ਸਣ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਯੇਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਪੁਥੁਲੇਹਿ ਸੋਭਤਿ, ਤਾਨਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਪੁਥੁਲਾਨਿ ਸਣ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਯੇਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਵਟ੍ਟੇਹਿ ਸੋਭਤਿ, ਤਾਨਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਵਟ੍ਟਾਨਿ ਸਣ੍ਠਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

ਇਤਿ ਨਾਨਾਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪੁਞ੍ਞਚਿਤ੍ਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤਿਤੋ ਦਸਹਿ ਪਾਰਮੀਹਿ ਸਜ੍ਜਿਤੋ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ, ਲੋਕੇ ਸਬ੍ਬਸਿਪ੍ਪਿਨੋ ਵਾ ਸਬ੍ਬਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ ਵਾ ਪਤਿਰੂਪਕਮ੍ਪਿ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ।

ਚਿਤਨ੍ਤਰਂਸੋਤਿ ਅਨ੍ਤਰਂਸਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਕੋਟ੍ਟਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਂ, ਤਂ ਚਿਤਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਅਨ੍ਤਰਂਸਂ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਚਿਤਨ੍ਤਰਂਸੋ। ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਹਿ ਤਂ ਠਾਨਂ ਨਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਪਿਟ੍ਠਿਕੋਟ੍ਟਾ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਾ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਨ ਕਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਂਸਪਟਲਂ ਯਾਵ ਖਨ੍ਧਾ ਉਗ੍ਗਮ੍ਮ

ਸਮੁਸ੍ਸਿਤਸੁਵਣ੍ਣਫਲਕੰ ਵਿਯ ਪਿਟ੍ਠਿੰ ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੰ।

ਨਿਗ੍ਰੋਧਪਰਿਮਣ੍ਡਲੋਤਿ ਨਿਗ੍ਰੋਧੋ ਵਿਯ ਪਰਿਮਣ੍ਡਲੋ। ਯਥਾ ਪਞ੍ਞਾਸਹਤ੍ਥਤਾਯ ਵਾ ਸਤਹਤ੍ਥਤਾਯ ਵਾ ਸਮਕ੍ਖਨ੍ਧਸਾਖੋ ਨਿਗ੍ਰੋਧੋ ਦੀਘਤੋਪਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋਪਿ ਏਕਪ੍ਪਮਾਣੋਵ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਕਾਯਤੋਪਿ ਬਜਾਮਤੋਪਿ ਏਕਪ੍ਪਮਾਣੋ। ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਕਾਯੋ ਦੀਘੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਬਜਾਮੋ ਵਾ, ਨ ਏਵੰ ਵਿਸਮਪ੍ਪਮਾਣੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨੇਵ **ਯਾਵਤਕ੍ਵਸ੍ਸ ਕਾਯੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਯਾਵਤਕੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਯਾਵਤਕ੍ਵਸ੍ਸ।**

ਸਮਵਟ੍ਟਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ ਸਮਵਟ੍ਟਿਤਕ੍ਖਨ੍ਧੋ। ਯਥਾ ਏਕੇ ਕੋਞ੍ਚਾ ਵਿਯ ਚ ਬਕਾ ਵਿਯ ਚ ਵਰਾਹਾ ਵਿਯ ਚ ਦੀਘਗਲਾ ਵਙ੍ਕਗਲਾ ਪੁਥੁਲਗਲਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ , ਕਥਨਕਾਲੇ ਸਿਰਾਜਾਲੰ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਮਨ੍ਦੋ ਸਰੋ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਨ ਏਵੰ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ। ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਨ ਸੁਵਟ੍ਟਿਤਸੁਵਣ੍ਣਾਲਿਙ੍ਗਸਦਿਸੋ ਖਨ੍ਧੋ ਹੋਤਿ, ਕਥਨਕਾਲੇ ਸਿਰਾਜਾਲੰ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਮੇਘਸ੍ਸ ਵਿਯ ਗਜ੍ਜਿਤੋ ਸਰੋ ਮਹਾ ਹੋਤਿ।

ਰਸਗ੍ਗਸਗ੍ਗੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਰਸੰ ਗਸਨ੍ਤਿ ਹਰਨ੍ਤੀਤਿ ਰਸਗ੍ਗਸਾ। ਰਸਹਰਣੀਨਮੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ, ਤਾ ਅਗ੍ਗਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਰਸਗ੍ਗਸਗ੍ਗੀ। ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਕਿਰ ਸਤ੍ਤਰਸਹਰਣੀਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਾਨਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗੀਵਾਯਮੇਵ ਪਟਿਮੁਕ੍ਕਾਨਿ। ਤਿਲਫਲਮਤ੍ਤੋਪਿ ਆਹਾਰੋ ਜਿਵ੍ਹਗ੍ਗੇ ਠਪਿਤੋ ਸਬ੍ਬਕਾਯੰ ਅਨੁਫਰਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਮਹਾਪਧਾਨੰ ਪਦਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਹਿਪਿ ਕਲਾਯਯੂਸਪਸਤਮਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਕਾਯਸ੍ਸ ਯਾਪਨੰ ਅਹੋਸਿ। ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਪਨ ਤਥਾ ਅਭਾਵਾ ਨ ਸਕਲੰ ਕਾਯੰ ਓਜਾ ਫਰਤਿ। ਤੇਨ ਤੇ ਬਹ੍ਵਾਬਾਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਸੀਹਸ੍ਸੇਵ ਹਨੁ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਸੀਹਹਨੁ।** ਤਤ੍ਥ ਸੀਹਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਿਮਹਨੁਮੇਵ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ ਹੋਤਿ, ਨ ਉਪਰਿਮੰ। ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਨ ਸੀਹਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਿਮੰ ਵਿਯ ਦ੍ਵੇਪਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਨਿ ਦ੍ਵਾਦਸਿਯਾ ਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚਨ੍ਦਸਦਿਸਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨੇਮਿਤ੍ਤਕਾ ਹਨੁਕਪਰਿਯਨ੍ਤੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾਵ ਇਮੇਸੁ ਹਨੁਕੇਸੁ ਹੇਟ੍ਠਿਮੇ ਵੀਸਤਿ ਉਪਰਿਮੇ ਵੀਸਤੀਤਿ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਦਨ੍ਤਾ ਸਮਾ ਅਵਿਰਲ਼ਾ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ **ਅਯਞ੍ਹਿ ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਦਨ੍ਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹੰਸੁ। ਤਤ੍ਰਾਯਮਤ੍ਥੋ, ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਹਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਦਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸ ਦਨ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸੰ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਚ ਕੇਚਿ ਦਨ੍ਤਾ ਉਚ੍ਚਾ, ਕੇਚਿ ਨੀਚਾਤਿ ਵਿਸਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਅਯਪਟ੍ਟਕੇਨ ਛਿਨ੍ਨਸਙ੍ਖਪਟਲੰ ਵਿਯ ਸਮਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਕੁਮ੍ਭਿਲਾਨੰ ਵਿਯ ਦਨ੍ਤਾ ਵਿਰਲ਼ਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਮਚ੍ਛਮੰਸਾਨਿ ਖਾਦਨ੍ਤਾਨੰ ਦਨ੍ਤਨ੍ਤਰੰ ਪੂਰੇਨ੍ਤਿ। ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਕਨਕਫਲਕਾਯੰ ਸਮੁਸ੍ਸਿਤਵਜਿਰਪਨ੍ਤਿ ਵਿਯ ਅਵਿਰਲ਼ਾ ਤੂਲਿਕਾਯ ਦਸ੍ਸਿਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾ ਵਿਯ ਦਨ੍ਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਚ ਪੂਤਿਦਨ੍ਤਾ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਕਾਚਿ ਦਾਠਾ ਕਾਲ਼ਾਪਿ ਵਿਵਣ੍ਣਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਯੰ ਪਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸੁਕ੍ਕਦਾਠੋ ਓਸਧਿਤਾਰਕਮ੍ਪਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਵਿਰੋਚਮਾਨਾਯ ਪਭਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਦਾਠੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

ਪਹੂਤਜਿਵ੍ਹੋਤਿ ਪੁਥੁਲਜਿਵ੍ਹੋ। ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਜਿਵ੍ਹਾ ਥੂਲਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਕਿਸਾਪਿ ਰਸ੍ਸਾਪਿ ਥਦ੍ਧਾਪਿ ਵਿਸਮਾਪਿ, ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਨ ਜਿਵ੍ਹਾ ਮੁਦੁ ਦੀਘਾ ਪੁਥੁਲਾ ਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਏਤੰ ਲਕ੍ਖਣੰ ਪਰਿਯੇਸਿਤੁੰ ਆਗਤਾਨੰ ਕਙ੍ਖਾਵਿਨੋਦਨਤ੍ਥੰ ਮੁਦੁਕਤ੍ਤਾ ਤੰ ਜਿਵ੍ਹੰ ਕਥਿਨਸੂਚਿੰ ਵਿਯ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਉਭੋ ਨਾਸਿਕਸੋਤਾਨਿ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਦੀਘਤ੍ਤਾ ਉਭੋ ਕਣ੍ਣਸੋਤਾਨਿ ਪਰਾਮਸਤਿ , ਪੁਥੁਲਤ੍ਤਾ ਕੇਸਨ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਕੇਵਲਮ੍ਪਿ ਨਲਾਟੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਮੁਦੁਦੀਘਪੁਥੁਲਭਾਵੰ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਤੇਸੰ ਕਙ੍ਖੰ ਵਿਨੋਦੇਤਿ। ਏਵੰ ਤਿਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਜਿਵ੍ਹੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਪਹੂਤਜਿਵ੍ਹੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਸ੍ਸਰੋਤਿ ਅਞ੍ਞੇ ਛਿਨ੍ਨਸ੍ਸਰਾਪਿ ਭਿਨ੍ਨਸ੍ਸਰਾਪਿ ਕਾਕਸ੍ਸਰਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਯੰ ਪਨ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਸਰਸਦਿਸੇਨ ਸਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਹਿ ਪਿਤ੍ਤਸੇਮ੍ਹੇਹਿ ਅਪਲਿਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਸਰੋ ਵਿਸਦੋ ਹੋਤਿ। ਮਹਾਪੁਰਿਸੇਨਾਪਿ ਕਤਕਮ੍ਮੰ ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁੰ ਸੋਧੇਤਿ। ਵਤ੍ਥੁਨੋ ਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਨਾਭਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਸਰੋ ਵਿਸਦੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋਵ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਕਰਵੀਕੋ ਵਿਯ ਭਣਤੀਤਿ **ਕਰਵੀਕਭਾਣੀ,** ਮਤ੍ਤਕਰਵੀਕਰੁਤਮਞ੍ਜੁਘੋਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਭਿਨੀਲਨੇਤ੍ਤੋਤਿ ਨ ਸਕਲਨੀਲਨੇਤ੍ਤੋ, ਨੀਲਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਨਸ੍ਸ ਉਮਾਪੁਪ੍ਫਸਦਿਸੇਨ ਅਤਿਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਨੀਲਵਣ੍ਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਨਿ ਨੇਤ੍ਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪੀਤਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਕਣਿਕਾਰਪੁਪ੍ਫਸਦਿਸੇਨ ਪੀਤਵਣ੍ਣੇਨ, ਲੋਹਿਤਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਬਨ੍ਧੁਜੀਵਕਪੁਪ੍ਫਸਦਿਸੇਨ ਲੋਹਿਤਵਣ੍ਣੇਨ, ਸੇਤਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਓਸਧਿਤਾਰਕਸਦਿਸੇਨ ਸੇਤਵਣ੍ਣੇਨ, ਕਾਲ਼ਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਅਦ੍ਦਾਰਿਟ੍ਠਕਸਦਿਸੇਨ ਕਾਲ਼ਵਣ੍ਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਨਿ। ਸੁਵਣ੍ਣਵਿਮਾਨੇ ਉਗ੍ਘਾਟਿਤਮਣਿਸੀਹਪਞ੍ਜਰਸਦਿਸਾਨਿ ਖਾਯਨ੍ਤਿ।

ਗੋਪਖੁਮੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਖੁਮਨ੍ਤਿ ਸਕਲਚਕ੍ਖੁਭਣ੍ਡਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਤਂ ਕਾਲ਼ਵਚ੍ਛਕਸ੍ਸ ਬਹਲਧਾਤੁਕਂ ਹੋਤਿ, ਰਤ੍ਤਵਚ੍ਛਕਸ੍ਸ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਂ, ਤਂਮੁਹੁਤ੍ਤਜਾਤਤਰੁਣਰਤ੍ਤਵਚ੍ਛਕਸਦਿਸਚਕ੍ਖੁਭਣ੍ਡੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਹਿ ਚਕ੍ਖੁਭਣ੍ਡਾ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਹਤ੍ਥਿਮੂਸਿਕਾਦੀਨਂ ਅਕ੍ਖਿਸਦਿਸੇਹਿ ਵਿਨਿਗ੍ਗਤੇਹਿਪਿ ਗਮ੍ਭੀਰੇਹਿਪਿ ਅਕ੍ਖੀਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਨ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਮਣਿਗੁਲ਼ਿਕਾ ਵਿਯ ਮੁਦੁਸਿਨਿਦ੍ਧਨੀਲਸੁਖੁਮਪਖੁਮਾਚਿਤਾਨਿ ਅਕ੍ਖੀਨਿ।

ਉਣ੍ਣਾਤਿ ਉਣ੍ਣਲੋਮਂ। **ਭਮੁਕਨ੍ਤਰੇ**ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਭਮੁਕਾਨਂ ਵੇਮਜ੍ਝੇ ਨਾਸਿਕਮਤ੍ਥਕੇਯੇਵ ਜਾਤਾ, ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਨ ਨਲਾਟਵੇਮਜ੍ਝੇ ਜਾਤਾ। **ਓਦਾਤਾ**ਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ, ਓਸਧਿਤਾਰਕਸਮਾਨਵਣ੍ਣਾ। **ਮੁਦੂ**ਤਿ ਸਪ੍ਪਿਮਣ੍ਡੇ ਓਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਸਤਵਾਰਵਿਹਤਕਪ੍ਪਾਸਪਟਲਸਦਿਸਾ। **ਤੂਲਸਨ੍ਨਿਭਾ**ਤਿ ਸਿਮ੍ਬਲਿਤੂਲਲਤਾਤੂਲਸਮਾਨਾ, ਅਯਮਸ੍ਸ ਓਦਾਤਤਾਯ ਉਪਮਾ। ਸਾ ਪਨੇਸਾ ਕੋਟਿਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਿਯਮਾਨਾ ਉਪਡ੍ਢਬਾਹੁਪ੍ਪਮਾਣਾ ਹੋਤਿ, ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾ ਦਕ੍ਖਿਣਾਵਟ੍ਟਵਸੇਨ ਆਵਟ੍ਟਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਸੁਵਣ੍ਣਫਲਕਮਜ੍ਝੇ ਠਪਿਤਰਜਤਪੁਬ੍ਬੁਲ਼ਕਂ ਵਿਯ, ਸੁਵਣ੍ਣਘਟਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਮਾਨਾ ਖੀਰਧਾਰਾ ਵਿਯ, ਅਰੁਣਪ੍ਪਭਾਰਞ੍ਜਿਤੇ ਗਗਨਪ੍ਪਦੇਸੇ ਓਸਧਿਤਾਰਕਾ ਵਿਯ ਚ ਅਤਿਮਨੋਹਰਾਯ ਸਿਰਿਯਾ ਵਿਰੋਚਤਿ।

ਉਣ੍ਹੀਸਸੀਸੋਤਿ ਇਦਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਨਲਾਟਤਞ੍ਚ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸੀਸਤਂ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਹਿ ਦਕ੍ਖਿਣਕਣ੍ਣਚੂਲ਼ਿਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਂਸਪਟਲਂ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਸਕਲਨਲਾਟਂ ਛਾਦਯਮਾਨਂ ਪੂਰਯਮਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾਮਕਣ੍ਣਚੂਲ਼ਿਕਾਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ, ਤਂ ਰਞ੍ਞੋ ਬਨ੍ਧਉਣ੍ਹੀਸਪਟ੍ਟੋ ਵਿਯ ਵਿਰੋਚਤਿ। ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਕਿਰ ਇਮਂ ਲਕ੍ਖਣਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਾਜੂਨਂ ਉਣ੍ਹੀਸਪਟ੍ਟਂ ਅਕਂਸੁ। ਅਯਂ ਤਾਵ ਏਕੋ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਞ੍ਞੇ ਪਨ ਜਨਾ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸੀਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਕਪਿਸੀਸਾ, ਕੇਚਿ ਫਲਸੀਸਾ, ਕੇਚਿ ਅਟ੍ਠਿਸੀਸਾ, ਕੇਚਿ ਹਤ੍ਥਿਸੀਸਾ, ਕੇਚਿ ਤੁਮ੍ਬਸੀਸਾ, ਕੇਚਿ ਪਬ੍ਭਾਰਸੀਸਾ। ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਨ ਆਰਗ੍ਗੇਨ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਵਿਯ ਸੁਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਉਦਕਪੁਬ੍ਬੁਲ਼ਸਦਿਸਂ ਸੀਸਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਨਯੇ ਉਣ੍ਹੀਸਵੇਠਿਤਸੀਸੋ ਵਿਯਾਤਿ ਉਣ੍ਹੀਸਸੀਸੋ। ਦੁਤਿਯਨਯੇ ਉਣ੍ਹੀਸਂ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਸੀਸੋਤਿ ਉਣ੍ਹੀਸਸੀਸੋ।

ਵਿਪਸ੍ਸੀਸਮਞ੍ਞਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭. **ਸਬ੍ਬਕਾਮੇਹੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਕਤਂ ਵਿਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨੇਵਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਪਠਮਞ੍ਹਿ ਤੇ ਨੇਮਿਤ੍ਤਕੇ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਲਕ੍ਖਣਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਂ ਕਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਗਬ੍ਭੋਕ੍ਕਨ੍ਤਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤੋਯੇਵ। **ਪਾਯੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਥਞ੍ਞਂ ਪਾਯੇਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਨਿਦ੍ਦੋਸੇਨ ਮਧੁਰੇਨ ਖੀਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਸਟ੍ਠਿ ਧਾਤਿਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਸਿ, ਤਥਾ ਸੇਸਾਪਿ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਕਮ੍ਮੇਸੁ ਕੁਸਲਾ ਸਟ੍ਠਿਸਟ੍ਠਿਯੇਵ। ਤਾਸਂ ਪੇਸਨਕਾਰਕੇ ਸਟ੍ਠਿ ਪੁਰਿਸੇ, ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਕਤਾਕਤਭਾਵਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣੇ ਸਟ੍ਠਿ ਅਮਚ੍ਚੇ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਏਵਂ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਟ੍ਠਿਯੋ ਇਤ੍ਥੀਨਂ, ਦ੍ਵੇ ਸਟ੍ਠਿਯੋ ਪੁਰਿਸਾਨਨ੍ਤਿ ਛ ਸਟ੍ਠਿਯੋ ਉਪਟ੍ਠਕਾਨਂਯੇਵ ਅਹੇਸੁਂ। **ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਂ। ਕੁਲਦਤ੍ਤਿਯਂ ਪਨ ਸਿਰਿਗਬ੍ਭੇਯੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। **ਮਾ ਨਂ ਸੀਤਂ** ਵਾਤਿਆਦੀਸੁ ਮਾ ਅਭਿਭਵੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਸ੍ਵਾਸ੍ਸੁਦ**ਨ੍ਤਿ ਸੋ ਅਸ੍ਸੁਦਂ। **ਅਙ੍ਕੇਨੇਵ ਅਙ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਬਾਹੁਨਾਵ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਬਾਹੁਂ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਚ ਅਂਸਕੂਟੇਨੇਵ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਂਸਕੂਟਂ। **ਪਰਿਹਰਿਯਤੀ**ਤਿ ਨੀਯਤਿ, ਸਮ੍ਪਾਪਿਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੮. **ਮਞ੍ਜੁਸ੍ਸਰੋ**ਤਿ ਅਖਰਸ੍ਸਰੋ। ਵ**ਗ੍ਗੁਸ੍ਸਰੋ**ਤਿ ਛੇਕਨਿਪੁਣਸ੍ਸਰੋ। **ਮਧੁਰਸ੍ਸਰੋ**ਤਿ ਸਾਤਸ੍ਸਰੋ। **ਪੇਮਨਿਯਸ੍ਸਰੋ**ਤਿ ਪੇਮਜਨਕਸ੍ਸਰੋ। ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਕਰਵੀਕਾਨਂ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰਤਾਯ – ਕਰਵੀਕਸਕੁਣੇ ਕਿਰ ਮਧੁਰਰਸਂ ਅਮ੍ਬਪਕ੍ਕਂ ਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ

ਪਹਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਗ੍ਘਰਿਤਰਸਂ ਪਿਵ◌ਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਕ੍ਖੇਨ ਤਾਲਂ ਦਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਕੂਜਮਾਨੇ ਚਤੁਪ੍ਪਦਾ ਮਤ੍ਤਾ ਵ◌ਿਯ ਲਲ਼ਿਤੁਂ ਆਰਭਨ੍ਤਿ। ਗੋਚਰਪਸੁਤਾਪਿ ਚਤੁਪ੍ਪਦਾ ਮੁਖਗਤਾਨਿ ਤਿਣਾਨਿ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਨ੍ਤਿ। ਵ◌ਾਲ਼ਮਿਗਾ ਖੁਦ੍ਦਕਮਿਗੇ ਅਨੁਬਨ੍ਧਮਾਨਾ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਪਾਦਂ ਅਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵ◌ਾਵ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਅਨੁਬਦ੍ਧਮਿਗਾ ਚ ਮਰਣਭਯਂ ਜਹਿਤ੍ਵ◌ਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਆਕਾਸੇ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਾ ਪਕ੍ਖਿਨੋਪਿ ਪਕ੍ਖੇ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਮਾਨਾਵ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਉਦਕੇ ਮਚ੍ਛਾਪਿ ਕਣ੍ਣਪਟਲਂ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਮਾਨਾਵ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਏਵ◌ਂ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰਾ ਕਰਵ◌ੀਕਾ।

ਅਸਨ੍ਧਿਮਿਤ੍ਤਾਪਿ ਧਮ੍ਮਾਸੋਕਸ੍ਸ ਦੇਵ◌ੀ – ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸਰੇਨ ਸਦਿਸੋ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਰੋ’’ਤਿ ਸਙ੍ਘਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਕਰਵ◌ੀਕਸਕੁਣਸ੍ਸਾਤਿ। ਕੁਹਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੇ ਸਕੁਣਾਤਿ? ਹਿਮਵਨ੍ਤੇਤਿ। ਸਾ ਰਾਜਾਨਂ ਆਹ – ‘‘ਦੇਵ, ਅਹਂ ਕਰਵ◌ੀਕਸਕੁਣਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮਾਮ੍ਹੀ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ – ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਞ੍ਜਰੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਕਰਵ◌ੀਕੋ ਆਗਚ੍ਛਤੂ’’ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਪਞ੍ਜਰਂ ਵ◌ਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਪਞ੍ਜਰੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਏਕਸ੍ਸ ਕਰਵ◌ੀਕਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ – ‘‘ਰਾਜਾਣਾਯ ਆਗਤੋ ਪਞ੍ਜਰੋ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਨ ਗਨ੍ਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸੀਦਿ। ਪਞ੍ਜਰੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਰਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਨ ਕਰਵ◌ੀਕਸਦ੍ਦਂ ਕਾਰਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਰਾਜਾ – ‘‘ਕਥਂ, ਭਣੇ, ਇਮੇ ਸਦ੍ਦਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਞਾਤਕੇ ਅਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਦੇਵ◌ਾਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਰਾਜਾ ਆਦਾਸੇਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਛਾਯਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ – ‘‘ਞਾਤਕਾ ਮੇ ਆਗਤਾ’’ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਪਕ੍ਖੇਨ ਤਾਲਂ ਦਤ੍ਵ◌ਾ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰੇਨ ਮਣਿਵ◌ਂਸਂ ਧਮਮਾਨੋ ਵ◌ਿਯ ਵ◌ਿਰਵ◌ਿ। ਸਕਲਨਗਰੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮਤ੍ਤਾ ਵ◌ਿਯ ਲਲ਼ਿਂਸੁ। ਅਸਨ੍ਧਿਮਿਤ੍ਤਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਇਮਸ੍ਸ ਤਾਵ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਸ੍ਸ ਏਵ◌ਂ ਮਧੁਰੋ ਸਦ੍ਦੋ, ਕੀਦਿਸੋ ਨੁ ਖੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਸਿਰਿਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਦ੍ਦੋ ਅਹੋਸੀ’’ਤਿ ਪੀਤਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਂ ਪੀਤਿਂ ਅਵ◌ਿਜਹਿਤ੍ਵ◌ਾ ਸਤ੍ਤਹਿ ਜਙ੍ਘਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਵ◌ਂ ਮਧੁਰੋ ਕਿਰ ਕਰਵ◌ੀਕਸਦ੍ਦੋਤਿ। ਤਤੋ ਪਨ ਸਤਭਾਗੇਨ ਸਹਸ੍ਸਭਾਗੇਨ ਚ ਮਧੁਰਤਰੋ ਵ◌ਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੋ ਅਹੋਸੀਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੩੯. **ਕਮ੍ਮਵ◌ਿਪਾਕਜ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਭਾਵਨਾਮਯਂ, ਕਮ੍ਮਵ◌ਿਪਾਕਵਸੇਨ ਪਨ ਦੇਵਤਾਨਂ ਚਕ੍ਖੁਸਦਿਸਮੇਵ ਮਂਸਚਕ੍ਖੁ ਅਹੋਸਿ , ਯੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਤਿਲਵ◌ਾਹੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਏਕਤਿਲਮ੍ਪਿ ਅਯਂ ਸੋਤਿ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਦਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

੪੦. **ਵ◌ਿਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯਂ ਵਚਨਤ੍ਥੋ, ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਨਿਮੀਲਜਨਿਤਨ੍ਧਕਾਰਵ◌ਿਰਹੇਨ ਵ◌ਿਸੁਦ੍ਧਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਵ◌ਿਵਟੇਹਿ ਚ ਅਕ੍ਖੀਹਿ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਵ◌ਿਪਸ੍ਸੀ; ਦੁਤਿਯਵ◌ਾਰੇ ਵ◌ਿਚੇਯ੍ਯ ਵ◌ਿਚੇਯ੍ਯ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਵ◌ਿਪਸ੍ਸੀ; ਵ◌ਿਚਿਨਿਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਚਿਨਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਤ੍ਥੇ ਪਨਾਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੇ ਜਾਨਾਤਿ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨਯਤਿ ਵ◌ਾ ਪਵਤ੍ਤੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕਦਿਵਸਂ ਕਿਰ ਵ◌ਿਨਿਚ੍ਛਯਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਤ੍ਥੇ ਅਨੁਸਾਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤਂ ਮਹਾਪੁਰਿਸਂ ਆਨੇਤ੍ਵ◌ਾ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪਯਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਅਙ੍ਕੇਕਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪਲਾਲ਼ਯਮਾਨਸ੍ਸੇਵ ਅਮਚ੍ਚਾ ਸਾਮਿਕਂ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਂ ਅਕਂਸੁ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਅਨਤ੍ਤਮਨਸਦ੍ਦਂ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਸਿ। ਰਾਜਾ – ‘‘ਕਿਮੇਤਂ, ਉਪਧਾਰੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਉਪਧਾਰਿਯਮਾਨਾ ਅਞ੍ਞਂ ਅਦਿਸ੍ਵ◌ਾ – ‘‘ਅਡ੍ਡਸ੍ਸ ਦੁਬ੍ਬਿਨਿਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ ਏਵ◌ਂ ਕਤਂ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਪੁਨ ਸਾਮਿਕਂਯੇਵ ਸਾਮਿਕਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ‘‘ਞਤ੍ਵ◌ਾ ਨੁ ਖੋ ਕੁਮਾਰੋ ਏਵ◌ਂ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ ਵ◌ੀਮਂਸਨ੍ਤਾ ਪੁਨ ਸਾਮਿਕਂ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਂ ਅਕਂਸੁ। ਪੁਨਪਿ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਤਥੇਵ ਸਦ੍ਦਂ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਸਿ। ਅਥ ਰਾਜਾ – ‘‘ਜਾਨਾਤਿ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ’’ਤਿ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਇਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਵ◌ਿਚੇਯ੍ਯ ਵ◌ਿਚੇਯ੍ਯ ਕੁਮਾਰੋ ਅਤ੍ਥੇ ਪਨਾਯਤੀ’’ਤਿ।

੪੨. **ਵਸ੍ਸਿਕ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਤ੍ਥ ਸੁਖਂ ਹੋਤਿ ਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਵਸਿਤੁਂ, ਅਯਂ ਵਸ੍ਸਿਕੋ। ਇਤਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਚਨਤ੍ਥੋ ਵਸ੍ਸਾਵ◌ਾਸੋ ਵਸ੍ਸਂ, ਵਸ੍ਸਂ ਅਰਹਤੀਤਿ ਵਸ੍ਸਿਕੋ। ਇਤਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਤਤ੍ਥ ਵਸ੍ਸਿਕੋ ਪਾਸਾਦੋ ਨਾਤਿਉਚ੍ਚੋ ਹੋਤਿ, ਨਾਤਿਨੀਚੋ, ਦ੍ਵ◌ਾਰਵ◌ਾਤਪਾਨਾਨਿਪਿਸ੍ਸ ਨਾਤਿਬਹੂਨਿ ਨਾਤਿਤਨੂਨਿ, ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਖਜ੍ਜਭੋਜ੍ਜਾਨਿਪੇਤ੍ਥ ਮਿਸ੍ਸਕਾਨੇਵ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। **ਹੇਮਨ੍ਤਿਕੇ** ਥਮ੍ਭਾਪਿ ਭਿਤ੍ਤਿਯੋਪਿ ਨੀਚਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਦ੍ਵ◌ਾਰਵ◌ਾਤਪਾਨਾਨਿ

ਤਨੁਕਾਨਿ ਸੁਖੁਮਚ੍ਛਿਦ੍ਦਾਨਿ, ਉਣ੍ਹਪ੍ਪਵੇਸਨਤ੍ਥਾਯ ਭਿਤ੍ਤਿਨਿਯੂਹਾਨਿ ਨੀਹਰਿਯਨ੍ਤਿ। ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਾਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਉਣ੍ਹਵਿਰਿਯਾਨਿ ਕਮ੍ਬਲਾਦੀਨਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ਖਜ੍ਜਭੋਜ੍ਜਂ ਸਿਨਿਦ੍ਧਂ ਕਟੁਕਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਨਿਰੁਦਕਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਞ੍ਚ। **ਗਿਮ੍ਹਿਕੇ** ਥਮ੍ਭਾਪਿ ਭਿਤ੍ਤਿਯੋਪਿ ਉਚ੍ਚਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨਾਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਬਹੂਨਿ ਵਿਪੁਲਜਾਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਾਦੀਨਿ ਦੁਕੂਲਮਯਾਨਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ਖਜ੍ਜਭੋਜ੍ਜਾਨਿ ਮਧੁਰਸਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਭਰਿਤਾਨਿ। ਵਾਤਪਾਨਸਮੀਪੇਸੁ ਚੇਤ੍ਥ ਨਵ ਚਾਟਿਯੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਾਦੀਹਿ ਸਞ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਪਦੇਸੇਸੁ ਉਦਕਯਨ੍ਤਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਯੇਹਿ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਵਿਯ ਉਦਕਧਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ।

ਨਿਪ੍ਪੁਰਿਸੇਹੀਤਿ ਪੁਰਿਸਵਿਰਹਿਤੇਹਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਤੂਰਿਯਾਨੇਵ ਨਿਪ੍ਪੁਰਿਸਾਨਿ, ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਾਨਿਪਿ ਨਿਪ੍ਪੁਰਿਸਾਨੇਵ, ਦੋਵਾਰਿਕਾਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯੋਵ, ਨਹਾਪਨਾਦਿਪਰਿਕਮ੍ਮਕਰਾਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯੋਵ। ਰਾਜਾ ਕਿਰ – ''ਤਥਾਰੂਪਂ ਇਸ੍ਸਰਿਯਸੁਖਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਮਾਨਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਰਿਸਾਸਙ੍ਕਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਾ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਾ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਇਤ੍ਥਿਯੋਵ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਪਠਮਭਾਣਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਜਿਣ੍ਣਪੁਰਿਸਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩. ਦੁਤਿਯਭਾਣਵਾਰੇ **ਗੋਪਾਨਸਿਵਙ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਗੋਪਾਨਸੀ ਵਿਯ ਵਙ੍ਕਂ। **ਭੋਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਖਨ੍ਧੇ, ਕਟਿਯਂ, ਜਾਣੂਸੁਤਿ ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਭੋਗ੍ਗਵਙ੍ਕਂ। **ਦਣ੍ਡਪਰਾਯਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਣ੍ਡਗਤਿਕਂ ਦਣ੍ਡਪਟਿਸਰਣਂ। **ਆਤੁਰ**ਨ੍ਤਿ ਜਰਾਤੁਰਂ। **ਗਤਯੋਬ੍ਬਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਯੋਬ੍ਬਨਂ ਪਚ੍ਛਿਮਵਯੇ ਠਿਤਂ। **ਦਿਸ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਬਲਕਾਯੇਨ ਪਰਿਵੁਤੋ ਸੁਸਂਵਿਹਿਤਾਰਕ੍ਖੋਪਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਯਦਾ ਰਥੋ ਪੁਰਤੋ ਹੋਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਬਲਕਾਯੋ, ਤਾਦਿਸੇ ਓਕਾਸੇ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਖੀਣਾਸਵਬ੍ਰਹ੍ਮੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਰਥਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋਵ ਦਸ੍ਸਿਤਂ, ਤਂ ਪੁਰਿਸਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ। ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਾ ਕਿਰ – ''ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਪਙ੍ਕੇ ਗਜੋ ਵਿਯ ਪਞ੍ਚਸੁ ਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਲਗ੍ਗੋ, ਸਤਿਮਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਸੁਂ। ਏਵਂ ਦਸ੍ਸਿਤਞ੍ਚ ਤਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਚੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ ਸਾਰਥਿ ਚ। ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਹਿ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਮਾਦਤ੍ਥਂ ਸਾਰਥਿਸ੍ਸ ਚ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪਤ੍ਥਂ ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਸੁਂ। **ਕਿਂ ਪਨੇਸੋ**ਤਿ ''ਏਸੋ ਜਿਣ੍ਣੋਤਿ ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਨਾਹਂ, ਭੋ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵਰੂਪਂ ਅਦ੍ਦਸ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ।

ਤੇਨ ਹੀਤਿ ਯਦਿ ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਏਵਰੂਪੇਹਿ ਕੇਸੇਹਿ ਏਵਰੂਪੇਨ ਚ ਕਾਯੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਤੇਨ ਹਿ ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ। **ਅਲਂ ਦਾਨਜ੍ਜ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਯਾ**ਤਿ – ''ਅਜ੍ਜ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਗਚ੍ਛਾਮ, ਅਲਂ ਤਾਯ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਯਾਤਿ ਸਂਵਿਗ੍ਗਹਦਯੋ ਸਂਵੇਗਾਨੁਰੂਪਮਾਹ। **ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਗਤੋ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਜਨਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਿਰਿਗਬ੍ਭੇ ਏਕਕੋਵ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ। **ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਯਾਯ ਜਾਤਿਯਾ ਸਤਿ ਜਰਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਸਾ ਜਾਤਿ **ਧਿਰਤ੍ਥੁ** ਧਿਕ੍ਕਤਾ ਅਤ੍ਥੁ, ਜਿਗੁਚ੍ਛਾਮੇਤਂ ਜਾਤਿਨ੍ਤਿ, ਜਾਤਿਯਾ ਮੂਲਂ ਖਣਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ, ਪਠਮੇਨ ਸਲ੍ਲੇਨ ਹਦਯੇ ਵਿਦ੍ਧੋ ਵਿਯ।

੪੫. **ਸਾਰਥਿਂ ਆਮਨ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਰਾਜਾ ਕਿਰ ਨੇਮਿਤ੍ਤਕੇਹਿ ਕਥਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਓਹਿਤਸੋਤੋ ਵਿਚਰਤਿ, ਸੋ ''ਕੁਮਾਰੋ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਨਿਵਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਾਰਥਿਂ ਆਮਨ੍ਤਾਪੇਸਿ। **ਮਾ ਹੇਵ ਖੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਤੁ, ਮਾ ਪਬ੍ਬਜਤੁ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਵਚਨਂ ਮਾ ਸਚ੍ਚਂ ਹੋਤੂਤਿ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਬ੍ਯਾਧਿਪੁਰਿਸਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭. **ਅਦ੍ਦਸ ਖੋ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸੇਹਿ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਅਦ੍ਦਸ। **ਆਬਾਧਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਇਰਿਯਾਪਥਭਞ੍ਜਨਕੇਨ ਵਿਸਭਾਗਬਾਧੇਨ ਆਬਾਧਿਕਂ। **ਦੁਕ੍ਖਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਰੋਗਦੁਕ੍ਖੇਨ ਦੁਕ੍ਖਿਤਂ। **ਬਾਲ੍ਹਗਿਲਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਮਤ੍ਤਗਿਲਾਨਂ। **ਪਲਿਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਮੁਗ੍ਗਂ। **ਜਰਾ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤਿ ਬ੍ਯਾਧਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਇਧਾਪਿ ਯਾਯ ਜਾਤਿਯਾ ਸਤਿ ਇਦਂ ਦ੍ਵਯਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਧਿਕ੍ਕਤਾ ਸਾ ਜਾਤਿ, ਅਜਾਤਂ ਖੇਮਨ੍ਤਿ ਜਾਤਿਯਾ ਮੂਲਂ ਖਣਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਸਲ੍ਲੇਨ ਵਿਦ੍ਧੋ ਵਿਯ।

ਕਾਲਙ੍ਕਤਪੁਰਿਸਵਣ੍ਣਨਾ

੫੦. **ਵਿਲਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਵਿਕਂ। **ਪੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਤੋ ਪਟਿਗਤਂ। **ਕਾਲਙ੍ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਤਕਾਲਂ, ਯਤ੍ਤਕਂ ਤੇਨ ਕਾਲਂ ਜੀਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਦਸ੍ਸੇਸੁਂ। **ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਇਧਾਪਿ ਯਾਯ ਜਾਤਿਯਾ ਸਤਿ ਇਦਂ ਤਯਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਧਿਕ੍ਕਤਾ ਸਾ ਜਾਤਿ, ਅਜਾਤਂ ਖੇਮਨ੍ਤਿ ਜਾਤਿਯਾ ਮੂਲਂ ਖਣਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ, ਤਤਿਯੇਨ ਸਲ੍ਲੇਨ ਵਿਦ੍ਧੋ ਵਿਯ।

ਪਬ੍ਬਜਿਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੨. **ਭਣ੍ਡੁ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਣ੍ਡਂ। ਇਮਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਦਸ੍ਸੇਸੁਂ। **ਸਾਧੁ ਧਮ੍ਮਚਰਿਯਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਯਂ ਦੇਵ ਧਮ੍ਮਚਰਣਭਾਵੋ ਸਾਧੂਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਤਿ ਏਵਂ ਏਕਮੇਕਸ੍ਸ ਪਦਸ੍ਸ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਚੇਤਾਨਿ ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਵੇਵਚਨਾਨੇਵ। ਅਵਸਾਨੇ ਪਨ **ਅਵਿਹਿਂਸਾ**ਤਿ ਕਰੁਣਾਯ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ। **ਅਨੁਕਮ੍ਪਾ**ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ। **ਤੇਨਹੀ**ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਹਿਸ੍ਸ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਨਿਨ੍ਨਂ ਜਾਤਂ। ਅਥ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਾਰਥਿਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਨ੍ਤੋ **ਤੇਨ ਹੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਵਣ੍ਣਨਾ

੫੪. **ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ – ‘‘ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਸਾਧੁ ਧਮ੍ਮਚਰਿਯਾ’’ਤਿਆਦੀਨਿ ਚ ਅਞ੍ਞਞ੍ਚ ਬਹੁਂ ਮਹਾਜਨਕਾਯੇਨ ਰਕ੍ਖਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਸਮ੍ਬਾਧੇ ਘਰੇ ਵਸਤੋ ਆਦੀਨਵਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਞ੍ਚੇਵ ਮਿਗਭੂਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਯਥਾਸੁਖਂ ਵਨੇ ਵਸਤੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਵਿਵੇਕਾਨਿਸਂਸਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਿਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ – ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਸਾਰਥਿਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ।

ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਂਸੋਵ ਤਨ੍ਤਿਯੇਵ ਪਵੇਣੀਯੇਵ। ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਚ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾ ਯਥਾ ਅਯਂ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ, ਏਵਂ ਚਿਰਸ੍ਸਂ ਚਿਰਸ੍ਸਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰਿਪਿ ਏਕਦਿਵਸਂਯੇਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੋਮਾਨਦੀਤੀਰੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ। ਤੇਨੇਵ ਰਾਜਗਹਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਰਞ੍ਞਾ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੇਨ – ‘‘ਕਿਮਤ੍ਥਂ, ਪਣ੍ਡਿਤ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਸੀਤਿ’’ ਪੁਟ੍ਠੋ ਆਹ –

‘‘ਜਿਣ੍ਣਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦੁਖਿਤਞ੍ਚ ਬ੍ਯਾਧਿਤਂ,
ਮਤਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗਤਮਾਯੁਸਙ੍ਖਯਂ।
ਕਾਸਾਯਵਤ੍ਥਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ,
ਤਸ੍ਮਾ ਅਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਮ੍ਹਿ ਰਾਜਾ’’ਤਿ॥

ਮਹਾਜਨਕਾਯਅਨੁਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਵਣ੍ਣਨਾ

੫੫. **ਸੁਤ੍ਵਾਨ ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਏਤਦਹੋਸਿ। **ਓਰਕੋ**ਤਿ ਊਨਕੋ ਲਾਮਕੋ। **ਅਨੁਪਬ੍ਬਜਿਂਸੂ**ਤਿ ਅਨੁਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਿ । ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਯਥਾ ਪਰਤੋ ਖਣ੍ਡਤਿਸ੍ਸਾਨਂ ਅਨੁਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ – ‘‘ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਏਵਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸੁਤਤ੍ਤਾ। ਏਤੇ ਕਿਰ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕਪਰਿਸਾਵ, ਤੇ ਪਾਤੋਵ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਪਾਤਰਾਸਤ੍ਥਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸਾ ਆਗਮ੍ਮ ‘‘ਕੁਹਿਂ ਕੁਮਾਰੋ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਂ ਗਤੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਂ ਦਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਾ ਨਿਵਤ੍ਤਮਾਨਂ

ਸਾਰਥਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ‘‘ਕੁਮਾਰੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ’’ਤਿ ਚਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੁਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਸਬ੍ਬਾਭਰਣਾਨਿ ਓਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਪਣਤੋ ਕਾਸਾਵਪੀਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ। ਇਤਿ ਨਗਰਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿਨਗਰੇ ਸੁਤਤ੍ਤਾ ਏਤ੍ਥ – ‘‘ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਤੀਤਿ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਮਹਾਮਣ੍ਡਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਆਗਮ੍ਮ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ ਜਨਸ੍ਸ ਆਯਾਚਿਤਭਿਕ੍ਖਮੇਵ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿ।

ਆਕਿਣ੍ਣੋਤਿ ਇਮਿਨਾ ਗਣੇਨ ਪਰਿਵੁਤੋ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਦਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ? ਸ੍ਵੇ ਵਿਸਾਖਪੁਣ੍ਣਮਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੀਦਿਵਸੇ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਸੋ – ‘‘ਯਥੇਵ ਮਂ ਇਮੇ ਪੁਬ੍ਬੇ ਗਿਹਿਭੂਤਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚਰਨ੍ਤਿ, ਇਦਾਨਿਪਿ ਤਥੇਵ, ਕਿਂ ਇਮਿਨਾ ਗਣੇਨਾ’’ਤਿ ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕਾਯ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਜ੍ਜੇਵ ਗਚ੍ਛਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਅਵੇਲਾ, ਸਚੇ ਇਦਾਨਿ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਬ੍ਬੇਵ ਇਮੇ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸ੍ਵੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਤਂ ਦਿਵਸਞ੍ਚ ਉਰੁਵੇਲਗਾਮਸਦਿਸੇ ਗਾਮੇ ਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਤੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨਮ੍ਪਿ ਤੇਸਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚ ਪਾਯਾਸਮੇਵ ਪਟਿਯਾਦਯਿਂਸੁ। ਅਥ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਗਾਮੇ ਤੇਹਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਤੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਪਵਿਟ੍ਠਾ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋਪਿ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ।

> ‘‘ਠਿਤੇ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੇ ਕਾਲੇ, ਸਨ੍ਨਿਸੀਵੇਸੁ ਪਕ੍ਖਿਸੁ।
> ਸਣਤੇਵ ਬ੍ਰਹਾਰਞ੍ਞਂ, ਤਂ ਭਯਂ ਪਟਿਭਾਤਿ ਮ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੫)।

ਏਵਰੂਪੇ ਅਵਿਵੇਕਾਰਾਮਾਨਂ ਭਯਕਾਲੇ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਂ ਸਦਰਥਕਾਲੇਯੇਵ – ‘‘ਅਯਂ ਕਾਲੋ’’ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡਾਭਿਮੁਖੋ ਪਾਯਾਸਿ। ਅਞ੍ਞਦਾਪਿ ਚ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਪਨਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਨਮਿਤਪੁਬ੍ਬਂ। ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਪਨਸ੍ਸ ਞਾਣਂ ਪਰਿਪਾਕਗਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਲਙ੍ਕਤਂ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਰੋਹਨਤ੍ਥਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ। ਸੋ ਦਕ੍ਖਿਣਦਿਸਾਭਾਗੇਨ ਉਪਗਮ੍ਮ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਦਿਸਾਭਾਗੇ ਚੁਦ੍ਦਸਹਤ੍ਥਂ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਙ੍ਗਵੀਰਿਯਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਯਾਵ ਬੁਦ੍ਧੋ ਨ ਹੋਮਿ, ਨ ਤਾਵ ਇਤੋ ਵੁਟ੍ਠਹਾਮੀ’’ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਇਦਮਸ੍ਸ ਵੂਪਕਾਸਂ ਸਨ੍ਧਾਯ – ‘‘ਏਕੋਵ ਗਣਮ੍ਹਾ ਵੂਪਕਟ੍ਠੋ ਵਿਹਾਸੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਞ੍ਞੇਨੇਵ ਤਾਨੀਤਿ ਤੇ ਕਿਰ ਸਾਯਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ‘‘ਅਤਿਵਿਕਾਲੋ ਜਾਤੋ, ਉਪਧਾਰੇਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਪਿ ‘‘ਕੁਹਿਂ ਗਤੋ’’ਤਿ ਨਾਨੁਬਨ੍ਧਿਂਸੁ, ‘‘ਗਣਵਾਸੇ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਨੋ ਏਕੋ ਵਿਹਰਿਤੁਕਾਮੋ ਮਞ੍ਞੇ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ, ਬੁਦ੍ਧਭੂਤਂਯੇਵ ਨਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਜਮ੍ਬੁਦੀਪਾਭਿਮੁਖਾ ਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾ।

ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਅਭਿਨਿਵੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੫੭. **ਵਾਸੂਪਗਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਏਕਰਤ੍ਤਿਵਾਸਂ ਉਪਗਤਸ੍ਸ। **ਰਹੋਗਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਰਹਸਿ ਗਤਸ੍ਸ। **ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਕੀਭਾਵਵਸੇਨ ਨਿਲੀਨਸ੍ਸ। **ਕਿਚ੍ਛਨ੍ਤਿ** ਦੁਕ੍ਖਂ। **ਚਵਤਿ ਚ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ ਚਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਦ੍ਵਯਂ ਪਨ ਅਪਰਾਪਰਂ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਜਰਾਮਰਣਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੋ ਜਿਣ੍ਣਬ੍ਯਾਧਿਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਜਰਾਮਰਣਮੇਵ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ – ‘‘ਜਰਾਮਰਣਸ੍ਸਾ’’ਤਿ। ਇਤਿ ਜਰਾਮਰਣਂ ਮੂਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਭਵਗ੍ਗਤੋ ਓਤਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਯ – ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ।

ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਾਤਿ ਉਪਾਯਮਨਸਿਕਾਰਾ ਪਥਮਨਸਿਕਾਰਾ। ਅਨਿਚ੍ਚਾਦੀਨਿ ਹਿ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਤੋਵ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਅਯਞ੍ਹ – ''ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਨੁ ਖੋ ਸਤਿਜਾਤਿਆਦੀਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਅਸਤਿ ਨ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਉਦਯਬ੍ਬਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾ ਤੇਸੰ ਅਞ੍ਞਤਰੋ । ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਇਤੋ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਾ ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯਮਨਸਿਕਾਰੇਨ **ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ,** ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਯ ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਤਿ ਜਰਾਮਰਣੰ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਜਰਾਮਰਣਕਾਰਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮਾਗਮੋ ਅਹੋਸਿ। ਕਿੰ ਪਨ ਤਨ੍ਤਿ? ਜਾਤਿ। ਤੇਨਾਹ – ''ਜਾਤਿਯਾ ਖੋ ਸਤਿ ਜਰਾਮਰਣੰ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਯਾ ਚਾਯੰ ਜਰਾਮਰਣਸ੍ਸ ਕਾਰਣਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਪਞ੍ਞਾ, ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮਾਗਮੋ ਅਹੋਸੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਪਦਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਨਾਮਰੂਪੇ ਖੋ ਸਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਸਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਨ੍ਤਿ ਚ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਸਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾਤਿ ਚ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਨ ਗਹਿਤੰ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਙ੍ਖਾਰਾ ਹਿ ਅਤੀਤੋ ਭਵੋ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਯੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਨ ਘਟਿਯਤਿ। ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਹਿ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਵਸੇਨ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠੋਤਿ। ਨਨੁ ਚ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਙ੍ਖਾਰੇਹਿ ਅਦਿਟ੍ਠੇਹਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਭਵਿਤੁਨ੍ਤਿ। ਸਚ੍ਚੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਤੇ ਭਵਉਪਾਦਾਨਤਣ੍ਹਾਵਸੇਨੇਵ ਦਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਕਥਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਾ ਪਨੇਸਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਕਥਿਤਾਵ।

੫੮. ਪਚ੍ਚੁਦਾਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਤਿ। ਕਤਮੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਪਚ੍ਚੁਦਾਵਤ੍ਤਤੀਤਿ? ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਿਞ੍ਞਾਣਮ੍ਪਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਮ੍ਪਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਪਚ੍ਚਯਤੋ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੰ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ। ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਨਾਮਰੂਪੰ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਨਾਮਰੂਪਤੋ ਪਰੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਜਾਯੇਥ** ਵਾਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਞ੍ਞਾਣੇ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੇ ਹੋਨ੍ਤੇ, ਨਾਮਰੂਪੇ ਚ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੇ ਹੋਨ੍ਤੇ, ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਹੋਨ੍ਤੇਸੁ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਜਾਯੇਥ ਵਾ...ਪੇ॰... ਉਪਪਜ੍ਜੇਥ ਵਾ, ਇਤੋ ਹਿ ਪਰੰ ਕਿੰ ਅਞ੍ਞੰ ਜਾਯੇਯ੍ਯ ਵਾ...ਪੇ॰... ਉਪਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਵਾ। ਨਨੁ ਏਤਦੇਵ ਜਾਯਤਿ ਚ...ਪੇ॰... ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ ਚਾਤਿ? ਏਵੰ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਪਰਾਪਰਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧੀਹਿ ਪਞ੍ਚ ਪਦਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤੰ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥੰ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਨ੍ਤੋ – ''ਯਦਿਦੰ ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਪਚ੍ਚਯਾ ਨਾਮਰੂਪ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਰੰ ਅਨੁਲੋਮਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਵਸੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਣਪਚ੍ਚਯਾ ਨਾਮਰੂਪਮੂਲੰ ਆਯਤਿਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਜਰਾਮਰਣੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾ ਸਲ਼ਾਯਤਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਕੇਵਲਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਕਲਸ੍ਸ ਜਾਤਿਜਰਾਮਰਣਸੋਕਪਰਿਦੇਵਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸੁਪਾਯਾਸਾਦਿਭੇਦਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਰਾਸਿਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਸਕਲਸ੍ਸ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿੰ ਅਦ੍ਦਸ।

੫੯. ਸਮੁਦਯੋ ਸਮੁਦਯੋਤਿ ਖੋਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੀਤਿ ਖੋ। **ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨਨੁਸ੍ਸੁਤੇਸੂ**ਤਿ ਨ ਅਨੁਸ੍ਸੁਤੇਸੁ ਅਸ੍ਸੁਤਪੁਬ੍ਬੇਸੁ। **ਚਕ੍ਖੁੰ ਉਦਪਾਦੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਉਦਯਦਸ੍ਸਨਪਞ੍ਞਾਵੇਸਾ। ਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨ **ਚਕ੍ਖੁ,** ਞਾਤਕਰਣਟ੍ਠੇਨ **ਞਾਣੰ,** ਪਜਾਨਨਟ੍ਠੇਨ **ਪਞ੍ਞਾ,** ਨਿਬ੍ਬਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਟ੍ਠੇਨ **ਵਿਜ੍ਜਾ,** ਓਭਾਸਟ੍ਠੇਨ ਚ **ਆਲੋਕੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਯਥਾਹ – ''ਚਕ੍ਖੁੰ ਉਦਪਾਦੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨ। ਞਾਣੰ ਉਦਪਾਦੀਤਿ ਞਾਤਟ੍ਠੇਨ। ਪਞ੍ਞਾ ਉਦਪਾਦੀਤਿ ਪਜਾਨਨਟ੍ਠੇਨ। ਵਿਜ੍ਜਾ ਉਦਪਾਦੀਤਿ ਪਟਿਵੇਧਟ੍ਠੇਨ। ਆਲੋਕੋ ਉਦਪਾਦੀਤਿ ਓਭਾਸਟ੍ਠੇਨ। ਚਕ੍ਖੁਧਮ੍ਮੋ ਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠੋ ਅਤ੍ਥੋ। ਞਾਣਧਮ੍ਮੋ ਞਾਤਟ੍ਠੋ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਞ੍ਞਾਧਮ੍ਮੋ ਪਜਾਨਨਟ੍ਠੋ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਿਜ੍ਜਾਧਮ੍ਮੋ ਪਟਿਵੇਧਟ੍ਠੋ ਅਤ੍ਥੋ। ਆਲੋਕੋ ਧਮ੍ਮੋ ਓਭਾਸਟ੍ਠੋ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੨.੩੯)। ਏਤ੍ਤਕੇਹਿ ਪਦੇਹਿ ਕਿੰ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ? ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਤਿ ਇਦੰ ਹੋਤੀਤਿ ਪਚ੍ਚਯਸਞ੍ਜਾਨਨਮਤ੍ਤੰ ਕਥਿਤੰ। ਅਥਵਾ ਵੀਥਿਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਤਰੁਣਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾਤਿ।

੬੧. ਅਧਿਗਤੋ ਖੋ ਮ੍ਯਾਯਨ੍ਤਿ ਅਧਿਗਤੋ ਖੋ ਮੇ ਅਯੰ। **ਮਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗੋ। **ਬੋਧਾਯਾ**ਤਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਬੁਜ੍ਝਨਤ੍ਥਾਯ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਬੁਜ੍ਝਨਤ੍ਥਾਯ ਏਵ ਵਾ। ਅਪਿ ਚ ਬੁਜ੍ਝਤੀਤਿ **ਬੋਧਿ,** ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਸ੍ਸੇਤੰ ਨਾਮੰ, ਤਦਤ੍ਥਾਯਾਤਿਪਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਮੂਲਕੋ ਹਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਤੰ ਮਗ੍ਗੰ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਨ੍ਤੋ – **''ਯਦਿਦੰ ਨਾਮਰੂਪਨਿਰੋਧਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਵਿਞ੍ਞਾਣਨਿਰੋਧੋ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਤਪਦੇਹਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਕਥਿਤੰ। ਇਤਿ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਸਕਲਸ੍ਸ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਨਿਰੋਧੰ ਅਦ੍ਦਸ।

੬੨. ਨਿਰੋਧੋ ਨਿਰੋਧੋਤਿ ਖੋਤਿ ਅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਿ ਖੋ। **ਚਕ੍ਖੁ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨੇਵ। ਇਧ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਏਤੇਹਿ ਪਦੇਹਿ – ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਸਤਿ ਇਦਂ ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਨਿਰੋਧਸਞ੍ਜਾਨਨਮਤ੍ਤਮੇਵ ਕਥਿਤਂ, ਅਥਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨੀ ਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾਤਿ।

੬੩. ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨਾਤਿ ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚਯਨਿਰੋਧਞ੍ਚ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਅਪਰਭਾਗੇ। **ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੂ**ਤਿ ਉਪਾਦਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤੇਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ। **ਉਦਯਬ੍ਬਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਤਮੇਵ ਪਠਮਂ ਦਿਟ੍ਠਂ ਉਦਯਞ੍ਚ ਵਯਞ੍ਚ ਅਨੁਪਸ੍ਸਮਾਨੋ। **ਵਿਹਾਸੀ**ਤਿ ਸਿਖਾਪਤ੍ਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨਿਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਹਨ੍ਤੋ ਵਿਹਰਿ। ਇਦਂ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ? ਸਬ੍ਬੇਯੇਵ ਹਿ ਪੂਰਿਤਪਾਰਮਿਨੋ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਛਿਮਭਵੇ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਜਾਤਦਿਵਸੇ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਪਧਾਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕਮਾਰੁਯ੍ਹ ਮਾਰਬਲਂ ਵਿਧਮਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਯਾਮੇ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ, ਦੁਤਿਯਯਾਮੇ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਂ ਵਿਸੋਧੇਨ੍ਤਿ, ਤਤਿਯਯਾਮੇ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਂ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਆਨਾਪਾਨਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਪਞ੍ਚਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਉਦਯਬ੍ਬਯਵਸੇਨ ਸਮਪਞ੍ਞਾਸ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਾਵ ਗੋਤ੍ਰਭੁਞਾਣਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਸਕਲੇ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣੇ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਪੂਰਿਤਪਾਰਮੀ। ਸੋ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਅਨੁਕ੍ਕਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਆਨਾਪਾਨਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਪਞ੍ਚਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਉਦਯਬ੍ਬਯਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਆਰਭਿ। ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਇਤਿ ਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਰੂਪਂ, ਇਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਰੂਪਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਰੁਪ੍ਪਨਸਭਾਵਞ੍ਚੇਵ ਭੂਤੁਪਾਦਾਯਭੇਦਞ੍ਚ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਲਕ੍ਖਣਰਸਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਪਦਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਅਨਵਸੇਸਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਇਤਿ ਰੂਪਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਏਵਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਸ੍ਸ ਰੂਪਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯਦਸ੍ਸਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਇਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਸਮੁਦਯੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ – ''ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਮੁਦਯਾ ਰੂਪਸਮੁਦਯੋ, ਤਣ੍ਹਾਸਮੁਦਯਾ ਰੂਪਸਮੁਦਯੋ, ਕਮ੍ਮਸਮੁਦਯਾ ਰੂਪਸਮੁਦਯੋ, ਆਹਾਰਸਮੁਦਯਾ ਰੂਪਸਮੁਦਯੋਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋਪਿ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਉਦਯਂ ਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੇਪਿ ''ਅਵਿਜ੍ਜਾਨਿਰੋਧਾ ਰੂਪਨਿਰੋਧੋ...ਪੇ॰... ਵਿਪਰਿਣਾਮਲਕ੍ਖਣਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋਪਿ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧਂ ਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੫੦) ਅਯਮਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ।

ਇਤਿ ਵੇਦਨਾਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਅਯਂ ਵੇਦਨਾ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਵੇਦਨਾ, ਇਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਵੇਦਨਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਯਂ ਸਞ੍ਞਾ, ਇਮੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਇਦਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ, ਇਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵੇਦਯਿਤਸਞ੍ਜਾਨਨਅਭਿਸਙ੍ਖਰਣਵਿਜਾਨਨਸਭਾਵਞ੍ਚੇਵ ਸੁਖਾਦਿਰੂਪਸਞ੍ਞਾਦਿ ਫਸ੍ਸਾਦਿ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਾਦਿ ਭੇਦਞ੍ਚ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਲਕ੍ਖਣਰਸਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਪਦਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਅਨਵਸੇਸਵੇਦਨਾਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਰਵਿਞ੍ਞਾਣਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਇਤਿ ਵੇਦਨਾਯ ਸਮੁਦਯੋ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਨ ਏਵਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾਨਂ ਵੇਦਨਾਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਰਵਿਞ੍ਞਾਣਾਨਂ ਸਮੁਦਯਦਸ੍ਸਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ **ਇਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਸਮੁਦਯੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ – ''ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਮੁਦਯਾ ਵੇਦਨਾਸਮੁਦਯੋ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੫੦) ਰੂਪੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਤੀਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ''ਆਹਾਰਸਮੁਦਯਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਫਸ੍ਸਸਮੁਦਯਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ''ਨਾਮਰੂਪਸਮੁਦਯਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਪਦਮ੍ਪਿ ਤੇਸਂਯੇਵ ਵਸੇਨ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਉਦਯਬ੍ਬਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਸੁ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਉਦਯਬ੍ਬਯਾਨੁਪਸ੍ਸਿਨੋ ਵਿਹਰਤੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਇਮੇਸੁ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਸਮਪਞ੍ਞਾਸਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਉਦਯਬ੍ਬਯਾਨੁਪਸ੍ਸਿਨੋ ਵਿਹਰਤੋ ਯਥਾਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਵਡ੍ਢਿਤੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੇ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਨਿਰੋਧੇਨ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨੇਹਿ ਆਸਵਸਙ੍ਖਾਤੇਹਿ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਦੇਤਂ ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ ਨਾਮ, ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਵਿਮੁਤ੍ਤਂ ਨਾਮ; ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਵਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਞ੍ਚੇਵ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ ਚ, ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਵਿਮੁਤ੍ਤਮੇਵ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਸਬ੍ਬਬਨ੍ਧਨਾ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤੋ ਸੂਰਿਯਰਸ੍ਮਿਸਮ੍ਫੁਟ੍ਠਮਿਵ ਪਦੁਮਂ ਸੁਵਿਕਸਿਤਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨੋ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਗ੍ਗਞਾਣਾਨਿ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਫਲਞਾਣਾਨਿ, ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ, ਚਤੁਯੋਨਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦਕਞਾਣਂ, ਪਞ੍ਚਗਤਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦਕਞਾਣਂ, ਛ

ਅਸਾਧਾਰਣਞਾਣਾਨਿ, ਸਕਲੇ ਚ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣੇ ਹਤ੍ਥਗਤੇ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ –

''ਅਨੇਕਜਾਤਿਸੰਸਾਰੰ, ਸਨ੍ਧਾਵਿਸ੍ਸੰ ਅਨਿਬ੍ਬਿਸੰ।
ਗਹਕਾਰੰ ਗਵੇਸਨ੍ਤੋ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਜਾਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ॥

ਗਹਕਾਰਕ ਦਿਟ੍ਠੋਸਿ, ਪੁਨ ਗੇਹੰ ਨ ਕਾਹਸਿ।
ਸਬ੍ਬਾ ਤੇ ਫਾਸੁਕਾ ਭਗ੍ਗਾ, ਗਹਕੂਟੰ ਵਿਸਙ੍ਖਤੰ।
ਵਿਸਙ੍ਖਾਰਗਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ, ਤਣ੍ਹਾਨੰ ਖਯਮਜ੍ਝਗਾ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੫੩, ੧੫੪)।

''ਅਯੋਘਨਹਤਸ੍ਸੇਵ, ਜਲਤੋ ਜਾਤਵੇਦਸੋ।
ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੂਪਸਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਯਥਾ ਨ ਞਾਯਤੇ ਗਤਿ॥

ਏਵੰ ਸਮ੍ਮਾਵਿਮੁਤ੍ਤਾਨੰ, ਕਾਮਬਨ੍ਧੋਘਤਾਰਿਨੰ।
ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁੰ ਗਤਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਤ੍ਤਾਨੰ ਅਚਲੰ ਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਉਦਾ॰ ੮੦)।

ਏਵੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਰਦੇ ਸੂਰਿਯੋ ਵਿਯ, ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੋ ਵਿਯ ਚ ਵਿਰੋਚਿਤ੍ਥਾਤਿ।

ਦੁਤਿਯਭਾਣਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਯਾਚਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੬੪. ਤਤਿਯਭਾਣਵਾਰੇ **ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ** ਯਦਿ ਪਨਾਹਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਯ੍ਯਂ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਕਦਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ? ਬੁਦ੍ਧਭੂਤਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਮੇ ਸਤ੍ਤਾਹੇ। ਸੋ ਕਿਰ ਬੁਦ੍ਧੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਿ, ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ, ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਰਤਨਚਙ੍ਕਮੇ ਚਙ੍ਕਮਿ, ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਰਤਨਗਬ੍ਭੇ ਧਮ੍ਮਂ ਵਿਚਿਨਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ, ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅਜਪਾਲਨਿਗ੍ਰੋਧੇ ਨਿਸੀਦਿ, ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮੁਚਲਿਨ੍ਦੇ ਨਿਸੀਦਿ, ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਰਾਜਾਯਤਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਅਟ੍ਠਮੇ ਸਤ੍ਤਾਹੇ ਪੁਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਜਪਾਲਨਿਗ੍ਰੋਧੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਆਚਿਣ੍ਣਸਮਾਚਿਣ੍ਣੋ ਅਯਞ੍ਚੇਵ ਇਤੋ ਅਨਨ੍ਤਰੋ ਚ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਅਧਿਗਤੋ**ਤਿ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੋ। **ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮੋ। **ਗਮ੍ਭੀਰੋ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਾਨਭਾਵਪਟਿਕ੍ਖੇਪਵਚਨਮੇਤਂ। **ਦੁਦ੍ਦਸੋ**ਤਿ ਗਮ੍ਭੀਰਤ੍ਤਾਵ ਦੁਦ੍ਦਸੋ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਸੁਖੇਨ ਦਟ੍ਠੁਂ। ਦੁਦ੍ਦਸਤ੍ਤਾਵ **ਦੁਰਨੁਬੋਧੋ** ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਅਵਬੁਜ੍ਝਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਸੁਖੇਨ ਅਵਬੁਜ੍ਝਿਤੁਂ। **ਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ। **ਪਣੀਤੋ**ਤਿ ਅਤਪ੍ਪਕੋ। ਇਦਂ ਦ੍ਵਯਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਤਕ੍ਕਾਵਚਰੋ**ਤਿ ਤਕ੍ਕੇਨ ਅਵਚਰਿਤਬ੍ਬੋ ਓਗਾਹਿਤਬ੍ਬੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਞਾਣੇਨੇਵ ਅਵਚਰਿਤਬ੍ਬੋ। **ਨਿਪੁਣੋ**ਤਿ ਸਣ੍ਹੋ। **ਪਣ੍ਡਿਤਵੇਦਨੀਯੋ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੇਹਿ ਪਣ੍ਡਿਤੇਹਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਆਲਯਰਾਮਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚਸੁ ਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਅਲ੍ਲੀਯਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਆਲਯਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਅਟ੍ਠਸਤਤਣ੍ਹਾਵਿਚਰਿਤਾਨਿ ਆਲਯਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਆਲਯਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਤੇਹਿ ਆਲਯੇਹਿ ਰਮਨ੍ਤੀਤਿ **ਆਲਯਰਾਮਾ।** ਆਲਯੇਸੁ ਰਤਾਤਿ **ਆਲਯਰਤਾ।** ਆਲਯੇਸੁ ਸੁਟ੍ਠੁ ਮੁਦਿਤਾਤਿ **ਆਲਯਸਮ੍ਮੁਦਿਤਾ।** ਯਥੇਵ ਹਿ ਸੁਸਜ੍ਜਿਤਂ ਪੁਪ੍ਫਫਲਭਰਿਤਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਰਾਜਾ ਤਾਯ ਤਾਯ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਰਮਤਿ, ਪਮੁਦਿਤੋ ਆਮੋਦਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਤਿ, ਸਾਯਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਏਵਮਿਮੇਹਿਪਿ ਕਾਮਾਲਯਤਣ੍ਹਾਲਯੇਹਿ ਸਤ੍ਤਾ ਰਮਨ੍ਤਿ, ਸਂਸਾਰਵਟ੍ਟੇ ਪਮੁਦਿਤਾ ਅਨੁਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਾ ਵਸਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਨੇਸਂ ਭਗਵਾ ਦੁਵਿਧਮ੍ਪਿ ਆਲਯਂ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਂ ਵਿਯ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ – ''ਆਲਯਰਾਮਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਯਦਿਦਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਠਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ – ''ਯੰ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ, ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੰ ਸਨ੍ਧਾਯ – ''ਯੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਇਦਪ੍ਪਚ੍ਚਯਤਾਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ**ਤਿ ਇਮੇਸੰ ਪਚ੍ਚਯਾ ਇਦਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ, ਇਦਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਏਵ ਇਦਪ੍ਪਚ੍ਚਯਤਾ, ਇਦਪ੍ਪਚ੍ਚਯਤਾ ਚ ਸਾ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ ਚਾਤਿ ਇਦਪ੍ਪਚ੍ਚਯਤਾਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ। ਸਙ੍ਖਾਰਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾਨੰ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦੀਨੰ ਏਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। **ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰਸਮਥੋ**ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ। ਯਸ੍ਮਾ ਹਿ ਤੰ ਆਗਮ੍ਮ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਾਨਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵੂਪਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਾ – ''ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰਸਮਥੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਤੰ ਆਗਮ੍ਮ ਸਬ੍ਬੇ ਉਪਧਯੋ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਾ ਤਣ੍ਹਾ ਖੀਯਨ੍ਤਿ , ਸਬ੍ਬੇ ਕਿਲੇਸਰਾਗਾ ਵਿਰਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਸਬ੍ਬੂਪਧਿਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਤਣ੍ਹਾਕ੍ਖਯੋ ਵਿਰਾਗੋ ਨਿਰੋਧੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਾ ਪਨੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਭਵੇਨ ਭਵੰ, ਫਲੇਨ ਵਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਮ੍ਮੰ ਵਿਨਤਿ ਸੰਸਿਬ੍ਬਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਤੋ ਵਾਨਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਨ੍ਤਿ **ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ। ਸੋ ਮਮਸ੍ਸ ਕਿਲਮਥੋ**ਤਿ ਯਾ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾਨੰ ਦੇਸਨਾ ਨਾਮ, ਸੋ ਮਮ ਕਿਲਮਥੋ ਅਸ੍ਸ, ਸਾ ਮਮ ਵਿਹੇਸਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਾਯਕਿਲਮਥੋ ਚੇਵ ਕਾਯਵਿਹੇਸਾ ਚ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਨ ਉਭਯਮ੍ਪੇਤੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਨਤ੍ਥਿ।

੬੫. **ਅਪਿਸ੍ਸੂ**ਤਿ ਅਨੁਬ੍ਰੂਹਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। ਸੋ – ''ਨ ਕੇਵਲੰ ਏਤਦਹੋਸਿ, ਇਮਾਪਿ ਗਾਥਾ ਪਟਿਭੰਸੂ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਵਿ**ਪਸ੍ਸਿ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਾ**ਤਿ ਅਨੁਅਚ੍ਛਰਿਯਾ। **ਪਟਿਭੰਸੂ**ਤਿ ਪਟਿਭਾਨਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਞਾਣਸ੍ਸ ਗੋਚਰਾ ਅਹੇਸੁੰ, ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਯਿਤਬ੍ਬਤੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ।

ਕਿਚ੍ਛੇਨਾਤਿ ਦੁਕ੍ਖੇਨ, ਨ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਪਟਿਪਦਾਯ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਮਗ੍ਗਾ ਸੁਖਪਟਿਪਦਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਪਾਰਮੀਪੂਰਣਕਾਲੇ ਪਨ ਸਰਾਗਸਦੋਸਸਮੋਹਸ੍ਸੇਵ ਸਤੋ ਆਗਤਾਗਤਾਨੰ ਯਾਚਕਾਨੰ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤੰ ਸੀਸੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਲਲੋਹਿਤੰ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੁਅਞ੍ਜਿਤਾਨਿ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਕੁਲਵੰਸਪਦੀਪਕੰ ਪੁਤ੍ਤੰ ਮਨਾਪਚਾਰਿਨਿੰ ਭਰਿਯਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਿ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਚ ਖਨ੍ਤਿਵਾਦਿਸਦਿਸੇਸੁ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਸੁ ਛੇਜ੍ਜਭੇਜ੍ਜਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਗਮਨੀਯਪਟਿਪਦੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਹਲ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਹਕਾਰੋ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤੋ, ਅਲਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਕਾਸਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਦੇਸੇਤੁੰ; ਏਵੰ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਅਧਿਗਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਲੰ ਦੇਸੇਤੁੰ; ਕੋ ਅਤ੍ਥੋ ਦੇਸਿਤੇਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਰਾਗਦੋਸਪਰੇਤੇਹੀ**ਤਿ ਰਾਗਦੋਸਫੁਟ੍ਠੇਹਿ ਰਾਗਦੋਸਾਨੁਗਤੇਹਿ ਵਾ।

ਪਟਿਸੋਤਗਾਮਿਨ੍ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਾਦੀਨੰ ਪਟਿਸੋਤੰ ਅਨਿਚ੍ਚੰ ਦੁਕ੍ਖਮਨਤ੍ਤਾਸੁਭਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਗਤੰ ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮੰ। **ਰਾਗਰਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਕਾਮਰਾਗੇਨ ਭਵਰਾਗੇਨ ਦਿਟ੍ਠਿਰਾਗੇਨ ਚ ਰਤ੍ਤਾ। **ਨ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚੰ ਦੁਕ੍ਖਮਨਤ੍ਤਾ ਅਸੁਭਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਭਾਵੇਨ ਨ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ , ਤੇ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਕੋ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ ਏਵੰ ਗਾਹਾਪੇਤੁੰ? **ਤਮੋਖਨ੍ਧੇਨ ਆਵੁਟਾ**ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਰਾਸਿਨਾ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਟਾ।

ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਤਾਯਾਤਿ ਨਿਰੁਸ੍ਸੁਕ੍ਕਭਾਵੇਨ, ਅਦੇਸੇਤੁਕਾਮਤਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨਸ੍ਸ ਏਵੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਮਿ? ਨਨੁ ਏਸ – ''ਮੁਤ੍ਤੋ ਮੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀ, ਤਿਣ੍ਣੋ ਤਾਰੇਸ੍ਸਾਮਿ'',

''ਕਿੰ ਮੇ ਅਞ੍ਞਾਤਵੇਸੇਨ, ਧਮ੍ਮੰ ਸਚ੍ਛਿਕਤੇਨਿਧ।
ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤੰ ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ, ਸਨ੍ਤਾਰੇਸ੍ਸੰ ਸਦੇਵਕ''ਨ੍ਤਿ॥

ਪਤ੍ਥਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤੰ ਪਤ੍ਤੋਤਿ। ਸਚ੍ਚਮੇਤੰ, ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਨੁਭਾਵੇਨ ਪਨਸ੍ਸ ਏਵੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਮਿ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਕਿਲੇਸਗਹਨਤੰ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਗਮ੍ਭੀਰਤੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਕਿਲੇਸਗਹਨਤਾ ਚ ਧਮ੍ਮਗਮ੍ਭੀਰਤਾ ਚ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਪਾਕਟਾ ਜਾਤਾ। ਅਥਸ੍ਸ – ''ਇਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਕਞ੍ਜਿਕਪੁਣ੍ਣਲਾਬੁ ਵਿਯ ਤਕ੍ਕਭਰਿਤਚਾਟਿ ਵਿਯ ਵਸਾਤੇਲਪੀਤਪਿਲੋਤਿਕਾ ਵਿਯ ਅਞ੍ਜਨਮਕ੍ਖਿਤਹਤ੍ਥਾ ਵਿਯ ਕਿਲੇਸਭਰਿਤਾ ਅਤਿਸੰਕਿਲਿਟ੍ਠਾ ਰਾਗਰਤ੍ਤਾ ਦੋਸਦੁਟ੍ਠਾ ਮੋਹਮੂਲ੍ਹਾ, ਤੇ ਕਿੰ ਨਾਮ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਤੋ ਕਿਲੇਸਗਹਨਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਨੁਭਾਵੇਨਾਪਿ ਏਵੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਮਿ।

‘‘ਅਯਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੋ ਪਥਵੀਸਨ੍ਧਾਰਕਉਦਕਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਵਿਯ ਗਮ੍ਭੀਰੋ, ਪਬ੍ਬਤੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੋ ਸਾਸਪੋ ਵਿਯ ਦੁਦ੍ਦਸੋ, ਸਤਧਾ ਭਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾਲਸ੍ਸ ਕੋਟਿਯਾ ਕੋਟਿਂ ਪਟਿਪਾਦਨਂ ਵਿਯ ਦੁਰਨੁਬੋਧੋ, ਨਨੁ ਮਯਾ ਹਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਵਾਯਮਨ੍ਤੇਨ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਦਾਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਰਕ੍ਖਿਤਂ ਸੀਲਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਪਰਿਪੂਰਿਤਾ ਕਾਚਿ ਪਾਰਮੀ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਨਿਰੁਸ੍ਸਾਹਂ ਵਿਯ ਮਾਰਬਲਂ ਵਿਧਮਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਥਵੀ ਨ ਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ, ਪਠਮਯਾਮੇ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਨ ਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ, ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਂ ਵਿਸੋਧੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਨ ਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ, ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਪਨ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਮੇ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁ ਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ। ਇਤਿ ਮਾਦਿਸੇਨਾਪਿ ਤਿਕ੍ਖਞਾਣੇਨ ਕਿਚ੍ਛੇਨੇਵਾਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੋ ਤਂ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨਾ ਕਥਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਧਮ੍ਮਗਮ੍ਭੀਰਤਾਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਨੁਭਾਵੇਨਾਪਿ ਏਵਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਮੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਪਿਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਯਾਚਿਤੇ ਦੇਸੇਤੁਕਾਮਤਾਯਪਿਸ੍ਸ ਏਵਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਮਿ। ਜਾਨਾਤਿ ਹਿ ਭਗਵਾ – ‘‘ਮਮ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਤਾਯ ਚਿਤ੍ਤੇ ਨਮਮਾਨੇ ਮਂ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਯਾਚਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਮੇ ਚ ਸਤ੍ਤਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਗਰੁਕਾ, ਤੇ ‘ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ਧਮ੍ਮਂ ਨ ਦੇਸੇਤੁਕਾਮੋ ਅਹੋਸਿ, ਅਥ ਨਂ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਦੇਸਾਪੇਸਿ, ਸਨ੍ਤੋ ਵਤ ਭੋ ਧਮ੍ਮੋ, ਪਣੀਤੋ ਵਤ ਭੋ ਧਮ੍ਮੋ’ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਸੁਸ੍ਸੂਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਇਮਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਕਾਰਣਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਤਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਮਿ, ਨੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੬੬. **ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ‘‘ਅਞ੍ਞਤਰੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਥ ਖੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਜੇਟ੍ਠਕਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਏਸੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਨਸ੍ਸਤਿ ਵਤ ਭੋ ਲੋਕੋ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਇਮਂ ਸਦ੍ਦਂ ਤਥਾ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਸਿ, ਯਥਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਂਸੁ। **ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਲੋਕੇ। **ਪੁਰਤੋ ਪਾਤੁਰਹੋਸੀ**ਤਿ ਤੇਹਿ ਦਸਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। **ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖਜਾਤਿਕਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਮਯੇ ਅਕ੍ਖਿਮ੍ਹਿ ਅਪ੍ਪਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਰਜਂ ਏਤੇਸਂ, ਏਵਂ ਸਭਾਵਾਤਿ ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖਜਾਤਿਕਾ। **ਅਸ੍ਸਵਨਤਾ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਵਨਤਾਯ। **ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪੁਰਿਮਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਦਸਪੁਞ੍ਞਕਿਰਿਯਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਕਤਾਧਿਕਾਰਾ ਪਰਿਪਾਕਗਤਾ ਪਦੁਮਾਨਿ ਵਿਯ ਸੂਰਿਯਰਸ੍ਮਿਸਮ੍ਫਸ੍ਸਂ, ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂਯੇਵ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨਾ ਚਤੁਪ੍ਪਦਿਕਗਾਥਾਵਸਾਨੇ ਅਰਿਯਭੂਮਿਂ ਓਕ੍ਕਮਨਾਰਹਾ ਨ ਏਕੋ, ਨ ਦ੍ਵੇ, ਅਨੇਕਸਤਸਹਸ੍ਸਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੬੯. **ਅਜ੍ਝੇਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਯਾਚਨਂ। **ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁਨਾ**ਤਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪਰੋਪਰਿਯਤ੍ਤਞਾਣੇਨ ਚ ਆਸਯਾਨੁਸਯਞਾਣੇਨ ਚ। ਇਮੇਸਞ੍ਹਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਞਾਣਾਨਂ ‘‘ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੂ’’ਤਿ ਨਾਮਂ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ‘‘ਸਮਨ੍ਤਚਕ੍ਖੂ’’ਤਿ, ਤਿਣ੍ਣਂ ਮਗ੍ਗਞਾਣਾਨਂ ‘‘ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੂ’’ਤਿ। **ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖੇ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁਮ੍ਹਿ ਰਾਗਾਦਿਰਜਂ ਅਪ੍ਪਂ, ਤੇ **ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖਾ।** ਯੇਸਂ ਤਂ ਮਹਨ੍ਤਂ, ਤੇ **ਮਹਾਰਜਕ੍ਖਾ।** ਯੇਸਂ ਸਦ੍ਧਾਦੀਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਤਿਕ੍ਖਾਨਿ, ਤੇ **ਤਿਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ।** ਯੇਸਂ ਤਾਨਿ ਮੁਦੂਨਿ, ਤੇ **ਮੁਦਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ।** ਯੇਸਂ ਤੇਯੇਵ ਸਦ੍ਧਾਦਯੋ ਆਕਾਰਾ ਸੁਨ੍ਦਰਾ, ਤੇ **ਸ੍ਵਾਕਾਰਾ।** ਯੇ ਕਥਿਤਕਾਰਣਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤਿ, ਸੁਖੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ, ਤੇ **ਸੁਵਿਞ੍ਞਾਪਯਾ।** ਯੇ ਪਰਲੋਕਞ੍ਚੇਵ ਵਜ੍ਜਞ੍ਚ ਭਯਤੋ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ **ਪਰਲੋਕਵਜ੍ਜਭਯਦਸ੍ਸਾਵਿਨੋ** ਨਾਮ।

ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿ – ‘‘ਸਦ੍ਧੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖੋ, ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਮਹਾਰਜਕ੍ਖੋ।... ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ...ਪੇ॰... ਕੁਸੀਤੋ... ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿ... ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿ... ਸਮਾਹਿਤੋ... ਅਸਮਾਹਿਤੋ... ਪਞ੍ਞਵਾ... ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਮਹਾਰਜਕ੍ਖੋ। ਤਥਾ ਸਦ੍ਧੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਤਿਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਞਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਰਲੋਕਵਜ੍ਜਭਯਦਸ੍ਸਾਵੀ, ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨ ਪਰਲੋਕਵਜ੍ਜਭਯਦਸ੍ਸਾਵੀ। **ਲੋਕੋ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਲੋਕੋ, ਧਾਤੁਲੋਕੋ, ਆਯਤਨਲੋਕੋ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਭਵਲੋਕੋ, ਵਿਪਤ੍ਤਿਭਵਲੋਕੋ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਵਲੋਕੋ, ਵਿਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਵਲੋਕੋ। ਏਕੋ ਲੋਕੋ – ਸਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਤਾ ਆਹਾਰਟ੍ਠਿਤਿਕਾ। ਦ੍ਵੇ ਲੋਕਾ – ਨਾਮਞ੍ਚ ਰੂਪਞ੍ਚ। ਤਯੋ ਲੋਕਾ – ਤਿਸ੍ਸੋ ਵੇਦਨਾ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਲੋਕਾ – ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਹਾਰਾ। ਪਞ੍ਚ ਲੋਕਾ – ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। ਛ ਲੋਕਾ – ਛ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਨਿ ਆਯਤਨਾਨਿ। ਸਤ੍ਤ ਲੋਕਾ – ਸਤ੍ਤ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਯੋ। ਅਟ੍ਠ ਲੋਕਾ – ਅਟ੍ਠ ਲੋਕਧਮ੍ਮਾ। ਨਵ ਲੋਕਾ – ਨਵ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸਾ। ਦਸ ਲੋਕਾ – ਦਸਾਯਤਨਾਨਿ। ਦ੍ਵਾਦਸ ਲੋਕਾ – ਦ੍ਵਾਦਸਾਯਤਨਾਨਿ। ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਲੋਕਾ – ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਧਾਤੁਯੋ। **ਵਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਕਿਲੇਸਾ ਵਜ੍ਜਂ, ਸਬ੍ਬੇ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾ ਵਜ੍ਜਂ, ਸਬ੍ਬੇ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰਾ ਵਜ੍ਜਂ, ਸਬ੍ਬੇ ਭਵਗਾਮਿਕਮ੍ਮਾ ਵਜ੍ਜਂ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਲੋਕੇ ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਵਜ੍ਜੇ ਤਿਬ੍ਬਾ ਭਯਸਞ੍ਞਾ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਸਿਕੇ ਵਧਕੇ।

ਇਮੇਹਿ ਪਞ੍ਞਾਸਾਯ ਆਕਾਰੇਹਿ ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਜਾਨਾਤਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤਿ, ਇਦੰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪਰੋਪਰਿਯਤ੍ਤੇ ਞਾਣ''ਨ੍ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੧੨)।

ਉਪ੍ਪਲਿਨਿਯਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਲਵਨੇ। ਇਤਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਨ੍ਤੋਨਿਮੁਗ੍ਗਪੋਸੀਨੀ**ਤਿ ਯਾਨਿ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਪਦੁਮਾਨਿ ਅਨ੍ਤੋਨਿਮੁਗ੍ਗਾਨੇਵ ਪੋਸਯਨ੍ਤਿ। **ਉਦਕੰ ਅਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮ੍ਮ ਠਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਉਦਕੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਯਾਨਿ ਅਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮ੍ਮ ਠਿਤਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਸੂਰਿਯਰਸ੍ਮਿਸਮ੍ਫਸ੍ਸੰ ਆਗਮਯਮਾਨਾਨਿ ਠਿਤਾਨਿ ਅਜ੍ਜ ਪੁਪ੍ਫਨਕਾਨਿ। ਯਾਨਿ ਸਮੋਦਕੰ ਠਿਤਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਸ੍ਵੇ ਪੁਪ੍ਫਨਕਾਨਿ। ਯਾਨਿ ਉਦਕਾਨੁਗ੍ਗਤਾਨਿ ਅਨ੍ਤੋਉਦਕਪੋਸੀਨਿ, ਤਾਨਿ ਤਤਿਯਦਿਵਸੇ ਪੁਪ੍ਫਨਕਾਨਿ। ਉਦਕਾ ਪਨ ਅਨੁਗ੍ਗਤਾਨਿ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਸਰੋਜਉਪ੍ਪਲਾਦੀਨਿ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਯਾਨਿ ਨੇਵ ਪੁਪ੍ਫਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪਭਕ੍ਖਾਨੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ ਪਾਲ਼ਿੰ ਨਾਰੂਲ਼੍ਹਾਨਿ। ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਦੀਪਿਤਾਨਿ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਤਾਨਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ, ਏਵਮੇਵ ਉਗ੍ਘਟਿਤਞ੍ਞੂ, ਵਿਪਞ੍ਚਿਤਞ੍ਞੂ, ਨੇਯ੍ਯੋ, ਪਦਪਰਮੋਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪੁਗ੍ਗਲਾ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਹ ਉਦਾਹਟਵੇਲਾਯ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਹੋਤਿ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ **ਉਗ੍ਘਟਿਤਞ੍ਞੂ।** ਯਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤੇਨ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਅਤ੍ਥੇ ਵਿਭਜਿਯਮਾਨੇ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਹੋਤਿ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ **ਵਿਪਞ੍ਚਿਤਞ੍ਞੂ।** ਯਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਉਦ੍ਦੇਸਤੋ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਤੋ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਸੇਵਤੋ ਭਜਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਹੋਤਿ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ **ਨੇਯ੍ਯੋ।** ਯਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਸੁਣਤੋ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਭਣਤੋ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਗਣ੍ਹਤੋ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਧਾਰਯਤੋ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਵਾਚਯਤੋ ਨ ਤਾਯ ਜਾਤਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਹੋਤਿ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ **ਪਦਪਰਮੋ** (ਪੁ॰ ਪ॰ ੧੪੮, ੧੪੯, ੧੫੦, ੧੫੧)।

ਤਤ੍ਥ ਭਗਵਾ ਉਪ੍ਪਲਵਨਾਦਿਸਦਿਸੰ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ – ''ਅਜ੍ਜ ਪੁਪ੍ਫਨਕਾਨਿ ਵਿਯ ਉਗ੍ਘਟਿਤਞ੍ਞੂ, ਸ੍ਵੇ ਪੁਪ੍ਫਨਕਾਨਿ ਵਿਯ ਵਿਪਞ੍ਚਿਤਞ੍ਞੂ, ਤਤਿਯਦਿਵਸੇ ਪੁਪ੍ਫਨਕਾਨਿ ਵਿਯ ਨੇਯ੍ਯੋ, ਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪਭਕ੍ਖਾਨਿ ਵਿਯ ਪਦਪਰਮੋ''ਤਿ ਅਦ੍ਦਸ। ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਚ – ''ਏਤ੍ਤਕਾ ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖਾ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਮਹਾਰਜਕ੍ਖਾ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਏਤ੍ਤਕਾ ਉਗ੍ਘਟਿਤਞ੍ਞੂ''ਤਿ ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਤੋ ਅਦ੍ਦਸ। ਤਤ੍ਥ ਤਿਣ੍ਣੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਤ੍ਥੰ ਸਾਧੇਤਿ, ਪਦਪਰਮਾਨੰ ਅਨਾਗਤੇ ਵਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਹੋਤਿ।

ਅਥ ਭਗਵਾ ਇਮੇਸੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਅਤ੍ਥਾਵਹੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਤੁਕਮ੍ਯਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਸੁਪਿ ਤੀਸੁ ਭਵੇਸੁ ਸਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਤੇ ਭਬ੍ਬਾਭਬ੍ਬਵਸੇਨ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਅਕਾਸਿ। ਯੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਯੇ ਤੇ ਸਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਾਵਰਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ, ਵਿਪਾਕਾਵਰਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ, ਕਿਲੇਸਾਵਰਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ, ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਾ ਅਚ੍ਛਨ੍ਦਿਕਾ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞਾ ਅਭਬ੍ਬਾ ਨਿਯਾਮੰ ਓਕ੍ਕਮਿਤੁੰ ਕੁਸਲੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਮ੍ਮਤ੍ਤੰ, ਇਮੇ ਤੇ ਸਤ੍ਤਾ ਅਭਬ੍ਬਾ। ਕਤਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਭਬ੍ਬਾ? ਯੇ ਤੇ ਸਤ੍ਤਾ ਨ ਕਮ੍ਮਾਵਰਣੇਨ...ਪੇ॰...ਇਮੇ ਤੇ ਸਤ੍ਤਾ ਭਬ੍ਬਾ''ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੮੨੭; ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੧੪)।

ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਭਬ੍ਬਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਹਾਯ ਭਬ੍ਬਪੁਗ੍ਗਲੇਯੇਵ ਞਾਣੇਨ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ – ''ਏਤ੍ਤਕਾ ਰਾਗਚਰਿਤਾ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਦੋਸਮੋਹਵਿਤਕ੍ਕਸਦ੍ਧਾਬੁਦ੍ਧਿਚਰਿਤਾ''ਤਿ ਛ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਅਕਾਸਿ। ਏਵੰ ਕਤ੍ਵਾ – ''ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ । ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਤੰ ਞਤ੍ਵਾ ਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਗਾਥਾਹਿ ਅਜ੍ਝਭਾਸਿ। ਇਦੰ ਸਨ੍ਧਾਯ – ''ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੧੦. ਤਤ੍ਥ **ਅਜ੍ਝਭਾਸੀ**ਤਿ ਅਧਿਅਭਾਸਿ, ਅਧਿਕਿਚ੍ਚ ਆਰਬ੍ਭ ਅਭਾਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸੇਲੇ ਯਥਾ ਪਬ੍ਬਤਮੁਦ੍ਧਨਿਟ੍ਠਿਤੋਤਿ ਸੇਲਮਯੇ ਏਕਗ੍ਘਨੇ ਪਬ੍ਬਤਮੁਦ੍ਧਨਿ ਯਥਾਠਿਤੋਵ, ਨ ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਠਿਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਗੀਵੁਕ੍ਖਿਪਨਪਸਾਰਣਾਦਿਕਿਚ੍ਚੰ ਅਤ੍ਥਿ। **ਤਥੂਪਮ**ਨ੍ਤਿ ਤਪ੍ਪਟਿਭਾਗੰ ਸੇਲਪਬ੍ਬਤੂਪਮੰ। ਅਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ, ਯਥਾ ਸੇਲਪਬ੍ਬਤਮੁਦ੍ਧਨਿ ਯਥਾਠਿਤੋਵ ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਪੁਰਿਸੋ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਜਨਤੰ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਤਥਾ ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਸੁਮੇਧ,

ਸੁਨ੍ਰਪਞ੍ਞਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇਨ ਸਮਨ੍ਤਚਕ੍ਖੁ ਭਗਵ◌ਾ ਧਮ੍ਮਮਯੰ ਪਞ੍ਞਾਮਯੰ ਪਾਸਾਦਮਾਰੁਯ੍ਹ ਸਯੰ ਅਪੇਤਸੋਕੋ ਸੋਕਾਵਤਿਣ੍ਣੰ ਜਾਤਿਜਰਾਭਿਭੂਤੰ ਜਨਤੰ ਅਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸੁ, ਉਪਧਾਰਯ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖ।

ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯਥਾ ਹਿ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ ਸਮਨ੍ਤਾ ਮਹਨ੍ਤੰ ਖੇਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਤਤ੍ਥ ਕੇਦਾਰਪਾਲ਼ੀਸੁ ਕੁਟਿਕਾਯੋ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਰੱਤਿੰ ਅਗ੍ਗਿੰ ਜਾਲੇਯ੍ਯੁੰ। ਚਤੁਰਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਞ੍ਚ ਅਨ੍ਧਕਾਰੰ ਅਸ੍ਸ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਤਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੇ ਠਤ੍ਵ◌ਾ ਚਕ੍ਖੁਮਤੋ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਭੂਮਿੰ ਓਲੋਕਯਤੋ ਨੇਵ ਖੇਤ੍ਤੰ, ਨ ਕੇਦਾਰਪਾਲ਼ਿਯੋ, ਨ ਕੁਟਿਯੋ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਸਯਿਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਞ੍ਞਾਯੇਯ੍ਯੁੰ, ਕੁਟਿਕਾਸੁ ਪਨ ਅਗ੍ਗਿਜਾਲਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯੇਯ੍ਯ। ਏਵ◌ਂ ਧਮ੍ਮਪਾਸਾਦਮਾਰੁਯ੍ਹ ਸੱਤਨਿਕਾਯੰ ਓਲੋਕਯਤੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਯੇ ਤੇ ਅਕਤਕਲ੍ਯਾਣਾ ਸੱਤਾ, ਤੇ ਏਕਵ◌ਿਹਾਰੇ ਦਕ੍ਖਿਣਜਾਣੁਪਸ੍ਸੇ ਨਿਸਿੰਨਾਪਿ ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਆਪਾਥੰ ਨਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਰੱਤਿੰ ਖਿੱਤਸਰਾ ਵ◌ਿਯ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਕਤਕਲ੍ਯਾਣਾ ਵ◌ੇਨੇਯ੍ਯਪੁਗ੍ਗਲਾ, ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਦੂਰੇ ਠਿਤਾਪਿ ਆਪਾਥੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਅਗ੍ਗਿ ਵ◌ਿਯ ਹਿਮਵਨ੍ਤਪਬ੍ਬਤੋ ਵ◌ਿਯ ਚ। ਵ◌ੁੱਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ –

> ''ਦੂਰੇ ਸਨ੍ਤੋ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤਿ, ਹਿਮਵਨ੍ਤੋਵ ਪਬ੍ਬਤੋ।
> ਅਸਨ੍ਤੇੱਥ ਨ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਰੱਤਿੰ ਖਿੱਤਾ ਯਥਾ ਸਰਾ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੩੦੪)।

ਉੱਟ੍ਠੇਹੀਤਿ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੱਤ੍ਥੰ ਚਾਰਿਕਚਰਣੰ ਯਾਚਨ੍ਤੋ ਭਣਤਿ। ਵ◌ੀ**ਰਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਭਗਵ◌ਾ ਵ◌ੀਰਿਯਵਨ੍ਤਤਾਯ ਵ◌ੀ**ਰੋ,** ਦੇਵਪੁੱਤਮੱਚੁਕਿਲੇਸਮਾਰਾਨੰ ਵ◌ਿਜਿਤੱਤਾ ਵ**◌ਿਜਿਤਸਙ੍ਗਾਮੋ,** ਜਾਤਿਕਨ੍ਤਾਰਾਦਿਨਿੱਥਰਣੱਥਾਯ ਵ◌ੇਨੇਯ੍ਯਸੱਥਵ◌ਾਹਨਸਮੱਥਤਾਯ **ਸੱਥਵ◌ਾਹੋ,** ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਇਣਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ **ਅਣਣੋ**ਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੧. **ਅਪਾਰੁਤਾ**ਤਿ ਵ◌ਿਵਟਾ। **ਅਮਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵ◌ਾਰਾ**ਤਿ ਅਰਿਯਮੱਗੋ। ਸੋ ਹਿ ਅਮਤਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਦ੍ਵ◌ਾਰੰ। ਸੋ ਮਯਾ ਵ◌ਿਵਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਠਪਿਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੁ ਸਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਅੱਤਨੋ ਸਦ੍ਧੰ ਪਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੁ ਵ◌ਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੁ। ਪਚ੍ਛਿਮਪਦਦ੍ਵਯੇ ਅਯਮੱਥੋ, ਅਹਞ੍ਹਿ ਅੱਤਨੋ ਪਗੁਣੰ ਸੁਪ੍ਪਵੱਤਿਤਮ੍ਪਿ ਇਮੰ ਪਣੀਤੰ ਉੱਤਮੰ ਧਮ੍ਮੰ ਕਾਯਵ◌ਾਚਾਕਿਲਮਥਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਨ ਭਾਸਿੰ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇ ਜਨਾ ਸਦ੍ਧਾਭਾਜਨੰ ਉਪਨੇਨ੍ਤੁ, ਪੂਰੇਸ੍ਸਾਮਿ ਤੇਸੰ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ।

ਅੱਗਸਾਵਕਯੁਗਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩. **ਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ**ਤਿ ਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਵ◌ਿਦੂਰੇ ਅਜਪਾਲਨਿਗ੍ਰੋਧੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋਤਿ ਅੱਥੋ। **ਖੇਮੇ ਮਿਗਦਾਯੇ**ਤਿ ਇਸਿਪਤਨੰ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਖੇਮੰ ਨਾਮ ਉਯ੍ਯਾਨੰ ਹੋਤਿ, ਮਿਗਾਨੰ ਪਨ ਅਭਯਵ◌ਾਸੱਥਾਯ ਦਿੰਨੱਤਾ ਮਿਗਦਾਯੋਤਿ ਵ◌ੁੱਚਤਿ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ◌ੁੱਤੰ – ''ਖੇਮੇ ਮਿਗਦਾਯੇ''ਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਵ◌ਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵ◌ਾ, ਏਵ◌ਂ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾ ਪਠਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੱਥਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਆਕਾਸੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਤੱਥੇਵ ਓਤਰਨ੍ਤਿ। ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਨ ਭਗਵ◌ਾ ਉਪਕਸ੍ਸ ਆਜੀਵਕਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੰ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ – ''ਉਪਕੋ ਇਮੰ ਅਦ੍ਧਾਨੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ, ਸੋ ਮੰ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਸੱਲਪਿਤ੍ਵ◌ਾ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਥ ਪੁਨ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਨੋ ਆਗਮ੍ਮ ਅਰਹੱਤੰ ਸੱਛਿਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵ◌ਾ ਅੱਟ੍ਠਾਰਸਯੋਜਨਮੱਗੰ ਪਦਸਾਵ ਅਗਮਾਸਿ। **ਦਾਯਪਾਲੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸੀ**ਤਿ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾਵ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵ◌ਾ – ''ਅਯ੍ਯੋ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਗਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪਗਤੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ।

੧੫-੬. **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿੰ ਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਦਾਨਕਥੰ, ਦਾਨਾਨਨ੍ਤਰੰ ਸੀਲੰ, ਸੀਲਾਨਨ੍ਤਰੰ ਸੱਗੰ, ਸੱਗਾਨਨ੍ਤਰੰ ਮੱਗਨ੍ਤਿ ਏਵ◌ਂ ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਕਥੰ ਕਥੇਸਿ। ਤੱਥ **ਦਾਨਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਦਾਨੰ ਨਾਮ ਸੁਖਾਨੰ ਨਿਦਾਨੰ, ਸਮ੍ਪੱਤੀਨੰ ਮੂਲੰ, ਭੋਗਾਨੰ ਪਤਿੱਟ੍ਠਾ, ਵ◌ਿਸਮਗਤਸ੍ਸ ਤਾਣੰ ਲੇਣੰ ਗਤਿ ਪਰਾਯਣੰ, ਇਧਲੋਕਪਰਲੋਕੇਸੁ ਦਾਨਸਦਿਸੋ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਪਤਿੱਟ੍ਠਾ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਤਾਣੰ ਲੇਣੰ ਗਤਿ ਪਰਾਯਣੰ ਨੱਥਿ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਅਵਸ੍ਸਯੱਟ੍ਠੇਨ ਰਤਨਮਯਸੀਹਾਸਨਸਦਿਸੰ, ਪਤਿੱਟ੍ਠਾਨੱਟ੍ਠੇਨ ਮਹਾਪਥਵ◌ੀਸਦਿਸੰ, ਆਰਮ੍ਮਣੱਟ੍ਠੇਨ ਆਲਮ੍ਬਨਰਜ੍ਜੁਸਦਿਸੰ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਦੁਕ੍ਖਨਿੱਥਰਣੱਟ੍ਠੇਨ ਨਾਵ◌ਾ, ਸਮਸ੍ਸਾਸਨੱਟ੍ਠੇਨ ਸਙ੍ਗਾਮਸੂਰੋ, ਭਯਪਰਿੱਤਾਣੱਟ੍ਠੇਨ ਸੁਸਙ੍ਖਤਨਗਰੰ, ਮੱਚੇਰਮਲਾਦੀਹਿ ਅਨੁਪਲਿੱਤੱਟ੍ਠੇਨ ਪਦੁਮੰ, ਤੇਸੰ ਨਿਦਹਨੱਟ੍ਠੇਨ ਅੱਗਿ, ਦੁਰਾਸਦੱਟ੍ਠੇਨ ਆਸੀਵ◌ਿਸੋ, ਅਸਨ੍ਤਾਸਨੱਟ੍ਠੇਨ ਸੀਹੋ, ਬਲਵਨ੍ਤੱਟ੍ਠੇਨ ਹੱਥੀ, ਅਭਿਮਙ੍ਗਲਸਮ੍ਮਤੱਟ੍ਠੇਨ

ਸੇਤਉਸਭੋ, ਖੇਮਨ੍ਤਭੂਮਿਸਮ੍ਪਾਪਨਟ੍ਠੇਨ ਵਲਾਹਕਅਸ੍ਸਰਾਜਾ। ਦਾਨਞ੍ਹਿ ਲੋਕੇ ਸਕ੍ਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਮਾਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞਾਣਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੋਧਿਞਾਣਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿਞਾਣਂ ਦੇਤੀਤਿ ਏਵਮਾਦਿਦਾਨਗੁਣਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਕਥਂ।

ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਦਾਨਂ ਦਦਨ੍ਤੋ ਸੀਲਂ ਸਮਾਦਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਸੀਲਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। **ਸੀਲਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਲਂ ਨਾਮੇਤਂ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਤਾਣਂ ਲੇਣਂ ਗਤਿ ਪਰਾਯਣਂ। ਇਧਲੋਕਪਰਲੋਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਨਞ੍ਹਿ ਸੀਲਸਦਿਸੋ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਤਾਣਂ ਲੇਣਂ ਗਤਿ ਪਰਾਯਣਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੀਲਸਦਿਸੋ ਅਲਙ੍ਕਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੀਲਪੁਪ੍ਫਸਦਿਸਂ ਪੁਪ੍ਫਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੀਲਗਨ੍ਧਸਦਿਸੋ ਗਨ੍ਧੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੀਲਾਲਙ੍ਕਾਰੇਨ ਹਿ ਅਲਙ੍ਕਤਂ ਸੀਲਕੁਸੁਮਪਿਲ਼ਨ੍ਧਨਂ ਸੀਲਗਨ੍ਧਾਨੁਲਿਤ੍ਤਂ ਸਦੇਵਕੋਪਿ ਲੋਕੋ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਿਤ੍ਤਿਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਏਵਮਾਦਿਸੀਲਗੁਣਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਕਥਂ।

ਇਦਂ ਪਨ ਸੀਲਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਯਂ ਸਗ੍ਗੋ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਸੀਲਾਨਨ੍ਤਰਂ ਸਗ੍ਗਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। **ਸਗ੍ਗਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਅਯਂ ਸਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਇਟ੍ਠੋ ਕਨ੍ਤੋ ਮਨਾਪੋ, ਨਿਚ੍ਚਮੇਤ੍ਥ ਕੀਲ਼ਾ, ਨਿਚ੍ਚਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾ ਦੇਵਾ ਨਵੁਤਿਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦਿਬ੍ਬਸੁਖਂ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਲਭਨ੍ਤਿ, ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਚ ਵਸ੍ਸਕੋਟਿਯੋ ਸਟ੍ਠਿ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨੀਤਿ ਏਵਮਾਦਿਸਗ੍ਗਗੁਣਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਕਥਂ। ਸਗ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਥਯਨ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਮੁਖਂ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ – ''ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਖੋ ਅਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਗ੍ਗਕਥਂ ਕਥੇਯਜ''ਨ੍ਤਿਆਦਿ।

ਏਵਂ ਸਗ੍ਗਕਥਾਯ ਪਲੋਭੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਹਤ੍ਥਿਂ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸੋਣ੍ਡਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਵਿਯ – ''ਅਯਮ੍ਪਿ ਸਗ੍ਗੋ ਅਨਿਚ੍ਚੋ ਅਦ੍ਧੁਵੋ, ਨ ਏਤ੍ਥ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ – ''ਅਪ੍ਪਸ੍ਸਾਦਾ ਕਾਮਾ ਬਹੁਦੁਕ੍ਖਾ ਬਹੁਪਾਯਾਸਾ, ਆਦੀਨਵੋ ਏਤ੍ਥ ਭਿਯਜੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੫; ੨.੪੨) ਨਯੇਨ ਕਾਮਾਨਂ ਆਦੀਨਵਂ ਓਕਾਰਂ ਸਂਕਿਲੇਸਂ ਕਥੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ **ਆਦੀਨਵੋ**ਤਿ ਦੋਸੋ। **ਓਕਾਰੋ**ਤਿ ਅਵਕਾਰੋ ਲਾਮਕਭਾਵੋ। **ਸਂਕਿਲੇਸੋ**ਤਿ ਤੇਹਿ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਸਂਸਾਰੇ ਸਂਕਿਲਿਸ੍ਸਨਂ। ਯਥਾਹ – ''ਕਿਲਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਤ ਭੋ ਸਤ੍ਤਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੫੧)। ਏਵਂ ਕਾਮਾਦੀਨਵੇਨ ਤੇਜ੍ਜਤ੍ਵਾ **ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇ ਆਨਿਸਂਸਂ ਪਕਾਸੇਸਿ,** ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਗੁਣਂ ਪਕਾਸੇਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਂ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਞ੍ਞੇਵ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਞ੍ਚ।

੭੭. **ਅਲਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਕਥਂ ਅਲਤ੍ਥਂ? ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇਨ। ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਤੇਸਂ ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰਸ੍ਸੂਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਨੇਕਾਸੁ ਜਾਤੀਸੁ ਚੀਵਰਦਾਨਾਦੀਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ **ਏਥ ਭਿਕ੍ਖਵੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ । ਤੇ ਤਾਵਦੇਵ ਭਣ੍ਡੂ ਕਾਸਾਯਵਸਨਾ ਅਟ੍ਠਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਹਿ ਸਰੀਰਪਟਿਮੁਕ੍ਕੇਹੇਵ ਵਸ੍ਸਸਤਿਕਤ੍ਥੇਰਾ ਵਿਯ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨਾਵ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ।

ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਸੀਤਿਆਦੀਸੁ ਇਧਲੋਕਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਪਰਲੋਕਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਇਧਲੋਕਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਅਨਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਅਨਤ੍ਤਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਖਨ੍ਧੇ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਧਾਤੁਯੋ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਆਯਤਨਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਉਦਯਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਤਥਾ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧਾਦੀਨਂ, ਤਥਾ ਵਯਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋਪਿ ਉਦਯਬ੍ਬਯਵਸੇਨ ਪਞ੍ਞਾਸਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਪਰਲੋਕਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਨਿਰਯਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਂ, ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯਂ, ਅਸੁਰਕਾਯਂ, ਤਿਣ੍ਣਂ ਕੁਸਲਾਨਂ ਵਿਪਾਕਂ, ਛਨ੍ਨਂ ਦੇਵਲੋਕਾਨਂ, ਨਵਨ੍ਨਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾਨਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ।

ਸਮਾਦਪੇਸੀਤਿ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਤੇਰਸਧੁਤਙ੍ਗਦਸਕਥਾਵਤ੍ਥੁਆਦਿਕੇ ਕਲਜਾਣਧਮ੍ਮੇ ਗਣ੍ਹਾਪੇਸਿ।

ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਸੀਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਉਤ੍ਤੇਜੇਸਿ, ਅਬ੍ਭੁਸ੍ਸਾਹੇਸਿ। ਇਧਲੋਕਤ੍ਥਞ੍ਚੇਵ ਪਰਲੋਕਤ੍ਥਞ੍ਚ ਤਾਸੇਤ੍ਵਾ ਤਾਸੇਤ੍ਵਾ ਅਧਿਗਤਂ ਵਿਯ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ। ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਕਮ੍ਮਕਾਰਣਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਮਹਾਭਯਪ੍ਪਭੇਦਞ੍ਹਿ ਇਧਲੋਕਤ੍ਥਂ ਬੁਦ੍ਧੇ ਭਗਵਤਿ ਤਾਸੇਤ੍ਵਾ ਤਾਸੇਤ੍ਵਾ ਕਥਯਨ੍ਤੇ ਪਚ੍ਛਾਬਾਹਂ, ਗਾਲ਼੍ਹਬਨ੍ਧਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਚਾਤੁਮਹਾਪਥੇ ਪਹਾਰਸਤੇਨ ਤਾਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਯਜਮਾਨੋ ਵਿਯ

ਆਘਾਤਨਭਣ੍ਡਿਕਾਯ ਠਪਿਤਸੀਸੋ ਵਿਯ ਸੂਲੇ ਉਤ੍ਤਾਸਿਤੋ ਵਿਯ ਮਤ੍ਤਹਤ੍ਥਿਨਾ ਮਦ੍ਦਿਯਮਾਨੋ ਵਿਯ ਚ ਸੰਵਿਗ੍ਗੋ ਹੋਤਿ। ਪਰਲੋਕਤ੍ਥਞ੍ਚ ਕਥਯਨ੍ਤੇ ਨਿਰਯਾਦੀਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਦੇਵਲੋਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਨੁਭਵਮਾਨੋ ਵਿਯ ਚ ਹੋਤਿ।

ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਸੀਤਿ ਪਟਿਲਦ੍ਧਗੁਣੇਨ ਚੋਦੇਸਿ, ਮਹਾਨਿਸਂਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਆਦੀਨਵਨ੍ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਠਮਮਗ੍ਗਾਧਿਗਮਤ੍ਥਂ ਕਾਮਾਨਂ ਆਦੀਨਵਂ ਕਥੇਸਿ, ਇਧ ਪਨ ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਾਧਿਗਮਤ੍ਥਂ – ''ਅਨਿਚ੍ਚਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਅਦ੍ਧੁਵਾ ਅਨਸ੍ਸਾਸਿਕਾ, ਯਾਵਞ੍ਚਿਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਲਮੇਵ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਅਲਂ ਵਿਰਜ੍ਜਿਤੁਂ ਅਲਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਤੁ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੭.੬੬; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੩੪) ਨਯੇਨ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਆਦੀਨਵਞ੍ਚ ਲਾਮਕਭਾਵਞ੍ਚ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ਕਿਲਮਥਂ ਪਕਾਸੇਸਿ। ਯਥਾ ਚ ਤਤ੍ਥ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇ, ਏਵਮਿਧ – ''ਸਨ੍ਤਮਿਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਨਾਮ ਪਣੀਤਂ ਤਾਣਂ ਲੇਣ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਆਨਿਸਂਸਂ ਪਕਾਸੇਸਿ।

ਮਹਾਜਨਕਾਯਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਵਣ੍ਣਨਾ

੭੮. **ਮਹਾਜਨਕਾਯੋ**ਤਿ ਤੇਸਂਯੇਵ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਕੁਮਾਰਾਨਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕਜਨਕਾਯੋਤਿ।

੮੦. **ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮ, ਧਮ੍ਮਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵੇਵਾਚਿਕਮੇਵ ਸਰਣਮਗਮਂਸੁ।

੮੧. **ਅਲਤ੍ਥੁ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇਨੇਵ ਅਲਤ੍ਥੁਂ। ਇਤੋ ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਵਾਰੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਚਾਰਿਕਾਅਨੁਜਾਨਨਵਣ੍ਣਨਾ

੮੫. **ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦੀ**ਤਿ ਕਦਾ ਉਦਪਾਦਿ? ਸਮ੍ਬੋਧਿਤੋ ਸਤ੍ਤ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਮਾਸੇ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਉਦਪਾਦਿ। ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਪਿਤੁਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਹਾਸਿ। ਰਾਜਾਪਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯ੍ਹਂ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧੋ ਜਾਤੋ, ਦੁਤਿਯਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ ਜਾਤੋ, ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤੋ ਦੁਤਿਯਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ, ਇਮੇ ਚ ਅਵਸੇਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਿਹਿਕਾਲੇਪਿ ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤਮੇਵ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿਂਸੁ। ਇਮੇ ਸਬ੍ਬੇ ਇਦਾਨਿਪਿ ਮਯ੍ਹਂਯੇਵ ਭਾਰੋ, ਅਹਮੇਵ ਚ ਨੇ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਓਕਾਸਂ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਿਹਾਰਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਰਾਜਗੇਹਦ੍ਵਾਰਾ ਉਭਯਤੋ ਖਦਿਰਪਾਕਾਰਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਿਲਞ੍ਜੇਹਿ ਛਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਥੇਹਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਚ ਛਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਤਾਰਕਵਿਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮੋਲਮ੍ਬਿਤਤਾਲਕ੍ਖਨ੍ਧਮਤ੍ਤਂ ਵਿਵਿਧਪੁਪ੍ਫਦਾਮਵਿਤਾਨਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਭੂਮਿਯਂ ਚਿਤ੍ਤਤ੍ਥਰਣੇਹਿ ਸਨ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਮਾਲਾਵਚ੍ਛਕੇ ਪੁਣ੍ਣਘਟੇ, ਸਕਲਮਗ੍ਗਵਾਸਤ੍ਥਾਯ ਚ ਗਨ੍ਧਨ੍ਤਰੇ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਨ੍ਤਰੇ ਗਨ੍ਧੇ ਚ ਠਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲਂ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ।

ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਅਨ੍ਤੋਸਾਣਿਯਾਵ ਰਾਜਗੇਹਂਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਦਟ੍ਠੁਮ੍ਪਿ ਨ ਲਭਤਿ, ਕੁਤੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖਂ ਵਾ ਦਾਤੁਂ, ਪੂਜਂ ਵਾ ਕਾਤੁਂ, ਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ਸੋਤੁਂ। ਨਾਗਰਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ – ''ਅਜ੍ਜ ਸਤ੍ਥੁ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਮਾਸਾਧਿਕਾਨਿ ਸਤ੍ਤਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਿ, ਮਯਞ੍ਚ ਦਟ੍ਠੁਮ੍ਪਿ ਨ ਲਭਾਮ, ਪਗੇਵ ਭਿਕ੍ਖਂ ਵਾ ਦਾਤੁਂ, ਪੂਜਂ ਵਾ ਕਾਤੁਂ, ਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ਸੋਤੁਂ। ਰਾਜਾ – 'ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਧਮ੍ਮੋ, ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਸਙ੍ਘੋ'ਤਿ ਮਮਾਯਿਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਉਪਟ੍ਠਹਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਨ ਹਿ ਰਞ੍ਞੋਯੇਵ ਨਿਰਯੋ ਉਣ੍ਹੋ ਅਸ੍ਸ, ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਵਨਸਦਿਸੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਰਾਜਾਨਂ ਵਦਾਮ। ਸਚੇ ਨੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦੇਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਕੁਸਲਂ। ਨੋ ਚੇ ਦੇਤਿ, ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾਪਿ ਸਙ੍ਘਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਾਦੀਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਮ। ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਖੋ ਪਨ ਸੁਦ੍ਧਨਾਗਰੇਹੇਵ ਏਵਂ ਕਾਤੁਂ, ਏਕਂ ਜੇਟ੍ਠਪੁਰਿਸਮ੍ਪਿ ਗਣ੍ਹਾਮਾ''ਤਿ।

ਤੇ ਸੇਨਾਪਤਿਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੇਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਸਾਮਿ, ਕਿਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਕ੍ਖੋ ਹੋਸਿ, ਉਦਾਹੁ ਰਞ੍ਞੋ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸੋ – ‘‘ਅਹਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਕ੍ਖੋ ਹੋਮਿ, ਅਪਿ ਚ ਖੋ ਪਨ ਪਠਮਦਿਵਸੋ ਮਯ੍ਹਂ ਦਾਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ। ਤੇ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਸੋ ਰਾਜਾਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਨਾਗਰਾ, ਦੇਵ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕੁਪਿਤਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਤਾਤਾਤਿ? ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਕਿਰ ਤੁਮ੍ਹੇਯੇਵ ਉਪਟ੍ਠਹਥ, ਅਮ੍ਹੇ ਨ ਲਭਾਮਾਤਿ। ਸਚੇ ਇਦਾਨਿਪਿ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਨ ਕੁਪ੍ਪਨ੍ਤਿ, ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੁਜ੍ਝਿਤੁਕਾਮਾ ਦੇਵਾਤਿ। ਯੁਜ੍ਝਾਮਿ, ਤਾਤ, ਨਾਹਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਦੇਮੀਤਿ। ਦੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਾਸਾ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੁਜ੍ਝਾਮਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਯੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਥਾਤਿ? ਨਨੁ ਤ੍ਵਂ ਸੇਨਾਪਤੀਤਿ? ਨਾਗਰੇਹਿ ਵਿਨਾ ਨ ਸਮਤ੍ਥੋ ਅਹਂ ਦੇਵਾਤਿ। ਤਤੋ ਰਾਜਾ – ‘‘ਬਲਵਨ੍ਤੋ ਨਾਗਰਾ, ਸੇਨਾਪਤਿਪਿ ਤੇਸਞ੍ਞੇਵ ਪਕ੍ਖੋ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਸਤ੍ਤਮਾਸਾਧਿਕਾਨਿ ਸਤ੍ਤਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਮਯ੍ਹਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਦਦਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਆਹ। ਨਾਗਰਾ ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ – ‘‘ਛ ਵਸ੍ਸਾਨਿ, ਪਞ੍ਚ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਤੀਣਿ, ਦ੍ਵੇ, ਏਕਵਸ੍ਸ’’ਨ੍ਤਿ ਹਾਪੇਸਿ। ਏਵਂ ਹਾਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਅਞ੍ਞੇ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸੇ ਯਾਚਿ। ਨਾਗਰਾ – ‘‘ਅਤਿਕਕ੍ਖਲ਼ਂ ਦਾਨਿ ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਅਨੁਜਾਨਿਂਸੁ।

ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਤਮਾਸਾਧਿਕਾਨਂ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਂ ਸਜ੍ਜਿਤਂ ਦਾਨਮੁਖਂ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਮੇਵ ਦਿਵਸਾਨਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਛ ਦਿਵਸੇ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਨਾਗਰੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਥ, ਤਾਤ, ਏਵਰੂਪਂ ਦਾਨਂ ਦਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤੇਪਿ – ‘‘ਨਨੁ ਅਮ੍ਹੇਯੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਂ ਦੇਵਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ – ‘‘ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਪਿਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥੇਨ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਪੁਞ੍ਛਮਾਨੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਂ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਭਾਰਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵਜੀਵਂ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿਂ। ਨਾਗਰਾ ਨ ਦਾਨਿ ਮੇ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ, ਨਾਗਰਾ ਹਿ ‘ਮਯਂ ਦਾਨਂ ਦਾਤੁਂ ਨ ਲਭਾਮਾ’ਤਿ ਕੁਪ੍ਪਨ੍ਤਿ। ਭਗਵਾ ਸ੍ਵੇ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤੇਸਂ ਅਨੁਗ੍ਗਹਂ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਆਹ।

ਅਥ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਸੇਨਾਪਤਿ ਮਹਾਦਾਨਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਅਜ੍ਜ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਏਕਭਿਕ੍ਖਮ੍ਪਿ ਨ ਦੇਤਿ, ਏਵਂ ਰਕ੍ਖਥਾ’’ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਪੁਰਿਸੇ ਠਪੇਸਿ। ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਸੇਟ੍ਠਿਭਰਿਯਾ ਰੋਦਮਾਨਾ ਧੀਤਰਂ ਆਹ – ‘‘ਸਚੇ, ਅਮ੍ਮ, ਤਵ ਪਿਤਾ ਜੀਵੇਯ੍ਯ, ਅਜ੍ਜਾਹਂ ਪਠਮਂ ਦਸਬਲਂ ਭੋਜੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ । ਸਾ ਤਂ ਆਹ – ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਅਹਂ ਤਥਾ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ ਯਥਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਪਠਮਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਤਤੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕਾਯ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਯਾ ਨਿਰੁਦਕਪਾਯਾਸਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਿਮਧੁਸਕ੍ਕਰਾਦੀਹਿ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਯ ਪਾਤਿਯਾ ਪਟਿਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸੁਮਨਮਾਲਾਗੁਲ਼ੇਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮਾਲਾਗੁਲ਼ਸਦਿਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਨਵੇਲ਼ਾਯ ਸਯਮੇਵ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦਾਸਿਗਣਪਰਿਵੁਤਾ ਨਗਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਸੇਨਾਪਤਿਉਪਟ੍ਠਾਕਾ – ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਮਾ ਇਤੋ ਅਗਮਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾ ਨਾਮ ਮਨਾਪਕਥਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਚ ਤੇਸਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਭਣਨ੍ਤਾਨਂ ਕਥਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ। ਸਾ – ‘‘ਚੂਲ਼ਪਿਤਾ ਮਹਾਪਿਤਾ ਮਾਤੁਲਾ ਕਿਸ੍ਸ ਤੁਮ੍ਹੇ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੇਨਾਪਤਿਨਾ – ‘‘ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਂ ਦਾਤੁਂ ਮਾ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਠਪਿਤਮ੍ਹ ਅਮ੍ਮਾਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਮੇ ਹਤ੍ਥੇ ਖਾਦਨੀਯਂ ਭੋਜਨੀਯਂ ਪਸ੍ਸਥਾਤਿ? ਮਾਲਾਗੁਲ਼ਂ ਪਸ੍ਸਾਮਾਤਿ । ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸੇਨਾਪਤਿ ਮਾਲਾਗੁਲ਼ਪੂਜਮ੍ਪਿ ਕਾਤੁਂ ਨ ਦੇਤੀਤਿ? ਦੇਤਿ, ਅਮ੍ਮਾਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ, ਅਪੇਥ, ਅਪੇਥਾਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਾਲਾਗੁਲ਼ਂ ਗਣ੍ਹਾਪੇਥ ਭਗਵਾਤਿ ਆਹ। ਭਗਵਾ ਏਕਂ ਸੇਨਾਪਤਿਸ੍ਸੁਪਟ੍ਠਾਕਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਮਾਲਾਗੁਲ਼ਂ ਗਣ੍ਹਾਪੇਸਿ। ਸਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਭਗਵਾ, ਭਵਾਭਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਯਂ ਮੇ ਸਤਿ ਪਰਿਤਸ੍ਸਨਜੀਵਿਤਂ ਨਾਮ ਮਾ ਹੋਤੁ, ਅਯਂ ਸੁਮਨਮਾਲਾ ਵਿਯ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਿਯਾਵ ਹੋਮਿ, ਨਾਮੇਨ ਚ ਸੁਮਨਾ ਯੇਵਾ’’ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ – ‘‘ਸੁਖਿਨੀ ਹੋਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਭਗਵਾ ਸੇਨਾਪਤਿਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਸੇਨਾਪਤਿ ਯਾਗੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪਗਞ੍ਛਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਪਤ੍ਤਂ ਪਿਦਹਿ। ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਨੋ ਏਕੋ ਅਨ੍ਤਰਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਲਦ੍ਧੋਤਿ। ਸੋ ਮਾਲਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਅਦ੍ਦਸ। ਚੂਲ਼ੁਪਟ੍ਠਾਕੋ ਆਹ – ‘‘ਸਾਮਿ, ਮਾਲਾਤਿ ਮਂ ਵਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁਗਾਮੋ ਵਞ੍ਚੇਸੀ’’ਤਿ। ਪਾਯਾਸੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਹੋਤਿ। ਸੇਨਾਪਤਿਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਂ ਅਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਙ੍ਗਲਂ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਸੇਨਾਪਤਿ – ‘‘ਕਾ ਨਾਮ ਸਾ

ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਮਦਾਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ, ਸਾਮੀਤਿ। ਸਪ੍ਪਞ੍ਞਾ ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ, ਏਵਰੂਪਾਯ ਘਰੇ ਵਸਨ੍ਤਿਯਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਗ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨ ਦੁਲ੍ਲਭਾਤਿ ਤਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਜੇਟ੍ਠਿਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ।

ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਨਾਗਰਾ ਦਾਨਮਦਂਸੁ, ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਰਾਜਾਤਿ ਏਕਨ੍ਤਰਿਕਾਯ ਦਾਨਂ ਦਾਤੁਂ ਆਰਭਿਂਸੁ। ਰਾਜਾਪਿ ਚਰਪੁਰਿਸੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਾਗਰੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਤੋ ਅਤਿਰੇਕਤਰਂ ਦੇਤਿ, ਨਾਗਰਾਪਿ ਤਥੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞਾ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਤੋ ਅਤਿਰੇਕਤਰਂ। ਰਾਜਗੇਹੇ ਨਾਟਕਿਤ੍ਥਿਯੋ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰੇ ਵਦਨ੍ਤਿ – ''ਗਣ੍ਹਥ, ਤਾਤਾ, ਨ ਗਹਪਤਿਕਾਨਂ ਗਤ੍ਤਵਤ੍ਥਾਦੀਸੁ ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਬਾਲ੍ਦਾਰਕਾਨਂ ਖੇਲ੍ਸਿਙ੍ਘਾਣਿਕਾਦਿਧੋਵਨਹਤ੍ਥੇਹਿ ਕਤਂ , ਸੁਚਿਂ ਪਣੀਤਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਨਾਗਰਾਪਿ ਦਦਮਾਨਾ ਵਦਨ੍ਤਿ – ''ਗਣ੍ਹਥ, ਤਾਤਾ, ਨ ਨਗਰਗਾਮਨਿਗਮਾਦੀਸੁ ਸਙ੍ਕਡ੍ਢਿਤਤਣ੍ਡੁਲਖੀਰਦਧਿਸਪ੍ਪਿਆਦੀਹਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਜਙ੍ਘਸੀਸਪਿਟ੍ਠਿਆਦੀਨਿ ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਆਹਰਾਪਿਤੇਹਿ ਕਤਂ, ਜਾਤਿਸਪ੍ਪਿਖੀਰਾਦੀਹਿਯੇਵ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸਤ੍ਤਸੁ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇਸੁ ਸਤ੍ਤਸੁ ਮਾਸੇਸੁ ਸਤ੍ਤਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਚ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਸੁ ਅਥ ਭਗਵਤੋ ਅਯਂ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਸਮ੍ਬੋਧਿਤੋ ਸਤ੍ਤ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਮਾਸਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਉਦਪਾਦੀ''ਤਿ।

੮੭. **ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਯਾਚਿਤਬ੍ਰਹ੍ਮਾਵ।

੮੯. **ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਆਵਾਸਸਹਸ੍ਸਾਨੀ**ਤਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਵਿਹਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਦ੍ਵਾਦਸਸਹਸ੍ਸਭਿਕ੍ਖੁਗਣ੍ਹਨਕਾ ਮਹਾਵਿਹਾਰਾ ਅਭਯਗਿਰਿਚੇਤਿਯਪਬ੍ਬਤਚਿਤ੍ਤਲਪਬ੍ਬਤਮਹਾਵਿਹਾਰਸਦਿਸਾਵ ਅਹੇਸੁਂ।

੯੦. **ਖਨ੍ਤੀ ਪਰਮਂ ਤਪੋ**ਤਿ ਅਧਿਵਾਸਨਖਨ੍ਤਿ ਨਾਮ ਪਰਮਂ ਤਪੋ। **ਤਿਤਿਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਖਨ੍ਤਿਯਾ ਏਵ ਵੇਵਚਨਂ। ਤਿਤਿਕ੍ਖਾ ਸਙ੍ਖਾਤਾ ਅਧਿਵਾਸਨਖਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਂ ਤਪੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਰਮ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਪਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਰਮਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾ। **ਨ ਹਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਪਰੂਪਘਾਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਅਧਿਵਾਸਨਖਨ੍ਤਿਵਿਰਹਿਤਤ੍ਤਾ ਪਰਂ ਉਪਘਾਤੇਤਿ ਬਾਧੇਤਿ ਹਿਂਸਤਿ, ਸੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਚਤੁਤ੍ਥਪਾਦੋ ਪਨ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ''ਨ ਹਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ''ਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਹਿ ਨ ਸਮਣੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਵਚਨਂ। ਪਰੂਪਘਾਤੀਤਿ ਏਤਸ੍ਸ **ਪਰਂ ਵਿਹੇਠਯਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਵੇਵਚਨਂ। ਅਥ ਵਾ **ਪਰੂਪਘਾਤੀ**ਤਿ ਸੀਲੂਪਘਾਤੀ। ਸੀਲਞ੍ਹਿ ਉਤ੍ਤਮਟ੍ਠੇਨ ਪਰਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯੋ ਚ ਸਮਣੋ ਪਰਂ ਯਂ ਕਞ੍ਚਿ ਸਤ੍ਤਂ ਵਿਹੇਠਯਨ੍ਤੋ ਪਰੂਪਘਾਤੀ ਹੋਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਲਂ ਵਿਨਾਸਕੋ, ਸੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥਵਾ ਯੋ ਅਧਿਵਾਸਨਖਨ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ ਪਰੂਪਘਾਤੀ ਹੋਤਿ, ਪਰਂ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਡਂਸਮਕਸਮ੍ਪਿ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤਿ, ਸੋ ਨ ਹਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ਮਲਸ੍ਸ ਅਪਬ੍ਬਾਜਿਤਤ੍ਤਾ। ''ਪਬ੍ਬਾਜਯਮਤ੍ਤਨੋ ਮਲਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ (ਧ॰ ਪ॰ ੩੮੮) ਇਦਞ੍ਹਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਲਕ੍ਖਣਂ। ਯੋਪਿ ਨ ਹੇਵ ਖੋ ਉਪਘਾਤੇਤਿ, ਨ ਮਾਰੇਤਿ, ਅਪਿ ਚ ਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਵਿਹੇਠੇਤਿ, ਸੋ ਪਰਂ ਵਿਹੇਠਯਨ੍ਤੋ ਸਮਣੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ਵਿਹੇਸਾਯ ਅਸਮਿਤਤ੍ਤਾ। ''ਸਮਿਤਤ੍ਤਾ ਹਿ ਪਾਪਾਨਂ , ਸਮਣੋਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ (ਧ॰ ਪ॰ ੨੬੫) ਇਦਞ੍ਹਿ ਸਮਣਲਕ੍ਖਣਂ।

ਦੁਤਿਯਗਾਥਾਯ **ਸਬ੍ਬਪਾਪਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਕੁਸਲਸ੍ਸ। **ਅਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਨਂ। **ਕੁਸਲਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਚਤੁਭੂਮਿਕਕੁਸਲਸ੍ਸ। **ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਪਟਿਲਾਭੋ। **ਸਚਿਤ੍ਤਪਰਿਯੋਦਪਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਜੋਤਨਂ, ਤਂ ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤੇਨ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਸੀਲਸਂਵਰੇਨ ਸਬ੍ਬਪਾਪਂ ਪਹਾਯ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਹਿ ਕੁਸਲਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯੋਦਾਪੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਾਸਨਂ ਓਵਾਦੋ ਅਨੁਸਿਟ੍ਠੀ ਤਿ।

ਤਤਿਯਗਾਥਾਯ **ਅਨੂਪਵਾਦੋ**ਤਿ ਵਾਚਾਯ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਨੁਪਵਦਨਂ। **ਅਨੂਪਘਾਤੋ**ਤਿ ਕਾਯੇਨ ਉਪਘਾਤਸ੍ਸ ਅਕਰਣਂ। **ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇ**ਤਿ ਯਂ ਤਂ ਪਅਤਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਤਿਪਮੋਕ੍ਖਂ, ਉਤ੍ਤਮਸੀਲਂ, ਪਾਤਿ ਵਾ ਅਗਤਿਵਿਸੇਸੇਹਿ ਮੋਕ੍ਖੇਤਿ ਦੁਗ੍ਗਤਿਭਯੇਹਿ, ਯੋ ਵਾ ਨਂ ਪਾਤਿ, ਤਂ ਮੋਕ੍ਖੇਤੀਤਿ ''ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇ ਚ ਸਂਵਰੋ। **ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾ**ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਪਰਿਭੋਗਵਸੇਨ ਪਮਾਣਞ੍ਞੁਤਾ। **ਪਨ੍ਤਞ੍ਚ ਸਯਨਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਯਨਾਸਨਞ੍ਚ ਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨਵਿਰਹਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵੀਹਿਯੇਵ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਤੋਸੋ

ਦੀਪਿਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਏਤੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨ ਸਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤੰ ਪਰਸ੍ਸ ਅਨੁਪਵਦਨੰ ਅਨੁਪਘਾਤਨੰ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰੋ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਪਰਿਭੋਗੇਸੁ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾ ਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸਿਭਾਵਾਯ ਵਿਵਿਤ੍ਤਸੇਨਾਸਨਸੇਵਨਞ੍ਚ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਸਾਸਨੰ ਓਵਾਦੋ ਅਨੁਸਿਟ੍ਠੀਤਿ। ਇਮਾ ਪਨ ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਗਾਥਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਦੇਵਤਾਰੋਚਨਵਣ੍ਣਨਾ

੯੧. ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਇਮਿਨਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਪਦਾਨਾਨੁਸਾਰੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥਨੇਨ – ''ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਵੇਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਧਾਤੁ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤਾਯ ਧਮ੍ਮਧਾਤੁਯਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਭਾਵੰ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ – ''ਦੇਵਤਾਪਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਏਤਮਤ੍ਥੰ ਆਰੋਚੇਸੁ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਦੇਵਤਾਰੋਚਨੰ ਪਕਾਸੇਤੁੰ **ਏਕਮਿਦਾਹ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਸੁਭਗਵਨੇ**ਤਿ ਏਵੰਨਾਮਕੇ ਵਨੇ। **ਸਾਲਰਾਜਮੂਲੇ**ਤਿ ਵਨਪ੍ਪਤਿਜੇਟ੍ਠਕਸ੍ਸ ਮੂਲੇ। **ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੰ ਵਿਰਾਜੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ ਮੂਲਸਮੁਗ੍ਘਾਤਵਸੇਨ ਵਿਰਾਜੇਤ੍ਵਾ। ਯਥਾ ਚ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਏਵੰ ਸੇਸਬੁਦ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਸਨੇ ਵੁਤ੍ਥਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਾ ਦੇਵਤਾ ਆਰੋਚਯਿੰਸੁ, ਪਾਲ਼ਿ ਪਨ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਚੇਵ ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਭਗਵਤੋ ਵਸੇਨ ਆਗਤਾ।

ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨ ਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਿਹਾਯਨ੍ਤੀਤਿ **ਅਵਿਹਾ।** ਨ ਕਞ੍ਚਿ ਸਤ੍ਤੰ ਤਪਨ੍ਤੀਤਿ **ਅਤਪ੍ਪਾ।** ਸੁਨ੍ਦਰਦਸ੍ਸਨਾ ਅਭਿਰੂਪਾ ਪਾਸਾਦਿਕਾਤਿ **ਸੁਦਸ੍ਸਾ।** ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸੁਨ੍ਦਰਮੇਤੇਸੰ ਵਾ ਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ **ਸੁਦਸ੍ਸੀ।** ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਚ ਸਗੁਣੇਹਿ ਭਵਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਜੇਟ੍ਠਾ, ਨਤ੍ਥੇਤ੍ਥ ਕਨਿਟ੍ਠਾਤਿ **ਅਕਨਿਟ੍ਠਾ।**

ਇਧ ਠਤ੍ਵਾ ਭਾਣਵਾਰਾ ਸਮੋਧਾਨੇਤਬ੍ਬਾ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਪਦਾਨਵਸੇਨ ਤਯੋ ਭਾਣਵਾਰਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਯਥਾ ਚ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਏਵੰ ਸਿਖੀਆਦੀਨਮ੍ਪਿ ਅਪਦਾਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਵ। ਪਾਲ਼ਿ ਪਨ ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤਾ। ਇਤਿ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਵਸੇਨ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਭਗਵਤਾ ਏਕਵੀਸਤਿ ਭਾਣਵਾਰਾ ਕਥਿਤਾ। ਤਥਾ ਅਵਿਹੇਹਿ। ਤਥਾ ਅਤਪ੍ਪੇਹਿ। ਤਥਾ ਸੁਦਸ੍ਸੇਹਿ। ਤਥਾ ਸੁਦਸ੍ਸੀਹਿ। ਤਥਾ ਅਕਨਿਟ੍ਠੇਹੀਤਿ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਛਬ੍ਬੀਸਤਿਭਾਣਵਾਰਸਤੰ ਹੋਤਿ। ਤੇਪਿਟਕੇ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੇ ਅਞ੍ਞੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਛਬ੍ਬੀਸਤਿਭਾਣਵਾਰਸਤਪਰਿਮਾਣੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਰਾਜਾ ਨਾਮ ਅਯੰ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਤੋ ਪਰੰ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਦ੍ਵਯਮ੍ਪਿ ਨਿਯਜਾਤੇਨ੍ਤੋ **ਇਤਿ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਇਤਿ ਸੁਮਙ੍ਗਲਵਿਲਾਸਿਨਿਯਾ ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯੰ

ਮਹਾਪਦਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਮਹਾਨਿਦਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

ਨਿਦਾਨਵਣ੍ਣਨਾ

੯੫. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ…ਪੇ॰… ਕੁਰੂਸੂਤਿ ਮਹਾਨਿਦਾਨਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਨੁਤ੍ਤਾਨਪਦਵਣ੍ਣਨਾ। **ਕੁਰੂਸੁ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਕੁਰੂ ਨਾਮ ਜਾਨਪਦਿਨੋ ਰਾਜਕੁਮਾਰਾ, ਤੇਸਂ ਨਿਵਾਸੋ ਏਕੋਪਿ ਜਨਪਦੋ ਰੁਲ੍ਹੀਸਦ੍ਦੇਨ ''ਕੁਰੂ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਕੁਰੂਸੁ ਜਨਪਦੇ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਾ ਪਨਾਹੁ – ਮਨ੍ਧਾਤੁਕਾਲੇ ਤੀਸੁ ਦੀਪੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਮਹਾਸਾਵਕਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਪ੍ਪਭੁਤੀਨਂ ਉਤ੍ਤਮਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਭੂਮਿ ਉਤ੍ਤਮਦੀਪੋ ਅਤਿਰਮਣੀਯੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞਾ ਮਨ੍ਧਾਤੁਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨਾ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਦੀਪੇ ਅਨੁਸਂਯਾਯਨ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਮਂਸੁ। ਤਤੋ ਰਾਜਾ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਤੋ ਰਮਣੀਯਤਰਂ ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਦੇਵ ਏਵਂ ਭਣਸਿ? ਕਿਂ ਨ ਪਸ੍ਸਸਿ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਨਂ ਆਨੁਭਾਵਂ, ਨਨੁ ਏਤੇਸਂ ਠਾਨਂ ਇਤੋ ਰਮਣੀਯਤਰਨ੍ਤਿ? ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਅਗਮਾਸਿ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ – ''ਮਨ੍ਧਾਤੁਮਹਾਰਾਜਾ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ''ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ ਰਾਜਾ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਯੁਦ੍ਧੇਨ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਸਕਂ ਰਜ੍ਜਂ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਸੁਂ। ਸੋ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਇਤੋ ਰਮਣੀਯਤਰਂ ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ?

ਅਥਸ੍ਸ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨਂ ਕਥਯਿਂਸੁ। ''ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨਂ, ਦੇਵ, ਇਤੋ ਰਮਣੀਯਤਰਂ। ਤਤ੍ਥ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਰਞ੍ਞੋ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਦੋਵਾਰਿਕਭੂਮਿਯਂ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ, ਤਸ੍ਸਿਮਾਨਿ ਉਪਭੋਗਟ੍ਠਾਨਾਨਿ – ਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸੁਬ੍ਬੇਧੋ ਵੇਜਯਨ੍ਤੋ ਪਾਸਾਦੋ, ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਸਤੁਬ੍ਬੇਧਾ ਸੁਧਮ੍ਮਾ ਦੇਵਸਭਾ, ਦਿਯਡ੍ਢਯੋਜਨਸਤਿਕੋ ਵੇਜਯਨ੍ਤਰਥੋ ਤਥਾ ਏਰਾਵਣੋ ਹਤ੍ਥੀ , ਦਿਬ੍ਬਰੁਕ੍ਖਸਹਸ੍ਸਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਂ ਨਨ੍ਦਨਵਨਂ, ਚਿਤ੍ତਲਤਾਵਨਂ, ਫਾਰੁਸਕਵਨਂ, ਮਿਸ੍ਸਕਵਨਂ, ਯੋਜਨਸਤੁਬ੍ਬੇਧੋ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕੋ ਕੋਵਿਲਾਰੋ, ਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਾਯਾਮਾ ਪਞ੍ਞਾਸਯੋਜਨਵਿਤ੍ਥਤਾ ਪਞ੍ਚਦਸਯੋਜਨੁਬ੍ਬੇਧਾ ਜਯਕੁਸੁਮਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣਾ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾ, ਯਸ੍ਸਾ ਮੁਦੁਤਾਯ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਨਿਸੀਦਤੋ ਉਪਡ੍ਢਕਾਯੋ ਅਨੁਪਵਿਸਤੀ''ਤਿ।

ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਅਬ੍ਭੁਕ੍ਕਿਰਿ। ਤਂ ਆਕਾਸੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯ। ਅਥ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਦੇਵਲੋਕਾਨਂ ਵੇਮਜ੍ਝਤੋ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਪਮੁਖਾਯ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯ। ਰਾਜਾ ਏਕਕੋਵ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਕ੍ਕੋ – ''ਮਨ੍ਧਾਤਾ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਤ੍ਵਾ – ''ਸ੍ਵਾਗਤਂ, ਤੇ ਮਹਾਰਾਜ, ਸਕਂ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜ, ਅਨੁਸਾਸ ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਾਟਕੇਹਿ ਰਜ੍ਜਂ ਦ੍ਵੇ ਭਾਗੇ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਭਾਗਮਦਾਸਿ। ਰਞ੍ਞੋ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਮਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਮਨੁਸ੍ਸਭਾਵੋ ਵਿਗਚ੍ਛਿ, ਦੇਵਭਾਵੋ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਸਕ੍ਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਕ੍ਖਿਨਿਮਿਸਮਤ੍ਤੇਨ ਨਾਨਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤਂ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤਾ ਦੇਵਾ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਚ ਤਸ੍ਸ ਚ ਨਾਨਤ੍ਤੇ ਮੁਯ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਮਾਨੋ ਯਾਵ ਛਤ੍ਤਿਂਸ ਸਕ੍ਕਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਚੁਤਾ, ਤਾਵ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਤਿਤ੍ਤੋਵ ਕਾਮੇਹਿ ਤਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਯ੍ਯਾਨੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਵਾਤਾਤਪੇਨ ਫੁਟ੍ਠਗਤ੍ਤੋ ਕਾਲਮਕਾਸਿ।

ਚਕ੍ਕਰਤਨੇ ਪਨ ਪੁਨ ਪਥਵਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਂ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟ੍ਟੇ ਮਨ੍ਧਾਤੁ ਉਪਾਹਨਂ ਲਿਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਇਦਂ ਮਨ੍ਧਾਤੁ ਰਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਰਜ੍ਜਮਨੁਸਾਸਿ। ਤੇਪਿ ਤੀਹਿ ਦੀਪੇਹਿ ਆਗਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪੁਨ ਗਨ੍ਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ – ''ਦੇਵ, ਮਯਂ ਰਞ੍ਞੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਆਗਤਾ, ਇਦਾਨਿ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮ, ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਨੋ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਸੋ ਤੇਸਂ ਏਕਮੇਕਂ ਜਨਪਦਮਦਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਬ੍ਬਵਿਦੇਹਤੋ ਆਗਤਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਆਵਸਿਤਪਦੇਸੋ ਤਾਯੇਵ ਪੁਰਿਮਸਞ੍ਞਾਯ – ''ਵਿਦੇਹਰਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿ ਨਾਮਂ ਲਭਿ, ਅਪਰਗੋਯਾਨਤੋ ਆਗਤਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਆਵਸਿਤਪਦੇਸੋ ''ਅਪਰਨ੍ਤਜਨਪਦੋ''ਤਿ ਨਾਮਂ ਲਭਿ, ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਤੋ ਆਗਤਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਆਵਸਿਤਪਦੇਸੋ ''ਕੁਰੁਰਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿ ਨਾਮਂ ਲਭਿ, ਬਹੁਕੇ ਪਨ ਗਾਮਨਿਗਮਾਦਯੋ ਉਪਾਦਾਯ ਬਹੁਵਚਨੇਨ ਵੋਹਰਿਯਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਕੁਰੂਸੁ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ।

ਕਮ੍ਮਾਸਧਮ੍ਮੰ ਨਾਮ ਕੁਰੂਨੰ ਨਿਗਮੋਤਿ **ਕਮ੍ਮਾਸਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੇਚਿ ਧ-ਕਾਰਸ੍ਸ ਦ-ਕਾਰੇਨ ਅਤ੍ਥੰ ਵਣ੍ਣਯਨ੍ਤਿ। ਕਮ੍ਮਾਸੋ ਏਤ੍ਥ ਦਮਿਤੋਤਿ **ਕਮ੍ਮਾਸਦਮ੍ਮੋ। ਕਮ੍ਮਾਸੋ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਾਸਪਾਦੋ ਪੋਰਿਸਾਦੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਪਾਦੇ ਖਾਣੁਕੇਨ ਵਿਦ੍ਧਟ੍ਠਾਨੇ ਵਣੋ ਰੁਹਨ੍ਤੋ ਚਿਤ੍ਤਦਾਰੁਸਦਿਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਰੁਹਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਕਮ੍ਮਾਸਪਾਦੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ। ਸੋ ਚ ਤਸ੍ਮਿੰ ਓਕਾਸੇ ਦਮਿਤੋ ਪੋਰਿਸਾਦਭਾਵਤੋ ਪਟਿਸੇਧਿਤੋ । ਕੇਨ? ਮਹਾਸਤ੍ਤੇਨ। ਕਤਰਸ੍ਮਿੰ ਜਾਤਕੇਤਿ? **ਮਹਾਸੁਤਸੋਮਜਾਤਕੇ**ਤਿ ਏਕੇ। ਇਮੇ ਪਨ ਥੇਰਾ **ਜਯਦ੍ਦਿਸਜਾਤਕੇ**ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਦਾ ਹਿ ਮਹਾਸਤ੍ਤੇਨ ਕਮ੍ਮਾਸਪਾਦੋ ਦਮਿਤੋ। ਯਥਾਹ –

> ''ਪੁਤ੍ਤੋ ਯਦਾ ਹੋਮਿ ਜਯਦ੍ਦਿਸਸ੍ਸ।
> ਪਞ੍ਚਾਲਰਟ੍ਠਧਿਪਤਿਸ੍ਸ ਅਤ੍ਰਜੋ॥
> ਚਜਿਤ੍ਵਾਨ ਪਾਣੰ ਪਿਤਰੰ ਪਮੋਚਯਿਂ।
> ਕਮ੍ਮਾਸਪਾਦਮ੍ਪਿ ਚਹੰ ਪਸਾਦਯਿ''ਨ੍ਤਿ॥

ਕੇਚਿ ਪਨ ਧ-ਕਾਰੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੰ ਵਣ੍ਣਯਨ੍ਤਿ। ਕੁਰੁਰਟ੍ਠਵਾਸੀਨੰ ਕਿਰ ਕੁਰੁਵਤ੍ਤਧਮ੍ਮੋ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਮ੍ਮਾਸੋ ਜਾਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਠਾਨੰ ਕਮ੍ਮਾਸੋ ਏਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮੋ ਜਾਤੋਤਿ ਕਮ੍ਮਾਸਧਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਨਿਵਿਟ੍ਠਨਿਗਮਸ੍ਸਾਪਿ ਏਤਦੇਵ ਨਾਮੰ। ਭੁਮ੍ਮਵਚਨੇਨ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਅਵਸਨੋਕਾਸਤੋ। ਭਗਵਤੋ ਕਿਰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਨਿਗਮੇ ਵਸਨੋਕਾਸੋ ਕੋਚਿ ਵਿਹਾਰੋ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ। ਨਿਗਮਤੋ ਪਨ ਅਪਕ੍ਕਮ੍ਮ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿੰ ਉਦਕਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਰਮਣੀਯੇ ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਮਹਾਵਨਸਣ੍ਡੋ ਅਹੋਸਿ ਤਤ੍ਥ ਭਗਵਾ ਵਿਹਾਸਿ, ਤੰ ਨਿਗਮੰ ਗੋਚਰਗਾਮੰ ਕਤ੍ਵਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – ''ਕੁਰੂਸੁ ਵਿਹਰਤਿ ਕਮ੍ਮਾਸਧਮ੍ਮੰ ਨਾਮ ਕੁਰੂਨੰ ਨਿਗਮੋ, ਤੰ ਗੋਚਰਗਾਮੰ ਕਤ੍ਵਾ''ਤਿ।

ਆਯਸ੍ਮਾਤਿ ਪਿਯਵਚਨਮੇਤੰ, ਗਾਰਵਵਚਨਮੇਤੰ। **ਆਨਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਾਮੰ। **ਏਕਮਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਪੁੰਸਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ – ''ਵਿਸਮੰ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੭੦) ਵਿਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਨਿਸੀਦੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਵਾ ਏਤੰ ਉਪਯੋਗਵਚਨੰ **ਨਿਸੀਦੀ**ਤਿ ਉਪਾਵਿਸਿ। ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਹਿ ਗਰੁਟ੍ਠਾਨਿਯੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨਕੁਸਲਤਾਯ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਤੇਸੰ ਅਞ੍ਞਤਰੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ।

ਕਥੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਪਨ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀਤਿ? ਛ ਨਿਸਜ੍ਜਦੋਸੇ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਅਤਿਦੂਰੰ, ਅਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨੰ, ਉਪਰਿਵਾਤੰ, ਉਨ੍ਨਤਪ੍ਪਦੇਸੰ, ਅਤਿਸਮ੍ਮੁਖੰ, ਅਤਿਪਚ੍ਛਾਤਿ। ਅਤਿਦੂਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹਿ ਸਚੇ ਕਥੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦੇਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬੰ ਹੋਤਿ। ਅਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨੰ ਕਰੋਤਿ। ਉਪਰਿਵਾਤੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਰੀਰਗਨ੍ਧੇਨ ਬਾਧਤਿ। ਉਨ੍ਨਤਪ੍ਪਦੇਸੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਗਾਰਵੰ ਪਕਾਸੇਤਿ। ਅਤਿਸਮ੍ਮੁਖਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਚੇ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਚਕ੍ਖੁੰ ਆਹਚ੍ਚ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ ਹੋਤਿ। ਅਤਿਪਚ੍ਛਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਚੇ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਗੀਵੰ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਮ੍ਪਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਤੇ ਛ ਨਿਸਜ੍ਜਦੋਸੇ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਸ੍ਸ ਅਭਿਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧਰਸ੍ਮੀਨੰ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਲਾਖਾਰਸੰ ਵਿਗਾਹਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟੰ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਰਤ੍ਤੁਪ੍ਪਲਮਾਲਾਵਿਤਾਨਮਜ੍ਝੰ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚ ਧਮ੍ਮਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦੀ''ਤਿ।

ਕਾਯ ਪਨ ਵੇਲਾਯ, ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਅਯਮਾਯਸ੍ਮਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਯਨ੍ਹਵੇਲਾਯੰ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਪਞ੍ਹਪੁਚ੍ਛਨਕਾਰਣੇਨ। ਤੰ ਦਿਵਸੰ ਕਿਰਾਯਮਾਯਸ੍ਮਾ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਸਹਸ੍ਸਭਣ੍ਡਿਕੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਕਮ੍ਮਾਸਧਮ੍ਮਗਾਮੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਵਤ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਰਿ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਪਵਿਟ੍ਠੇ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਸੁ ਵਤ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਸੁ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੰ ਪਟਿਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਚਮ੍ਮਕ੍ਖਣ੍ਡੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਤੁਮ੍ਬਤੋ ਉਦਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇਨ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇ ਸੀਤਲੇ ਕਤ੍ਵਾ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੰ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ। ਅਥ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਕਾਲਵਸੇਨ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰੇ

ਞਾਣਂ ਓਤਾਰੇਸਿ। ਸੋ – ‘‘ਅਵਿਜ੍ਜਾਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ’’ਤਿਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਨ੍ਤਂ, ਅਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਆਦਿਂ, ਉਭਯਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਜ੍ਝਂ, ਮਜ੍ਝਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਭੋ ਅਨ੍ਤੇ ਪਾਪੇਨ੍ਤੋ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਦ੍ਵਾਦਸਪਦਂ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਂ ਸਮ੍ਮਸਿ। ਤਸ੍ਸੇਵਂ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰੋ ਵਿਭੂਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਾਨਕੁਤ੍ਤਾਨਕੋ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ।

ਤਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਯਂ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰੋ ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧੇਹਿ – ‘ਗਮ੍ਭੀਰੋ ਚੇਵ ਗਮ੍ਭੀਰਾਵਭਾਸੋ ਚਾ’ਤਿ ਕਥਿਤੋ, ਮਯ੍ਹਂ ਖੋ ਪਨ ਪਦੇਸਞਾਣੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕਸ੍ਸ ਸਤੋ ਉਤ੍ਤਾਨੋ ਵਿਭੂਤੋ ਪਾਕਟੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਮਯ੍ਹਂਯੇਵ ਨੁ ਖੋ ਏਸ ਉਤ੍ਤਾਨਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪੀ’’ਤਿ? ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਇਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਅਦ੍ਧਾ ਮੇ ਭਗਵਾ ਇਮਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾਲਿਨ੍ਦਂ ਸਿਨੇਰੁਂ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਏਕਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਕਥਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਵਿਨਯਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ, ਭੁਮ੍ਮਨ੍ਤਰਂ, ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਂ, ਸਮਯਨ੍ਤਰਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਠਾਨਾਨਿ ਪਤ੍ਵਾ ਗਜ੍ਜਿਤਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਞਾਣਂ ਅਨੁਪਵਿਸਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਞਾਣਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਦੇਸਨਾ ਗਮ੍ਭੀਰਾ ਹੋਤਿ ਤਿਲਕ੍ਖਣਬ੍ਭਾਹਤਾ ਸੁਞ੍ਞਤਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾ’’ਤਿ।

ਸੋ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਕਤਿਯਾਵ ਏਕਦਿਵਸੇ ਸਤਵਾਰਮ੍ਪਿ ਸਹਸ੍ਸਵਾਰਮ੍ਪਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਨ ਅਹੇਤੁਅਕਾਰਣੇਨ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਪਨ ਇਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਇਮਂ ਬੁਦ੍ਧਗਨ੍ਧਹਤ੍ਥਿਂ ਆਪਜ੍ਜ ਞਾਣਕੋਞ੍ਚਨਾਦਂ ਸੋਸ੍ਸਾਮਿ, ਬੁਦ੍ਧਸੀਹਂ ਆਪਜ੍ਜ ਞਾਣਸੀਹਨਾਦਂ ਸੋਸ੍ਸਾਮਿ, ਬੁਦ੍ਧਸਿਨ੍ਧਵਂ ਆਪਜ੍ਜ ਞਾਣਪਦਵਿਕ੍ਕਮਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਚਮ੍ਮਕ੍ਖਣ੍ਡਂ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਸਾਯਨ੍ਹਵੇਲਾਯਂ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਪਞ੍ਹਪੁਚ੍ਛਨਕਾਰਣੇਨ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ’’ਤਿ।

ਯਾਵ **ਗਮ੍ਭੀਰੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਾਵਸਦ੍ਦੋ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਮੇ, ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਪਮਾਣਂ ਗਮ੍ਭੀਰੋ, ਅਤਿਗਮ੍ਭੀਰੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਗਮ੍ਭੀਰਾਵਭਾਸੋ**ਤਿ ਗਮ੍ਭੀਰੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਵਭਾਸਤਿ, ਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕਞ੍ਹਿ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ ਗਮ੍ਭੀਰਾਵਭਾਸਂ ਹੋਤਿ ਪੂਤਿਪਣ੍ਣਾਦਿਵਸੇਨ ਕਾਲਵਣ੍ਣਪੁਰਾਣਉਦਕਂ ਵਿਯ। ਤਞ੍ਹਿ ਜਾਣੁਪ੍ਪਮਾਣਮ੍ਪਿ ਸਤਪੋਰਿਸਂ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਏਕਂ ਗਮ੍ਭੀਰਂ ਉਤ੍ਤਾਨਾਵਭਾਸਂ ਹੋਤਿ ਮਣਿਗਙ੍ਗਾਯ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਉਦਕਂ ਵਿਯ। ਤਞ੍ਹਿ ਸਤਪੋਰਿਸਮ੍ਪਿ ਜਾਣੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਵਿਯ ਖਾਯਤਿ। ਏਕਂ ਉਤ੍ਤਾਨਂ ਉਤ੍ਤਾਨਾਵਭਾਸਂ ਹੋਤਿ ਚਾਟਿਆਦੀਸੁ ਉਦਕਂ ਵਿਯ। ਏਕਂ ਗਮ੍ਭੀਰਂ ਗਮ੍ਭੀਰਾਵਭਾਸਂ ਹੋਤਿ ਸਿਨੇਰੁਪਾਦਕਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਉਦਕਂ ਵਿਯ। ਏਵਂ ਉਦਕਮੇਵ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਨਾਮਾਨਿ ਲਭਤਿ। ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੇ ਪਨੇਤਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਗਮ੍ਭੀਰੋ ਚੇਵ ਗਮ੍ਭੀਰਾਵਭਾਸੋ ਚਾਤਿ ਏਕਮੇਵ ਨਾਮਂ ਲਭਤਿ। ਏਵਰੂਪੋ ਸਮਾਨੋਪਿ ਅਥ ਚ ਪਨ ਮੇ ਉਤ੍ਤਾਨਕੁਤ੍ਤਾਨਕੋ ਵਿਯ ਖਾਯਤਿ, ਯਦਿਦਂ ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਬ੍ਭੁਤਂ ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਮ੍ਹਯਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋ ਨਿਸੀਦਿ।

ਭਗਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ – ‘‘ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਵਗ੍ਗਗ੍ਗਹਣਾਯ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ, ਸਿਨੇਰੁਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਿਞ੍ਜਂ ਨੀਹਰਿਤੁਂ ਵਾਯਮਮਾਨੋ ਵਿਯ, ਵਿਨਾ ਨਾਵਾਯ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਤਰਿਤੁਕਾਮੋ ਵਿਯ, ਪਥਵਿਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਥਵੋਜਂ ਗਹੇਤੁਂ ਵਾਯਮਮਾਨੋ ਵਿਯ ਬੁਦ੍ਧਵਿਸਯਪਞ੍ਹਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਤ੍ਤਾਨਂ ਵਦਤਿ। ਹਨ੍ਦਸ੍ਸ ਗਮ੍ਭੀਰਭਾਵਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ **ਮਾ ਹੇ**ਵਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਮਾ ਹੇ**ਵਨ੍ਤਿ ਹ-ਕਾਰੋ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। ਏਵਂ ਮਾ ਭਣੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਮਾ ਹੇਵਨ੍ਤਿ ਚ ਇਦਂ ਵਚਨਂ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਉਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤੋਪਿ ਭਣਤਿ ਅਪਸਾਦੇਨ੍ਤੋਪਿ।

ਉਸ੍ਸਾਦਨਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਤਤ੍ਥ ਉਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤੋ – ਆਨਨ੍ਦ, ਤ੍ਵਂ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ ਵਿਸਦਞਾਣੋ, ਤੇਨ ਤੇ ਗਮ੍ਭੀਰੋਪਿ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ ਉਤ੍ਤਾਨਕੋ ਵਿਯ ਖਾਯਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਪਨੇਸ ਉਤ੍ਤਾਨਕੋਤਿ ਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬੋ, ਗਮ੍ਭੀਰੋਯੇਵ ਚ ਗਮ੍ਭੀਰਾਵਭਾਸੋ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਚਤਸ੍ਸੋ ਉਪਮਾ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਛਮਾਸੇ ਸੁਭੋਜਨਰਸਪੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਕਿਰ ਕਤਯੋਗਸ੍ਸ ਮਹਾਮਲ੍ਲਸ੍ਸ ਸਮਜ੍ਜਸਮਯੇ ਕਤਮਲ੍ਲਪਾਸਾਣਪਰਿਚਯਸ੍ਸ ਯੁਦ੍ਧਭੂਮਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ

ਅਨ੍ਤਰਾ ਮਲ੍ਲਪਾਸਾਣਂ ਦਸ੍ਸੇਸੁਂ, ਸੋ – ਕਿਂ ਏਤਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਮਲ੍ਲਪਾਸਾਣੋਤਿ। ਆਹਰਥ ਨਨ੍ਤਿ। ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਾਤਿ ੧ੁਤ੍ਤੇ ਸਯਂ ਗਨ੍ਤ੍੧ਾ ਕੁਹਿਂ ਇਮਸ੍ਸ ਭਾਰਿਯਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ੧ਤ੍੧ਾ ਦ੍੧ੀਹਿ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਦ੍੧ੇ ਪਾਸਾਣੇ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍੧ਾ ਕੀਲਾਗੁਲ਼ੇ ੧ਿਯ ਖਿਪਿਤ੍੧ਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਮਲ੍ਲਸ੍ਸ ਮਲ੍ਲਪਾਸਾਣੋ ਲਹੁਕੋਪਿ ਨ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਲਹੁਕੋਤਿ ੧ਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਛਮਾਸੇ ਸੁਭੋਜਨਰਸਪੁਟ੍ਠੋ ਮਲ੍ਲੋ ੧ਿਯ ਹਿ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਅਭਿਨੀਹਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ, ਯਥਾ ਮਲ੍ਲਸ੍ਸ ਮਹਾਬਲਤਾਯ ਮਲ੍ਲਪਾਸਾਣੋ ਲਹੁਕੋ, ਏ੧ਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਮਹਾਪਞ੍ਞਤਾਯ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ ਉਤ੍ਤਾਨੋ, ਸੋ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨੋਤਿ ਨ ੧ਤ੍ਤਬ੍ਬੋ।

ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਚ ਤਿਮਿਨਾਮ ਮਚ੍ਛੋ ਦ੍੧ਿਯੋਜਨਸਤਿਕੋ ਤਿਮਿਙ੍ਗਲੋ ਤਿਯੋਜਨਸਤਿਕੋ, ਤਿਮਿਪਿਙ੍ਗਲੋ ਚਤੁਯੋਜਨਸਤਿਕੋ ਤਿਮਿਰਪਿਙ੍ਗਲੋ ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਸਤਿਕੋ, ਆਨਨ੍ਦੋ ਤਿਮਿਨਨ੍ਦੋ ਅਜ੍ਝਾਰੋਹੋ ਮਹਾਤਿਮੀਤਿ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਿਕਾ। ਤਤ੍ਥ ਤਿਮਿਰਪਿਙ੍ਗਲੇਨੇ੧ ਦੀਪੇਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਦਕ੍ਖਿਣਕਣ੍ਣਂ ਚਾਲੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਸਤੇ ਪਦੇਸੇ ਉਦਕਂ ਚਲਤਿ। ਤਥਾ ੧ਾਮਕਣ੍ਣਂ। ਤਥਾ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠਂ, ਤਥਾ ਸੀਸਂ। ਦ੍੧ੇ ਪਨ ਕਣ੍ਣੇ ਚਾਲੇਤ੍੧ਾ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠੇਨ ਉਦਕਂ ਪਹਰਿਤ੍੧ਾ ਸੀਸਂ ਅਪਰਾਪਰਂ ਕਤ੍੧ਾ ਕੀਲ਼ਿਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਯੋਜਨਸਤੇ ਪਦੇਸੇ ਭਾਜਨੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍੧ਾ ਉਦ੍ਧਨੇ ਆਰੋਪਿਤਂ ੧ਿਯ ਉਦਕਂ ਪਕ੍ਕੁਥਤਿ, ਤਿਯੋਜਨਸਤਮਤ੍ਤੇ ਪਦੇਸੇ ਉਦਕਂ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਛਾਦੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਸੋ ਏ੧ਂ ੧ਦੇਯ੍ਯ – ''ਅਯਂ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋ ਗਮ੍ਭੀਰੋ ਗਮ੍ਭੀਰੋਤਿ ੧ਦਨ੍ਤਿ ਕੁਤਸ੍ਸ ਗਮ੍ਭੀਰਤਾ, ਮਯਂ ਪਿਟ੍ਠਿਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਉਦਕਂ ਨ ਲਭਾਮਾ''ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਯੁਪਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਤਿਮਿਰਪਿਙ੍ਗਲਸ੍ਸ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋ ਉਤ੍ਤਾਨੋਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਖੁਦ੍ਦਕਮਚ੍ਛਾਨਂ ਉਤ੍ਤਾਨੋਤਿ ਨ ੧ਤ੍ਤਬ੍ਬੋ, ਏ੧ਮੇ੧ ਞਾਣੂਪਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ ਉਤ੍ਤਾਨੋਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਉਤ੍ਤਾਨੋਤਿ ਨ ੧ਤ੍ਤਬ੍ਬੋ।

ਸੁਪਣ੍ਣਰਾਜਾ ਚ ਦਿਯਡ੍ਢਯੋਜਨਸਤਿਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਪਕ੍ਖੋ ਪਞ੍ਞਾਸਯੋਜਨਿਕੋ ਹੋਤਿ ਤਥਾ ੧ਾਮਪਕ੍ਖੋ, ਪਿਞ੍ਛ੧ਟ੍ਟਿ ਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਿਕਾ, ਗੀ੧ਾ ਤਿਂਸਯੋਜਨਿਕਾ, ਮੁਖਂ ਨ੧ਯੋਜਨਂ, ਪਾਦਾ ਦ੍੧ਾਦਸਯੋਜਨਿਕਾ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸੁਪਣ੍ਣ੧ਾਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧੇ ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਯੋਜਨਸਤਂ ਠਾਨਂ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ। ਸੋ ਏ੧ਂ ੧ਦੇਯ੍ਯ – ''ਅਯਂ ਆਕਾਸੋ ਅਨਨ੍ਤੋ ਅਨਨ੍ਤੋਤਿ ੧ਦਨ੍ਤਿ, ਕੁਤਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਤਾ, ਮਯਂ ਪਕ੍ਖ੧ਾਤਪ੍ਪਸਾਰਣੋਕਾਸਮ੍ਪਿ ਨ ਲਭਾਮਾ''ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਯੁਪਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸੁਪਣ੍ਣਰਞ੍ਞੋ ਆਕਾਸੋ ਪਰਿਤ੍ਤੋਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਖੁਦ੍ਦਕਪਕ੍ਖੀਨਂ ਪਰਿਤ੍ਤੋਤਿ ਨ ੧ਤ੍ਤਬ੍ਬੋ, ਏ੧ਮੇ੧ ਞਾਣੂਪਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ ਉਤ੍ਤਾਨੋਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਉਤ੍ਤਾਨੋਤਿ ਨ ੧ਤ੍ਤਬ੍ਬੋ।

ਰਾਹੁ ਅਸੁਰਿਨ੍ਦੋ ਪਨ ਪਾਦਨ੍ਤਤੋ ਯਾ੧ ਕੇਸਨ੍ਤਾ ਯੋਜਨਾਨਂ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਚ ਸਤਾਨਿ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਦ੍੧ਿਨ੍ਨਂ ਬਾਹਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਂ ਦ੍੧ਾਦਸਯੋਜਨਸਤਿਕਂ। ਬਹਲਤ੍ਤੇਨ ਛਯੋਜਨਸਤਿਕਂ । ਹਤ੍ਥਪਾਦਤਲਾਨਿ ਤਿਯੋਜਨਸਤਿਕਾਨਿ, ਤਥਾ ਮੁਖਂ। ਏਕੇਕਂ ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਬ੍ਬਂ ਪਞ੍ਞਾਸਯੋਜਨਂ, ਤਥਾ ਭਮੁਕਨ੍ਤਰਂ। ਨਲਾਟਂ ਤਿਯੋਜਨਸਤਿਕਂ। ਸੀਸਂ ਨ੧ਯੋਜਨਸਤਿਕਂ। ਤਸ੍ਸ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਓਤਿਣ੍ਣਸ੍ਸ ਗਮ੍ਭੀਰਂ ਉਦਕਂ ਜਾਣੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਏ੧ਂ ੧ਦੇਯ੍ਯ – ''ਅਯਂ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋ ਗਮ੍ਭੀਰੋ ਗਮ੍ਭੀਰੋਤਿ ੧ਦਨ੍ਤਿ, ਕੁਤਸ੍ਸ ਗਮ੍ਭੀਰਤਾ, ਮਯਂ ਜਾਣੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਉਦਕਂ ਨ ਲਭਾਮਾ''ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਯੁਪਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਰਾਹੁਨੋ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋ ਉਤ੍ਤਾਨੋਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨੋਤਿ ਨ ੧ਤ੍ਤਬ੍ਬੋ, ਏ੧ਮੇ੧ ਞਾਣੂਪਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ ਉਤ੍ਤਾਨੋਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਉਤ੍ਤਾਨੋਤਿ ਨ ੧ਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਗ੧ਾ – ''ਮਾ ਹੇ੧ਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅ੧ਚ; ਮਾ ਹੇ੧ਂ, ਆਨਨ੍ਦ ਅ੧ਚਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਿ ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਗਮ੍ਭੀਰੋਪਿ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ ਉਤ੍ਤਾਨੋਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਕਤਮੇਹਿ ਚਤੂਹਿ? ਪੁਬ੍ਬੂਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ, ਤਿਤ੍ਥ੧ਾਸੇਨ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਤਾਯ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਭਾ੧ੇਨਾਤਿ।

ਪੁਬ੍ਬੂਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਕਥਾ

ਇਤੋ ਕਿਰ ਸਤਸਹਸ੍ਸਿਮੇ ਕਪ੍ਪੇ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰੋ ਨਾਮ ਸਤ੍ਥਾ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਤਸ੍ਸ ਹਂਸ੧ਤੀ ਨਾਮ ਨਗਰਂ ਅਹੋਸਿ, ਆਨਨ੍ਦੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਪਿਤਾ , ਸੁਮੇਧਾ ਨਾਮ ਦੇ੧ੀ ਮਾਤਾ, ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਉਤ੍ਤਰਕੁਮਾਰੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਜਾਤਦਿ੧ਸੇ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍੧ਾ ਪਧਾਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍੧ਾ – ''ਅਨੇਕਜਾਤਿਸਂਸਾਰ''ਨ੍ਤਿ ਉਦਾਨਂ

ਉਦਾਨੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਹੰ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਯੰ ਠਪੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਾਦੰ ਅਭਿਨੀਹਰਿ। ਅਥ ਪਥਵਿੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੰ ਪਦੁਮੰ ਉਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਧੁਰਪਤ੍ਤਾਨਿ ਨਵੁਤਿਹਤ੍ਥਾਨਿ, ਕੇਸਰੰ ਤਿੰਸਹਤ੍ਥੰ, ਕਣ੍ਣਿਕਾ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਾ, ਨਵਘਟਪ੍ਪਮਾਣੋ ਰੇਣੁ ਅਹੋਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਉਬ੍ਬੇਧਤੋ ਅਟ੍ਠਪਣ੍ਣਾਸਹਤ੍ਥੁਬ੍ਬੇਧੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਬਾਹਾਨਮਨ੍ਤਰੰ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਤ੍ਥੰ, ਨਲਾਟੰ ਪਞ੍ਚਹਤ੍ਥੰ, ਹਤ੍ਥਪਾਦਾ ਏਕਾਦਸਹਤ੍ਥਾ। ਤਸ੍ਸ ਏਕਾਦਸਹਤ੍ਥੇਨ ਪਾਦੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਾਯ ਕਣ੍ਣਿਕਾਯ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤਾਯ ਨਵਘਟਪ੍ਪਮਾਣੋ ਰੇਣੁ ਉਟ੍ਠਾਯ ਅਟ੍ਠਪਣ੍ਣਾਸਹਤ੍ਥੰ ਪਦੇਸੰ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਓਕਿਣ੍ਣਮਨੋਸਿਲਾਚੁਣ੍ਣੰ ਵਿਯ ਪਚ੍ਚੋਕਿਣ੍ਣੋ। ਤਦੁਪਾਦਾਯ ਭਗਵਾ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰੋਤ੍ਵੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ। ਤਸ੍ਸ ਦੇਵਿਲੋ ਚ ਸੁਜਾਤੋ ਚ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਅਹੇਸੁੰ। ਅਮਿਤਾ ਚ ਅਸਮਾ ਚ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਿਕਾ। ਸੁਮਨੋ ਨਾਮ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ। ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰੋ ਭਗਵਾ ਪਿਤੁਸਙ੍ਗਹੰ ਕੁਰੁਮਾਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਹੰਸਵਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਵਸਤਿ।

ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ ਪਨਸ੍ਸ ਸੁਮਨਕੁਮਾਰੋ ਨਾਮ। ਤਸ੍ਸ ਰਾਜਾ ਹੰਸਵਤਿਤੋ ਵੀਸਤਿਯੋਜਨਸਤੇ ਠਾਨੇ ਭੋਗਗਾਮੰ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਕਦਾਚਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰਞ੍ਚ ਸਤ੍ਥਾਰਞ੍ਚ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੋ ਕੁਪਿਤੋ। ਸੁਮਨੋ ਰਞ੍ਞੋ ਪੇਸੇਸਿ – ''ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੋ ਕੁਪਿਤੋ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ''ਮਯਾ ਤ੍ਵੰ ਤਤ੍ਥ ਕਸ੍ਮਾ ਠਪਿਤੋ''ਤਿ ਪਟਿਪੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਚੋਰੇ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ – ''ਉਪਸਨ੍ਤੋ, ਦੇਵ, ਜਨਪਦੋ''ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਪੇਸੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਤੁਟ੍ਠੋ – ''ਸੀਘੰ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਆਗਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਸ ਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਅਮਚ੍ਚਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯ੍ਹੰ ਪਿਤਾ ਤੁਟ੍ਠੋ, ਸਚੇ ਮੇ ਵਰੰ ਦੇਤਿ, ਕਿੰ ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਏਕਚ੍ਚੇ ''ਹਤ੍ਥਿੰ ਗਣ੍ਹਥ, ਅਸ੍ਸੰ ਗਣ੍ਹਥ, ਰਥੰ ਗਣ੍ਹਥ, ਜਨਪਦੰ ਗਣ੍ਹਥ, ਸਤ੍ਤਰਤਨਾਨਿ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਅਪਰੇ – ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਥਵਿਸ੍ਸਰਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਧਨੰ ਨ ਦੁਲ੍ਲਭੰ, ਲਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਪਹਾਯ ਗਮਨੀਯੰ, ਪੁਞ੍ਞਮੇਵ ਏਕੰ ਆਦਾਯ ਗਮਨੀਯੰ; ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਦੇਵੇ ਵਰੰ ਦਦਮਾਨੇ ਤੇਮਾਸੰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰੰ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁੰ ਵਰੰ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ। ਸੋ – ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਯ੍ਹੰ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਾ, ਨ ਮਮੇਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਪਨ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੰ, ਏਵੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰਾਪਿ ਆਲਿਙ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੇ ਚੁਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ – ''ਵਰੰ ਤੇ ਪੁਤ੍ਤ, ਦੇਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਸਾਧੁ ਮਹਾਰਾਜ, ਇਚ੍ਛਾਮਹੰ ਮਹਾਰਾਜ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਤੇਮਾਸੰ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਜੀਵਿਤੰ ਅਵਞ੍ਝੰ ਕਾਤੁੰ, ਇਮਮੇਵ ਵਰੰ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤਾਤ, ਅਞ੍ਞੰ ਵਰੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਦੇਵ, ਖਤ੍ਤਿਯਾਨੰ ਨਾਮ ਦ੍ਵੇ ਕਥਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਤਮੇਵ ਦੇਹਿ, ਨ ਮੇ ਅਞ੍ਞੇਨਤ੍ਥੋ''ਤਿ। ਤਾਤ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਨਾਮ ਚਿਤ੍ਤੰ ਦੁਜ੍ਜਾਨੰ, ਸਚੇ ਭਗਵਾ ਨ ਇਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨੇਪਿ ਕਿੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ? ਸੋ – ''ਸਾਧੁ, ਦੇਵ, ਅਹੰ ਭਗਵਤੋ ਚਿਤ੍ਤੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਿਹਾਰੰ ਗਤੋ।

ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੰ ਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲੇ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇ ਤੰ ਆਹੰਸੁ – ''ਰਾਜਪੁਤ੍ਤ, ਕਸ੍ਮਾ ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ? ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ, ਦਸ੍ਸੇਥ ਮੇ ਭਗਵਨ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਨ ਮਯੰ, ਰਾਜਪੁਤ੍ਤ, ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਦਟ੍ਠੁੰ ਲਭਾਮਾਤਿ। ਕੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਲਭਤੀਤਿ? ਸੁਮਨਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਾਤਿ। ''ਸੋ ਕੁਹਿੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਥੇਰੋ''ਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ – ''ਇਚ੍ਛਾਮਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਪਸ੍ਸਿਤੁੰ, ਦਸ੍ਸੇਥ ਮੇ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ – ''ਏਹਿ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਰਿਵੇਣੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਅਭਿਰੁਹਿ। ਅਥ ਨੰ ਭਗਵਾ – ''ਸੁਮਨ, ਕਸ੍ਮਾ ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਆਗਤੋਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਸਨੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਹੀਤਿ। ਥੇਰੋ ਆਸਨੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸਿ, ਨਿਸੀਦਿ ਭਗਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ। ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੰ ਅਕਾਸਿ। ਕਦਾ ਆਗਤੋਸਿ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਾਤਿ? ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਪਵਿਟ੍ਠੇਸੁ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਨ – ''ਨ ਮਯੰ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਦਟ੍ਠੁੰ ਲਭਾਮਾ''ਤਿ ਮੰ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪਾਹੇਸੁੰ। ਥੇਰੋ ਪਨ ਏਕਵਚਨੇਨੇਵ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਥੇਰੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਾਸਨੇ ਵਲ੍ਲਭੋ ਮਞ੍ਞੇਤਿ। ਆਮ ਰਾਜਕੁਮਾਰ, ਵਲ੍ਲਭੋ ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਯ੍ਹੰ ਸਾਸਨੇਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਸਾਸਨੇ ਕਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਲ੍ਲਭੋ ਹੋਤੀਤਿ? ਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸੀਲੰ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਾਤਿ। ਭਗਵਾ, ਅਹੰ ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਵਲ੍ਲਭੋ ਹੋਤੁਕਾਮੋ, ਤੇਮਾਸੰ ਮੇ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸੰ ਅਧਿਵਾਸੇਥਾਤਿ। ਭਗਵਾ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਤਤ੍ਥ ਗਤੇਨ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੇ, ਖੋ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਤਥਾਗਤਾ ਅਭਿਰਮਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਕੁਮਾਰੋ ''ਅਞ੍ਞਾਤੰ ਭਗਵਾ, ਅਞ੍ਞਾਤੰ ਸੁਗਤਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਰਿਮਤਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ

ਵਿਹਾਰੰ ਕਾਰੇਮਿ, ਮਯਾ ਪੇਸਿਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਆਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਿਤੁਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਦਿਨ੍ਨਾ ਮੇ, ਦੇਵ, ਭਗਵਤਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾ, ਮਯਾ ਪਹਿਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਪੇਸੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਪਿਤਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਯੋਜਨੇ ਯੋਜਨੇ ਵਿਹਾਰੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵੀਸਯੋਜਨਸਤੰ ਅਦ੍ਧਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਗਰੇ ਵਿਹਾਰਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਚਿਨਨ੍ਤੋ ਸੋਭਨੰ ਨਾਮ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਸ੍ਸ ਉਯ੍ਯਾਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੰ ਕਾਰੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਭਗਵਤੋ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਸੇਸਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਚ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਤ੍ਥਾਯ ਕੁਟਿਲੇਣਮਣ੍ਡਪੇ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਕਾਰਪਰਿਕ੍ਖੇਪੇ ਕਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਞ੍ਚ ਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਿਤੁਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪੇਸੇਸਿ – ''ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ ਮਯ੍ਹੰ ਕਿਚ੍ਚੰ, ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਹਿਣਥਾ''ਤਿ।

ਰਾਜਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ – ''ਭਗਵਾ, ਸੁਮਨਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਗਮਨੰ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਭਗਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਵਾਰੋ ਯੋਜਨੇ ਯੋਜਨੇ ਵਿਹਾਰੇਸੁ ਵਸਮਾਨੋ ਅਗਮਾਸਿ। ਕੁਮਾਰੋ ''ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੋਜਨੰ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਾਲਾਦੀਹਿ ਪੂਜਯਮਾਨੋ ਵਿਹਾਰੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ –

''ਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨ ਮੇ ਕੀਤੰ, ਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨ ਮਾਪਿਤੰ।
ਸੋਭਨੰ ਨਾਮ ਉਯ੍ਯਾਨੰ, ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹ ਮਹਾਮੁਨੀ''ਤਿ॥

ਵਿਹਾਰੰ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਸਿ। ਸੋ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸੇ ਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰੇ ਚ ਅਮਚ੍ਚੇ ਚ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਅਯੰ ਸਤ੍ਥਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਦੂਰਤੋ ਆਗਤੋ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮਗਰੁਨੋ ਨ ਆਮਿਸਗਰੁਕਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਹੰ ਤੇਮਾਸੰ ਦ੍ਵੇ ਸਾਟਕੇ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਦਸ ਸੀਲਾਨਿ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਇਧੇਵ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਖੀਣਾਸਵਸਤਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਇਮਿਨਾਵ ਨੀਹਾਰੇਨ ਤੇਮਾਸੰ ਦਾਨੰ ਦਦੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ।

ਸੋ ਸੁਮਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਸਭਾਗੇਯੇਵ ਠਾਨੇ ਵਸਨ੍ਤੋ ਯੰ ਥੇਰੋ ਭਗਵਤੋ ਵਤ੍ਤੰ ਕਰੋਤਿ, ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਏਕਨ੍ਤਵਲ੍ਲਭੋ ਏਸ ਥੇਰੋ, ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਮੇ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਪਤ੍ਥੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਉਪਕਟ੍ਠਾਯ ਪਵਾਰਣਾਯ ਗਾਮੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਮਹਾਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਤਿਚੀਵਰੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਯਦੇਤੰ ਮਯਾ ਮਗ੍ਗੇ ਯੋਜਨਨ੍ਤਰਿਕੰ ਯੋਜਨਨ੍ਤਰਿਕੰ ਵਿਹਾਰੰ ਕਾਰਾਪਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪੁਞ੍ਞੰ ਕਤੰ, ਤੰ ਨੇਵ ਸਕ੍ਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ, ਨ ਮਾਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ, ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਪਤ੍ਥਯਨ੍ਤੇਨ, ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਨ ਉਪਟ੍ਠਾਕਭਾਵੰ ਪਤ੍ਥਯਨ੍ਤੇਨ ਕਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਹਮ੍ਪਿ, ਭਗਵਾ, ਅਨਾਗਤੇ ਸੁਮਨਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿ।

ਭਗਵਾ – ''ਮਹਨ੍ਤੰ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੰ, ਸਮਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਨੋ''ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ – ''ਅਨਾਗਤੇ ਇਤੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸਿਮੇ ਕਪ੍ਪੇ ਗੋਤਮੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ –

''ਇਚ੍ਛਿਤੰ ਪਤ੍ਥਿਤੰ ਤੁਯ੍ਹੰ, ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਸਮਿਜ੍ਝਤੁ।
ਸਬ੍ਬੇ ਪੂਰੇਨ੍ਤੁ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ, ਚਨ੍ਦੋ ਪਨ੍ਨਰਸੋ ਯਥਾ''ਤਿ॥

ਆਹ। ਕੁਮਾਰੋ ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ – ''ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਅਦ੍ਵੇਜ੍ਝਕਥਾ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇਯੇਵ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇਪਿ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਤੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥੰ ਉਤ੍ਤਰਿਸਾਟਕੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪੂਜਮਕਾਸਿ। ਪੁਨ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਬਾਰਾਣਸਿਰਾਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨੰ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯੋ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਣਿਆਧਾਰਕੇ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਦਸਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਅਕਾਸਿ। ਏਤਾਨਿ ਪਾਕਟਟ੍ਠਾਨਾਨਿ।

ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਪਨ ਦਾਨਂ ਦਦਮਾਨੋਵ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤੁਸਿਤਪੁਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਅਮਿਤੋਦਨਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਕਤਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਠਮਗਮਨੇਨ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੇ ਭਗਵਤਿ ਭਗਵਤੋ ਪਰਿਵਾਰਤ੍ਥਂ ਰਾਜਕੁਮਾਰੇਸੁ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਸੁ ਭਦ੍ਦਿਯਾਦੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਪੁਣ੍ਣਸ੍ਸ ਮਨ੍ਤਾਣਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੮੩)। ਏਵਮੇਸ ਆਯਸ੍ਮਾ ਪੁਬ੍ਬੂਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਤਸ੍ਸਿਮਾਯ ਪੁਬ੍ਬੂਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਗਮ੍ਭੀਰੋਪਿ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ ਉਤ੍ਤਾਨਕੋ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ।

ਤਿਤ੍ਥਵਾਸਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

ਤਿਤ੍ਥਵਾਸੋਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਗਰੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਗ੍ਗਹਣਸਵਨਪਰਿਪੁਚ੍ਛਨਧਾਰਣਾਨਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਤਿਵਿਯ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ, ਤੇਨਾਪਿਸ੍ਸਾਯਂ ਗਮ੍ਭੀਰੋਪਿ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ ਉਤ੍ਤਾਨਕੋ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ।

ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਨਞ੍ਚ ਨਾਮ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰੋ ਉਤ੍ਤਾਨਕੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਅਯਞ੍ਚ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ। ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾਨਞ੍ਚ ਚਤੁਹਤ੍ਥੇ ਓਵਰਕੇ ਪਦੀਪੇ ਜਲਮਾਨੇ ਮਞ੍ਚਪੀਠਂ ਵਿਯ ਨਾਮਰੂਪਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ, ਅਯਞ੍ਚ ਆਯਸ੍ਮਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਹੋਤਿ, ਬਾਹੁਸਚ੍ਚਾਨੁਭਾਵੇਨਪਿਸ੍ਸ ਗਮ੍ਭੀਰੋਪਿ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰੋ ਉਤ੍ਤਾਨਕੋ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ।

ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਗਮ੍ਭੀਰਤਾ

ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਗਮ੍ਭੀਰਤਾਯ, ਧਮ੍ਮਗਮ੍ਭੀਰਤਾਯ, ਦੇਸਨਾਗਮ੍ਭੀਰਤਾਯ, ਪਟਿਵੇਧਗਮ੍ਭੀਰਤਾਯਾਤਿ ਚਤੂਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ ਗਮ੍ਭੀਰੋ ਨਾਮ।

ਤਤ੍ਥ ਜਰਾਮਰਣਸ੍ਸ ਜਾਤਿਪਚ੍ਚਯਸਮ੍ਭੂਤਸਮੁਦਾਗਤਟ੍ਠੋ ਗਮ੍ਭੀਰੋ…ਪੇ॰… ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾਪਚ੍ਚਯਸਮ੍ਭੂਤਸਮੁਦਾਗਤਟ੍ਠੋ ਗਮ੍ਭੀਰੋਤਿ ਅਯਂ **ਅਤ੍ਥਗਮ੍ਭੀਰਤਾ।**

ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯਟ੍ਠੋ ਗਮ੍ਭੀਰੋ…ਪੇ॰… ਜਾਤਿਯਾ ਜਰਾਮਰਣਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਟ੍ਠੋ ਗਮ੍ਭੀਰੋਤਿ ਅਯਂ **ਧਮ੍ਮਗਮ੍ਭੀਰਤਾ।**

ਕਤ੍ਥਚਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ ਅਨੁਲੋਮਤੋ ਦੇਸਿਯਤਿ, ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਟਿਲੋਮਤੋ, ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਲੋਮਤੋ, ਕਤ੍ਥਚਿ ਮਜ੍ਝਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਨੁਲੋਮਤੋ ਵਾ ਪਟਿਲੋਮਤੋ ਵਾ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਲੋਮਤੋ ਵਾ, ਕਤ੍ਥਚਿ ਤਿਸਨ੍ਧਿ ਚਤੁਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਕਤ੍ਥਚਿ ਦ੍ਵਿਸਨ੍ਧਿ ਤਿਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਕਤ੍ਥਚਿ ਏਕਸਨ੍ਧਿ ਦ੍ਵਿਸਙ੍ਖੇਪੋਤਿ ਅਯਂ **ਦੇਸਨਾਗਮ੍ਭੀਰਤਾ।**

ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਪਨ ਅਞ੍ਞਾਣਅਦਸ੍ਸਨਸਚ੍ਚਾਪਟਿਵੇਧਟ੍ਠੋ ਗਮ੍ਭੀਰੋ, ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਣਾਯੂਹਨਸਰਾਗਵਿਰਾਗਟ੍ਠੋ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਸੁਞ੍ਞਤਅਬ੍ਯਾਪਾਰਅਸਙ੍ਕਨ੍ਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਪਾਤੁਭਾਵਟ੍ਠੋ, ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਸ ਏਕੁਪ੍ਪਾਦਵਿਨਿਬ੍ਭੋਗਾਵਿਨਿਬ੍ਭੋਗਨਮਨਰੁਪ੍ਪਨਟ੍ਠੋ, ਸਲ਼ਾਯਤਨਸ੍ਸ ਅਧਿਪਤਿਲੋਕਦ੍ਵਾਰਕ੍ਖੇਤ੍ਤਵਿਸਯਿਭਾਵਟ੍ਠੋ , ਫਸ੍ਸਸ੍ਸ ਫੁਸਨਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨਸਙ੍ਗਤਿਸਨ੍ਨਿਪਾਤਟ੍ਠੋ, ਵੇਦਨਾਯ ਆਰਮ੍ਮਣਰਸਾਨੁਭਵਨਸੁਖਦੁਕ੍ਖਮਜ੍ਝਤ੍ਤਭਾਵਨਿਜ੍ਜੀਵਵੇਦਯਿਤਟ੍ਠੋ, ਤਣ੍ਹਾਯ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤਅਜ੍ਝੋਸਾਨਸਰਿਤਾਲਤਾਤਣ੍ਹਾਨਦੀਤਣ੍ਹਾਸਮੁਦ੍ਦਦੁਪ੍ਪੂਰਣਟ੍ਠੋ, ਉਪਾਦਾਨਸ੍ਸ ਆਦਾਨਗ੍ਗਹਣਾਭਿਨਿਵੇਸਪਰਾਮਾਸਦੁਰਤਿਕ੍ਕਮਟ੍ਠੋ, ਭਵਸ੍ਸ ਆਯੂਹਨਾਭਿਸਙ੍ਖਰਣਯੋਨਿਗਤਿਠਿਤਿਨਿਵਾਸੇਸੁ ਖਿਪਨਟ੍ਠੋ, ਜਾਤਿਯਾ ਜਾਤਿਸਞ੍ਜਾਤਿਓਕ੍ਕਨ੍ਤਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਪਾਤੁਭਾਵਟ੍ਠੋ, ਜਰਾਮਰਣਸ੍ਸ ਖਯਵਯਭੇਦਵਿਪਰਿਣਾਮਟ੍ਠੋ ਗਮ੍ਭੀਰੋਤਿ। ਏਵਂ ਯੋ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦੀਨਂ ਸਭਾਵੋ, ਯੇਨ ਪਟਿਵੇਧੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦਯੋ ਸਰਸਲਕ੍ਖਣਤੋ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ; ਸੋ ਗਮ੍ਭੀਰੋਤਿ ਅਯਂ **ਪਟਿਵੇਧਗਮ੍ਭੀਰਤਾ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਾਨਕਾ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ। ਤੇਨ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਉਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤੋ – ‘‘ਮਾ

ਹੇਵ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਆਨਨ੍ਦ, ਤ੍ਵੰ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ ਵਿਸਦਞਾਣੋ, ਤੇਨ ਤੇ ਗਮ੍ਭੀਰੋਪਿ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ ਉਤ੍ਤਾਨਕੋ ਵਿਯ ਖਾਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ – ''ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਨੁ ਖੋ ਏਸ ਉਤ੍ਤਾਨਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪੀ''ਤਿ ਮਾ ਏਵੰ ਅਵਚਾਤਿ।

ਅਪਸਾਦਨਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਯੰ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਅਪਸਾਦੇਨ੍ਤੋ''ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਅਯੰ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਆਨਨ੍ਦ, ''ਅਥ ਚ ਪਨ ਮੇ ਉਤ੍ਤਾਨਕੁਤ੍ਤਾਨਕੋ ਵਿਯ ਖਾਯਤੀ''ਤਿ ਮਾ ਹੇਵੰ ਅਵਚ। ਯਦਿ ਹਿ ਤੇ ਏਸ ਉਤ੍ਤਾਨਕੁਤ੍ਤਾਨਕੋ ਵਿਯ ਖਾਯਤਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਤ੍ਵੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਨਾਹੋਸਿ, ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨਨਯੇਵ ਠਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੰ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਸਿ। ਆਨਨ੍ਦ, ਇਦੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਗਮ੍ਭੀਰੰ, ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰੋ ਪਨ ਤਵ ਉਤ੍ਤਾਨਕੋ ਜਾਤੋ, ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਓਲ਼ਾਰਿਕੰ ਕਾਮਰਾਗਸੰਯੋਜਨੰ ਪਟਿਘਸੰਯੋਜਨੰ, ਓਲ਼ਾਰਿਕੰ ਕਾਮਰਾਗਾਨੁਸਯੰ ਪਟਿਘਾਨੁਸਯਨ੍ਤਿ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਿਲੇਸੇ ਸਮੁਗ੍ਘਾਟੇਤ੍ਵਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲੰ ਨ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਸਿ? ਤੇਯੇਵ ਅਣੁਸਹਗਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਿਲੇਸੇ ਸਮੁਗ੍ਘਾਟੇਤ੍ਵਾ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੰ ਨ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਸਿ? ਰੂਪਰਾਗਾਦੀਨਿ ਪਞ੍ਚ ਸੰਯੋਜਨਾਨਿ, ਭਵਰਾਗਾਨੁਸਯੰ, ਮਾਨਾਨੁਸਯੰ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਨੁਸਯਨ੍ਤਿ ਇਮੇ ਅਟ੍ਠ ਕਿਲੇਸੇ ਸਮੁਗ੍ਘਾਟੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਨ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਸਿ?

ਕਸ੍ਮਾ ਚ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਾਧਿਕੰ ਏਕੰ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯੰ ਪੂਰਿਤਪਾਰਮਿਨੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾ ਵਿਯ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞਾਣੰ ਨਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਸਿ? ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਾਧਿਕਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਪੂਰਿਤਪਾਰਮਿਨੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਵਿਯ ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਬੋਧਿਞਾਣੰ ਨਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਸਿ? ਯਦਿ ਵਾ ਤੇ ਸਬ੍ਬਥਾਵ ਏਸ ਉਤ੍ਤਾਨਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਾਧਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਟ੍ਠ ਸੋਲ਼ਸ ਵਾ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਪੂਰਿਤਪਾਰਮਿਨੋ ਬੁਦ੍ਧਾ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞਾਣੰ ਨ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਸਿ? ਕਿੰ ਅਨਤ੍ਥਿਕੋਸਿ ਏਤੇਹਿ ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮੇਹਿ, ਪਸ੍ਸ ਯਾਵਞ੍ਚ ਤੇ ਅਪਰਦ੍ਧੰ, ਤ੍ਵੰ ਨਾਮ ਸਾਵਕੋ ਪਦੇਸਞਾਣੇ ਠਿਤੋ ਅਤਿਗਮ੍ਭੀਰੰ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰੰ – ''ਉਤ੍ਤਾਨਕੋ ਮੇ ਉਪਟ੍ਠਾਤੀ''ਤਿ ਵਦਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਇਦੰ ਵਚਨੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਕਥਾਯ ਪਚ੍ਚਨੀਕੰ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਾਦਿਸੇਨ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਕਥਾਯ ਪਚ੍ਚਨੀਕੰ ਕਥੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਮੇਤੰ।

ਨਨੁ ਮਯ੍ਹੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਇਦੰ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰੰ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁੰ ਵਾਯਮਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਾਧਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨਿ? ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰੰ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨਤ੍ਥਾਯ ਚ ਪਨ ਮੇ ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਦਾਨੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਪੂਰਿਤਪਾਰਮੀ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰੰ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਨ ਮੇ ਨਿਰੁਸ੍ਸਾਹੰ ਵਿਯ ਮਾਰਬਲੰ ਵਿਧਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਯੰ ਮਹਾਪਥਵੀ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਕਮ੍ਪਿ ਤਥਾ ਪਠਮਯਾਮੇ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੰ, ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁੰ ਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਪਨ ਮੇ ਬਲਵਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ – ''ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਨਵਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤੇਵ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁ ਅਯਦਣ੍ਡਕੇਨ ਆਕੋਟਿਤਕੰਸਤਾਲੰ ਵਿਯ ਵਿਰਵਸਤੰ ਵਿਰਵਸਹਸ੍ਸੰ ਮੁਞ੍ਚਮਾਨਾ ਵਾਤਾਹਤੇ ਪਦੁਮਿਨਿਪਣ੍ਣੇ ਉਦਕਬਿਨ੍ਦੁ ਵਿਯ ਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ। ਏਵੰ ਗਮ੍ਭੀਰੋ ਚਾਯੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ, ਗਮ੍ਭੀਰਾਵਭਾਸੋ ਚ। ਏਤਸ੍ਸ ਆਨਨ੍ਦ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨਨੁਬੋਧਾ...ਪੇ॰... ਨਾਤਿਵਤ੍ਤਤੀਤਿ।

ਏਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ। **ਅਨਨੁਬੋਧਾ**ਤਿ ਞਾਤਪਰਿਞ੍ਞਾਵਸੇਨ ਅਨਨੁਬੁਜ੍ਝਨਾ। **ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਧਾ**ਤਿ ਤੀਰਣਪ੍ਪਹਾਨਪਰਿਞ੍ਞਾਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨਾ। **ਤਨ੍ਤਾਕੁਲਕਜਾਤਾ**ਤਿ ਤਨ੍ਤੰ ਵਿਯ ਆਕੁਲਕਜਾਤਾ। ਯਥਾ ਨਾਮ ਦੁਨ੍ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਮੂਸਿਕਚ੍ਛਿਨ੍ਨੰ ਪੇਸਕਾਰਾਨੰ ਤਨ੍ਤੰ ਤਹਿੰ ਤਹਿੰ ਆਕੁਲੰ ਹੋਤਿ, ਇਦੰ ਅਗ੍ਗੰ ਇਦੰ ਮੂਲਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਅਗ੍ਗੰ ਮੂਲੇਨ ਵਾ ਮੂਲੰ ਸਮਾਨੇਤੁੰ ਦੁਕ੍ਕਰੰ ਹੋਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਸਤ੍ਤਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰੇ ਖਲਿਤਾ ਆਕੁਲਾ ਬ੍ਯਾਕੁਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ ਤੰਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰੰ ਉਜੁੰ ਕਾਤੁੰ। ਤਤ੍ਥ ਤਨ੍ਤੰ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਪੁਰਿਸਕਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾਪਿ ਭਵੇਯ੍ਯ ਉਜੁੰ ਕਾਤੁੰ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇ ਅਞ੍ਞੇ ਸਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰੰ ਉਜੁੰ ਕਾਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਥਾ ਪਨ ਆਕੁਲੰ ਤਨ੍ਤੰ ਕਞ੍ਜਿਯੰ ਦਤ੍ਵਾ ਕੋਚ੍ਛੇਨ ਪਹਤੰ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਗੁਲ਼ਕਜਾਤੰ ਹੋਤਿ

ਗਣ੍ਠਿਬਦ੍ਧਂ, ਏਵਮਿਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਪਕ੍ਖਲਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਯੇ ਉਜੁਂ ਕਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਦਿਟ੍ਠਿਗਤਵਸੇਨ ਆਕੁਲਕਜਾਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਗਣ੍ਠਿਬਦ੍ਧਾ। ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਨਿਸ੍ਸਿਤਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਂ ਉਜੁਂ ਕਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾਯੇਵ।

ਕੁਲਾਗਣ੍ਠਿਕਜਾਤਾਤਿ ਕੁਲਾਗਣ੍ਠਿਕਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੇਸਕਾਰਕਞ੍ਜਿਯਸੁਤ੍ਤਂ। ਕੁਲਾ ਨਾਮ ਸਕੁਣਿਕਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਲਾਵਕੋਤਿਪਿ ਏਕੇ। ਯਥਾ ਹਿ ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਆਕੁਲਂ ਅਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਅਗ੍ਗਂ ਮੂਲੇਨ ਵਾ ਮੂਲਂ ਸਮਾਨੇਤੁਂ ਦੁਕ੍ਕਰਨ੍ਤਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ।

ਮੁਞ੍ਜਪਬ੍ਬਜਭੂਤਾਤਿ ਮੁਞ੍ਜਤਿਣਂ ਵਿਯ ਪਬ੍ਬਜਤਿਣਂ ਵਿਯ ਚ ਭੂਤਾ। ਯਥਾ ਤਾਨਿ ਤਿਣਾਨਿ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਕਤਰਜ੍ਜੁ ਜਿਣ੍ਣਕਾਲੇ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਤਿਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਤਿਣਾਨਂ ਇਦਂ ਅਗ੍ਗਂ, ਇਦਂ ਮੂਲਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਅਗ੍ਗਂ ਮੂਲੇਨ ਵਾ ਮੂਲਂ ਸਮਾਨੇਤੁਂ ਦੁਕ੍ਕਰਨ੍ਤਿ। ਤਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਪੁਰਿਸਕਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾ ਭਵੇਯ੍ਯ ਉਜੁਂ ਕਾਤੁਂ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇ ਅਞ੍ਞੇ ਸਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਂ ਉਜੁਂ ਕਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਵਮਯਂ ਪਜਾ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰੇ ਉਜੁਂ ਕਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਵਸੇਨ ਗਣ੍ਠਿਕਜਾਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਪਾਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਵਿਨਿਪਾਤਂ ਸਂਸਾਰਂ ਨਾਤਿਵਤ੍ਤਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਅਪਾਯੋ**ਤਿ ਨਿਰਯਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯਅਸੁਰਕਾਯਾ। ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਹਿ ਤੇ ਵਡ੍ਢਿਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਅਯਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ – ‘‘ਅਪਾਯੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਗਤਿਭਾਵਤੋ **ਦੁਗ੍ਗਤਿ।** ਸੁਖਸਮੁਸ੍ਸਯਤੋ ਵਿਨਿਪਤਿਤਤ੍ਤਾ **ਵਿਨਿਪਾਤੋ।** ਇਤਰੋ ਪਨ –

‘‘ਖਨ੍ਧਾਨਞ੍ਚ ਪਟਿਪਾਟਿ, ਧਾਤੁਆਯਤਨਾਨ ਚ।
ਅਬ੍ਬੋਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾ, **ਸਂਸਾਰੋ**ਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ॥

ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਨਾਤਿਵਤ੍ਤਤਿ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਚੁਤਿਤੋ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਤੋ ਚੁਤਿਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯੋ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਤੀਸੁ ਭਵੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਯੋਨੀਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਗਤੀਸੁ ਸਤ੍ਤਸੁ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤੀਸੁ ਨਵਸੁ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸੇਸੁ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਵਾਤੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤਨਾਵਾ ਵਿਯ ਯਨ੍ਤੇਸੁ ਯੁਤ੍ਤਗੋਣੋ ਵਿਯ ਚ ਪਰਿਬ੍ਭਮਤਿਯੇਵ । ਇਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਪੇਤਂ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਅਪਸਾਦੇਨ੍ਤੋ ਆਹਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਵਣ੍ਣਨਾ

੯੬. ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਗਮ੍ਭੀਰੋ ਚਾਯਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ’’ਤਿ ਚ ‘‘ਤਨ੍ਤਾਕੁਲਕਜਾਤਾ’’ਤਿ ਚ ਦ੍ਵੀਹਿਯੇਵ ਪਦੇਹਿ ਆਬਦ੍ਧਂ, ਤਸ੍ਮਾ – ‘‘ਗਮ੍ਭੀਰੋ ਚਾਯਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤਾਵ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਸ੍ਸ ਗਮ੍ਭੀਰਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਨ੍ਤੋ **ਅਤ੍ਥਿ ਇਦਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਜਰਾਮਰਣ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਰਾਯਮਤ੍ਥੋ – ਇਮਸ੍ਸ ਜਰਾਮਰਣਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਇਦਪ੍ਪਚ੍ਚਯੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਅਤ੍ਥਿ ਜਰਾਮਰਣਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਜਰਾਮਰਣਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਯਮ੍ਹਾ ਪਚ੍ਚਯਾ ਜਰਾਮਰਣਂ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਏਵਂ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਸਤਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਯਥਾ – ‘‘ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਠਪਨੀਯਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਤੁਣ੍ਹੀ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ, ‘‘ਅਬ੍ਯਾਕਤਮੇਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾ’’ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਅਪ੍ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ, ਯਥਾ – ‘‘ਚਕ੍ਖੁ ਸਸ੍ਸਤਂ ਅਸਸ੍ਸਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਸਸ੍ਸਤਨ੍ਤਿ ਏਕਂਸੇਨੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਏਕਂਸੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੀਤਿਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯਂ। ਪੁਨ ਕਿਂ ਪਚ੍ਚਯਾ ਜਰਾਮਰਣਂ, ਕੋ ਨਾਮ ਸੋ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਯਤੋ ਜਰਾਮਰਣਂ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ **ਜਾਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਜਰਾਮਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਇਚ੍ਚਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯਂ, ਏਵਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ।

ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾ ਫਸ੍ਸੋਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਸਲ਼ਾਯਤਨਪਚ੍ਚਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸਾਦੀਨਂ ਛਨ੍ਨਂ ਵਿਪਾਕਸਮ੍ਫਸ੍ਸਾਨਂਯੇਵ ਗਹਣਂ ਹੋਤਿ, ਇਧ ਚ ‘‘ਸਲ਼ਾਯਤਨਪਚ੍ਚਯਾ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਦੇਨ ਗਹਿਤਮ੍ਪਿ ਅਗਹਿਤਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚਯੁਪ੍ਪਨ੍ਨਵਿਸੇਸਂ ਫਸ੍ਸਸ੍ਸ ਚ

ਸਲ਼ਾਯਤਨਤੋ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤੰ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਵਿਸੇਸਪਚ੍ਚਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁਕਾਮੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਵਾਰੇਨ ਭਗਵਤਾ ਕਿੰ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ? ਪਚ੍ਚਯਾਨੰ ਨਿਦਾਨੰ ਕਥਿਤੰ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਸੁਤ੍ਤੰ ਪਚ੍ਚਯੇ ਨਿਜ੍ਜਟੇ ਨਿਗ੍ਗੁਮ੍ਬੇ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਤ੍ਤਾ **ਮਹਾਨਿਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੯੮. ਇਦਾਨਿ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਪਚ੍ਚਯਾਨੰ ਤਥੰ ਅਵਿਤਥੰ ਅਨਞ੍ਞਥੰ ਪਚ੍ਚਯਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਜਾਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਜਰਾਮਰਣਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਕਾਰਣੇਨ। **ਸਬ੍ਬੇਨਸਬ੍ਬੰ ਸਬ੍ਬਥਾਸਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਦ੍ਵਯਮੇਤੰ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ‘‘ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਸਬ੍ਬਾ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਭਾਵੇਨ ਸਬ੍ਬਾ ਜਾਤਿ ਨਾਮ ਯਦਿ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ। ਭਵਾਦੀਸੁਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਕਸ੍ਸਚੀ**ਤਿ ਅਨਿਯਮਵਚਨਮੇਤੰ, ਦੇਵਾਦੀਸੁ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ। **ਕਿਮ੍ਹਿਚੀ**ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਅਨਿਯਮਵਚਨਮੇਵ, ਕਾਮਭਵਾਦੀਸੁ ਨਵਸੁ ਭਵੇਸੁ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ। **ਸੇਯ੍ਯਥਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਯਮਿਤਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਅਤ੍ਥਵਿਭਜਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ, ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ‘‘ਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ‘ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਮ੍ਹਿਚੀ’ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਅਤ੍ਥੰ ਵਿਭਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਵਿਭਜਨ੍ਤੋ – ‘‘ਦੇਵਾਨੰ ਵਾ ਦੇਵਤ੍ਤਾਯਾ’’ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਦੇਵਾਨੰ ਵਾ ਦੇਵਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਯਾ ਅਯੰ ਦੇਵਾਨੰ ਦੇਵਭਾਵਾਯ ਖਨ੍ਧਜਾਤਿ, ਯਾਯ ਖਨ੍ਧਜਾਤਿਯਾ ਦੇਵਾ ‘‘ਦੇਵਾ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਹਿ ਜਾਤਿ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਨਾਭਵਿਸ੍ਸਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਦੇਵਾ**ਤਿ ਉਪਪਤ੍ਤਿਦੇਵਾ। **ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਮੂਲਖਨ੍ਧਾਦੀਸੁ ਅਧਿਵਤ੍ਥਦੇਵਤਾਵ। **ਯਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ। **ਭੂਤਾ**ਤਿ ਯੇ ਕੇਚਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾ। **ਪਕ੍ਖਿਨੋ**ਤਿ ਯੇ ਕੇਚਿ ਅਟ੍ਠਿਪਕ੍ਖਾ ਵਾ ਚਮ੍ਮਪਕ੍ਖਾ ਵਾ ਲੋਮਪਕ੍ਖਾ ਵਾ। **ਸਰੀਸਪਾ**ਤਿ ਯੇ ਕੇਚਿ ਭੂਮਿਯੰ ਸਰਨ੍ਤਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਤੇਸੰ ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਦੇਵਗਨ੍ਧਬ੍ਬਾਦੀਨੰ। **ਤਦਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਦੇਵਗਨ੍ਧਬ੍ਬਾਦਿਭਾਵਾਯ। **ਜਾਤਿਨਿਰੋਧਾ**ਤਿ ਜਾਤਿਵਿਗਮਾ, ਜਾਤਿਅਭਾਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਹੇਤੂਤਿਆਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਕਾਰਣਵੇਵਚਨਾਨਿ ਏਵ। ਕਾਰਣਞ੍ਹਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਫਲਤ੍ਥਾਯ ਹਿਨੋਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਹੇਤੂ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਤੰ ਫਲੰ ਨਿਦੇਤਿ – ‘‘ਹਨ੍ਦ, ਨੰ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਅਪ੍ਪੇਤਿ ਵਿਯ ਤਸ੍ਮਾ **ਨਿਦਾਨੰ।** ਯਸ੍ਮਾ ਫਲੰ ਤਤੋ ਸਮੁਦੇਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਪਟਿਚ੍ਚ ਏਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਸਮੁਦਯੋ**ਤਿ ਚ **ਪਚ੍ਚਯੋ**ਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਅਪਿ ਚ **ਯਦਿਦੰ ਜਾਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਯਦਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤੋ। ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਲਿਙ੍ਗਾਨੁਰੂਪਤੋ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਧ ਪਨ – ‘‘ਯਾ ਏਸਾ ਜਾਤੀ’’ਤਿ ਅਯਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ। ਜਰਾਮਰਣਸ੍ਸ ਹਿ ਜਾਤਿ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਕੋਟਿਯਾ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ।

੯੯. ਭਵਪਦੇ – ‘‘ਕਿਮ੍ਹਿਚੀ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਓਕਾਸਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਕਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਵੀਚਿਪਰਿਯਨ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਪਰਨਿਮ੍ਮਿਤਵਸਵਤ੍ਤਿਦੇਵੇ ਅਨ੍ਤੋਕਰਿਤ੍ਵਾ **ਕਾਮਭਵੋ** ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਯੰ ਨਯੋ ਉਪਪਤ੍ਤਿਭਵੇ। ਇਧ ਪਨ ਕਮ੍ਮਭਵੇ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਜਾਤਿਯਾ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਕੋਟਿਯਾਵ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ। ਉਪਾਦਾਨਪਦਾਦੀਸੁਪਿ – ‘‘ਕਿਮ੍ਹਿਚੀ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਓਕਾਸਪਰਿਗ੍ਗਹੋਵ ਕਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੦੦. **ਉਪਾਦਾਨਪਚ੍ਚਯਾ ਭਵੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਾਮੁਪਾਦਾਨੰ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਭਵਾਨੰ ਤਿਣ੍ਣਞ੍ਚ ਉਪਪਤ੍ਤਿਭਵਾਨੰ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਤਥਾ ਸੇਸਾਨਿਪੀਤਿ ਉਪਾਦਾਨਪਚ੍ਚਯਾ ਚਤੁਵੀਸਤਿਭਵਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਕਮ੍ਮਭਵਾ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੰ ਉਪਾਦਾਨਾਨਿ ਸਹਜਾਤਕੋਟਿਯਾਪਿ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਕੋਟਿਯਾਪਿ ਪਚ੍ਚਯੋ।

੧੦੧. **ਰੂਪਤਣ੍ਹਾ**ਤਿ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣੇ ਤਣ੍ਹਾ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਦ੍ਦਤਣ੍ਹਾਦੀਸੁ। ਸਾ ਪਨੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਉਪਾਦਾਨਸ੍ਸ ਸਹਜਾਤਕੋਟਿਯਾਪਿ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਕੋਟਿਯਾਪਿ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ।

੧੦੨. **ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਤਣ੍ਹਾਯ, ਯਦਿਦੰ ਵੇਦਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਪਾਕਵੇਦਨਾ ਤਣ੍ਹਾਯ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਕੋਟਿਯਾ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ, ਅਞ੍ਞਾ ਅਞ੍ਞਥਾਪੀਤਿ।

੧੦੩. ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪਨ ਭਗਵਾ ਵਟ੍ਟਮੂਲਭੂਤੰ ਪੁਰਿਮਤਣ੍ਹੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਦੇਸਨੰ, ਪਿਟ੍ਠਿਯੰ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕੇਸੇਸੁ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਰਵਨ੍ਤੰ ਵਿਰਵਨ੍ਤੰ ਮਗ੍ਗਤੋ ਓਕ੍ਕਮੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਨਵਹਿ ਪਦੇਹਿ ਸਮੁਦਾਚਾਰਤਣ੍ਹੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ – ‘‘ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ, ਆਨਨ੍ਦ,

ਵੇਦਨੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਣ੍ਹਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਤਣ੍ਹਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਤਣ੍ਹਾ ਏਸਨਤਣ੍ਹਾ ਚ, ਏਸਿਤਤਣ੍ਹਾ ਚ। ਯਾਯ ਤਣ੍ਹਾਯ ਅਜਪਥਸਙ੍ਕੁਪਥਾਦੀਨਿ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਭੋਗੇ ਏਸਤਿ ਗਵੇਸਤਿ, ਅਯੰ **ਏਸਨਤਣ੍ਹਾ** ਨਾਮ। ਯਾ ਤੇਸੁ ਏਸਿਤੇਸੁ ਗਵੇਸਿਤੇਸੁ ਪਟਿਲਦ੍ਧੇਸੁ ਤਣ੍ਹਾ, ਅਯੰ **ਏਸਿਤਤਣ੍ਹਾ** ਨਾਮ। ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਸਮੁਦਾਚਾਰਤਣ੍ਹਾਯ ਏਵ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਦੁਵਿਧਾਪੇਸਾ ਵੇਦਨੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਣ੍ਹਾ ਨਾਮ। **ਪਰਿਯੇਸਨਾ** ਨਾਮ ਰੂਪਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣਪਰਿਯੇਸਨਾ, ਸਾ ਹਿ ਤਣ੍ਹਾਯ ਸਤਿ ਹੋਤਿ। **ਲਾਭੋ**ਤਿ ਰੂਪਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣਪਟਿਲਾਭੋ, ਸੋ ਹਿ ਪਰਿਯੇਸਨਾਯ ਸਤਿ ਹੋਤਿ। **ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ** ਪਨ ਞਾਣਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਵਿਤਕ੍ਕਵਸੇਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋ। ਤਤ੍ਥ – ''ਸੁਖਵਿਨਿਚ੍ਛਯੰ ਜਞ੍ਞਾ, ਸੁਖਵਿਨਿਚ੍ਛਯੰ ਞਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਸੁਖਮਨੁਯੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੨੩) ਅਯੰ **ਞਾਣਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।** ''ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾ – ਤਣ੍ਹਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਚ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਚਾ''ਤਿ (ਮਹਾਨਿ॰ ੧੦੨)। ਏਵੰ ਆਗਤਾਨਿ ਅਟ੍ਠਸਤਤਣ੍ਹਾਵਿਚਰਿਤਾਨਿ **ਤਣ੍ਹਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।** ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ **ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।** ''ਛਨ੍ਦੋ ਖੋ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਵਿਤਕ੍ਕਨਿਦਾਨੋ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੫੮) ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਇਧ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਵਿਤਕ੍ਕੋਯੇਵ ਆਗਤੋ। ਲਾਭੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਹਿ ਇਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠੰ ਸੁਨ੍ਦਰਾਸੁਨ੍ਦਰਞ੍ਚ ਵਿਤਕ੍ਕੇਨੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਾਤਿ – ''ਏਤ੍ਤਕੰ ਮੇ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਤ੍ਥਾਯ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤ੍ਤਕੰ ਸਦ੍ਦਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣਤ੍ਥਾਯ, ਏਤ੍ਤਕੰ ਮਯ੍ਹੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤ੍ਤਕੰ ਪਰਸ੍ਸ, ਏਤ੍ਤਕੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਤ੍ਤਕੰ ਨਿਦਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਲਾਭੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ''ਤਿ।

ਛਨ੍ਦਰਾਗੋਤਿ ਏਵੰ ਅਕੁਸਲਵਿਤਕ੍ਕੇਨ ਵਿਤਕ੍ਕਿਤਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਦੁਬ੍ਬਲਰਾਗੋ ਚ ਬਲਵਰਾਗੋ ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਇਦਞ੍ਹਿ ਇਧ ਤਣ੍ਹਾ। **ਛਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਦੁਬ੍ਬਲਰਾਗਸ੍ਸਾਧਿਵਚਨੰ। **ਅਜ੍ਝੋਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਹੰ ਮਮਨ੍ਤਿ ਬਲਵਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨੰ। **ਪਰਿਗ੍ਗਹੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਪਰਿਗ੍ਗਹਣਕਰਣੰ। **ਮਚ੍ਛਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਰੇਹਿ ਸਾਧਾਰਣਭਾਵਸ੍ਸ ਅਸਹਨਤਾ। ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਪੋਰਾਣਾ ਏਵੰ ਵਚਨਤ੍ਥੰ ਵਦਨ੍ਤਿ – ''ਇਦੰ ਅਚ੍ਛਰਿਯੰ ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਹੋਤੁ, ਮਾ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਅਚ੍ਛਰਿਯੰ ਹੋਤੂਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਮਚ੍ਛਰਿਯਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ। **ਆਰਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਦ੍ਵਾਰਪਿਦਹਨਮਞ੍ਜੂਸਗੋਪਨਾਦਿਵਸੇਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਰਕ੍ਖਣੰ। ਅਧਿਕਰੋਤੀਤਿ **ਅਧਿਕਰਣੰ,** ਕਾਰਣਸ੍ਸੇਤੰ ਨਾਮੰ। **ਆਰਕ੍ਖਾਧਿਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਪੁੰਸਕੰ, ਆਰਕ੍ਖਹੇਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦਣ੍ਡਾਦਾਨਾਦੀਸੁ ਪਰਨਿਸੇਧਨਤ੍ਥੰ ਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਆਦਾਨੰ **ਦਣ੍ਡਾਦਾਨੰ।** ਏਕਤੋ ਧਾਰਾਦਿਨੋ ਸਤ੍ਥਸ੍ਸ ਆਦਾਨੰ **ਸਤ੍ਥਾਦਾਨੰ। ਕਲਹੋ**ਤਿ ਕਾਯਕਲਹੋਪਿ ਵਾਚਾਕਲਹੋਪਿ। ਪੁਰਿਮੋ ਪੁਰਿਮੋ ਵਿਰੋਧੋ **ਵਿਗ੍ਗਹੋ।** ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਪਚ੍ਛਿਮੋ **ਵਿਵਾਦੋ।** ਤੁਵੰਤੁਵਨ੍ਤਿ ਅਗਾਰਵਵਚਨੰ **ਤੁਵੰਤੁਵੰ।**

੧੧੨. ਇਦਾਨਿ ਪਟਿਲੋਮਨਯੇਨਾਪਿ ਤੰਸਮੁਦਾਚਾਰਤਣ੍ਹੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਪੁਨ – ''ਆਰਕ੍ਖਾਧਿਕਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਆਰਭਨ੍ਤੋ ਦੇਸਨੰ ਨਿਵਤ੍ਤੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ **ਕਾਮਤਣ੍ਹਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕਰਾਗਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਰੂਪਾਦਿਤਣ੍ਹਾ। **ਭਵਤਣ੍ਹਾ**ਤਿ ਸਸ੍ਸਤਦਿਟ੍ਠਿਸਹਗਤੋ ਰਾਗੋ। **ਵਿਭਵਤਣ੍ਹਾ**ਤਿ ਉਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿਸਹਗਤੋ ਰਾਗੋ। **ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਮੂਲਤਣ੍ਹਾ ਚ ਸਮੁਦਾਚਾਰਤਣ੍ਹਾ ਚਾਤਿ ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਧਮ੍ਮਾ। **ਦ੍ਵਯੇਨਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਏਕਭਾਵੰ ਗਤਾਪਿ ਵਟ੍ਟਮੂਲਸਮੁਦਾਚਾਰਵਸੇਨ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਹਿ ਵੇਦਨਾਯ ਏਕਸਮੋਸਰਣਾ ਭਵਨ੍ਤਿ, ਵੇਦਨਾਪਚ੍ਚਯੇਨ ਏਕਪਚ੍ਚਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਿਵਿਧਞ੍ਹਿ ਸਮੋਸਰਣੰ ਓਸਰਣਸਮੋਸਰਣੰ, ਸਹਜਾਤਸਮੋਸਰਣੰ, ਪਚ੍ਚਯਸਮੋਸਰਣਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ – ''ਅਥ ਖੋ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਤਾਨਿ ਕਾਮਸਮੋਸਰਣਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਇਦੰ **ਓਸਰਣਸਮੋਸਰਣੰ** ਨਾਮ। ''ਛਨ੍ਦਮੂਲਕਾ, ਆਵੁਸੋ, ਏਤੇ ਧਮ੍ਮਾ ਫਸ੍ਸਸਮੁਦਯਾ ਵੇਦਨਾਸਮੋਸਰਣਾ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੮੩) ਇਦੰ **ਸਹਜਾਤਸਮੋਸਰਣੰ** ਨਾਮ। ''ਦ੍ਵਯੇਨ ਵੇਦਨਾਯ ਏਕਸਮੋਸਰਣਾ''ਤਿ ਇਦੰ ਪਨ **ਪਚ੍ਚਯਸਮੋਸਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੧੧੩. **ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਆਦਯੋ ਸਬ੍ਬੇ ਵਿਪਾਕਫਸ੍ਸਾਯੇਵ। ਤੇਸੁ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਵਿਪਾਕਫਸ੍ਸੇ ਅਵਸੇਸਾ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸ ਫਸ੍ਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਯਦਿਦੰ ਫਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਫਸ੍ਸੋ ਬਹੁਧਾ ਵੇਦਨਾਯ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ।

੧੧੪. **ਯੇਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਆਕਾਰੇਹੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਆਕਾਰਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਵੇਦਨਾਦੀਨੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਅਸਦਿਸਸਭਾਵਾ। ਤੇਯੇਵ ਸਾਧੁਕੰ ਦਸ੍ਸਿਯਮਾਨਾ ਤੰ ਤੰ ਲੀਨਮਤ੍ਥੰ ਗਮੇਨ੍ਤੀਤਿ **ਲਿਙ੍ਗਾਨਿ।** ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਸਞ੍ਜਾਨਨਹੇਤੁਤੋ **ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ।** ਤਥਾ ਤਥਾ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬਤੋ **ਉਦ੍ਦੇਸਾ** । ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ – ''ਆਨਨ੍ਦ, ਯੇਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ...ਪੇ॰... ਯੇਹਿ ਉਦ੍ਦੇਸੇਹਿ ਨਾਮਕਾਯਸ੍ਸ ਨਾਮਸਮੂਹਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ,

ਯਾ ਏਸਾ ਚ ਵੇਦਨਾਯ ਵੇਦਯਿਤਾਕਾਰੇ ਵੇਦਯਿਤਲਿਙ੍ਗੇ ਵੇਦਯਿਤਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਵੇਦਨਾਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸੇ ਸਤਿ, ਸਞ੍ਞਾਯ ਸਞ੍ਜਾਨਨਾਕਾਰੇ ਸਞ੍ਜਾਨਨਲਿਙ੍ਗੇ ਸਞ੍ਜਾਨਨਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਸਞ੍ਞਾਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸੇ ਸਤਿ, ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਚੇਤਨਾਕਾਰੇ ਚੇਤਨਾਲਿਙ੍ਗੇ ਚੇਤਨਾਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਚੇਤਨਾਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸੇ ਸਤਿ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਵਿਜਾਨਨਾਕਾਰੇ ਵਿਜਾਨਨਲਿਙ੍ਗੇ ਵਿਜਾਨਨਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਵਿਞ੍ਞਾਣਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸੇ ਸਤਿ – 'ਅਯਂ ਨਾਮਕਾਯੋ'ਤਿ ਨਾਮਕਾਯਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। ਤੇਸੁ ਨਾਮਕਾਯਪ੍ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਹੇਤੂਸੁ ਵੇਦਨਾਦੀਸੁ ਆਕਾਰਾਦੀਸੁ ਅਸਤਿ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਰੂਪਕਾਯੇ ਅਧਿਵਚਨਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥ? ਯ੍ਵਾਯਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਖਨ੍ਧੇ ਵਤ੍ਥੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇ ਅਧਿਵਚਨਸਮ੍ਫਸ੍ਸਵੇਵਚਨੋ ਮਨੋਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਸੋ ਰੂਪਕਾਯੇ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥ, ਪਞ੍ਚ ਪਸਾਦੇ ਵਤ੍ਥੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਅਥ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਅਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖੇ ਅਸਤਿ ਜਮ੍ਬੁਰੁਕ੍ਖਤੋ ਅਮ੍ਬਪਕ੍ਕਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਵਿਯ ਰੂਪਕਾਯਤੋ ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤੋ **ਨੋ ਹੇਤਂ ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਆਹ।

ਦੁਤਿਯਪਞ੍ਹੇ ਰੁਪ੍ਪਨਾਕਾਰਰੁਪ੍ਪਨਲਿਙ੍ਗਰੁਪ੍ਪਨਨਿਮਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਰੂਪਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸਵਸੇਨ ਚ ਆਕਾਰਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਪਟਿਘਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਸਪ੍ਪਟਿਘਂ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ। ਇਧਾਪਿ ਥੇਰੋ ਜਮ੍ਬੁਰੁਕ੍ਖੇ ਅਸਤਿ ਅਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖਤੋ ਜਮ੍ਬੁਪਕ੍ਕਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਵਿਯ ਨਾਮਕਾਯਤੋ ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ''ਨੋ ਹੇਤਂ ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹ।

ਤਤਿਯਪਞ੍ਹੋ ਉਭਯਵਸੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਥੇਰੋ ਆਕਾਸੇ ਅਮ੍ਬਜਮ੍ਬੁਪਕ੍ਕਾਨਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਵਿਯ ਨਾਮਰੂਪਾਭਾਵੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਫਸ੍ਸਾਨਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ''ਨੋ ਹੇਤਂ ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹ।

ਏਵਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਫਸ੍ਸਾਨਂ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਪਚ੍ਚਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਤੇਸਂ ਅਵਿਸੇਸਤੋ ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ – ''ਯੇਹਿ ਆਨਨ੍ਦ ਆਕਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਪਞ੍ਹਂ ਆਰਭਿ। **ਯਦਿਦਂ ਨਾਮਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਇਦਂ ਨਾਮਰੂਪਂ, ਯਂ ਇਦਂ ਛਸੁਪਿ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਨਾਮਰੂਪਂ, ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਸੇਵ ਪਚ੍ਚਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰਾਦੀਸੁ ਹਿ ਚਕ੍ਖਾਦੀਨਿ ਚੇਵ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਾਦੀਨਿ ਚ ਰੂਪਂ, ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਾ ਖਨ੍ਧਾ ਨਾਮਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਵਿਧੋਪਿ ਸੋ ਫਸ੍ਸੋ ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾਵ ਫਸ੍ਸੋ। ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇਪਿ ਹਦਯਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚੇਵ ਯਞ੍ਚ ਰੂਪਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਹੋਤਿ, ਇਦਂ ਰੂਪਂ। ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾ ਚੇਵ ਯਞ੍ਚ ਅਰੂਪਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਹੋਤਿ, ਇਦਂ ਅਰੂਪਂ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਮਨੋਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋਪਿ ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾ ਫਸ੍ਸੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਨਾਮਰੂਪਂ ਪਨਸ੍ਸ ਬਹੁਧਾ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ।

੧੧੫. ਨ ਓਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਥਾਤਿ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਂ ਵਿਯ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਨ ਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਥ। **ਸਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਥਾ**ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਿਞ੍ਞਾਣੇ ਅਸਤਿ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਸੁਦ੍ਧਂ ਅਵਸੇਸਂ ਨਾਮਰੂਪਂ ਅਨ੍ਤੋਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਕਲਲਾਦਿਭਾਵੇਨ ਸਮੁਚ੍ਚਿਤਂ ਮਿਸ੍ਸਕਭੂਤਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਥ। **ਓਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵੋਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਥਾ**ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਓਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚੁਤਿਵਸੇਨ ਵੋਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਥ, ਨਿਰੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੋ ਪਨਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧੋ ਨ ਤਸ੍ਸੇਵ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧੇਨ, ਨ ਤਤੋ ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਾਨਂ ਨਿਰੋਧੇਨ ਹੋਤਿ। ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਚਿਤ੍ਤੇਨ ਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾਨਿ ਸਮਤਿਂਸ ਕਮ੍ਮਜਰੂਪਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਪਨ ਠਿਤੇਸੁਯੇਵ ਸੋਲ਼ਸ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਗਹਿਤਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਸ੍ਸ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਵਾ ਮਾਤੁਯਾ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ **ਅਨੋਕਾਸੋ** ਨਾਮ। ਸਚੇ ਪਨ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਰੂਪਾਨਿ ਸਤ੍ਤਰਸਮਸ੍ਸ ਭਵਙ੍ਗਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਂ ਦਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਪਵਤ੍ਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਪਵੇਣੀ ਘਟਿਯਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਪਵਤ੍ਤਿ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਪਵੇਣੀ ਨ ਘਟਿਯਤਿ, **ਵੋਕ੍ਕਮਤਿ** ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਓਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵੋਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾਤਿ ਇਤ੍ਥਭਾਵਾਯ, ਏਵਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਭਾਵਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਹਰਸ੍ਸੇਵ ਸਤੋ**ਤਿ ਮਨ੍ਦਸ੍ਸ ਬਾਲਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਵੋਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਥਾ**ਤਿ ਉਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਥ **ਵੁਡ੍ਢਿਂ ਵਿਰੂਲ੍ਹਿਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣੇ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਸੁਦ੍ਧਂ ਨਾਮਰੂਪਮੇਵ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਵਯਵਸੇਨ ਵੁਡ੍ਢਿਂ, ਮਜ੍ਝਿਮਵਯਵਸੇਨ ਵਿਰੂਲ੍ਹਿਂ, ਪਚ੍ਛਿਮਵਯਵਸੇਨ ਵੇਪੁਲ੍ਲਂ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ

ਆਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਥਾਤਿ। ਦਸਵਸ੍ਸਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਵਸ੍ਸਸਤਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਸਮ੍ਪਾਪਨੇਨ ਵਾ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਵੁਡ੍ਢਿਂ ਵਿਰੂਲ੍ਹਿਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਂ ਆਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦਾਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣੇਪਿ ਕੁਚ੍ਛਿਵਾਸੇਪਿ ਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨੇਪਿ, ਪਵਤ੍ਤਿਯਂ ਦਸਵਸ੍ਸਾਦਿਕਾਲੇਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਮੇਵਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਸ, ਯਦਿਦਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ। ਯਥਾ ਹਿ ਰਾਜਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਸਂ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – ''ਤ੍ਵਂ ਉਪਰਾਜਾ, ਤ੍ਵਂ ਸੇਨਾਪਤੀਤਿ ਕੇਨ ਕਤੋ ਨਨੁ ਮਯਾ ਕਤੋ, ਸਚੇ ਹਿ ਮਯਿ ਅਕਰੋਨ੍ਤੇ ਤ੍ਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਉਪਰਾਜਾ ਵਾ ਸੇਨਾਪਤਿ ਵਾ ਭਵੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਜਾਨੇਯ੍ਯਾਮ ਵੋ ਬਲ''ਨ੍ਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ। ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਵਂ ਨਾਮਰੂਪਂ ਵਦਤਿ ਵਿਯ ''ਤ੍ਵਂ ਨਾਮਂ, ਤ੍ਵਂ ਰੂਪਂ, ਤ੍ਵਂ ਨਾਮਰੂਪਂ ਨਾਮਾਤਿ ਕੇਨ ਕਤਂ, ਨਨੁ ਮਯਾ ਕਤਂ, ਸਚੇ ਹਿ ਮਯਿ ਪੁਰੇਚਾਰਿਕੇ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਅਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਤ੍ਵਂ ਨਾਮਂ ਵਾ ਰੂਪਂ ਵਾ ਨਾਮਰੂਪਂ ਵਾ ਭਵੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਜਾਨੇਯ੍ਯਾਮ ਵੋ ਬਲ''ਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਪਨੇਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਸ ਬਹੁਧਾ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ।

੧੧੬. **ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯਸਮ੍ਭਵੋ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਰਾਸਿਸਮ੍ਭਵੋ। **ਯਦਿਦਂ ਨਾਮਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਇਦਂ ਨਾਮਰੂਪਂ, ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਯਥਾ ਹਿ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ਰਾਜਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ – ''ਤ੍ਵਂ ਰਾਜਾਤਿ ਕੇਨ ਕਤੋ, ਨਨੁ ਮਯਾ ਕਤੋ, ਸਚੇ ਹਿ ਮਯਿ ਉਪਰਾਜਟ੍ਠਾਨੇ, ਮਯਿ ਸੇਨਾਪਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਅਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੇ ਤ੍ਵਂ ਏਕਕੋਵ ਰਾਜਾ ਭਵੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਮ ਤੇ ਰਾਜਭਾਵ''ਨ੍ਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਨਾਮਰੂਪਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਵਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਵਦਤਿ ਵਿਯ ''ਤ੍ਵਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਿਞ੍ਞਾਣਨ੍ਤਿ ਕੇਨ ਕਤਂ, ਨਨੁ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਕਤਂ, ਸਚੇ ਹਿ ਤ੍ਵਂ ਤਯੋ ਖਨ੍ਧੇ ਹਦਯਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ ਅਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਨਾਮ ਭਵੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਮ ਤੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਿਞ੍ਞਾਣਭਾਵ''ਨ੍ਤਿ। ਤਞ੍ਚ ਪਨੇਤਂ ਨਾਮਰੂਪਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਬਹੁਧਾ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣੇ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੇ ਹੋਨ੍ਤੇ, ਨਾਮਰੂਪੇ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੇ ਹੋਨ੍ਤੇ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਪਚ੍ਚਯਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤੇਸੁ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਜਾਯੇਥ ਵਾ...ਪੇ॰... ਉਪਪਜ੍ਜੇਥ ਵਾ, ਜਾਤਿਆਦਯੋ ਪਞ੍ਞਾਯੇਯ੍ਯੁਂ ਅਪਰਾਪਰਂ ਵਾ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯੋਤਿ।

ਅਧਿਵਚਨਪਥੋਤਿ ''ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਕੋ ਧਨਵਡ੍ਢਕੋ''ਤਿਆਦਿਕਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਵਚਨਮਤ੍ਤਮੇਵ ਅਧਿਕਿਚ੍ਚ ਪਵਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵੋਹਾਰਸ੍ਸ ਪਥੋ। **ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਥੋ**ਤਿ ਸਰਤੀਤਿ ਸਤੋ, ਸਮ੍ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋਤਿਆਦਿਕਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾਪਦੇਸਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵੋਹਾਰਸ੍ਸ ਪਥੋ। **ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਥੋ**ਤਿ – ''ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਮੇਧਾਵੀ ਨਿਪੁਣੋ ਕਤਪਰਪ੍ਪਵਾਦੋ''ਤਿਆਦਿਕਸ੍ਸ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਤੋ ਞਾਪਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵੋਹਾਰਸ੍ਸ ਪਥੋ। ਇਤਿ ਤੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਅਧਿਵਚਨਾਦੀਨਂ ਵਤ੍ਥੁਭੂਤਾ ਖਨ੍ਧਾਵ ਕਥਿਤਾ। **ਪਞ੍ਞਾਵਚਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਵਚਰਿਤਬ੍ਬਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ। **ਵਟ੍ਟਂ ਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਸਂਸਾਰਵਟ੍ਟਂ ਵਤ੍ਤਤਿ। **ਇਤ੍ਥਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਤ੍ਥਂਭਾਵੋ, ਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ। **ਪਞ੍ਞਾਪਨਾਯਾ**ਤਿ ਨਾਮਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ। ''ਵੇਦਨਾ ਸਞ੍ਞਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਾਮਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ, ਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕਮ੍ਪਿ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਦਿਦਂ ਨਾਮਰੂਪਂ ਸਹ ਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨਾ**ਤਿ ਯਂ ਇਦਂ ਨਾਮਰੂਪਂ ਸਹ ਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਪਚ੍ਚਯਤਾਯ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਇਦਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿਤਵਚਨਂ।

ਅਤ੍ਤਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੭. ਇਤਿ ਭਗਵਾ – ''ਗਮ੍ਭੀਰੋ ਚਾਯਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ, ਗਮ੍ਭੀਰਾਵਭਾਸੋ ਚਾ''ਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ''ਤਨ੍ਤਾਕੁਲਕਜਾਤਾ''ਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ''ਕਿਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚਾ''ਤਿਆਦਿਕਂ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। ਤਤ੍ਥ **ਰੂਪਿਂ ਵਾ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਯੋ ਅਵਡ੍ਢਿਤਂ ਕਸਿਣਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸੋ ਰੂਪਿਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਨਾਨਾਕਸਿਣਲਾਭੀ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਤਂ ਕਦਾਚਿ ਨੀਲੋ, ਕਦਾਚਿ ਪੀਤਕੋਤਿ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ। ਯੋ ਵਡ੍ਢਿਤਂ ਕਸਿਣਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸੋ ਰੂਪਿਂ ਅਨਨ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ। ਯੋ ਵਾ ਪਨ ਅਵਡ੍ਢਿਤਂ ਕਸਿਣਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਉਗ੍ਘਾਟੇਤ੍ਵਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਵਤ੍ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਖਨ੍ਧੇ ਵਾ

ਤੇਸੁ ਵਿਞ੍ਞਾਣਮਤ੍ਤਮੇਵ ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸੋ ਅਰੂਪਿਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ। ਯੋ ਵਡ੍ਢਿਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਉਗ੍ਘਾਟੇਤ੍ਵਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਵਤ੍ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਖਨ੍ਧੇ ਵਾ ਤੇਸੁ ਵਿਞ੍ਞਾਣਮਤ੍ਤਮੇਵ ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸੋ ਅਰੂਪਿਂ ਅਨਨ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ।

੧੧੮. **ਤਤ੍ਰਾਨਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕੇਸੁ। **ਏਤਰਹਿ** ਵਾਤਿ ਇਦਾਨੇਵ, ਨ ਇਤੋ ਪਰਂ। ਉਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਤ੍ਥਭਾਵਿਂ** ਵਾਤਿ ਤਤ੍ਥ ਵਾ ਪਰਲੋਕੇ ਭਾਵਿਂ। ਸਸ੍ਸਤਵਸੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਤਥਂ ਵਾ ਪਨ ਸਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਤਥਸਭਾਵਂ ਸਮਾਨਂ। **ਤਥਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਤਥਭਾਵਾਯ। **ਉਪਕਪ੍ਪੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮਿ। ਇਮਿਨਾ ਵਿਵਾਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦੀ ਹਿ ''ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਿਨੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਤਥਂ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦਸਭਾਵਮ੍ਪਿ ਸਮਾਨਂ ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਉਚ੍ਛੇਦਸਭਾਵਾਯ ਉਪਕਪ੍ਪੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਞ੍ਚ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਮੇਵ ਨਂ ਗਾਹੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ। ਸਸ੍ਸਤਵਾਦੀਪਿ ''ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਿਨੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਤਥਂ ਅਸਸ੍ਸਤਸਭਾਵਮ੍ਪਿ ਸਮਾਨਂ ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਸਸ੍ਸਤਭਾਵਾਯ ਉਪਕਪ੍ਪੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਞ੍ਚ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਮੇਵ ਨਂ ਗਾਹੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ।

ਏਵਂ ਸਨ੍ਤਂ ਖੋਤਿ ਏਵਂ ਸਮਾਨਂ ਰੂਪਿਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਰੂਪਿ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਕਸਿਣਲਾਭਿਂ। **ਪਰਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿ ਅਨੁਸੇਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਅਯਂ ਦਿਟ੍ਠਿ ਅਨੁਸੇਤਿ, ਸਾ ਪਨ ਨ ਵਲ੍ਲਿ ਵਿਯ ਚ ਲਤਾ ਵਿਯ ਚ ਅਨੁਸੇਤਿ। ਅਪ੍ਪਹੀਨਟ੍ਠੇਨ ਅਨੁਸੇਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਇਚ੍ਚਾਲਂ ਵਚਨਾਯਾ**ਤਿ ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਏਵਰੂਪਾ ਦਿਟ੍ਠਿ ਅਨੁਸੇਤੀਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

ਅਰੂਪਿਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਰੂਪਕਸਿਣਲਾਭਿਂ, ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਗੋਚਰਂ ਵਾਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਲਾਭਿਨੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ, ਤੇਸਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ, ਤਕ੍ਕਿਕਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ, ਤੇਸਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋਤਿ ਅਤ੍ਤੋ ਸੋਲ਼ਸ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਨਅਤ੍ਤਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੯. ਏਵਂ ਯੇ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਯੇ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ – ''ਕਿਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਆਨਨ੍ਦਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਕੇ ਪਨ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ? ਸਬ੍ਬੇ ਤਾਵ ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਾ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਚ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਤਿਪਿਟਕਧਰਾ ਦ੍ਵਿਪਿਟਕਧਰਾ ਏਕਪਿਟਕਧਰਾ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਏਕਨਿਕਾਯਮ੍ਪਿ ਸਾਧੁਕਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤ੍ਵਾ ਉਗ੍ਗਹਿਤਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋਪਿ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕੋਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ, ਤੇ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਏਤੇਸਞ੍ਹਿ ਪਟਿਭਾਗਕਸਿਣੇ ਪਟਿਭਾਗਕਸਿਣਮਿਚ੍ਚੇਵ ਞਾਣਂ ਹੋਤਿ। ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਚ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਇਚ੍ਚੇਵ।

ਅਤ੍ਤਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੧. ਏਵਂ ਯੇ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਯੇ ਤੇ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਯਸ੍ਮਾ ਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਸਾ ਚ ਨੇਸਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਵੀਸਤਿਵਤ੍ਥੁਕਾਯ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਅਪ੍ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਵੀਸਤਿਵਤ੍ਥੁਕਂ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਪੁਨ **ਕਿਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਆਨਨ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਵੇਦਨਂ ਵਾ ਹੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧਵਤ੍ਥੁਕਾ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿ ਕਥਿਤਾ। **ਅਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦਨੋ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਵਤ੍ਥੁਕਾ। **ਅਤ੍ਤਾ ਮੇ ਵੇਦਿਯਤਿ, ਵੇਦਨਾਧਮ੍ਮੋ ਹਿ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਰਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧਵਤ੍ਥੁਕਾ । ਇਦਞ੍ਹਿ ਖਨ੍ਧਤ੍ਤਯਂ ਵੇਦਨਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵੇਦਿਯਤਿ। ਏਤਸ੍ਸ ਚ ਵੇਦਨਾਧਮ੍ਮੋ ਅਵਿਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤਸਭਾਵੋ।

੧੨੨. ਇਦਾਨਿ ਤਤ੍ਥ ਦੋਸਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ – ''ਤਤ੍ਰਾਨਨ੍ਦਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਤੀਸੁ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕੇਸੁ। **ਯਸ੍ਮਿਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਮਯੇ**ਤਿਆਦਿ ਯੋ ਯੋ ਯਂ ਯਂ ਵੇਦਨਂ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਦਾਚਿ ਭਾਵਂ, ਕਦਾਚਿ ਅਭਾਵਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਦੋਸਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੧੨੩. ਅਨਿਚ੍ਚਾਦੀਸੁ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਤੋ **ਅਨਿਚ੍ਚਾ।** ਤੇਹਿ ਤੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਸઙ੍ਗਮ੍ਮ ਸਮਾਗਮ੍ਮ ਕਤਾਤਿ **ਸਙ੍ਖਤਾ।** ਤਂ ਤਂ ਪਚ੍ਚਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਮ੍ਮਾ ਕਾਰਣੇਨੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਤਿ **ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਖਯੋ**ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਭਙ੍ਗਸ੍ਸ ਵੇਵਚਨਂ। ਯਞ੍ਹਿ ਭਿਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਖਿਯਤਿਪਿ ਵਯਤਿਪਿ ਵਿਰਜ੍ਝਤਿਪਿ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿਪਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਖਯਧਮ੍ਮਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਬ੍ਯਗਾ ਮੇਤਿ ਵਿਗਤਾਤਿ ਬ੍ਯਗਾ, ਵਿਗਤੋ ਨਿਰੁਦ੍ਧੋ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਿਂ ਪਨ ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਤੀਸੁਪਿ ਕਾਲੇਸੁ – ''ਏਸੋ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ, ਕਿਂ ਪਨ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ? ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕਸ੍ਸ ਹਿ ਥੁਸਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਖਾਣੁਕਸ੍ਸੇਵ ਨਿਚ੍ਚਲਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਵਨਮਕ੍ਕਟੋ ਵਿਯ ਅਞ੍ਞਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਮੁਞ੍ਚਤਿ। **ਅਨਿਚ੍ਚਸੁਖਦੁਕ੍ਖਵੋਕਿਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸੇਸੇਨ ਤਂ ਤਂ ਵੇਦਨਂ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਅਨਿਚ੍ਚਞ੍ਚੇਵ ਸੁਖਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਖਞ੍ਚ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੇਦਨਂ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਵੋਕਿਣ੍ਣਂ ਉਪ੍ਪਾਦਵਯਧਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ। ਵੇਦਨਾ ਹਿ ਤਿਵਿਧਾ ਚੇਵ ਉਪ੍ਪਾਦਵਯਧਮ੍ਮਾ ਚ, ਤਞ੍ਚੇਸ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ। ਇਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਨਿਚ੍ਚੋ ਚੇਵ ਅਤ੍ਤਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਚ ਬਹੂਨਂ ਵੇਦਨਾਨਂ ਉਪ੍ਪਾਦੋ। ਤਂ ਖੋ ਪਨੇਸ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਬਹੂਨਂ ਵੇਦਨਾਨਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਿ। ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ – ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਤੇਨਪੇਤਂ ਨਕ੍ਖਮਤਿ 'ਵੇਦਨਾ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੧੨੪. **ਯਤ੍ਥ ਪਨਾਵੁਸੋ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਸੁਦ੍ਧਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਸਬ੍ਬਸੋ ਵੇਦਯਿਤਂ ਨਤ੍ਥਿ। **ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵੇਦਨਾਵਿਰਹਿਤੇ ਤਾਲਵਣ੍ਟੇ ਵਾ ਵਾਤਪਾਨੇ ਵਾ ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਏਵਂ ਅਹਂਕਾਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸੁਦ੍ਧਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਅਹਮਸ੍ਮੀਤਿ ਨ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤੇਨਪਿ ਏਤਂ ਨਕ੍ਖਮਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਤਤ੍ਥ ਅਯਮਹਮਸ੍ਮੀਤਿ ਸਿਯਾ**ਤਿ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਤੇਸੁ ਵੇਦਨਾਧਮ੍ਮੇਸੁ ਤੀਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਏਕਧਮ੍ਮੋਪਿ ਅਯਂ ਨਾਮ ਅਹਮਸ੍ਮੀਤਿ ਏਵਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਸਿਯਾ। ਅਥ ਵਾ ਵੇਦਨਾਨਿਰੋਧਾ ਸਹੇਵ ਵੇਦਨਾਯ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇਸੁ ਤੇਸੁ ਤੀਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਅਯਮਹਮਸ੍ਮੀਤਿ ਵਾ ਅਹਮਸ੍ਮੀਤਿ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਸਸਵਿਸਾਣਸ੍ਸ ਤਿਖਿਣਭਾਵਂ ਵਿਯ ਤਂ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤੋ **ਨੋ ਹੇਤਂ ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਆਹ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਕਿਂ ਕਥਿਤਂ ਹੋਤਿ? ਵਟ੍ਟਕਥਾ ਕਥਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਭਗਵਾ ਹਿ ਵਟ੍ਟਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸੀਸੇਨ ਕਥੇਸਿ, ਕਤ੍ਥਚਿ ਤਣ੍ਹਾਸੀਸੇਨ, ਕਤ੍ਥਚਿ ਦਿਟ੍ਠਿਸੀਸੇਨ। ਤਤ੍ਥ ''ਪੁਰਿਮਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕੋਟਿ ਨਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ, 'ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਨਾਹੋਸਿ, ਅਥ ਪਚ੍ਛਾ ਸਮਭਵੀ'ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਥ ਚ ਪਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ ਇਦਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੬੧) ਏਵਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸੀਸੇਨ ਕਥਿਤਾ। ''ਪੁਰਿਮਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕੋਟਿ ਨਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ ਭਵਤਣ੍ਹਾਯ, 'ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਭਵਤਣ੍ਹਾ ਨਾਹੋਸਿ, ਅਥ ਪਚ੍ਛਾ ਸਮਭਵੀ'ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਥ ਚ ਪਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ ਇਦਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਭਵਤਣ੍ਹਾ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੬੨) ਏਵਂ ਤਣ੍ਹਾਸੀਸੇਨ ਕਥਿਤਾ। ''ਪੁਰਿਮਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕੋਟਿ ਨਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ ਭਵਦਿਟ੍ਠਿਯਾ, 'ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਭਵਦਿਟ੍ਠਿ ਨਾਹੋਸਿ, ਅਥ ਪਚ੍ਛਾ ਸਮਭਵੀ'ਤਿ, ਏਵਞ੍ਚੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਥ ਚ ਪਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ ਇਦਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਭਵਦਿਟ੍ਠੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਦਿਟ੍ਠਿਸੀਸੇਨ ਕਥਿਤਾ। ਇਧਾਪਿ ਦਿਟ੍ਠਿਸੀਸੇਨੇਵ ਕਥਿਤਾ।

ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕੋ ਹਿ ਸੁਖਾਦਿਵੇਦਨਂ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਹਙ੍ਕਾਰਮਮਙ੍ਕਾਰਪਰਾਮਾਸਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬਭਵਯੋਨਿਗਤਿ – ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਸਤ੍ਤਾਵਾਸੇਸੁ ਤਤੋ ਤਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਵਾਤੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤਨਾਵਾ ਵਿਯ ਸਤਤਂ ਸਮਿਤਂ ਪਰਿਬ੍ਭਮਤਿ, ਵਟ੍ਟਤੋ ਸੀਸਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂਯੇਵ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

੧੨੬. ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਮੂਲ੍ਹਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕਸ੍ਸ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਕਥਾਮਗ੍ਗੇਨ ਵਟ੍ਟਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਯਤੋ ਖੋ ਪਨ, ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਞ੍ਚ ਪਨ ਵਿਵਟ੍ਟਕਥਂ ਭਗਵਾ ਦੇਸਨਾਸੁ ਕੁਸਲਤ੍ਤਾ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਨਵਕਮ੍ਮਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਂ ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਕਾਰਕਸ੍ਸ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਵਿਹਾਰਿਨੋ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਆਰਭਨ੍ਤੋ **ਨੇਵ ਵੇਦਨਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਏਵ੍ਰੂਪੋ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ – ''ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਰੂਪਂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਓਲਾਰਿਕਂ ਵਾ ਸੁਖੁਮਂ ਵਾ ਹੀਨਂ ਵਾ ਪਣੀਤਂ ਵਾ ਯਂ ਦੂਰੇ ਵਾ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਾ, ਸਬ੍ਬਂ ਰੂਪਂ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ, ਏਕਂ ਸਮ੍ਮਸਨਂ। ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ, ਏਕਂ ਸਮ੍ਮਸਨਂ। ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ, ਏਕਂ ਸਮ੍ਮਸਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਸਨਞਾਣਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮੇਸੁ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨੇਵ ਵੇਦਨਂ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਂ, ਸੋ ਏਵਂ ਅਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ ਉਪਾਦਿਯਤੀਤਿ ਖਨ੍ਧਲੋਕਾਦਿਭੇਦੇ ਲੋਕੇ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿ ਏਕਧਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਿਯਨ੍ਤਿ ਵਾ ਨ ਉਪਾਦਿਯਤਿ।

ਅਨੁਪਾਦਿਯਂ ਨ ਪਰਿਤਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਨੁਪਾਦਿਯਨ੍ਤੋ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਮਾਨਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾਯਾਪਿ ਨ ਪਰਿਤਸ੍ਸਤਿ। **ਅਪਰਿਤਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਰਿਤਸ੍ਸਮਾਨੋ। **ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂਯੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਕਿਲੇਸਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ। ਏਵਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਪਵਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ **ਖੀਣਾ ਜਾਤੀ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਇਤਿ ਸਾ ਦਿਟ੍ਠੀਤਿ ਯਾ ਤਥਾਵਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਰਹਤੋ ਦਿਟ੍ਠਿ, ਸਾ ਏਵਂ ਦਿਟ੍ਠਿ। ''ਇਤਿਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠੀ''ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। ਯੋ ਤਥਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਅਰਹਾ, ਏਵਮਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਦਕਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਤਿ – ''ਅਰਹਾ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਏਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਅਰਹਨ੍ਤਂ ''ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨੇਵ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਨਯਾਨਂ ਅਵਸਾਨੇ – ''ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਯਾਵਤਾ ਆਨਨ੍ਦ ਅਧਿਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਤ੍ਤਕੋ ਅਧਿਵਚਨਸਙ੍ਖਾਤੋ ਵੋਹਾਰੋ ਅਤ੍ਥਿ। **ਯਾਵਤਾ ਅਧਿਵਚਨਪਥੋ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕੋ ਅਧਿਵਚਨਸ੍ਸ ਪਥੋ, ਖਨ੍ਧਾ ਆਯਤਨਾਨਿ ਧਾਤੁਯੋ ਵਾ ਅਤ੍ਥਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਪਞ੍ਞਾਵਚਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਵਚਰਿਤਬ੍ਬਂ ਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕਂ। **ਤਦਭਿਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਤਂ ਅਭਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਭਗਵਤਾ ਕਿਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ? ਤਨ੍ਤਾਕੁਲਪਦਸ੍ਸੇਵ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ ਦਸ੍ਸਿਤੋ।

ਸਤ੍ਤਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੭. ਇਦਾਨਿ ਯੋ – ''ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਯਸ੍ਮਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਚ – ''ਨ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਯਸ੍ਮਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਨਿਗਮਨਞ੍ਚ ਨਾਮਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਸਤ੍ਤ ਖੋ ਇਮਾਨਨ੍ਦ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਯੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਸਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਸਙ੍ਗੀਤਿਸੁਤ੍ਤੇ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੧੧) ਵੁਤ੍ਤਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿ,** ਵਿਞ੍ਞਾਣਪਤਿਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਦ੍ਵੇ ਚ ਆਯਤਨਾਨੀ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨਾਨਿ। ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨਞ੍ਹਿ ਇਧਾਯਤਨਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ – ''ਅਸਞ੍ਞਸਤ੍ਤਾਯਤਨਂ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਮੇਵ ਦੁਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ? ਵਟ੍ਟਪਰਿਯਾਦਾਨਤ੍ਥਂ। ਵਟ੍ਟਞ੍ਹਿ ਨ ਸੁਦ੍ਧਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਵਸੇਨ ਸੁਦ੍ਧਾਯਤਨਵਸੇਨ ਵਾ ਪਰਿਯਾਦਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਵਯੋਨਿਗਤਿਸਤ੍ਤਾਵਾਸਵਸੇਨ ਪਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਗਹਿਤਂ।

ਇਦਾਨਿ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਤਮਤ੍ਥਂ ਵਿਭਜਨ੍ਤੋ **ਕਤਮਾ ਸਤ੍ਤਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪੀ**ਤਿ ਨਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ, ਯਥਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਪਰਿਮਾਣੇਸੁ ਹਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲੇਸੁ ਅਪਰਿਮਾਣਾਨਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਾਦਿਵਸੇਨ ਦ੍ਵੇਪਿ ਏਕਸਦਿਸਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਯੇਪਿ ਹਿ ਕਤ੍ਥਚਿ ਯਮਕਭਾਤਰੋ ਵਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਸਣ੍ਠਾਨੇਨ ਵਾ ਏਕਸਦਿਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਆਲੋਕਿਤਵਿਲੋਕਿਤਕਥਿਤਹਸਿਤਗਮਨਠਾਨਾਦੀਹਿ ਵਿਸੇਸੋ ਹੋਤਿਯੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ **ਨਾਨਤ੍ਤਕਾਯਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਸਞ੍ਞਾ ਪਨ ਨੇਸਂ ਤਿਹੇਤੁਕਾਪਿ ਦ੍ਵਿਹੇਤੁਕਾਪਿ ਅਹੇਤੁਕਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਏਕਚ੍ਚੇ ਚ ਦੇਵਾ**ਤਿ ਛ ਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਾ। ਤੇਸੁ ਹਿ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਕਾਯੋ ਨੀਲੋ ਹੋਤਿ, ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਪੀਤਕਾਦਿਵਣ੍ਣੋ। ਸਞ੍ਞਾ ਪਨ ਨੇਸਂ ਦ੍ਵਿਹੇਤੁਕਾਪਿ ਤਿਹੇਤੁਕਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਹੇਤੁਕਾ ਨਤ੍ਥਿ।

ਏਕਚ੍ਚੇ ਚ ਵਿਨਿਪਾਤਿਕਾਤਿ ਚਤੁਅਪਾਯਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਰਮਾਤਾ ਯਕ੍ਖਿਨੀ, ਪਿਯਙ੍ਕਰਮਾਤਾ, ਫੁਸ੍ਸਮਿਤ੍ਤਾ, ਧਮ੍ਮਗੁਤ੍ਤਾਤਿ ਏਵਮਾਦਿਕਾ ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਵੇਮਾਨਿਕਾ ਪੇਤਾ। ਏਤੇਸਞ੍ਹਿ ਪੀਤਓਦਾਤਕਾਲ਼ਮਙ੍ਗੁਰਚ੍ਛਵਿਸਾਮਵਣ੍ਣਾਦਿਵਸੇਨ ਚੇਵ ਕਿਸਥੂਲਰਸ੍ਸਦੀਘਵਸੇਨ ਚ ਕਾਯੋ ਨਾਨਾ ਹੋਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਵਿਯ ਦ੍ਵਿਹੇਤੁਕਤਿਹੇਤੁਕਅਹੇਤੁਕਵਸੇਨ ਸਞ੍ਞਾਪਿ। ਤੇ ਪਨ ਦੇਵਾ ਵਿਯ ਨ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾ, ਕਪਣਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਿਯ ਅਪ੍ਪੇਸਕ੍ਖਾ, ਦੁਲ੍ਲਭਘਾਸਚ੍ਛਾਦਨਾ ਦੁਕ੍ਖਪੀਲ਼ਿਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਏਕਚ੍ਚੇ ਕਾਲ਼ਪਕ੍ਖੇ ਦੁਕ੍ਖਿਤਾ ਜੁਣ੍ਹਪਕ੍ਖੇ ਸੁਖਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਖਸਮੁਸ੍ਸਯਤੋ ਵਿਨਿਪਤਿਤਤ੍ਤਾ **ਵਿਨਿਪਾਤਿਕਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਯੇ ਪਨੇਤ੍ਥ ਤਿਹੇਤੁਕਾ ਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋਪਿ ਹੋਤਿ, ਪਿਯਙ੍ਕਰਮਾਤਾ ਹਿ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਸਜ੍ਝਾਯਤੋ ਸੁਤ੍ਵਾ –

''ਮਾ ਸਦ੍ਦਮਕਰਿ ਪਿਯਙ੍ਕਰ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮਪਦਾਨਿ ਭਾਸਤਿ।
ਅਪਿ ਧਮ੍ਮਪਦਂ ਵਿਜਾਨਿਯ, ਪਟਿਪਜ੍ਜੇਮ ਹਿਤਾਯ ਨੋ ਸਿਯਾ।

ਪਾਣੇਸੁ ਚ ਸਂਯਮਾਮਸੇ, ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾ ਨ ਭਣਾਮਸੇ।
ਸਿਕ੍ਖੇਮ ਸੁਸੀਲਜਮਤ੍ਤਨੋ, ਅਪਿ ਮੁਚ੍ਚੇਮ ਪਿਸਾਚਯੋਨਿਯਾ''ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੪੦)।

ਏਵਂ ਪੁਤ੍ਤਕਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਤਾ। ਉਤ੍ਤਰਮਾਤਾ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਜਾਤਾ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਕਾਯਿਕਾਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪਾਰਿਸਜ੍ਜਬ੍ਰਹ੍ਮਪੁਰੋਹਿਤਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ। **ਪਠਮਾਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਪਠਮੇਨ ਝਾਨੇਨ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਤੇਸੁ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪਾਰਿਸਜ੍ਜਾ ਪਨ ਪਰਿਤ੍ਤੇਨ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਤੇਸਂ ਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਤਤਿਯੋ ਭਾਗੋ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ। ਬ੍ਰਹ੍ਮਪੁਰੋਹਿਤਾ ਮਜ੍ਝਿਮੇਨ, ਤੇਸਂ ਉਪਡ੍ਢਕਪ੍ਪੋ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ, ਕਾਯੋ ਚ ਤੇਸਂ ਵਿਪ੍ਫਾਰਿਕਤਰੋ ਹੋਤਿ। ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਪਣੀਤੇਨ, ਤੇਸਂ ਕਪ੍ਪੋ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ, ਕਾਯੋ ਪਨ ਤੇਸਂ ਅਤਿਵਿਪ੍ਫਾਰਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਤੇ ਕਾਯਸ੍ਸ ਨਾਨਤ੍ਤਾ, ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਸਞ੍ਞਾਯ ਏਕਤ੍ਤਾ **ਨਾਨਤ੍ਤਕਾਯਾ ਏਕਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨੋ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਯਥਾ ਚ ਤੇ, ਏਵਂ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਸਤ੍ਤਾ। ਨਿਰਯੇਸੁ ਹਿ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਗਾਵੁਤਂ, ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਂ, ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਯੋਜਨਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਹੋਤਿ, ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਯੋਜਨਸਤਿਕੋ ਜਾਤੋ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨੇਸੁਪਿ ਕੇਚਿ ਖੁਦ੍ਦਕਾ, ਕੇਚਿ ਮਹਨ੍ਤਾ। ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯੇਪਿ ਕੇਚਿ ਸਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥਾ, ਕੇਚਿ ਸਤ੍ਤਤਿਹਤ੍ਥਾ, ਕੇਚਿ ਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਸੁਵਣ੍ਣਾ, ਕੇਚਿ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ ਕਾਲਕਞ੍ਜਿਕਾ ਅਸੁਰਾ। ਅਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ਦੀਘਪਿਟ੍ਠਿਕਪੇਤਾ ਨਾਮ ਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਿਕਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਞ੍ਞਾ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਅਕੁਸਲਵਿਪਾਕਅਹੇਤੁਕਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਆਪਾਯਿਕਾਪਿ ਨਾਨਤ੍ਤਕਾਯਾ ਏਕਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਜਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

ਆਭਸ੍ਸਰਾਤਿ ਦਣ੍ਡਉਕ੍ਕਾਯ ਅਚ੍ਚਿ ਵਿਯ ਏਤੇਸਂ ਸਰੀਰਤੋ ਆਭਾ ਛਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਛਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਤਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਸਰਤਿ ਵਿਸ੍ਸਰਤੀਤਿ ਆਭਸ੍ਸਰਾ। ਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚਕਨਯੇਨ ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਦ੍ਵਯਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਉਪਪਨ੍ਨਾ **ਪਰਿਤ੍ਤਾਭਾ** ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਦ੍ਵੇ ਕਪ੍ਪਾ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ। ਮਜ੍ਝਿਮਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਉਪਪਨ੍ਨਾ **ਅਪ੍ਪਮਾਣਾਭਾ** ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਪ੍ਪਾ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ। ਪਣੀਤਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਉਪਪਨ੍ਨਾ ਆਭਸ੍ਸਰਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਅਟ੍ਠ ਕਪ੍ਪਾ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ। ਇਧ ਪਨ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਗਹਿਤਾ। ਸਬ੍ਬੇਸਞ੍ਹਿ ਤੇਸਂ ਕਾਯੋ ਏਕਵਿਪ੍ਫਾਰੋਵ ਹੋਤਿ, ਸਞ੍ਞਾ ਪਨ ਅਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਮਤ੍ਤਾ ਵਾ ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰਾ ਵਾਤਿ ਨਾਨਾ।

ਸੁਭਕਿਣ੍ਹਾਤਿ ਸੁਭੇਨ ਓਕਿਣ੍ਣਾ ਵਿਕਿਣ੍ਣਾ, ਸੁਭੇਨ ਸਰੀਰਪ੍ਪਭਾਵਣ੍ਣੇਨ ਏਕਗ੍ਘਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤੇਸਞ੍ਹਿ ਆਭਸ੍ਸਰਾਨਂ ਵਿਯ ਨ ਛਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਛਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਭਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਪਞ੍ਚਕਨਯੇ ਪਨ ਪਰਿਤ੍ਤਮਜ੍ਝਿਮਪਣੀਤਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਸੋਲ਼ਸਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਚਤੁਸਟ੍ਠਿਕਪ੍ਪਾਯੁਕਾ **ਪਰਿਤ੍ਤਸੁਭਅਪ੍ਪਮਾਣਸੁਭਸੁਭਕਿਣ੍ਹਾ** ਨਾਮ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ

ਏਕਤ੍ਤੁਕਾਯਾ ਚੇਵ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞਾਯ ਏਕਤ੍ਤੁਸਞ੍ਞਿਨੋ ਚਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਵੇਹਪ੍ਫਲਾਪਿ** ਚਤੁਤ੍ਥਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਮੇਵ ਭਜਨ੍ਤਿ। **ਅਸਞ੍ਞਸਤ੍ਤਾ** ਵਿਞ੍ਞਾਣਾਭਾਵਾ ਏਤ੍ਥ ਸਙ੍ਗਹੰ ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਸਤ੍ਤਾਵਾਸੇਸੁ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਾ ਵਿਵਟ੍ਟਪਕ੍ਖੇ ਠਿਤਾ ਨ ਸਬ੍ਬਕਾਲਿਕਾ, ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧਸੁਞ੍ਞੇ ਲੋਕੇ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਸੋਲ਼ਸਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁਯੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਖਨ੍ਧਾਵਾਰਟ੍ਠਾਨਸਦਿਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਨੇਵ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿੰ ਨ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸੰ ਭਜਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ – ''ਨ ਖੋ ਪਨ ਸੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸੋ ਸੁਲਭਰੂਪੋ ਯੋ ਮਯਾ ਅਨਿਵੁਤ੍ਥਪੁਬ੍ਬੋ ਇਮਿਨਾ ਦੀਘੇਨ ਅਦ੍ਧੁਨਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸੇਹਿ ਦੇਵੇਹੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੬੦) ਇਮਿਨਾ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਾਪਿ ਚਤੁਤ੍ਥਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿੰ ਚਤੁਤ੍ਥਸਤ੍ਤਾਵਾਸੰਯੇਵ ਭਜਨ੍ਤੀਤਿ ਵਦਤਿ, ਤੰ ਅਪ੍ਪਟਿਬਾਹਿਯਤ੍ਤਾ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ।

ਸਬ੍ਬਸੋ ਰੂਪਸਞ੍ਞਾਨਨ੍ਤਿਆਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨੰ ਪਨ ਯਥੇਵ ਸਞ੍ਞਾਯ, ਏਵੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸਪਿ ਸੁਖੁਮਤ੍ਤਾ ਨੇਵ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਨਾਵਿਞ੍ਞਾਣੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤੀਸੁ ਅਵਤ੍ਵਾ ਆਯਤਨੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੧੨੮. ਤਤ੍ਰਾਤਿ ਤਾਸੁ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤੀਸੁ। **ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਤਞ੍ਚ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿੰ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਤਸ੍ਸਾ ਚ ਸਮੁਦਯ**ਨ੍ਤਿ ''ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਮੁਦਯਾ ਰੂਪਸਮੁਦਯੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੪੯) ਨਯੇਨ ਤਸ੍ਸਾ ਸਮੁਦਯਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਤਸ੍ਸਾ ਚ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮ**ਨ੍ਤਿ – ''ਅਵਿਜ੍ਜਾਨਿਰੋਧਾ ਰੂਪਨਿਰੋਧੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਤਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਅਸ੍ਸਾਦ**ਨ੍ਤਿ ਯੰ ਰੂਪੰ ਪਟਿਚ੍ਚ...ਪੇ॰... ਯੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੁਖੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ, ਅਯੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਦੋਤਿ, ਏਵੰ ਤਸ੍ਸਾ ਅਸ੍ਸਾਦਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਆਦੀਨਵ**ਨ੍ਤਿ ਯੰ ਰੂਪੰ...ਪੇ॰... ਯੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਅਨਿਚ੍ਚੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਵਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮੰ, ਅਯੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਆਦੀਨਵੋਤਿ, ਏਵੰ ਤਸ੍ਸਾ ਆਦੀਨਵਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਨਿਸ੍ਸਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਰੂਪਸ੍ਮਿੰ...ਪੇ॰... ਯੋ ਵਿਞ੍ਞਾਣੇ ਛਨ੍ਦਰਾਗਵਿਨਯੋ, ਛਨ੍ਦਰਾਗਪ੍ਪਹਾਨੰ, ਇਦੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਰਣਨ੍ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੬) ਏਵੰ ਤਸ੍ਸਾ ਨਿਸ੍ਸਰਣਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਕਲ੍ਲੰ ਨੁ ਤੇਨਾ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤੰ ਨੁ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਤੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿੰ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠੀਨੰ ਵਸੇਨ ਅਹਨ੍ਤਿ ਵਾ ਮਮਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤੁਨ੍ਤਿ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਰੂਪੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਵਸੇਨ, ਯਤ੍ਥ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਏਕਸ੍ਸ ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਸਮੁਦਯੋ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ। ਆਹਾਰਸਮੁਦਯਾ ਆਹਾਰਨਿਰੋਧਾਤਿ ਇਦਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਪਦੰ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ।

ਯਤੋ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਯਦਾ ਖੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ। **ਅਨੁਪਾਦਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਉਪਾਦਾਨੇਹਿ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ। **ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ। ਅਟ੍ਠ ਵਿਮੋਕ੍ਖੇ ਅਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਬਲੇਨੇਵ ਨਾਮਕਾਯਸ੍ਸ ਚ ਰੂਪਕਾਯਸ੍ਸ ਚ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੋ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕੋ ਚ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿੰ ਠਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੋ ਚਾਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧੋ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ – ''ਕਤਮੋ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ? ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨ ਹੇਵ ਖੋ ਅਟ੍ਠ ਵਿਮੋਕ੍ਖੇ ਕਾਯੇਨ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਯ ਚਸ੍ਸ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਸਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ (ਪੁ॰ ਪ॰ ੧੫)।

ਅਟ੍ਠਵਿਮੋਕ੍ਖਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੯. ਏਵੰ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਗਮਨਞ੍ਚ ਨਾਮਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਤਰਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਅਟ੍ਠ ਖੋ ਇਮੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਕੇਨਟ੍ਠੇਨ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ? ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਨਟ੍ਠੇਨ। ਕੋ ਪਨਾਯੰ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਨਟ੍ਠੋ ਨਾਮ? ਪਚ੍ਚਨੀਕਧਮ੍ਮੇਹਿ ਚ ਸੁਟ੍ਠੁ ਮੁਚ੍ਚਨਟ੍ਠੋ, ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚ ਅਭਿਰਤਿਵਸੇਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਮੁਚ੍ਚਨਟ੍ਠੋ, ਪਿਤੁਅਙ੍ਕੇ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਸ੍ਸ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਸਯਨੰ ਵਿਯ ਅਨਿਗ੍ਗਹਿਤਭਾਵੇਨ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕਤਾਯ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਪਵਤ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਅਯੰ ਪਨਤ੍ਥੋ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਵਿਮੋਕ੍ਖੇ ਨਤ੍ਥਿ, ਪੁਰਿਮੇਸੁ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਅਤ੍ਥਿ।

ਰੂਪੀ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਕੇਸਾਦੀਸੁ ਨੀਲਕਸਿਣਾਦੀਸੁ ਨੀਲਕਸਿਣਾਦਿਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਂ ਰੂਪਜ੍ਝਾਨਂ ਰੂਪਂ, ਤਦਸ੍ਸਤ੍ਥੀਤਿ ਰੂਪੀ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾਪਿ ਨੀਲਕਸਿਣਾਦੀਨਿ ਰੂਪਾਨਿ ਝਾਨਚਕ੍ਖੁਨਾ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾਵਤ੍ਥੁਕੇਸੁ ਕਸਿਣੇਸੁ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਨ ਰੂਪਸਞ੍ਞੀ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੇਸਾਦੀਸੁ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਿਤਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਿਨਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾਵ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ।

ਸੁਭਨ੍ਤ੍ਵੇਵ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸੁਵਿਸੁਦ੍ਧੇਸੁ ਨੀਲਾਦੀਸੁ ਵਣ੍ਣਕਸਿਣੇਸੁ ਝਾਨਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਨ੍ਤੋਅਪ੍ਪਨਾਯਂ ਸੁਭਨ੍ਤਿ ਆਭੋਗੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਯੋ ਪਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਂ ਸੁਭਂ ਕਸਿਣਮਾਰਮ੍ਮਣਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ, ਸੋ ਯਸ੍ਮਾ ਸੁਭਨ੍ਤਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਦੇਸਨਾ ਕਤਾ। ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਮਗ੍ਗੇ ਪਨ – ''ਕਥਂ ਸੁਭਨ੍ਤ੍ਵੇਵ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ? ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮੇਤ੍ਤਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਏਕਂ ਦਿਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ...ਪੇ॰... ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਕਰੁਣਾ, ਮੁਦਿਤਾ, ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਏਕਂ ਦਿਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ...ਪੇ॰... ਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸੁਭਂ ਤ੍ਵੇਵ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੨੧੨) ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਬ੍ਬਸੋ ਰੂਪਸਞ੍ਞਾਨਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। **ਅਯਂ ਅਟ੍ਠਮੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਅਯਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠਮੋ ਉਤ੍ਤਮੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਨਾਮ।

੧੩੦. **ਅਨੁਲੋਮ**ਨ੍ਤਿ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਪਰਿਯੋਸਾਨਾ। **ਪਟਿਲੋਮ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਯੋਸਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਆਦਿਤੋ। **ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਲੋਮ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਅਤਿਪਗੁਣਤ੍ਤਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤੀਨਂ ਅਟ੍ਠਤ੍ਵਾਵ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਸਞ੍ਚਰਣਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਯਤ੍ਥਿਚ੍ਛਕ**ਨ੍ਤਿ ਓਕਾਸਪਰਿਦੀਪਨਂ, ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਓਕਾਸੇ ਇਚ੍ਛਤਿ। **ਯਦਿਚ੍ਛਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਦੀਪਨਂ, ਯਂ ਯਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਇਚ੍ਛਤਿ। **ਯਾਵਤਿਚ੍ਛਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਦ੍ਧਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਦੀਪਨਂ , ਯਾਵਤਕਂ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਇਚ੍ਛਤਿ। **ਸਮਾਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਤਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਪਵਿਸਤਿ। ਵੁ**ਟ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਤਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਤਿਟ੍ਠਤਿ।

ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤੋਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਭਾਗੇਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ, ਅਰੂਪਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਰੂਪਕਾਯਤੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ, ਮਗ੍ਗੇਨ ਨਾਮਕਾਯਤੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ –

''ਅਚ੍ਚੀ ਯਥਾ ਵਾਤਵੇਗੇਨ ਖਿਤ੍ਤਾ, (ਉਪਸਿਵਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਅਤ੍ਥਂ ਪਲੇਤਿ ਨ ਉਪੇਤਿ ਸਙ੍ਖਂ।
ਏਵਂ ਮੁਨੀ ਨਾਮਕਾਯਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ,
ਅਤ੍ਥਂ ਪਲੇਤਿ ਨ ਉਪੇਤਿ ਸਙ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੧੦੮੦)।

ਸੋ ਪਨੇਸ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਚ ਅਨਾਗਾਮੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਰੋਧਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਚਾਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧੋ। ਕੇਚਿ ਪਨ – ''ਯਸ੍ਮਾ ਰੂਪਾਵਚਰਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਮ੍ਪਿ ਦੁਵਙ੍ਗਿਕਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਹਗਤਂ, ਅਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਮ੍ਪਿ ਤਾਦਿਸਮੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ ਰੂਪਾਵਚਰਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋਪਿ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ।

ਅਯਂ ਪਨ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤਪਞ੍ਹੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਲੋਹਪਾਸਾਦੇ ਸਮੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਤਿਪਿਟਕਚੂਲਸੁਮਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਚਿਰੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਪਤ੍ਤੋ । ਗਿਰਿਵਿਹਾਰੇ ਕਿਰ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਏਕਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਸ੍ਸ ਮੁਖਤੋ ਤਂ ਪਞ੍ਹਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਆਵੁਸੋ, ਹੇਟ੍ਠਾਲੋਹਪਾਸਾਦੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਵਣ੍ਣਯਤੋ ਨ ਕੇਨਚਿ ਸੁਤਪੁਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਥੇਰੋ ਅਵਚਾਤਿ? ਰੂਪਾਵਚਰਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਦੁਵਙ੍ਗਿਕਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਹਗਤਂ ਕਿਲੇਸੇ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤਿ, ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਪਨ ਆਸਨ੍ਨਪਕ੍ਖੇ ਵਿਰੂਹਨਟ੍ਠਾਨੇ

ਸਮੁਦਾਚਰਤਿ। ਇਮੇ ਹਿ ਕਿਲੇਸਾ ਨਾਮ ਪਞ੍ਚਵੋਕਾਰਭਵੇ ਨੀਲਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤਿ, ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਞ੍ਚ ਤੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਨ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਸੋ ਰੂਪੰ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਰੂਪਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਕਿਲੇਸੇ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੋਵ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤੋਤਿ, ਇਦੰ ਆਵੁਸੋ ਥੇਰੋ ਅਵਚ। ਇਦਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਇਦੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਆਹਰਿ – ‘‘ਕਤਮੋ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤੋ। ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਟ੍ਠਵਿਮੋਕ੍ਖੇ ਕਾਯੇਨ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਯ ਚਸ੍ਸ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਸਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤੋ’’ਤਿ (ਪੁ॰ ਪ॰ ੨੪)।

ਇਮਾਯ ਚ ਆਨਨ੍ਦ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਆਨਨ੍ਦ ਇਤੋ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤਿਤੋ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਇਤਿ ਸੁਮਙ੍ਗਲਵਿਲਾਸਿਨਿਯਾ ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯੰ

ਮਹਾਨਿਦਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਮਹਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੧. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਪਦਵਣ੍ਣਨਾ – **ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ**ਤਿ ਗਿਜ੍ਝਾ ਤਸ੍ਸ ਕੂਟੇਸੁ ਵਸਿਂਸੁ, ਗਿਜ੍ਝਸਦਿਸਂ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਕੂਟਂ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ। **ਅਭਿਯਾਤੁਕਾਮੋ**ਤਿ ਅਭਿਭਵਨਤ੍ਥਾਯ ਯਾਤੁਕਾਮੋ। **ਵਜ੍ਜੀ**ਤਿ ਵਜ੍ਜਿਰਾਜਾਨੋ। **ਏਵਂਮਹਿਦ੍ਧਿਕੇ**ਤਿ ਏਵਂ ਮਹਤਿਯਾ ਰਾਜਿਦ੍ਧਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇ, ਏਤੇਨ ਨੇਸਂ ਸਮਗ੍ਗਭਾਵਂ ਕਥੇਸਿ। **ਏਵਂਮਹਾਨੁਭਾਵੇ**ਤਿ ਏਵਂ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇ, ਏਤੇਨ ਨੇਸਂ ਹਤ੍ਥਿਸਿਪ੍ਪਾਦੀਸੁ ਕਤਸਿਕ੍ਖਤਂ ਕਥੇਸਿ, ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਸਿਕ੍ਖਿਤਾ ਵਤਿਮੇ ਲਿਚ੍ਛਵਿਕੁਮਾਰਕਾ, ਸੁਸਿਕ੍ਖਿਤਾ ਵਤਿਮੇ ਲਿਚ੍ਛਵਿਕੁਮਾਰਕਾ, ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮ ਸੁਖੁਮੇਨ ਤਾਲ਼ਚ੍ਛਿਗ੍ਗਲੇਨ ਅਸਨਂ ਅਤਿਪਾਤਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪੋਙ੍ਖਾਨੁਪੋਙ੍ਖਂ ਅਵਿਰਾਧਿਤ''ਨ੍ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੧੧੫)। **ਉਚ੍ਛੇਚ੍ਛਾਮੀ**ਤਿ ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਿ। **ਵਿਨਾਸੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਨਾਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਦਸ੍ਸਨਂ ਪਾਪੇਸ੍ਸਾਮਿ। **ਅਨਯਬਜਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨ ਅਯੋਤਿ ਅਨਯੋ, ਅਵਡ੍ਢਿਯਾ ਏਤਂ ਨਾਮਂ। ਹਿਤਞ੍ਚ ਸੁਖਞ੍ਚ ਵਿਯਸ੍ਸਤਿ ਵਿਕ੍ਖਿਪਤੀਤਿ ਬਜਸਨਂ, ਞਾਤਿਪਾਰਿਜੁਞ੍ਞਾਦੀਨਂ ਏਤਂ ਨਾਮਂ। **ਆਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਪਾਪਯਿਸ੍ਸਾਮਿ।

ਇਤਿ ਕਿਰ ਸੋ ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਇਮਂ ਯੁਦ੍ਧਕਥਮੇਵ ਕਥੇਤਿ, ਗਮਨਸਜ੍ਜਾ ਹੋਥਾਤਿ ਏਵਂ ਬਲਕਾਯਂ ਆਣਾਪੇਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਗਙ੍ਗਾਯਂ ਕਿਰ ਏਕਂ ਪਟ੍ਟਨਗਾਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਂ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਨੋ ਆਣਾ, ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਂ ਲਿਚ੍ਛਵੀਨਂ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਆਣਾਪਵਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਚ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦਤੋ ਮਹਗ੍ਘਭਣ੍ਡਂ ਓਤਰਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ – ''ਅਜ੍ਜ ਯਾਮਿ, ਸ੍ਵੇ ਯਾਮੀ''ਤਿ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਨੋ ਸਂਵਿਦਹਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਲਿਚ੍ਛਵਿਰਾਜਾਨੋ ਸਮਗ੍ਗਾ ਸਮ੍ਮੋਦਮਾਨਾ ਪੁਰੇਤਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਪਚ੍ਛਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤੇ ਪੁਨਸਂਵਚ੍ਛਰੇਪਿ ਤਥੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਸੋ ਬਲਵਾਘਾਤਜਾਤੋ ਤਦਾ ਏਵਮਕਾਸਿ।

ਤਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਗਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੁਦ੍ਧਂ ਨਾਮ ਭਾਰਿਯਂ, ਏਕੋਪਿ ਮੋਘਪ੍ਪਹਾਰੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਕੇਨ ਖੋ ਪਨ ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਪ੍ਪਰਾਧੋ ਹੋਤਿ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਚ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦਿਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਚ ਅਵਿਦੂਰੇ ਧੁਰਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ । ਸਚੇ ਮੇ ਗਤੇਨ ਕੋਚਿ ਅਤ੍ਥੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਨਤ੍ਥੇ ਪਨ ਸਤਿ ਕਿਂ ਰਞ੍ਞੋ ਤਤ੍ਥ ਗਮਨੇਨਾਤਿ ਵਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਵਸ੍ਸਕਾਰਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – **"ਅਥ ਖੋ ਰਾਜਾ...ਪੇ॰... ਆਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀ"**ਤਿ।

ਰਾਜਅਪਰਿਹਾਨਿਯਧਮ੍ਮਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੪. **ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਬੀਜਯਮਾਨੋ**ਤਿ ਥੇਰੋ ਵਤ੍ਤਸੀਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਬੀਜਤਿ, ਭਗਵਤੋ ਪਨ ਸੀਤਂ ਵਾ ਉਣ੍ਹਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਭਗਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨ੍ਤੇਤੁਕਾਮੋ **ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ**ਤਿ ਦਿਵਸਸ੍ਸ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਾਪਿ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਾਪਿ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾਵ। **ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਬਹੁਲਾ**ਤਿ ਹਿਯ੍ਯੋਪਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਮ੍ਹਾ, ਪੁਰਿਮਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਮ੍ਹਾ, ਪੁਨ ਅਜ੍ਜ ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਹੋਮਾਤਿ ਵੋਸਾਨਂ ਅਨਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਾ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਬਹੁਲਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ। **ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨੀ**ਤਿ – ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਅਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਾ ਹਿ ਦਿਸਾਵਿਦਿਸਾਸੁ ਆਗਤਂ ਸਾਸਨਂ ਨ ਸੁਣਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ – ''ਅਸੁਕਗਾਮਸੀਮਾ ਵਾ ਨਿਗਮਸੀਮਾ ਵਾ ਆਕੁਲਾ, ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਚੋਰਾ ਵਾ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਾ''ਤਿ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਚੋਰਾਪਿ ''ਪਮਤ੍ਤਾ ਰਾਜਾਨੋ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਗਾਮਨਿਗਮਾਦੀਨਿ ਪਹਰਨ੍ਤਾ ਜਨਪਦਂ ਨਾਸੇਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਰਾਜੂਨਂ ਪਰਿਹਾਨਿ ਹੋਤਿ। ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਾ ਪਨ ਤਂ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਣਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਬਲਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਮਿਤ੍ਤਮਦ੍ਦਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਚੋਰਾਪਿ – ''ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਰਾਜਾਨੋ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਵਗ੍ਗਬਨ੍ਧੇਹਿ ਵਿਚਰਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਰਾਜੂਨਂ ਵੁਦ੍ਧਿ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ ਨੋ ਪਰਿਹਾਨੀ''ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ**ਤਿ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ, ਅਵਸ੍ਸਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਵਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸਮਗ੍ਗਾਤਿਆਦੀਸੁ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਭੇਰਿਯਾ ਨਿਗ੍ਗਤਾਯ – ''ਅਜ੍ਜ ਮੇ ਕਿਚ੍ਚੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਮਙ੍ਗਲੰ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਿਕ੍ਖੇਪੰ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਨ ਸਮਗ੍ਗਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਭੇਰਿਸਦ੍ਦੰ ਪਨ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾਪਿ ਅਲਙ੍ਕਰਿਯਮਾਨਾਪਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਨਿਵਾਸੇਨ੍ਤਾਪਿ ਅਡ੍ਢਭੁਤ੍ਤਾ ਵਾ ਅਡ੍ਢਾਲਙ੍ਕਤਾ ਵਾ ਵਤ੍ਥੰ ਨਿਵਾਸਯਮਾਨਾ ਵਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਾ ਸਮਗ੍ਗਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਪਨ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋਵ ਅਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਾ ਨ ਸਮਗ੍ਗਾ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਏਵੰ ਵੁਟ੍ਠਿਤੇਸੁ ਹਿ ਯੇ ਪਠਮੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਏਵੰ ਹੋਤਿ – ''ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਬਾਹਿਰਕਥਾਵ ਸੁਤਾ, ਇਦਾਨਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਥਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਏਕਤੋ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਾ ਪਨ ਸਮਗ੍ਗਾ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਅਪਿਚ – ''ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਗਾਮਸੀਮਾ ਵਾ ਨਿਗਮਸੀਮਾ ਵਾ ਆਕੁਲਾ, ਚੋਰਾ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਾ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ – ''ਕੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਅਮਿਤ੍ਤਮਦ੍ਦਨੰ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ – ''ਅਹੰ ਪਠਮੰ, ਅਹੰ ਪਠਮ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਪਿ ਸਮਗ੍ਗਾ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਏਕਸ੍ਸ ਪਨ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਓਸੀਦਮਾਨੇ ਸੇਸਾ ਰਾਜਾਨੋ ਪੁਤ੍ਤਭਾਤਰੋ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੰ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਯਮਾਨਾਪਿ, ਆਗਨ੍ਤੁਕਰਾਜਾਨੰ – ''ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਗੇਹੰ ਗਚ੍ਛਤੁ, ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਗੇਹੰ ਗਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਏਕਤੋ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਪਿ, ਏਕਸ੍ਸ ਮਙ੍ਗਲੇ ਵਾ ਰੋਗੇ ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਵਾ ਪਨ ਤਾਦਿਸੇ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਸਬ੍ਬੇ ਤਤ੍ਥ ਸਹਾਯਭਾਵੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਪਿ ਸਮਗ੍ਗਾ ਵਜ੍ਜਿਕਰਣੀਯਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਨਾਮ।

ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਕਤੰ ਸੁਙ੍ਕੰ ਵਾ ਬਲਿੰ ਵਾ ਦਣ੍ਡੰ ਵਾ ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤਾ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਪੋਰਾਣਪਵੇਣਿਯਾ ਆਗਤਮੇਵ ਪਨ ਅਨਾਹਰਾਪੇਨ੍ਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਚੋਰੋਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਿਤੇ ਅਵਿਚਿਨਿਤ੍ਵਾਵ ਛੇਜ੍ਜਭੇਜ੍ਜੰ ਅਨੁਸਾਸੇਨ੍ਤਾ ਪੋਰਾਣੰ ਵਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮੰ ਸਮਾਦਾਯ ਨ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਤੇਸੰ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਾਨੰ ਅਭਿਨਵਸੁਙ੍ਕਾਦੀਹਿ ਪੀਲ਼ਿਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ – ''ਅਤਿਉਪਦ੍ਦੁਤਮ੍ਹ, ਕੋ ਇਮੇਸੰ ਵਿਜਿਤੇ ਵਸਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚੋਰਾ ਵਾ ਚੋਰਸਹਾਯਾ ਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਜਨਪਦੰ ਪਹਰਨ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਾਨੰ ਪਵੇਣੀਆਗਤਾਨਿ ਸੁਙ੍ਕਾਦੀਨਿ ਅਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨੰ ਕੋਸੋ ਪਰਿਹਾਯਤਿ। ਤਤੋ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਬਲਕਾਯਓਰੋਧਾਦਯੋ ਯਥਾਨਿਬਦ੍ਧੰ ਵਟ੍ਟੰ ਅਲਭਮਾਨਾ ਥਾਮੇਨ ਬਲੇਨ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਨੇਵ ਯੁਦ੍ਧਕ੍ਖਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਪਾਰਿਚਰਿਯਕ੍ਖਮਾ। ਪੋਰਾਣੰ ਵਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮੰ ਸਮਾਦਾਯ ਅਵਤ੍ਤਨ੍ਤਾਨੰ ਵਿਜਿਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ – ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪੁਤ੍ਤੰ ਪਿਤਰੰ ਭਾਤਰੰ ਅਚੋਰੰਯੇਵ ਚੋਰੋਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿੰਸੁ ਭਿਨ੍ਦਿੰਸੂ''ਤਿ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚੋਰਾ ਵਾ ਚੋਰਸਹਾਯਾ ਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਜਨਪਦੰ ਪਹਰਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਰਾਜੂਨੰ ਪਰਿਹਾਨਿ ਹੋਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਾਨੰ ਪਨ ''ਪਵੇਣੀਆਗਤਮੇਵ ਰਾਜਾਨੋ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠਾ ਕਸਿਵਾਣਿਜ੍ਜਾਦਿਕੇ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਅਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਾਨੰ ਪਵੇਣੀਆਗਤਾਨਿ ਸੁਙ੍ਕਾਦੀਨਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨੰ ਕੋਸੋ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਤਤੋ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਬਲਕਾਯਓਰੋਧਾਦਯੋ ਯਥਾਨਿਬਦ੍ਧੰ ਵਟ੍ਟੰ ਲਭਮਾਨਾ ਥਾਮਬਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਯੁਦ੍ਧਕ੍ਖਮਾ ਚੇਵ ਪਾਰਿਚਰਿਯਕ੍ਖਮਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਪੋਰਾਣੰ ਵਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਿਰ ਵਜ੍ਜਿਰਾਜਾਨੋ ''ਅਯੰ ਚੋਰੋ''ਤਿ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਿਤੇ ''ਗਣ੍ਹਥ ਨੰ ਚੋਰ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨੰ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਅਚੋਰੋ ਹੋਤਿ, ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਚੋਰੋ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਵੋਹਾਰਿਕਾਨੰ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਪਿ ਅਚੋਰੋ ਚੇ, ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤਿ। ਚੋਰੋ ਚੇ, ਸੁਤ੍ਤਧਰਾਨੰ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਪਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤ੍ਵਾ ਅਚੋਰੋ ਚੇ, ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤਿ। ਚੋਰੋ ਚੇ, ਅਟ੍ਠਕੁਲਿਕਾਨੰ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਪਿ ਤਥੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਪਤਿਸ੍ਸ, ਸੇਨਾਪਤਿ ਉਪਰਾਜਸ੍ਸ, ਉਪਰਾਜਾ ਰਞ੍ਞੋ, ਰਾਜਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤ੍ਵਾ ਅਚੋਰੋ ਚੇ, ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਚੋਰੋ ਹੋਤਿ, ਪਵੇਣੀਪੋਤ੍ਥਕੰ ਵਾਚਾਪੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ – ''ਯੇਨ ਇਦੰ ਨਾਮ ਕਤੰ, ਤਸ੍ਸ ਅਯੰ ਨਾਮ ਦਣ੍ਡੋ''ਤਿ ਲਿਖਿਤੰ। ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯੰ ਤੇਨ ਸਮਾਨੇਤ੍ਵਾ ਤਦਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਦਣ੍ਡੰ ਕਰੋਤਿ। ਇਤਿ ਏਤੰ ਪੋਰਾਣੰ ਵਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮੰ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਾਨੰ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨ ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ, ''ਰਾਜਾਨੋ ਪੋਰਾਣਪਵੇਣਿਯਾ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਏਤੇਸੰ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਮ੍ਹਾਕੰਯੇਵ ਦੋਸੋ''ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਰਾਜੂਨੰ ਵੁਦ੍ਧਿ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਜ੍ਜੀਨੰ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨੀ''ਤਿ।

ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਤੇਸੰ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਸੁਨ੍ਦਰਮੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਗਰੁੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਗਰੁਭਾਵੰ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾਵ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਮਾਨੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਮਨੇਨ ਪਿਯਾਯਨ੍ਤਿ। **ਪੂਜੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ। **ਸੋਤਬ੍ਬੰ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦਿਵਸਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਵਾਰੇ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਕਥੰ ਸੋਤਬ੍ਬੰ ਸਦ੍ਧਾਤਬ੍ਬੰ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੇ ਏਵੰ ਮਹਲ੍ਲਕਾਨੰ ਰਾਜੂਨੰ ਸਕ੍ਕਾਰਾਦੀਨਿ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਓਵਾਦਤ੍ਥਾਯ ਚ ਨੇਸੰ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਤੇਹਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾ ਅਨੋਵਦਿਯਮਾਨਾ ਕੀਲ਼ਾਪਸੁਤਾ ਰਜ੍ਜਤੋ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਤਥਾ

ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਮਹਲ੍ਲਕਰਾਜਾਨੋ – ''ਇਦਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਇਦਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਪੋਰਾਣਂ ਪਵੇਣਿਂ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਸਙ੍ਗਾਮਂ ਪਤ੍ਵਾਪਿ – ''ਏਵਂ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਉਪਾਯਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤੇਹਿ ਓਵਦਿਯਮਾਨਾ ਯਥਾਓਵਾਦਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਾ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ ਰਾਜਪ੍ਪਵੇਣਿਂ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨੀ''ਤਿ।

ਕੁਲਿਤ੍ਥਿਯੋਤਿ ਕੁਲਘਰਣਿਯੋ। **ਕੁਲਕੁਮਾਰਿਯੋ**ਤਿ ਅਨਿਵਿਦ੍ਧਾ ਤਾਸਂ ਧੀਤਰੋ। **ਓਕ੍ਕਸ੍ਸ ਪਸਯ੍ਹਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਓਕ੍ਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਪਸਯ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਾ ਪਸਯ੍ਹਾਕਾਰਸ੍ਸੇਵੇਤਂ ਨਾਮਂ। ''ਉਕ੍ਕਸ੍ਸਾ''ਤਿਪਿ ਪਠਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਓਕ੍ਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਵਕਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ। **ਪਸਯ੍ਹਾ**ਤਿ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਯਂ ਵਚਨਤ੍ਥੋ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਵਿਜਿਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ – ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗੇਹੇ ਪੁਤ੍ਤਮਾਤਰੋਪਿ, ਖੇਲ਼ਸਿਙ੍ਘਾਣਿਕਾਦੀਨਿ ਮੁਖੇਨ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਸਂਵਡ੍ਢਿਤਧੀਤਰੋਪਿ ਇਮੇ ਰਾਜਾਨੋ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਰੇ ਵਾਸੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਕੁਪਿਤਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚੋਰਾ ਵਾ ਚੋਰਸਹਾਯਾ ਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਜਨਪਦਂ ਪਹਰਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਪਨ ਵਿਜਿਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਾ ਸਕਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਰਾਜਕੋਸਂ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਵੁਦ੍ਧਿਹਾਨਿਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਵਜ੍ਜਿਚੇਤਿਯਾਨੀਤਿ ਵਜ੍ਜਿਰਾਜੂਨਂ ਵਜ੍ਜਿਰਟ੍ਠੇ ਚਿਤ੍ਤੀਕਤਟ੍ਠੇਨ ਚੇਤਿਯਾਨੀਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮਾਨਿ ਯਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨਾਨਿ। **ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾਨੀ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰੇ ਠਿਤਾਨਿ। ਬਾਹਿਰਾਨੀਤਿ ਬਹਿਨਗਰੇ ਠਿਤਾਨਿ । **ਦਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਦਿਨ੍ਨਂ। **ਕਤਪੁਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਂ। **ਨੋ ਪਰਿਹਾਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਪਰਿਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਪਵਤ੍ਤਮੇਵ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਬਲਿਂ ਪਰਿਹਾਪੇਨ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਦੇਵਤਾ ਆਰਕ੍ਖਂ ਸੁਸਂਵਿਹਿਤਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਜਨੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾਪਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਾਸਸੀਸਰੋਗਾਦਿਂ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਗਾਮੇ ਪਤ੍ਤੇ ਸਹਾਯਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਪਰਿਹਾਪੇਨ੍ਤਾਨਂ ਪਨ ਆਰਕ੍ਖਂ ਸੁਸਂਵਿਹਿਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸੁਖਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾਪਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਾਸਸੀਸਰੋਗਾਦਿਂ ਹਨਨ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਗਾਮਸੀਸੇ ਸਹਾਯਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਵੁਦ੍ਧਿਹਾਨਿਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਰਕ੍ਖਾਵਰਣਗੁਤ੍ਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਰਕ੍ਖਾ ਏਵ ਯਥਾ ਅਨਿਚ੍ਛਿਤਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਵਂ ਆਵਰਣਤੋ ਆਵਰਣਂ। ਯਥਾ ਇਚ੍ਛਿਤਂ ਨ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂ ਗੋਪਾਯਨਤੋ ਗੁਤ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਬਲਕਾਯੇਨ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਣਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਰਕ੍ਖਾਵਰਣਗੁਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਪਨ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਉਪਵਨੇ ਰੁਕ੍ਖੇ ਨ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਵਾਜਿਕਾ ਵਜ੍ਝਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਸੁ ਮਚ੍ਛੇ ਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਕਰਣਂ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਰਕ੍ਖਾਵਰਣਗੁਤ੍ਤਿ ਨਾਮ। **ਕਿਨ੍ਤਿ ਅਨਾਗਤਾ ਚਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਨੇਸਂ ਏਵਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨੋਤਿ ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਯੇ ਅਨਾਗਤਾਨਂ ਅਰਹਨ੍ਤਾਨਂ ਆਗਮਨਂ ਨ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ। ਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਚ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਹਂ ਨ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਨ ਸੁਣਨ੍ਤਿ, ਦਾਨਂ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਨ ਸੁਣਨ੍ਤਿ, ਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਸਂਵਿਦਹਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਅਵਣ੍ਣੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ – ''ਅਸੁਕੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਨ ਕਰੋਤਿ...ਪੇ॰... ਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਸਂਵਿਦਹਤੀ''ਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਤਸ੍ਸ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਪਿ ਨਗਰਂ ਨ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਅਨਾਗਤਾਨਂ ਅਰਹਨ੍ਤਾਨਂ ਅਨਾਗਮਨਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਆਗਤਾਨਮ੍ਪਿ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੇ ਅਸਤਿ ਯੇਪਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾ, ਤੇ – ''ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਤਾਵ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਮ੍ਹਾ, ਇਮੇਸਂ ਪਨ ਰਾਜੂਨਂ ਇਮਿਨਾ ਨੀਹਾਰੇਨ ਕੋ ਵਸਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਅਨਾਗਤੇਸੁ ਅਨਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਸੁ, ਆਗਤੇਸੁ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇਸੁ ਸੋ ਦੇਸੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਅਨਾਵਾਸੋ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਦੇਵਤਾਰਕ੍ਖਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਦੇਵਤਾਰਕ੍ਖਾਯ ਅਸਤਿ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਓਕਾਸਂ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਾ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਬ੍ਯਾਧਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਸੀਲਵਨ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਪਞ੍ਹਪੁਚ੍ਛਨਾਦਿਵਤ੍ਥੁਕਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਨਾਗਮੋ ਹੋਤਿ। ਵਿਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਨ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਕਣ੍ਹਪਕ੍ਖਵਿਪਰੀਤਸ੍ਸ ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਵੁਦ੍ਧਿਹਾਨਿਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੧੩੫. ਏਕਮਿਦਾਹਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਭਗਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਇਮਸ੍ਸ ਵਜ੍ਜਿਸਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਦੇਸਿਤਭਾਵਪ੍ਪਕਾਸਨਤ੍ਥਮਾਹ । ਤਤ੍ਥ **ਸਾਰਨ੍ਦਦੇ ਚੇਤਿਯੇ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਵਿਹਾਰੇ। ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਕਿਰ ਬੁਦ੍ਧੇ ਤਤ੍ਥ ਸਾਰਨ੍ਦਦਸ੍ਸ ਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਚੇਤਿਯਂ ਅਹੋਸਿ। ਅਥੇਤ੍ਥ

ਭਗਵਤੋ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰਾਪੇਸੁਂ, ਸੋ ਸਾਰਨ੍ਦਦੇ ਚੇਤਿਯੇ ਕਤਤ੍ਤਾ ਸਾਰਨ੍ਦਦਚੇਤਿਯਨ੍ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਤੋ।

ਅਕਰਣੀਯਾਤਿ ਅਕਾਤਬ੍ਬਾ, ਅਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਦਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। **ਯੁਦ੍ਧਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ, ਅਭਿਮੁਖਯੁਦ੍ਧੇਨ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਉਪਲਾਪਨਾਯਾ**ਤਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਲਾਪਨਂ। ਉਪਲਾਪਨਾ ਨਾਮ – ''ਅਲਂ ਵਿਵਾਦੇਨ, ਇਦਾਨਿ ਸਮਗ੍ਗਾ ਹੋਮਾ''ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਰਥਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਾਦੀਨਿ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਗਹਕਰਣਂ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਮਿਥੁਭੇਦਾਯਾ**ਤਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਿਥੁਭੇਦਂ। ਇਮਿਨਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਸਕ੍ਕਾ ਏਤੇ ਗਹੇਤੁਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਦਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਤੋ ਕਥਾਯ ਨਯਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਆਹ।

ਕਿਂ ਪਨ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਇਮਾਯ ਕਥਾਯ ਨਯਲਾਭਂ ਨ ਜਾਨਾਤੀਤਿ? ਆਮ, ਜਾਨਾਤਿ। ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਕਸ੍ਮਾ ਕਥੇਸੀਤਿ? ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ। ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ''ਮਯਾ ਅਕਥਿਤੇਪਿ ਕਤਿਪਾਹੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਥਿਤੇ ਪਨ ਸਮਗ੍ਗੇ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਤੀਹਿ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇਹਿ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਜੀਵਿਤਮੇਵ ਵਰਂ, ਏਤ੍ਤਕਞ੍ਹਿ ਜੀਵਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਭੂਤਂ ਪੁਞ੍ਞਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ। **ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਯਾਵ ਸੁਭਾਸਿਤਞ੍ਚਿਦਂ ਭੋਤਾ ਗੋਤਮੇਨਾ''ਤਿ ਵਾਚਾਯ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ। **ਪਕ੍ਕਾਮੀ**ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਤੋ। ਤਤੋ ਨਂ ਰਾਜਾ – ''ਕਿਂ ਆਚਰਿਯ, ਭਗਵਾ ਅਵਚਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ – ''ਯਥਾ ਭੋ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਜ੍ਜੀ ਕੇਨਚਿ ਗਹੇਤੁਂ, ਅਪਿ ਚ ਉਪਲਾਪਨਾਯ ਵਾ ਮਿਥੁਭੇਦੇਨ ਵਾ ਸਕ੍ਕਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤਤੋ ਨਂ ਰਾਜਾ – ''ਉਪਲਾਪਨਾਯ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦਯੋ ਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਭੇਦੇਨੇਵ ਤੇ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਕਿਂ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤੇਨ ਹਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਜ੍ਜਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਪਰਿਸਤਿ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਥ। ਤਤੋ ਅਹਂ – ''ਕਿਂ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਤੇਹਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇਹਿ ਕਸਿਵਾਣਿਜ੍ਜਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਜੀਵਨ੍ਤੁ ਏਤੇ ਰਾਜਾਨੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਤਤੋ ਤੁਮ੍ਹੇ – ''ਕਿਨ੍ਨੁ ਖੋ ਭੋ ਏਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਜ੍ਜਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਪਵਤ੍ਤਂ ਕਥਂ ਪਟਿਬਾਹਤੀ''ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯਾਥ, ਦਿਵਸਭਾਗੇ ਚਾਹਂ ਤੇਸਂ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਪੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਮਮ ਦੋਸਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਨਤਾਲਨਾਦੀਨਿ ਅਕਤ੍ਵਾਵ ਕੇਵਲਂ ਖੁਰਮੁਣ੍ਡਂ ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਗਰਾ ਨੀਹਰਾਪੇਥ। ਅਥਾਹਂ – ''ਮਯਾ ਤੇ ਨਗਰੇ ਪਾਕਾਰੋ ਪਰਿਖਾ ਚ ਕਾਰਿਤਾ, ਅਹਂ ਕਿਰ ਦੁਬ੍ਬਲਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਉਤ੍ਤਾਨਗਮ੍ਭੀਰਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਜਾਨਾਮਿ, ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਦਾਨਿ ਉਜੁਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਕ੍ਖਾਮਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹੇ – ''ਗਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯਾਥਾਤਿ। ਰਾਜਾ ਸਬ੍ਬਂ ਅਕਾਸਿ।

ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਤਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ – ''ਸਠੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਗਙ੍ਗਂ ਉਤ੍ਤਰਿਤੁਂ ਅਦਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਤਤ੍ਰ ਏਕਚ੍ਚੇਹਿ – ''ਅਮ੍ਹੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥਿਤਤ੍ਤਾ ਕਿਰ ਸੋ ਏਵਂ ਕਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਣੇ, ਏਤੂ''ਤਿ ਭਣਿਂਸੁ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਆਗਤਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸਿ, ਲਿਚ੍ਛਵਿਨੋ – ''ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਨ ਨਾਮ ਏਵਂ ਗਰੁਂ ਦਣ੍ਡਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ – ''ਕਿਂ ਤੇ ਤਤ੍ਰ ਠਾਨਨ੍ਤਰ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ''ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾਮਚ੍ਚੋਹਮਸ੍ਮੀ''ਤਿ। ਤਦੇਵ ਤੇ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਹੋਤੂਤਿ। ਸੋ ਸੁਟ੍ਠੁਤਰਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਕਰੋਤਿ, ਰਾਜਕੁਮਾਰਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਿਪ੍ਪਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ।

ਸੋ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਗੁਣੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਏਕਂ ਲਿਚ੍ਛਵਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ – ਦਾਰਕਾ ਕਸਨ੍ਤੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਆਮ, ਕਸਨ੍ਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਗੋਣੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾਤਿ? ਆਮ, ਦ੍ਵੇ ਗੋਣੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾਤਿ। ਏਤ੍ਤਕਂ ਵਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੋ। ਤਤੋ ਤਂ ਅਞ੍ਞੋ – ''ਕਿਂ ਆਚਰਿਯੋ ਆਹਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਅਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤੋ ''ਨ ਮੇ ਏਸ ਯਥਾਭੂਤਂ ਕਥੇਤੀ''ਤਿ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਜ੍ਜਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਦਿਵਸੇ ਏਕਂ ਲਿਚ੍ਛਵਿਂ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨੇਤ੍ਵਾ – ''ਕੇਨ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਨ ਭੁਤ੍ਤੋਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੋ। ਤਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਅਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤੋ ਤਥੇਵ ਭਿਜ੍ਜਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸਂ ਏਕਂ ਲਿਚ੍ਛਵਿਂ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨੇਤ੍ਵਾ – ''ਅਤਿਦੁਗ੍ਗਤੋਸਿ ਕਿਰਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਕੋ ਏਵਮਾਹਾਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਅਸੁਕੋ ਨਾਮ ਲਿਚ੍ਛਵੀਤਿ। ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨੇਤ੍ਵਾ – ''ਤ੍ਵਂ ਕਿਰ ਭੀਰੁਕਜਾਤਿਕੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਕੋ ਏਵਮਾਹਾਤਿ? ਅਸੁਕੋ ਨਾਮ ਲਿਚ੍ਛਵੀਤਿ। ਏਵਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਅਕਥਿਤਮੇਵ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਤੀਹਿ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇਹਿ ਤੇ ਰਾਜਾਨੋ

ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਦ੍ਵੇ ਏਕਮਗ੍ਗੇਨ ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਸਿ। ਲਿਚ੍ਛਵਿਨੇ – ''ਇਸ੍ਸਰਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤੁ, ਸੂਰਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਂਸੁ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ – ''ਅਯਂ ਦਾਨਿ ਕਾਲੋ, ਸੀਘਂ ਆਗਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਬਲਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਵੇਸਾਲਿਕਾ ਸੁਤ੍ਵਾ – ''ਰਞ੍ਞੋ ਗਙ੍ਗਂ ਉਤ੍ਤਰਿਤੁਂ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਸੁਂ। ਤਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਵਾ – ''ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ ਸੂਰਰਾਜਾਨੋ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਂਸੁ। ''ਨਗਰਪ੍ਪਵੇਸਨਂ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮ, ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਠਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਸੁਂ। ਏਕੋਪਿ ਨ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿ। ਯਥਾਵਿਵਟੇਹੇਵ ਦ੍ਵਾਰੇਹਿ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਤੋ।

ਭਿਕ੍ਖੁਅਪਰਿਹਾਨਿਯਧਮ੍ਮਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੬. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ **ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਦੂਰਵਿਹਾਰੇਸੁ ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੇ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਤਿਕਵਿਹਾਰੇਸੁ ਸਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ – ''ਸਨ੍ਨਿਪਤਥ, ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ; ਭਗਵਾ ਵੋ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਂ ਇਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ। **ਅਪਰਿਹਾਨਿਯੇ**ਤਿ ਅਪਰਿਹਾਨਿਕਰੇ, ਵੁਦ੍ਧਿਹੇਤੁਭੂਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਧਮ੍ਮੇ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਚਨ੍ਦਸਹਸ੍ਸਂ ਸੂਰਿਯਸਹਸ੍ਸਂ ਉਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚਤੁਕੂਟ੍ਕੇ ਗੇਹੇ ਅਨ੍ਤੋ ਤੇਲਦੀਪਸਹਸ੍ਸਂ ਉਜ੍ਜਾਲੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪਾਕਟੇ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥਯਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਵਜ੍ਜਿਸਤ੍ਤਕੇ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸਮੇਵ। ਇਧਾਪਿ ਚ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਅਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਦਿਸਾਸੁ ਆਗਤਸਾਸਨਂ ਨ ਸੁਣਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ – ''ਅਸੁਕਵਿਹਾਰਸੀਮਾ ਆਕੁਲਾ, ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਾ ਠਿਤਾ, ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਦੂਤਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਬਹੁਲਾ ਪੁਪ੍ਫਦਾਨਾਦੀਹਿ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ''ਪਮਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਰਾਸਿਭੂਤਾ ਸਾਸਨਂ ਓਸਕ੍ਕਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਪਨ ਤਂ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਣਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸੀਮਂ ਉਜੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਾਦਯੋ ਪਵਤ੍ਤਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਾਨਂ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਅਰਿਯਵਂਸਕੇ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਵਂਸਂ ਕਥਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਿਨਯਧਰੇਹਿ ਨਿਗ੍ਗਹਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ''ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਵਗ੍ਗਬਨ੍ਧੇਨ ਵਿਚਰਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਹਾਨਿਵੁਦ੍ਧਿਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਸਮਗ੍ਗਾਤਿਆਦੀਸੁ ਚੇਤਿਯਪਟਿਜਗ੍ਗਨਤ੍ਥਂ ਵਾ ਬੋਧਿਗੇਹਉਪੋਸਥਾਗਾਰਚ੍ਛਾਦਨਤ੍ਥਂ ਵਾ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤਂ ਵਾ ਠਪੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਓਵਾਦਂ ਵਾ ਦਾਤੁਕਾਮਤਾਯ – ''ਸਙ੍ਘੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਤੂ''ਤਿ ਭੇਰਿਯਾ ਵਾ ਘਣ੍ਟਿਯਾ ਵਾ ਆਕੋਟਿਤਾਯ – ''ਮਯ੍ਹਂ ਚੀਵਰਕਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਪਤ੍ਤੋ ਪਚਿਤਬ੍ਬੋ, ਮਯ੍ਹਂ ਨਵਕਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਨ ਸਮਗ੍ਗਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਸਬ੍ਬਂ ਪਨ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ – ''ਅਹਂ ਪੁਰਿਮਤਰਂ, ਅਹਂ ਪੁਰਿਮਤਰ''ਨ੍ਤਿ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਾ ਸਮਗ੍ਗਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਪਨ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋ ਅਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਾ ਸਮਗ੍ਗਾ ਨ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਵੁਟ੍ਠਿਤੇਸੁ ਹਿ ਯੇ ਪਠਮਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – ''ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਬਾਹਿਰਕਥਾਵ ਸੁਤਾ, ਇਦਾਨਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਥਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਾ ਪਨ ਸਮਗ੍ਗਾ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਅਪਿਚ ''ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਵਿਹਾਰਸੀਮਾ ਆਕੁਲਾ, ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਾ ਠਿਤਾ, ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਾਦਿਕਾਰਕਾ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ – ''ਕੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਨਿਗ੍ਗਹਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ – ''ਅਹਂ ਪਠਮਂ, ਅਹਂ ਪਠਮ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਪਿ ਸਮਗ੍ਗਾ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ ਨਾਮ।

ਆਗਨ੍ਤੁਕਂ ਪਨ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਇਮਂ ਪਰਿਵੇਣਂ ਯਾਹਿ, ਏਤਂ ਪਰਿਵੇਣਂ ਯਾਹਿ, ਅਯਂ ਕੋ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਪਿ, ਜਿਣ੍ਣਪਤ੍ਤਚੀਵਰਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵਤ੍ਤੇਨ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨਾਪਿ, ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਗਿਲਾਨਭੇਸਜ੍ਜਂ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨਾਪਿ, ਗਿਲਾਨਮੇਵ ਅਨਾਥਂ – ''ਅਸੁਕਪਰਿਵੇਣਂ ਯਾਹਿ, ਅਸੁਕਪਰਿਵੇਣਂ ਯਾਹੀ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਵੇਣੇ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤਾਪਿ, ਏਕੋ ਓਲਿਯਮਾਨਕੋ ਗਨ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਤਂ ਗਨ੍ਥਂ ਉਕ੍ਖਿਪਾਪੇਨ੍ਤਾਪਿ ਸਮਗ੍ਗਾ ਸਙ੍ਘਂ ਕਰਣੀਯਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਨਾਮ।

ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਨਵਂ ਅਧਮ੍ਮਿਕਂ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤਂ ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਵਾ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਾ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਪੁਰਾਣਸਨ੍ਥਤਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਯ। ਉਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਉਬ੍ਬਿਨਯਂ ਸਾਸਨਂ ਦੀਪੇਨ੍ਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਵਸ੍ਸਸਤਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਭਗਵਤਿ ਵੇਸਾਲਿਕਾ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਾ ਵਿਯ। ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਾ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਾ ਯਥਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਸਮਾਦਾਯ ਨ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕਾ ਵਿਯ। ਨਵਂ ਪਨ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤਂ ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਵਾ ਅਬਨ੍ਧਨ੍ਤਾ, ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਤੋ ਸਾਸਨਂ ਦੀਪੇਨ੍ਤਾ, ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਅਸਮੂਹਨਨ੍ਤਾ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਯਥਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਸੇਨੋ ਵਿਯ, ਆਯਸ੍ਮਾ ਯਸੋ ਕਾਕਣ੍ਡਕਪੁਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚ।

‘‘ਸੁਣਾਤੁ, ਮੇ ਆਵੁਸੋ ਸਙ੍ਘੋ, ਸਨ੍ਤਮ੍ਹਾਕਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਗਿਹਿਗਤਾਨਿ, ਗਿਹੀਨੋਪਿ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ‘ਇਦਂ ਵੋ ਸਮਣਾਨਂ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯਾਨਂ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਇਦਂ ਵੋ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ’ਤਿ। ਸਚੇ ਹਿ ਮਯਂ ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਸਮੂਹਨਿਸ੍ਸਾਮ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ – ‘ਧੂਮਕਾਲਿਕਂ ਸਮਣੇਨ ਗੋਤਮੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਯਾਵਿਮੇਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ, ਤਾਵਿਮੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਯਤੋ ਇਮੇਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਨ ਦਾਨਿਮੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤੀ’ਤਿ। ਯਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ, ਸਙ੍ਘੋ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ, ਯਥਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ (ਚੁਲ਼ਵ॰ ੪੪੨) –

ਇਮਂ ਤਨ੍ਤਿਂ ਠਪਯਨ੍ਤੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਵਿਯ ਚ। **ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ**ਾਤਿ ਸੀਲਾਦੀਹਿ ਗੁਣੇਹਿ ਵੁਡ੍ਢਿਯੇਵ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

ਥੇਰਾਤਿ ਥਿਰਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਥੇਰਕਾਰਕੇਹਿ ਗੁਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। ਬਹੂ ਰਤ੍ਤਿਯੋ ਜਾਨਨ੍ਤੀਤਿ **ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂ।** ਚਿਰਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤਾ।** ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਿਤੁਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਾਤਿ **ਸਙ੍ਘਪਿਤਰੋ।** ਪਿਤੁਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਸਙ੍ਘਂ ਪਰਿਨੇਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੀਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੀਤਿ **ਸਙ੍ਘਪਰਿਣਾਯਕਾ।**

ਯੇ ਤੇਸਂ ਸਕ੍ਕਾਰਾਦੀਨਿ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਓਵਾਦਤ੍ਥਾਯ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਵਾਰੇ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇਪਿ ਤੇਸਂ ਓਵਾਦਂ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਪਵੇਣੀਕਥਂ ਨ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਸਾਰਭੂਤਂ ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯਂ ਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤੇਹਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾ ਸੀਲਾਦੀਹਿ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਚ ਅਰਿਯਧਨੇਹੀਤਿ ਏਵਮਾਦੀਹਿ ਗੁਣੇਹਿ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਤੇਸਂ ਸਕ੍ਕਾਰਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇਪਿ ਤੇਸਂ ਓਵਾਦਂ ਦੇਨ੍ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ ਤੇ ਅਭਿਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਤੇ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਤੇ ਆਲੋਕਿਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਤੇ ਵਿਲੋਕਿਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਤੇ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਤੇ ਪਸਾਰਿਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਤੇ ਸਙ੍ਘਾਟਿਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਪਵੇਣੀਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਸਾਰਭੂਤਂ ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਰਸਹਿ ਧੁਤਙ੍ਗੇਹਿ ਦਸਹਿ ਕਥਾਵਤ੍ਥੂਹਿ ਅਨੁਸਾਸਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤੇਸਂ ਓਵਾਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸੀਲਾਦੀਹਿ ਗੁਣੇਹਿ ਵਡ੍ਢਮਾਨਾ ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥਂ ਅਨੁਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਹਾਨਿਵੁਦ੍ਧਿਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਪੁਨਬ੍ਭਵਦਾਨਂ ਪੁਨਬ੍ਭਵੋ, ਪੁਨਬ੍ਭਵੋ ਸੀਲਮਸ੍ਸਾਤਿ ਪੋਨੋਬ੍ਭਵਿਕਾ, ਪੁਨਬ੍ਭਵਦਾਯਿਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਤਸ੍ਮਾ **ਪੋਨੋਬ੍ਭਵਿਕਾਯ। ਨ ਵਸਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੇ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਕਾਰਣਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾਨਂ ਪਦਾਨੁਪਦਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਾਮਤੋ ਗਾਮਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਤਸ੍ਸਾ ਤਣ੍ਹਾਯ ਵਸਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਇਤਰੇ ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਹਾਨਿਵੁਦ੍ਧਿਯੋ ਪਾਕਟਾਯੇਵ।

ਆਰਞ੍ਞਕੇਸੂਤਿ ਪਞ੍ਚਧਨੁਸਤਿਕਪਚ੍ਛਿਮੇਸੁ। **ਸਾਪੇਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਸਤਣ੍ਹਾ ਸਾਲਯਾ। ਗਾਮਨ੍ਤਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਹਿ ਝਾਨਂ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਮਤ੍ਤੋਵ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਦਾਰਿਕਾਦਿਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਾਤਿ, ਯੇਨਸ੍ਸ ਅਧਿਗਤਵਿਸੇਸੋਪਿ ਹਾਯਤਿਯੇਵ। ਅਰਞ੍ਞੇ ਪਨ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਬੁਦ੍ਧਮਤ੍ਤੋ ਸੀਹਬ੍ਯਗ੍ਘਮੋਰਾਦੀਨਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਾਤਿ, ਯੇਨ ਆਰਞ੍ਞਕਂ ਪੀਤਿਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਗਾਮਨ੍ਤਸੇਨਾਸਨੇ ਝਾਨਂ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਰਞ੍ਞੇ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤਮੇਵ ਪਸਂਸਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਮੇਵ ਅਤ੍ਥਵਸਂ ਪਟਿਚ੍ਚ – ‘‘ਆਰਞ੍ਞਕੇਸੁ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਸਾਪੇਕ੍ਖਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਆਹ।

ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਥਵ੍ਵੇਵ ਸਤਿੰ ਉਪਟ੍ਠਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸਤਿੰ ਉਪਟ੍ਠਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਪੇਸਲਾ**ਤਿ ਪਿਯਸੀਲਾ। ਇਧਾਪਿ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨਂ ਆਗਮਨਂ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਨੇਵਾਸਿਕਾ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ । ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਪਤ੍ਤਚੀਵਰਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਆਸਨਪਞ੍ਞਾਪਨਤਾਲਵਣ੍ਟਗ੍ਗਹਣਾਦੀਨਿ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਨੇਸਂ ਅਵਣ੍ਣੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ – ''ਅਸੁਕਵਿਹਾਰਵਾਸਿਨੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਾ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਵਿਹਾਰਦ੍ਵਾਰੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਪਿ ਵਿਹਾਰਂ ਨ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਅਨਾਗਤਾਨਂ ਅਨਾਗਮਨਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਆਗਤਾਨਂ ਪਨ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੇ ਅਸਤਿ ਯੇਪਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾ, ਤੇ – ''ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਤਾਵ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾਮ੍ਹ, ਇਮੇਸਂ ਪਨ ਨੇਵਾਸਿਕਾਨਂ ਇਮਿਨਾ ਨੀਹਾਰੇਨ ਕੋ ਵਸਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸੋ ਵਿਹਾਰੋ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨਾਵਾਸੋਵ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਨੇਵਾਸਿਕਾ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਕਙ੍ਖਾਵਿਨੋਦਨਂ ਵਾ ਆਚਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਕਂ ਵਾ ਮਧੁਰਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਵਾ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਨੇਵ ਅਗ੍ਗਹਿਤਧਮ੍ਮਗ੍ਗਹਣਂ, ਨ ਗਹਿਤਸਜ੍ਝਾਯਕਰਣਂ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਨੇਸਂ ਹਾਨਿਯੇਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਵੁਦ੍ਧਿ।

ਯੇ ਪਨ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨਂ ਆਗਮਨਂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਸਦ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਸਨ੍ਨਾ, ਆਗਤਾਨਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨਂ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ, ਕਙ੍ਖਂ ਵਿਨੋਦੇਨ੍ਤਿ, ਮਧੁਰਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ – ''ਅਸੁਕਵਿਹਾਰਭਿਕ੍ਖੂ ਏਵਂ ਸਦ੍ਧਾ ਪਸਨ੍ਨਾ ਵਤ੍ਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਸਙ੍ਗਾਹਕਾ''ਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦੂਰਤੋਪਿ ਏਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਨੇਵਾਸਿਕਾ ਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ , ਸਮੀਪਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵੁਡ੍ਢਤਰਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਨਵਕਤਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਆਸਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ। ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ – ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਿਸ੍ਸਥ ਗਮਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। 'ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ – ''ਸਪ੍ਪਾਯਂ ਸੇਨਾਸਨਂ, ਸੁਲਭਾ ਭਿਕ੍ਖਾ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਵਿਨਯਧਰੋ ਚੇ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਿਨਯਂ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ। ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾਦਿਧਰੋ ਚੇ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਤਂ ਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ। ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨਂ ਥੇਰਾਨਂ ਓਵਾਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ। ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ''ਏਕਂ ਦ੍ਵੇ ਦਿਵਸਾਨਿ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਆਗਤਾਮ੍ਹ, ਇਮੇਸਂ ਪਨ ਸੁਖਸਂਵਾਸਤਾਯ ਦਸਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸਾਨਿ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਹਾਨਿਵੁਦ੍ਧਿਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੧੩੭. ਦੁਤਿਯਸਤ੍ਤਕੇ ਕਮ੍ਮਂ ਆਰਾਮੋ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਕਮ੍ਮਾਰਾਮਾ**ਤਿ। ਕਮ੍ਮੇ ਰਤਾਤਿ **ਕਮ੍ਮਰਤਾ। ਕਮ੍ਮਾਰਾਮਤਮਨੁਯੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਾ ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ। ਤਤ੍ਥ **ਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਇਤਿਕਾਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਚੀਵਰਵਿਚਾਰਣਂ, ਚੀਵਰਕਰਣਂ, ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਨਂ, ਸੂਚਿਘਰਂ, ਪਤ੍ਤਤ੍ਥਵਿਕਂ, ਅਸਂਬਦ੍ਧਕਂ, ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ, ਧਮਕਰਣਂ, ਆਧਾਰਕਂ, ਪਾਦਕਥਲਿਕਂ, ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨੀਆਦੀਨਂ ਕਰਣਨ੍ਤਿ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਹਿ ਏਤਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਕਲਦਿਵਸਂ ਏਤਾਨੇਵ ਕਰੋਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਸ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ। ਯੋ ਪਨ ਏਤੇਸਂ ਕਰਣਵੇਲਾਯਮੇਵ ਏਤਾਨਿ ਕਰੋਤਿ, ਉਦ੍ਦੇਸਵੇਲਾਯਂ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸਜ੍ਝਾਯਵੇਲਾਯਂ ਸਜ੍ਝਾਯਤਿ, ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਵਤ੍ਤਵੇਲਾਯਂ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਮਨਸਿਕਾਰਵੇਲਾਯਂ ਮਨਸਿਕਾਰਂ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਸੋ ਕਮ੍ਮਾਰਾਮੋ ਨਾਮ।

ਨ ਭਸ੍ਸਾਰਾਮਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋ ਇਤ੍ਥਿਵਣ੍ਣਪੁਰਿਸਵਣ੍ਣਾਦਿਵਸੇਨ ਆਲਾਪਸਲ੍ਲਾਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਯੇਵ ਦਿਵਸਞ੍ਚ ਰਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤਿ, ਏਵਰੂਪੇ ਭਸ੍ਸੇ ਪਰਿਯਨ੍ਤਕਾਰੀ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਯਂ ਭਸ੍ਸਾਰਾਮੋ ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵਂ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਤਿ, ਪਞ੍ਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ, ਅਯਂ ਅਪ੍ਪਭਸ੍ਸੋਵ ਭਸ੍ਸੇ ਪਰਿਯਨ੍ਤਕਾਰੀਯੇਵ। ਕਸ੍ਮਾ? ''ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਨਂ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦ੍ਵਯਂ ਕਰਣੀਯਂ – ਧਮ੍ਮੀ ਵਾ ਕਥਾ, ਅਰਿਯੋ ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੋ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੭੩) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ।

ਨ ਨਿਦ੍ਦਾਰਾਮਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਪਿ ਨਿਪਨ੍ਨੋਪਿ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਾਭਿਭੂਤੋ ਨਿਦ੍ਦਾਯਤਿਯੇਵ, ਅਯਂ ਨਿਦ੍ਦਾਰਾਮੋ ਨਾਮ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਕਰਜਕਾਯਗੇਲਞ੍ਞੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਭਵਙ੍ਗੇ ਓਤਰਤਿ , ਨਾਯਂ ਨਿਦ੍ਦਾਰਾਮੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ – ''ਅਭਿਜਾਨਾਮਹਂ ਅਗ੍ਗਿਵੇਸ੍ਸਨ, ਗਿਮ੍ਹਾਨਂ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਮਾਸੇ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਚਤੁਗ੍ਗੁਣਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਿਤਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੮੭)।

ਨ ਸਙ੍ਗਣਿਕਾਰਾਮਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋ ਏਕਸ੍ਸ ਦੁਤਿਯੋ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਤਤਿਯੋ ਤਿਣ੍ਣੰ ਚਤੁਤ੍ਥੋਤਿ ਏਵੰ ਸੰਸਟ੍ਠੋਵ ਵਿਹਰਤਿ, ਏਕਕੋ ਅਸ੍ਸਾਦੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਅਯੰ ਸਙ੍ਗਣਿਕਾਰਾਮੋ। ਯੋ ਪਨ ਚਤੂਸੁ ਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਏਕਕੋ ਅਸ੍ਸਾਦੰ ਲਭਤਿ, ਨਾਯੰ ਸਙ੍ਗਣਿਕਾਰਾਮੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਨ ਪਾਪਿਚ੍ਛਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਸਨ੍ਤਸਮ੍ਭਾਵਨਾਯ ਇਚ੍ਛਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ ਪਾਪਿਚ੍ਛਾ ਨਾਮ।

ਨ ਪਾਪਮਿਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਪਾਪਾ ਮਿਤ੍ਤਾ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਪਾਪਮਿਤ੍ਤਾ।** ਚਤੂਸੁ ਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਸਹ ਅਯਨਤੋ ਪਾਪਾ ਸਹਾਯਾ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਪਾਪਸਹਾਯਾ।** ਤਨ੍ਨਿਨ੍ਨਤਪ੍ਪੋਣਤਪ੍ਪਬ੍ਭਾਰਤਾਯ ਪਾਪੇਸੁ ਸਮ੍ਪਵਙ੍ਕਾਤਿ **ਪਾਪਸਮ੍ਪਵਙ੍ਕਾ।**

ਓਰਮਤ੍ਤਕੇਨਾਤਿ ਅਵਰਮਤ੍ਤਕੇਨ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਨ। **ਅਨ੍ਤਰਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਅਪਤ੍ਵਾਵ ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ। **ਵੋਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵੰ – ‘‘ਅਲਮੇਤ੍ਤਾਵਤਾ’’ਤਿ ਓਸਕ੍ਕਨੰ ਠਿਤਕਿਚ੍ਚਤੰ। ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ‘‘ਯਾਵ ਸੀਲਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਮਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਝਾਨਮਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਭਾਵਮਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਭਾਵਮਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਅਨਾਗਾਮਿਭਾਵਮਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਵੋਸਾਨੰ ਨ ਆਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨੀ’’ਤਿ।

੧੩੮. ਤਤਿਯਸਤ੍ਤਕੇ **ਸਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਤਤ੍ਥ ਆਗਮਨੀਯਸਦ੍ਧਾ, ਅਧਿਗਮਸਦ੍ਧਾ, ਪਸਾਦਸਦ੍ਧਾ, ਓਕਪ੍ਪਨਸਦ੍ਧਾਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾ ਸਦ੍ਧਾ। ਤਤ੍ਥ **ਆਗਮਨੀਯਸਦ੍ਧਾ** ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾਨੰ ਹੋਤਿ। **ਅਧਿਗਮਸਦ੍ਧਾ** ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ। ਬੁਦ੍ਧੋ ਧਮ੍ਮੋ ਸਙ੍ਘੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਪਸਾਦੋ **ਪਸਾਦਸਦ੍ਧਾ।** ਓਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਪਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਸਦ੍ਦਹਨੰ **ਓਕਪ੍ਪਨਸਦ੍ਧਾ।** ਸਾ ਦੁਵਿਧਾਪਿ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਤਾਯ ਹਿ ਸਦ੍ਧਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਦ੍ਧਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ, ਵਕ੍ਕਲਿਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੋ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਵਤ੍ਤੰ ਵਾ, ਬੋਧਿਯਙ੍ਗਣਵਤ੍ਤੰ ਵਾ ਕਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਉਪਜ੍ਝਾਯਵਤ੍ਤਆਚਰਿਯਵਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਵਤ੍ਤਾਨਿ ਪੂਰੇਤਿ। **ਹਿਰਿਮਨਾ**ਤਿ ਪਾਪਜਿਗੁਚ੍ਛਨਲਕ੍ਖਣਾਯ ਹਿਰਿਯਾ ਯੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਾ। **ਓਤ੍ਤਪ੍ਪੀ**ਤਿ ਪਾਪਤੋ ਭਾਯਨਲਕ੍ਖਣੇਨ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ।

ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ, ਪਟਿਵੇਧਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ। **ਪਰਿਯਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ। **ਪਟਿਵੇਧੋ**ਤਿ ਸਚ੍ਚਪ੍ਪਟਿਵੇਧੋ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਠਾਨੇ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਸਾ ਯੇਨ ਬਹੁ ਸੁਤਾ, ਸੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ। ਸੋ ਪਨੇਸ ਨਿਸ੍ਸਯਮੁਚ੍ਚਨਕੋ, ਪਰਿਸੁਪਟ੍ਠਾਕੋ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕੋ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਯੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਓਵਾਦਵਗ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਪਨ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ।

ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਾਤਿ ਯੇਸੰ ਕਾਯਿਕਞ੍ਚ ਚੇਤਸਿਕਞ੍ਚ ਵੀਰਿਯੰ ਆਰਦ੍ਧੰ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੇ ਕਾਯਸਙ੍ਗਣਿਕੰ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਚਤੂਸੁ ਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਅਟ੍ਠਆਰਬ੍ਭਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਏਕਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਕਾਯਿਕਵੀਰਿਯੰ ਆਰਦ੍ਧੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਯੇ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਗਣਿਕੰ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਏਕਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਗਮਨੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਿਲੇਸਸ੍ਸ ਠਾਨੰ ਪਾਪੁਣਿਤੁੰ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਠਾਨੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਿਲੇਸਸ੍ਸ ਨਿਸਜ੍ਜੰ, ਨਿਸਜ੍ਜਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਿਲੇਸਸ੍ਸ ਸਯਨੰ ਪਾਪੁਣਿਤੁੰ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਕਿਲੇਸੇ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਚੇਤਸਿਕਵੀਰਿਯੰ ਆਰਦ੍ਧੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤੀਤਿ ਚਿਰਕਤਾਦੀਨੰ ਸਰਿਤਾ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤਾ ਮਹਾਗਤਿਮ੍ਬਯਅਭਯਤ੍ਥੇਰਦੀਘਭਾਣਅਭਯਤ੍ਥੇਰਤਿਪਿਟਕਚੂਲਾਭਯਤ੍ਥੇਰਾ ਵਿਯ। ਮਹਾਗਤਿਮ੍ਬਯਅਭਯਤ੍ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਜਾਤਪਞ੍ਚਮਦਿਵਸੇ ਮਙ੍ਗਲਪਾਯਾਸੇ ਤੁਣ੍ਡੰ ਪਸਾਰੇਨ੍ਤੰ ਵਾਯਸੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਹੁੰ ਹੁਨ੍ਤਿ ਸਦ੍ਦਮਕਾਸਿ। ਅਥ ਸੋ ਥੇਰਕਾਲੇ – ‘‘ਕਦਾ ਪਟ੍ਠਾਯ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਰਥਾ’’ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ‘‘ਜਾਤਪਞ੍ਚਮਦਿਵਸੇ ਕਤਸਦ੍ਦਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ ਆਹ।

ਦੀਘਭਾਣਕਅਭਯਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਜਾਤਨੵਮਦਿੵਸੇ ਮਾਤਾ ਚੁਮ੍ਬਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਓਨਤਾ ਤਸ੍ਸਾ ਮੋਲ਼ਿ ਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵ । ਤਤੋ ਤੁਮ੍ਬਮਤ੍ਤਾਨਿ ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਉਰੇ ਪਤਿਤ੍ੵਾ ਦੁਕ੍ਖਂ ਜਨਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਥੇਰਕਾਲੇ – ''ਕਦਾ ਪਟ੍ਠਾਯ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਰਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ – ''ਜਾਤਨੵਮਦਿੵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਤਿਪਿਟਕਚੂਲ਼ਾਭਯਤ੍ਥੇਰੋ – ''ਅਨੁਰਾਧਪੁਰੇ ਤੀਣਿ ਦ੍ੵਾਰਾਨਿ ਪਿਦਹਾਪੇਤ੍ੵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਏਕੇਨ ਦ੍ੵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਕਤ੍ੵਾ – 'ਤ੍ੵਂ ਕਿਨ੍ਨਾਮੋ, ਤ੍ੵਂ ਕਿਨ੍ਨਾਮੋ'ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ੵਾ ਸਾਯਂ ਪੁਨ ਅਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ੵਾੵ ਤੇਸਂ ਨਾਮਾਨਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤੁਂ – ''ਸਕ੍ਕਾ ਆੵੁਸੋ''ਤਿ ਆਹ। ਏੵਰੂਪੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਨ੍ਧਾਯ – ''ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ੵੁਤ੍ਤਂ।

ਪਵ੍ਵੵਨ੍ਤੋਤਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਉਦਯਬ੍ਬਯਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾਯ ਪਵ੍ਵਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। ਅਪਿ ਚ ਦ੍ੵੀਹਿਪਿ ਏਤੇਹਿ ਪਦੇਹਿ ੵਿਪਸ੍ਸਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ੵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਭਾਰਭੂਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਤਿ ਚੇੵ ੵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਵ੍ਵਾ ਚ ਕਥਿਤਾ।

੧੩੯. ਚਤੁਤ੍ਥਸਤ੍ਤਕੇ ਸਤਿਯੇੵ ਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ **ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ**ਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਤਤ੍ਥ ਉਪਟ੍ਠਾਨਲਕ੍ਖਣੋ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ, ਪੵਿਚਯਲਕ੍ਖਣੋ ਧਮ੍ਮੵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ, ਪਗ੍ਗਹਲਕ੍ਖਣੋ ੵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ, ਫਰਣਲਕ੍ਖਣੋ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ, ਉਪਸਮਲਕ੍ਖਣੋ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ, ਅੵਿਕ੍ਖੇਪਲਕ੍ਖਣੋ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ, ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨਲਕ੍ਖਣੋ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ। **ਭਾੵੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਾ, ਛਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਧਮ੍ਮੵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਾ, ਨੵਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ੵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਾ, ਦਸਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਾ, ਸਤ੍ਤਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਾ, ਦਸਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਾ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਾ ੵਡ੍ਢੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਿਨਾ ੵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕੇ ਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਕਥੇਸਿ।

੧੪੦. ਪਞ੍ਚਮਸਤ੍ਤਕੇ **ਅਨਿਚ੍ਚਸਵ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਵ੍ਵਾ। **ਅਨਤ੍ਤਸਵ੍ਵਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇੵ ਨਯੋ। ਇਮਾ ਸਤ੍ਤ ਲੋਕਿਯੵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ''ਏਤਂ ਸਨ੍ਤਂ, ਏਤਂ ਪਣੀਤਂ, ਯਦਿਦਂ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰਸਮਥੋ ੵਿਰਾਗੋ ਨਿਰੋਧੋ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੯.੩੬) ਆਗਤੵਸੇਨੇਤ੍ਥ ਦ੍ੵੇ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ੵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੧੪੧. ਛਕ੍ਕੇ **ਮੇਤ੍ਤਂ ਕਾਯਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ। ੵ**ਚੀਕਮ੍ਮਮਨੋਕਮ੍ਮੇਸੁ**ਪਿ ਏਸੇੵ ਨਯੋ। ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ੵਸੇਨ ਆਗਤਾਨਿ ਗਿਹੀਸੁਪਿ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ । ਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਹਿ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕਧਮ੍ਮਪੂਰਣਂ ਮੇਤ੍ਤਂ ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ। ਗਿਹੀਨਂ ਚੇਤਿਯੵਨ੍ਦਨਤ੍ਥਾਯ ਬੋਧਿੵਨ੍ਦਨਤ੍ਥਾਯ ਸਙ੍ਘਨਿਮਨ੍ਤਨਤ੍ਥਾਯ ਗਮਨਂ, ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪੵਿਟ੍ਠਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦਿਸ੍ੵਾ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ, ਪਤ੍ਤਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ, ਆਸਨਪਵ੍ਵਾਪਨਂ, ਅਨੁਗਮਨਨ੍ਤਿ ਏੵਮਾਦਿਕਂ ਮੇਤ੍ਤਂ ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ।

ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਚਾਰਪਵ੍ਵਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਵ੍ਵਾਪਨਂ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਕਥਨਂ, ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ, ਤੇਪਿਟਕਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧੵਚਨਂ ਮੇਤ੍ਤਂ ੵਚੀਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ। ਗਿਹੀਨਂ ਚੇਤਿਯੵਨ੍ਦਨਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਾਮ , ਬੋਧਿੵਨ੍ਦਨਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਾਮ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸੵਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਦੀਪਮਾਲਪੁਪ੍ਫਪੂਜਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਤੀਣਿ ਸੁਚਰਿਤਾਨਿ ਸਮਾਦਾਯ ੵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮ, ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਦਸ੍ਸਾਮ, ੵਸ੍ਸੵਾਸਿਕਂ ਦਸ੍ਸਾਮ, ਅਜ੍ਜ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਦਸ੍ਸਾਮ, ਸਙ੍ਘਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ੵਾ ਖਾਦਨੀਯਾਦੀਨਿ ਸਂੵਿਦਹਥ, ਆਸਨਾਨਿ ਪਵ੍ਵਾਪੇਥ, ਪਾਨੀਯਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਥ, ਸਙ੍ਘਂ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ੵਾ ਆਨੇਥ, ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਥ, ਛਨ੍ਦਜਾਤਾ ਉਸ੍ਸਾਹਜਾਤਾ ੵੇਯ੍ਯਾੵਚ੍ਚਂ ਕਰੋਥਾਤਿਆਦਿਕਥਨਕਾਲੇ ਮੇਤ੍ਤਂ ੵਚੀਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ।

ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਤੋੵ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਰੀਰਪ੍ਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ, ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣੵਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਚ ਕਤ੍ੵਾ ੵਿੵਿਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ੵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ੵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸੁਖੀ ਹੋਨ੍ਤੁ ਅੵੇਰਾ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਾਤਿ ਚਿਨ੍ਤਨਂ ਮੇਤ੍ਤਂ ਮਨੋਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ। ਗਿਹੀਨਂ 'ਅਯ੍ਯਾ ਸੁਖੀ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਅੵੇਰਾ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਾ'ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਨਂ ਮੇਤ੍ਤਂ ਮਨੋਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ।

ਆਵਿ ਚੇਵ ਰਹੋ ਚਾਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਚ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਨਵਕਾਨਂ ਚੀਵਰਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਸਹਾਯਭਾਵਗਮਨਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਮੇਤ੍ਤਂ ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ। ਥੇਰਾਨਂ ਪਨ ਪਾਦਧੋਵਨਵਨ੍ਦਨਬੀਜਨਦਾਨਾਦਿਭੇਦਂ ਸਬ੍ਬਂ ਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਮੇਤ੍ਤਂ ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ। ਉਭਯੇਹਿਪਿ ਦੁਨ੍ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਂ ਦਾਰੁਭਣ੍ਡਾਦੀਨਂ ਤੇਸੁ ਅਵਮਞ੍ਞਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਦੁਨ੍ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਯ ਪਟਿਸਾਮਨਂ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਮੇਤ੍ਤਂ ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ।

ਦੇਵਤ੍ਥੇਰੋ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋਤਿ ਏਵਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਮੇਤ੍ਤਂ ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ। ਵਿਹਾਰੇ ਅਸਨ੍ਤਂ ਪਨ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕੁਹਿਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਵਤ੍ਥੇਰੋ, ਕੁਹਿਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ, ਕਦਾ ਨੁ ਖੋ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਵਂ ਮਮਾਯਨਵਚਨਂ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਮੇਤ੍ਤਂ ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ।

ਮੇਤ੍ਤਾਸਿਨੇਹਸਿਨਿਦ੍ਧਾਨਿ ਪਨ ਨਯਨਾਨਿ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨੇਨ ਮੁਖੇਨ ਓਲੋਕਨਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਮੇਤ੍ਤਂ ਮਨੋਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ। ਦੇਵਤ੍ਥੇਰੋ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਅਰੋਗੋ ਹੋਤੁ, ਅਪ੍ਪਾਬਾਧੋਤਿ ਸਮਨ੍ਨਾਹਰਣਂ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਮੇਤ੍ਤਂ ਮਨੋਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ।

ਲਾਭਾਤਿ ਚੀਵਰਾਦਯੋ ਲਦ੍ਧਪਚ੍ਚਯਾ। **ਧਮ੍ਮਿਕਾ**ਤਿ ਕੁਹਨਾਦਿਭੇਦਂ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਂ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵਤ੍ਤੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। **ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਪਤ੍ਤਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਕੋਟਿਯਾ ਪਤ੍ਤੇ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਗਤਂ ਦ੍ਵਿਤਿਕਟਚ੍ਛੁਭਿਕ੍ਖਾਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ । **ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਭਤ੍ਤਭੋਗੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਪਟਿਵਿਭਤ੍ਤਾ ਨਾਮ – ਆਮਿਸਪ੍ਪਟਿਵਿਭਤ੍ਤਞ੍ਚ, ਪੁਗ੍ਗਲਪ੍ਪਟਿਵਿਭਤ੍ਤਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ – ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਿਭਜਨਂ **ਆਮਿਸਪ੍ਪਟਿਵਿਭਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ। ''ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਿਭਜਨਂ ਪਨ **ਪੁਗ੍ਗਲਪ੍ਪਟਿਵਿਭਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ। ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਅਕਤ੍ਵਾ ਯੋ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਅਯਂ **ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਭਤ੍ਤਭੋਗੀ** ਨਾਮ।

ਸੀਲਵਨ੍ਤੇਹਿ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਹਿ ਸਾਧਾਰਣਭੋਗੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਾਧਾਰਣਭੋਗਿਨੋ ਇਦਂ ਲਕ੍ਖਣਂ, ਯਂ ਯਂ ਪਣੀਤਂ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਂ ਤਂ ਨੇਵ ਲਾਭੇਨ ਲਾਭਂ ਨਿਜਿਗੀਸਨਤਾਮੁਖੇਨ ਗਿਹੀਨਂ ਦੇਤਿ, ਨ ਅਤ੍ਤਨਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਚ – ''ਸਙ੍ਘੇਨ ਸਾਧਾਰਣਂ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਘਣ੍ਟਿਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਤਕਂ ਵਿਯ ਪਸ੍ਸਤਿ।

ਇਮਂ ਪਨ ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮਂ ਕੋ ਪੂਰੇਤਿ, ਕੋ ਨ ਪੂਰੇਤੀਤਿ? ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਤਾਵ ਨ ਪੂਰੇਤਿ। ਨ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲੋ ਪਨ ਵਤ੍ਤਂ ਅਖਣ੍ਡੇਨ੍ਤੋ ਪੂਰੇਤਿ। ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਵਤ੍ਤਂ – ਯੋ ਹਿ ਓਦਿਸ੍ਸਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁ ਵਾ ਪਿਤੁ ਵਾ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਦੀਨਂ ਵਾ ਦੇਤਿ, ਸੋ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਦੇਤਿ, ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮੋ ਪਨਸ੍ਸ ਨ ਹੋਤਿ, ਪਲਿਬੋਧਜਗ੍ਗਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮੋ ਹਿ ਮੁਤ੍ਤਪਲਿਬੋਧਸ੍ਸੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨ ਪਨ ਓਦਿਸ੍ਸਕਂ ਦੇਨ੍ਤੇਨ ਗਿਲਾਨਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕਆਗਨ੍ਤੁਕਗਮਿਕਾਨਞ੍ਚੇਵ ਨਵਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਚ ਸਙ੍ਘਾਟਿਪਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਏਤੇਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਥੇਰਾਸਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਥੋਕਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਯੋ ਯਤ੍ਤਕਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਤ੍ਤਕਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਵਸਿਟ੍ਠੇ ਅਸਤਿ ਪੁਨ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਾਸਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਂ ਯਂ ਪਣੀਤਂ, ਤਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸੇਸਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ''ਸੀਲਵਨ੍ਤੇਹੀ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ ਅਦਾਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਅਯਂ ਪਨ ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮੋ ਸੁਸਿਕ੍ਖਿਤਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਸੁਪੂਰੋ ਹੋਤਿ, ਨੋ ਅਸਿਕ੍ਖਿਤਾਯ ਪਰਿਸਾਯ। ਸੁਸਿਕ੍ਖਿਤਾਯ ਹਿ ਪਰਿਸਾਯ ਯੋ ਅਞ੍ਞਤੋ ਲਭਤਿ, ਸੋ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਅਞ੍ਞਤੋ ਅਲਭਨ੍ਤੋਪਿ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਨਾਤਿਰੇਕਂ। ਅਯਂ ਪਨ ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮੋ ਏਵਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਂ ਲਦ੍ਧਂ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਦ੍ਵਾਦਸਹਿ ਵਸ੍ਸੇਹਿ ਪੂਰਤਿ, ਨ ਤਤੋ ਓਰਂ। ਸਚੇ ਹਿ ਦ੍ਵਾਦਸਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮਪੂਰਕੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪੂਰਂ ਪਤ੍ਤਂ ਆਸਨਸਾਲਾਯਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਹਾਯਿਤੁਂ ਗਚ੍ਛਤਿ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਕਸ੍ਸੇਸੋ ਪਤ੍ਤੋਤਿ, ''ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮਪੂਰਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਆਹਰਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਚ ਰਿਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤਿ, ਅਥ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਰਿਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹਂ ਅਨਵਸੇਸੇਤ੍ਵਾਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਂਸੂ''ਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮੋ ਭਿਜ੍ਜਤਿ, ਪੁਨ ਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸਾਨਿ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ। ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਰਿਵਾਸਸਦਿਸੋ ਹੇਸ, ਸਕਿਂ ਖਣ੍ਡੇ ਜਾਤੇ ਪੁਨ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬੋਵ। ਯੋ ਪਨ – ''ਲਾਭਾ

ਵਤ ਮੇ, ਸੁਲਦ੍ਧੰ ਵਤ ਮੇ, ਯਸ੍ਸ ਮੇ ਪਤ੍ਤਗਤੰ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾਵ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਜਨੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਏਵੰ ਪੂਰਿਤਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਨ ਨੇਵ ਇਸ੍ਸਾ, ਨ ਮਚ੍ਛਰਿਯੰ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਪਿਯੋ ਹੋਤਿ, ਸੁਲਭਪਚ੍ਚਯੋ ਚ, ਪਤ੍ਤਗਤਮਸ੍ਸ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਮ੍ਪਿ ਨ ਖੀਯਤਿ, ਭਾਜਨੀਯਭਣ੍ਡਟ੍ਠਾਨੇ ਅਗ੍ਗਭਣ੍ਡੰ ਲਭਤਿ, ਭਯੇ ਵਾ ਛਾਤਕੇ ਵਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਦੇਵਤਾ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਰਿਮਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ – ਸੇਨਗਿਰਿਵਾਸੀ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਮਹਾਗਿਰਿਗਾਮੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਤਿ। ਪਞ੍ਞਾਸ ਮਹਾਥੇਰਾ ਨਾਗਦੀਪੰ ਚੇਤਿਯਵਨ੍ਦਨਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਗਿਰਿਗਾਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਲਦ੍ਧਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿੰਸੁ। ਥੇਰੋ ਪਨ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਲਦ੍ਧੰ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ? ਵਿਚਰਿਮ੍ਹ ਆਵੁਸੋਤਿ। ਸੋ ਤੇਸੰ ਅਲਦ੍ਧਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ ਯਾਵਾਹੰ ਆਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਤਾਵ ਇਧੇਵ ਹੋਥਾ’’ਤਿ। ਮਯੰ, ਆਵੁਸੋ, ਪਞ੍ਞਾਸ ਜਨਾ ਪਤ੍ਤਤੇਮਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਲਭਿਮ੍ਹਾਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਨੇਵਾਸਿਕਾ ਨਾਮ ਪਟਿਬਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਲਭਨ੍ਤਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਮਗ੍ਗਸਭਾਗੰ ਜਾਨਨ੍ਤੀਤਿ। ਥੇਰਾ ਆਗਮੇਸੁੰ। ਥੇਰੋ ਗਾਮੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਧੁਰਗੇਹੇਯੇਵ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ ਖੀਰਭਤ੍ਤੰ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰੰ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਠਿਤਾ। ਅਥ ਥੇਰਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਤ੍ਤੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ, ਸੋ ਤੰ ਆਦਾਯ ਥੇਰਾਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਥ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੰ ਆਹ। ਥੇਰੋ – ‘‘ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਏਤ੍ਤਕੇਹਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਲਦ੍ਧੰ, ਅਯੰ ਸੀਘਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ, ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ’’ਤਿ ਸੇਸਾਨੰ ਮੁਖੰ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਓਲੋਕਨਾਕਾਰੇਨੇਵ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਲਦ੍ਧਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ, ਨਿਕ੍ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਯਾਵਦਤ੍ਥੰ ਦਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਯਾਵਦਤ੍ਥੰ ਭੁਞ੍ਜਿ।

ਅਥ ਨੰ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਥੇਰਾ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ – ‘‘ਕਦਾ, ਆਵੁਸੋ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝੀ’’ਤਿ? ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋਤਿ। ਝਾਨਲਾਭੀਸਿ, ਆਵੁਸੋਤਿ? ਏਤਮ੍ਪਿ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਤ੍ਥੀਤਿ। ਨਨੁ, ਆਵੁਸੋ, ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਨ੍ਤਿ? ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੂਰਿਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪੂਰਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਚੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਹੋਤਿ, ਪਤ੍ਤਗਤੰ ਨ ਖੀਯਤੀਤਿ। ਤੇ ਸੁਤ੍ਵਾ – ‘‘ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸ, ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਮਿਦੰ ਤੁਯ੍ਹ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਇਦੰ ਤਾਵ – ‘‘ਪਤ੍ਤਗਤੰ ਨ ਖੀਯਤੀ’’ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥੁ।

ਅਯਮੇਵ ਪਨ ਥੇਰੋ ਚੇਤਿਯਪਬ੍ਬਤੇ ਗਿਰਿਭਣ੍ਡਮਹਾਪੂਜਾਯ ਦਾਨਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਕਿੰ ਵਰਭਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਦ੍ਵੇ ਸਾਟਕਾ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਏਤੇ ਮਯ੍ਹੰ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਮਚ੍ਚੋ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ – ‘‘ਏਕੋ ਦਹਰੋ ਏਵੰ ਵਦਤੀ’’ਤਿ। ਦਹਰਸ੍ਸ ਏਵੰ ਚਿਤ੍ਤੰ, ਮਹਾਥੇਰਾਨੰ ਪਨ ਸੁਖੁਮਸਾਟਕਾ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਮਹਾਥੇਰਾਨੰ ਦਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਠਪੇਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਿਤੇ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੇ ਠਪਿਤਾਪਿ ਤੇ ਸਾਟਕਾ ਹਤ੍ਥੰ ਨਾਰੋਹਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞੇ ਆਰੋਹਨ੍ਤਿ। ਦਹਰਸ੍ਸ ਦਾਨਕਾਲੇ ਪਨ ਹਤ੍ਥੰ ਆਰੁਲ੍ਹਾ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਅਮਚ੍ਚਸ੍ਸ ਮੁਖੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦਹਰੰ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਦਹਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮੰ ਧਮ੍ਮੰ ਕਦਾ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਪਰਿਯਾਯੇਨਾਪਿ ਅਸਨ੍ਤੰ ਅਵਦਨ੍ਤੋ – ‘‘ਨਤ੍ਥਿ ਮਯ੍ਹੰ ਮਹਾਰਾਜ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਨਨੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਵਚੁਤ੍ਥਾਤਿ। ਆਮ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮਪੂਰਕੋ ਅਹੰ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪੂਰਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਾਜਨੀਯਭਣ੍ਡਟ੍ਠਾਨੇ ਅਗ੍ਗਭਣ੍ਡੰ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ। ‘‘ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਮਿਦੰ ਤੁਯ੍ਹ’’ਨ੍ਤਿ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਇਦੰ – ‘‘ਭਾਜਨੀਯਭਣ੍ਡਟ੍ਠਾਨੇ ਅਗ੍ਗਭਣ੍ਡੰ ਪਾਪੁਣਾਤੀ’’ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥੁ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਤਿਸ੍ਸਭਯੇ ਪਨ ਭਾਤਰਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਨਾਗਤ੍ਥੇਰਿਯਾ ਅਨਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾਵ ਪਲਾਯਿੰਸੁ। ਥੇਰੀ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ – ‘‘ਅਤਿਵਿਯ ਅਪ੍ਪਨਿਗ੍ਘੋਸੋ ਗਾਮੋ, ਉਪਧਾਰੇਥ ਤਾਵਾ’’ਤਿ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਹ। ਤਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਗਤਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਆਗਮ੍ਮ ਥੇਰਿਯਾ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਸਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਤੇਸੰ ਗਤਭਾਵੰ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਦ੍ਦੇਸਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇਸੁਯੇਵ ਯੋਗੰ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾਯੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਦ੍ਵਾਦਸਮਾ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਗ੍ਰੋਧਮੂਲੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਰੁਕ੍ਖੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾਦੇਵਤਾ ਦ੍ਵਾਦਸਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਦਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਯ੍ਯੇ, ਮਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਥ, ਨਿਚ੍ਚੰ ਇਧੇਵ ਏਥਾ’’ਤਿ ਆਹ।

ਥੇਰਿਯਾ ਪਨ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ ਨਾਗਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ – ''ਮਹਨ੍ਤੰ ਭਯੰ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਇਧ ਯਾਪੇਤੁੰ, ਪਰਤੀਰੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਦ੍ਵਾਦਸਮੋਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਥੇਰਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਭਾਤਰਗਾਮੰ ਆਗਤੋ। ਥੇਰੀ – ''ਥੇਰਾ ਆਗਤਾ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਿੰ ਅਯ੍ਯਾਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਸਾ – ''ਅਜ੍ਜ ਏਕਦਿਵਸੰ ਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਸ੍ਵੇ ਗਮਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰਾ ਵਿਹਾਰੰ ਅਗਮੰਸੁ।

ਥੇਰੀ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ – ''ਵਟ੍ਟਿਸ੍ਸਤਿ ਥੇਰੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਤਾਤ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ , ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾਤਿ। ''ਵਟ੍ਟਿਸ੍ਸਤਿ ਥੇਰੀ''ਤਿ। ਸਾ ਪਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਖਿਪਿ। ਪਤ੍ਤੋ ਆਕਾਸੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਥੇਰੋ – ''ਸਤ੍ਤਤਾਲਮਤ੍ਤੇ ਠਿਤਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਭਤ੍ਤਮੇਵ ਥੇਰੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ – ''ਭਯੰ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਕਾਲੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਭਯੇ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇ ਅਰਿਯਵੰਸੰ ਕਥਯਮਾਨੋ, 'ਭੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਭਤ੍ਤੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੀਤਿਨਾਮਯਿਤ੍ਥਾ'ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਨੁਵਦਿਯਮਾਨੋ ਸਨ੍ਥਮ੍ਭੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਹੋਥ ਥੇਰਿਯੋ''ਤਿ ਮਗ੍ਗੰ ਆਰੁਹਿ।

ਰੁਕ੍ਖਦੇਵਤਾਪਿ – ''ਸਚੇ ਥੇਰੋ ਥੇਰਿਯਾ ਹਤ੍ਥਤੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਨੰ ਨਿਵਤ੍ਤੇਸ੍ਸਾਮਿ। ਸਚੇ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਨਿਵਤ੍ਤੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਮਾਨਾ ਠਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਗਮਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਾ ਓਰੁਯ੍ਹ ਪਤ੍ਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਥਾਤਿ ਪਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰੰ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੰਯੇਵ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਦਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੰ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਾਨਿ ਉਪਟ੍ਠਹਿ। ਇਦੰ – ''ਦੇਵਤਾ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥੁ। ਤਤ੍ਰ ਹਿ ਥੇਰੀ ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮਪੂਰਿਕਾ ਅਹੋਸਿ।

ਅਖਣ੍ਡਾਨੀਤਿਆਦੀਸੁ ਯਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਸੁ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਵਾ ਅਨ੍ਤੇ ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਭਿਨ੍ਨੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸੀਲੰ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਛਿਨ੍ਨਸਾਟਕੋ ਵਿਯ **ਖਣ੍ਡੰ** ਨਾਮ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਵੇਮਜ੍ਝੇ ਭਿਨ੍ਨੰ, ਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਛਿਦ੍ਦਸਾਟਕੋ ਵਿਯ **ਛਿਦ੍ਦੰ** ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਭਿਨ੍ਨਾਨਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਿਟ੍ਠਿਯੰ ਵਾ ਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਵਾ ਉਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਿਸਭਾਗਵਣ੍ਣੇਨ ਕਾਲ਼ਰਤ੍ਤਾਦੀਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰਵਣ੍ਣਾ ਗਾਵੀ ਵਿਯ **ਸਬਲੰ** ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਵਿਸਭਾਗਬਿਨ੍ਦੁਚਿਤ੍ਰਾ ਗਾਵੀ ਵਿਯ **ਕਮ੍ਮਾਸੰ** ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਨਸਬ੍ਬੰ ਅਭਿਨ੍ਨਾਨਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਾਨਿ ਸੀਲਾਨਿ **ਅਖਣ੍ਡਾਨਿ ਅਚ੍ਛਿਦ੍ਦਾਨਿ ਅਸਬਲਾਨਿ ਅਕਮ੍ਮਾਸਾਨਿ** ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਾਨਿ ਪਨੇਤਾਨਿ ਤਣ੍ਹਾਦਾਸਬ੍ਯਤੋ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਭੁਜਿਸ੍ਸਭਾਵਕਰਣਤੋ **ਭੁਜਿਸ੍ਸਾਨਿ।** ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਵਿਞ੍ਞੂਹਿ ਪਸਤ੍ਥਤ੍ਤਾ **ਵਿਞ੍ਞੂਪਸਤ੍ਥਾਨਿ,** ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠੀਹਿ ਅਪਰਾਮਟ੍ਠਤ੍ਤਾ – ''ਇਦੰ ਨਾਮ ਤ੍ਵੰ ਆਪਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਕੇਨਚਿ ਪਰਾਮਟ੍ਠੁੰ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤ੍ਤਾ ਚ **ਅਪਰਾਮਟ੍ਠਾਨਿ,** ਉਪਚਾਰਸਮਾਧਿੰ ਵਾ ਅਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧਿੰ ਵਾ ਸੰਵਤ੍ਤਯਨ੍ਤੀਤਿ **ਸਮਾਧਿਸੰਵਤ੍ਤਨਿਕਾਨੀ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ।

ਸੀਲਸਾਮਞ੍ਞਗਤਾ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਦਿਸਾਭਾਗੇਸੁ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮਾਨਭਾਵੂਪਗਤਸੀਲਾ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦੀਨਞ੍ਹਿ ਸੀਲੰ ਸਮੁਦ੍ਦਨ੍ਤਰੇਪਿ ਦੇਵਲੋਕੇਪਿ ਵਸਨ੍ਤਾਨੰ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦੀਨੰ ਸੀਲੇਨ ਸਮਾਨਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਮਗ੍ਗਸੀਲੇ ਨਾਨਤ੍ਤੰ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਯਾਯੰ ਦਿਟ੍ਠੀਤਿ ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ। **ਅਰਿਯਾ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੋਸਾ। ਨਿਯ੍ਯਾਤੀਤਿ **ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਾ। ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯੋ ਤਥਾਕਾਰੀ ਹੋਤਿ। **ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਯਾਯਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਯਤ੍ਥੰ। **ਦਿਟ੍ਠਿਸਾਮਞ੍ਞਗਤਾ**ਤਿ ਸਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਭਾਵੰ ਉਪਗਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵਾ**ਤਿ ਏਵੰ ਵਿਹਰਨ੍ਤਾਨੰ ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨੀਤਿ।

੧੪੨. ਏਤਦੇਵ ਬਹੁਲਨ੍ਤਿ ਆਸਨ੍ਨਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਓਵਦਨ੍ਤੋ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਏਤੰਯੇਵ ਧਮ੍ਮਿੰ ਕਥੰ ਕਰੋਤਿ। **ਇਤਿ ਸੀਲ**ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਸੀਲੰ, ਏਤ੍ਤਕੰ ਸੀਲੰ। ਏਤ੍ਥ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲੰ **ਸੀਲੰ** ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾ **ਸਮਾਧਿ,** ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾ **ਪਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਸੀਲਪਰਿਭਾਵਿਤੋ**ਤਿ ਆਦੀਸੁ ਯਸ੍ਮਿੰ ਸੀਲੇ ਠਤ੍ਵਾਵ ਮਗ੍ਗਸਮਾਧਿੰ ਫਲਸਮਾਧਿੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ। ਏਸੋ ਤੇਨ ਸੀਲੇਨ ਪਰਿਭਾਵਿਤੋ

ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤਿ, ਮਹਾਨਿਸੰਸੋ। ਯਮ੍ਹਿ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਠਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਂ ਫਲਪਞ੍ਞਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਸਾ ਤੇਨ ਸਮਾਧਿਨਾ ਪਰਿਭਾਵਿਤਾ ਮਹਪ੍ਫਲਾ ਹੋਤਿ, ਮਹਾਨਿਸੰਸਾ। ਯਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਠਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਂ ਫਲਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਤਾਯ ਪਰਿਭਾਵਿਤਂ **ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਆਸਵੇਹਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ।**

ਯਥਾਭਿਰਨ੍ਤਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਨਭਿਰਤਿਪਰਿਤਸ੍ਸਿਤਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਥਾਰੁਚਿ ਯਥਾਅਜ੍ਝਾਸਯਨ੍ਤਿ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਆਯਾਮਾ**ਤਿ ਏਹਿ ਯਾਮ। ''ਅਯਾਮਾ''ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਗਚ੍ਛਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਨਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਭਗਵਾ ਸਨ੍ਤਿਕਾਵਚਰਤ੍ਤਾ ਥੇਰਂ ਆਲਪਤਿ। ਥੇਰੋ ਪਨ – ''ਗਣ੍ਹਥਾਵੁਸੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਨਿ, ਭਗਵਾ ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਰੋਚੇਤਿ।

੧੪੪. ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾਗਮਨਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। **ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿਆਦਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੪੧) **ਸਮ੍ਪਸਾਦਨੀਯੇ** ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਂ।

ਦੁਸ੍ਸੀਲਆਦੀਨਵਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੮. ਪਾਟਲਿਗਾਮਨੇ **ਆਵਸਥਾਗਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨਂ ਆਵਸਥਗੇਹਂ। ਪਾਟਲਿਗਾਮੇ ਕਿਰ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਰਾਜੂਨਂ ਸਹਾਯਕਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕੁਲਾਨਿ ਗੇਹਤੋ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਸਮ੍ਪਿ ਅਡ੍ਢਮਾਸਮ੍ਪਿ ਵਸਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਿਚ੍ਚੁਪਦ੍ਦੁਤਾ – ''ਏਤੇਸਂ ਆਗਤਕਾਲੇ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਨਗਰਮਜ੍ਝੇ ਮਹਤਿਂ ਸਾਲਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਭਣ੍ਡਪਟਿਸਾਮਨਟ੍ਠਾਨਂ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨਂ ਅਕਂਸੁ। ਤੇ – ''ਭਗਵਾ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾਵ – ''ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ ਭਗਵਾ ਆਨੇਤਬ੍ਬੋ ਸਿਯਾ, ਸੋ ਸਯਮੇਵ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਅਜ੍ਜ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਆਵਸਥੇ ਮਙ੍ਗਲਂ ਵਦਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਏਤਦਤ੍ਥਮੇਵ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ। **ਯੇਨ ਆਵਸਥਾਗਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਤੇ ਕਿਰ – ''ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਅਰਞ੍ਞਜ੍ਝਾਸਯਾ ਅਰਞ੍ਞਾਰਾਮਾ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਵਸਿਤੁਂ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ ਵਾ ਨੋ ਵਾ''ਤਿ ਭਗਵਤੋ ਮਨਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ ਆਵਸਥਾਗਾਰਂ ਅਪ੍ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾਵ ਆਗਮਂਸੁ। ਇਦਾਨਿ ਭਗਵਤੋ ਮਨਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪੁਰੇਤਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਯੇਨਾਵਸਥਾਗਾਰਂ, ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ। **ਸਬ੍ਬਸਨ੍ਥਰਿ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਸਬ੍ਬਂ ਸਨ੍ਥਤਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਥਰਿਂ।

੧੪੯. ਦੁਸ੍ਸੀਲੋਤਿ ਅਸੀਲੋ ਨਿਸ੍ਸੀਲੋ। **ਸੀਲਵਿਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਵਿਪਨ੍ਨਸੀਲੋ ਭਿਨ੍ਨਸਂਵਰੋ। **ਪਮਾਦਾਧਿਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਪਮਾਦਕਾਰਣਾ।

ਇਦਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤਂ ਗਹਟ੍ਠਾਨਂ ਵਸੇਨ ਆਗਤਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਮ੍ਪਿ ਪਨ ਲਬ੍ਭਤੇਵ। ਗਹਟ੍ਠੋ ਹਿ ਯੇਨ ਯੇਨ ਸਿਪ੍ਪਟ੍ਠਾਨੇਨ ਜੀਵਿਤਂ ਕਪ੍ਪੇਤਿ – ਯਦਿ ਕਸਿਯਾ, ਯਦਿ ਵਣਿਜ੍ਜਾਯ, ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਵਸੇਨ ਪਮਤ੍ਤੋ ਤਂ ਤਂ ਯਥਾਕਾਲਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਮੂਲਮ੍ਪਿ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ। ਮਾਘਾਤਕਾਲੇ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਂ ਪਨ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾਦੀਨਿ ਚ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਦਣ੍ਡਵਸੇਨ ਮਹਤਿਂ ਭੋਗਜਾਨਿਂ ਨਿਗਚ੍ਛਤਿ। ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਚ ਪਮਾਦਕਾਰਣਾ ਸੀਲਤੋ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਤੋ ਝਾਨਤੋ ਸਤ੍ਤਅਰਿਯਧਨਤੋ ਚ ਜਾਨਿਂ ਨਿਗਚ੍ਛਤਿ।

ਗਹਟ੍ਠਸ੍ਸ – ''ਅਸੁਕੋ ਨਾਮ ਅਸੁਕਕੁਲੇ ਜਾਤੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਪਾਪਧਮ੍ਮੋ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਇਧਲੋਕਪਰਲੋਕੋ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਦੇਤੀ''ਤਿ ਚਤੁਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਪਾਪਕੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ। ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਵਾ – ''ਅਸੁਕੋ ਨਾਮ ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਸੀਲਂ ਰਕ੍ਖਿਤੁਂ, ਨ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤੁਂ, ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਾਦੀਹਿ ਜੀਵਤਿ, ਛਹਿ ਅਗਾਰਵੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਅਵਿਸਾਰਦੋਤਿ ਗਹਟ੍ਠੋ ਤਾਵ – ''ਅਵਸ੍ਸਂ ਬਹੂਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਟ੍ਠਾਨੇ ਕੇਚਿ ਮਮ ਕਮ੍ਮਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਮਂ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਾ, ''ਰਾਜਕੁਲਸ੍ਸ ਵਾ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸਭਯੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਮਙ੍ਕੁਭੂਤੋ ਪਤ੍ਤਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਅਧੋਮੁਖੋ ਅਙ੍ਗੁਲਿਕੇਨ ਭੂਮਿਂ ਕਸਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਵਿਸਾਰਦੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਪਿ – ''ਬਹੂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ, ਅਵਸ੍ਸਂ ਕੋਚਿ ਮਮ ਕਮ੍ਮਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਥ ਮੇ ਉਪੋਸਥਮ੍ਪਿ ਪਵਾਰਣਮ੍ਪਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਚਾਵੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸਭਯੋ

ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਵਿਸਾਰਦੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਪਨ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋਪਿ ਦਪ੍ਪਿਤੋ ਵਿਯ ਵਿਚਰਤਿ, ਸੋਪਿ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਮਙ੍ਕੁ ਹੋਤਿਯੇਵ।

ਸਮ੍ਮੂਲ੍ਹੋ ਕਾਲਙ੍ਕਰੋਤੀਤਿ ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਮਰਣਮਞ੍ਚੇ ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦੁਸ੍ਸੀਲਕਮ੍ਮੇ ਸਮਾਦਾਯ ਪਵਤ੍ਤਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਆਪਾਥਮਾਗਚ੍ਛਤਿ, ਸੋ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਇਧਲੋਕਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨਿਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਪਰਲੋਕਂ ਪਸ੍ਸਤਿ , ਤਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਪਾਯਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਸਤ੍ਤਿਸਤੇਨ ਸੀਸੇ ਪਹਰਿਯਮਾਨੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਸੋ – ''ਵਾਰੇਥ, ਵਾਰੇਥਾ''ਤਿ ਵਿਰਵਨ੍ਤੋ ਮਰਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਸਮ੍ਮੂਲ੍ਹੋ ਕਾਲਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ। ਪਞ੍ਚਮਪਦਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੧੫੦. **ਆਨਿਸਂਸਕਥਾ** ਵੁਤ੍ਤਵਿਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੧੫੧. **ਬਹੁਦੇਵ ਰਤ੍ਤਿਂ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਯ ਪਾਲ਼ਿਮੁਤ੍ਤਕਾਯ ਧਮ੍ਮਿਕਥਾਯ ਚੇਵ ਆਵਸਥਾਨੁਮੋਦਨਾਯ ਚ ਆਕਾਸਗਙ੍ਗਂ ਓਤਾਰੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਂ ਮਹਾਮਧੁਂ ਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਮਧੁਪਾਨਂ ਪਾਯੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਬਹੁਦੇਵ ਰਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਖੀਣਾ ਖਯਵਯਂ ਉਪੇਤਾ। **ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਨ ਏਕਪਸ੍ਸੇ ਸਾਣਿਪਾਕਾਰੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ – ''ਇਧ ਸਤ੍ਥਾ ਵਿਸ੍ਸਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਚਕਂ ਪਞ੍ਞਪੇਸੁਂ। ਭਗਵਾ – ''ਚਤੂਹਿਪਿ ਇਰਿਯਾਪਥੇਹਿ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਂ ਏਤੇਸਂ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਸੀਹਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਸਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰਂ ਪਾਵਿਸੀ''ਤਿ।

ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤਨਗਰਮਾਪਨਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੨. **ਸੁਨਿਧਵਸ੍ਸਕਾਰਾ**ਤਿ ਸੁਨਿਧੋ ਚ ਵਸ੍ਸਕਾਰੋ ਚ ਦ੍ਵੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ। **ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਮਗਧਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਮਤ੍ਤਾ ਮਹਾਅਮਚ੍ਚਾ, ਮਗਧਰਟ੍ਠੇ ਵਾ ਮਹਾਮਤ੍ਤਾ ਮਹਤਿਯਾ ਇਸ੍ਸਰਿਯਮਤ੍ਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਤਿ **ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤਾ। ਪਾਟਲਿਗਾਮੇ ਨਗਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਟਲਿਗਾਮਂ ਨਗਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਾਪੇਨ੍ਤਿ। **ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਪਟਿਬਾਹਾਯਾ**ਤਿ ਵਜ੍ਜਿਰਾਜਕੁਲਾਨਂ ਆਯਮੁਖਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨਤ੍ਥਂ। **ਸਹਸ੍ਸੇ**ਵਾਤਿ ਏਕੇਕਵਗ੍ਗਵਸੇਨ ਸਹਸ੍ਸਂ ਸਹਸ੍ਸਂ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਵਤ੍ਥੂਨੀ**ਤਿ ਘਰਵਤ੍ਥੂਨਿ। **ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਨਮਨ੍ਤਿ ਨਿਵੇਸਨਾਨਿ ਮਾਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਰਞ੍ਞਞ੍ਚ ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਨਿਵੇਸਨਾਨਿ ਮਾਪੇਤੁਂ ਵਤ੍ਥੁਵਿਜ੍ਜਾਪਾਠਕਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਨਮਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਕਿਰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਿਪ੍ਪਾਨੁਭਾਵੇਨ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਥਵਿਯਂ ਤਿਂਸਹਤ੍ਥਮਤ੍ਤੇ ਠਾਨੇ – ''ਇਧ ਨਾਗਗ੍ਗਾਹੋ, ਇਧ ਯਕ੍ਖਗ੍ਗਾਹੋ, ਇਧ ਭੂਤਗ੍ਗਾਹੋ, ਪਾਸਾਣੋ ਵਾ ਖਾਣੁਕੋ ਵਾ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤਦਾ ਸਿਪ੍ਪਂ ਜਪ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਤਾਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨ੍ਤਯਮਾਨਾ ਵਿਯ ਮਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਅਥਵਾ ਨੇਸਂ ਸਰੀਰੇ ਦੇਵਤਾ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਨਿਵੇਸਨਾਨਿ ਮਾਪੇਤੁਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮੇਨ੍ਤਿ। ਤਾ ਚਤੂਸੁ ਕੋਣੇਸੁ ਖਾਣੁਕੇ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਗਹਿਤਮਤ੍ਤੇ ਪਟਿਵਿਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸਦ੍ਧਾਨਂ ਕੁਲਾਨਂ ਸਦ੍ਧਾ ਦੇਵਤਾ ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਾਨਂ ਕੁਲਾਨਂ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਾ ਦੇਵਤਾਵ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ਸਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – ''ਇਧ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਿਵੇਸਨਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਙ੍ਗਲਂ ਵਡ੍ਢਾਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਮਯਂ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਂ, ਧਮ੍ਮਕਥਂ, ਪਞ੍ਹਾਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ , ਅਨੁਮੋਦਨਞ੍ਚ ਸੋਤੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

ਤਾਵਤਿਂਸੇਹੀਤਿ ਯਥਾ ਹਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕੁਲੇ ਏਕਂ ਪਣ੍ਡਿਤਮਨੁਸ੍ਸਂ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਵਿਹਾਰੇ ਏਕਂ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਭਿਕ੍ਖੁਂ ਉਪਾਦਾਯ – ''ਅਸੁਕਕੁਲੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ, ਅਸੁਕਵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ''ਤਿ ਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਸਕ੍ਕਂ ਦੇਵਰਾਜਾਨਂ ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਂ ਉਪਾਦਾਯ – ''ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ''ਤਿ ਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ। ਤੇਨਾਹ – ''ਤਾਵਤਿਂਸੇਹੀ''ਤਿ। ਤਾਵਤਿਂਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾਪਿ ਵਿਯ ਮਾਪੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯਾਵਤਾ ਅਰਿਯਂ ਆਯਤਨਨ੍ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਂ ਅਰਿਯਕਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਓਸਰਣਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ। **ਯਾਵਤਾ ਵਣਿਪ੍ਪਥੋ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਂ ਵਾਣਿਜਾਨਂ ਆਭਤਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਰਾਸਿਵਸੇਨੇਵ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ, ਵਾਣਿਜਾਨਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਅਤ੍ਥਿ। **ਇਦਂ ਅਗ੍ਗਨਗਰ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਅਰਿਯਾਯਤਨਵਣਿਪ੍ਪਥਾਨਂ ਇਦਂ ਅਗ੍ਗਨਗਰਂ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਪਾਮੋਕ੍ਖਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। **ਪੁਟਭੇਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਭਣ੍ਡਪੁਟਭੇਦਨਟ੍ਠਾਨਂ, ਭਣ੍ਡਭਣ੍ਡਿਕਾਨਂ ਮੋਚਨਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਅਲਦ੍ਧਭਣ੍ਡਮ੍ਪਿ ਹਿ ਇਧੇਵ ਲਭਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਵਿਕ੍ਕਯੇਨ ਅਗਚ੍ਛਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚ ਇਧੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਧੇਵ ਪੁਟਂ ਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਚਤੂਸੁ ਹਿ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਭਾਯਂ ਏਕਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਪਞ੍ਚਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਉਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਅਗ੍ਗਿਤੋ ਵਾਤਿਆਦੀਸੁ ਚਕਾਰਤ੍ਥੋ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ। ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਚ ਉਦਕੇਨ ਚ ਮਿਥੁਭੇਦੇਨ ਚ ਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਏਕਂ ਗਙ੍ਗਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ। ਏਕੋ – ''ਇਮਿਨਾ ਅਕਥਿਤਂ ਅਮੁਸ੍ਸ, ਅਮੁਨਾ ਅਕਥਿਤਂ ਇਮਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਾਨਂ ਪਿਸੁਣਵਾਚਾਨਂ ਵਸੇਨ ਭਿਨ੍ਨਾਨਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਭੇਦੇਨੇਵ ਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਭਗਵਾ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਗਙ੍ਗਾਯ ਤੀਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਤਮੁਖਧੋਵਨੋ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਂ ਆਗਮਯਮਾਨੋ ਨਿਸੀਦਿ।

੧੫੩. ਸੁਨਿਧਵਸ੍ਸਕਾਰਾਪਿ – ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰਾਜਾ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ, ਸੋ ਅਮ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ, 'ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ਪਾਟਲਿਗਾਮਂ ਅਗਮਾਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਥ, ਨ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਥਾ'ਤਿ। ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਮ੍ਹਾਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ – 'ਨਿਮਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥ, ਨ ਨਿਮਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥਾ'ਤਿ ਚ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ। ਨ ਨਿਮਨ੍ਤਯਿਮ੍ਹਾਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੋਸਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਦਂ ਚਾਪਿ ਮਯਂ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨਗਰਂ ਮਾਪੇਮ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਕਾਲ਼ਕਣ੍ਣਿਸਤ੍ਤਾ ਪਟਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਮਯਂ ਨਗਰਮਙ੍ਗਲਂ ਵਦਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਾ – ''ਅਥ ਖੋ ਸੁਨਿਧਵਸ੍ਸਕਾਰਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਕਾਲੇ। **ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਨੀਹਾਰੇਨ ਨਿਵਾਸਨਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ। **ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਪਤ੍ਤਞ੍ਚ ਚੀਵਰਞ੍ਚ ਆਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵਾ।

ਸੀਲਵਨ੍ਤੇਤ੍ਥਾਤਿ ਸੀਲਵਨ੍ਤੇ ਏਤ੍ਥ। **ਸਞ੍ਞਤੇ**ਤਿ ਕਾਯਵਾਚਾਮਨੇਹਿ ਸਞ੍ਞਤੇ।

ਤਾਸਂ ਦਕ੍ਖਿਣਮਾਦਿਸੇਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਤਾਸਂ ਘਰਦੇਵਤਾਨਂ ਆਦਿਸੇਯ੍ਯ, ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਦੇਯ੍ਯ। **ਪੂਜਿਤਾ ਪੂਜਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ – ''ਇਮੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਞਾਤਕਾਪਿ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਨੋ ਪਤ੍ਤਿਂ ਦੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਰਕ੍ਖਂ ਸੁਸਂਵਿਹਿਤਂ ਕਰੋਥਾਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਆਰਕ੍ਖਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਮਾਨਿਤਾ ਮਾਨਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਾਲਾਨੁਕਾਲਂ ਬਲਿਕਮ੍ਮਕਰਣੇਨ ਮਾਨਿਤਾ ''ਏਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਞਾਤਕਾਪਿ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਚਤੁਮਾਸਛਮਾਸਨ੍ਤਰੇ ਨੋ ਬਲਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਮਾਨੇਨ੍ਤਿ, ਮਾਨੇਨ੍ਤਿਯੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਰਿਸ੍ਸਯਂ ਹਰਨ੍ਤਿ।

ਤਤੋ ਨਨ੍ਤਿ ਤਤੋ ਨਂ ਪਣ੍ਡਿਤਜਾਤਿਕਂ ਮਨੁਸ੍ਸਂ। **ਓਰਸ**ਨ੍ਤਿ ਉਰੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਂਵਡ੍ਢਿਤਂ, ਯਥਾ ਮਾਤਾ ਓਰਸਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਰਿਸ੍ਸਯਹਰਣਤ੍ਥਮੇਵ ਤਸ੍ਸ ਵਾਯਮਤਿ, ਏਵਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਦ੍ਰਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ।

੧੫੪. **ਉਲ਼ੁਮ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਰਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਆਣਿਯੋ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ। **ਕੁਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਵਲ੍ਲਿਆਦੀਹਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਕਤਂ।

''ਯੇ ਤਰਨ੍ਤਿ ਅਣ੍ਣਵ''ਨ੍ਤਿ ਗਾਥਾਯ **ਅਣ੍ਣਵ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਯੋਜਨਮਤ੍ਤਂ ਗਮ੍ਭੀਰਸ੍ਸ ਚ ਪੁਥੁਲਸ੍ਸ ਚ ਉਦਕਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਸਰ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਨਦੀ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਯੇ ਗਮ੍ਭੀਰਵਿਤ੍ਥਤਂ ਤਣ੍ਹਾਸਰਂ ਤਰਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸੇਤੁਂ ਕਤ੍ਵਾਨ। **ਵਿਸਜ੍ਜ ਪਲ੍ਲਲਾਨਿ** ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕਭਰਿਤਾਨਿ ਨਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਾਨਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਇਦਂ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਤਰਿਤੁਕਾਮੋਪਿ ਕੁਲ੍ਲਞ੍ਹਿ ਜਨੋ ਪਬਨ੍ਧਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਾ ਚ ਵਿਨਾਯੇਵ ਕੁਲ੍ਲੇਨ ਤਿਣ੍ਣਾ ਮੇਧਾਵਿਨੋ ਜਨਾਤਿ।

ਪਠਮਭਾਣਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੫. **ਕੋਟਿਗਾਮੋ**ਤਿ ਮਹਾਪਨਾਦਸ੍ਸ ਪਾਸਾਦਕੋਟਿਯੰ ਕਤਗਾਮੋ। **ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਿਯਭਾਵਕਰਾਨੰ ਸਚ੍ਚਾਨੰ। **ਅਨਨੁਬੋਧਾ**ਤਿ ਅਬੁਜ੍ਝਨੇਨ ਅਜਾਨਨੇਨ। **ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਧਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨੇਨ। **ਸਨ੍ਧਾਵਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਭਵਤੋ ਭਵੰ ਗਮਨਵਸੇਨ ਸਨ੍ਧਾਵਿਤੰ। **ਸੰਸਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਗਮਨਾਗਮਨਵਸੇਨ ਸੰਸਰਿਤੰ। **ਮਮਞ੍ਚੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਮਯਾ ਚ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਚ। ਅਥ ਵਾ **ਸਨ੍ਧਾਵਿਤੰ ਸੰਸਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਧਾਵਨੰ ਸੰਸਰਣੰ ਮਮਞ੍ਚੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਅਹੋਸੀਤਿ ਏਮਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਭਵਨੇਤ੍ਤਿ ਸਮੂਹਤਾ**ਤਿ ਭਵਤੋ ਭਵੰ ਨਯਨਸਮਤ੍ਥਾ ਤਣ੍ਹਾਰਜ੍ਜੁ ਸੁਟ੍ਠੁ ਹਤਾ ਛਿਨ੍ਨਾ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਕਤਾ।

ਅਨਾਵਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੬. **ਨਾਤਿਕਾ**ਤਿ ਏਕੰ ਤਲ਼ਾਕੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਚੂਲ਼ਪਿਤੁਮਹਾਪਿਤੁਪੁਤ੍ਤਾਨੰ ਦ੍ਵੇ ਗਾਮਾ। **ਨਾਤਿਕੇ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਞਾਤਿਗਾਮਕੇ। **ਗਿਞ੍ਜਕਾਵਸਥੇ**ਤਿ ਇਟ੍ਠਕਾਮਯੇ ਆਵਸਥੇ।

੧੫੭. **ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾਭਾਗਿਯਾਨੰ, ਕਾਮਭਵੇਯੇਵ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਾਹਾਪਕਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਓਰਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮੇਹਿ ਵਾ ਤੀਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਪਹਾਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿਪਿ **ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਿ।** ਤਤ੍ਥ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ, ਬ੍ਯਾਪਾਦੋਤਿ ਇਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਅਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਾਨਿ, ਮਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਅਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਉਦ੍ਧੰ ਭਾਗੰ ਰੂਪਭਵਞ੍ਚ ਅਰੂਪਭਵਞ੍ਚ ਗਨ੍ਤੁੰ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਆਦੀਨਿ ਤੀਣਿ ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਇਧੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਪੇਨ੍ਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨੇਵ। **ਅਨਾਵਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਅਨਾਗਮਨਸਭਾਵਾ।

ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਾਨੰ ਤਨੁਤ੍ਤਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਦਾਚਿ ਕਰਹਚਿ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚ, ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਮਨ੍ਦਤਾਯ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇਧਾਪਿ ਤਨੁਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਕਦਾਗਾਮਿਸ੍ਸ ਹਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨੰ ਵਿਯ ਅਭਿਣ੍ਹੰ ਰਾਗਾਦਯੋ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਕਦਾਚਿ ਕਰਹਚਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਚ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨੰ ਵਿਯ ਬਹਲਬਹਲਾ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਮਕ੍ਖਿਕਾਪਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਤਨੁਕਤਨੁਕਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਦੀਘਭਾਣਕਤਿਪਿਟਕਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ – ''ਯਸ੍ਮਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਰੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਓਰੋਧਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਬਹਲਾ ਕਿਲੇਸਾ। ਇਦੰ ਪਨ ਭਵਤਨੁਕਵਸੇਨ ਕਥਿਤ''ਨ੍ਤਿ। ਤੰ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ – ''ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਭਵੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਭਵੇ ਭਵਤਨੁਕੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਕਦਾਗਾਮਿਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਭਵੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸੁ ਭਵੇਸੁ ਭਵਤਨੁਕੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਨਾਗਾਮਿਸ੍ਸ ਰੂਪਾਰੂਪਭਵੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਮਭਵੇ ਭਵਤਨੁਕੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਭਵੇ ਭਵਤਨੁਕੰ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਇਮੰ ਲੋਕਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਕਾਮਾਵਚਰਲੋਕੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਸਚੇ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲੰ ਪਤ੍ਤੋ ਦੇਵੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤੰ ਕੁਸਲੰ। ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਪਨ ਅਵਸ੍ਸੰ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ। ਦੇਵੇਸੁ ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲੰ ਪਤ੍ਤੋਪਿ ਸਚੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤੰ ਕੁਸਲੰ। ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਪਨ ਅਵਸ੍ਸੰ ਦੇਵਲੋਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤੀਤਿ।

ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਨਿਪਤਨੰ ਵਿਨਿਪਾਤੋ, ਨਾਸ੍ਸ ਵਿਨਿਪਾਤੋ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮੋ। ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮੋ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਅਵਿਨਿਪਾਤਸਭਾਵੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਯਤੋ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਨਿਯਾਮੇਨ ਨਿਯਤੋ। **ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣੋ**ਤਿ ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯਸਙ੍ਖਾਤਾ ਸਮ੍ਬੋਧਿ ਪਰੰ ਅਯਨੰ ਅਸ੍ਸ ਗਤਿ ਪਟਿਸਰਣੰ ਅਵਸ੍ਸੰ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਾਤਿ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣੋ।

ਧਮ੍ਮਾਦਾਸਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੮. **ਵਿਹੇਸਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਞਾਣਗਤਿਂ ਞਾਣੂਪਪਤ੍ਤਿਂ ਞਾਣਾਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਕਿਲਮਥੋਵ ਏਸ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਵਿਹੇਸਾ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ। **ਧਮ੍ਮਾਦਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਮਯਂ ਆਦਾਸਂ। **ਯੇਨਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਧਮ੍ਮਾਦਾਸੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਖੀਣਾਪਾਯਦੁਗ੍ਗਤਿਵਿਨਿਪਾਤੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਨਿਰਯਾਦੀਨਂਯੇਵ ਵੇਵਚਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨਿਰਯਾਦਯੋ ਹਿ ਵਡ੍ਢਿਸਙ੍ਖਾਤਤੋ ਅਯਤੋ ਅਪੇਤਤ੍ਤਾ **ਅਪਾਯਾ।** ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਗਤਿ ਪਟਿਸਰਣਨ੍ਤਿ **ਦੁਗ੍ਗਤਿ।** ਯੇ ਦੁਕ੍ਕਟਕਾਰਿਨੋ, ਤੇ ਏਤ੍ਥ ਵਿਵਸਾ ਨਿਪਤਨ੍ਤੀਤਿ **ਵਿਨਿਪਾਤਾ।**

ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਾਦੇਨਾਤਿ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਾਨਂ ਯਥਾਭੂਤਤੋ ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਅਚਲੇਨ ਅਚ੍ਚੁਤੇਨ ਪਸਾਦੇਨ। ਉਪਰਿ ਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ**ਤਿਆਦੀਨਂ ਪਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਅਰਿਯਕਨ੍ਤੇਹੀਤਿ ਅਰਿਯਾਨਂ ਕਨ੍ਤੇਹਿ ਪਿਯੇਹਿ ਮਨਾਪੇਹਿ। ਪਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨਿ ਹਿ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾਨਂ ਕਨ੍ਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਭਵਨ੍ਤਰੇਪਿ ਅਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬਤੋ। ਤਾਨਿ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਂਵਰੋ ਲਬ੍ਭਤਿਯੇਵ।

ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋਹਮਸ੍ਮੀਤਿ ਇਦਂ ਦੇਸਨਾਸੀਸਮੇਵ। ਸਕਦਾਗਾਮਿਆਦਯੋਪਿ ਪਨ ਸਕਦਾਗਾਮੀਹਮਸ੍ਮੀਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਬ੍ਯਾਕਰੋਨ੍ਤਿ ਯੇਵਾਤਿ। ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਵਿਰੋਧੇਨ ਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਬ੍ਯਾਕਰਣਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਮੇਵ ਹੋਤਿ।

ਅਮ੍ਬਪਾਲੀਗਣਿਕਾਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੧. **ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਵੇਸਾਲੀ ਇਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਫੀਤਾਚਾਤਿਆਦਿਨਾ ਖਨ੍ਧਕੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵੇਸਾਲਿਯਾ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਵਨੇ**ਤਿ ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਯਾ ਗਣਿਕਾਯ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਤੇ ਅਮ੍ਬਵਨੇ। **ਸਤੋ ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਭਗਵਾ ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਦਸ੍ਸਨੇ ਸਤਿਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਤ੍ਥਂ ਵਿਸੇਸਤੋ ਇਧ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਰਤੀਤਿ **ਸਤੋ।** ਸਮ੍ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ **ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ।** ਸਤਿਯਾ ਚ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਮਹਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਵਕ੍ਖਾਮ।

ਨੀਲਾਤਿ ਇਦਂ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਾਹਕਂ। **ਨੀਲਵਣ੍ਣਾ**ਤਿਆਦਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਿਭਾਗਦਸ੍ਸਨਂ। ਤਤ੍ਥ ਨ ਤੇਸਂ ਪਕਤਿਵਣ੍ਣੋ ਨੀਲੋ, ਨੀਲਵਿਲੇਪਨਵਿਲਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨੀਲਵਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਪਟਦੁਕੂਲਕੋਸੇਯ੍ਯਾਦੀਨਿਪਿ ਤੇਸਂ ਨੀਲਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਨੀਲਾਲਙ੍ਕਾਰਾ**ਤਿ ਨੀਲਮਣੀਹਿ ਨੀਲਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਅਲਙ੍ਕਤਾ, ਰਥਾਪਿ ਤੇਸਂ ਨੀਲਮਣਿਖਚਿਤਾ ਨੀਲਵਤ੍ਥਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਨੀਲਦ੍ਧਜਾ ਨੀਲਵਮ੍ਮਿਕੇਹਿ ਨੀਲਾਭਰਣੇਹਿ ਨੀਲਅਸ੍ਸੇਹਿ ਯੁਤ੍ਤਾ, ਪਤੋਦਲਟ੍ਠਿਯੋਪਿ ਨੀਲਾ ਯੇਵਾਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਪਰਿਵਟ੍ਟੇਸੀ**ਤਿ ਪਹਰਿ। **ਕਿਂ ਜੇ ਅਮ੍ਬਪਾਲੀ**ਤਿ ਜੇਤਿ ਆਲਪਨਵਚਨਂ, ਭੋਤਿ ਅਮ੍ਬਪਾਲਿ, ਕਿਂ ਕਾਰਣਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ‘‘ਕਿਞ੍ਚਾ’’ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਅਯਮੇਵੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਾਹਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਸਜਨਪਦਂ। **ਅਙ੍ਗੁਲਿਂ ਫੋਟੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਙ੍ਗੁਲਿਂ ਚਾਲੇਸੁਂ। **ਅਮ੍ਬਕਾਯਾ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਕਾਯ।

ਯੇਸਨ੍ਤਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ, ਯੇਹਿ ਅਦਿਟ੍ਠਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਓਲੋਕੇਥਾ**ਤਿ ਪਸ੍ਸਥ। **ਅਵਲੋਕੇਥਾ**ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਪਸ੍ਸਥ। **ਉਪਸਂਹਰਥਾ**ਤਿ ਉਪਨੇਥ। ਇਮਂ ਲਿਚ੍ਛਵਿਪਰਿਸਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਤਾਵਤਿਂਸਸਦਿਸਂ ਉਪਸਂਹਰਥ ਉਪਨੇਥ ਅਲ੍ਲੀਯਾਪੇਥ। ਯਥੇਵ ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਅਭਿਰੂਪਾ ਪਾਸਾਦਿਕਾ ਨੀਲਾਦਿਨਾਨਾਵਣ੍ਣਾ, ਏਵਮਿਮੇ ਲਿਚ੍ਛਵਿਰਾਜਾਨੋਪੀਤਿ ਤਾਵਤਿਂਸੇਹਿ ਸਮਕੇ ਕਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਭਗਵਾ ਅਨੇਕਸਤੇਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਚਕ੍ਖਾਦੀਨਂ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹਂ ਪਟਿਸੇਧੇਤ੍ਵਾ ਇਧ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਉਸ੍ਸਾਹੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹੇ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤੀਤਿ? ਹਿਤਕਾਮਤਾਯ। ਤਤ੍ਰ ਕਿਰ ਏਕਚ੍ਚੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਓਸਨ੍ਨਵੀਰਿਯਾ, ਤੇਸਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਲੋਭੇਨ੍ਤੋ – ‘‘ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਏਵਰੂਪਾ ਇਸ੍ਸਰਿਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਸੁਲਭਾ’’ਤਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮੇ ਉਸ੍ਸਾਹਜਨਨਤ੍ਥਂ ਆਹ।

ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਵਿਭਾਵਨਤ੍ਥਞ੍ਚਾਪਿ ਏਵਮਾਹ। ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਹਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿਮੇ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵਿਨਾਸਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਰਜ੍ਜਸਿਰਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਠਿਤਭਿਕ੍ਖੂ – ‘‘ਤਥਾਰੂਪਾਯਪਿ ਨਾਮ ਸਿਰਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਨਾਸੋ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਵਿਭਾਵਨਤ੍ਥਂ ਆਹ।

ਅਧਿਵਾਸੇਤੂਤਿ ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਯਾ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾਪਿ ਕਸ੍ਮਾ ਨਿਮਨ੍ਤੇਨ੍ਤੀਤਿ? ਅਸਦੂਹਨਤਾਯ ਚੇਵ ਵਤ੍ਤਸੀਸੇਨ ਚ। ਸਾ ਹਿ ਧੁਤ੍ਤਾ ਇਤ੍ਥੀ ਅਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾਪਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਮੀਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਤੇਸਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਹੋਸਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਗਮਨਕਾਲੇ ਚ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਗਮਨਂ ਨਾਮ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਵਤ੍ਤਮੇਵ।

ਵੇਲੁਵਗਾਮਵਸ੍ਸੂਪਗਮਨਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੩. **ਵੇਲੁਵਗਾਮਕੋ**ਤਿ ਵੇਸਾਲਿਯਾ ਸਮੀਪੇ ਵੇਲੁਵਗਾਮੋ। **ਯਥਾਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਮਿਤ੍ਤਾ ਮਿਤ੍ਤਾਵ। **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਗਮ੍ਮ ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਾ ਨਾਤਿਦਲ੍ਹਮਿਤ੍ਤਾ। **ਸਮ੍ਭਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਭਤ੍ਤਾ ਸਿਨੇਹਵਨ੍ਤੋ ਦਲ੍ਹਮਿਤ੍ਤਾ। ਯੇਸਂ ਯੇਸਂ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਏਵਰੂਪਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪੇਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ? ਤੇਸਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਤ੍ਥਾਯ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਵੇਲੁਵਗਾਮਕੇ ਸੇਨਾਸਨਂ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਾਪਿ ਮਨ੍ਦਾ। ਸਮਨ੍ਤਾ ਵੇਸਾਲਿਯਾ ਪਨ ਬਹੂਨਿ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਾਪਿ ਸੁਲਭਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ – ‘‘ਯਥਾਸੁਖਂ ਗਚ੍ਛਥਾ’’ਤਿ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ? ਤੇਸਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ। ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ‘‘ਅਹਂ ਦਸਮਾਸਮਤ੍ਤਂ ਠਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਚੇ ਇਮੇ ਦੂਰਂ ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਮ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੇ ਦਟ੍ਠੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨੇਸਂ – ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤਿਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਅਦਾਸਿ, ਸਚੇ ਜਾਨੇਯ੍ਯਾਮ, ਏਵਂ ਨ ਦੂਰੇ ਵਸੇਯ੍ਯਾਮਾ’’ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਵੇਸਾਲਿਯਾ ਸਮਨ੍ਤਾ ਪਨ ਵਸਨ੍ਤਾ ਮਾਸਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠ ਵਾਰੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸੁਗਤੋਵਾਦਂ ਲਭਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ।

੧੬੪. **ਖਰੋ**ਤਿ ਫਰੁਸੋ। **ਆਬਾਧੋ**ਤਿ ਵਿਸਭਾਗਰੋਗੋ। **ਬਾਲ੍ਹਾ**ਤਿ ਬਲਵਤਿਯੋ। **ਮਾਰਣਨ੍ਤਿਕਾ**ਤਿ ਮਰਣਨ੍ਤਂ ਮਰਣਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਾਪਨਸਮਤ੍ਥਾ। **ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਅਧਿਵਾਸੇਸੀ**ਤਿ ਸਤਿਂ ਸੂਪਟ੍ਠਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਞਾਣੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। **ਅਵਿਹਞ੍ਞਮਾਨੋ**ਤਿ ਵੇਦਨਾਨੁਵਤ੍ਤਨਵਸੇਨ ਅਪਰਾਪਰਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਪੀਲਿਯਮਾਨੋ ਅਦੁਕ੍ਖਿਯਮਾਨੋਵ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ । **ਅਨਾਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਅਨਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨਿਂ ਅਦਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਵੀਰਿਯੇਨਾ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਵੀਰਿਯੇਨ ਚੇਵ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵੀਰਿਯੇਨ ਚ। **ਪਟਿਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ। **ਜੀਵਿਤਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਜੀਵਿਤਮ੍ਪਿ ਜੀਵਿਤਸਙ੍ਖਾਰੋ। ਯੇਨ ਜੀਵਿਤਂ ਸਙ੍ਖਰਿਯਤਿ ਛਿਜ੍ਜਮਾਨਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਯਤਿ, ਸੋ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੋਪਿ ਜੀਵਿਤਸਙ੍ਖਾਰੋ। ਸੋ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਅਧਿਟ੍ਠਾਯਾ**ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ਜੀਵਿਤਟ੍ਠਪਨਸਮਤ੍ਥਂ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ।

ਕਿਂ ਪਨ ਭਗਵਾ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤੀਤਿ? ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਾ ਪਨ ਖਣਿਕਸਮਾਪਤ੍ਤਿ। ਖਣਿਕਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਚ ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਂਯੇਵ ਵੇਦਨਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤਿ, ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਟ੍ਠਪਾਤੇਨ ਵਾ ਕਠਲਪਾਤੇਨ ਵਾ ਛਿਨ੍ਨਸੇਵਾਲੋ ਵਿਯ ਉਦਕਂ ਪੁਨ ਸਰੀਰਂ ਵੇਦਨਾ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਤਿ। ਯਾ ਪਨ ਰੂਪਸਤ੍ਤਕਂ ਅਰੂਪਸਤ੍ਤਕਞ੍ਚ ਨਿਗ੍ਗੁਮ੍ਬਂ ਨਿਜ੍ਜਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਸਮਾਪਨ੍ਨਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ, ਸਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤਿ। ਯਥਾ ਨਾਮ ਪੁਰਿਸੇਨ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਓਗਾਹੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਚ ਪਾਦੇਹਿ ਚ ਸੁਟ੍ਠੁ ਅਪਬ੍ਯੂਲ੍ਹੋ ਸੇਵਾਲੋ ਚਿਰੇਨ ਉਦਕਂ ਓਤ੍ਥਰਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਚਿਰੇਨ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਮਹਾਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਅਭਿਨਵਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਰੂਪਸਤ੍ਤਕਂ ਅਰੂਪਸਤ੍ਤਕਂ ਨਿਗ੍ਗੁਮ੍ਬਂ ਨਿਜ੍ਜਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚੁਦ੍ਦਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਨ੍ਨੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਵੇਦਨਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਦਸਮਾਸੇ ਮਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ। ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਾ ਵੇਦਨਾ ਦਸਮਾਸੇ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ ਯੇਵ।

ਗਿਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋਤਿ ਗਿਲਾਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ। **ਮਧੁਰਕਜਾਤੋ ਵਿਯ**ਾਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤਗਰੁਭਾਵੋ ਸਞ੍ਜਾਤਥਦ੍ਧਭਾਵੋ ਸੂਲੇ ਉਤ੍ਤਾਸਿਤਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ। **ਨ ਪਕ੍ਖਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨਪ੍ਪਕਾਸਨ੍ਤਿ, ਨਾਨਾਕਾਰਤੋ ਨ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। **ਧਮ੍ਮਾਪਿ ਮਂ ਨ ਪਟਿਭਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਦਿਧਮ੍ਮਾ ਮਯ੍ਹਂ ਪਾਕਟਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਤਨ੍ਤਿਧਮ੍ਮਾ ਪਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸੁਪਗੁਣਾ। **ਨ ਉਦਾਹਰਤੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਓਵਾਦਂ ਨ ਦੇਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ।

੧੬੫. **ਅਨਨ੍ਤਰਂ ਅਬਾਹਿਰ**ਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਵਸੇਨ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਵਸੇਨ ਵਾ ਉਭਯਂ ਅਕਤ੍ਵਾ। ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਸ੍ਸ ਨ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਹਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਕਰੋਤਿ ਨਾਮ। ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਪਰਸ੍ਸ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਬਾਹਿਰਂ ਕਰੋਤਿ ਨਾਮ। ''ਇਮਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਪਨ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਕਰੋਤਿ ਨਾਮ। ''ਇਮਸ੍ਸ ਨ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਬਾਹਿਰਂ ਕਰੋਤਿ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਦੇਸਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਚਰਿਯਮੁਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਬਾਹਿਰਕਾਨਂ ਆਚਰਿਯਮੁਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਦਹਰਕਾਲੇ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਕਾਲੇ ਮਰਣਮਞ੍ਚੇ ਨਿਪਨ੍ਨਾ ਪਿਯਮਨਾਪਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸ੍ਸ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ – ''ਇਦਂ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਪਚ੍ਛਿਮਟ੍ਠਾਨੇ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮੁਟ੍ਠਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਪਰਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਠਪਿਤਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਅਹਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਨ੍ਤਿ ਅਹਮੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਰਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਾ **ਮਮੁਦ੍ਦੇਸਿਕੋ**ਤਿ ਅਹਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਮਮੁਦ੍ਦੇਸਿਕੋ। ਮਂਯੇਵ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਮ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਮਾਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਹੋਤੁ, ਮਮ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਵਾ ਮਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਯਂ ਵਾ ਤਂ ਵਾ ਹੋਤੂਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਯਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਏਵਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਯੇਵ ਇਸ੍ਸਾਮਚ੍ਛਰਿਯਾਨਂ ਵਿਹਤਤ੍ਤਾ ਏਵਂ ਨ ਹੋਤਿ। **ਸ ਕਿਨ੍ਤਿ** ਸੋ ਕਿਂ। **ਆਸੀਤਿਕੋ**ਤਿ ਅਸੀਤਿਸਂਵਚ੍ਛਰਿਕੋ। ਇਦਂ ਪਚ੍ਛਿਮਵਯਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਭਾਵਦੀਪਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵੇਠਮਿਸ੍ਸਕੇਨਾ**ਤਿ ਬਾਹਬਨ੍ਧਚਕ੍ਕਬਨ੍ਧਾਦਿਨਾ ਪਟਿਸਙ੍ਖਰਣੇਨ ਵੇਠਮਿਸ੍ਸਕੇਨ। **ਮਞ੍ਞੇ**ਤਿ ਜਿਣ੍ਣਸਕਟਂ ਵਿਯ ਵੇਠਮਿਸ੍ਸਕੇਨ ਮਞ੍ਞੇ ਯਾਪੇਤਿ। ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਵੇਠਨੇਨ ਚਤੁਇਰਿਯਾਪਥਕਪ੍ਪਨਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਤਮਤ੍ਥਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ **ਯਸ੍ਮਿਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਮਯੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦੀਨਂ। **ਏਕਚ੍ਚਾਨਂ ਵੇਦਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਕਿਯਾਨਂ ਵੇਦਨਾਨਂ। **ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਇਮਿਨਾ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਿਹਾਰੇਨ ਫਾਸੁ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਤਦਤ੍ਥਾਯ ਏਵਂ ਵਿਹਰਥਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਤ੍ਤਦੀਪਾ**ਤਿ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਗਤਦੀਪਂ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦੀਪਂ ਪਤਿਟ੍ਠਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਥ। **ਅਤ੍ਤਸਰਣਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਗਤਿਕਾਵ ਹੋਥ, ਮਾ ਅਞ੍ਞਗਤਿਕਾ। **ਧਮ੍ਮਦੀਪਧਮ੍ਮਸਰਣ**ਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਤਮਤਗ੍ਗੇ**ਤਿ ਤਮਅਗ੍ਗੇ। ਮਜ੍ਝੇ ਤਕਾਰੋ ਪਦਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ''ਇਮੇ ਅਗ੍ਗਤਮਾਤਿ ਤਮਤਗ੍ਗਾ''ਤਿ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਂ ਤਮਯੋਗਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤਿਵਿਯ ਅਗ੍ਗੇ ਉਤ੍ਤਮਭਾਵੇ ਏਤੇ , ਆਨਨ੍ਦ , ਮਮ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਅਤਿਅਗ੍ਗੇ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਯੇ ਕੇਚਿ ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮਾ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਚਤੁਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਗੋਚਰਾਵ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਗ੍ਗੇ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਨਿਕੂਟੇਨ ਦੇਸਨਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਦੁਤਿਯਭਾਣਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਮਿਤ੍ਤੋਭਾਸਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੬. **ਵੇਸਾਲਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸੀ**ਤਿ ਕਦਾ ਪਾਵਿਸਿ? ਉਕ੍ਕਚੇਲਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਵੇਸਾਲਿਂ ਗਤਕਾਲੇ। ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸੋ ਵੇਲੁਵਗਾਮਕਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਆਗਤਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਭਗਵਤੋ ਵਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਂ ਗਤੋ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਸੁ ਵਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਸੁ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਚਮ੍ਮਕ੍ਖਣ੍ਡਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇ ਪਕ੍ਖਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਯਂ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ – ''ਬੁਦ੍ਧਾ ਨੁ ਖੋ ਪਠਮਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤਿ, ਅਗਸਾਵਕਾ ਨੁ ਖੋ''ਤਿ? ਤਤੋ – ''ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਪਠਮ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਸੋ – ''ਸਤ੍ਤਾਹਮੇਵ ਮੇ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰੋ ਪਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ – ''ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਤਤੋ – **''ਰਾਹੁਲੋ** ਤਾਵਤਿਂਸੇਸੁ

ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, **ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰੋ** ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਦਹੇ, ਅਹਂ ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪੁਨ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਮਾਤਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਸਤਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ – ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਮਾਤਾ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਅਰਹਨ੍ਤਾਨਂ ਮਾਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾਪਿ ਬੁਦ੍ਧਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘੇਸੁ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ’’ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ‘‘ਕਸ੍ਸ ਦੇਸਨਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ – ‘‘ਮਮੇਵ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ। ਸਚੇ ਖੋ ਪਨਾਹਂ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯਂ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਮੇ ਵਤ੍ਤਾਰੋ – ‘ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਅਵਸੇਸਜਨਾਨਮ੍ਪਿ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਹੋਤਿ। ਤਥਾ ਹਿਸ੍ਸ ਸਮਚਿਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਦੇਸਨਾਦਿਵਸੇ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੭) ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਦੇਵਤਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ । ਤਯੋ ਮਗ੍ਗੇ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਦੇਵਤਾਨਂ ਗਣਨਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਚ ਠਾਨੇਸੁ ਅਨੇਕਾ ਅਭਿਸਮਯਾ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੇਵ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨੇਵ ਅਸੀਤਿਕੁਲਸਹਸ੍ਸਾਨਿ। ਸੋ ਦਾਨਿ ਸਕਮਾਤੁਮਿਚ੍ਛਾਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹਰਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖੀ’ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਮਾਤਰਂ ਮਿਚ੍ਛਾਦਸ੍ਸਨਾ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਜਾਤੋਵਰਕੇਯੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ – ‘‘ਅਜ੍ਜੇਵ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਨੁਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚੁਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ। ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਚੁਨ੍ਦ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਞ੍ਚਸਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਸਾਯ ਸਞ੍ਞਂ ਦੇਹਿ – ‘ਗਣ੍ਹਥਾਵੁਸੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਨਿ, ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਨਾਲ਼ਕਗਾਮਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ’ਤਿ’’। ਥੇਰੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਸਂਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਮਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਸੇਨਾਸਨਂ ਸਂਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ – ‘‘ਇਦਂ ਦਾਨਿ ਪਚ੍ਛਿਮਦਸ੍ਸਨਂ, ਪੁਨ ਆਗਮਨਂ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਵੁਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਤਦਵੋਚ –

‘‘ਛਿਨ੍ਨੋ ਦਾਨਿ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਲੋਕਨਾਥ ਮਹਾਮੁਨਿ।
ਗਮਨਾਗਮਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਵਨ੍ਦਨਾ ਅਯਂ॥

ਜੀਵਿਤਂ ਅਪ੍ਪਕਂ ਮਯ੍ਹਂ, ਇਤੋ ਸਤ੍ਤਾਹਮਚ੍ਚਯੇ।
ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯਾਮਹਂ ਦੇਹਂ, ਭਾਰਵੋਰੋਪਨਂ ਯਥਾ॥

ਅਨੁਜਾਨਾਤੁ ਮੇ ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ, ਅਨੁਜਾਨਾਤੁ ਸੁਗਤੋ।
ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੋ ਮੇ, ਓਸ੍ਸਟ੍ਠੋ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰੋ’’ਤਿ॥

ਬੁਦ੍ਧਾ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ‘‘ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਮਰਣਸਂਵਣ੍ਣਨਂ ਸਂਵਣ੍ਣੇਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ‘‘ਮਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਸ੍ਸ ਗੁਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤੀਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਦੋਸਂ ਆਰੋਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਨ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਨਂ ਭਗਵਾ ਆਹ – ‘‘ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਸਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ’’ਤਿ? ‘‘ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਗਧੇਸੁ ਨਾਲ਼ਕਗਾਮੇ ਜਾਤੋਵਰਕੋ, ਤਤ੍ਥਾਹਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਯਸ੍ਸ ਦਾਨਿ ਤ੍ਵਂ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਤੇ ਜੇਟ੍ਠਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਿਕਾਨਂ ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਸ੍ਸਨਂ ਦੁਲ੍ਲਭਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਦੇਸੇਹਿ ਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ।

ਥੇਰੋ – ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਮਯ੍ਹਂ ਇਦ੍ਧਿਵਿਕੁਬ੍ਬਨਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤੀ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਾਲਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਓਰੁਯ੍ਹ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਤਾਲਪ੍ਪਮਾਣੇ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਠਿਤੋ ਇਦ੍ਧਿਵਿਕੁਬ੍ਬਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਸਕਲਨਗਰਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿ। ਥੇਰੋ ਓਰੁਯ੍ਹ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਗਮਨਕਾਲੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਆਹ। ਭਗਵਾ ‘‘ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਂ ਪਟਿਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਧਮ੍ਮਾਸਨਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਅਭਿਮੁਖੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਣਿਫਲਕੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਭਗਵਾ ਇਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਸ੍ਸ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਅਨੋਮਦਸ੍ਸਿਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿਂ। ਸਾ ਮੇ ਪਤ੍ਥਨਾ ਸਮਿਦ੍ਧਾ, ਦਿਟ੍ਠਾ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਤਂ ਪਠਮਦਸ੍ਸਨਂ, ਇਦਂ ਪਚ੍ਛਿਮਦਸ੍ਸਨਂ। ਪੁਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ – ਵਤ੍ਵਾ ਦਸਨਖਸਮੋਧਾਨਸਮੁਜ੍ਜਲਂ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਯਾਵ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸਯੋ, ਤਾਵ ਅਭਿਮੁਖੋਵ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਠਾਨੇ ਗਮਨਾਗਮਨਂ

ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਉਦਕਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਭੂਮਿਚਾਲੋ ਅਹੋਸਿ। ਭਗਵਾ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹ – ''ਅਨੁਗਚ੍ਛਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕ''ਨ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਯਾਵ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਾ ਅਗਮਂਸੁ। ਥੇਰੋ – ''ਤਿਟ੍ਠਥ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਵੁਸੋ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਹੋਥਾ''ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਸਾਯੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ – ''ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਯ੍ਯੋ ਪਚ੍ਚਾਗਮਨਚਾਰਿਕਂ ਚਰਤਿ, ਇਦਂ ਦਾਨਿ ਗਮਨਂ ਨ ਪੁਨ ਪਚ੍ਚਾਗਮਨਾਯਾ''ਤਿ ਪਰਿਦੇਵਨ੍ਤਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਂਸੁ। ਤੇਪਿ ''ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਹੋਥ ਆਵੁਸੋ, ਏਵਂਭਾਵਿਨੋ ਨਾਮ ਸਙ੍ਖਾਰਾ''ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤਾਪੇਸਿ।

ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਅਨੁਰਾਮਗ੍ਗੇ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਨੁਗ੍ਗਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਾਯਂ ਨਾਲਕਗਾਮਂ ਪਤ੍ਵਾ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਗ੍ਰੋਧਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਉਪਰੇਵਤੋ ਨਾਮ ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੋ ਬਹਿਗਾਮਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਤਂ ਆਹ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਗੇਹੇ ਤੇ ਅਯ੍ਯਿਕਾ''ਤਿ? ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਗਚ੍ਛ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਇਧਾਗਤਭਾਵਂ ਆਰੋਚੇਹਿ। ''ਕਸ੍ਮਾ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਅਜ੍ਜ ਕਿਰ ਏਕਦਿਵਸਂ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਜਾਤੋਵਰਕਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਥ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਅਯ੍ਯਿਕੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਮਾਤੁਲੋ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਆਹ। ਇਦਾਨਿ ਕੁਹਿਨ੍ਤਿ? ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇਤਿ। ਏਕਕੋਵ, ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਕੋਚਿ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ? ਅਤ੍ਥਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਆਗਤੋਤਿ? ਸੋ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ – ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ੍ਤਕਾਨਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਾਪੇਤਿ , ਦਹਰਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਗਿਹੀ ਹੋਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੀ ਜਾਤੋਵਰਕਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਦੀਪਿਕਾਯੋ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਹੇਸਿ।

ਥੇਰੋ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਾਸਾਦਂ ਅਭਿਰੁਹਿ। ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਚ ਜਾਤੋਵਰਕਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਨਿਸਜ੍ਜੇਵ – ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਤੇਸੁ ਗਤਮਤ੍ਤੇਸੁਯੇਵ ਥੇਰਸ੍ਸ ਖਰੋ ਆਬਾਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਲੋਹਿਤਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਕਾ ਮਾਰਣਨ੍ਤਿਕਾ ਵੇਦਨਾ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਏਕਂ ਭਾਜਨਂ ਪਵਿਸਤਿ, ਏਕਂ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ – ''ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿ ਮਯ੍ਹਂ ਨ ਰੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਗਬ੍ਭਦ੍ਵਾਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ''ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਕੁਹਿਂ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ''ਨਾਲਕਗਾਮੇ ਜਾਤੋਵਰਕੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਮਞ੍ਚੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ, ਪਚ੍ਛਿਮਦਸ੍ਸਨਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਗਮ੍ਮ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਥੇਰੋ – ਕੇ ਤੁਮ੍ਹੇਤਿ? ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਆਗਤਤ੍ਥਾਤਿ? ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ਹੋਤੁ, ਅਤ੍ਥਿ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕੋ, ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਤੇਸਂ ਗਤਾਵਸਾਨੇ ਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਤੇ ਸੁਯਾਮਾਦਯੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਚ ਆਗਮਿਂਸੁ। ਤੇਪਿ ਤਥੇਵ ਥੇਰੋ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਦੇਵਤਾਨਂ ਆਗਮਨਞ੍ਚ ਗਮਨਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਕੇ ਨੁ ਖੋ ਏਤੇ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਗਬ੍ਭਦ੍ਵਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ – ''ਤਾਤ, ਚੁਨ੍ਦ, ਕਾ ਪਵਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ – ''ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ, ਭਨ੍ਤੇ ਆਗਤਾ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਕਸ੍ਮਾ ਅਵੇਲਾਯ ਆਗਤਤ੍ਥਾਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਾ ਤੁਯ੍ਹਂ ਤਾਤ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਤਾਤ ਕੇ ਪਠਮਂ ਆਗਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ, ਉਪਾਸਿਕੇਤਿ। ਤਾਤ, ਤ੍ਵਂ ਚਤੂਹਿ ਮਹਾਰਾਜੇਹਿ ਮਹਨ੍ਤਤਰੋਤਿ? ਆਰਾਮਿਕਸਦਿਸਾ ਏਤੇ ਉਪਾਸਿਕੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥੁ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਖਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਰਕ੍ਖਂ ਅਕਂਸੂਤਿ। ਤੇਸਂ ਤਾਤ, ਗਤਾਵਸਾਨੇ ਕੋ ਆਗਤੋਤਿ? ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋਤਿ। ਦੇਵਰਾਜਤੋਪਿ ਤ੍ਵਂ ਤਾਤ, ਮਹਨ੍ਤਤਰੋਤਿ? ਭਣ੍ਡਗਾਹਕਸਾਮਣੇਰਸਦਿਸੋ ਏਸ ਉਪਾਸਿਕੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥੁ ਤਾਵਤਿਂਸਤੋ ਓਤਰਣਕਾਲੇ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਓਤਿਣ੍ਣੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਤਾਤ ਗਤਾਵਸਾਨੇ ਜੋਤਮਾਨੋ ਵਿਯ ਕੋ ਆਗਤੋਤਿ? ਉਪਾਸਿਕੇ ਤੁਯ੍ਹਂ ਭਗਵਾ ਚ ਸਤ੍ਥਾ ਚ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਨਾਮ ਏਸੋਤਿ। ਮਯ੍ਹਂ ਭਗਵਤੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਤੋਪਿ ਤ੍ਵਂ ਤਾਤ ਮਹਨ੍ਤਤਰੋਤਿ? ਆਮ ਉਪਾਸਿਕੇ, ਏਤੇ ਨਾਮ ਕਿਰ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥੁ ਜਾਤਦਿਵਸੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਮਹਾਪੁਰਿਸਂ ਸੁਵਣ੍ਣਜਾਲੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਂਸੂਤਿ।

ਅਥ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ – ''ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਾਵ ਮੇ ਅਯਂ ਆਨੁਭਾਵੋ, ਕੀਦਿਸੋ ਵਤ ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਆਨੁਭਾਵੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਨ੍ਤਿਯਾ ਸਹਸਾ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾ ਪੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਕਲਸਰੀਰੇ ਫਰਿ। ਥੇਰੋ – ''ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਮੇ ਮਾਤੁ ਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਂ, ਅਯਂ ਦਾਨਿ ਕਾਲੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ''ਕਿਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕੇ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ – ''ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ

ਤਾਵ ਮੇ ਅਯਂ ਗੁਣੋ, ਸਤ੍ਥੁ ਪਨਸ੍ਸ ਕੀਦਿਸੋ ਗੁਣੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਇਦਂ, ਤਾਤ, ਚਿਨ੍ਤੇਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਮਹਾਉਪਾਸਿਕੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਸਤ੍ਥੁ ਜਾਤਕ੍ਖਣੇ, ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨੇ, ਸਮ੍ਬੋਧਿਯਂ, ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨੇ ਚ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁ ਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ, ਸੀਲੇਨ ਸਮਾਧਿਨਾ ਪਞ੍ਞਾਯ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਮੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾਤਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਕਥੇਸਿ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਪਿਯਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਪੁਤ੍ਤਂ ਆਹ – ''ਤਾਤ, ਉਪਤਿਸ੍ਸ, ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਮਕਾਸਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਨਾਮ ਅਮਤਂ ਮਯ੍ਹਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਨ ਅਦਾਸੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ – ''ਦਿਨ੍ਨਂ ਦਾਨਿ ਮੇ ਮਾਤੁ ਰੂਪਸਾਰਿਯਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪੋਸਾਵਨਿਕਮੂਲਂ, ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਵਟ੍ਟਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕੇ''ਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ''ਚੁਨ੍ਦ ਕਾ ਵੇਲਾ''ਤਿ ਆਹ। ਬਲਵਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੋ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਹੀਤਿ। ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਘੋਤਿ। ਮਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਾਪੇਹਿ ਚੁਨ੍ਦਾਤਿ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਾਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਆਵੁਸੋ ਚਤੁਚਤ੍ਤਾਲੀਸਂ ਵੋ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾਨਂ ਯਂ ਮੇ ਕਾਯਿਕਂ ਵਾ ਵਾਚਸਿਕਂ ਵਾ ਨ ਰੋਚੇਥ, ਖਮਥ ਤਂ ਆਵੁਸੋਤਿ। ਏਤ੍ਤਕਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਛਾਯਾ ਵਿਯ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾਨਂ ਅਰੁਚ੍ਚਨਕਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਮਥਾਤਿ। ਅਥ ਥੇਰੋ ਅਰੁਣਸਿਖਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨਾਯ ਮਹਾਪਥਵਿਂ ਉਨ੍ਨਾਦਯਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਬਹੂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰਿਂਸੁ।

ਆਯਸ੍ਮਾ ਚੁਨ੍ਦੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਞ੍ਚ ਧਾਤੁਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਭਗਵਾ ਧਾਤੁਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਗਾਥਾਸਤੇਹਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਗੁਣਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਚੇਤਿਯਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਂ ਅਦਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਭਗਵਾ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਰਾਜਗਹਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਗਤਕਾਲੇ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਭਗਵਾ ਤਸ੍ਸ ਧਾਤੁਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਗਙ੍ਗਾਭਿਮੁਖੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕਚੇਲਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਗਙ੍ਗਾਤੀਰੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾਨਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕਚੇਲਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਵੇਸਾਲਿਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਏਵਂ ਗਤੇ ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਵੇਸਾਲਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੀ ਕਥਾ।

ਨਿਸੀਦਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚਮ੍ਮਕ੍ਖਣ੍ਡਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। **ਉਦੇਨਚੇਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਦੇਨਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਕਤਵਿਹਾਰੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਗੋਤਮਕਾਦੀਸੁਪਿ** ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਭਾਵਿਤਾ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਤਾ। **ਬਹੁਲੀਕਤਾ**ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕਤਾ। **ਯਾਨੀਕਤਾ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਯਾਨਂ ਵਿਯ ਕਤਾ। **ਵਤ੍ਥੁਕਤਾ**ਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਵਤ੍ਥੁ ਵਿਯ ਕਤਾ। **ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾ**ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਾ। **ਪਰਿਚਿਤਾ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਚਿਤਾ ਸੁਵਡ੍ਢਿਤਾ। **ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਮਾਰਦ੍ਧਾ।

ਇਤਿ ਅਨਿਯਮੇਨ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਖੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਕਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਆਯੁਕਪ੍ਪਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ। **ਕਪ੍ਪਾਵਸੇਸਂ** ਵਾਤਿ – ''ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਭਿਯ੍ਯੋ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੭; ਅ॰ ਨਿ॰ ੬.੭੪) ਵੁਤ੍ਤਵਸ੍ਸਸਤਤੋ ਅਤਿਰੇਕਂ ਵਾ। ਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ – ''ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਟ੍ਠਾਨੇ ਗਜ੍ਜਿਤਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਵੇਲ਼ੁਵਗਾਮਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਮਾਰਣਨ੍ਤਿਕਂ ਵੇਦਨਂ ਦਸ ਮਾਸੇ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤਿ, ਏਵਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਤਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸ ਦਸ ਮਾਸੇ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਭਦ੍ਦਕਪ੍ਪਮੇਵ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ, ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਨ ਠਿਤੋਤਿ? ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕਸਰੀਰਂ ਨਾਮ ਖਣ੍ਡਿਚ੍ਚਾਦੀਹਿ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਖਣ੍ਡਿਚ੍ਚਾਦਿਭਾਵਂ ਅਪਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਮੇ ਆਯੁਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਬਹੁਜਨਸ੍ਸ ਪਿਯਮਨਾਪਕਾਲੇਯੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਚ ਮਹਾਸਾਵਕੇਸੁ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇਸੁ ਏਕਕੇਨੇਵ ਖਾਣੁਕੇਨ ਵਿਯ ਠਾਤਬ੍ਬਂ

ਹੋਤਿ, ਦਹਰਸਾਮਣੇਰਪਰਿਵਾਰਿਤੇਨ ਵਾ। ਤਤੋ – ‘ਅਹੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਰਿਸਾ’ਤਿ ਹੀਲੇਤਬ੍ਬਤਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਠਿਤੋ’’ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਸੋ ਨ ਰੁਚ੍ਚਤਿ, ‘‘ਆਯੁਕਪ੍ਪੋ’’ਤਿ ਇਦਮੇਵ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਨਿਯਮਿਤਂ।

੧੬੭. ਯਥਾ ਤਂ ਮਾਰੇਨ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। ਯਥਾ ਮਾਰੇਨ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤੋ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਟਚਿਤ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਕੋਚਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ਮਾਰੋ ਹਿ ਯਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਾ ਅਪ੍ਪਹੀਨਾ, ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਾ ਅਪ੍ਪਹੀਨਾ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਮਾਰੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਸੋ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕਿਂ ਕਰੋਤੀਤਿ? ਭੇਰਵਂ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਂ ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਸਦ੍ਦਾਰਮ੍ਮਣਂ ਵਾ ਸਾਵੇਤਿ, ਤਤੋ ਸਤ੍ਤਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸਤਿਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਵਿਵਟਮੁਖਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਮੁਖੇਨ ਹਤ੍ਥਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਹਦਯਂ ਮਦ੍ਦਤਿ। ਤਤੋ ਵਿਸਞ੍ਞਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਨੇਸ ਮੁਖੇਨ ਹਤ੍ਥਂ ਪਵੇਸੇਤੁਂ ਕਿਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ ? ਭੇਰਵਾਰਮ੍ਮਣਂ ਪਨ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਥੇਰੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤੋਭਾਸਂ ਨ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿ। ਭਗਵਾ ਜਾਨਨ੍ਤੋਯੇਵ – ‘‘ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸੀ’’ਤਿ? ਪਰਤੋ ‘‘ਤਿਟ੍ਠਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ’’ਤਿ ਯਾਚਿਤੇ ‘‘ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤਂ ਅਪਰਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ ਦੋਸਾਰੋਪਨੇਨ ਸੋਕਤਨੁਕਰਣਤ੍ਥਂ।

ਮਾਰਯਾਚਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੮. ਮਾਰੋ ਪਾਪਿਮਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਮਾਰੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਤੇ ਅਨਤ੍ਥੇ ਨਿਯੋਜੇਨ੍ਤੋ ਮਾਰੇਤੀਤਿ **ਮਾਰੋ। ਪਾਪਿਮਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ਸੋ ਹਿ ਪਾਪਧਮ੍ਮਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ‘‘ਪਾਪਿਮਾ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਕਣ੍ਹੋ, ਅਨ੍ਤਕੋ, ਨਮੁਚਿ, ਪਮਤ੍ਤਬਨ੍ਧੁਤਿਪਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਾਨਿ। **ਭਾਸਿਤਾ ਖੋ ਪਨੇਸਾ**ਤਿ ਅਯਞ੍ਹਿ ਭਗਵਤੋ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਸਤ੍ਤਾਹੇ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇਯੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ – ‘‘ਭਗਵਾ ਯਦਤ੍ਥਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰਿਤਾ, ਸੋ ਵੋ ਅਤ੍ਥੋ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ, ਕਿਂ ਤੇ ਲੋਕਵਿਚਾਰਣੇਨਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ਯਥਾ ਅਜ੍ਜ , ਏਵਮੇਵ ‘‘ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ ਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ’’ਤਿ ਯਾਚਿ। ਭਗਵਾ ਚਸ੍ਸ – ‘‘ਨ ਤਾਵਾਹ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਭਾਸਿਤਾ ਖੋ ਪਨੇਸਾ ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਵਿਯਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਵਸੇਨ ਵਿਯਤ੍ਤਾ। ਤਥੇਵ ਵਿਨੀਤਾ ਤਥਾ ਵਿਸਾਰਦਾ। **ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ**ਤਿ ਤੇਪਿਟਕਵਸੇਨ ਬਹੁ ਸੁਤਮੇਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ।** ਤਮੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਧਾਰੇਨ੍ਤੀਤਿ **ਧਮ੍ਮਧਰਾ।** ਅਥਵਾ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਚੇਵ ਪਟਿਵੇਧਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਚ। ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਪਟਿਵੇਧਧਮ੍ਮਾਨਂਯੇਵ ਧਾਰਣਤੋ ਧਮ੍ਮਧਰਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪਟਿਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਅਰਿਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨੁਧਮ੍ਮਭੂਤਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ। **ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ। **ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰਿਨੋ**ਤਿ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਰਣਸੀਲਾ। **ਸਕਂ ਆਚਰਿਯਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਚਰਿਯਵਾਦਂ। **ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵੇਵਚਨਾਨਿ। **ਸਹਧਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਸਹੇਤੁਕੇਨ ਸਕਾਰਣੇਨ ਵਚਨੇਨ। **ਸਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਯਾਵ ਨ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਸਙ੍ਗਹਿਤਂ ਸਕਲਂ ਸਾਸਨਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ। **ਇਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਿਦ੍ਧਂ ਝਾਨਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨ। **ਫੀਤ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਦ੍ਧਿਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਫਾਲਿਫੁਲ੍ਲਂ ਵਿਯ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ। **ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਤ੍ਥਤਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਦਿਸਾਭਾਗੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਵਸੇਨ। **ਬਾਹੁਜਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਬਹੁਜਨੇਹਿ ਞਾਤਂ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਂ ਮਹਾਜਨਾਭਿਸਮਯਵਸੇਨ। **ਪੁਥੁਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਵਸੇਨ ਪੁਥੁਲਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਂ। ਕਥਂ? **ਯਾਵ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਸੁਪ੍ਪਕਾਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਾ ਵਿਞ੍ਞੁਜਾਤਿਕਾ ਦੇਵਾ ਚੇਵ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ ਅਤ੍ਥਿ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਕਾਸਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋਤਿ ਨਿਰਾਲਯੋ। ਤ੍ਵਞ੍ਹਿ ਪਾਪਿਮ, ਅਟ੍ਠਮਸਤ੍ਤਾਹਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ – ‘‘ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ ਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ, ਸੁਗਤੋ’’ਤਿ ਵਿਰਵਨ੍ਤੋ ਆਹਿਣ੍ਡਿਤ੍ਥ। ਅਜ੍ਜ ਦਾਨਿ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਿਗਤੁਸ੍ਸਾਹੋ ਹੋਹਿ; ਮਾ ਮਯ੍ਹਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਂ ਵਾਯਾਮਂ

ਕਰੋਹੀਤਿ ਵਦਤਿ।

ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਓਸ੍ਸਜ੍ਜਨਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੯. **ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਓਸ੍ਸਜੀ**ਤਿ ਸਤਿਂ ਸੂਪਟ੍ਠਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਞਾਣੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿ, ਪਜਹਿ। ਤਤ੍ਥ ਨ ਭਗਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਲੇਡ੍ਡੁਂ ਵਿਯ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਓਸ੍ਸਜਿ, ਤੇਮਾਸਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਨ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਰਂ ਨ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਓਸ੍ਸਜੀ''ਤਿ। ''ਉਸ੍ਸਜ੍ਜੀ''ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। **ਮਹਾਭੂਮਿਚਾਲੋ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤੋ ਪਥਵੀਕਮ੍ਪੋ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੁ ਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ। **ਭਿਂਸਨਕੋ**ਤਿ ਭਯਜਨਕੋ। **ਦੇਵਦੁਨ੍ਦੁਭਿਯੋ ਚ ਫਲਿਂਸੂ**ਤਿ ਦੇਵਭੇਰਿਯੋ ਫਲਿਂਸੁ, ਦੇਵੋ ਸੁਕ੍ਖਗਜ੍ਜਿਤਂ ਗਜ੍ਜਿ, ਅਕਾਲਵਿਜ੍ਜੁਲਤਾ ਨਿਚ੍ਛਰਿਂਸੁ, ਖਣਿਕਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸੀਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਉਦਾਨੇਸਿ? ਕੋਚਿ ਨਾਮ ਵਦੇਯ੍ਯ – ''ਭਗਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ – 'ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਥ, ਭਨ੍ਤੇ'ਤਿ ਉਪਦ੍ਦੁਤੋ ਭਯੇਨ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸੀ''ਤਿ। ''ਤਸ੍ਸੋਕਾਸੋ ਮਾ ਹੋਤੁ, ਭੀਤਸ੍ਸ ਉਦਾਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਦੀਪਨਤ੍ਥਂ ਪੀਤਿਵੇਗਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ।

ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਸੋਣਸਿਙ੍ਗਾਲਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਭਾਵਤੋ ਤੁਲਿਤਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਤੁਲਂ। ਕਿਂ ਤਂ? ਕਾਮਾਵਚਰਕਮ੍ਮਂ। ਨ ਤੁਲਂ, ਨ ਵਾ ਤੁਲਂ ਸਦਿਸਮਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਂ ਲੋਕਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਅਤੁਲਂ।** ਕਿਂ ਤਂ? ਮਹਗ੍ਗਤਕਮ੍ਮਂ। ਅਥਵਾ ਕਾਮਾਵਚਰਰੂਪਾਵਚਰਂ ਤੁਲਂ, ਅਰੂਪਾਵਚਰਂ ਅਤੁਲਂ। ਅਪ੍ਪਵਿਪਾਕਂ ਵਾ ਤੁਲਂ, ਬਹੁਵਿਪਾਕਂ ਅਤੁਲਂ। **ਸਮ੍ਭਵ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਭਵਸ੍ਸ ਹੇਤੁਭੂਤਂ, ਪਿਣ੍ਡਕਾਰਕਂ ਰਾਸਿਕਾਰਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਵਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵਸਙ੍ਖਾਰਣਕਂ। **ਅਵਸ੍ਸਜੀ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। **ਮੁਨੀ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਮੁਨਿ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰਤੋ**ਤਿ ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤਰਤੋ। **ਸਮਾਹਿਤੋ**ਤਿ ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧਿਵਸੇਨ ਸਮਾਹਿਤੋ। **ਅਭਿਨ੍ਦਿ ਕਵਚਮਿਵਾ**ਤਿ ਕਵਚਂ ਵਿਯ ਅਭਿਨ੍ਦਿ। **ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਭਵ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਞ੍ਜਾਤਂ ਕਿਲੇਸਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ''ਸਵਿਪਾਕਟ੍ਠੇਨ ਸਮ੍ਭਵਂ, ਭਵਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰਣਟ੍ਠੇਨ ਭਵਸਙ੍ਖਾਰਨ੍ਤਿ ਚ ਲਦ੍ਧਨਾਮਂ ਤੁਲਾਤੁਲਸਙ੍ਖਾਤਂ ਲੋਕਿਯਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਓਸ੍ਸਜਿ। ਸਙ੍ਗਾਮਸੀਸੇ ਮਹਾਯੋਧੋ ਕਵਚਂ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਭਵਂ ਕਿਲੇਸਞ੍ਚ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰਤੋ ਸਮਾਹਿਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਿਨ੍ਦੀ''ਤਿ।

ਅਥ ਵਾ **ਤੁਲ**ਨ੍ਤਿ ਤੁਲੇਨ੍ਤੋ ਤੀਰੇਨ੍ਤੋ। **ਅਤੁਲਞ੍ਚ ਸਮ੍ਭਵ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚੇਵ ਸਮ੍ਭਵਞ੍ਚ। **ਭਵਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਭਵਗਾਮਿਕਮ੍ਮਂ। **ਅਵਸ੍ਸਜਿ ਮੁਨੀ**ਤਿ ''ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਨਿਰੋਧੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਨਿਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੩.੩੮) ਨਯੇਨ ਤੁਲਯਨ੍ਤੋ ਬੁਦ੍ਧਮੁਨਿ ਭਵੇ ਆਦੀਨਵਂ, ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਚ ਆਨਿਸਂਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਮੂਲਭੂਤਂ ਭਵਸਙ੍ਖਾਰਕਮ੍ਮਂ – ''ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਯਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੮੧) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਯਕਰੇਨ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਅਵਸ੍ਸਜਿ। ਕਥਂ? ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰਤੋ ਸਮਾਹਿਤੋ ਅਭਿਨ੍ਦਿ ਕਵਚਮਿਵ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਭਵਂ। ਸੋ ਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰਤੋ ਸਮਥਵਸੇਨ ਸਮਾਹਿਤੋਤਿ ਏਵਂ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਬਲੇਨ ਕਵਚਮਿਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਪਰਿਯੋਨਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ, ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਭਵਤ੍ਤਾ ''ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਭਵ''ਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮਂ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਜਾਲਂ ਅਭਿਨ੍ਦਿ। ਕਿਲੇਸਾਭਾਵੇਨ ਚ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਤ੍ਤਾ ਅਵਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਂ ਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨੇਨ ਕਮ੍ਮਂ ਪਜਹਿ, ਪਹੀਨਕਿਲੇਸਸ੍ਸ ਚ ਭਯਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਭੀਤੋਵ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਓਸ੍ਸਜਿ, ਅਭੀਤਭਾਵਞ੍ਞਾਪਨਤ੍ਥਞ੍ਚ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਮਹਾਭੂਮਿਚਾਲਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੧. **ਯਂ ਮਹਾਵਾਤਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਸਮਯੇਨ ਯਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਸਮਯੇ ਮਹਾਵਾਤਾ ਵਾਯਨ੍ਤਿ, ਮਹਾਵਾਤਾ ਵਾਯਨ੍ਤਾਪਿ ਉਕ੍ਖੇਪਕਵਾਤਾ ਨਾਮ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਵਾਯਨ੍ਤਾ ਸਟ੍ਠਿਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਨਵਯੋਜਨਸਤਸਹਸ੍ਸਬਹਲਂ ਉਦਕਸਨ੍ਧਾਰਕਂ ਵਾਤਂ

ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਆਕਾਸੇ ਉਦਕਂ ਭਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਭਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਪਥਵੀ ਭਸ੍ਸਤਿ। ਪੁਨ ਵਾਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲੇਨ ਅਨ੍ਤੋਧਮਕਰਣੇ ਵਿਯ ਉਦਕਂ ਆਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਤੋ ਉਦਕਂ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਪਥਵੀ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵਂ ਉਦਕਂ ਕਮ੍ਪਿਤਂ ਪਥਵਿਂ ਕਮ੍ਪੇਤਿ। ਏਤਞ੍ਚ ਕਮ੍ਪਨਂ ਯਾਵ ਅਜ੍ਜਕਾਲਾਪਿ ਹੋਤਿਯੇਵ, ਬਹਲਭਾਵੇਨ ਪਨ ਨ ਓਗਚ੍ਛਨੁਗ੍ਗਚ੍ਛਨਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ।

ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋਤਿ ਇਜ੍ਝਨਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ, ਅਨੁਭਵਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ। **ਪਰਿਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਦੁਬ੍ਬਲਾ। **ਅਪ੍ਪਮਾਣਾ**ਤਿ ਬਲਵਾ। **ਸੋ ਇਮਂ ਪਥਵਿਂ ਕਮ੍ਪੇਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਇਦ੍ਧਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਂਵੇਜੇਨ੍ਤੋ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਵਿਯ, ਵੀਮਂਸਨ੍ਤੋ ਵਾ ਮਹਾਨਾਗਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੋ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਸਾਮਣੇਰੋ ਵਿਯ ਪਥਵਿਂ ਕਮ੍ਪੇਤਿ। ਸੋ ਕਿਰਾਯਸ੍ਮਾ ਖੁਰਗ੍ਗੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਕੋਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਯੇਨ ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਿਵਸੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਵੇਜਯਨ੍ਤੋ ਪਾਸਾਦੋ ਕਮ੍ਪਿਤਪੁਬ੍ਬੋ''ਤਿ? ਤਤੋ – ''ਨਤ੍ਥਿ ਕੋਚੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ – ''ਅਹਂ ਕਮ੍ਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਬਲੇਨ ਵੇਜਯਨ੍ਤਮਤ੍ਥਕੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇਨ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਪੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਨਾਟਕਿਤ੍ਥਿਯੋ ਆਹਂਸੁ – ''ਪੁਤ੍ਤ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤ, ਤ੍ਵਂ ਪੂਤਿਗਨ੍ਧੇਨੇਵ ਸੀਸੇਨ ਵੇਜਯਨ੍ਤਂ ਕਮ੍ਪੇਤੁਂ ਇਚ੍ਛਸਿ, ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਤਾਤ ਪਾਸਾਦੋ, ਕਥਂ ਕਮ੍ਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ?

ਸਾਮਣੇਰੋ – ''ਇਮਾ ਦੇਵਤਾ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕੇਲ਼ਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਹਂ ਖੋ ਪਨ ਆਚਰਿਯਂ ਨਾਲਤ੍ਥਂ, ਕਹਂ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਆਚਰਿਯੋ ਸਾਮੁਦ੍ਦਿਕਮਹਾਨਾਗਤ੍ਥੇਰੋ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਉਦਕਲੇਣਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਤੋ ਨਂ ਥੇਰੋ – ''ਕਿਂ, ਤਾਤ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤ, ਅਸਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾਵ ਯੁਦ੍ਧਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਤਾਤ, ਵੇਜਯਨ੍ਤਂ ਕਮ੍ਪੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਆਚਰਿਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਲਤ੍ਥਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ – ''ਤਾਤ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸੇ ਅਕਮ੍ਪੇਨ੍ਤੇ ਕੋ ਅਞ੍ਞੋ ਕਮ੍ਪੇਸ੍ਸਤਿ। ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਂ ਤੇ, ਤਾਤ, ਉਦਕਪਿਟ੍ਠੇ ਗੋਮਯਖਣ੍ਡਂ ਪਿਲਵਨ੍ਤਂ, ਤਾਤ, ਕਪਲ੍ਲਕਪੂਵਂ ਪਚਨ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤਨ੍ਤੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਇਮਿਨਾ ਓਪਮ੍ਮੇਨ ਜਾਨਾਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ – ''ਵਟ੍ਟਿਸ੍ਸਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤ੍ਤਕੇਨਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦੇਨ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਕਾਸਂ ਉਦਕਂ ਹੋਤੂਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਵੇਜਯਨ੍ਤਾਭਿਮੁਖੋ ਅਗਮਾਸਿ।

ਦੇਵਧੀਤਰੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਏਕਵਾਰਂ ਲਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ, ਪੁਨਪਿ ਸਾਮਣੇਰੋ ਏਤਿ, ਪੁਨਪਿ ਏਤੀ''ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ। ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ – ''ਮਾ ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥਯਿਤ੍ਥ, ਇਦਾਨਿ ਤੇਨ ਆਚਰਿਯੋ ਲਦ੍ਧੋ, ਖਣੇਨ ਪਾਸਾਦਂ ਕਮ੍ਪੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾਮਣੇਰੋਪਿ ਪਾਦਙ੍ਗੁਟ੍ਠੇਨ ਪਾਸਾਦਥੂਪਿਕਂ ਪਹਰਿ। ਪਾਸਾਦੋ ਚਤੂਹਿ ਦਿਸਾਹਿ ਓਣਮਤਿ। ਦੇਵਤਾ – ''ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਦੇਹਿ, ਤਾਤ, ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਦੇਹਿ, ਤਾਤ, ਪਾਸਾਦਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵਿਰਵਿਂਸੁ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਪਾਸਾਦਂ ਯਥਾਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦਮਤ੍ਥਕੇ ਠਤ੍ਵਾ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ –

''ਅਜ੍ਜੇਵਾਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਅਜ੍ਜ ਪਤ੍ਤਾਸਵਕ੍ਖਯਂ।
ਅਜ੍ਜ ਕਮ੍ਪੇਮਿ ਪਾਸਾਦਂ, ਅਹੋ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸੁਲ਼ਾਰਤਾ॥

ਅਜ੍ਜੇਵਾਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ...ਪੇ॰... ਅਹੋ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸੁਲ਼ਾਰਤਾ॥
ਅਜ੍ਜੇਵਾਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ...ਪੇ॰... ਅਹੋ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸੁਲ਼ਾਰਤਾਤਿ॥

ਇਤੋ ਪਰੇਸੁ ਛਸੁ ਪਥਵੀਕਮ੍ਪੇਸੁ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਮਹਾਪਦਾਨੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

ਇਤਿ ਇਮੇਸੁ ਅਟ੍ਠਸੁ ਪਥਵੀਕਮ੍ਪੇਸੁ ਪਠਮੋ ਧਾਤੁਕੋਪੇਨ, ਦੁਤਿਯੋ ਇਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੇਨ, ਤਤਿਯਚਤੁਤ੍ਥਾ ਪੁਞ੍ਞਤੇਜੇਨ, ਪਞ੍ਚਮੋ ਞਾਣਤੇਜੇਨ, ਛਟ੍ਠੋ ਸਾਧੁਕਾਰਦਾਨਵਸੇਨ, ਸਤ੍ਤਮੋ ਕਾਰੁਞ੍ਞਭਾਵੇਨ, ਅਟ੍ਠਮੋ ਆਰੋਦਨੇਨ। ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤੇ ਚ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੇ ਚ ਮਹਾਸਤ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਤੇਜੇਨ ਪਥਵੀ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ। ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿਯਂ ਞਾਣਤੇਜੇਨ ਅਭਿਹਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ। ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨੇ ਸਾਧੁਕਾਰਭਾਵਸਣ੍ਠਿਤਾ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਦਮਾਨਾ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ। ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰੋਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ ਕਾਰੁਞ੍ਞਸਭਾਵਸਣ੍ਠਿਤਾ

ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖੋਭਂ ਅਸਹਮਾਨਾ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਆਰੋਦਨਵੇਗਤੁਲ੍ਲਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ। ਅਯਂ ਪਨਤ੍ਥੋ ਪਥਵੀਦੇਵਤਾਯ ਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਮਹਾਭੂਤਪਥਵਿਯਾ ਪਨੇਤਂ ਨਤ੍ਥਿ ਅਚੇਤਨਤ੍ਤਾਤਿ।

ਇਮੇ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਟ੍ਠ ਹੇਤੂਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਇਮੇ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਨਿਦਸ੍ਸਨਂ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ – ''ਅਦ੍ਧਾ ਅਜ੍ਜ ਭਗਵਤਾ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰੋ ਓਸ੍ਸਟ੍ਠੋ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸਿ। ਭਗਵਾ ਪਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤਭਾਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ਓਕਾਸਂ ਅਦਤ੍ਵਾਵ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਅਟ੍ਠਕਾਨਿ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਨ੍ਤੋ – ''ਅਟ੍ਠ ਖੋ ਇਮਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਅਟ੍ਠਪਰਿਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੨. ਤਤ੍ਥ **ਅਨੇਕਸਤਂ ਖਤ੍ਤਿਯਪਰਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸਮਾਗਮਞਾਤਿਸਮਾਗਲਿਚ੍ਛਵੀਸਮਾਗਮਾਦਿਸਦਿਸਂ, ਸਾ ਪਨ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਸੁਪਿ ਲਬ੍ਭਤੇਯੇਵ। **ਸਲ੍ਲਪਿਤਪੁਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਆਲਾਪਸਲ੍ਲਾਪੋ ਕਤਪੁਬ੍ਬੋ। **ਸਾਕਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਸਾਕਚ੍ਛਾਪਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਪੁਬ੍ਬਾ। **ਯਾਦਿਸਕੋ ਤੇਸਂ ਵਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਤੇ ਓਦਾਤਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਕਾਲ਼ਾਪਿ ਮਙ੍ਗੁਰਚ੍ਛਵੀਪਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੋਵ। ਇਦਂ ਪਨ ਸਣ੍ਠਾਨਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਕਥਿਤਂ। ਸਣ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਚ ਕੇਵਲਂ ਤੇਸਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿਯੇਵ, ਨ ਪਨ ਭਗਵਾ ਮਿਲਕ੍ਖੁਸਦਿਸੋ ਹੋਤਿ, ਨਾਪਿ ਆਮੁਤ੍ਤਮਣਿਕੁਣ੍ਡਲੋ, ਬੁਦ੍ਧਵੇਸੇਨੇਵ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਤੇ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮਾਨਸਣ੍ਠਾਨਮੇਵ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਯਾਦਿਸਕੋ ਤੇਸਂ ਸਰੋ**ਤਿ ਤੇ ਛਿਨ੍ਨਸ੍ਸਰਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਗਗ੍ਗਰਸ੍ਸਰਾਪਿ ਕਾਕਸ੍ਸਰਾਪਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸ੍ਸਰੋਵ। ਇਦਂ ਪਨ ਭਾਸਨ੍ਤਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਕਥਿਤਂ। ਸਚੇਪਿ ਹਿ ਸਤ੍ਥਾ ਰਾਜਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਕਥੇਤਿ, ''ਅਜ੍ਜ ਰਾਜਾ ਮਧੁਰੇਨ ਸਰੇਨ ਕਥੇਤੀ''ਤਿ ਤੇਸਂ ਹੋਤਿ। ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਨ ਭਗਵਤਿ ਪੁਨ ਰਾਜਾਨਂ ਆਗਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੀਮਂਸਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਅਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਇਦਾਨੇਵ ਮਾਗਧਭਾਸਾਯ ਸੀਹਲ਼ਭਾਸਾਯ ਮਧੁਰੇਨਾਕਾਰੇਨ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਅਯਂ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ, ਕਿਂ ਦੇਵੋ, ਉਦਾਹੁ ਮਨੁਸ੍ਸੋਤਿ ਏਵਂ ਵੀਮਂਸਨ੍ਤਾਪਿ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਪਨੇਵਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤੀਤਿ? ਵਾਸਨਤ੍ਥਾਯ । ਏਵਂ ਸੁਤੋਪਿ ਹਿ ਧਮ੍ਮੋ ਅਨਾਗਤੇ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ ਯੇਵਾਤਿ ਅਨਾਗਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਦੇਸੇਤਿ। **ਅਨੇਕਸਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਰਿਸ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਮ੍ਪਿ ਸੋਣਦਣ੍ਡਕੂਟਦਣ੍ਡਸਮਾਗਮਾਦਿਵਸੇਨ ਚੇਵ ਅਞ੍ਞਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਵਸੇਨ ਚ ਸਮ੍ਭਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਇਮਾ ਪਨ ਅਟ੍ਠ ਪਰਿਸਾ ਭਗਵਾ ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਆਹਰਿ? ਅਭੀਤਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਇਮਾ ਕਿਰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਆਨਨ੍ਦ, ਇਮਾਪਿ ਅਟ੍ਠ ਪਰਿਸਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਭਯਂ ਵਾ ਸਾਰਜ੍ਜਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਾਰਂ ਪਨ ਏਕਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤੋ ਭਾਯੇਯ੍ਯਾਤਿ ਕੋ ਏਵਂ ਸਞ੍ਞਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਮਰਹਤਿ। ਅਭੀਤੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੋ ਅਚ੍ਛਮ੍ਭੀ, ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਓਸ੍ਸਜੀ''ਤਿ।

ਅਟ੍ਠਅਭਿਭਾਯਤਨਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੩. **ਅਭਿਭਾਯਤਨਾਨੀ**ਤਿ ਅਭਿਭਵਨਕਾਰਣਾਨਿ। ਕਿਂ ਅਭਿਭਵਨ੍ਤਿ? ਪਚ੍ਚਨੀਕਧਮ੍ਮੇਪਿ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿਪਿ। ਤਾਨਿ ਹਿ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭਾਵੇਨ ਪਚ੍ਚਨੀਕਧਮ੍ਮੇ ਅਭਿਭਵਨ੍ਤਿ, ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਞਾਣੁਤ੍ਤਰਿਯਤਾਯ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ।

ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਰੂਪਸਞ੍ਞੀਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪੇ ਪਰਿਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਨੀਲਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕੇਸੇ ਵਾ ਪਿਤ੍ਤੇ ਵਾ ਅਕ੍ਖਿਤਾਰਕਾਯ ਵਾ ਕਰੋਤਿ। ਪੀਤਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਮੇਦੇ ਵਾ ਛਵਿਯਾ ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਪਿਟ੍ਠੇਸੁ ਵਾ ਅਕ੍ਖੀਨਂ ਪੀਤਕਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਕਰੋਤਿ। ਲੋਹਿਤਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਮਂਸੇ ਵਾ ਲੋਹਿਤੇ ਵਾ ਜਿਵ੍ਹਾਯ ਵਾ ਅਕ੍ਖੀਨਂ ਰਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਕਰੋਤਿ। ਓਦਾਤਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਿਮ੍ਹਿ ਵਾ ਦਨ੍ਤੇ ਵਾ ਨਖੇ ਵਾ ਅਕ੍ਖੀਨਂ ਸੇਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਕਰੋਤਿ। ਤਂ ਪਨ ਸੁਨੀਲਂ ਸੁਪੀਤਂ ਸੁਲੋਹਿਤਕਂ ਸੁਓਦਾਤਕਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਵਿਸੁਦ੍ਧਮੇਵ ਹੋਤਿ।

ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਯਸ੍ਸੇਵਂ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ, ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਨ ਬਹਿਦ੍ਧਾ, ਸੋ ਏਵਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਪਰਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚ ਅਪ੍ਪਨਾਯ ਵਸੇਨ – ‘‘ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਰਿਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਅਵਡ੍ਢਿਤਾਨਿ। **ਸੁਵਣ੍ਣਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਨੀ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਾਨਿ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਨਿ ਵਾ। ਪਰਿਤ੍ਤਵਸੇਨੇਵ ਇਦਂ ਅਭਿਭਾਯਤਨਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤਾਨਿ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਨਾਮ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਗਹਣਿਕੋ ਕਟਚ੍ਛੁਮਤ੍ਤਂ ਭਤ੍ਤਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਕਿਂ ਏਤ੍ਥ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਸਙ੍ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਏਕਕਬਲ਼ਮੇਵ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਞਾਣੁਤ੍ਤਰਿਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵਿਸਦਞਾਣੋ – ‘‘ਕਿਂ ਏਤ੍ਥ ਪਰਿਤ੍ਤਕੇ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਾਯਂ ਮਮ ਭਾਰੋ’’ਤਿ ਤਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਹ ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਨਂ ਪਾਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨਸ੍ਸ ਆਭੋਗੋ ਕਥਿਤੋ। ਸੋ ਚ ਖੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ, ਨ ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਂ। **ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਆਭੋਗਸਞ੍ਞਾਯਪਿ ਞਾਣਸਞ੍ਞਾਯਪਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤਿ। ਅਭਿਭਵਨਸਞ੍ਞਾ ਹਿਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਆਭੋਗਸਞ੍ਞਾ ਪਨ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸੇਵ।

ਅਪ੍ਪਮਾਣਾਨੀਤਿ ਵਡ੍ਢਿਤਪ੍ਪਮਾਣਾਨਿ, ਮਹਨ੍ਤਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਭਿਭੁਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਯਥਾ ਮਹਗ੍ਘਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਏਕਂ ਭਤ੍ਤਵਡ੍ਢਿਤਕਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਹੋਤੁ, ਕਿਂ ਏਤਂ ਮਯ੍ਹਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਤਂ ਨ ਮਹਨ੍ਤਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਞਾਣੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵਿਸਦਞਾਣੋ ‘‘ਕਿਂ ਏਤ੍ਥ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਨਯਿਦਂ ਅਪ੍ਪਮਾਣਂ, ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾਕਰਣੇ ਭਾਰੋ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਤਾਨਿ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਹ ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਨਂ ਪਾਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀਤਿ ਅਲਾਭਿਤਾਯ ਵਾ ਅਨਤ੍ਥਿਕਤਾਯ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪੇ ਪਰਿਕਮ੍ਮਸਞ੍ਞਾਵਿਰਹਿਤੋ।

ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਯਸ੍ਸ ਪਰਿਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਸੋ ਏਵਂ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਰਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚੇਵ ਅਪ੍ਪਨਾਯ ਚ ਵਸੇਨ – ‘‘ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਚਤੁਤ੍ਥਾਭਿਭਾਯਤਨੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਚਤੂਸੁ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਵਿਤਕ੍ਕਚਰਿਤਵਸੇਨ ਆਗਤਂ, ਅਪ੍ਪਮਾਣਂ ਮੋਹਚਰਿਤਵਸੇਨ, ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਦੋਸਚਰਿਤਵਸੇਨ, ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਂ ਰਾਗਚਰਿਤਵਸੇਨ। ਏਤੇਸਞ੍ਹਿ ਏਤਾਨਿ ਸਪ੍ਪਾਯਾਨਿ। ਸਾ ਚ ਨੇਸਂ ਸਪ੍ਪਾਯਤਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਚਰਿਤਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਪਞ੍ਚਮਅਭਿਭਾਯਤਨਾਦੀਸੁ **ਨੀਲਾਨੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਾਹਕਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨੀਲਵਣ੍ਣਾਨੀ**ਤਿ ਵਣ੍ਣਵਸੇਨ। **ਨੀਲਨਿਦਸ੍ਸਨਾਨੀ**ਤਿ ਨਿਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ, ਅਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨਵਿਵਰਾਨਿ ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਵਣ੍ਣਾਨਿ ਏਕਨੀਲਾਨੇਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਨੀਲਨਿਭਾਸਾਨੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਓਭਾਸਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨੀਲੋਭਾਸਾਨਿ ਨੀਲਪ੍ਪਭਾਯੁਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤੇਨ ਨੇਸਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਵਿਸੁਦ੍ਧਵਣ੍ਣਵਸੇਨੇਵ ਹਿ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਭਿਭਾਯਤਨਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਉਮਾਪੁਪ੍ਫ**ਨ੍ਤਿ ਏਤਞ੍ਹਿ ਪੁਪ੍ਫਂ ਸਿਨਿਦ੍ਧਂ ਮੁਦੁ, ਦਿਸ੍ਸਮਾਨਮ੍ਪਿ ਨੀਲਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਗਿਰਿਕਣ੍ਣਿਕਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਪਨ ਦਿਸ੍ਸਮਾਨਾਨਿ ਸੇਤਧਾਤੁਕਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਮੇਵ ਗਹਿਤਂ, ਨ ਤਾਨਿ। **ਬਾਰਾਣਸੇਯ੍ਯਕ**ਨ੍ਤਿ ਬਾਰਾਣਸਿਸਮ੍ਭਵਂ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਰ ਕਪ੍ਪਾਸੋਪਿ ਮੁਦੁ, ਸੁਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿਕਾਯੋਪਿ ਤਨ੍ਤਵਾਯਾਪਿ ਛੇਕਾ, ਉਦਕਮ੍ਪਿ ਸੁਚਿ ਸਿਨਿਦ੍ਧਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਵਤ੍ਥਂ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮਟ੍ਠਂ ਹੋਤਿ; ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਮਟ੍ਠਂ ਮੁਦੁ ਸਿਨਿਦ੍ਧਂ ਖਾਯਤਿ।

ਪੀਤਾਨੀਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ‘‘ਨੀਲਕਸਿਣਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਨੀਲਸ੍ਮਿਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਪੁਪ੍ਫਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਵਤ੍ਥਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਵਣ੍ਣਧਾਤੁਯਾ ਵਾ’’ਤਿਆਦਿਕਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕਸਿਣਕਰਣਞ੍ਚ ਪਰਿਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਨਾਵਿਧਾਨਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। ਇਮਾਨਿਪਿ ਅਟ੍ਠ ਅਭਿਭਾਯਤਨਾਨਿ ਅਭੀਤਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਮੇਵ ਆਨੀਤਾਨਿ। ਇਮਾਨਿ ਕਿਰ ਵਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਆਨਨ੍ਦ, ਏਵਰੂਪਾਪਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਭਯਂ ਵਾ ਸਾਰਜ੍ਜਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਾਰਂ ਪਨ ਏਕਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤੋ ਭਾਯੇਯ੍ਯਾਤਿ ਕੋ ਏਵਂ ਸਞ੍ਞਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਮਰਹਤਿ। ਅਭੀਤੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੋ ਅਚ੍ਛਮ੍ਭੀ, ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਓਸ੍ਸਜੀ’’ਤਿ।

ਅਟ੍ਠਵਿਮੋਕ੍ਖਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੪. ਵਿਮੋਕ੍ਖਕਥਾ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਯੇਵ। ਇਮੇਪਿ ਅਟ੍ਠ ਵਿਮੋਕ੍ਖਾ ਅਭੀਤਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਮੇਵ ਆਨੀਤਾ। ਇਮੇਪਿ ਕਿਰ ਵਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਆਨਨ੍ਦ, ਏਤਾਪਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਭਯਂ ਵਾ ਸਾਰਜ੍ਜਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ... ਪੇ॰... ਓਸ੍ਸਜੀ''ਤਿ।

੧੭੫. ਇਦਾਨਿਪਿ ਭਗਵਾ ਆਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਓਕਾਸਂ ਅਦਤ੍ਵਾਵ **ਏਕਮਿਦਾਹ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। ਤਤ੍ਥ **ਪਠਮਾਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਠਮਮੇਵ ਅਟ੍ਠਮੇ ਸਤ੍ਤਾਹੇ।

੧੭੭. **ਓਸ੍ਸਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੋ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ, ਏਵਂ ਕਿਰ ਵਤ੍ਵਾ – ''ਤੇਨਾਯਂ ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੁ ਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਆਨਨ੍ਦਯਾਚਨਕਥਾ

੧੭੮. **ਅਲ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਵਚਨਮੇਤਂ। **ਬੋਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਮਗ੍ਗਞਾਣਪਟਿਵੇਧਂ। **ਸਦ੍ਦਹਸਿ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਭਾਵਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦਹਸੀਤਿ ਵਦਤਿ। **ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਇਦਂ ਵਚਨਂ ਸਦ੍ਦਹਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੧੭੯. **ਏਕਮਿਦਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਭਗਵਾ – ''ਨ ਕੇਵਲਂ ਅਹਂ ਇਧੇਵ ਤਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿਂ, ਅਞ੍ਞਦਾਪਿ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਓਲ਼ਾਰਿਕਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਕਾਸਿਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਤਯਾ ਨ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਂ, ਤਵੇਵਾਯਂ ਅਪਰਾਧੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਸੋਕਵਿਨੋਦਨਤ੍ਥਾਯ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਤੋ ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਦੋਸਾਰੋਪਨਤ੍ਥਂ ਆਰਭਿ।

੧੮੩. **ਪਿਯੇਹਿ ਮਨਾਪੇਹੀ**ਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤਾਭਾਤਾਭਗਿਨਿਆਦਿਕੇਹਿ ਜਾਤਿਯਾ **ਨਾਨਾਭਾਵੋ**, ਮਰਣੇਨ **ਵਿਨਾਭਾਵੋ**, ਭਵੇਨ **ਅਞ੍ਞਥਾਭਾਵੋ। ਤਂ ਕੁਤੇਤ੍ਥ ਲਬ੍ਭਾ**ਤਿ **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਾ, ਯਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਪਿਯੇਹਿ ਮਨਾਪੇਹਿ ਨਾਨਾਭਾਵੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾਪਿ, ਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਪਤ੍ਵਾਪਿ, ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾਪਿ, ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾਪਿ, ਦੇਵੋਰੋਹਣਂ ਕਤ੍ਵਾਪਿ, ਯਂ ਤਂ ਜਾਤਂ ਭੂਤਂ ਸਙ੍ਖਤਂ ਪਲੋਕਧਮ੍ਮਂ, ਤਂ ਵਤ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਰੀਰਂ ਮਾ ਪਲੁਜ੍ਜੀਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਰੋਦਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਲਦ੍ਧੁਨ੍ਤਿ। **ਪੁਨ ਪਚ੍ਚਾਵਮਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਚਤ੍ਤਂ ਵਨ੍ਤਂ, ਤਂ ਵਤ ਪੁਨ ਪਟਿਖਾਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੮੪. **ਯਥਯਿਦਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਤ੍ਤਯਸਙ੍ਗਹਂ ਸਾਸਨਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ। **ਅਦ੍ਧਨਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਦ੍ਧਾਨਕ੍ਖਮਂ। **ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਂ। **ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਵਸੇਨੇਵ ਕਥਿਤਂ। ਏਤੇਸਂ ਪਨ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਪਟਿਪਦਾਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਤਤਿਯਭਾਣਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਾਗਾਪਲੋਕਿਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੬. **ਨਾਗਾਪਲੋਕਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਹਿ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠੀਨਿ ਕੋਟਿਯਾ ਕੋਟਿਂ ਆਹਚ੍ਚ ਠਿਤਾਨਿ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਂ, ਅਙ੍ਕੁਸਕਲਗ੍ਗਾਨਿ ਵਿਯ, ਨ ਏਵਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਨ ਸਙ੍ਖਲਿਕਾਨਿ ਵਿਯ ਏਕਾਬਦ੍ਧਾਨਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਨਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਅਪਲੋਕਨਕਾਲੇ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਗੀਵਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤੁਂ। ਯਥਾ ਪਨ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੋ ਪਚ੍ਛਾਭਾਗਂ ਅਪਲੋਕੇਤੁਕਾਮੋ ਸਕਲਸਰੀਰੇਨੇਵ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਏਵਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ। ਭਗਵਤੋ ਪਨ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ – ''ਵੇਸਾਲਿਂ ਅਪਲੋਕੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ – ''ਭਗਵਾ

ਅਨੇਕਾਨਿ ਕਪ੍ਪਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਨ੍ਤੇਹਿ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਨ ਗੀਵਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਯਂ ਪਥਵੀ ਕੁਲਾਲਚਕ੍ਕਂ ਵਿਯ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵੇਸਾਲਿਨਗਰਾਭਿਮੁਖਂ ਅਕਾਸਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਨਨੁ ਚ ਨ ਕੇਵਲਂ ਵੇਸਾਲਿਯਾਵ, ਸਾਵਤ੍ਥਿਰਾਜਗਹਨਾਲ਼ਨ੍ਦਪਾਟਲਿਗਾਮਕੋਟਿਗਾਮਨਾਤਿਕਗਾਮਕੇਸੁਪਿ ਤਤੋ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਕਾਲੇ ਤਂ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਪਚ੍ਛਿਮਦਸ੍ਸਨਮੇਵ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਕਸ੍ਮਾ ਨਾਗਾਪਲੋਕਿਤਂ ਨਾਪਲੋਕੇਸੀਤਿ? ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਤ੍ਤਾ। ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਪਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਨ ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਾਪਲੋਕੇਸਿ। ਅਪਿ ਚ ਵੇਸਾਲਿਰਾਜਾਨੋ ਆਸਨ੍ਨਵਿਨਾਸਾ, ਤਿਣ੍ਣਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਉਪਰਿ ਵਿਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤਂ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ **ਨਾਗਾਪਲੋਕਿਤਂ** ਨਾਮ ਚੇਤਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਪੂਜੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨੇਸਂ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਤੇਸਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਪਲੋਕੇਸਿ।

ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਕਰੋਤਿ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਕਰੋ। **ਚਕ੍ਖੁਮਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਚਕ੍ਖੂਹਿ ਚਕ੍ਖੁਮਾ। **ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ।

ਚਤੁਮਹਾਪਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੭. **ਮਹਾਪਦੇਸੇ**ਤਿ ਮਹਾਓਕਾਸੇ, ਮਹਾਅਪਦੇਸੇ ਵਾ, ਬੁਦ੍ਧਾਦਯੋ ਮਹਨ੍ਤੇ ਮਹਨ੍ਤੇ ਅਪਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਮਹਾਕਾਰਣਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੮੮. **ਨੇਵ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠੇਹਿ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਨ ਸੋਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਕਤੇ ਹਿ ਪਚ੍ਛਾ ''ਇਦਂ ਨ ਸਮੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ – ''ਕਿਂ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ, ਇਦਾਨਿ ਨ ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਿਂ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ। **ਨਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ – ''ਕਿਂ ਏਸ ਬਾਲੋ ਵਦਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਹਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਵਕ੍ਖਤਿ। ਤੇਨਾਹ – ''ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ। **ਪਦਬਜਞ੍ਜਨਾਨੀ**ਤਿ ਪਦਸਙ੍ਖਾਤਾਨਿ ਬਜਞ੍ਜਨਾਨਿ। **ਸਾਧੁਕਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪਾਲ਼ਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ ਕਥਿਤੋ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਸਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨੀ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਵਿਨਯੇ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਾਨੀ**ਤਿ ਵਿਨਯੇ ਸਂਸਨ੍ਦੇਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਏਤ੍ਥ ਚ **ਸੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਨਯੋ। ਯਥਾਹ – ''ਕਤ੍ਥ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਸੁਤ੍ਤਵਿਭਙ੍ਗੇ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ· ੪੫੭)। **ਵਿਨਯੋ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਕੋ। ਯਥਾਹ – ''ਵਿਨਯਾਤਿਸਾਰੇ''ਤਿ। ਏਵਂ ਵਿਨਯਪਿਟਕਮ੍ਪਿ ਨ ਪਰਿਯਾਦਿਯਤਿ। ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗਾ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤਂ, ਖਨ੍ਧਕਪਰਿਵਾਰਾ ਵਿਨਯੋਤਿ ਏਵਂ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਤਿ। ਅਥਵਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕਂ ਸੁਤ੍ਤਂ, ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਏਵਂ ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਪਿਟਕਾਨਿ ਪਰਿਯਾਦਿਯਨ੍ਤਿ। ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਾਨਿ ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਂ, ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਨ ਤਾਵ ਪਰਿਯਾਦਿਯਨ੍ਤਿ। ਅਸੁਤ੍ਤਨਾਮਕਞ੍ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ। ਸੇਯਜਥਿਦਂ – ਜਾਤਕਂ, ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ, ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ, ਸੁਤ੍ਤਨਿਪਾਤੋ, ਧਮ੍ਮਪਦਂ, ਉਦਾਨਂ, ਇਤਿਵੁਤ੍ਤਕਂ, ਵਿਮਾਨਵਤ੍ਥੁ, ਪੇਤਵਤ੍ਥੁ, ਥੇਰਗਾਥਾ, ਥੇਰੀਗਾਥਾ, ਅਪਦਾਨਨ੍ਤਿ।

ਸੁਦਿਨ੍ਨਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ – ''ਅਸੁਤ੍ਤਨਾਮਕਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਨ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਪਟਿਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ – ''ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਂ, ਵਿਨਯੋ ਪਨ ਕਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤਤੋ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਮਾਹਰਿ –

> ''ਯੇ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਗੋਤਮਿ, ਧਮ੍ਮੇ ਜਾਨੇਯਜਾਸਿ, ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਸਰਾਗਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਵਿਰਾਗਾਯ, ਸਞ੍ਞੋਗਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਵਿਸਞ੍ਞੋਗਾਯ, ਆਚਯਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਅਪਚਯਾਯ, ਮਹਿਚ੍ਛਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਯ, ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਯਾ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਯਾ, ਸਙ੍ਗਣਿਕਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਪਵਿਵੇਕਾਯ, ਕੋਸਜ੍ਜਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭਾਯ, ਦੁਬ੍ਭਰਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ

ਨੋ ਸੁਭਰਤਾਯ। ਏਕੰਸੇਨ, ਗੋਤਮਿ, ਧਾਰੇਯਜਾਸਿ – ‘ਨੇਸੋ ਧਮ੍ਮੋ, ਨੇਸੋ ਵਿਨਯੋ, ਨੇਤੰ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨ’ਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਚ ਖੋ ਤ੍ਵੰ, ਗੋਤਮਿ, ਧਮ੍ਮੇ ਜਾਨੇਯਜਾਸਿ, ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਵਿਰਾਗਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਸਰਾਗਾਯ, ਵਿਸਞ੍ਞੋਗਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਸਞ੍ਞੋਗਾਯ, ਅਪਚਯਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਆਚਯਾਯ, ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਮਹਿਚ੍ਛਤਾਯ, ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਯਾ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਯਾ, ਪਵਿਵੇਕਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਸਙ੍ਗਣਿਕਾਯ , ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਕੋਸਜ੍ਜਾਯ, ਸੁਭਰਤਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਦੁਬ੍ਭਰਤਾਯ। ਏਕੰਸੇਨ, ਗੋਤਮਿ, ਧਾਰੇਯਜਾਸਿ – ‘ਏਸੋ ਧਮ੍ਮੋ, ਏਸੋ ਵਿਨਯੋ, ਏਤੰ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨ’ਨ੍ਤਿ’’ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੫੩)।

ਤਸ੍ਮਾ **ਸੁਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਤੇਪਿਟਕੇ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਵਿਨਯੇ**ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਰਾਗਾਦਿਵਿਨਯਕਾਰਣੇ ਸੰਸਨ੍ਦੇਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਚੇਵ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਸਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਛਲ੍ਲਿੰ ਉਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗੁਲ੍ਹਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰ-ਗੁਲ੍ਹਉਮ੍ਮਗ੍ਗ-ਗੁਲ੍ਹਵਿਨਯ-ਵੇਦਲ੍ਲਪਿਟਕਾਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰਤੋ ਆਗਤਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵੰ ਆਗਤਾਨਿ ਹਿ ਰਾਗਾਦਿਵਿਨਯੇ ਚ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨਾਨਿ ਛਡ੍ਡੇਤਬ੍ਬਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ‘‘ਇਤਿ ਹੇਤੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਛਡ੍ਡੇਯਜਾਥਾ’’ਤਿ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਇਦੰ , **ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤੁਤ੍ਥੰ ਮਹਾਪਦੇਸੰ ਧਾਰੇਯਜਾਥਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਚਤੁਤ੍ਥੰ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨੋਕਾਸੰ ਧਾਰੇਯਜਾਥ।

ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਠਾਨੇ ਇਮੰ ਪਕਿਣ੍ਣਕੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਸੁਤ੍ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਪਦੇਸਾ, ਖਨ੍ਧਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਪਦੇਸਾ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਞ੍ਹਬ੍ਯਾਕਰਣਾਨਿ, ਸੁਤ੍ਤੰ, ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੰ, ਆਚਰਿਯਵਾਦੋ, ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਙ੍ਗੀਤਿਯੋਤਿ।

ਤਤ੍ਥ – ‘‘ਅਯੰ ਧਮ੍ਮੋ, ਅਯੰ ਵਿਨਯੋ’’ਤਿ ਧਮ੍ਮਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਪਤ੍ਤੇ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਪਦੇਸਾ ਪਮਾਣੰ। ਯੰ ਏਤ੍ਥ ਸਮੇਤਿ ਤਦੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ, ਇਤਰੰ ਵਿਰਵਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

‘‘ਇਦੰ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਇਦੰ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ’’ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਪਤ੍ਤੇ – ‘‘ਯੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਯਾ ਇਦੰ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਚੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯੰ ਅਨੁਲੋਮੇਤਿ, ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਪਟਿਬਾਹਤਿ, ਤੰ ਵੋ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ॰ ੩੦੫) ਨਯੇਨ ਖਨ੍ਧਕੇ ਵੁਤ੍ਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਪਦੇਸਾ ਪਮਾਣੰ। ਤੇਸੰ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਥਾ **ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯੰ** ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਯੰ ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਅਨੁਲੋਮੇਤਿ, ਤਦੇਵ ਕਪ੍ਪਿਯੰ, ਇਤਰੰ ਅਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ।

ਏਕੰਸਬ੍ਯਾਕਰਣੀਯੋ ਪਞ੍ਹੋ, ਵਿਭਜ੍ਜਬ੍ਯਾਕਰਣੀਯੋ ਪਞ੍ਹੋ, ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਾਬ੍ਯਾਕਰਣੀਯੋ ਪਞ੍ਹੋ, ਠਪਨੀਯੋ ਪਞ੍ਹੋਤਿ ਇਮਾਨਿ **ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਞ੍ਹਬ੍ਯਾਕਰਣਾਨਿ** ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ‘‘ਚਕ੍ਖੁੰ ਅਨਿਚ੍ਚ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੇਨ – ‘‘ਆਮ ਅਨਿਚ੍ਚ’’ਨ੍ਤਿ ਏਕੰਸੇਨੇਵ ਬ੍ਯਾਕਾਤਬ੍ਬੰ । ਏਸ ਨਯੋ ਸੋਤਾਦੀਸੁ। ਅਯੰ **ਏਕੰਸਬ੍ਯਾਕਰਣੀਯੋ** ਪਞ੍ਹੋ। ‘‘ਅਨਿਚ੍ਚੰ ਨਾਮ ਚਕ੍ਖੁ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੇਨ – ‘‘ਨ ਚਕ੍ਖੁਮੇਵ, ਸੋਤਮ੍ਪਿ ਅਨਿਚ੍ਚੰ ਘਾਨਮ੍ਪਿ ਅਨਿਚ੍ਚ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਬ੍ਯਾਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਅਯੰ **ਵਿਭਜ੍ਜਬ੍ਯਾਕਰਣੀਯੋ** ਪਞ੍ਹੋ। ‘‘ਯਥਾ ਚਕ੍ਖੁ ਤਥਾ ਸੋਤੰ, ਯਥਾ ਸੋਤੰ ਤਥਾ ਚਕ੍ਖੁ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ‘‘ਕੇਨਟ੍ਠੇਨ ਪੁਚ੍ਛਸੀ’’ਤਿ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨ ਪੁਚ੍ਛਾਮੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਨ ਹੀ’’ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਾਤਬ੍ਬੰ, ‘‘ਅਨਿਚ੍ਚਟ੍ਠੇਨ ਪੁਚ੍ਛਾਮੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਆਮਾਤਿ ਬ੍ਯਾਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਅਯੰ **ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਾਬ੍ਯਾਕਰਣੀਯੋ** ਪਞ੍ਹੋ। ‘‘ਤੰ ਜੀਵੰ ਤੰ ਸਰੀਰ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਪਨ ‘‘ਅਬ੍ਯਾਕਤਮੇਤੰ ਭਗਵਤਾ’’ਤਿ ਠਪੇਤਬ੍ਬੋ, ਏਸ ਪਞ੍ਹੋ ਨ ਬ੍ਯਾਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਅਯੰ **ਠਪਨੀਯੋ** ਪਞ੍ਹੋ। ਇਤਿ ਤੇਨਾਕਾਰੇਨ ਪਞ੍ਹੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਞ੍ਹਬ੍ਯਾਕਰਣਾਨਿ ਪਮਾਣੰ। ਇਮੇਸੰ ਵਸੇਨ ਸੋ ਪਞ੍ਹੋ ਬ੍ਯਾਕਾਤਬ੍ਬੋ।

ਸੁਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਪਨ **ਸੁਤ੍ਤੰ** ਨਾਮ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਙ੍ਗੀਤਿਯੋ ਆਰੂਲ੍ਹਾਨਿ ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ। **ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੰ** ਨਾਮ ਅਨੁਲੋਮਕਪ੍ਪਿਯੰ। **ਆਚਰਿਯਵਾਦੋ** ਨਾਮ ਅਟ੍ਠਕਥਾ। **ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿ** ਨਾਮ ਨਯਗ੍ਗਾਹੇਨ ਅਨੁਬੁਦ੍ਧਿਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਟਿਭਾਨੰ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਤ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਟਿਬਾਹਿਯੰ, ਤੰ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋਵ ਪਟਿਬਾਹਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਅਨੁਲੋਮਕਪ੍ਪਿਯੰ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਸਮੇਨ੍ਤਮੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ, ਨ ਇਤਰੰ। ਆਚਰਿਯਵਾਦੋਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਸਮੇਨ੍ਤੋਯੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਇਤਰੋ। ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿ ਪਨ ਸਬ੍ਬਦੁਬ੍ਬਲਾ, ਸਾਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਸਮੇਨ੍ਤਾਯੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਇਤਰਾ।

ਪਞ੍ਚਸਤਿਕਾ, ਸਤ੍ਤਸਤਿਕਾ, ਸਹਸ੍ਸਿਕਾਤਿ ਇਮਾ ਪਨ **ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਙ੍ਗੀਤਿਯੋ।** ਸੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਤਾਸੁ ਆਗਤਮੇਵ ਪਮਾਣਂ, ਇਤਰਂ ਗਾਰਯ੍ਹਸੁਤ੍ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ ਓਤਰਨ੍ਤਾਨਿਪਿ ਹਿ ਪਦਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਿ ਨ ਚੇਵ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਤਰਨ੍ਤਿ, ਨ ਚ ਵਿਨਯੇ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤਚੁਨ੍ਦਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੯. ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ। ਸੋ ਕਿਰ ਅਡ੍ਢੋ ਮਹਾਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਭਗਵਤੋ ਪਠਮਦਸ੍ਸਨੇਨੇਵ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਮ੍ਬਵਨੇ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਸਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਮ੍ਬਵਨੇ''ਤਿ।

ਸੂਕਰਮਦ੍ਦਵਨ੍ਤਿ ਨਾਤਿਤਰੁਣਸ੍ਸ ਨਾਤਿਜਿਣ੍ਣਸ੍ਸ ਏਕਜੇਟ੍ਠਕਸੂਕਰਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਮਂਸਂ। ਤਂ ਕਿਰ ਮੁਦੁ ਚੇਵ ਸਿਨਿਦ੍ਧਞ੍ਚ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਧੁਕਂ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕੇ ਭਣਨ੍ਤਿ – "**ਸੂਕਰਮਦ੍ਦਵ**ਨ੍ਤਿ ਪਨ ਮੁਦੁਓਦਨਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਗੋਰਸਯੂਸਪਾਚਨਵਿਧਾਨਸ੍ਸ ਨਾਮੇਤਂ, ਯਥਾ ਗਵਪਾਨਂ ਨਾਮ ਪਾਕਨਾਮ''ਨ੍ਤਿ। ਕੇਚਿ ਭਣਨ੍ਤਿ – "**ਸੂਕਰਮਦ੍ਦਵਂ** ਨਾਮ ਰਸਾਯਨਵਿਧਿ, ਤਂ ਪਨ ਰਸਾਯਨਸਤ੍ਥੇ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਂ ਚੁਨ੍ਦੇਨ – 'ਭਗਵਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯਾ'ਤਿ ਰਸਾਯਨਂ ਪਟਿਯਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਦ੍ਵਿਸਹਸ੍ਸਦੀਪਪਰਿਵਾਰੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਮਹਾਦੀਪੇਸੁ ਦੇਵਤਾ ਓਜਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਂਸੁ।

ਨਾਹਂ ਤਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਸੀਹਨਾਦਂ ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਨਦਤਿ? ਪਰੂਪਵਾਦਮੋਚਨਤ੍ਥਂ। ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸਂ ਨੇਵ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ, ਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਦਾਤੁਂ ਅਦਾਸਿ, ਆਵਾਟੇ ਨਿਖਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਨਾਸੇਸੀਤਿ ਹਿ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮਾਨਂ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵਚਨੋਕਾਸੋ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਪਰੇਸਂ ਉਪਵਾਦਮੋਚਨਤ੍ਥਂ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਤੀਤਿ।

੧੯੦. ਭੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਸੂਕਰਮਦ੍ਦਵੇਨਾਤਿ ਭੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਦਪਾਦਿ, ਨ ਪਨ ਭੁਤ੍ਤਪਚ੍ਚਯਾ। ਯਦਿ ਹਿ ਅਭੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਥ, ਅਤਿਖਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਿਨਿਦ੍ਧਭੋਜਨਂ ਭੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਨਸ੍ਸ ਤਨੁਵੇਦਨਾ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਨੇਵ ਪਦਸਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਅਸਕ੍ਖਿ। **ਵਿਰੇਚਮਾਨੋ**ਤਿ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਪਵਤ੍ਤਲੋਹਿਤਵਿਰੇਚਨੋਵ ਸਮਾਨੋ । **ਅਵੋਚਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਤ੍ਥਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਾਯ ਏਵਮਾਹ। ਇਮਾ ਪਨ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕਤ੍ਥੇਰੇਹਿ ਠਪਿਤਗਾਥਾਯੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਪਾਨੀਯਾਹਰਣਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੧. ਇਙ੍ਘਾਤਿ ਚੋਦਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਅਚ੍ਛੋਦਕਾ**ਤਿ ਪਸਨ੍ਨੋਦਕਾ। **ਸਾਤੋਦਕਾ**ਤਿ ਮਧੁਰੋਦਕਾ। **ਸੀਤੋਦਕਾ**ਤਿ ਤਨੁਸੀਤਲਸਲਿਲਾ। **ਸੇਤਕਾ**ਤਿ ਨਿਕ੍ਕਦ੍ਦਮਾ। **ਸੁਪ੍ਪਤਿਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਤਿਤ੍ਥਾ।

ਪੁਕ੍ਕੁਸਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੨. ਪੁਕ੍ਕੁਸੋਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। **ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਮਲ੍ਲਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ। ਮਲ੍ਲਾ ਕਿਰ ਵਾਰੇਨ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਯਾਵ ਨੇਸਂ ਵਾਰੋ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਾਵ ਵਣਿਜ੍ਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਵਣਿਜ੍ਜਮੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਯੋਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧੁਰਵਾਤੇ ਵਾਯਨ੍ਤੇ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਵਾਤੇ ਵਾਯਨ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥਵਾਹਂ ਪੁਰਤੋ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਪਚ੍ਛਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਦਾ ਪਨ ਪਚ੍ਛਾ ਵਾਤੋ ਵਾਯਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਸ ਪੁਰਤੋ ਸਤ੍ਥਵਾਹਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਰਤਨਯਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਕੁਸਿਨਾਰਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ''ਪਾਵਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਕੁਸਿਨਾਰਾਯ ਪਾਵਂ ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

ਆਲ਼ਾਰੋਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। ਦੀਘਪਿਙ੍ਗਲੋ ਕਿਰੇਸੋ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਆਲ਼ਾਰੋਤਿ ਨਾਮਂ ਅਹੋਸਿ। **ਕਾਲਾਮੋ**ਤਿ ਗੋਤ੍ਤਂ। **ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਯੋ ਨਾਮ। **ਨੇਵ ਦਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਨ ਅਦ੍ਦਸ। ਯਤ੍ਰਸਦ੍ਦਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਨੇਤਂ ਅਨਾਗਤਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਰੂਪਞ੍ਹਿ ਈਦਿਸੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸਦ੍ਦਲਕ੍ਖਣਂ।

੧੯੩. **ਨਿਚ੍ਛਰਨ੍ਤੀਸੂ**ਤਿ ਵਿਚਰਨ੍ਤੀਸੁ। **ਅਸਨਿਯਾ ਫਲਨ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਨਵਵਿਧਾਯ ਅਸਨਿਯਾ ਭਿਜ੍ਜਮਾਨਾਯ ਵਿਯ ਮਹਾਰਵੰ ਰਵਨ੍ਤਿਯਾ। ਨਵਵਿਧਾ ਹਿ ਅਸਨਿਯੋ – ਅਸਞ੍ਞਾ, ਵਿਚਕ੍ਕਾ, ਸਤੇਰਾ, ਗਗ੍ਗਰਾ, ਕਪਿਸੀਸਾ, ਮਚ੍ਛਵਿਲੋਲਿਕਾ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਕਾ, ਦਣ੍ਡਮਣਿਕਾ, ਸੁਕ੍ਖਾਸਨੀਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਸਞ੍ਞਾ ਅਸਞ੍ਞੰ ਕਰੋਤਿ। ਵਿਚਕ੍ਕਾ ਏਕੰ ਚਕ੍ਕੰ ਕਰੋਤਿ। ਸਤੇਰਾ ਸਤੇਰਸਦਿਸਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਤਤਿ। ਗਗ੍ਗਰਾ ਗਗ੍ਗਰਾਯਮਾਨਾ ਪਤਤਿ। ਕਪਿਸੀਸਾ ਭਮੁਕੰ ਉਕ੍ਖਿਪੇਨ੍ਤੋ ਮਕ੍ਕਟੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਮਚ੍ਛਵਿਲੋਲਿਕਾ ਵਿਲੋਲਿਤਮਚ੍ਛੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਕਾ ਕੁਕ੍ਕੁਟਸਦਿਸਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਤਤਿ। ਦਣ੍ਡਮਣਿਕਾ ਨਙ੍ਗਲਸਦਿਸਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਤਤਿ। ਸੁਕ੍ਖਾਸਨੀ ਪਤਿਤਟ੍ਠਾਨੰ ਸਮੁਗ੍ਘਾਟੇਤਿ।

ਦੇਵੋ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇਤਿ ਸੁਕ੍ਖਗਜ੍ਜਿਤੰ ਗਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ। **ਆਤੁਮਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਆਤੁਮੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਾਮਿ। **ਭੁਸਾਗਾਰੇ**ਤਿ ਖਲਸਾਲਾਯੰ। **ਏਤ੍ਥਸੋ**ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਕਾਰਣੇ ਏਸੋ ਮਹਾਜਨਕਾਯੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੋ। **ਕ੍ਵ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ ਕੁਹਿੰ ਅਹੋਸਿ। **ਸੋ ਤੰ ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਸੋ ਤ੍ਵੰ ਭਨ੍ਤੇ।

੧੯੪. **ਸਿਙ੍ਗੀਵਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਙ੍ਗੀਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੰ। **ਯੁਗਮਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਮਟ੍ਠਯੁਗੰ, ਸਣ੍ਹਸਾਟਕਯੁਗਲਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਧਾਰਣੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਮਯਾ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬੰ, ਪਰਿਦਹਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੰ ਕਿਰ ਸੋ ਤਥਾਰੂਪੇ ਛਣਦਿਵਸੇਯੇਵ ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਕਾਲੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। ਏਵੰ ਉਤ੍ਤਮੰ ਮਙ੍ਗਲਵਤ੍ਥਯੁਗੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। **ਅਨੁਕਮ੍ਪੰ ਉਪਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਮਯਿ ਅਨੁਕਮ੍ਪੰ ਪਟਿਚ੍ਚ। **ਅਚ੍ਛਾਦੇਹੀ**ਤਿ ਉਪਚਾਰਵਚਨਮੇਤੰ – ਏਕੰ ਮਯ੍ਹੰ ਦੇਹਿ, ਏਕੰ ਆਨਨ੍ਦਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਿੰ ਪਨ ਥੇਰੋ ਤੰ ਗਣ੍ਹੀਤਿ? ਆਮ ਗਣ੍ਹਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਮਤ੍ਥਕਪ੍ਪਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਹੇਸ ਏਵਰੂਪੰ ਲਾਭੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕਟ੍ਠਾਨੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ। ਤੰ ਪਨਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕਕਿਚ੍ਚੰ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਯੇ ਚਾਪਿ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯੁੰ – ''ਅਨਾਰਾਧਕੋ ਮਞ੍ਞੇ ਆਨਨ੍ਦੋ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇਨ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਤੇਨ ਲਦ੍ਧਪੁਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੰ ਵਚਨੋਕਾਸਚ੍ਛੇਦਨਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਅਪਿ ਚ ਜਾਨਾਤਿ ਭਗਵਾ – ''ਆਨਨ੍ਦੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਨ ਧਾਰੇਸ੍ਸਤਿ, ਮਯ੍ਹੰਯੇਵ ਪੂਜੰ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ। ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਆਨਨ੍ਦੰ ਪੂਜੇਨ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਘੋਪਿ ਪੂਜਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਮਸ੍ਸ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਰਾਸਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਏਕੰ ਦਾਪੇਸਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਤੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਅਗ੍ਗਹੇਸੀਤਿ। **ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯਾ**ਤਿ ਵਤ੍ਥਾਨੁਮੋਦਨਕਥਾਯ।

੧੯੫. **ਭਗਵਤੋ ਕਾਯੰ ਉਪਨਾਮਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਵਸੇਨ ਅਲ੍ਲੀਯਾਪਿਤੰ। ਭਗਵਾਪਿ ਤਤੋ ਏਕੰ ਨਿਵਾਸੇਸਿ, ਏਕੰ ਪਾਰੁਪਿ। **ਹਤਚ੍ਚਿਕੰ ਵਿਯਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਹਤਚ੍ਚਿਕੋ ਅਙ੍ਗਾਰੋ ਅਨ੍ਤਨ੍ਤੇਨੇਵ ਜੋਤਤਿ, ਬਹਿ ਪਨਸ੍ਸ ਪਭਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵੰ ਬਹਿ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਪ੍ਪਭੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਖਾਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਇਮੇਸੁ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਕਾਲੇਸੂਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਇਮੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਕਾਲੇਸੁ ਏਵੰ ਹੋਤਿ? ਆਹਾਰਵਿਸੇਸੇਨ ਚੇਵ ਬਲਵਸੋਮਨਸ੍ਸੇਨ ਚ। ਏਤੇਸੁ ਹਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਕਾਲੇਸੁ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਦੇਵਤਾ ਆਹਾਰੇ ਓਜੰ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਪਣੀਤਭੋਜਨੰ ਕੁਚ੍ਛਿੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਰੂਪੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ। ਆਹਾਰਸਮੁਟ੍ਠਾਨਰੂਪਸ੍ਸ ਪਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਮਨਚ੍ਛਟ੍ਠਾਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਰੋਚਨ੍ਤਿ। ਸਮ੍ਬੋਧਿਦਿਵਸੇ ਚਸ੍ਸ – ''ਅਨੇਕਕਪ੍ਪਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਸਞ੍ਚਿਤੋ ਵਤ ਮੇ ਕਿਲੇਸਰਾਸਿ ਅਜ੍ਜ ਪਹੀਨੋ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬਲਵਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਸੀਦਤਿ, ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਸਨ੍ਨੇ ਲੋਹਿਤੰ ਪਸੀਦਤਿ, ਲੋਹਿਤੇ ਪਸਨ੍ਨੇ ਮਨਚ੍ਛਟ੍ਠਾਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਰੋਚਨ੍ਤਿ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਦਿਵਸੇਪਿ – ''ਅਜ੍ਜ, ਦਾਨਾਹੰ, ਅਨੇਕੇਹਿ ਬੁਦ੍ਧਸਤਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਪਵਿਟ੍ਠੰ **ਅਮਤਮਹਾਨਿਬ੍ਬਾਨੰ** ਨਾਮ ਨਗਰੰ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬਲਵਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਸੀਦਤਿ, ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਸਨ੍ਨੇ ਲੋਹਿਤੰ ਪਸੀਦਤਿ, ਲੋਹਿਤੇ ਪਸਨ੍ਨੇ ਮਨਚ੍ਛਟ੍ਠਾਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਰੋਚਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਆਹਾਰਵਿਸੇਸੇਨ ਚੇਵ ਬਲਵਸੋਮਨਸ੍ਸੇਨ ਚ ਇਮੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਕਾਲੇਸੁ ਏਵੰ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਉਪਵਤ੍ਤਨੇ**ਤਿ ਪਾਚੀਨਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਨਸਾਲਵਨੇ। **ਅਨ੍ਤਰੇਨ ਯਮਕਸਾਲਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਮਕਸਾਲਰੁਕ੍ਖਾਨੰ ਮਜ੍ਝੇ।

ਸਿਙ੍ਗੀਵਣ੍ਣਨ੍ਤਿ ਗਾਥਾ ਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਲੇ ਠਪਿਤਾ।

੧੯੬. ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਚ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਚਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਦਾ ਕਿਰ ਭਗਵਤਿ ਨਹਾਯਨ੍ਤੇ ਅਨੋਨਦਿਯਂ ਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪਾ ਚ ਉਭਤੋਤੀਰੇਸੁ ਵਨਸਣ੍ਡੋ ਚ ਸਬ੍ਬਂ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਮੇਵ ਹੋਤਿ। **ਅਮ੍ਬਵਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਨਦਿਯਾ ਤੀਰੇ ਅਮ੍ਬਵਨਂ। **ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਚੁਨ੍ਦਕ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਿਰ ਖਣੇ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਉਦਕਸਾਟਕਂ ਪੀਲੇਨ੍ਤੋ ਓਹੀਯਿ, ਚੁਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਸਮੀਪੇ ਅਹੋਸਿ। ਤਂ ਭਗਵਾ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ।

ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਨਦਿਕਂ ਕਕੁਧਨ੍ਤਿ ਇਮਾਪਿ ਗਾਥਾ ਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਲੇਯੇਵ ਠਪਿਤਾ। ਤਤ੍ਥ **ਪਵਤ੍ਤਾ ਭਗਵਾ ਇਧ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਭਗਵਾ ਇਧ ਸਾਸਨੇ ਧਮ੍ਮੇ ਪਵਤ੍ਤਾ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਵਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਮੁਖੇ ਨਿਸੀਦੀ**ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਪੁਰਤੋਵ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਥੇਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਏਵਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ।

੧੯੭. ਅਲਾਭਾਤਿ ਯੇ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਦਾਨਾਨਿਸਂਸਸਙ੍ਖਾਤਾ ਲਾਭਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਅਲਾਭਾ। **ਦੁਲ੍ਲਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਞ੍ਞਵਿਸੇਸੇਨ ਲਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤਂ ਦੁਲ੍ਲਦ੍ਧਂ। **ਯਸ੍ਸ ਤੇ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਤਵ। ਉਤ੍ਤਣ੍ਡੁਲਂ ਵਾ ਅਤਿਕਿਲਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਕੋ ਜਾਨਾਤਿ, ਕੀਦਿਸਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਅਦ੍ਧਾ ਤੇ ਯਂ ਵਾ ਤਂ ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। **ਲਾਭਾ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਦਾਨਾਨਿਸਂਸਸਙ੍ਖਾਤਾ ਲਾਭਾ। **ਸੁਲਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਤੁਯ੍ਹਂ ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤਂ ਸੁਲਦ੍ਧਂ। **ਸਮਸਮਫਲਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਸਮਾਨਫਲਾ।

ਨਨੁ ਚ ਯਂ ਸੁਜਾਤਾਯ ਦਿਨ੍ਨਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤੋ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਸੋ ਸਰਾਗਸਦੋਸਸਮੋਹਕਾਲੇ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੋ, ਅਯਂ ਪਨ ਚੁਨ੍ਦੇਨ ਦਿਨ੍ਨੋ ਵੀਤਰਾਗਵੀਤਦੋਸਵੀਤਮੋਹਕਾਲੇ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਏਤੇ ਸਮਫਲਾਤਿ? ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸਮਤਾਯ ਚ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਮਤਾਯ ਚ ਅਨੁਸ੍ਸਰਣਸਮਤਾਯ ਚ। ਭਗਵਾ ਹਿ ਸੁਜਾਤਾਯ ਦਿਨ੍ਨਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਉਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਚੁਨ੍ਦੇਨ ਦਿਨ੍ਨਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋਤਿ ਏਵਂ **ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸਮਤਾਯ**ਪਿ ਸਮਫਲਾ। ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਨਦਿਵਸੇ ਚ ਚਤੁਵੀਸਤਿਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਸਙ੍ਖ੍ਯਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਦਿਵਸੇਪਿ ਸਬ੍ਬਾ ਤਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜੀਤਿ ਏਵਂ **ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਮਤਾਯਪਿ** ਸਮਫਲਾ। ਸੁਜਾਤਾ ਚ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਸ੍ਸੋਸਿ – ''ਨ ਕਿਰੇਸਾ ਰੁਕ੍ਖਦੇਵਤਾ, ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਕਿਰੇਸ, ਤਂ ਕਿਰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ , ਸਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾਹਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਤੇਨ ਯਾਪਨਂ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ – ''ਲਾਭਾ ਵਤ ਮੇ''ਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿਯਾ ਬਲਵਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਦਪਾਦਿ। ਚੁਨ੍ਦਸ੍ਸਾਪਿ ਅਪਰਭਾਗੇ – ''ਅਵਸਾਨਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਕਿਰ ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨੋ, ਧਮ੍ਮਸੀਸਂ ਕਿਰ ਮੇ ਗਹਿਤਂ, ਮਯ੍ਹਂ ਕਿਰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਲਾਭਾ ਵਤ ਮੇ''ਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤੋ ਬਲਵਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਦਪਾਦੀਤਿ ਏਵਂ **ਅਨੁਸ੍ਸਰਣਸਮਤਾਯ**ਪਿ ਸਮਫਲਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਯਸਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਨ੍ਤਿ ਪਰਿਵਾਰਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ। **ਆਧਿਪਤੇਯ੍ਯਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਜੇਟ੍ਠਕਭਾਵਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ।

ਸਂਯਮਤੋਤਿ ਸੀਲਸਂਯਮੇਨ ਸਂਯਮਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਸਂਵਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵੇਰਂ ਨ ਚੀਯਤੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਂ ਵੇਰਂ ਨ ਵਡ੍ਢਤਿ। **ਕੁਸਲੋ ਚ ਜਹਾਤਿ ਪਾਪਕ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਸਲੋ ਪਨ ਞਾਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਅਨਵਸੇਸਂ ਪਾਪਕਂ ਲਾਮਕਂ ਅਕੁਸਲਂ ਜਹਾਤਿ। **ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਕ੍ਖਯਾ ਸ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ**ਤਿ ਸੋ ਇਮਂ ਪਾਪਕਂ ਜਹਿਤ੍ਵਾ ਰਾਗਾਦੀਨਂ ਖਯਾ ਕਿਲੇਸਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋਤਿ। ਇਤਿ ਚੁਨ੍ਦਸ੍ਸ ਚ ਦਕ੍ਖਿਣਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸੀਤਿ।

ਚਤੁਤ੍ਥਭਾਣਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਯਮਕਸਾਲਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੮. ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਤਿ ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਗਣਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਵੇਲੁਵਗਾਮੇ ਵੇਦਨਾਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਿ – ''ਨ ਚਿਰੇਨ ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਤਤੋ ਆਗਤੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਪਿ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਗਣਨਵੀਤਿਵਤ੍ਤੋ ਸਙ੍ਘੋ ਅਹੋਸਿ। **ਉਪਵਤ੍ਤਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਸਾਲਵਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਥੇਵ ਹਿ ਕਲਮ੍ਬਨਦੀਤੀਰਤੋ ਰਾਜਮਾਤੁਵਿਹਾਰਦ੍ਵਾਰੇਨ ਥੂਪਾਰਾਮਂ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਹਿਰਞ੍ਞਵਤਿਯਾ ਪਾਰਿਮਤੀਰਤੋ ਸਾਲਵਨੁਯ੍ਯਾਨਂ, ਯਥਾ ਅਨੁਰਾਧਪੁਰਸ੍ਸ ਥੂਪਾਰਾਮੋ, ਏਵਂ ਤਂ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਥੂਪਾਰਾਮਤੋ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਨਮਗ੍ਗੋ ਪਾਚੀਨਮੁਖੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤੋ, ਏਵਂ ਉਯ੍ਯਾਨਤੋ ਸਾਲਵਨਂ ਪਾਚੀਨਮੁਖਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ – ''ਉਪਵਤ੍ਤਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਅਨ੍ਤਰੇਨ ਯਮਕਸਾਲਾਨਂ ਉਤ੍ਤਰਸੀਸਕ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਮਞ੍ਚਕਸ੍ਸ ਏਕਾ ਸਾਲਪਨ੍ਤਿ ਸੀਸਭਾਗੇ ਹੋਤਿ, ਏਕਾ ਪਾਦਭਾਗੇ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਏਕੋ ਤਰੁਣਸਾਲੋ ਸੀਸਭਾਗਸ੍ਸ ਆਸਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਏਕੋ ਪਾਦਭਾਗਸ੍ਸ। ਅਪਿ ਚ **ਯਮਕਸਾਲਾ** ਨਾਮ ਮੂਲਖਨ੍ਧਵਿਟਪਪਤ੍ਤੇਹਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਂਸਿਬ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸਾਲਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮਞ੍ਚਕਂ ਪਞ੍ਞਪੇਹੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਿਰ ਉਯ੍ਯਾਨੇ ਰਾਜਕੁਲਸ੍ਸ ਸਯਨਮਞ੍ਚੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਞ੍ਞਪੇਹੀਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋਪਿ ਤਂਯੇਵ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ।

ਕਿਲਨ੍ਤੋਸ੍ਮਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਿਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਹਿ –

''ਗੋਚਰਿ ਕਲ਼ਾਪੋ ਗਙ੍ਗੇਯ੍ਯੋ, ਪਿਙ੍ਗਲੋ ਪਬ੍ਬਤੇਯ੍ਯਕੋ।
ਹੇਮਵਤੋ ਚ ਤਮ੍ਬੋ ਚ, ਮਨ੍ਦਾਕਿਨਿ ਉਪੋਸਥੋ।
ਛਦ੍ਦਨ੍ਤੋਯੇਵ ਦਸਮੋ, ਏਤੇ ਨਾਗਾਨਮੁਤ੍ਤਮਾ''ਤਿ॥ –

ਏਤ੍ਥ ਯਂ ਦਸਨ੍ਨਂ ਗੋਚਰਿਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਪਕਤਿਹਤ੍ਥੀਨਂ ਬਲਂ, ਤਂ ਏਕਸ੍ਸ ਕਲ਼ਾਪਸ੍ਸਾਤਿ। ਏਵਂ ਦਸਗੁਣਵਡ੍ਢਿਤਾਯ ਗਣਨਾਯ ਪਕਤਿਹਤ੍ਥੀਨਂ ਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸਬਲਪ੍ਪਮਾਣਂ ਬਲਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਚੁਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚਙ੍ਕਵਾਰੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਉਦਕਂ ਵਿਯ ਪਰਿਕ੍ਖਯਂ ਗਤਂ। ਪਾਵਾਨਗਰਤੋ ਤੀਣਿ ਗਾਵੁਤਾਨਿ ਕੁਸਿਨਾਰਾਨਗਰਂ, ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਯਾ ਠਾਨੇਸੁ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਮਹਤਾ ਉਸ੍ਸਾਹੇਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਸੂਰਿਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਿਤਵੇਲਾਯਂ ਸਞ੍ਝਾਸਮਯੇ ਭਗਵਾ ਸਾਲਵਨਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ। ਏਵਂ ਰੋਗੋ ਸਬ੍ਬਂ ਆਰੋਗ੍ਯਂ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਲੋਕਸ੍ਸ ਸਂਵੇਗਕਰਂ ਵਾਚਂ ਭਾਸਨ੍ਤੋ – ''ਕਿਲਨ੍ਤੋਸ੍ਮਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਿਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਭਗਵਾ ਏਵਂ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਉਸ੍ਸਾਹੇਨ ਇਧਾਗਤੋ, ਕਿਂ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਤੁਨ੍ਤਿ? ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਤੁਂ ਨਾਮ ਨ ਕਤ੍ਥਚਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤੀਹਿ ਪਨ ਕਾਰਣੇਹਿ ਇਧਾਗਤੋ, ਇਦਞ੍ਹਿ ਭਗਵਾ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ – ''ਮਯਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤੇ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ ਪਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤੇ ਯਮਹਂ ਦੇਵਲੋਕੇ ਅਨੁਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇਯੇਵ ਅਨੁਭਵਿਂ, ਤਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਭਾਣਵਾਰੇਹਿ ਮਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਂ ਮੇ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬਹੂ ਜਨਾ ਕੁਸਲਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਤਿ – ''ਮਂ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤਂ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਨ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਚ ਬੁਦ੍ਧਵੇਨੇਯ੍ਯੋ , ਨ ਸਾਵਕਵੇਨੇਯ੍ਯੋ; ਨ ਤਂ ਸਾਵਕਾ ਵਿਨੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤਂ ਪਨ ਮਂ ਸੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਞ੍ਹਾਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਞ੍ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਞ੍ਚ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਯਿ ਧਰਮਾਨੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਸਾਵਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਤਿ – ''ਮਯਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤੇ ਧਾਤੁਭਾਜਨੀਯੇ ਮਹਾਕਲਹੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਲੋਹਿਤਂ ਨਦੀ ਵਿਯ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਦੋਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਂ ਵਿਵਾਦਂ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਯੋ ਵਿਭਜਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਭਗਵਾ ਏਵਂ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਉਸ੍ਸਾਹੇਨ ਇਧਾਗਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸੀਹਸੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਾਮਭੋਗੀਸੇਯ੍ਯਾ, ਪੇਤਸੇਯ੍ਯਾ, ਸੀਹਸੇਯ੍ਯਾ, ਤਥਾਗਤਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਸੇਯ੍ਯਾ।

ਤਤ੍ਥ – ‘‘ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਾਮਭੋਗੀ ਸਤ੍ਤਾ ਵਾਮੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਸੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਅਯਂ **ਕਾਮਭੋਗੀਸੇਯ੍ਯਾ।** ਤੇਸੁ ਹਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਸਯਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

‘‘ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੇਤਾ ਉਤ੍ਤਾਨਾ ਸੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਅਯਂ **ਪੇਤਸੇਯ੍ਯਾ।** ਅਪ੍ਪਮਂਸਲੋਹਿਤਤ੍ਤਾ ਹਿ ਪੇਤਾ ਅਟ੍ਠਿਸਙ੍ਘਾਟਜਟਿਤਾ ਏਕੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਸਯਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਉਤ੍ਤਾਨਾਵ ਸੇਨ੍ਤਿ।

‘‘ਸੀਹੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਿਗਰਾਜਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਤਿ...ਪੇ॰... ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਹੋਤੀ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੪੬) ਅਯਂ **ਸੀਹਸੇਯ੍ਯਾ।** ਤੇਜੁਸ੍ਸਦਤ੍ਤਾ ਹਿ ਸੀਹੋ ਮਿਗਰਾਜਾ ਦ੍ਵੇ ਪੁਰਿਮਪਾਦੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ, ਪਚ੍ਛਿਮਪਾਦੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠਂ ਅਨ੍ਤਰਸਤ੍ਥਿਮ੍ਹਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਪਾਦਪਚ੍ਛਿਮਪਾਦਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠਾਨਂ ਠਿਤੋਕਾਸਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪੁਰਿਮਪਾਦਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕੇ ਸੀਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਤਿ। ਦਿਵਸਂ ਸਯਿਤ੍ਵਾਪਿ ਪਬੁਜ੍ਝਮਾਨੋ ਨ ਉਤ੍ਤਸਨ੍ਤੋ ਪਬੁਜ੍ਝਤਿ, ਸੀਸਂ ਪਨ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਪਾਦਾਦੀਨਂ ਠਿਤੋਕਾਸਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਿ। ਸਚੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਠਾਨਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ – ‘‘ਨ ਯਿਦਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਜਾਤਿਯਾ ਸੂਰਭਾਵਸ੍ਸ ਚ ਅਨੁਰੂਪ’’ਨ੍ਤਿ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਯਤਿ, ਨ ਗੋਚਰਾਯ ਪਕ੍ਕਮਤਿ। ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ ਪਨ – ‘‘ਤੁਯ੍ਹਂ ਜਾਤਿਯਾ ਚ ਸੂਰਭਾਵਸ੍ਸ ਚ ਅਨੁਰੂਪਮਿਦ’’ਨ੍ਤਿ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸੀਹਵਿਜਮ੍ਭਿਤਂ ਵਿਜਮ੍ਭਿਤ੍ਵਾ ਕੇਸਰਭਾਰਂ ਵਿਧੁਨਿਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਿਤ੍ਵਾ ਗੋਚਰਾਯ ਪਕ੍ਕਮਤਿ।

‘‘ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸੇਯ੍ਯਾ ਪਨ **ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ’’ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੪੬)। ਤਾਸੁ ਇਧ ਸੀਹਸੇਯ੍ਯਾ ਆਗਤਾ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਤੇਜੁਸ੍ਸਦਇਰਿਯਾਪਥਤ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਮਸੇਯ੍ਯਾ ਨਾਮ।

ਪਾਦੇ ਪਾਦਨ੍ਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣਪਾਦੇ ਵਾਮਪਾਦਂ। **ਅਚ੍ਚਾਧਾਯਾ**ਤਿ ਅਤਿਆਧਾਯ, ਈਸਕਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਠਪੇਤ੍ਵਾ। ਗੋਪ੍ਫਕੇਨ ਹਿ ਗੋਪ੍ਫਕੇ, ਜਾਣੁਨਾ ਵਾ ਜਾਣੁਮ੍ਹਿ ਸਙ੍ਘਟ੍ਟਿਯਮਾਨੇ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਾ ਅਫਾਸੁਕਾ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਪਨ ਨ ਸਙ੍ਘਟ੍ਟੇਤਿ, ਏਵਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਠਪਿਤੇ ਵੇਦਨਾ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਹੋਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਾ ਫਾਸੁ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਅਨੁਟ੍ਠਾਨਸੇਯ੍ਯਂ ਉਪਗਤਤ੍ਤਾ ਪਨੇਤ੍ਥ – ‘‘ਉਟ੍ਠਾਨਸਞ੍ਞਂ ਮਨਸਿ ਕਰਿਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਾਯਵਸੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਅਨੁਟ੍ਠਾਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਨਿਦ੍ਦਾਵਸੇਨ ਪਨ ਤਂ ਰਤ੍ਤਿਂ ਭਗਵਤੋ ਭਵਙ੍ਗਸ੍ਸ ਓਕਾਸੋਯੇਵ ਨਾਹੋਸਿ। ਪਠਮਯਾਮਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸਿ, ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਸੁਭਦ੍ਦਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਓਵਦਿ, ਬਲਵਪਚ੍ਚੂਸੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ।

ਸਬ੍ਬਫਾਲਿਫੁਲ੍ਲਾਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਪੁਪ੍ਫਿਤਾ ਮੂਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਅਗ੍ਗਾ ਏਕਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਯਮਕਸਾਲਾਯੇਵ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਰੁਕ੍ਖਾ ਸਬ੍ਬਪਾਲਿਫੁਲ੍ਲਾਵ ਅਹੇਸੁਂ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਉਯ੍ਯਾਨੇ, ਸਕਲਞ੍ਹਿਪਿ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਪੁਪ੍ਫੂਪਗਾ ਪੁਪ੍ਫਂ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ, ਫਲੂਪਗਾ ਫਲਂ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ, ਸਬ੍ਬਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਖਨ੍ਧਪਦੁਮਾਨਿ, ਸਾਖਾਸੁ ਸਾਖਾਪਦੁਮਾਨਿ, ਵਲ੍ਲੀਸੁ ਵਲ੍ਲਿਪਦੁਮਾਨਿ, ਆਕਾਸੇਸੁ ਆਕਾਸਪਦੁਮਾਨਿ ਪਥਵੀਤਲਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਪਦੁਮਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਿਂਸੁ। ਸਬ੍ਬੋ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਪਦੁਮਸਞ੍ਛਨ੍ਨੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਿਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਵਿਤ੍ਥਤੋ ਹਿਮਵਾ ਘਨਬਦ੍ਧਮੋਰਪਿਞ੍ਛਕਲਾਪੋ ਵਿਯ, ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਮਾਲਾਦਾਮਗਵਚ੍ਛਿਕੋ ਵਿਯ, ਸੁਟ੍ਠੁ ਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਆਬਦ੍ਧਪੁਪ੍ਫਵਟਂਸਕੋ ਵਿਯ, ਸੁਪੂਰਿਤਂ ਪੁਪ੍ਫਚਙ੍ਕੋਟਕਂ ਵਿਯ ਚ ਅਤਿਰਮਣੀਯੋ ਅਹੋਸਿ।

ਤੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਓਕਿਰਨ੍ਤੀਤਿ ਤੇ ਯਮਕਸਾਲਾ ਭੁਮ੍ਮਦੇਵਤਾਹਿ ਸਞ੍ਚਲਿਤਖਨ੍ਧਸਾਖਵਿਟਪਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਅਵਕਿਰਨ੍ਤਿ, ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਿਕਿਰਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਜ੍ਝੋਕਿਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਕਿਰਨ੍ਤਿ। **ਅਭਿਪ੍ਪਕਿਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਪਕਿਰਨ੍ਤਿਯੇਵ। **ਦਿਬ੍ਬਾਨੀ**ਤਿ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਨ੍ਦਪੋਕ੍ਖਰਣੀਸਮ੍ਭਵਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਾਨਿ ਪਣ੍ਣਚ੍ਛਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਪਤ੍ਤਾਨਿ, ਮਹਾਤੁਮ੍ਬਮਤ੍ਤਂ ਰੇਣੁਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਮਨ੍ਦਾਰਵਪੁਪ੍ਫਾਨੇਵ, ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਪਨ

ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਕੋਵਿਲਾਰਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਸੁਵਣ੍ਣਚਙ੍ਕੋਟਕਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਵਾਲਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਮ੍ਪਿ ਤਿਦਸਪੁਰੇਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇਪਿ ਠਿਤਾਹਿ ਦੇਵਤਾਹਿ ਪਵਿਟ੍ਠਾਨਿ, ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖਾ ਪਤਨ੍ਤਿ। **ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾ ਅਵਿਕਿਣ੍ਣਾਨੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਕਿਞ੍ਜਕ੍ਖਰੇਣੁਚੁਣ੍ਣੇਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਮੇਵ ਓਕਿਰਨ੍ਤਿ।

ਦਿਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਚਨ੍ਦਨਚੁਣ੍ਣਾਨੀਤਿ ਦੇਵਤਾਨਂ ਉਪਕਪ੍ਪਨਚਨ੍ਦਨਚੁਣ੍ਣਾਨਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਦੇਵਤਾਨਂਯੇਵ, ਨਾਗਸੁਪਣ੍ਣਮਨੁਸ੍ਸਾਨਮ੍ਪਿ ਉਪਕਪ੍ਪਨਚਨ੍ਦਨਚੁਣ੍ਣਾਨਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਚਨ੍ਦਨਚੁਣ੍ਣਾਨੇਵ, ਕਾਲਾਨੁਸਾਰਿਕਲੋਹਿਤਚਨ੍ਦਨਾਦਿਸਬ੍ਬਦਿਬ੍ਬਗਨ੍ਧਜਾਲਚੁਣ੍ਣਾਨਿ, ਹਰਿਤਾਲਅਞ੍ਜਨਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਚੁਣ੍ਣਾਨਿ ਸਬ੍ਬਦਿਬ੍ਬਗਨ੍ਧਵਾਸਵਿਕਤਿਯੋ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਾਦਿਸਮੁਗ੍ਗੇ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਵਾਲਮੁਖਵਟ੍ਟਿਆਦੀਸੁ ਠਿਤਾਹਿ ਦੇਵਤਾਹਿ ਪਵਿਟ੍ਠਾਨਿ ਅਨ੍ਤਰਾ ਅਵਿਪ੍ਪਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਵ ਸਰੀਰਂ ਓਕਿਰਨ੍ਤਿ।

ਦਿਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਤੂਰਿਯਾਨੀਤਿ ਦੇਵਤਾਨਂ ਉਪਕਪ੍ਪਨਤੂਰਿਯਾਨਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਤਾਨਿਯੇਵ, ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਤਨ੍ਤਿਬਦ੍ਧਚਮ੍ਮਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਘਨਸੁਸਿਰਭੇਦਾਨਿ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲੇਸੁ ਦੇਵਨਾਗਸੁਪਣ੍ਣਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਤੂਰਿਯਾਨਿ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਵਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਦਿਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਸਙ੍ਗੀਤਾਨੀਤਿ ਵਰੁਣਵਾਰਣਦੇਵਤਾ ਕਿਰ ਨਾਮੇਤਾ ਦੀਘਾਯੁਕਾ ਦੇਵਤਾ – ''ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਮਨੁਸ੍ਸਪਥੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਮਾਲਂ ਗਨ੍ਥੇਤੁਮਾਰਭਿਂਸੁ। ਤਾ ਗਨ੍ਥਮਾਨਾਵ – ''ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਸ੍ਸ ਗਨ੍ਥਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ''ਨ ਤਾਵ ਨਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨਦਿਵਸੇ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਪੁਨਪਿ ''ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਦਿਵਸੇ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਏਕੂਨਤਿਂਸਵਸ੍ਸਾਨਿ ਘਰੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ''ਤਿਪਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿਦਿਵਸੇ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਪਧਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿਪਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਦਿਵਸੇ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਸਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾਹਾਨਿ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਇਸਿਪਤਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤਿਤ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਦਿਵਸੇ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਅਜ੍ਜ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰੀ''ਤਿਪਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਦੇਵੋਰੋਹਣਦਿਵਸੇ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਅਜ੍ਜ ਦੇਵੋਰੋਹਣਂ ਕਰੀ''ਤਿਪਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰੋਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਅਜ੍ਜ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਓਸ੍ਸਜੀ''ਤਿਪਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਨ ਤਾਵ ਨਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਦਿਵਸੇ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਅਜ੍ਜ ਭਗਵਾ ਯਮਕਸਾਲਾਨਮਨ੍ਤਰੇ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸੀਹਸੇਯ੍ਯਂ ਉਪਗਤੋ ਬਲਵਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤਿ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਸ੍ਸ ਗਨ੍ਥਥਾ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਨ – ''ਕਿਨ੍ਨਾਮੇਤਂ, 'ਅਜ੍ਜੇਵ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤਯਿ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਅਕਾਸਿ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਦੇਵਲੋਕਾ ਓਤਿਣ੍ਣੋ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਓਸ੍ਸਜਿ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਕਿਰ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ। ਨਨੁ ਨਾਮ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਯਾਗੁਪਾਨਕਾਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਠਾਤਬ੍ਬਂ ਅਸ੍ਸ। ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਮ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਾਵ ਮਾਲਾਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਮ੍ਮ ਅਨ੍ਤੋ ਚਕ੍ਕਵਾਲੇ ਓਕਾਸਂ ਅਲਭਮਾਨਾ ਚਕ੍ਕਵਾਲਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਲਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਵਾਲਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਾਵ ਆਧਾਵਨ੍ਤਿਯੋ ਹਤ੍ਥੇਨ ਹਤ੍ਥਂ ਗੀਵਾਯ ਗੀਵਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਰਤਨਾਨਿ ਆਰਬ੍ਭ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਸ੍ਮਿਯੋ ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਅਡ੍ਢਛਟ੍ਠਾਨਿ ਜਾਤਕਸਤਾਨਿ ਚੁਦ੍ਦਸ ਬੁਦ੍ਧਞਾਣਾਨਿ ਆਰਬ੍ਭ ਗਾਯਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਅਵਸਾਨੇ ''ਮਹਾਯਸੋ, ਮਹਾਯਸੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਇਦਮੇਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਦਿਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਸਙ੍ਗੀਤਾਨਿ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪੂਜਾਯਾ''ਤਿ।

੧੯੯. ਭਗਵਾ ਪਨ ਯਮਕਸਾਲਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਨਿਪਨ੍ਨੋਯੇਵ ਪਥਵੀਤਲਤੋ ਯਾਵ ਚਕ੍ਕਵਾਲਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਾ, ਚਕ੍ਕਵਾਲਮੁਖਵਟ੍ਟਿਤੋ ਚ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਮਹਨ੍ਤਂ ਉਸ੍ਸਾਹਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਆਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ।

ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ‘‘ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਆਨਨ੍ਦੰ...ਪੇ॰... ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪੂਜਾਯਾ’’ਤਿ। ਏਵੰ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਸਕ੍ਕਤਭਾਵਮੇਵ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤੋ **ਨ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ‘‘ਆਨਨ੍ਦ, ਮਯਾ ਦੀਪਙ੍ਕਰਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਨ੍ਨੇਨ ਅਟ੍ਠ ਧਮ੍ਮੇ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਨੀਹਾਰੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਨ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਤੂਰਿਯਸਙ੍ਗੀਤਾਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਭਿਨੀਹਾਰੋ ਕਤੋ, ਨ ਏਤਦਤ੍ਥਾਯ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰਿਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਖੋ ਅਹੰ ਏਤਾਯ ਪੂਜਾਯ ਪੂਜਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਮੀ’’ਤਿ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਭਗਵਾ ਅਵ੍ਵਤ੍ਥ ਏਕੰ ਉਮਾਪੁਪ੍ਫਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣੇ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਕਤਾਯ ਪੂਜਾਯ ਬੁਦ੍ਧਵਾਣੇਨਾਪਿ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੰ ਵਿਪਾਕੰ ਵਣ੍ਣੇਤ੍ਵਾ ਇਧ ਏਵੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਪੂਜੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤੀਤਿ? ਪਰਿਸਾਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਚੇਵ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਚ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਾਮਤਾਯ। ਸਚੇ ਹਿ ਭਗਵਾ ਏਵੰ ਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ, ਅਨਾਗਤੇ ਸੀਲਸ੍ਸ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸੀਲੰ ਨ ਪਰਿਪੂਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸਮਾਧਿੰ ਨ ਪਰਿਪੂਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਗਬ੍ਭੰ ਨ ਗਾਹਾਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਉਪਟ੍ਠਾਕੇ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵਾ ਪੂਜੰਯੇਵ ਕਾਰੇਨ੍ਤਾ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਆਮਿਸਪੂਜਾ ਚ ਨਾਮੇਸਾ ਸਾਸਨੰ ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਏਕਯਾਗੁਪਾਨਕਾਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਮਹਾਵਿਹਾਰਸਦਿਸਞ੍ਹਿ ਵਿਹਾਰਸਹਸ੍ਸੰ ਮਹਾਚੇਤਿਯਸਦਿਸਞ੍ਚ ਚੇਤਿਯਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਸਾਸਨੰ ਧਾਰੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਯੇਨ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤੰ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਹੋਤਿ। ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿ ਪਨ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ ਪੂਜਾ। ਸਾ ਹਿ ਤੇਨ ਪਤ੍ਥਿਤਾ ਚੇਵ, ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਸਾਸਨਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਯੋ ਖੋ ਆਨਨ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਨਵਵਿਧਸ੍ਸ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨੁਧਮ੍ਮੰ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ । ਸਾਯੇਵ ਪਨ ਪਟਿਪਦਾ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਤ੍ਤਾ ‘‘ਸਾਮੀਚੀ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤੰ ਸਾਮੀਚਿੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋਤਿ **ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ।** ਤਮੇਵ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦਾਸਙ੍ਖਾਤੰ ਅਨੁਧਮ੍ਮੰ ਚਰਤਿ ਪੂਰੇਤੀਤਿ **ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰੀ।**

ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦਾਤਿ ਚ ਸੀਲੰ ਆਚਾਰਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਧੁਤਙ੍ਗਸਮਾਦਾਨੰ ਯਾਵ ਗੋਤ੍ਰਭੁਤੋ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਦਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਛਸੁ ਅਗਾਰਵੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਅਨੇਸਨਾਯ ਜੀਵਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਅਯੰ ਨ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ। ਯੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਜਿਨਵੇਲੰ ਜਿਨਮਰਿਯਾਦੰ ਜਿਨਕਾਲਸੁਤ੍ਤੰ ਅਣੁਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਅਯੰ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ। ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਯੋ ਉਪਾਸਕੋ ਪਞ੍ਚ ਵੇਰਾਨਿ ਦਸ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥੇ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਤਿ ਅਪ੍ਪੇਤਿ, ਅਯੰ ਨ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ। ਯੋ ਪਨ ਤੀਸੁ ਸਰਣੇਸੁ, ਪਞ੍ਚਸੁਪਿ ਸੀਲੇਸੁ, ਦਸਸੁ ਸੀਲੇਸੁ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਮਾਸਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠ ਉਪੋਸਥੇ ਕਰੋਤਿ, ਦਾਨੰ ਦੇਤਿ, ਗਨ੍ਧਪੂਜੰ ਮਾਲਾਪੂਜੰ ਕਰੋਤਿ, ਮਾਤਰੰ ਪਿਤਰੰ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਧਮ੍ਮਿਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਅਯੰ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ। ਉਪਾਸਿਕਾਯਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਪਰਮਾਯ ਪੂਜਾਯਾਤਿ ਉਤ੍ਤਮਾਯ ਪੂਜਾਯ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਨਿਰਾਮਿਸਪੂਜਾ ਨਾਮ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਮਮ ਸਾਸਨੰ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁੰ। ਯਾਵ ਹਿ ਇਮਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਰਿਸਾ ਮੰ ਇਮਾਯ ਪੂਜੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਮਮ ਸਾਸਨੰ ਮਜ੍ਝੇ ਨਭਸ੍ਸ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੋ ਵਿਯ ਵਿਰੋਚਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਉਪਵਾਣਤ੍ਥੇਰਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੦. ਅਪਸਾਰੇਸੀਤਿ ਅਪਨੇਸਿ। **ਅਪੇਹੀ**ਤਿ ਅਪਗਚ੍ਛ। ਥੇਰੋ ਏਕਵਚਨੇਨੇਵ ਤਾਲਵਣ੍ਟੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। **ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ**ਤਿਆਦਿ ਪਠਮਬੋਧਿਯੰ ਅਨਿਬਦ੍ਧੁਪਟ੍ਠਾਕਭਾਵੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। **ਅਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਵਾਣੋ**ਤਿ ਏਵੰ ਥੇਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਆਨਨ੍ਦੋ ਉਪਵਾਣਸ੍ਸ ਸਦੋਸਭਾਵੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਿ, ‘ਹਨ੍ਦਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦੋਸਭਾਵੰ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਭਗਵਾ **ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਆਨਨ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਅਸਞ੍ਞਸਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚੇਵ ਅਰੂਪਦੇਵਤਾਨਞ੍ਚ ਓਹੀਨਭਾਵੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਪ੍ਫੁਟੋ**ਤਿ ਅਸਮ੍ਫੁਟ੍ਠੋ ਅਭਰਿਤੋ ਵਾ। ਭਗਵਤੋ ਕਿਰ ਆਸਨ੍ਨਪਦੇਸੇ ਵਾਲਗ੍ਗਮਤ੍ਤੇ ਓਕਾਸੇ ਸੁਖੁਮਤ੍ਤਭਾਵੰ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਸ ਦਸ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾ ਦੇਵਤਾ

ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਤਾਸਂ ਪਰਤੋ ਵੀਸਤਿ ਵੀਸਤਿ। ਤਾਸਂ ਪਰਤੋ ਤਿਂਸਤਿ ਤਿਂਸਤਿ। ਤਾਸਂ ਪਰਤੋ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਂ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਂ। ਤਾਸਂ ਪਰਤੋ ਪਞ੍ਞਾਸਂ ਪਞ੍ਞਾਸਂ। ਤਾਸਂ ਪਰਤੋ ਸਟ੍ਠਿ ਸਟ੍ਠਿ ਦੇਵਤਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਤਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਪਾਦੇਨ ਵਾ ਵਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਨ ਬਜਾਬਾਧੇਨ੍ਤਿ। ''ਅਪੇਹਿ ਮਂ, ਮਾ ਘਟ੍ਟੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾਕਾਰਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ''ਤਾ ਖੋ ਪਨ ਦੇਵਤਾਯੋ ਦਸਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਂਸਮ੍ਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਮ੍ਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਰਗ੍ਗਕੋਟਿਨਿਤ੍ਤੁਦਨਮਤ੍ਤੇਪਿ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਚ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਬਜਾਬਾਧੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੭) ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸਾਵ ਅਹੇਸੁਂ। **ਓਵਾਰੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਆਵਾਰੇਨ੍ਤੋ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਪਕਤਿਯਾਪਿ ਮਹਾਸਰੀਰੋ ਹਤ੍ਥਿਪੋਤਕਸਦਿਸੋ। ਸੋ ਪਂਸੁਕੂਲਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਅਤਿਮਹਾ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ।

ਤਥਾਗਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯਾਤਿ ਭਗਵਤੋ ਮੁਖਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਅਲਭਮਾਨਾ ਏਵਂ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ। ਕਿਂ ਪਨ ਤਾ ਥੇਰਂ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀਤਿ? ਆਮ, ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਦੇਵਤਾ ਹਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੇ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਖੀਣਾਸਵੇ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਚ ਮਹੇਸਕ੍ਖਤਾਯ ਤੇਜੁਸ੍ਸਦਤਾਯ ਉਪਗਨ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਥੇਰੋਵ ਤੇਜੁਸ੍ਸਦੋ, ਨ ਅਞ੍ਞੇ ਅਰਹਨ੍ਤੋਤਿ? ਯਸ੍ਮਾ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਚੇਤਿਯੇ ਆਰਕ੍ਖਦੇਵਤਾ ਅਹੋਸਿ।

ਵਿਪਸ੍ਸਿਮ੍ਹਿ ਕਿਰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਏਕਗ੍ਘਨਸੁਵਣ੍ਣਕ੍ਖਨ੍ਧਸਦਿਸਸ੍ਸ ਧਾਤੁਸਰੀਰਸ੍ਸ ਏਕਮੇਵ ਚੇਤਿਯਂ ਅਕਂਸੁ, ਦੀਘਾਯੁਕਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਏਕਮੇਵ ਚੇਤਿਯਂ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਰਤਨਾਯਾਮਾਹਿ ਵਿਦਤ੍ਥਿਵਿਤ੍ਥਤਾਹਿ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਬਹਲਾਹਿ ਸੁਵਣ੍ਣਿਟ੍ਠਕਾਹਿ ਹਰਿਤਾਲੇਨ ਚ ਮਨੋਸਿਲਾਯ ਚ ਮਤ੍ਤਿਕਾਕਿਚ੍ਚਂ ਤਿਲਤੇਲੇਨੇਵ ਉਦਕਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧੇਤ੍ਵਾ ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਂ ਉਟ੍ਠਪੇਸੁਂ। ਤਤੋ ਭੁਮ੍ਮਾ ਦੇਵਤਾ ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਂ, ਤਤੋ ਆਕਾਸਟ੍ਠਕਦੇਵਤਾ, ਤਤੋ ਉਣ੍ਹਵਲਾਹਕਦੇਵਤਾ, ਤਤੋ ਅਬ੍ਭਵਲਾਹਕਦੇਵਤਾ, ਤਤੋ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾ ਦੇਵਤਾ, ਤਤੋ ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਦੇਵਤਾ ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਂ ਉਟ੍ਠਪੇਸੁਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਸਤ੍ਤਯੋਜਨਿਕਂ ਚੇਤਿਯਂ ਅਹੋਸਿ। ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਵਤ੍ਥਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੇਸੁ ਆਰਕ੍ਖਦੇਵਤਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਚੇਤਿਯਂ ਪੂਜੇਸਿ।

ਤਦਾ ਅਯਂ ਥੇਰੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਪੀਤਕਂ ਵਤ੍ਥਂ ਆਦਾਯ ਗਤੋ। ਦੇਵਤਾ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਵਤ੍ਥਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਂ ਪੂਜੇਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਚੇਤਿਯੇ ਆਰਕ੍ਖਦੇਵਤਾ ਹੋਮੀ''ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਦੇਵਲੋਕੇ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਚ ਸਂਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗਵਾ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਕਮੇਵ ਧਾਤੁਸਰੀਰਂ ਅਹੋਸਿ। ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯੋਜਨਿਕਂ ਚੇਤਿਯਂ ਕਾਰੇਸੁਂ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਆਰਕ੍ਖਦੇਵਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੇ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੇ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਮਹਾਕੁਲੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਇਤਿ ਚੇਤਿਯੇ ਆਰਕ੍ਖਦੇਵਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਥੇਰੋ ਤੇਜੁਸ੍ਸਦੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਦੇਵਤਾ , **ਆਨਨ੍ਦ, ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਤਿ ਆਨਨ੍ਦ, ਦੇਵਤਾ ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਦੋਸੋ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੨੦੧. ਕਥਂਭੂਤਾ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਆਹ? ਭਗਵਾ ਤੁਮ੍ਹੇ – ''ਦੇਵਤਾ ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਦਥ, ਕਥਂ ਭੂਤਾ ਪਨ ਤਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਨਸਿ ਕਰੋਥ , ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਧਿਵਾਸੇਨ੍ਤੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ – ''ਨਾਹਂ ਅਧਿਵਾਸਨਕਾਰਣਂ ਵਦਾਮੀ''ਤਿ ਤਾਸਂ ਅਨਧਿਵਾਸਨਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਸਨ੍ਤਾਨਨ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਆਕਾਸੇ ਪਥਵੀਸਞ੍ਞਿਨਿਯੋ**ਤਿ ਆਕਾਸੇ ਪਥਵਿਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਥਵੀਸਞ੍ਞਿਨਿਯੋ। **ਕਨ੍ਦਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਰੋਦਨ੍ਤਿ। **ਛਿਨ੍ਨਪਾਤਂ ਪਪਤਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਮਜ੍ਝੇ ਛਿਨ੍ਨਾ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਯਤੋ ਵਾ ਤਤੋ ਵਾ ਪਪਤਨ੍ਤਿ। **ਆਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਆਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿਯੋ ਪਤਿਤਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਵਿਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਤਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਰਭਾਗਂ ਵਟ੍ਟਮਾਨਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਅਪਿਚ ਦ੍ਵੇ ਪਾਦੇ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਕਿਂ ਪੁਰਤੋ ਸਕਿਂ ਪਚ੍ਛਤੋ ਸਕਿਂ ਵਾਮਤੋ ਸਕਿਂ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਸਂਪਰਿਵਤ੍ਤਮਾਨਾਪਿ – ''ਆਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ ਵਿਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਸਨ੍ਤਾਨਨ੍ਦ, ਦੇਵਤਾ ਪਥਵਿਯਂ ਪਥਵੀਸਞ੍ਞਿਨਿਯੋ**ਤਿ ਪਕਤਿਪਥਵੀ ਕਿਰ ਦੇਵਤਾ ਧਾਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਹਤ੍ਥਕੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਵਿਯ ਦੇਵਤਾ ਓਸੀਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹ

ਭਗਵਾ – ‘‘ਓਲ਼ਾਰਿਕਂ ਹਤ੍ਥਕ, ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਾਹੀ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੨੮)। ਤਸ੍ਮਾ ਯਾ ਦੇਵਤਾ ਪਥਵਿਯਂ ਪਥਵਿ ਮਾਪੇਸੁਂ, ਤਾ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਪਥਵਿਯਂ ਪਥਵੀਸਞ੍ਞਿਨਿਯੋ’’ਤਿ।

ਵੀਤਰਾਗਾਤਿ ਪਹੀਨਦੋਮਨਸ੍ਸਾ ਸਿਲਾਥਮ੍ਭਸਦਿਸਾ ਅਨਾਗਾਮਿਖੀਣਾਸਵਦੇਵਤਾ।

ਚਤੁਸਂਵੇਜਨੀਯਠਾਨਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੨. **ਵਸ੍ਸਂਵੁਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਕਿਰ ਦ੍ਵੀਸੁ ਕਾਲੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ ਉਪਕਟ੍ਠਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ, ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸਾ ਚ ਗਹਿਤਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨੁਯੋਗੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਵਿਸੇਸਾਰੋਚਨਤ੍ਥਂ। ਯਥਾ ਚ ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ, ਏਵਂ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇਪਿ ਅਪਾਰਗਙ੍ਗਾਯ ਭਿਕ੍ਖੂ ਲੋਹਪਾਸਾਦੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਂਸੁ, ਪਾਰਗਙ੍ਗਾਯ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਿਸ੍ਸਮਹਾਵਿਹਾਰੇ। ਤੇਸੁ ਅਪਾਰਗਙ੍ਗਾਯ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਙ੍ਕਾਰਛਡ੍ਡਕਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਿਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯੇ ਸੁਧਾਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ – ‘‘ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਲੋਹਪਾਸਾਦੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਲੋਹਪਾਸਾਦੇ ਪਞ੍ਚਨਿਕਾਯਮਣ੍ਡਲੇ, ਯੇਸਂ ਪਾਲ਼ਿ ਪਗੁਣਾ, ਤੇ ਪਾਲ਼ਿਂ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ। ਯੇਸਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਪਗੁਣਾ, ਤੇ ਅਟ੍ਠਕਥਂ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ। ਯੋ ਪਾਲ਼ਿਂ ਵਾ ਅਟ੍ਠਕਥਂ ਵਾ ਵਿਰਾਧੇਤਿ , ਤਂ – ‘‘ਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਤਯਾ ਗਹਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਉਜੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਾਹਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਪਾਰਗਙ੍ਗਾਵਾਸਿਨੋਪਿ ਤਿਸ੍ਸਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਏਵਮੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਦ੍ਵੀਸੁ ਕਾਲੇਸੁ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਯੇ ਪੁਰੇ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤਾ ਵਿਸੇਸਾਰੋਚਨਤ੍ਥਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਏਵਰੂਪੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਪੁਬ੍ਬੇ ਭਨ੍ਤੇ ਵਸ੍ਸਂਵੁਟ੍ਠਾ’’ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਮਨੋਭਾਵਨੀਯੇਤਿ ਮਨਸਾ ਭਾਵਿਤੇ ਸਮ੍ਭਾਵਿਤੇ। ਯੇ ਵਾ ਮਨੋ ਮਨਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤਿ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤਿ ਰਾਗਰਜਾਦੀਨਿ ਪਵਾਹੇਨ੍ਤਿ, ਏਵਰੂਪੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਵਤ੍ਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਮਹਲ੍ਲਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਥਦ੍ਧੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਤੋ ਛਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੀਠਂ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ। ਨਵਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋ ਨ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਸਮੀਪੇ ਠਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ। ਸੋ ਤਾਯ ਵਤ੍ਤਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਪਰਿਹਾਨਿਂ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੋ ਏਵਮਾਹ।

ਅਥ ਭਗਵਾ – ‘‘ਆਨਨ੍ਦੋ ਮਨੋਭਾਵਨੀਯਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ, ਹਨ੍ਦਸ੍ਸ, ਮਨੋਭਾਵਨੀਯਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਅਨਾਹਿਣ੍ਡਿਤ੍ਵਾਵ ਲਚ੍ਛਤਿ ਮਨੋਭਾਵਨੀਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਸ੍ਸਨਾਯਾਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ **ਚਤ੍ਤਾਰਿਮਾਨੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਸਦ੍ਧਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ, ਯਸ੍ਸ ਪਾਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਵਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਵਤ੍ਤਾਨਿ ਕਤਾਨੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ। **ਦਸ੍ਸਨੀਯਾਨੀ**ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਾਰਹਾਨਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਸਂਵੇਜਨੀਯਾਨੀ**ਤਿ ਸਂਵੇਗਜਨਕਾਨਿ। **ਠਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਕਾਰਣਾਨਿ, ਪਦੇਸਠਾਨਾਨੇਵ ਵਾ।

ਯੇ ਹਿ ਕੇਚੀਤਿ ਇਦਂ ਚੇਤਿਯਚਾਰਿਕਾਯ ਸਤ੍ਥਕਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਚੇਤਿਯਚਾਰਿਕਂ ਆਹਿਣ੍ਡਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਯੇ ਚ ਤਾਵ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨ੍ਤਾ, ਆਸਨਾਨਿ ਧੋਵਨ੍ਤਾ ਬੋਧਿਮ੍ਹਿ ਉਦਕਂ ਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤਾ ਆਹਿਣ੍ਡਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ ਅਸੁਕਵਿਹਾਰੇ ‘‘ਚੇਤਿਯਂ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤਰਾ ਕਾਲਙ੍ਕਰੋਨ੍ਤਾਪਿ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਸਗ੍ਗੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਯੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਆਨਨ੍ਦਪੁਚ੍ਛਾਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੩. ਅਦਸ੍ਸਨਂ , ਆਨਨ੍ਦਾਤਿ ਯਦੇਤਂ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਅਦਸ੍ਸਨਂ, ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਮਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤਮ੍ਪਿ ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਯਾਵ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਤਾਵਸ੍ਸ ਏਕਂਸੇਨੇਵ ਨ ਲੋਭੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਚਲਤਿ। ਦਸ੍ਸਨੇ ਪਨ ਸਤਿਯੇਵ ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਅਸ੍ਸ। ਤੇਨਾਹ – ''ਅਦਸ੍ਸਨਂ ਆਨਨ੍ਦਾ''ਤਿ। **ਦਸ੍ਸਨੇ ਭਗਵਾ ਸਤਿ ਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪਗਤਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਦਸ੍ਸਨੇ ਸਤਿ ਕਥਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ ਯਸ੍ਮਾ ਖਗ੍ਗਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ – ''ਸਚੇ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਲਪਸਿ, ਏਤ੍ਥੇਵ ਤੇ ਸੀਸਂ ਪਾਤੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਠਿਤਪੁਰਿਸੇਨ ਵਾ, ''ਸਚੇ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਲਪਸਿ, ਏਤ੍ਥੇਵ ਤੇ ਮਂਸਂ ਮੁਰੁਮੁਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਠਿਤਯਕ੍ਖਿਨਿਯਾ ਵਾ ਆਲਪਿਤੁਂ ਵਰਂ। ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਹਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਵਿਨਾਸੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਪਾਯੇਸੁ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਦੁਕ੍ਖਾਨੁਭਵਨਂ। ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਪਨ ਆਲਾਪਸਲ੍ਲਾਪੇ ਸਤਿ ਵਿਸ੍ਸਾਸੋ ਹੋਤਿ, ਵਿਸ੍ਸਾਸੇ ਸਤਿ ਓਤਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਓਤਿਣ੍ਣਚਿਤ੍ਤੋ ਸੀਲਬ੍ਯਸਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਪਾਯਪੂਰਕੋ ਹੋਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ **ਅਨਾਲਾਪੋ**ਤਿ ਆਹ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ –

> ''ਸਲ੍ਲਪੇ ਅਸਿਹਤ੍ਥੇਨ, ਪਿਸਾਚੇਨਾਪਿ ਸਲ੍ਲਪੇ।
> ਆਸੀਵਿਸਮ੍ਪਿ ਆਸੀਦੇ, ਯੇਨ ਦਟ੍ਠੋ ਨ ਜੀਵਤਿ।
> ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਏਕੋ ਏਕਾਯ, ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਲ੍ਲਪੇ''ਤਿ॥ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੫੫)।

ਆਲਪਨ੍ਤੇਨ ਪਨਾਤਿ ਸਚੇ ਮਾਤੁਗਾਮੋ ਦਿਵਸਂ ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਸੀਲਂ ਵਾ ਯਾਚਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ਸੋਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਪਞ੍ਹਂ ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਤਥਾਰੂਪਂ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਰੂਪੇ ਕਾਲੇ ਅਨਾਲਪਨ੍ਤਂ ''ਮੂਗੋ ਅਯਂ, ਬਧਿਰੋ ਅਯਂ, ਭੁਤ੍ਵਾਵ ਬਦ੍ਧਮੁਖੋ ਨਿਸੀਦਤੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਵਸ੍ਸਂ ਆਲਪਿਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਆਲਪਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਕਥਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ – ''ਏਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਾਤੁਮਤ੍ਤੀਸੁ ਮਾਤੁਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਥ, ਭਗਿਨਿਮਤ੍ਤੀਸੁ ਭਗਿਨਿਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਥ, ਧੀਤੁਮਤ੍ਤੀਸੁ ਧੀਤੁਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਥਾ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੨੭) ਇਮਂ ਓਵਾਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਸਤਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਉਪਟ੍ਠਪੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਆਹ।

੨੦੪. ਅਬ੍ਯਾਵਟਾਤਿ ਅਤਨ੍ਤਿਬਦ੍ਧਾ ਨਿਰੁਸ੍ਸੁਕ੍ਕਾ ਹੋਥ। **ਸਾਰਤ੍ਥੇ ਘਟਥਾ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਤ੍ਥੇ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਘਟੇਥ। **ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਥਾ**ਤਿ ਤਦਧਿਗਮਾਯ ਅਨੁਯੋਗਂ ਕਰੋਥ। **ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਅਵਿਪ੍ਪਮੁਟ੍ਠਸਤੀ। ਵੀਰਿਯਾਤਾਪਯੋਗੇਨ **ਆਤਾਪਿਨੋ।** ਕਾਯੇ ਚ ਜੀਵਿਤੇ ਚ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖਤਾਯ **ਪਹਿਤਤ੍ਤਾ** ਪੇਸਿਤਚਿਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਥ।

੨੦੫. ਕਥਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਤੇਹਿ ਖਤ੍ਤਿਯਪਣ੍ਡਿਤਾਦੀਹਿ ਕਥਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਦ੍ਧਾ ਮਂ ਤੇ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ – ''ਕਥਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ; ''ਤੇਸਾਹਂ ਕਥਂ ਪਟਿਵਚਨਂ ਦੇਮੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਅਹਤੇਨ ਵਤ੍ਥੇਨਾ**ਤਿ ਨਵੇਨ ਕਾਸਿਕਵਤ੍ਥੇਨ। **ਵਿਹਤੇਨ ਕਪ੍ਪਾਸੇਨਾ**ਤਿ ਸੁਪੋਥਿਤੇਨ ਕਪ੍ਪਾਸੇਨ। ਕਾਸਿਕਵਤ੍ਥਞ੍ਹਿ ਸੁਖੁਮਤ੍ਤਾ ਤੇਲਂ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਕਪ੍ਪਾਸੋ ਪਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਵਿਹਤੇਨ ਕਪ੍ਪਾਸੇਨਾ''ਤਿ ਆਹ। **ਆਯਸਾਯਾ**ਤਿ ਸੋਵਣ੍ਣਾਯ। ਸੋਵਣ੍ਣਞ੍ਹਿ ਇਧ ''ਅਯਸ''ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ।

ਥੂਪਾਰਹਪੁਗ੍ਗਲਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੬. ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਥੂਪਾਰਹਤਂ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਸੀਲਵਤੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸਾਤਿ? ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਤ੍ਤਾ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਹਿ ਥੂਪੇ ਅਨੁਞ੍ਞਾਯਮਾਨੇ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਤਾਵ ਥੂਪਾਨਂ ਓਕਾਸੋ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤਥਾ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਾ ਤੇ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਨਾਨੁਜਾਨਾਤਿ। ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਏਕੋਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਥੂਪੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯੋ ਹੋਤਿ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸੀਲਵਤੋ ਪਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਿਯ ਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ।

ਆਨਨ੍ਦਅਚ੍ਛਰਿਯਧਮ੍ਮਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੭. **ਵਿਹਾਰਨ੍ਤਿ** ਇਧ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲੋ ਵਿਹਾਰੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ, ਤਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ। **ਕਪਿਸੀਸਨ੍ਤਿ** ਦ੍ਵਾਰਬਾਹਕੋਟਿਯਂ ਠਿਤਂ ਅਗ੍ਗਲ਼ਰੁਕ੍ਖਂ। **ਰੋਦਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸੀ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰਾਯਸ੍ਮਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਮਮ ਸਂਵੇਗਜਨਕਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਿਤਂ, ਚੇਤਿਯਚਾਰਿਕਾਯ ਸਾਤ੍ਥਕਭਾਵੋ ਕਥਿਤੋ, ਮਾਤੁਗਾਮੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਪਞ੍ਹੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ ਅਕ੍ਖਾਤਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਥੂਪਾਰਹਾ ਕਥਿਤਾ, ਧੁਵਂ ਅਜ੍ਜ ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵਂ ਚਿਨ੍ਤਯਤੋ ਬਲਵਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਰੋਦਨਂ ਨਾਮ ਅਫਾਸੁਕਂ, ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੋਕਂ ਤਨੁਕਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ, ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਰੋਦਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸੀ’’ਤਿ।

ਅਹਞ੍ਚ ਵਤਮ੍ਹੀਤਿ ਅਹਞ੍ਚ ਵਤ ਅਮ੍ਹਿ, ਅਹਂ ਵਤਮ੍ਹੀਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। **ਯੋ ਮਮ ਅਨੁਕਮ੍ਪਕੋ**ਤਿ ਯੋ ਮਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਤਿ ਅਨੁਸਾਸਤਿ, ਸ੍ਵੇ ਦਾਨਿ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਸ੍ਸ ਮੁਖਧੋਵਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਕਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਕਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਕਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਬਹੁਂ ਵਿਲਪਿ। **ਆਮਨ੍ਤੇਸੀ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰੇ ਥੇਰਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ।

ਮੇਤ੍ਤੇਨ ਕਾਯਕਮ੍ਮੇਨਾਤਿ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿਤੇਨ ਮੁਖਧੋਵਨਦਾਨਾਦਿਕਾਯਕਮ੍ਮੇਨ। **ਹਿਤੇਨਾ**ਤਿ ਹਿਤਵੁਦ੍ਧਿਯਾ ਕਤੇਨ। **ਸੁਖੇਨਾ**ਤਿ ਸੁਖਸੋਮਨਸ੍ਸੇਨੇਵ ਕਤੇਨ, ਨ ਦੁਕ੍ਖਿਨਾ ਦੁਮ੍ਮਨੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਦ੍ਵਯੇਨਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਅਕਤੇਨ। ਯਥਾ ਹਿ ਏਕੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ ਕਰੋਤਿ ਨ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ, ਏਕੋ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵ ਕਰੋਤਿ ਨ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਏਵਂ ਵਿਭਾਗਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਕਤੇਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਅਪ੍ਪਮਾਣੇਨਾ**ਤਿ ਪਮਾਣਵਿਰਹਿਤੇਨ। ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮ੍ਪਿ ਹਿ ਅਤਿਸਮ੍ਬਾਧਂ, ਭਵਗ੍ਗਮ੍ਪਿ ਅਤਿਨੀਚਂ, ਤਯਾ ਕਤਂ ਕਾਯਕਮ੍ਮਮੇਵ ਬਹੁਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਮੇਤ੍ਤੇਨ ਵਚੀਕਮ੍ਮੇਨਾਤਿ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿਤੇਨ ਮੁਖਧੋਵਨਕਾਲਾਰੋਚਨਾਦਿਨਾ ਵਚੀਕਮ੍ਮੇਨ। ਅਪਿ ਚ ਓਵਾਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ – ‘‘ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਵਚਨਮ੍ਪਿ ਮੇਤ੍ਤਂ ਵਚੀਕਮ੍ਮਮੇਵ। **ਮੇਤ੍ਤੇਨ ਮਨੋਕਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਕਾਲਸ੍ਸੇਵ ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਵਿਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਅਰੋਗੋ ਹੋਤੁ, ਅਬਜਾਪਜ੍ਜੋ ਸੁਖੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਿਤੇਨ ਮਨੋਕਮ੍ਮੇਨ। **ਕਤਪੁਞ੍ਞੋਸੀ**ਤਿ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਅਭਿਨੀਹਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਸੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਕਤਪੁਞ੍ਞੋਸੀਤਿ ਚ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੋ ਮਾ ਪਮਾਦਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਅਥ ਖੋ ਪਧਾਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਖਿਪ੍ਪਂ ਹੋਹਿਸਿ ਅਨਾਸਵੋ, ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਲੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਸਿ। ਨ ਹਿ ਮਾਦਿਸਸ੍ਸ ਕਤਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਨਿਪ੍ਫਲਾ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੨੦੮. ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਥਵਿਂ ਪਤ੍ਥਰਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਆਕਾਸਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਗਿਰਿਂ ਓਸਾਰੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸਿਨੇਰੁਂ ਉਕ੍ਖਿਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਮਹਾਜਮ੍ਬੁਂ ਖਨ੍ਧੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਾਲੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਆਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਗੁਣਕਥਂ ਆਰਭਨ੍ਤੋ ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ ‘‘ਯੇਪਿ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹੀ’’ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ? ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ। ਏਤੇਨੇਵ ਚੇਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ – ‘‘ਯਥਾ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਨ੍ਤਰੇਪਿ ਅਞ੍ਞੋ ਬੁਦ੍ਧੋ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ। **ਪਣ੍ਡਿਤੋ**ਤਿ ਬਜਤ੍ਤੋ। **ਮੇਧਾਵੀ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਧਾਤੁਆਯਤਨਾਦੀਸੁ ਕੁਸਲੋ।

੨੦੯. **ਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਸਾ ਆਨਨ੍ਦਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯਾ**ਤਿ ਯੇ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮਾ ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਯੇ ਚ ‘‘ਆਯਸ੍ਮਾ ਕਿਰਾਨਨ੍ਦੋ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕੋ ਅਭਿਰੂਪੋ ਦਸ੍ਸਨੀਯੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਸਙ੍ਘਸੋਭਨੋ’’ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਗੁਣੇ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਸਾ ਆਨਨ੍ਦਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਅਤ੍ਤਮਨਾ**ਤਿ ਸਵਨੇਨ ਨੋ ਦਸ੍ਸਨਂ ਸਮੇਤੀਤਿ ਸਕਮਨਾ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾ। **ਧਮ੍ਮਨ੍ਤਿ** ‘‘ਕਚ੍ਚਿ, ਆਵੁਸੋ, ਖਮਨੀਯਂ, ਕਚ੍ਚਿ ਯਾਪਨੀਯਂ, ਕਚ੍ਚਿ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਥ, ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇ ਵਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਥਾ’’ਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਧਮ੍ਮਂ। ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸੁ – ‘‘ਕਚ੍ਚਿ, ਭਗਿਨਿਯੋ, ਅਟ੍ਠ ਗਰੁਧਮ੍ਮੇ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਥਾ’’ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਨਾਨਾਕਰਣਂ ਹੋਤਿ। ਉਪਾਸਕੇਸੁ ਆਗਤੇਸੁ ‘‘ਉਪਾਸਕ, ਨ ਤੇ ਕਚ੍ਚਿ ਸੀਸਂ ਵਾ ਅਙ੍ਗਂ ਵਾ ਰੁਜ੍ਜਤਿ, ਅਰੋਗਾ ਤੇ ਪੁਤ੍ਤਭਾਤਰੋ’’ਤਿ ਨ ਏਵਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਰੋਤਿ। ਏਵਂ ਪਨ ਕਰੋਤਿ – ‘‘ਕਥਂ ਉਪਾਸਕਾ ਤੀਣਿ ਸਰਣਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨਿ ਰਕ੍ਖਥ,

ਮਾਸਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠ ਉਪੋਸਥੇ ਕਰੋਥ, ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਵਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਥ, ਧਮ੍ਮਿਕਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਪਟਿਜਗ੍ਗਥਾ''ਤਿ। ਉਪਾਸਿਕਾਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਇਦਾਨਿ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਖਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਅਭਿਸਿਤ੍ਤਾ ਚ ਅਨਭਿਸਿਤ੍ਤਾ ਚ ਖਤ੍ਤਿਯਜਾਤਿਕਾ। ਤੇ ਕਿਰ – ''ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਨਾਮ ਅਭਿਰੂਪੋ ਦਸ੍ਸਨੀਯੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ ਆਕਾਸੇਨ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਰਜ੍ਜਂ ਅਨੁਸਾਸਤਿ ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਗੁਣਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਸਵਨੇਨ ਦਸ੍ਸਨਮ੍ਪਿ ਸਮ''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਭਾਸਤੀ**ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤੋ – ''ਕਥਂ, ਤਾਤਾ, ਰਾਜਧਮ੍ਮਂ ਪੂਰੇਥ, ਪਵੇਣਿਂ ਰਕ੍ਖਥਾ''ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਰੋਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ ਪਨ – ''ਕਥਂ ਆਚਰਿਯਾ ਮਨ੍ਤੇ ਵਾਚੇਥ, ਕਥਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਮਨ੍ਤੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਵਾ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਵਾ ਕਪਿਲਂ ਵਾ ਅਲਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਰੋਤਿ। ਗਹਪਤੀਸੁ – ''ਕਥਂ ਤਾਤਾ, ਨ ਵੋ ਰਾਜਕੁਲਤੋ ਦਣ੍ਡੇਨ ਵਾ ਬਲਿਨਾ ਵਾ ਪੀਲ਼ਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਮ੍ਮਾ ਦੇਵੋ ਧਾਰਂ ਅਨੁਪਵੇਚ੍ਛਤਿ, ਸਸ੍ਸਾਨਿ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਰੋਤਿ। ਸਮਣੇਸੁ – ''ਕਥਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ ਸੁਲਭਾ, ਸਮਣਧਮ੍ਮੇ ਨ ਪਮਜ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਰੋਤਿ।

ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸੁਤ੍ਤਦੇਸਨਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੦. ਖੁਦ੍ਦਕਨਗਰਕੇਤਿ ਨਗਰਪਤਿਰੂਪਕੇ ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਖੁਦ੍ਦਕਨਗਰਕੇ। **ਉਜ੍ਜਙ੍ਗਲਨਗਰਕੇ**ਤਿ ਵਿਸਮਨਗਰਕੇ। **ਸਾਖਾਨਗਰਕੇ**ਤਿ ਯਥਾ ਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਸਾਖਾ ਨਾਮ ਖੁਦ੍ਦਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਮਹਾਨਗਰਾਨਂ ਸਾਖਾਸਦਿਸੇ ਖੁਦ੍ਦਕਨਗਰਕੇ। **ਖਤ੍ਤਿਯਮਹਾਸਾਲਾ**ਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਮਹਾਸਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਮਹਾਖਤ੍ਤਿਯਾ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

ਤੇਸੁ **ਖਤ੍ਤਿਯਮਹਾਸਾਲਾ** ਨਾਮ ਯੇਸਂ ਕੋਟਿਸਤਮ੍ਪਿ ਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਧਨਂ ਨਿਖਣਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ, ਦਿਵਸਪਰਿਬ੍ਬਯੋ ਏਕਂ ਕਹਾਪਣਸਕਟਂ ਨਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਾਯਂ ਦ੍ਵੇ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ। **ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ** ਨਾਮ ਯੇਸਂ ਅਸੀਤਿਕੋਟਿਧਨਂ ਨਿਹਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਦਿਵਸਪਰਿਬ੍ਬਯੋ ਏਕੋ ਕਹਾਪਣਕੁਮ੍ਭੋ ਨਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਾਯਂ ਏਕਸਕਟਂ ਪਵਿਸਤਿ। **ਗਹਪਤਿਮਹਾਸਾਲਾ** ਨਾਮ ਯੇਸਂ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਕੋਟਿਧਨਂ ਨਿਹਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਦਿਵਸਪਰਿਬ੍ਬਯੋ ਪਞ੍ਚ ਕਹਾਪਣਮ੍ਬਣਾਨਿ ਨਿਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਸਾਯਂ ਕੁਮ੍ਭੋ ਪਵਿਸਤਿ।

ਮਾ ਹੇਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਵਚਾਤਿ ਆਨਨ੍ਦ, ਮਾ ਏਵਂ ਅਵਚ, ਨ ਇਮਂ ''ਖੁਦ੍ਦਕਨਗਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਅਹਞ੍ਹਿ ਇਮਸ੍ਸੇਵ ਨਗਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਥੇਤੁਂ – ''ਅਨੇਕਵਾਰਂ ਤਿਟ੍ਠਂ ਨਿਸੀਦਂ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਉਸ੍ਸਾਹੇਨ, ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਪਰਕ੍ਕਮੇਨ ਇਧਾਗਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ **ਭੂਤਪੁਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਸੁਭਿਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਖਜ੍ਜਭੋਜ੍ਜਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ। **ਹਤ੍ਥਿਸਦ੍ਦੇਨਾ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਹਤ੍ਥਿਮ੍ਹਿ ਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਹਤ੍ਥਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਇਤਿ ਹਤ੍ਥਿਸਦ੍ਦੇਨ ਅਵਿਵਿਤ੍ਤਾ, ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਅਸ੍ਸਸਦ੍ਦੇਨ। ਪੁਞ੍ਞਵਨ੍ਤੇ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਾ ਚਤੁਸਿਨ੍ਧਵਯੁਤ੍ਤੇਹਿ ਰਥੇਹਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਮਾਨਾ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥੀਸੁ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ, ਇਤਿ ਰਥਸਦ੍ਦੇਨ ਅਵਿਵਿਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ। ਨਿਚ੍ਚਂ ਪਯੋਜਿਤਾਨੇਵ ਪਨੇਤ੍ਥ ਭੇਰਿਆਦੀਨਿ ਤੂਰਿਯਾਨਿ, ਇਤਿ ਭੇਰਿਸਦ੍ਦਾਦੀਹਿਪਿ ਅਵਿਵਿਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸਮ੍ਮਸਦ੍ਦੋ**ਤਿ ਕਂਸਤਾਲ਼ਸਦ੍ਦੋ। **ਪਾਣਿਤਾਲ਼ਸਦ੍ਦੋ**ਤਿ ਪਾਣਿਨਾ ਚਤੁਰਸ੍ਸਅਮ੍ਬਣਤਾਲ਼ਸਦ੍ਦੋ। ਕੁਟਭੇਰਿਸਦ੍ਦੋਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਅਸ੍ਨਾਥ ਪਿਵਥ ਖਾਦਥਾਤਿ ਅਸ੍ਨਾਥ ਪਿਵਥ ਖਾਦਥ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਭੁਞ੍ਜਥ ਭੋਤਿ ਇਮਿਨਾ ਦਸਮੇਨ ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਵਿਵਿਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ਅਨੁਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸਦ੍ਦਾ। ਯਥਾ ਪਨ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਨਗਰੇਸੁ ''ਕਚਵਰਂ ਛਡ੍ਡੇਥ, ਕੁਦਾਲਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਪਚ੍ਛਿਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਪਵਾਸਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮ, ਤਣ੍ਡੁਲਪੁਟਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਭਤ੍ਤਪੁਟਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਫਲਕਾਵੁਧਾਦੀਨਿ ਸਜ੍ਜਾਨਿ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਸਦ੍ਦਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਯਿਧ ਏਵਂ ਅਹੋਸੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

''ਦਸਮੇਨ ਸਦ੍ਦੇਨਾ''ਤਿ ਚ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕੁਸਾਵਤੀ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਧਾਨੀ ਸਤ੍ਤਹਿ ਪਾਕਾਰੇਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ **ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸੁਤ੍ਤਂ** ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ **ਗਚ੍ਛ ਤ੍ਵਂ ਆਨਨ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਭਿਕ੍ਕਮਥਾ**ਤਿ ਅਭਿਮੁਖਾ ਕਮਥ, ਆਗਚ੍ਛਥਾਤਿ

ਅਤ੍ਥੋ। ਕਿਂ ਪਨ ਤੇ ਭਗਵਤੋ ਆਗਤਭਾਵਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤੀਤਿ? ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਮਹਨ੍ਤਂ ਕੋਲਾਹਲਂ ਹੋਤਿ, ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਨ ਆਗਤਾ। ‘‘ਤੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜੋਕਾਸਂ ਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਵੇਲਾਯਮ੍ਪਿ ਭਗਵਾ ਪੇਸੇਸਿ।

ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਵਨ੍ਦਨਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੧. ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਨੋਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਨੋ** ਕਾਰੋ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। **ਅਘਾਵਿਨੋ**ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦੁਕ੍ਖਾ। **ਦੁਮ੍ਮਨਾ**ਤਿ ਅਨਤ੍ਤਮਨਾ। **ਚੇਤੋਦੁਕ੍ਖਸਮਪ੍ਪਿਤਾ**ਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਸਮਪ੍ਪਿਤਾ। **ਕੁਲਪਰਿਵਤ੍ਤਸੋ ਕੁਲਪਰਿਵਤ੍ਤਸੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਕੇਕਂ ਕੁਲਪਰਿਵਤ੍ਤਂ ਕੁਲਸਙ੍ਖੇਪਂ ਵੀਥਿਸਭਾਗੇਨ ਚੇਵ ਰਚ੍ਛਾਸਭਾਗੇਨ ਚ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ।

ਸੁਭਦ੍ਦਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੨. ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਨਾਮ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋਤਿ ਉਦਿਚ੍ਚਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਛਨ੍ਨਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ। **ਕਙ੍ਖਾਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਵਿਮਤਿਧਮ੍ਮੋ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨਸ੍ਸ ਅਜ੍ਜ ਏਵਂ ਅਹੋਸੀਤਿ? ਤਥਾਵਿਧਉਪਨਿਸ੍ਸਯਤ੍ਤਾ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਿਰ ਪੁਞ੍ਞਕਰਣਕਾਲੇ ਦ੍ਵੇ ਭਾਤਰੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇ ਏਕਤੋਵ ਸਸ੍ਸਂ ਅਕਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਜੇਟ੍ਠਕਸ੍ਸ – ‘‘ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਸ੍ਸੇ ਨਵਵਾਰੇ ਅਗ੍ਗਸਸ੍ਸਦਾਨਂ ਮਯਾ ਦਾਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਵਪ੍ਪਕਾਲੇ ਬੀਜਗ੍ਗਂ ਨਾਮ ਦਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭਕਾਲੇ ਕਨਿਟ੍ਠੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਗਬ੍ਭਕਾਲੇ ਗਬ੍ਭਂ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਕਨਿਟ੍ਠੋ – ‘‘ਤਰੁਣਸਸ੍ਸਂ ਨਾਸੇਤੁਕਾਮੋਸੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਜੇਟ੍ਠੋ ਕਨਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਨਨੁਵਤ੍ਤਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਖੇਤ੍ਤਂ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸਤੋ ਗਬ੍ਭਂ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਖੀਰਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਿਨਵਨੀਤੇਨ ਸਂਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ, ਪੁਥੁਕਕਾਲੇ ਪੁਥੁਕਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ, ਲਾਯਨਕਾਲੇ ਲਾਯਨਗ੍ਗਂ, ਵੇਣਿਕਰਣੇ ਵੇਣਗ੍ਗਂ, ਕਲਾਪਾਦੀਸੁ ਕਲਾਪਗ੍ਗਂ, ਖਲਗ੍ਗਂ, ਖਲਭਣ੍ਡਗ੍ਗਂ, ਕੋਟ੍ਠਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਏਕਸਸ੍ਸੇ ਨਵਵਾਰੇ ਅਗ੍ਗਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਪਨ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ।

ਤੇਸੁ ਜੇਟ੍ਠਕੋ **ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰੋ** ਜਾਤੋ। ਭਗਵਾ – ‘‘ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਅਹਂ ਪਠਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਸ੍ਸੇ ਨਵ ਅਗ੍ਗਦਾਨਾਨਿ ਅਦਾਸਿ, ਇਮਂ ਅਗ੍ਗਧਮ੍ਮਂ ਤਸ੍ਸ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਕੋਟੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਪਨ ਓਹੀਯਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਦਾਨਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੇ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ ਅਹੋਸਿ।

ਮਾ ਤਥਾਗਤਂ ਵਿਹੇਠੇਸੀਤਿ ਥੇਰੋ ਕਿਰ – ‘‘ਏਤੇ ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਹਣਮੇਵ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪਨਤ੍ਥਾਯ ਭਗਵਤੋ ਬਹੁਂ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸ ਕਾਯਵਾਚਾਵਿਹੇਸਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਕਤਿਯਾਪਿ ਚ ਕਿਲਨ੍ਤੋਯੇਵ ਭਗਵਾ’’ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਏਵਮਾਹ। ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ – ‘‘ਨ ਮੇ ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਓਕਾਸਂ ਕਰੋਤਿ, ਅਤ੍ਥਿਕੇਨ ਪਨ ਅਨੁਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਥੇਰਂ ਅਨੁਵਤ੍ਤਨ੍ਤੋ ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਆਹ।

੨੧੩. ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋਤਿ ਸਾਣਿਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਭਾਸਤੋ ਪਕਤਿਸੋਤੇਨੇਵ ਅਸ੍ਸੋਸਿ, ਸੁਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਸੁਭਦ੍ਦਸ੍ਸੇਵ ਅਤ੍ਥਾਯ ਮਹਤਾ ਉਸ੍ਸਾਹੇਨ ਆਗਤਤ੍ਤਾ **ਅਲਂ ਆਨਨ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਲ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਅਞ੍ਞਾਪੇਕ੍ਖੋ**ਵਾਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤੁਕਾਮੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਿਂਸੂ**ਤਿ ਯਥਾ ਤੇਸਂ ਪਟਿਞ੍ਞਾ, ਤਥੇਵ ਜਾਨਿਂਸੁ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਸਚੇ ਨੇਸਂ ਸਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਂਸੁ, ਨੋ ਚੇ, ਨ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਾ ਕਿਂ ਤੇਸਂ ਪਟਿਞ੍ਞਾ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਾ, ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਾਤਿ ਅਯਮੇਵ ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਭਗਵਾ ਤੇਸਂ ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਭਾਵਕਥਨੇਨ ਅਤ੍ਥਾਭਾਵਤੋ ਚੇਵ ਓਕਾਸਾਭਾਵਤੋ ਚ ‘‘ਅਲ’’ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਮੇਵ ਦੇਸੇਸਿ। ਪਠਮਯਾਮਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਸੁਭਦ੍ਦਸ੍ਸ, ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਓਵਦਿਤ੍ਵਾ ਬਲਵਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮਿਚ੍ਚੇਵ ਭਗਵਾ ਆਗਤੋ।

੨੧੪. ਸਮਣੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ਨ ਉਪਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਪਠਮੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਮਣੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ਨਤ੍ਥਿ, ਦੁਤਿਯੋ ਸਕਦਾਗਾਮਿਸਮਣੋਪਿ, ਤਤਿਯੋ ਅਨਾਗਾਮਿਸਮਣੋਪਿ, ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਅਰਹਤ੍ਤਸਮਣੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਖੋ’’ਤਿ ਪੁਰਿਮਦੇਸਨਾਯ ਅਨਿਯਮਤੋ ਵਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਸਨਂ ਨਿਯਮੇਨ੍ਤੋ ਆਹ। **ਸੁਞ੍ਞਾ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦਾ ਸਮਣੇਭੀ**ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਗ੍ਗਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕੇਹਿ ਚਤੂਹਿ, ਮਗ੍ਗਟ੍ਠੇਹਿ ਚਤੂਹਿ, ਫਲਟ੍ਠੇਹਿ ਚਤੂਹੀਤਿ ਦ੍ਵਾਦਸਹਿ ਸਮਣੇਹਿ ਸੁਞ੍ਞਾ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦਾ ਤੁਚ੍ਛਾ ਰਿਤ੍ਤਕਾ। **ਇਮੇ ਚ ਸੁਭਦ੍ਦਾ**ਤਿ ਇਮੇ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਿਕ੍ਖੂ। **ਸਮ੍ਮਾ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਗਤਟ੍ਠਾਨਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਿਹਰਤਿ ਨਾਮ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਕਦਾਗਾਮਿਆਦੀਸੁ। ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਟ੍ਠੋ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਟ੍ਠਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਿਹਰਤਿ ਨਾਮ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸਮਗ੍ਗਟ੍ਠੇਸੁ। ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਤ੍ਥਾਯ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਗੁਣਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਤ੍ਥਾਯ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਿਹਰਤਿ ਨਾਮ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸਮਗ੍ਗਤ੍ਥਾਯ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕੇਸੁ। ਇਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ – ‘‘ਸਮ੍ਮਾ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯੁ’’ਨ੍ਤਿ। **ਅਸੁਞ੍ਞੋ ਲੋਕੋ ਅਰਹਨ੍ਤੇਹਿ ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਲ਼ਵਨਂ ਸਰਵਨਂ ਵਿਯ ਨਿਰਨ੍ਤਰੋ ਅਸ੍ਸ।

ਏਕੂਨਤਿਂਸੋ ਵਯਸਾਤਿ ਵਯੇਨ ਏਕੂਨਤਿਂਸਵਸ੍ਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। **ਕਿਂ ਕੁਸਲਾਨੁਏਸੀ**ਤਿ ‘‘ਕਿਂ ਕੁਸਲ’’ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਏਸਨ੍ਤੋ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ। ਤਤ੍ਥ – ‘‘ਕਿਂ ਕੁਸਲ’’ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਤਂ ਗਵੇਸਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਤੋ ਅਹ**ਨ੍ਤਿ ਯਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਸਮਧਿਕਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਞਾਯਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਧਮ੍ਮਸ੍ਸ। **ਪਦੇਸਵਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਦੇਸੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗੇ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤੋ। **ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਮਮ ਸਾਸਨਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ। **ਸਮਣੋਪਿ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਪਦੇਸਵਤ੍ਤਿਵਿਪਸ੍ਸਕੋਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਠਮਸਮਣੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋਪਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਯੇ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਯੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਏਤ੍ਥ ਸਾਸਨੇ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਭਿਸੇਕੇਨ ਅਭਿਸਿਤ੍ਤਾ, ਤੇਸਂ ਵੋ ਲਾਭਾ ਤੇਸਂ ਵੋ ਸੁਲਦ੍ਧਨ੍ਤਿ। ਬਾਹਿਰਸਮਯੇ ਕਿਰ ਯਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਂ ਆਚਰਿਯੋ – ‘‘ਇਮਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਹਿ , ਇਮਂ ਓਵਦ, ਇਮਂ ਅਨੁਸਾਸਾ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਸੋ ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਠਾਨੇ ਠਪਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ – ‘‘ਇਮਂ ਪਬ੍ਬਜੇਹਿ, ਇਮਂ ਓਵਦ, ਇਮਂ ਅਨੁਸਾਸਾ’’ਤਿ ਇਮੇ ਲਾਭਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਥੇਰਮ੍ਪਿ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਤਮੇਵ ਬਾਹਿਰਸਮਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ।

ਅਲਤ੍ਥ ਖੋਤਿ ਕਥਂ ਅਲਤ੍ਥ? ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਨਂ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਤੁਮ੍ਬਤੋ ਪਾਨੀਯੇਨ ਸੀਸਂ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਤਚਪਞ੍ਚਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਰਣਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਨੇਸਿ। ਭਗਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਸੋ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨਸ੍ਸ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਚਙ੍ਕਮਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਘਟੇਨ੍ਤੋ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤੋ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਆਗਮ੍ਮ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ – ‘‘ਅਚਿਰੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਖੋ ਪਨਾ’’ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸੋ ਚ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਸਕ੍ਖਿਸਾਵਕੋ ਅਹੋਸੀਤਿ ਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਰਕਾਨਂ ਵਚਨਂ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਭਗਵਤਿ ਧਰਮਾਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਉਪਸਮ੍ਪਦਮ੍ਪਿ ਵਾ ਧਰਮਾਨੇਯੇਵ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਵਾ ਧਰਮਾਨੇਯੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਰਹਤ੍ਤਮੇਵ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਸੋ ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਸਕ੍ਖਿਸਾਵਕੋ। ਅਯਂ ਪਨ ਧਰਮਾਨੇਯੇਵ ਭਗਵਤਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਚ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋਤਿ।

ਪਞ੍ਚਮਭਾਣਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਥਾਗਤਪਚ੍ਛਿਮਵਾਚਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੬. ਇਦਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਓਵਾਦੰ ਆਰਭਿ, ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਦੇਸਿਤੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਧਮ੍ਮੋਪਿ ਦੇਸਿਤੋ ਚੇਵ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ ਚ, ਵਿਨਯੋਪਿ ਦੇਸਿਤੋ ਚੇਵ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ ਚ। **ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ** ਚ ਨਾਮ ਠਪਿਤੋ ਪਟ੍ਠਪਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੋ ਵੋ ਮਮਚ੍ਚਯੇਨਾ**ਤਿ ਸੋ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਮਮਚ੍ਚਯੇਨ ਸਤ੍ਥਾ। ਮਯਾ ਹਿ ਵੋ ਠਿਤੇਨੇਵ – ''ਇਦੰ ਲਹੁਕੰ, ਇਦੰ ਗਰੁਕੰ, ਇਦੰ ਸਤੇਕਿਚ੍ਛੰ, ਇਦੰ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੰ, ਇਦੰ ਲੋਕਵਜ੍ਜੰ, ਇਦੰ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜੰ, ਅਯੰ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਅਯੰ ਆਪਤ੍ਤਿ ਗਣਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਅਯੰ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵੁਟ੍ਠਾਤੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ ਓਤਿਣ੍ਣੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਸਖਨ੍ਧਕਪਰਿਵਾਰੋ ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗੋ **ਵਿਨਯੋ** ਨਾਮ ਦੇਸਿਤੋ, ਤੰ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਵਿਨਯਪਿਟਕੰ ਮਯਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਤ੍ਥੁਕਿਚ੍ਚੰ ਸਾਧੇਸ੍ਸਤਿ।

ਠਿਤੇਨੇਵ ਚ ਮਯਾ – ''ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ, ਪਞ੍ਚ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਪਞ੍ਚ ਬਲਾਨਿ, ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ, ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਤੇਨ ਤੇਨਾਕਾਰੇਨ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮੇ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕੰ ਦੇਸਿਤੰ, ਤੰ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕੰ ਮਯਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਤ੍ਥੁਕਿਚ੍ਚੰ ਸਾਧੇਸ੍ਸਤਿ। ਠਿਤੇਨੇਵ ਚ ਮਯਾ – ''ਇਮੇ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ, ਦ੍ਵਾਦਸਾਯਤਨਾਨਿ, ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਧਾਤੁਯੋ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ, ਬਾਵੀਸਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਨਵ ਹੇਤੂ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਹਾਰਾ, ਸਤ੍ਤ ਫਸ੍ਸਾ, ਸਤ੍ਤ ਵੇਦਨਾ, ਸਤ੍ਤ ਸਞ੍ਞਾ, ਸਤ੍ਤ ਸਞ੍ਚੇਤਨਾ, ਸਤ੍ਤ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ 'ਏਤ੍ਤਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਕਾਮਾਵਚਰਾ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਰੂਪਾਵਚਰਾ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਅਰੂਪਾਵਚਰਾ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਅਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਲੋਕਿਯਾ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ'ਤਿ'' ਇਮੇ ਧਮ੍ਮੇ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਵੀਸਤਿਸਮਨ੍ਤਪਟ੍ਠਾਨਅਨਨ੍ਤਨਯਮਹਾਪਟ੍ਠਾਨਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੰ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕੰ ਦੇਸਿਤੰ, ਤੰ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕੰ ਮਯਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਤ੍ਥੁਕਿਚ੍ਚੰ ਸਾਧੇਸ੍ਸਤਿ।

ਇਤਿ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪੇਤੰ ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿਤੋ ਯਾਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਾ ਪਞ੍ਚਚਤ੍ਤਾਲੀਸਵਸ੍ਸਾਨਿ ਭਾਸਿਤੰ ਲਪਿਤੰ – ''ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ, ਪਞ੍ਚ ਨਿਕਾਯਾ, ਨਵਙ੍ਗਾਨਿ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਸਹਸ੍ਸਾਨੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਮਹਾਪਭੇਦੰ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਅਹੰ ਏਕੋਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਾਮਿ। ਅਹਞ੍ਚ ਖੋ ਪਨ ਦਾਨਿ ਏਕਕੋਵ ਓਵਦਾਮਿ ਅਨੁਸਾਸਾਮਿ, ਮਯਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਇਮਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਓਵਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਨੁਸਾਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਏਵੰ ਭਗਵਾ ਬਹੂਨਿ ਕਾਰਣਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ – ''ਸੋ ਵੋ ਮਮਚ੍ਚਯੇਨ ਸਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਓਵਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਨਾਗਤੇ ਚਾਰਿਤ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਯਥਾ ਖੋ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਿ ਵੋਹਰਨ੍ਤਿ। **ਨਾਮੇਨ ਵਾ ਗੋਤ੍ਤੇਨ** ਵਾਤਿ ਨਵਕਾਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਤਿਸ੍ਸ, ਨਾਗਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਨਾਮੇਨ ਵਾ, ''ਕਸ੍ਸਪ, ਗੋਤਮਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਵਾ, ''ਆਵੁਸੋ ਤਿਸ੍ਸ, ਆਵੁਸੋ ਕਸ੍ਸਪਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਆਵੁਸੋਵਾਦੇਨ ਵਾ ਸਮੁਦਾਚਰਿਤਬ੍ਬੋ। **ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਾਤਿ** ਵਾਤਿ ਭਨ੍ਤੇ ਤਿਸ੍ਸ, ਆਯਸ੍ਮਾ ਤਿਸ੍ਸਾਤਿ ਏਵੰ ਸਮੁਦਾਚਰਿਤਬ੍ਬੋ। **ਸਮੂਹਨਤੂ**ਤਿ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਸਮੂਹਨਤੁ, ਯਦਿ ਇਚ੍ਛਤਿ ਸਮੂਹਨੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸਮੂਹਨਥਾਤਿ ਏਕੰਸੇਨੇਵ ਅਵਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪਵਚਨੇਨੇਵ ਠਪੇਸੀਤਿ? ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਬਲੰ ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ। ਪਸ੍ਸਤਿ ਹਿ ਭਗਵਾ – ''ਸਮੂਹਨਥਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਲੇ ਕਸ੍ਸਪੋ ਨ ਸਮੂਹਨਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਨੇਵ ਠਪੇਸਿ।

ਤਤ੍ਥ – ''ਏਕਚ੍ਚੇ ਥੇਰਾ ਏਵਮਾਹੰਸੁ – ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਾਨਿ ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਾਨੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਞ੍ਚਸਤਿਕਸਙ੍ਗੀਤਿਯੰ **ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਕਥਾ** ਆਗਤਾਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਪੇਤ੍ਥ **ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯੰ** ਵੁਤ੍ਤੋ। ਕੇਚਿ ਪਨਾਹੁ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਗਸੇਨ, ਕਤਮੰ ਖੁਦ੍ਦਕੰ, ਕਤਮੰ ਅਨੁਖੁਦ੍ਦਕ''ਨ੍ਤਿ ਮਿਲਿਨ੍ਦੇਨ ਰਞ੍ਞਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ। ''ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਮਹਾਰਾਜ, ਖੁਦ੍ਦਕੰ, ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤੰ ਅਨੁਖੁਦ੍ਦਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨਾਗਸੇਨਤ੍ਥੇਰੋ ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕੰ ਜਾਨਾਤਿ। ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਪਨ ਤੰ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ –

> ''ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਸਙ੍ਘੋ ਸਨ੍ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਗਿਹਿਗਤਾਨਿ, ਗਿਹਿਨੋਪਿ ਜਾਨਨ੍ਤਿ – ''ਇਦੰ ਵੋ ਸਮਣਾਨੰ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯਾਨੰ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਇਦੰ ਵੋ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ। ਸਚੇ ਮਯੰ ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਸਮੂਹਨਿਸ੍ਸਾਮ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ – ''ਧੂਮਕਾਲਿਕੰ ਸਮਣੇਨ ਗੋਤਮੇਨ ਸਾਵਕਾਨੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ, ਯਾਵ ਨੇਸੰ ਸਤ੍ਥਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ, ਤਾਵਿਮੇ

ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਿੰਸੁ, ਯਤੋ ਇਮੇਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਨ ਦਾਨਿਮੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਯਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ, ਸਙ੍ਘੋ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ, ਯਥਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯ। ਏਸਾ ਞਤ੍ਤੀਤਿ –

ਕਮ੍ਮਵਾਚਂ ਸਾਵੇਸੀਤਿ। ਨ ਤਂ ਏਵਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਨਾਗਸੇਨਤ੍ਥੇਰੋ ਹਿ – ''ਪਰਵਾਦਿਨੋ ਓਕਾਸੋ ਮਾ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਹ। ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ ''ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਸਮੂਹਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਂ ਸਾਵੇਸਿ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਣ੍ਡਕਥਾਪਿ ਸਙ੍ਗੀਤਿਯਂ ਆਗਤਤ੍ਤਾਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾ।

ਕਙ੍ਖਾਤਿ ਦ੍ਵੇਲ੍ਹਕਂ। **ਵਿਮਤੀ**ਤਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੋ ਨੁ ਖੋ, ਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਨੁ ਖੋ, ਧਮ੍ਮੋ ਨੁ ਖੋ, ਨ ਧਮ੍ਮੋ ਨੁ ਖੋ, ਸਙ੍ਘੋ ਨੁ ਖੋ, ਨ ਸਙ੍ਘੋ ਨੁ ਖੋ, ਮਗ੍ਗੋ ਨੁ ਖੋ, ਨ ਮਗ੍ਗੋ ਨੁ ਖੋ, ਪਟਿਪਦਾ ਨੁ ਖੋ, ਨ ਪਟਿਪਦਾ ਨੁ ਖੋਤਿ ਯਸ੍ਸ ਸਂਸਯੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਵੋ ਵਦਾਮਿ ''ਪੁਚ੍ਛਥ ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ। **ਸਤ੍ਥੁਗਾਰਵੇਨਾਪਿ ਨ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥਾ**ਤਿ ਮਯਂ ਸਤ੍ਥੁਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਮ੍ਹ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯਾਪਿ ਨੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਕਾਵ, ਤੇ ਮਯਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਕਙ੍ਖਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਨ ਅਰਹਾਮ ਅਜ੍ਜ ਪਚ੍ਛਿਮਕਾਲੇ ਕਙ੍ਖਂ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ ਸਚੇ ਏਵਂ ਸਤ੍ਥਰਿ ਗਾਰਵੇਨ ਨ ਪੁਚ੍ਛਥ। **ਸਹਾਯਕੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤੂ**ਤਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਯੋ ਯਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੋ ਸਮ੍ਭਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤੁ, ਅਹਂ ਏਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਨਿਕ੍ਕਙ੍ਖਾ ਭਵਿਸ੍ਸਥਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਏਵਂ ਪਸਨ੍ਨੋਤਿ ਏਵਂ ਸਦ੍ਦਹਾਮਿ ਅਹਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਞਾਣਮੇਵਾ**ਤਿ ਨਿਕ੍ਕਙ੍ਖਭਾਵਪਚ੍ਚਕ੍ਖਕਰਣਞਾਣਂਯੇਵ, ਏਤ੍ਥ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਨ ਸਦ੍ਧਾਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਮੇਸਞ੍ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਅਨ੍ਤੋਸਾਣਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ। **ਯੋ ਪਚ੍ਛਿਮਕੋ**ਤਿ ਯੋ ਗੁਣਵਸੇਨ ਪਚ੍ਛਿਮਕੋ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ।

੨੧੮. ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਥਾਤਿ ਸਤਿਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸੇਨ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯਾਥ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਮਞ੍ਚੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਪਞ੍ਚਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਓਵਾਦਂ ਸਬ੍ਬਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਪ੍ਪਮਾਦਪਦੇਯੇਵ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। **ਅਯਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਵਾਚਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਰਕਾਨਂ ਵਚਨਂ।

ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੯. ਇਤੋ ਪਰਂ ਯਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪਠਮਂ ਝਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਨਿਰੋਧਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਂ ਅਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਨ ਆਵੁਸੋ**ਤਿ ਥੇਰੋ ਕਥਂ ਜਾਨਾਤਿ? ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਤਂ ਤਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਯਾਵ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਤਾਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਭਗਵਾ ਨਿਰੋਧਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ, ਅਨ੍ਤੋਨਿਰੋਧੇ ਚ ਕਾਲਙ੍ਕਿਰਿਯਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਜਾਨਾਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਸਞ੍ਞਾਵੇਦਯਿਤਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ...ਪੇ॰... ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਭਗਵਾ ਚਤੁਵੀਸਤਿਯਾ ਠਾਨੇਸੁ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਤੇਰਸਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਂ, ਤਥਾ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਂ, ਪਨ੍ਨਰਸਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ। ਕਥਂ? ਦਸਸੁ ਅਸੁਭੇਸੁ, ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰੇ ਅਟ੍ਠਸੁ ਕਸਿਣੇਸੁ, ਮੇਤ੍ਤਾਕਰੁਣਾਮੁਦਿਤਾਸੁ, ਆਨਾਪਾਨੇ, ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਕਾਸੇਤਿ ਇਮੇਸੁ ਤਾਵ ਚਤੁਵੀਸਤਿਯਾ ਠਾਨੇਸੁ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰਞ੍ਚ ਦਸ ਅਸੁਭਾਨਿ ਚ ਸੇਸੇਸੁ ਤੇਰਸਸੁ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਂ , ਤੇਸੁਯੇਵ ਚ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ। ਅਟ੍ਠਸੁ ਪਨ ਕਸਿਣੇਸੁ, ਉਪੇਕ੍ਖਾਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰੇ, ਆਨਾਪਾਨੇ, ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਕਾਸੇ, ਚਤੂਸੁ ਅਰੂਪੇਸੂਤਿ ਇਮੇਸੁ

ਪਨ੍ਨਰਸਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਚ ਸਙ੍ਖੇਪਕਥਾਵ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਪੁਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਪਨ ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਾਮੀ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਚਤੁਵੀਸਤਿਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਸਙ੍ਖ੍ਯਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਦੇਸਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਞਾਤਿਜਨਂ ਆਲਿਙ੍ਗੇਤ੍ਵਾ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸੁਖਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਪਵਿਟ੍ਠੋ।

ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਸਮਨਨ੍ਤਰਾ ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਝਾਨਸਮਨਨ੍ਤਰਂ, ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਸਮਨਨ੍ਤਰਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਸਮਨਨ੍ਤਰਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਭਵਙ੍ਗਂ ਓਤਿਣ੍ਣਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ **ਝਾਨਸਮਨਨ੍ਤਰਂ** ਨਾਮ। ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਭਵਙ੍ਗਂ ਓਤਿਣ੍ਣਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ **ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਸਮਨਨ੍ਤਰਂ** ਨਾਮ। ਇਮਾਨਿਪਿ ਦ੍ਵੇ ਸਮਨਨ੍ਤਰਾਨੇਵ। ਭਗਵਾ ਪਨ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਬ੍ਯਾਕਤੇਨ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ ਬੁਦ੍ਧਾ ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਵਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾ ਵਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਕੁਨ੍ਥਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਂ ਉਪਾਦਾਯ ਸਬ੍ਬੇ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਅਬ੍ਯਾਕਤੇਨ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚੇਨ ਕਾਲਙ੍ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ। **ਮਹਾਭੂਮਿਚਾਲਾਦੀਨਿ** ਵੁਤ੍ਤਨਯਾਨੇਵਾਤਿ।

੨੨੦. ਭੂਤਾਤਿ ਸਤ੍ਤਾ। **ਅਪ੍ਪਟਿਪੁਗ੍ਗਲੋ**ਤਿ ਪਟਿਭਾਗਪੁਗ੍ਗਲਵਿਰਹਿਤੋ। **ਬਲਪ੍ਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਦਸਵਿਧਞਾਣਬਲਂ ਪਤ੍ਤੋ।

੨੨੧. ਉਪ੍ਪਾਦਵਯਧਮ੍ਮਿਨੋਤਿ ਉਪ੍ਪਾਦਵਯਸਭਾਵਾ। **ਤੇਸਂ ਵੂਪਸਮੋ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਵੂਪਸਮੋ, ਅਸਙ੍ਖਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੨੨. ਨਾਹੁ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੋਤਿ ਨ ਜਾਤੋ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੋ। **ਅਨੇਜੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਏਜਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਅਨੇਜੋ। **ਸਨ੍ਤਿਮਾਰਬ੍ਭਾ**ਤਿ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ। **ਯਂ ਕਾਲਮਕਰੀ**ਤਿ ਯੋ ਕਾਲਂ ਅਕਰਿ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ''ਆਵੁਸੋ, ਯੋ ਮਮ ਸਤ੍ਥਾ ਬੁਦ੍ਧਮੁਨਿ ਸਨ੍ਤਿਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ, ਸਨ੍ਤਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਾਲਮਕਰਿ, ਤਸ੍ਸ ਠਿਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਾਦਿਨੋ ਇਦਾਨਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੋ ਨ ਜਾਤੋ, ਨਤ੍ਥਿ, ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ।

ਅਸਲ੍ਲੀਨੇਨਾਤਿ ਅਲੀਨੇਨ ਅਸਙ੍ਕੁਟਿਤੇਨ ਸੁਵਿਕਸਿਤੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਨ। **ਵੇਦਨਂ ਅਜ੍ਝਵਾਸਯੀ**ਤਿ ਵੇਦਨਂ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ, ਨ ਵੇਦਨਾਨੁਵਤ੍ਤੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਿ। **ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਕੇਨਚਿ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨਾਵਰਣਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਸਬ੍ਬਸੋ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਭਾਵੂਪਗਮੋ ਪਜ੍ਜੋਤਨਿਬ੍ਬਾਨਸਦਿਸੋ ਜਾਤੋ।

੨੨੩. ਤਦਾਸੀਤਿ ''ਸਹ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਾ ਮਹਾਭੂਮਿਚਾਲੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ਭੂਮਿਚਾਲਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। ਤਞ੍ਹਿ ਲੋਮਹਂਸਨਞ੍ਚ ਭਿਂਸਨਕਞ੍ਚ ਆਸਿ। **ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਵਰੂਪੇਤੇ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਵਰਕਾਰਣੂਪੇਤੇ।

੨੨੪. ਅਵੀਤਰਾਗਾਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਚੇਵ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ ਚ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਅਪ੍ਪਹੀਨਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਪਿ ਬਾਹਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਿ। ਉਭੋਪਿ ਹਤ੍ਥੇ ਸੀਸੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਰੋਦਨ੍ਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੨੨੫. ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੀਤਿ ''ਅਯ੍ਯਾ ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਅਧਿਵਾਸੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਸੇਸਜਨਂ ਕਥਂ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿਯੋ ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ। **ਕਥਂਭੂਤਾ ਪਨ ਭਨ੍ਤੇ ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਦੇਵਤਾ ਮਨਸਿਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਦੇਵਤਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਥਂਭੂਤਾ ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਿ, ਕਿਂ ਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਧਿਵਾਸੇਨ੍ਤੀਤਿ?

ਅਥ ਤਾਸਂ ਪਵਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਥੇਰੋ **ਸਨ੍ਤਾਵੁਸੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਮੇਵ। **ਰਤ੍ਤਾਵਸੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਬਲਵਪਚ੍ਚੂਸੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਤ੍ਤਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਵਸੇਸਂ ਚੂਲ੍ਲਕਦ੍ਧਾਨਂ। **ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਾ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਾ ਧਮ੍ਮਕਥਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ''ਆਵੁਸੋ ਸਦੇਵਕੇ ਨਾਮ ਲੋਕੇ ਅਪ੍ਪਟਿਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਅਯਂ ਮਚ੍ਚੁਰਾਜਾ ਨ ਲਜ੍ਜਤਿ, ਕਿਮਙ੍ਗਂ ਪਨ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਲਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਪਨ ਮਰਣਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਯ ਕਥਾਯ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸੁਂ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਤਂ ਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤਾਨਂ ਮੁਹੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਅਰੁਣਂ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਿ।

੨੨੬. **ਅਥ ਖੋ**ਤਿ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਥੇਰੋ ਥੇਰਂ ਏਤਦਵੋਚ। **ਤੇਨੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨਾ**ਤਿ ਕੀਦਿਸੇਨ ਨੁ ਖੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਟ੍ਠਾਨੇ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਾਦਿਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਕੀਦਿਸੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸਜ੍ਜਟ੍ਠਾਨੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਕੀਦਿਸੇਨ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਯਂ ਭਗਵਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਤੇਨੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ।

ਬੁਦ੍ਧਸਰੀਰਪੂਜਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨੭. **ਸਬ੍ਬਞ੍ਚ ਤਾਲ਼ਾਵਚਰ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਤੂਰਿਯਭਣ੍ਡਂ। **ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਥਾ**ਤਿ ਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮਾਹਰਥ। ਤੇ ਤਥੇਵ ਅਕਂਸੁ। **ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ੇ**ਤਿ ਦੁਸ੍ਸਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ੇ। **ਪਟਿਯਾਦੇਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤਾ।

ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਦਕ੍ਖਿਣਨ੍ਤਿ ਨਗਰਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਦਿਸਾਭਾਗੇਨੇਵ ਦਕ੍ਖਿਣਦਿਸਾਭਾਗਂ। **ਬਾਹਿਰੇਨ ਬਾਹਿਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਂ ਅਪ੍ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਬਾਹਿਰੇਨੇਵ ਨਗਰਸ੍ਸ ਬਾਹਿਰਪਸ੍ਸਂ ਹਰਿਤ੍ਵਾ। **ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਨਗਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਨੁਰਾਧਪੁਰਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰਸਦਿਸੇ ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਸਦਿਸੇ ਠਾਨੇ ਝਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੨੮. **ਅਟ੍ਠ ਮਲ੍ਲਪਾਮੋਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਮਜ੍ਝਿਮਵਯਾ ਥਾਮਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਟ੍ਠਮਲ੍ਲਰਾਜਾਨੋ। **ਸੀਸਂ ਨ੍ਹਾਤਾ**ਤਿ ਸੀਸਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਨਹਾਤਾ। **ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਥੇਰੋਵ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕੋਤਿ ਪਾਕਟੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਸਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਮਹਾਥੇਰੇਸੁ – ''ਅਯਂ ਨੋ ਪਾਕਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। **ਕਥਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਤਾਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ**ਤਿ ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਤਾਵ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਜਾਨਾਮ। ਦੇਵਤਾਨਂ ਕਥਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ਪਠਮਂ ਤੇਸਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਖੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਮਕੁਟਬਨ੍ਧਨਂ ਨਾਮ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਚੇਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਮਲ੍ਲਰਾਜੂਨਂ ਪਸਾਧਨਮਙ੍ਗਲਸਾਲਾਯ ਏਤਂ ਨਾਮਂ। ਚਿਤ੍ਤੀਕਤਟ੍ਠੇਨ ਪਨੇਸਾ ''ਚੇਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੨੨੯. **ਯਾਵ ਸਨ੍ਧਿਸਮਲਸਙ੍ਕਟੀਰਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸਨ੍ਧਿ** ਨਾਮ ਘਰਸਨ੍ਧਿ। **ਸਮਲਂ** ਨਾਮ ਗੂਥਰਾਸਿਨਿਦ੍ਧਮਨਪਨਾਲ਼ਿ। **ਸਙ੍ਕਟੀਰਂ** ਨਾਮ ਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨਂ। **ਦਿਬ੍ਬੇਹਿ ਚ ਮਾਨੁਸਕੇਹਿ ਚ ਨਚ੍ਚੇਹੀ**ਤਿ ਉਪਰਿ ਦੇਵਤਾਨਂ ਨਚ੍ਚਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਗੀਤਾਦੀਸੁ। ਅਪਿਚ ਦੇਵਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ, ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਦੇਵਤਾਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਪੂਜੇਨ੍ਤਾ ਅਗਮਂਸੁ। **ਮਜ੍ਝੇਨ ਮਜ੍ਝਂ ਨਗਰਸ੍ਸ ਹਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਹਰਿਯਮਾਨੇ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰੇ ਬਨ੍ਧੁਲਮਲ੍ਲਸੇਨਾਪਤਿਭਰਿਯਾ **ਮਲ੍ਲਿਕਾ** ਨਾਮ – ''ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਂ ਆਹਰਨ੍ତੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਕਾਲਂ ਕਿਰਿਯਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਵਿਸਾਖਾਯ ਪਸਾਧਨਸਦਿਸਂ **ਮਹਾਲਤਾਪਸਾਧਨਂ** ਨੀਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ – ''ਇਮਿਨਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੂਜੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਂ ਮਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧੋਦਕੇਨ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤਾ।

ਤਂ ਕਿਰ ਪਸਾਧਨਂ ਤਾਸਞ੍ਚ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਇਤ੍ਥੀਨਂ, ਦੇਵਦਾਨਿਯਚੋਰਸ੍ਸ ਗੇਹੇਤਿ ਤੀਸੁਯੇਵ ਠਾਨੇਸੁ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਚ ਸਤ੍ਥੁ ਸਰੀਰੇ ਦ੍ਵਾਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ – ''ਓਤਾਰੇਥ, ਤਾਤਾ, ਸਤ੍ਥੁਸਰੀਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਸਾਧਨਂ ਸਤ੍ਥੁਸਰੀਰੇ ਪਟਿਮੁਞ੍ਚਿ। ਤਂ ਸੀਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਟਿਮੁਕ੍ਕਂ ਯਾਵਪਾਦਤਲਾਗਤਂ। ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਂ ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯੇਨ ਮਹਾਪਸਾਧਨੇਨ ਪਸਾਧਿਤਂ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਰੋਚਿਤ੍ਥ। ਤਂ ਸਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ ਪਤ੍ਥਨਂ ਅਕਾਸਿ – ''ਭਗਵਾ ਯਾਵ ਵਟ੍ਟੇ ਸਂਸਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਾਵ ਮੇ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਪਸਾਧਨਕਿਚ੍ਚਂ ਮਾ ਹੋਤੁ, ਨਿਚ੍ਚਂ ਪਟਿਮੁਕ੍ਕਪਸਾਧਨਸਦਿਸਮੇਵ ਸਰੀਰਂ ਹੋਤੂ''ਤਿ।

ਅਥ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯੇਨ ਮਹਾਪਸਾਧਨੇਨ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮੇਨ ਨਗਰਸ੍ਸ ਮਕੁਟਬਨ੍ਧਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਚੇਤਿਯਂ, ਏਤ੍ਥ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਂਸੁ।

ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੧. ਪਾਵਾਯ ਕੁਸਿਨਾਰਨ੍ਤਿ ਪਾਵਾਨਗਰੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕੁਸਿਨਾਰਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। **ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਸ੍ਮਾ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਨ੍ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ? ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਅਨਿਸਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਿ ਪਰਿਵਾਰਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਬ੍ਬੇ ਸੁਖਸਂਵਦ੍ਧਿਤਾ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾ। ਤੇ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਸਮਯੇ ਤਤ੍ਤਪਾਸਾਣਸਦਿਸਾਯ ਭੂਮਿਯਾ ਪਦਸਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਕਿਲਮਿਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ – ‘‘ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਿਲਮਨ੍ਤਿ, ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਨ ਦੂਰਂ, ਥੋਕਂ ਵਿਸ੍ਸਮਿਤ੍ਵਾ ਦਰਥਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਕੁਸਿਨਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਤੁਮ੍ਬਤੋ ਉਦਕੇਨ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇ ਸੀਤਲੇ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਪਰਿਵਾਰਭਿਕ੍ਖੂਪਿਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕੁਰੁਮਾਨਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਰਤਨਾਨਂ ਵਣ੍ਣਂ ਭਣਮਾਨਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਇਤਿ ਦਰਥਵਿਨੋਦਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ‘‘ਦਿਵਾਵਿਹਾਰ’’ਨ੍ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਮਨ੍ਦਾਰਵਪੁਪ੍ਫਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਤਿ ਮਹਾਪਾਤਿਪ੍ਪਮਾਣਂ ਪੁਪ੍ਫਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਦਣ੍ਡਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਛਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਅਦ੍ਦਸ ਖੋ**ਤਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦੂਰਤੋ ਅਦ੍ਦਸ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ –

> ‘‘ਏਤਂ ਆਜੀਵਕਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਮਨ੍ਦਾਰਵਪੁਪ੍ਫਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਏਤਞ੍ਚ ਨ ਸਬ੍ਬਦਾ ਮਨੁਸ੍ਸਪਥੇ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਯਦਾ ਪਨ ਕੋਚਿ ਇਦ੍ਧਿਮਾ ਇਦ੍ਧਿਂ ਵਿਕੁਬ੍ਬਤਿ, ਤਦਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਓਕ੍ਕਮਨਾਦੀਸੁ ਹੋਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨ ਅਜ੍ਜ ਕੇਨਚਿ ਇਦ੍ਧਿਵਿਕੁਬ੍ਬਨਂ ਕਤਂ, ਨ ਮੇ ਸਤ੍ਥਾ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੋ, ਨ ਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ, ਨਾਪਿਸ੍ਸ ਅਜ੍ਜ ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿ, ਨ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਂ, ਨ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ, ਨ ਦੇਵੋਰੋਹਣਂ, ਨ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰੋਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ। ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਪਨ ਮੇ ਸਤ੍ਥਾ ਧੁਵਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ।

ਤਤੋ – ‘‘ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਸਚੇ ਖੋ ਪਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕੋਵ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਸਤ੍ਥਰਿ ਅਗਾਰਵੋ ਕਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਪਕ੍ਕਮ੍ਮ ਛਦ੍ਦਨ੍ਤੋ ਨਾਗਰਾਜਾ ਮਣਿਚਮ੍ਮਂ ਵਿਯ ਦਸਬਲਦਤ੍ਤਿਯਂ ਮੇਘਵਣ੍ਣਂ ਪਂਸੁਕੂਲਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਦਸਨਖਸਮੋਧਾਨਸਮੁਜ੍ਜਲਂ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਸਿਰਸ੍ਮਿਂ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਰਿ ਕਤੇਨ ਗਾਰਵੇਨ ਆਜੀਵਕਸ੍ਸ ਅਭਿਮੁਖੋ ਹੁਤ੍ਵਾ – ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਜਾਨਾਸੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਕਿਂ ਪਨ ਸਤ੍ਥੁ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਪੁਚ੍ਛਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋਤਿ? ਆਵਜ੍ਜਨਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਜਾਨਨਂ, ਅਨਾਵਜ੍ਜਿਤਤ੍ਤਾ ਪਨੇਸ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਪੁਚ੍ਛੀਤਿ ਏਕੇ। ਥੇਰੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਬਹੁਲੋ, ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਲੇਣਮਣ੍ਡਪਾਦੀਸੁ ਨਿਚ੍ਚਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਬਲੇਨੇਵ ਯਾਪੇਤਿ, ਕੁਲਸਨ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੇ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋਵ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਇਮਿਨਾ ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਮਹਾਜਨਾਨੁਗ੍ਗਹਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ – ‘‘ਯੇ ਮਯ੍ਹਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਵਾ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਤਂ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਏਵਂ ਕਰੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਬਹੁਲਤਾਯ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਇਤਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋਵ ਪੁਚ੍ਛਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਨ ਹੇਤ੍ਥ ਅਜਾਨਨਕਾਰਣਂ ਅਤ੍ਥਿ। ਅਭਿਲਕ੍ਖਿਤਂ ਸਤ੍ਥੁ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਹੋਸਿ, ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਕਮ੍ਪਨਾਦੀਹਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਹਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਨ ਪਰਿਸਾਯ ਕੇਹਿਚਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਭਗਵਾ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ, ਕੇਹਿਚਿ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ, ਤਤ੍ਥ ਯੇਹਿਪਿ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ, ਤੇਪਿ ਪਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮਾਵ, ਯੇਹਿਪਿ ਅਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ, ਤੇਪਿ ਪਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮਾਵ। ਤਤ੍ਥ ਯੇਹਿ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ, ਤੇ ਅਤਿਦਸ੍ਸਨਕਾਮਤਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕੁਹਿਂ ਭਗਵਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ‘‘ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਚੀਵਰਞ੍ਚ ਪਤ੍ਤਞ੍ਚ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਏਕਵਤ੍ਥਾ ਵਾ ਦੁਨ੍ਨਿਵਤ੍ਥਾ ਵਾ ਦੁਪ੍ਪਾਰੁਤਾ ਵਾ ਉਰਾਨਿ ਪਟਿਪਿਸਨ੍ਤਾ ਪਰੋਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸਾ – ‘‘ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਤਾ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਵਿਯ ਪਰੋਦਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਕਿਂ ਅਮ੍ਹੇ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਮਯ੍ਹਂ ਦੋਸਂ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ ਪਨ ਸੁਞ੍ਞਂ ਮਹਾਅਰਞ੍ਞਂ, ਇਧ ਯਥਾ ਤਥਾ ਰੋਦਨ੍ਤੇਸੁ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਪੁਰਿਮਤਰਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਾਮ ਸੋਕੋਪਿ ਤਨੁਕੋ ਹੋਤੀਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਤੁਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਾਯ ਜਾਨਨ੍ਤੋਵ ਪੁਚ੍ਛਿ।

ਅਜ੍ਜ ਸਤ੍ਤਾਹਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋਤਿ ਅਜ੍ਜ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਸਤ੍ਤਾਹਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ। **ਤਤੋ ਮੇ ਇਦ**ਨ੍ਤਿ ਤਤੋ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਟ੍ਠਾਨਤੋ।

੨੩੨. ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਨਾਮ વੁਡ੍ਢਪਬ੍ਬਜਿਤੋਤਿ ''ਸੁਭਦ੍ਦੋ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। વੁਡ੍ਢਕਾਲੇ ਪਨ ਪਬ੍ਬਜਿਤਤ੍ਤਾ ''વੁਡ੍ਢਪਬ੍ਬਜਿਤੋ''ਤਿ વੁਚ੍ਚਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸੋ ਏવਮਾਹ? ਭਗવਤਿ ਆਘਾਤੇਨ। ਅਯਂ ਕਿਰੇਸੋ ਖਨ੍ਧਕੇ ਆਗਤੇ ਆਤੁਮਾવਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਨਹਾਪਿਤਪੁਬ੍ਬਕੋ વੁਡ੍ਢਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਭਗવਤਿ ਕੁਸਿਨਾਰਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍વਾ ਅਡ੍ਢਤੇਲ਼ਸੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਤੁਮਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਭਗવਾ ਆਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਸੁਤ੍વਾ – ''ਆਗਤਕਾਲੇ ਯਾਗੁਪਾਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਾਮਣੇਰਭੂਮਿਯਂ ਠਿਤੇ ਦ੍વੇ ਪੁਤ੍ਤੇ ਏਤਦવੋਚ – ''ਭਗવਾ ਕਿਰ, ਤਾਤਾ, ਆਤੁਮਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਡ੍ਢਤੇਲ਼ਸੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ; ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਤਾਤਾ, ਖੁਰਭਣ੍ਡਂ ਆਦਾਯ ਨਾਲ਼ਿਯਾવਾਪਕੇਨ ਅਨੁਘਰਕਂ ਅਨੁਘਰਕਂ ਆਹਿਣ੍ਡਥ ਲੋਣਮ੍ਪਿ ਤੇਲਮ੍ਪਿ ਤਣ੍ਡੁਲਮ੍ਪਿ ਖਾਦਨੀਯਮ੍ਪਿ ਸਂਹਰਥ ਭਗવਤੋ ਆਗਤਸ੍ਸ ਯਾਗੁਪਾਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ (ਮਹਾવ॰ ੩੦੩)। ਤੇ ਤਥਾ ਅਕਂਸੁ।

ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤੇ ਦਾਰਕੇ ਮਞ੍ਜੁਕੇ ਪਟਿਭਾਨੇਯ੍ਯਕੇ ਦਿਸ੍વਾ ਕਾਰੇਤੁਕਾਮਾਪਿ ਅਕਾਰੇਤੁਕਾਮਾਪਿ ਕਾਰੇਨ੍ਤਿਯੇવ। ਕਤਕਾਲੇ – ''ਕਿਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਥ ਤਾਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤੇ વਦਨ੍ਤਿ – ''ਨ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਪਿਤਾ ਪਨ ਨੋ ਭਗવਤੋ, ਆਗਤਕਾਲੇ ਯਾਗੁਦਾਨਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍વਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਪਰਿਗ੍ਗਣੇਤ੍વਾવ ਯਂ ਤੇ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ ਆਹਰਿਤੁਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਯਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਪੇਸੇਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਭਗવਤਿ ਆਤੁਮਂ ਆਗਨ੍ਤ੍વਾ ਭੁਸਾਗਾਰਂ ਪવਿਟ੍ਠੇ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯਂ ਗਾਮਦ੍વਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍વਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਉਪਾਸਕਾ, ਨਾਹਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਾਮਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਦਾਰਕੇਹਿ ਆਭਤਾਨਿ ਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨਿਯੇવ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਹੋਨ੍ਤਿ। ਯਂ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ, ਤਂ ਮੇ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ''ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੂਪਕਰਣਾਨਿ ਗਾਹੇਤ੍વਾ વਿਹਾਰੇ ਉਦ੍ਧਨਾਨਿ ਕਾਰੇਤ੍વਾ ਏਕਂ ਕਾਲ਼ਕਂ ਕਾਸਾવਂ ਨਿવਾਸੇਤ੍વਾ ਤਾਦਿਸਮੇવ ਪਾਰੁਪਿਤ੍વਾ – ''ਇਦਂ ਕਰੋਥ, ਇਦਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ વਿਚਾਰੇਨ੍ਤੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ વਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍વਾ ਭੋਜ੍ਜਯਾਗੁਞ੍ਚ ਮਧੁਗੋਲ਼ਕਞ੍ਚ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਸਿ। ਭੋਜ੍ਜਯਾਗੁ ਨਾਮ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍વਾ ਪਾਤਬ੍ਬਯਾਗੁ, ਤਤ੍ਥ ਸਪ੍ਪਿਮਧੁਫਾਣਿਤਮਚ੍ਛਮਂਸਪੁਪ੍ਫਫਲਰਸਾਦਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਖਾਦਨੀਯਂ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਂ ਪਕ੍ਖਿਪਤਿ ਕੀਲ਼ਿਤੁਕਾਮਾਨਂ ਸੀਸਮਕ੍ਖਨਯੋਗ੍ਗਾ ਹੋਤਿ ਸੁਗਨ੍ਧਗਨ੍ਧਾ।

ਅਥ ਭਗવਾ ਕਾਲਸ੍ਸੇવ ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ ਕਤ੍વਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿવੁਤੋ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤੁਂ ਆਤੁਮਨਗਰਾਭਿਮੁਖੋ ਪਾਯਾਸਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ''ਭਗવਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਗਾਮਂ ਪવਿਸਤਿ, ਤਯਾ ਕਸ੍ਸ ਯਾਗੁ ਪਟਿਯਾਦਿਤਾ''ਤਿ। ਸੋ ਯਥਾਨਿવਤ੍ਥਪਾਰੁਤੇਹੇવ ਤੇਹਿ ਕਾਲ਼ਕਕਾਸਾવੇਹਿ ਏਕੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਦਬ੍ਬਿਞ੍ਚ ਕਟਚ੍ਛੁਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍વਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ વਿਯ ਦਕ੍ਖਿਣਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਂ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤ੍વਾ વਨ੍ਦਿਤ੍વਾ – ''ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੁ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗવਾ ਯਾਗੁ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ।

ਤਤੋ ''ਜਾਨਨ੍ਤਾਪਿ ਤਥਾਗਤਾ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਖਨ੍ਧਕੇ ਆਗਤਨਯੇਨ ਭਗવਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍વਾ ਚ ਸੁਤ੍વਾ ਚ ਤਂ વੁਡ੍ਢਪਬ੍ਬਜਿਤਂ વਿਗਰਹਿਤ੍વਾ ਤਸ੍ਮਿਂ વਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਮਾਦਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਞ੍ਚ, ਖੁਰਭਣ੍ਡਪਰਿਹਰਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦਞ੍ਚਾਤਿ ਦ੍વੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍વਾ – ''ਭਿਕ੍ਖવੇ, ਅਨੇਕਕਪ੍ਪਕੋਟਿਯੋ ਭੋਜਨਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੇਹੇવ વੀਤਿਨਾਮਿਤਾ, ਇਦਂ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਅਧਮ੍ਮੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਭੋਜਨਂ, ਇਮਂ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਨੇਕਾਨਿ ਅਤ੍ਤਭਾવਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਪਾਯੇਸ੍વੇવ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਪੇਥ ਮਾ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਾਭਿਮੁਖੋ ਅਗਮਾਸਿ। ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਨਾਪਿ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਗਹਿਤਂ।

ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਹੁਤ੍વਾ ਅਯਂ ''ਸਬ੍ਬਂ ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ ਆਹਿਣ੍ਡਤਿ। ਸਚੇ ਨ ਗਹਿਤੁਕਾਮੋ, ਪੇਸੇਤ੍વਾ ਆਰੋਚੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ ਪਕ੍ਕਾਹਾਰੋ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਚਿਰਂ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਾਹਮਤ੍ਤਂ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਮਮ ਯਾવਜੀવਂ ਪਰਿਯਤ੍ਤਂ ਅਸ੍ਸ। ਸਬ੍ਬਂ ਤੇਨ ਨਾਸਿਤਂ, ਅਹਿਤਕਾਮੋ ਅਯਂ ਮਯ੍ਹਨ੍ਤਿ ਭਗવਤਿ ਆਘਾਤਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍વਾ ਦਸਬਲੇ ਧਰਨ੍ਤੇ ਕਿਞ੍ਚਿ વਤ੍ਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਏવਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ''ਅਯਂ

ਉਚ੍ਚਾ ਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ, ਸਚੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਮੰਯੇਵ ਸਨ੍ਤੁਜ੍ਜੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸ੍ਵਾਯਂ ਅਜ੍ਜ ''ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਭਗਵਾ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਸ੍ਸਾਸੋ ਵਿਯ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠੋ ਏਵਮਾਹ।

ਥੇਰੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਹਦਯੇ ਪਹਾਰਦਾਨਂ ਵਿਯ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਤਿਤਸੁਕ੍ਖਾਸਨਿ ਵਿਯ ਮਞ੍ਞਿ, ਧਮ੍ਮਸਂਵੇਗੋ ਚਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ – ''ਸਤ੍ਤਾਹਮਤ੍ਤਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਭਗਵਾ, ਅਜ੍ਜਾਪਿਸ੍ਸ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ ਸਰੀਰਂ ਧਰਤਿਯੇਵ, ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਭਗਵਤਾ ਆਰਾਧਿਤਸਾਸਨੇ ਨਾਮ ਏਵਂ ਲਹੁ ਮਹਨ੍ਤਂ ਪਾਪਕਸਟਂ ਕਣ੍ਟਕੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਅਲਂ ਖੋ ਪਨੇਸ ਪਾਪੋ ਵਡ੍ਢਮਾਨੋ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਏਵਰੂਪੇ ਸਹਾਯੇ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾ ਸਾਸਨਂ ਓਸਕ੍ਕਾਪੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ –

''ਸਚੇ ਖੋ ਪਨਾਹਂ ਇਮਂ ਮਹਲ੍ਲਕਂ ਇਧੇਵ ਪਿਲੋਤਿਕਂ ਨਿਵਾਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਛਾਰਿਕਾਯ ਓਕਿਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਾਪੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ 'ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਧਰਮਾਨੇਯੇਵ ਸਾਵਕਾ ਵਿਵਦਨ੍ਤੀ'ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੋਸਂ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਧਿਵਾਸੇਮਿ ਤਾਵ।

ਭਗਵਤਾ ਹਿ ਦੇਸਿਤੋ ਧਮ੍ਮੋ ਅਸङ੍ਗਹਿਤਪੁਪ੍ਫਰਾਸਿਸਦਿਸੋ। ਤਤ੍ਥ ਯਥਾ ਵਾਤੇਨ ਪਹਟਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਯਤੋ ਵਾ ਤਤੋ ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਏਵਰੂਪਾਨਂ ਪਾਪਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਵਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਵਿਨਯੇ ਏਕਂ ਦ੍ਵੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸੁਤ੍ਤੇ ਏਕੋ ਦ੍ਵੇ ਪਞ੍ਞਾਵਾਰਾ ਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਏਕਂ ਦ੍ਵੇ ਭੂਮਨ੍ਤਰਾਨਿ ਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਮੂਲੇ ਨਟ੍ਠੇ ਪਿਸਾਚਸਦਿਸਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮ; ਤਸ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਸङ੍ਗਹਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਤਿ ਦਲ੍ਹਂ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਸङ੍ਗਹਿਤਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਿਯ ਅਯਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੋ ਨਿਚ੍ਚਲੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

ਏਤਦਤ੍ਥਞ੍ਹਿ ਭਗਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਤੀਣਿ ਗਾਵੁਤਾਨਿ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਅਕਾਸਿ, ਤੀਹਿ ਓਵਾਦੇਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਅਦਾਸਿ, ਕਾਯਤੋ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯੇ ਚੀਵਰਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ ਅਕਾਸਿ, ਆਕਾਸੇ ਪਾਣਿਂ ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦੂਪਮਂ ਪਟਿਪਦਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਮਂ ਕਾਯਸਕ੍ਖਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ, ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਸਕਲਸਾਸਨਦਾਯਜ੍ਜਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਸਿ। ਮਾਦਿਸੇ ਭਿਕ੍ਖੁਮ੍ਹਿ ਤਿਟ੍ਠਮਾਨੇ ਅਯਂ ਪਾਪੋ ਸਾਸਨੇ ਵੁਡ੍ਢਿਂ ਮਾ ਅਲਤ੍ਥ। ਯਾਵ ਅਧਮ੍ਮੋ ਨ ਦਿਪ੍ਪਤਿ, ਧਮ੍ਮੋ ਨ ਪਟਿਬਾਹਿਯਤਿ। ਅਵਿਨਯੋ ਨ ਦਿਪ੍ਪਤਿ ਵਿਨਯੋ ਨ ਪਟਿਬਾਹਿਯਤਿ। ਅਧਮ੍ਮਵਾਦਿਨੋ ਨ ਬਲਵਨ੍ਤੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਧਮ੍ਮਵਾਦਿਨੋ ਨ ਦੁਬ੍ਬਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ; ਅਵਿਨਯਵਾਦਿਨੋ ਨ ਬਲਵਨ੍ਤੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਵਿਨਯਵਾਦਿਨੋ ਨ ਦੁਬ੍ਬਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਾਵ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਵਿਨਯਞ੍ਚ ਸङ੍ਗਾਯਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਤਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਹੋਨਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਥੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਥਾਯਂ ਪਾਪੋ ਸਯਮੇਵ ਨਿਗ੍ਗਹਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤਿ, ਪੁਨ ਸੀਸਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਾਸਨਂ ਇਦ੍ਧਞ੍ਚੇਵ ਫੀਤਞ੍ਚ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

ਸੋ ਏਵਂ ਨਾਮ ਮਯ੍ਹਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਨਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸङ੍ਘਂ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ...ਪੇ॰... ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ।

੨੩੩. **ਚਿਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਵੀਸਰਤਨਸਤਿਕਂ ਚਨ੍ਦਨਚਿਤਕਂ। **ਆਲ਼ਿਮ੍ਪੇਸ੍ਸਾਮਾ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਿਂ ਗਾਹਾਪੇਸ੍ਸਾਮ। **ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ ਆਲ਼ਿਮ੍ਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਪਿ ਸੋਲ਼ਸਪਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਪਿ ਜਨਾ ਜਾਲਨਤ੍ਥਾਯ ਯਮਕਯਮਕਉਕ੍ਕਾਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਾਲਵਣ੍ਟੇਹਿ ਬੀਜਨ੍ਤਾ ਭਸ੍ਤਾਹਿ ਧਮਨ੍ਤਾ ਤਾਨਿ ਤਾਨਿ ਕਾਰਣਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿਯੇਵ ਅਗ੍ਗਿਂ ਗਾਹਾਪੇਤੁਂ। **ਦੇਵਤਾਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਾ ਕਿਰ ਦੇਵਤਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕਦੇਵਤਾਵ। ਅਸੀਤਿਮਹਾਸਾਵਕੇਸੁ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾਨਿ ਅਸੀਤਿਕੁਲਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਥੇਰੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਾਗਮੇ ਥੇਰਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਕੁਹਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕੁਲੂਪਕਤ੍ਥੇਰੋ''ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕੁਲੂਪਕਤ੍ਥੇਰੇਨ ਅਵਨ੍ਦਿਤੇ ਚਿਤਕੋ ਮਾ ਪਜ੍ਜਲਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ।

ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ – ''ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਕਿਰ ਨਾਮ ਭੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ 'ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਿਰ ਅਨਾਗਤੇ ਚਿਤਕੋ ਨ ਪਜ੍ਜਲਿਸ੍ਸਤਿ। ਕੀਦਿਸੋ ਭੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਲ਼ੋ ਓਦਾਤੋ ਦੀਘੋ ਰਸ੍ਸੋ,

ਏਵਰੂਪੇ ਨਾਮ ਭੋ ਭਿਕ੍ਖੁਮ੍ਹਿ ਠਿਤੇ ਕਿਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਕੇਚਿ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦਿਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਪਥਂ ਗਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਕੇਚਿ ਵੀਥਿਯੋ ਵਿਚਿਤ੍ਤਾ ਕਤ੍ਵਾ ਆਗਮਨਮਗ੍ਗਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ।

੨੩੪. ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਯੇਨ ਕੁਸਿਨਾਰਾ...ਪੇ॰... ਸਿਰਸਾ ਵਨ੍ਦੀਤਿ ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਚਿਤਕਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤੋਵ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸਿ – ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਸੀਸਂ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪਾਦਾ''ਤਿ। ਤਤੋ ਪਾਦਾਨਂ ਸਮੀਪੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਂ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ – ''ਅਰਾਸਹਸ੍ਸਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਚਕ੍ਕਲਕ੍ਖਣਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਾਦਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਪ੍ਪਾਸਪਟਲੇਹਿ ਪਞ੍ਚ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗਸਤਾਨਿ ਸੁਵਣ੍ਣਦੋਣਿਂ ਚਨ੍ਦਨਚਿਤਕਞ੍ਚ ਦ੍ਵੇਧਾ ਕਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਉਤ੍ਤਮਙ੍ਗੇ ਸਿਰਸ੍ਮਿਂ ਪਤਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਹ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗਸਤਾਨਿ ਦ੍ਵੇਧਾ ਕਤ੍ਵਾ ਵਲਾਹਕਨ੍ਤਰਾ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੋ ਵਿਯ ਪਾਦਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਵਿਕਸਿਤਰਤ੍ਤਪਦੁਮਸਦਿਸੇ ਹਤ੍ਥੇ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੇ ਸਤ੍ਥੁਪਾਦੇ ਯਾਵ ਗੋਪ੍ਫਕਾ ਦਲ੍ਹਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਿਰਵਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇ ਸਿਰਸਾ ਵਨ੍ਦੀ''ਤਿ।

ਮਹਾਜਨੋ ਤਂ ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਮਹਾਨਾਦਂ ਨਦਿ, ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਰੁਚਿ ਵਨ੍ਦਿ। ਏਵਂ ਪਨ ਥੇਰੇਨ ਚ ਮਹਾਜਨੇਨ ਚ ਤੇਹਿ ਚ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਵਨ੍ਦਿਤਮਤ੍ਤੇ ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਪਕਤਿਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨੇਵ ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਲਤ੍ਤਕਵਣ੍ਣਾਨਿ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦਤਲਾਨਿ ਚਨ੍ਦਨਦਾਰੁਆਦੀਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਚਾਲੇਤ੍ਵਾਵ ਯਥਾਠਾਨੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ, ਯਥਾਠਾਨੇ ਠਿਤਾਨੇਵ ਅਹੇਸੁਂ। ਭਗਵਤੋ ਹਿ ਪਾਦੇਸੁ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੇਸੁ ਵਾ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇਸੁ ਵਾ ਕਪ੍ਪਾਸਅਂਸੁ ਵਾ ਦਸਿਕਤਨ੍ਤੁ ਵਾ ਤੇਲਬਿਨ੍ਦੁ ਵਾ ਦਾਰੁਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਵਾ ਠਾਨਾ ਚਲਿਤਂ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ। ਸਬ੍ਬਂ ਯਥਾਠਾਨੇ ਠਿਤਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤੇ ਚਨ੍ਦੇ ਵਿਯ ਸੂਰਿਯੇ ਵਿਯ ਚ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਾਦੇਸੁ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੇਸੁ ਮਹਾਜਨੋ ਮਹਾਕਨ੍ਦਿਤਂ ਕਨ੍ਦਿ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲਤੋ ਅਧਿਕਤਰਂ ਕਾਰੁਞ੍ਞਂ ਅਹੋਸਿ।

ਸਯਮੇਵ **ਭਗਵਤੋ ਚਿਤਕੋ ਪਜ੍ਜਲੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਪਜ੍ਜਲਾਪੇਤੁਂ ਵਾਯਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦੇਵਤਾਨੁਭਾਵੇਨ ਪਨੇਸ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਪਜ੍ਜਲਿ।

੨੩੫. ਸਰੀਰਾਨੇਵ **ਅਵਸਿਸ੍ਸਿਂਸੂ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਕਗ੍ਘਨੇਨ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਸਰੀਰਂ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਇਦਾਨਿ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਸਰੀਰਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸੁਮਨਮਕੁਲਸਦਿਸਾ ਚ ਧੋਤਮੁਤ੍ਤਸਦਿਸਾ ਚ ਸੁਵਣ੍ਣਸਦਿਸਾ ਚ ਧਾਤੁਯੋ ਅਵਸਿਸ੍ਸਿਂਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦੀਘਾਯੁਕਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਸਰੀਰਂ ਸੁਵਣ੍ਣਕ੍ਖਨ੍ਧਸਦਿਸਂ ਏਕਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਭਗਵਾ ਪਨ – ''ਅਹਂ ਨ ਚਿਰਂ ਠਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਾਮਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਸਾਸਨਂ ਤਾਵ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮੇ ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਧਾਤੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਚੇਤਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਚਰਨ੍ਤੋ ਮਹਾਜਨੋ ਸਗ੍ਗਪਰਾਯਣੋ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਧਾਤੂਨਂ ਵਿਕਿਰਣਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਕਤਿ, ਪਨਸ੍ਸ ਧਾਤੁਯੋ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਾ, ਕਤਿ ਨ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਾਤਿ। ਚਤਸ੍ਸੋ ਦਾਠਾ, ਦ੍ਵੇ ਅਕ੍ਖਕਾ, ਉਣ੍ਹੀਸਨ੍ਤਿ ਇਮਾ ਸਤ੍ਤ ਧਾਤੁਯੋ ਨ ਵਿਪ੍ਪਕਿਰਿਂਸੁ, ਸੇਸਾ ਵਿਪ੍ਪਕਿਰਿਂਸੂਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਖੁਦ੍ਦਕਾ ਧਾਤੁ ਸਾਸਪਬੀਜਮਤ੍ਤਾ ਅਹੋਸਿ, ਮਹਾਧਾਤੁ ਮਜ੍ਝੇ ਭਿਨ੍ਨਤਣ੍ਡੁਲਮਤ੍ਤਾ, ਅਤਿਮਹਤੀ ਮਜ੍ਝੇ ਭਿਨ੍ਨਮੁਗ੍ਗਮਤ੍ਤਾਤਿ।

ਉਦਕਧਾਰਾਤਿ ਅਗ੍ਗਬਾਹੁਮਤ੍ਤਾਪਿ ਜਙ੍ਘਮਤ੍ਤਾਪਿ ਤਾਲਕ੍ਖਨ੍ਧਮਤ੍ਤਾਪਿ ਉਦਕਧਾਰਾ ਆਕਾਸਤੋ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਸਿ। **ਉਦਕਸਾਲਤੋ**ਤਿ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸਾਲਰੁਕ੍ਖੇ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਹਿ ਖਨ੍ਧਨ੍ਤਰਵਿਟਪਨ੍ਤਰੇਹਿ ਉਦਕਧਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਸੁਂ। ਭਗਵਤੋ ਚਿਤਕੋ ਮਹਨ੍ਤੋ। ਸਮਨ੍ਤਾ ਪਥਵਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਪਿ ਨਙ੍ਗਲਸੀਸਮਤ੍ਤਾ ਉਦਕਵਟ੍ਟਿ ਫਲਿਕਵਟਂਸਕਸਦਿਸਾ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਿਤਕਮੇਵ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। **ਗਨ੍ਧੋਦਕੇਨਾ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਘਟੇ ਰਜਤਘਟੇ ਚ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਆਭਤਨਾਨਾਗਨ੍ਧੋਦਕੇਨ। **ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯਰਜਤਮਯੇਹਿ ਅਟ੍ਠਦਣ੍ਡਕੇਹਿ ਵਿਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦਨਚਿਤਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਸੁਂ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਚਿਤਕੇ ਝਾਯਮਾਨੇ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸਾਲਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਸਾਖਨ੍ਤਰੇਹਿ ਵਿਟਪਨ੍ਤਰੇਹਿ ਪਤ੍ਤਨ੍ਤਰੇਹਿ ਜਾਲਾ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਪਤ੍ਤਂ ਵਾ ਸਾਖਾ ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਂ ਵਾ ਦਡ੍ਢਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਾਪਿ ਮਕ੍ਕਟਕਾਪਿ ਜਾਲਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇਨੇਵ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ । ਆਕਾਸਤੋ ਪਤਿਤਉਦਕਧਾਰਾਸੁਪਿ ਸਾਲਰੁਕ੍ਖੇਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਉਦਕਧਾਰਾਸੁਪਿ ਪਥਵਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਉਦਕਧਾਰਾਸੁਪਿ ਧਮ੍ਮਕਥਾਵ ਪਮਾਣਂ। ਏਵਂ ਚਿਤਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਮਲ੍ਲਰਾਜਾਨੋ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰੇ ਚਤੁਜ੍ਜਾਤਿਯਗਨ੍ਧਪਰਿਭਣ੍ਡਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਲਾਜਪਞ੍ਚਮਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਿਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਚੇਲਵਿਤਾਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਤਾਰਕਾਦੀਹਿ ਖਚਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਧਦਾਮਮਾਲਾਦਾਮਰਤਨਦਾਮਾਨਿ ਓਲਮ੍ਬੇਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਤੋ ਯਾਵ ਮਕੁਟਬਨ੍ਧਨਸਙ੍ਖਾਤਾ ਸੀਸਪਸਾਧਨਮਙ੍ਗਲਸਾਲਾ, ਤਾਵ ਉਭੋਹਿ ਪਸ੍ਸੇਹਿ ਸਾਣਿਕਿਲਞ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਚੇਲਵਿਤਾਨਂ ਬਨ੍ਧਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਤਾਰਕਾਦੀਹਿ ਖਚਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥਪਿ ਗਨ੍ਧਦਾਮਮਾਲਾਦਾਮਰਤਨਦਾਮਾਨਿ ਓਲਮ੍ਬੇਤ੍ਵਾ ਮਣਿਦਣ੍ਡਵਣ੍ਣੇਹਿ ਵੇਲ਼ੂਹਿ ਚ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਦ੍ਧਜੇ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਤਾ ਵਾਤਪਟਾਕਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸੁਸਮ੍ਮਟ੍ਠਾਸੁ ਵੀਥੀਸੁ ਕਦਲਿਯੋ ਚ ਪੁਣ੍ਣਘਟੇ ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਕਦੀਪਿਕਾ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਤਹਤ੍ਥਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਸਹ ਧਾਤੂਹਿ ਸੁਵਣ੍ਣਦੋਣਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਾਦੀਹਿ ਪੂਜੇਨ੍ਤਾ ਸਾਧੁਕੀਲ਼ਿਤਂ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰੇ ਸਰਭਮਯਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਧਾਰੇਸੁਂ। ਏਵਂ ਕਤ੍ਵਾ – ''ਅਥ ਖੋ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾ ਮਲ੍ਲਾ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਿ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰੇ ਸਤ੍ਤਿਪਞ੍ਜਰਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਸਤ੍ਤਿਪਞ੍ਜਰਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਿਹਤ੍ਥੇਹਿ ਪੁਰਿਸੇਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਧਨੁਪਾਕਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਠਮਂ ਤਾਵ ਹਤ੍ਥਿਕੁਮ੍ਭੇਨ ਕੁਮ੍ਭਂ ਪਹਰਨ੍ਤੇ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਸੁਂ, ਤਤੋ ਅਸ੍ਸੇ ਗੀਵਾਯ ਗੀਵਂ ਪਹਰਨ੍ਤੇ, ਤਤੋ ਰਥੇ ਆਣਿਕੋਟਿਯਾ ਆਣਿਕੋਟਿਂ ਪਹਰਨ੍ਤੇ, ਤਤੋ ਯੋਧੇ ਬਾਹੁਨਾ ਬਾਹੁਂ ਪਹਰਨ੍ਤੇ। ਤੇਸਂ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਕੋਟਿਯਾ ਕੋਟਿਂ ਪਹਰਮਾਨਾਨਿ ਧਨੂਨਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਸੁਂ। ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਂ ਠਾਨਂ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਸਨ੍ਨਾਹਗਵਚ੍ਛਿਕਂ ਵਿਯ ਕਤ੍ਵਾ ਆਰਕ੍ਖਂ ਸਂਵਿਦਹਿਂਸੁ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਧਨੁਪਾਕਾਰਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤੇ ਏਵਮਕਂਸੂਤਿ? ਇਤੋ ਪੁਰਿਮੇਸੁ ਹਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਸਤ੍ਤਾਹੇਸੁ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜੋਕਾਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਖਾਦਨੀਯਂ ਭੋਜਨੀਯਂ ਸਂਵਿਦਹਨ੍ਤਾ ਸਾਧੁਕੀਲ਼ਿਕਾਯ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਭਿਂਸੁ। ਤਤੋ ਨੇਸਂ ਅਹੋਸਿ – ''ਇਮਂ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਸਾਧੁਕੀਲ਼ਿਤਂ ਕੀਲ਼ਿਸ੍ਸਾਮ, ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ ਯਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਮਤ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਕੋਚਿਦੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਯੋ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਆਰਕ੍ਖਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕੀਲ਼ਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਤੇ ਤਥਾ ਏਵਮਕਂਸੁ।

ਸਰੀਰਧਾਤੁਵਿਭਜਨਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੬. ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ ਰਾਜਾਤਿ ਕਥਂ ਅਸ੍ਸੋਸਿ? ਪਠਮਮੇਵ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਮਚ੍ਚਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਸਤ੍ਥਾ ਨਾਮ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਨ ਸੋ ਸਕ੍ਕਾ ਪੁਨ ਆਹਰਿਤੁਂ। ਪੋਥੁਜ੍ਜਨਿਕਸਦ੍ਧਾਯ ਪਨ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰਞ੍ਞਾ ਸਦਿਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਚੇ ਏਸ ਇਮਿਨਾਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਸੁਣਿਸ੍ਸਤਿ, ਹਦਯਮਸ੍ਸ ਫਲਿਸ੍ਸਤਿ। ਰਾਜਾ ਖੋ ਪਨ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਨੁਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਤੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸੁਵਣ੍ਣਦੋਣਿਯੋ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਮਧੁਰਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ''ਦੇਵ , ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸੁਪਿਨਕੋ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਘਾਤਤ੍ਥਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦੁਕੂਲਦੁਪਟ੍ਟਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਨਾਸਾਪੁਟਮਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਏਵਂ ਚਤੁਮਧੁਰਦੋਣਿਯਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਅਤ੍ਥਚਰਾਨਂ ਅਮਚ੍ਚਾਨਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਏਵਂ ਹੋਤੁ ਤਾਤਾ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ।

ਅਥੇਕੋ ਅਮਚ੍ਚੋ ਅਲਙ੍ਕਾਰਂ ਓਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਕੇਸੇ ਪਕਿਰਿਯ ਯਾਯ ਦਿਸਾਯ ਸਤ੍ਥਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਤਦਭਿਮੁਖੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਰਾਜਾਨਂ ਆਹ – ''ਦੇਵ, ਮਰਣਤੋ ਮੁਚ੍ਚਨਕਸਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਯੁਵਡ੍ਢਨੋ ਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨਂ ਪੁਞ੍ਞਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਅਭਿਸੇਕਸਿਞ੍ਚਕੋ ਸੋ ਭਗਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਵਿਸਞ੍ਞੀਜਾਤੋ ਚਤੁਮਧੁਰਦੋਣਿਯਂ ਉਸੁਮਂ ਮੁਞ੍ਚਿ। ਅਥ ਨਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਾਯ ਦੋਣਿਯਾ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਸੁਂ। ਸੋ ਪੁਨ ਸਞ੍ਞਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ – ''ਤਾਤਾ, ਕਿਂ ਵਦੇਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਸਤ੍ਥਾ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਪੁਨਪਿ ਵਿਸਞ੍ਞੀਜਾਤੋ ਚਤੁਮਧੁਰਦੋਣਿਯਾ ਉਸੁਮਂ ਮੁਞ੍ਚਿ। ਅਥ ਨਂ ਤਤੋਪਿ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ

ਤਤਿਯਾਯ ਦੋਣਿਯਾ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਸੁਂ। ਸੋ ਪੁਨ ਸਞ੍ਞਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਤਾਤਾ, ਕਿਂ ਵਦੇਥਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਸਤ੍ਥਾ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ਪੁਨਪਿ ਵਿਸਞ੍ਞੀਜਾਤੋ, ਅਥ ਨਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਨਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਤ੍ਥਕੇ ਘਟੇਹਿ ਉਦਕਂ ਆਸਿਞ੍ਚਿਂਸੁ।

ਰਾਜਾ ਸਞ੍ਞਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਗਨ੍ਧਪਰਿਭਾਵਿਤੇ ਮਣਿਵਣ੍ਣੇ ਕੇਸੇ ਵਿਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਫਲਕਵਣ੍ਣਾਯ ਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਪਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਪਾਣਿਨਾ ਉਰਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਵਾਲਙ੍ਕੁਰਵਣ੍ਣਾਹਿ ਸੁਵਟ੍ਟਿਤਙ੍ਗੁਲੀਹਿ ਸੁਵਣ੍ਣਬਿਮ੍ਬਿਸਕਵਣ੍ਣਂ ਉਰਂ ਸਿਬ੍ਬਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਦੇਵਮਾਨੋ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਵੇਸੇਨ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਂ ਓਤਿਣ੍ਣੋ, ਸੋ ਅਲਙ੍ਕਤਨਾਟਕਪਰਿਵੁਤੋ ਨਗਰਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਜੀਵਕਮ੍ਬਵਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ ਤਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਭਗਵਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁ, ਨਨੁ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸਯਿਤ੍ਥ, ਸੋਕਸਲ੍ਲਂ ਮੇ ਵਿਨੋਦਯਿਤ੍ਥ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਯ੍ਹਂ ਸੋਕਸਲ੍ਲਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਥ, ਅਹਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਰਣਂ ਗਤੋ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਮੇ ਪਟਿਵਚਨਮ੍ਪਿ ਨ ਦੇਥ, ਭਗਵਾ’’ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਪਰਿਦੇਵਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਨਨੁ ਭਗਵਾ ਅਹਂ ਅਞ੍ਞਦਾ ਏਵਰੂਪੇ ਕਾਲੇ ‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰਾ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਤਲੇ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਥਾ’ਤਿ ਸੁਣੋਮਿ, ਇਦਾਨਿ ਪਨਾਹਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨਨੁਰੂਪਂ ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਣੋਮੀ’’ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਿ ਚ ਵਤ੍ਵਾ ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਭਗਵਤੋ ਗੁਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮਮ ਪਰਿਦੇਵਿਤੇਨੇਵ ਨ ਸਿਜ੍ਝਤਿ, ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਧਾਤੁਯੋ ਆਹਰਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਅਸ੍ਸੋਸਿ। ਸੁਤ੍ਵਾ ਚ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਵਿਸਞ੍ਞਿਭਾਵਾਦਿਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਅਵਸਾਨੇ ਦੂਤਂ ਪਾਹੇਸਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਅਥ ਖੋ ਰਾਜਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਦੂਤਂ ਪਾਹੇਸੀ**ਤਿ ਦੂਤਞ੍ਚ ਪਣ੍ਣਞ੍ਚ ਪੇਸੇਸਿ। ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ – ‘‘ਸਚੇ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸੁਨ੍ਦਰਂ। ਨੋ ਚੇ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਆਹਰਣੁਪਾਯੇਨ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਂ ਸੇਨਂ ਸਨ੍ਨਯ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋਯੇਵ। ਯਥਾ ਚ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ, ਏਵਂ ਲਿਚ੍ਛਵੀਆਦਯੋਪਿ ਦੂਤਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁਯੇਵ। ਤਤ੍ਥ ਪਾਵੇਯ੍ਯਕਾ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਆਸਨ੍ਨਤਰਾ ਕੁਸਿਨਾਰਤੋ ਤਿਗਾਵੁਤਨ੍ਤਰੇ ਨਗਰੇ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਭਗਵਾਪਿ ਪਾਵਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾਵ ਕੁਸਿਨਾਰਂ ਗਤੋ। ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਪਠਮਤਰਂ ਨ ਆਗਤਾਤਿ ਚੇ? ਮਹਾਪਰਿਵਾਰਾ ਪਨੇਤੇ ਰਾਜਾਨੋ ਮਹਾਪਰਿਵਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਵ ਪਚ੍ਛਤੋ ਜਾਤਾ।

ਤੇ ਸਙ੍ਘੇ ਗਣੇ ਏਤਦਵੋਚੁਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਸਤ੍ਤਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ – ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਧਾਤੁਯੋ ਵਾ ਦੇਨ੍ਤੁ, ਯੁਦ੍ਧਂ ਵਾ’’ਤਿ ਕੁਸਿਨਾਰਾਨਗਰਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ – ‘‘ਏਤਂ ਭਗਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗਾਮਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ’’ਤਿ ਪਟਿਵਚਨਂ ਅਵੋਚੁਂ। ਤੇ ਕਿਰ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ‘‘ਨ ਮਯਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿਮ੍ਹ, ਨਾਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਨਯਿਮ੍ਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਸਯਮੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਸਿ। ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਖੋ ਪਨ ਯਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਗਾਮਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਰਤਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਤਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਥ। ਸਦੇਵਕੇ ਚ ਲੋਕੇ ਬੁਦ੍ਧਰਤਨਸਮਂ ਰਤਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਉਤ੍ਤਮਰਤਨਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਮਯਂ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮ। ਨ ਖੋ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿਯੇਵ ਮਾਤੁਥਨਤੋ ਖੀਰਂ ਪੀਤਂ, ਅਮ੍ਹੇਹਿਪਿ ਮਾਤੁਥਨਤੋ ਖੀਰਂ ਪੀਤਂ। ਨ ਤੁਮ੍ਹੇਯੇਵ ਪੁਰਿਸਾ, ਅਮ੍ਹੇਪਿ ਪੁਰਿਸਾ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਅਹਙ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨਪਟਿਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਮਾਨਗਜ੍ਜਿਤਂ ਗਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਯੁਦ੍ਧੇ ਪਨ ਸਤਿ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾਨਂਯੇਵ ਜਯੋ ਅਭਵਿਸ੍ਸ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯਸ੍ਮਾ ਧਾਤੁਪਾਸਨਤ੍ਥਂ ਆਗਤਾ ਦੇਵਤਾ ਨੇਸਂ ਪਕ੍ਖਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ – ‘‘ਭਗਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗਾਮਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਨ ਮਯਂ ਦਸ੍ਸਾਮ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਭਾਗ’’ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਆਗਤਂ।

੨੩੭. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਦੋਣੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਤਿ ਦੋਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਇਮਂ ਤੇਸਂ ਵਿਵਾਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ – ‘‘ਏਤੇ ਰਾਜਾਨੋ ਭਗਵਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਿਵਾਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਪਤਿਰੂਪਂ, ਅਲਂ ਇਮਿਨਾ ਕਲਹੇਨ, ਵੂਪਸਮੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇ ਸਙ੍ਘੇ ਗਣੇ ਏਤਦਵੋਚ। ਕਿਮਵੋਚ? ਉਨ੍ਨਤਪ੍ਪਦੇਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਿਭਾਣਵਾਰਪਰਿਮਾਣਂ ਦੋਣਗਜ੍ਜਿਤਂ ਨਾਮ ਅਵੋਚ। ਤਤ੍ਥ ਪਠਮਭਾਣਵਾਰੇ ਤਾਵ ਏਕਪਦਮ੍ਪਿ ਤੇ ਨ ਜਾਨਿਂਸੁ। ਦੁਤਿਯਭਾਣਵਾਰਪਰਿਯੋਸਾਨੇ – ‘‘ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਵਿਯ ਭੋ ਸਦ੍ਦੋ, ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਵਿਯ ਭੋ ਸਦ੍ਦੋ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਨਿਰਵਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਤਲੇ ਕਿਰ ਕੁਲਘਰੇ ਜਾਤਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਤਸ੍ਸ ਨ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਥ ਸੋ ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਿਰਵੇ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੇ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਸੁਣਨ੍ਤੁ ਭੋਨ੍ਤੋ’’ਤਿ ਏਤਂ ਗਾਥਾਦ੍ਵਯਂ ਅਵੋਚ।

ਤਤ੍ਥ **ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਬੁਦ੍ਧੋ। **ਅਹੁ ਖਨ੍ਤਿਵਾਦੋ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਭੂਮਿੰ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾਪਿ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਖਨ੍ਤਿਵਾਦਿਤਾਪਸਕਾਲੇ ਧਮ੍ਮਪਾਲਕੁਮਾਰਕਾਲੇ ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਹਤ੍ਥਿਕਾਲੇ ਭੂਰਿਦਤ੍ਤਨਾਗਰਾਜਕਾਲੇ ਚਮ੍ਪੇਯਜਨਾਗਰਾਜਕਾਲੇ ਸਙ੍ਖਪਾਲਨਾਗਰਾਜਕਾਲੇ ਮਹਾਕਪਿਕਾਲੇ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਚ ਬਹੂਸੁ ਜਾਤਕੇਸੁ ਪਰੇਸੁ ਕੋਪੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਖਨ੍ਤਿਮੇਵ ਅਕਾਸਿ। ਖਨ੍ਤਿਮੇਵ ਵਣ੍ਣਯਿ। ਕਿਮਙ੍ਗੰ ਪਨ ਏਤਰਹਿ ਇਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠੇਸੁ ਤਾਦਿਲਕ੍ਖਣੰ ਪਤ੍ਤੋ, ਸਬ੍ਬਥਾਪਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਬੁਦ੍ਧੋ ਖਨ੍ਤਿਵਾਦੋ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਏਵਂਵਿਧਸ੍ਸ। **ਨ ਹਿ ਸਾਧੁ ਯੰ ਉਤ੍ਤਮਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ, ਸਰੀਰਭਾਗੇ ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਪਹਾਰੋਤਿ ਨ ਹਿ ਸਾਧੁਯ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਹਿ ਸਾਧੁ ਅਯੰ। **ਸਰੀਰਭਾਗੇ**ਤਿ ਸਰੀਰਵਿਭਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਧਾਤੁਕੋਟ੍ਠਾਸਹੇਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਪਹਾਰੋ**ਤਿ ਆਵੁਧਸਮ੍ਪਹਾਰੋ ਸਾਧੁ ਨ ਸਿਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਸਬ੍ਬੇਵ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਹਿਤਾਤਿ ਸਬ੍ਬੇਵ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਹਿਤਾ ਹੋਥ, ਮਾ ਭਿਜ੍ਜਥ। **ਸਮਗ੍ਗਾ**ਤਿ ਕਾਯੇਨ ਚ ਵਾਚਾਯ ਚ ਏਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਏਕਵਚਨਾ ਸਮਗ੍ਗਾ ਹੋਥ। **ਸਮ੍ਮੋਦਮਾਨਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਸਮ੍ਮੋਦਮਾਨਾ ਹੋਥ। **ਕਰੋਮਟ੍ਠਭਾਗੇ**ਤਿ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਭਾਗੇ ਕਰੋਮ । **ਚਕ੍ਖੁਮਤੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਚਕ੍ਖੂਹਿ ਚਕ੍ਖੁਮਤੋ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ। ਨ ਕੇਵਲੰ ਤੁਮ੍ਹੇਯੇਵ, ਬਹੁਜਨੋਪਿ ਪਸਨ੍ਨੋ, ਤੇਸੁ ਏਕੋਪਿ ਲਦ੍ਧੁੰ ਅਯੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਬਹੁੰ ਕਾਰਣੰ ਵਤ੍ਵਾ ਸਞ੍ਞਾਪੇਸਿ।

੨੩੮. ਤੇਸੰ ਸਙ੍ਘਾਨੰ ਗਣਾਨੰ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾਤਿ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਤਤੋ ਤਤੋ ਸਮਾਗਤਸਙ੍ਘਾਨੰ ਸਮਾਗਤਗਣਾਨੰ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ। **ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਿ ਅਟ੍ਠਧਾ ਸਮੰ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤੰ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯਮਨੁਕ੍ਕਮੋ – ਦੋਣੋ ਕਿਰ ਤੇਸੰ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਦੋਣਿੰ ਵਿਵਰਾਪੇਸਿ। ਰਾਜਾਨੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੋਣਿਯੰਯੇਵ ਠਿਤਾ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਾ ਧਾਤੁਯੋ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਭਗਵਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਯੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੰ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਬੁਦ੍ਧਰਸ੍ਮਿਖਚਿਤੰ ਅਸੀਤਿਅਨੁਬਜਞ੍ਜਨਸਮੁਜ੍ਜਲਿਤਸੋਭੰ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੰ ਸਰੀਰੰ ਅਦ੍ਦਸਾਮ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਾਵ ਧਾਤੁਯੋ ਅਵਸਿਟ੍ਠਾ ਜਾਤਾ, ਨ ਯੁਤ੍ਤਮਿਦੰ ਭਗਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਦੇਵਿੰਸੁ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਪਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਤੇਸੰ ਪਮਤ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਦਾਠੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੇਠਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਸਿ, ਅਥ ਪਚ੍ਛਾ ਅਟ੍ਠਧਾ ਸਮੰ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤੰ ਵਿਭਜਿ, ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਧਾਤੁਯੋ ਪਾਕਤਿਕਨਾਲ਼ਿਯਾ ਸੋਲ਼ਸ ਨਾਲ਼ਿਯੋ ਅਹੇਸੁੰ, ਏਕੇਕਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਨਾਲ਼ਿਯੋ ਲਭਿੰਸੁ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਨ ਧਾਤੁਯੋ ਵਿਭਜਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ – ''ਕੇਨ ਨੁ ਖੋ ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਕਙ੍ਖਚ੍ਛੇਦਨਤ੍ਥਾਯ ਚਤੁਸਚ੍ਚਕਥਾਯ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਾ ਭਗਵਤੋ ਦਕ੍ਖਿਣਦਾਠਾ ਗਹਿਤਾ''ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਗਹਿਤਾ''ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਪਿ ਦਾਠਾਯ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਣ੍ਹਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੇਠਨ੍ਤਰਤੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਚਙ੍ਕੋਟਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਚੂਲ਼ਾਮਣਿਚੇਤਿਯੇ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਸਿ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਪਿ ਧਾਤੁਯੋ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਦਾਠੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਚੋਰਿਕਾਯ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ – ''ਕੇਨ ਮੇ ਦਾਠਾ ਗਹਿਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ''ਨਨੁ ਤਯਾਵ ਧਾਤੁਯੋ ਭਾਜਿਤਾ, ਕਿੰ ਤ੍ਵਂ ਪਠਮੰਯੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਾਤੁਯਾ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਨ ਅਞ੍ਞਾਸੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਦੋਸਾਰੋਪਨੰ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ – ''ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸੰ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਤਤੋ – ''ਅਯਮ੍ਪਿ ਸੁਵਣ੍ਣਤੁਮ੍ਬੋ ਧਾਤੁਗਤਿਕੋਵ, ਯੇਨ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਧਾਤੁਯੋ ਮਿਤਾ, ਇਮਸ੍ਸਾਹੰ ਥੂਪੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ **ਇਮੰ ਮੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਤੁਮ੍ਬੰ ਦਦਨ੍ਤੂ**ਤਿ ਆਹ।

ਪਿਪ੍ਪਲਿਵਨਿਯਾ ਮੋਰਿਯਾਪਿ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਆਦਯੋ ਵਿਯ ਦੂਤੰ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਯੁਦ੍ਧਸਜ੍ਜਾਵ ਨਿਕ੍ਖਮਿੰਸੁ।

ਧਾਤੁਥੂਪਪੂਜਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੯. ਰਾਜਗਹੇ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨੰ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਅਕਾਸੀਤਿ ਕਥੰ ਅਕਾਸਿ? ਕੁਸਿਨਾਰਤੋ ਯਾਵ ਰਾਜਗਹੰ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿ ਯੋਜਨਾਨਿ, ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਅਟ੍ਠਉਸਭਵਿਤ੍ਥਤੰ ਸਮਤਲੰ ਮਗ੍ਗੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਯਾਦਿਸੰ ਮਲ੍ਲਰਾਜਾਨੋ ਮਕੁਟਬਨ੍ਧਨਸ੍ਸ ਚ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਸ੍ਸ ਚ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪੂਜੰ ਕਾਰੇਸੁੰ। ਤਾਦਿਸੰ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਯੋਜਨੇਪਿ ਮਗ੍ਗੇ ਪੂਜੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨੁਕ੍ਕਣ੍ਠਨਤ੍ਥੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤਰਾਪਣੇ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ

ਸੁਵਣ੍ਣਦੋਣਿਯਂ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਧਾਤੁਯੋ ਸਤ੍ਤਿਪਞ੍ਜਰੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਜਿਤੇ ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਸਤਪਰਿਮਣ੍ਡਲੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾਪੇਸਿ। ਤੇ ਧਾਤੁਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕੁਸਿਨਾਰਤੋ ਸਾਧੁਕੀਲ਼ਿਤਂ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਧਾਤੁਯੋ ਸਤ੍ਤਿਅਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪੂਜਂ ਅਕਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਪੁਪ੍ਫਾਨਂ ਖੀਣਕਾਲੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਰਥਸ੍ਸ ਧੁਰਟ੍ਠਾਨਂ ਪਚ੍ਛਿਮਟ੍ਠਾਨੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸੇ ਸਾਧੁਕੀਲ਼ਿਤਂ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਧਾਤੁਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਮਾਸਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤਾਨਿ।

ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ – ‘‘ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਸਾਧੁਕੀਲ਼ਿਤਾਯ ਉਪਦ੍ਦੁਤਮ੍ਹ ਸਬ੍ਬੇ ਨੋ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ ਨਟ੍ਠਾ’’ਤਿ ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਾ ਮਨਂ ਪਦੋਸੇਤ੍ਵਾ ਛਲ਼ਾਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਅਪਾਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਖੀਣਾਸਵਾ ਆਵਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਹਾਜਨੋ ਮਨਂ ਪਦੋਸੇਤ੍ਵਾ ਅਪਾਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ – ‘‘ਸਕ੍ਕਂ ਦੇਵਰਾਜਾਨਂ ਧਾਤੁਆਹਰਣੂਪਾਯਂ ਕਾਰੇਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਧਾਤੁਆਹਰਣੂਪਾਯਂ ਕਰੋਹਿ ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸਕ੍ਕੋ ਆਹ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਨਾਮ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਨਾ ਸਮੋ ਸਦ੍ਧੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਨ ਸੋ ਮਮ ਵਚਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਮਾਰਵਿਭਿਂਸਕਸਦਿਸਂ ਵਿਭਿਂਸਕਂ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਹਾਸਦ੍ਦਂ ਸਾਵੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਕ੍ਖਗਾਹਕਖਿਪਿਤਕਅਰੋਚਕੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ‘ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮਹਾਰਾਜ ਕੁਪਿਤਾ ਧਾਤੁਯੋ ਆਹਰਾਪੇਥਾ’ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯਾਥ, ਏਵਂ ਸੋ ਆਹਰਾਪੇਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸਕ੍ਕੋ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਅਕਾਸਿ।

ਥੇਰਾਪਿ ਰਾਜਾਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਮਹਾਰਾਜ, ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕੁਪਿਤਾ, ਧਾਤੁਯੋ ਆਹਰਾਪੇਹੀ’’ਤਿ ਭਣਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ – ‘‘ਨ ਤਾਵ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਤੁਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਆਹਰਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਤਮਦਿਵਸੇ ਧਾਤੁਯੋ ਆਹਰਿਂਸੁ। ਏਵਂ ਆਹਤਾ ਧਾਤੁਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹੇ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਅਕਾਸਿ। ਇਤਰੇਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲਾਨੁਰੂਪੇਨ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਕਸਕਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਅਕਂਸੁ।

੨੪੦. ਏਵਮੇਤਂ ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਏਤਂ ਧਾਤੁਭਾਜਨਞ੍ਚੇਵ ਦਸਥੂਪਕਰਣਞ੍ਚ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਛਾ ਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਰਕਾ ਆਹਂਸੁ। ਏਵਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਸੁ ਪਨ ਥੂਪੇਸੁ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ ਧਾਤੂਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਹਾਰਾਜ, ਏਕਂ ਧਾਤੁਨਿਧਾਨਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਧਾਨਕਮ੍ਮਂ ਤਾਵ ਮਮ ਹੋਤੁ, ਸੇਸਧਾਤੁਯੋ ਪਨ ਕਥਂ ਆਹਰਾਮੀਤਿ? ਨ, ਮਹਾਰਾਜ, ਧਾਤੁਆਹਰਣਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਭਾਰੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਾਰੋਤਿ। ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਧਾਤੁਯੋ ਆਹਰਥ, ਅਹਂ ਧਾਤੁਨਿਧਾਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਥੇਰੋ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਰਾਜਕੁਲਾਨਂ ਪਰਿਚਰਣਮਤ੍ਤਮੇਵ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਧਾਤੁਯੋ ਆਹਰਿ। ਰਾਮਗਾਮੇ ਪਨ ਧਾਤੁਯੋ ਨਾਗਾ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ, ਤਾਸਂ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਨਤ੍ਥਿ। ‘‘ਅਨਾਗਤੇ ਲਙ੍ਕਾਦੀਪੇ ਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਮਹਾਚੇਤਿਯਮ੍ਹਿ ਨਿਦਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਤਾ ਨ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੇਸੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਨਗਰੇਹਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹਸ੍ਸ ਪਾਚੀਨਦਕ੍ਖਿਣਦਿਸਾਭਾਗੇ ਠਤ੍ਵਾ – ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਯੋ ਪਾਸਾਣੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤੁ, ਪਂਸੁ ਸੁਵਿਸੁਦ੍ਧਾ ਹੋਤੁ, ਉਦਕਂ ਮਾ ਉਟ੍ਠਹਤੂ’’ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ।

ਰਾਜਾ ਤਂ ਠਾਨਂ ਖਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਉਦ੍ਧਤਪਂਸੁਨਾ ਇਟ੍ਠਕਾ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਸੀਤਿਮਹਾਸਾਵਕਾਨਂ ਚੇਤਿਯਾਨਿ ਕਾਰੇਤਿ। ‘‘ਇਧ ਰਾਜਾ ਕਿਂ ਕਾਰੇਤੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ‘‘ਮਹਾਸਾਵਕਾਨਂ ਚੇਤਿਯਾਨੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਨ ਕੋਚਿ ਧਾਤੁਨਿਧਾਨਭਾਵਂ ਜਾਨਾਤਿ। ਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥਗਮ੍ਭੀਰੇ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਜਾਤੇ ਹੇਟ੍ਠਾ ਲੋਹਸਨ੍ਥਾਰਂ ਸਨ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਥੂਪਾਰਾਮੇ ਚੇਤਿਯਘਰਪ੍ਪਮਾਣਂ ਤਮ੍ਬਲੋਹਮਯਂ ਗੇਹਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਅਟ੍ਠ ਹਰਿਚਨ੍ਦਨਾਦਿਮਯੇ ਕਰਣ੍ਡੇ ਚ ਥੂਪੇ ਚ ਕਾਰਾਪੇਸਿ। ਅਥ ਭਗਵਤੋ ਧਾਤੁਯੋ ਹਰਿਚਨ੍ਦਨਕਰਣ੍ਡੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਹਰਿਚਨ੍ਦਨਕਰਣ੍ਡਕਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਹਰਿਚਨ੍ਦਨਕਰਣ੍ਡਕੇ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਟ੍ਠ ਹਰਿਚਨ੍ਦਨਕਰਣ੍ਡੇ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਏਤੇਨੇਵ ਉਪਾਯੇਨ ਤੇ ਅਟ੍ਠ ਕਰਣ੍ਡੇ ਅਟ੍ਠਸੁ ਹਰਿਚਨ੍ਦਨਥੂਪੇਸੁ, ਅਟ੍ਠ ਹਰਿਚਨ੍ਦਨਥੂਪੇ ਅਟ੍ਠਸੁ ਲੋਹਿਤਚਨ੍ਦਨਕਰਣ੍ਡੇਸੁ, ਅਟ੍ਠ ਲੋਹਿਤਚਨ੍ਦਨਕਰਣ੍ਡੇ ਅਟ੍ਠਸੁ ਲੋਹਿਤਚਨ੍ਦਨਥੂਪੇਸੁ, ਅਟ੍ਠ ਲੋਹਿਤਚਨ੍ਦਨਥੂਪੇ ਅਟ੍ਠਸੁ ਦਨ੍ਤਕਰਣ੍ਡੇਸੁ , ਅਟ੍ਠ ਦਨ੍ਤਕਰਣ੍ਡੇ ਅਟ੍ਠਸੁ ਦਨ੍ਤਥੂਪੇਸੁ, ਅਟ੍ਠ ਦਨ੍ਤਥੂਪੇ ਅਟ੍ਠਸੁ ਸਬ੍ਬਰਤਨਕਰਣ੍ਡੇਸੁ, ਅਟ੍ਠ ਸਬ੍ਬਰਤਨਕਰਣ੍ਡੇ ਅਟ੍ਠਸੁ ਸਬ੍ਬਰਤਨਥੂਪੇਸੁ, ਅਟ੍ਠ ਸਬ੍ਬਰਤਨਥੂਪੇ ਅਟ੍ਠਸੁ ਸੁਵਣ੍ਣਕਰਣ੍ਡੇਸੁ, ਅਟ੍ਠ ਸੁਵਣ੍ਣਕਰਣ੍ਡੇ, ਅਟ੍ਠਸੁ ਸੁਵਣ੍ਣਥੂਪੇਸੁ, ਅਟ੍ਠ ਸੁਵਣ੍ਣਥੂਪੇ ਅਟ੍ਠਸੁ

ਰਜਤਕਰਣ੍ਡੇਸੁ, ਅਟ੍ਠ ਰਜਤਕਰਣ੍ਡੇ ਅਟ੍ਠਸੁ ਰਜਤਥੂਪੇਸੁ, ਅਟ੍ਠ ਰਜਤਥੂਪੇ, ਅਟ੍ਠਸੁ ਮਣਿਕਰਣ੍ਡੇਸੁ, ਅਟ੍ਠ ਮਣਿਕਰਣ੍ਡੇ ਅਟ੍ਠਸੁ ਮਣਿਥੂਪੇਸੁ, ਅਟ੍ਠ ਮਣਿਥੂਪੇ ਅਟ੍ਠਸੁ ਲੋਹਿਤਙ੍ਕਕਰਣ੍ਡੇਸੁ, ਅਟ੍ਠ ਲੋਹਿਤਙ੍ਕਕਰਣ੍ਡੇ ਅਟ੍ਠਸੁ ਲੋਹਿਤਙ੍ਕਥੂਪੇਸੁ, ਅਟ੍ਠ ਲੋਹਿਤਙ੍ਕਥੂਪੇ ਅਟ੍ਠਸੁ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਕਰਣ੍ਡੇਸੁ, ਅਟ੍ਠ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਕਰਣ੍ਡੇ ਅਟ੍ਠਸੁ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਥੂਪੇਸੁ, ਅਟ੍ਠ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਥੂਪੇ ਅਟ੍ਠਸੁ ਫਲਿਕਕਰਣ੍ਡੇਸੁ, ਅਟ੍ਠ ਫਲਿਕਕਰਣ੍ਡੇ ਅਟ੍ਠਸੁ ਫਲਿਕਮਯਥੂਪੇਸੁ ਪਕ੍ਖਿਪਿ।

ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਉਪਰਿਮੰ ਫਲਿਕਚੇਤਿਯੰ ਥੂਪਾਰਾਮਚੇਤਿਯਪ੍ਪਮਾਣੰ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯੰ ਗੇਹੰ ਕਾਰੇਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯੰ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਰਜਤਮਯੰ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਤਮ੍ਬਲੋਹਮਯੰ ਗੇਹੰ। ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯੰ ਵਾਲਿਕੰ ਓਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਜਲਜਥਲਜਪੁਪ੍ਫਾਨੰ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਵਿਪ੍ਪਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਅਡ੍ਢਛਟ੍ਠਾਨਿ ਜਾਤਕਸਤਾਨਿ ਅਸੀਤਿਮਹਾਥੇਰੇ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਾਨੰ ਮਹਾਮਾਯਾਦੇਵਿਂ ਸਤ੍ਤ ਸਹਜਾਤੇਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨੇਤਾਨਿ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯਾਨੇਵ ਕਾਰੇਸਿ। ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਚਸਤੇ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਮਯੇ ਪੁਣ੍ਣਘਟੇ ਠਪਾਪੇਸਿ, ਪਞ੍ਚ ਸੁਵਣ੍ਣਦ੍ਧਜਸਤੇ ਉਸ੍ਸਾਪੇਸਿ। ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਸੁਵਣ੍ਣਦੀਪੇ, ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਰਜਤਦੀਪੇ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਗਨ੍ਧਤੇਲਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਦੁਕੂਲਵਟ੍ਟਿਯੋ ਠਪੇਸਿ।

ਅਥਾਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ – ''ਮਾਲਾ ਮਾ ਮਿਲਾਯਨ੍ਤੁ, ਗਨ੍ਧਾ ਮਾ ਵਿਨਸ੍ਸਨ੍ਤੁ, ਦੀਪਾ ਮਾ ਵਿਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟ੍ਟੇ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦਾਪੇਸਿ –

> ''ਅਨਾਗਤੇ ਪਿਯਦਾਸੋ ਨਾਮ ਕੁਮਾਰੋ ਛਤ੍ਤੰ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਸੋਕੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਸੋ ਇਮਾ ਧਾਤੁਯੋ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਕਾ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

ਰਾਜਾ ਸਬ੍ਬਪਸਾਧਨੇਹਿ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦ੍ਵਾਰੰ ਪਿਦਹਨ੍ਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿ, ਸੋ ਤਮ੍ਬਲੋਹਦ੍ਵਾਰੰ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਆਵਿਞ੍ਛਨਰਜ੍ਜੁਯੰ ਕੁਞ੍ਚਿਕਮੁਦ੍ਦਿਕੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਮਹਨ੍ਤੰ ਮਣਿਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ – ''ਅਨਾਗਤੇ ਦਲਿਦ੍ਦਰਾਜਾ ਇਮੰ ਮਣਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੂਨੰ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਰੋਤੂ''ਤਿ ਅਕ੍ਖਰੰ ਛਿਨ੍ਦਾਪੇਸਿ।

ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮੰ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ''ਤਾਤ, ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਨਾ ਧਾਤੁਨਿਧਾਨੰ ਕਤੰ, ਏਤ੍ਥ ਆਰਕ੍ਖੰ ਪਟ੍ਠਪੇਹੀ''ਤਿ ਪਹਿਣਿ। ਸੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾਲਸਙ੍ਘਾਟਯਨ੍ਤੰ ਯੋਜੇਸਿ, ਕਟ੍ਠਰੂਪਕਾਨਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਧਾਤੁਗਬ੍ਭੇ ਫਲਿਕਵਣ੍ਣਖਗ੍ਗੇ ਗਾਹੇਤ੍ਵਾ ਵਾਤਸਦਿਸੇਨ ਵੇਗੇਨ ਅਨੁਪਰਿਯਾਯਨ੍ਤੰ ਯਨ੍ਤੰ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਏਕਾਯ ਏਵ ਆਣਿਯਾ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਗਿਞ੍ਜਕਾਵਸਥਾਕਾਰੇਨ ਸਿਲਾਪਰਿਕ੍ਖੇਪੰ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਏਕਾਯ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਪੰਸੁਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਂ ਸਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਪਾਸਾਣਥੂਪੰ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਏਵਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਧਾਤੁਨਿਧਾਨੇ ਯਾਵਤਾਯੁਕੰ ਠਤ੍ਵਾ ਥੇਰੋਪਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਰਾਜਾਪਿ ਯਥਾਕਮ੍ਮੰ ਗਤੋ, ਤੇਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ।

ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਿਯਦਾਸੋ ਨਾਮ ਕੁਮਾਰੋ ਛਤ੍ਤੰ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਸੋਕੋ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਾ ਧਾਤੁਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਕਾ ਅਕਾਸਿ। ਕਥੰ? ਸੋ ਨਿਗ੍ਰੋਧਸਾਮਣੇਰੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਾਸਨੇ ਲਦ੍ਧਪ੍ਪਸਾਦੋ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਵਿਹਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਵਿਹਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕਾਰਿਤਾਨਿ, ਧਾਤੁਯੋ ਕੁਤੋ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ? ਮਹਾਰਾਜ, – ''ਧਾਤੁਨਿਧਾਨੰ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਸੁਣੋਮ, ਨ ਪਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ – ''ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਰਾਜਗਹੇ ਚੇਤਿਯੰ ਭਿਨ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਪਾਕਤਿਕੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਉਪਾਸਕਉਪਾਸਿਕਾਯੋਤਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਰਿਸਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੇਸਾਲਿਂ ਗਤੋ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਂ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਰਾਮਗਾਮੰ ਗਤੋ। ਰਾਮਗਾਮੇ ਨਾਗਾ ਚੇਤਿਯੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਨ ਅਦੰਸੁ, ਚੇਤਿਯੇ ਨਿਪਤਿਤਕੁਦਾਲੋ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡੰ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਲ੍ਲਕਪ੍ਪੰ ਵੇਠਦੀਪੰ ਪਾਵਂ ਕੁਸਿਨਾਰਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਚੇਤਿਯਾਨਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾਵ ਪਟਿਪਾਕਤਿਕਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਰਾਜਗਹੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਰਿਸਾ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾਪੇਤ੍ਵਾ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਕੇਨਚਿ ਸੁਤਪੁਬ੍ਬੰ 'ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਾਮ ਧਾਤੁਨਿਧਾਨ'ਨ੍ਤਿ'' ਪੁਚ੍ਛਿ।

ਤਤ੍ਰੇਕੋ ਵੀਸਵਸ੍ਸਸਤਿਕੋ ਥੇਰੋ – ‘‘ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਧਾਤੁਨਿਧਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਮਯ੍ਹੰ ਪਨ ਪਿਤਾ ਮਹਾਥੇਰੋ ਮੰ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਮਾਲਾਚਙ੍ਕੋਟਕੰ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਏਹਿ ਸਾਮਣੇਰ, ਅਸੁਕਗਚ੍ਛਨ੍ਤਰੇ ਪਾਸਾਣਥੂਪੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਾਮਾ’’ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਇਮੰ ਠਾਨੰ ਉਪਧਾਰੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ ਸਾਮਣੇਰਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਅਹੰ ਏਤ੍ਤਕੰ ਜਾਨਾਮਿ ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ‘‘ਏਤਦੇਵ ਠਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛੇ ਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਣਥੂਪਞ੍ਚ ਪੰਸੁਞ੍ਚ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਸੁਧਾਭੂਮਿੰ ਅਦ੍ਦਸ। ਤਤੋ ਸੁਧਞ੍ਚ ਇਟ੍ਠਕਾਯੋ ਚ ਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਪਰਿਵੇਣੰ ਓਰੁਯ੍ਹ ਸਤ੍ਤਰਤਨਵਾਲੁਕੰ ਅਸਿਹਤ੍ਥਾਨਿ ਚ ਕਟ੍ਠਰੂਪਕਾਨਿ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਕਾਨਿ ਅਦ੍ਦਸ। ਸੋ ਯਕ੍ਖਦਾਸਕੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਬਲਿਕਮ੍ਮੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾਪਿ ਨੇਵ ਅਨ੍ਤੰ ਨ ਕੋਟਿੰ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਦੇਵਤਾਨੰ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨੋ – ‘‘ਅਹੰ ਇਮਾ ਧਾਤੁਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਵਿਹਾਰਸਹਸ੍ਸੇਸੁ ਨਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਰੋਮਿ, ਮਾ ਮੇ ਦੇਵਤਾ ਅਨ੍ਤਰਾਯੰ ਕਰੋਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਆਹ।

ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਨ੍ਤੋ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਤਾਤ, ਅਸੋਕੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ‘ਧਾਤੁਯੋ ਨੀਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਪਰਿਵੇਣੰ ਓਤਿਣ੍ਣੋ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਟ੍ਠਰੂਪਕਾਨਿ ਹਾਰੇਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਪਞ੍ਚਚੂਲਗਾਮਦਾਰਕਵੇਸੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਰਤੋ ਧਨੁਹਤ੍ਥੋ ਠਤ੍ਵਾ – ‘‘ਹਰਾਮਿ ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਹਰ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ ਸਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਧਿਮ੍ਹਿਯੇਵ ਵਿਜ੍ਝਿ, ਸਬ੍ਬੰ ਵਿਪ੍ਪਕਿਰਿਯਿਤ੍ਥ। ਅਥ ਰਾਜਾ ਆਵਿਞ੍ਛਨੇ ਬਨ੍ਧੰ ਕੁਞ੍ਚਿਕਮੁਦ੍ਦਿਕੰ ਗਣ੍ਹਿ, ਮਣਿਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਪਸ੍ਸਿ। ‘‘ਅਨਾਗਤੇ ਦਲਿਦ੍ਦਰਾਜਾ ਇਮੰ ਮਣਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੂਨੰ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਰੋਤੂ’’ਤਿ ਪੁਨ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਮਾਦਿਸੰ ਨਾਮ ਰਾਜਾਨੰ ਦਲਿਦ੍ਦਰਾਜਾਤਿ ਵਤ੍ਤੁੰ ਅਯੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੰ ਵਿਵਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੰ ਪਵਿਟ੍ਠੋ।

ਅਟ੍ਠਾਰਸਵਸ੍ਸਾਧਿਕਾਨੰ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਵਸ੍ਸਸਤਾਨੰ ਉਪਰਿ ਆਰੋਪਿਤਦੀਪਾ ਤਥੇਵ ਪਜ੍ਜਲਨ੍ਤਿ। ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਤਙ੍ਖਣੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਆਰੋਪਿਤਾਨਿ ਵਿਯ, ਪੁਪ੍ਫਸਨ੍ਥਾਰੋ ਤਙ੍ਖਣੰ ਸਨ੍ਥਤੋ ਵਿਯ, ਗਨ੍ਧਾ ਤੰ ਮੁਹੁਤ੍ਤੰ ਪਿਸਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾ ਵਿਯ ਰਾਜਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟ੍ਟੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਅਨਾਗਤੇ ਪਿਯਦਾਸੋ ਨਾਮ ਕੁਮਾਰੋ ਛਤ੍ਤੰ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਸੋਕੋ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਸੋ ਇਮਾ ਧਾਤੁਯੋ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਕਾ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਦਿਟ੍ਠੋ ਭੋ, ਅਹੰ ਅਯ੍ਯੇਨ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੇਨਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਾਮਹਤ੍ਥੰ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਅਪ੍ਫੋਟੇਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਪਰਿਚਰਣਧਾਤੁਮਤ੍ਤਮੇਵ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾ ਧਾਤੁਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਗੇਹੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਿਹਿਤਨਯੇਨੇਵ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੰ ਯਥਾਪਕਤਿਯਾਵ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਪਾਸਾਣਚੇਤਿਯੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਵਿਹਾਰਸਹਸ੍ਸੇਸੁ ਧਾਤੁਯੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਥੇਰੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਦਾਯਾਦੋਮ੍ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ’’ਤਿ। ਕਿਸ੍ਸ ਦਾਯਾਦੋ ਤ੍ਵੰ, ਮਹਾਰਾਜ, ਬਾਹਿਰਕੋ ਤ੍ਵੰ ਸਾਸਨਸ੍ਸਾਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਛਨ੍ਨਵੁਤਿਕੋਟਿਧਨੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਵਿਹਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਹੰ ਨ ਦਾਯਾਦੋ, ਅਞ੍ਞੋ ਕੋ ਦਾਯਾਦੋਤਿ? ਪਚ੍ਚਯਦਾਯਕੋ ਨਾਮ ਤ੍ਵੰ ਮਹਾਰਾਜ, ਯੋ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਧੀਤਰਞ੍ਚ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਿ, ਅਯੰ ਸਾਸਨੇ ਦਾਯਾਦੋ ਨਾਮਾਤਿ। ਸੋ ਪੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਧੀਤਰਞ੍ਚ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਥੇਰਾ ਆਹੰਸੁ – ‘‘ਇਦਾਨਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਾਸਨੇ ਦਾਯਾਦੋਸੀ’’ਤਿ।

ਏਵਮੇਤੰ ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਏਤੰ ਅਤੀਤੇ ਧਾਤੁਨਿਧਾਨਮ੍ਪਿ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਤਲੇ ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। ਤਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਰਾਪਿ ਇਮੰ ਪਦੰ ਠਪਯਿੰਸੁ।

ਅਟ੍ਠਦੋਣੰ ਚਕ੍ਖੁਮਤੋ ਸਰੀਰਨ੍ਤਿਆਦਿਗਾਥਾਯੋ ਪਨ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਥੇਰੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ।

ਇਤਿ ਸੁਮਙ੍ਗਲਵਿਲਾਸਿਨਿਯਾ ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯੰ

ਮਹਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

ਕੁਸਾਵਤੀਰਾਜਧਾਨੀਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੧. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਪੁਬ੍ਬਪਦਵਣ੍ਣਨਾ – **ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕਾ ਇਟ੍ਠਕਾ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ, ਏਕਾ ਰੂਪਿਯਮਯਾ, ਏਕਾ ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਮਯਾ, ਏਕਾ ਫਲਿਕਮਯਾ, ਏਕਾ ਲੋਹਿਤਙ੍ਕਮਯਾ, ਏਕਾ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਮਯਾ, ਏਕਾ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯਾ, ਅਯਂ ਪਾਕਾਰੋ ਸਬ੍ਬਪਾਕਾਰਾਨਂ ਅਨ੍ਤੋ ਉਬ੍ਬੇਧੇਨ ਸਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥੋ ਅਹੋਸਿ। ਏਕੇ ਪਨ ਥੇਰਾ – ‘‘ਨਗਰਂ ਨਾਮ ਅਨ੍ਤੋ ਠਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨੀਯਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਬਾਹਿਰੋ ਸਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥੋ, ਸੇਸਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਨੀਚਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਕੇ – ‘‘ਬਹਿ ਠਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨੀਯਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਿਮੋ ਸਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥੋ, ਸੇਸਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਨੀਚਾ’’ਤਿ। ਏਕੇ – ‘‘ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਠਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨੀਯਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਮਜ੍ਝੇ ਪਾਕਾਰੋ ਸਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥੋ, ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਤਯੋ ਤਯੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਨੀਚਾ’’ਤਿ।

ਏਸਿਕਾਤਿ ਏਸਿਕਤ੍ਥਮ੍ਭੋ। **ਤਿਪੋਰਿਸਙ੍ਗਾ**ਤਿ ਏਕਂ ਪੋਰਿਸਂ ਮਜ੍ਝਿਮਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਞ੍ਚਹਤ੍ਥਂ, ਤੇਨ ਤਿਪੋਰਿਸਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾ ਪਨ੍ਨਰਸਹਤ੍ਥਪਰਿਮਾਣਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇ ਪਨ ਕਥਂ ਠਿਤਾਤਿ? ਨਗਰਸ੍ਸ ਬਾਹਿਰਪਸ੍ਸੇ ਏਕੇਕਂ ਮਹਾਦ੍ਵਾਰਬਾਹਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਕੇਕੋ, ਏਕੇਕਂ ਖੁਦ੍ਦਕਦ੍ਵਾਰਬਾਹਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਕੇਕੋ, ਮਹਾਦ੍ਵਾਰਖੁਦ੍ਦਕਦ੍ਵਾਰਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਤਯੋ ਤਯੋਤਿ। ਤਾਲਪਨ੍ਤੀਸੁ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯਾਨਂ ਤਾਲਾਨਂ ਏਕਂ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਨ੍ਤਿ ਪਾਕਾਰੇ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਪਣ੍ਣਫਲੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਾ ਪਨ ਤਾਲਪਨ੍ਤਿਯੋ ਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥਾ ਉਬ੍ਬੇਧੇਨ, ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਵਾਲੁਕੇ ਸਮਤਲੇ ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਪਾਕਾਰਨ੍ਤਰੇ ਏਕੇਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ।

ਵਗ੍ਗੂਤਿ ਛੇਕੋ ਸੁਨ੍ਦਰੋ। **ਰਜਨੀਯੋ**ਤਿ ਰਞ੍ਜੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ। **ਖਮਨੀਯੋ**ਤਿ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਸੁਯ੍ਯਮਾਨੋ ਖਮਤੇਵ, ਨ ਬੀਭਚ੍ਛੇਤਿ। **ਮਦਨੀਯੋ**ਤਿ ਮਾਨਮਦਪੁਰਿਸਮਦਜਨਨੋ। **ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਤਤਂ ਵਿਤਤਂ ਆਤਤਵਿਤਤਂ ਸੁਸਿਰਂ ਘਨਨ੍ਤਿ ਇਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ। ਤਤ੍ਥ **ਆਤਤਂ** ਨਾਮ ਚਮ੍ਮਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧੇਸੁ ਭੇਰੀਆਦੀਸੁ ਏਕਤਲਂ ਤੂਰਿਯਂ। **ਵਿਤਤਂ** ਨਾਮ ਉਭਯਤਲਂ। **ਆਤਤਵਿਤਤਂ** ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਤੋ ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਂ। **ਸੁਸਿਰਂ** ਨਾਮ ਵਂਸਾਦਿ। **ਘਨਂ** ਨਾਮ ਸਮ੍ਮਾਦਿ। **ਸੁਵਿਨੀਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਕਡ੍ਢਨਸਿਥਿਲਕਰਣਾਦੀਹਿ ਸੁਮੁਚ੍ਛਿਤਸ੍ਸ। **ਸੁਪ੍ਪਟਿਤਾਲ਼ਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਮਾਣੇ ਠਿਤਭਾਵਜਾਨਨਤ੍ਥਂ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਟਿਤਾਲ਼ਿਤਸ੍ਸ। **ਸੁਕੁਸਲੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਹਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯੇ ਵਾਦਿਤੁਂ ਛੇਕਾ ਕੁਸਲਾ, ਤੇਹਿ ਵਾਦਿਤਸ੍ਸ। **ਧੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤਾ,। **ਸੋਣ੍ਡਾ**ਤਿ ਸੁਰਾਸੋਣ੍ਡਾ। ਤੇਯੇਵ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਪਾਤੁਕਾਮਤਾਵਸੇਨ **ਪਿਪਾਸਾ। ਪਰਿਚਾਰੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੩੨) ਹਤ੍ਥਂ ਵਾ ਪਾਦਂ ਵਾ ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਨਚ੍ਚਨ੍ਤਾ ਕੀਲ਼ਿਂਸੁ।

ਚਕ੍ਕਰਤਨਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੩. **ਸੀਸਂ ਨ੍ਹਾਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸੀਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਧੋਦਕੇਨ ਨਹਾਤਸ੍ਸ। **ਉਪੋਸਥਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਉਪੋਸਥਙ੍ਗਸ੍ਸ। **ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਵਰਗਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਾਸਾਦਵਰਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਗਤਸ੍ਸ, ਸੁਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦਵਰਸ੍ਸ ਉਪਰਿਮਹਾਤਲੇ ਸਿਰਿਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸੀਲਾਨਿ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਰਾਜਾ ਪਾਤੋਵ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਗਨ੍ਧੋਦਕਘਟੇਹਿ ਸੀਸਂ ਨਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਕਤਪਾਤਰਾਸੋ ਸੁਦ੍ਧਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਏਕਂਸਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਸਿਰਿਸਯਨੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਾਨਾਦਿਮਯਂ ਪੁਞ੍ਞਸਮੁਦਾਯਂ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਯਂ ਸਬ੍ਬਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀਨਂ ਧਮ੍ਮਤਾ।

ਤੇਸਂ ਤਂ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਪਚ੍ਚਯਉਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨੀਲਮਣਿਸਙ੍ਘਾਤਸਦਿਸਂ ਪਾਚੀਨਸਮੁਦ੍ਦਜਲਤਲਂ ਭਿਨ੍ਦਮਾਨਂ ਵਿਯ, ਆਕਾਸਂ ਅਲਙ੍ਕੁਰੁਮਾਨਂ ਵਿਯ ਦਿਬ੍ਬਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤਿ। ਤਂ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਪਿ ਤਥੇਵ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਤਯਿਦਂ ਦਿਬ੍ਬਾਨੁਭਾਵਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਦਿਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਹਸ੍ਸਂ ਅਸ੍ਸ ਅਰਾਨਨ੍ਤਿ **ਸਹਸ੍ਸਾਰਂ।** ਸਹ ਨੇਮਿਯਾ, ਸਹ ਨਾਭਿਯਾ ਚਾਤਿ **ਸਨੇਮਿਕਂ ਸਨਾਭਿਕਂ।** ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਨ੍ਤਿ **ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਂ।**

ਤਤ੍ਥ ਚਕ੍ਕਞ੍ਚ ਤੰ ਰਤਿਜਨਨਟ੍ਠੇਨ ਰਤਨਞ੍ਚਾਤਿ **ਚਕ੍ਕਰਤਨੰ।** ਯਾਯ ਪਨ ਤੰ ਨਾਭਿਯਾ ''ਸਨਾਭਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਸਾ ਇਨ੍ਦਨੀਲਮਯਾ ਹੋਤਿ, ਮਜ੍ਝੇ ਪਨਸ੍ਸਾ ਸਾਰਰਜਤਮਯਾ ਪਨਾਲ਼ਿ, ਯਾਯ ਸੁਦ੍ਧਸਿਨਿਦ੍ਧਦਨ੍ਤਪਨ੍ਤਿਯਾ ਹਸਮਾਨਾ ਵਿਯ ਵਿਰੋਚਤਿ, ਮਜ੍ਝੇ ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਵਿਯ ਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲੇਨ, ਉਭੋਸੁਪਿ ਬਾਹਿਰਨ੍ਤੇਸੁ ਰਜਤਪਟ੍ਟੇਨ ਕਤਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾ ਹੋਤਿ। ਤੇਸੁ ਪਨਸ੍ਸ ਨਾਭਿਪਨਾਲ਼ਿਪਰਿਕ੍ਖੇਪਪਟ੍ਟੇਸੁ ਯੁਤ੍ਤਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਲੇਖਾ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ। ਅਯੰ ਤਾਵ ਅਸ੍ਸ ਨਾਭਿਯਾ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਤਾ।

ਯੇਹਿ ਪਨ ਤੰ – ''ਅਰੇਹਿ ਸਹਸ੍ਸਾਰ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੇ ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯਾ ਸੂਰਿਯਰਸ੍ਮਿਯੋ ਵਿਯ ਪਭਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਘਟਮਣਿਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦਲੇਖਾਦੀਨਿ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਾਨੇਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਅਰਾਨੰ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਤਾ।

ਯਾਯ ਪਨ ਤੰ ਨੇਮਿਯਾ – ''ਸਨੇਮਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਸਾ ਬਾਲਸੂਰਿਯਰਸ੍ਮਿਕਲਾਪਸਿਰਿੰ ਅਵਹਸਮਾਨਾ ਵਿਯ ਸੁਰਤ੍ਤਸੁਦ੍ਧਸਿਨਿਦ੍ਧਪਵਾਲ਼ਮਯਾ ਹੋਤਿ। ਸਨ੍ਧੀਸੁ ਪਨਸ੍ਸਾ ਸਞ੍ਝਾਰਾਗਸਸ੍ਸਿਰਿਕਾ ਰਤ੍ਤਜਮ੍ਬੁਨਦਪਟ੍ਟਾ ਵਟ੍ਟਪਰਿਚ੍ਛੇਦਲੇਖਾ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਨੇਮਿਯਾ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਤਾ।

ਨੇਮਿਮਣ੍ਡਲਪਿਟ੍ਠਿਯੰ ਪਨਸ੍ਸ ਦਸਨ੍ਨੰ ਦਸਨ੍ਨੰ ਅਰਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰੇ ਧਮਨਵੰਸੋ ਵਿਯ ਅਨ੍ਤੋ ਸੁਸਿਰੋ ਛਿਦ੍ਦਮਣ੍ਡਲਖਚਿਤੋ ਵਾਤਗਾਹੀ ਪਵਾਲ਼ਦਣ੍ਡੋ ਹੋਤਿ, ਯਸ੍ਸ ਵਾਤੇਰਿਤਸ੍ਸ ਸੁਕੁਸਲਸਮਨ੍ਨਾਹਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕਤੂਰਿਯਸ੍ਸ ਵਿਯ ਸਦ੍ਦੋ ਵਗ੍ਗੁ ਚ ਰਜਨੀਯੋ ਚ ਕਮਨੀਯੋ ਚ ਮਦਨੀਯੋ ਚ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਪਵਾਲ਼ਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤੰ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਸਮੋਸਰਿਤਕੁਸੁਮਦਾਮਾਨੰ ਦ੍ਵੇ ਪਨ੍ਤਿਯੋਤਿ ਏਵੰ ਸਮੋਸਰਿਤਕੁਸੁਮਦਾਮਪਨ੍ਤਿਸਤਦ੍ਵਯਪਰਿਵਾਰਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਸਤਧਾਰਿਨਾ ਪਵਾਲ਼ਦਣ੍ਡਸਤੇਨ ਸਮੁਪਸੋਭਿਤਨੇਮਿਪਰਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਨਾਭਿਪਨਾਲ਼ੀਨੰ ਅਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਸੀਹਮੁਖਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਯੇਹਿ ਤਾਲਕ੍ਖਨ੍ਧਪ੍ਪਮਾਣਾ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦਕਿਰਣਕਲਾਪਸਸ੍ਸਿਰੀਕਾ ਤਰੁਣਰਵਿਸਮਾਨਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲਗੇਣ੍ਡੁਕਪਰਿਯਨ੍ਤਾ ਆਕਾਸਗਙ੍ਗਾਗਤਿਸੋਭੰ ਅਵਹਸਮਾਨਾ ਵਿਯ ਦ੍ਵੇ ਮੁਤ੍ਤਕਲਾਪਾ ਓਲਮ੍ਬਨ੍ਤਿ। ਯੇਹਿ ਚਕ੍ਕਰਤਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਆਕਾਸੇ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਮਾਨੇਹਿ ਤੀਣਿ ਚਕ੍ਕਾਨਿ ਏਕਤੋ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਾਨਿ ਵਿਯ ਖਾਯਨ੍ਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸੋ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਤਾ।

ਤੰ ਪਨੇਤੰ ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰੰ ਪਕਤਿਯਾ ਸਾਯਮਾਸਭਤ੍ਤੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇਸੁ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਵੀਥਿਚਤੁਕ੍ਕਾਦੀਸੁ ਕੀਲ਼ਮਾਨੇ ਦਾਰਕਜਨੇ ਨਾਤਿਉਚ੍ਚੇਨ ਨਾਤਿਨੀਚੇਨ ਵਨਸਣ੍ਡਮਤ੍ਥਕਾਸਨ੍ਨੇਨ ਆਕਾਸਪ੍ਪਦੇਸੇਨ ਉਪਸੋਭਯਮਾਨੰ ਵਿਯ, ਰੁਕ੍ਖਸਾਖਗ੍ਗਾਨਿ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸੁਯ੍ਯਮਾਨੇਨ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰੇਨ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਸੋਤਾਨਿ ਓਧਾਪਯਮਾਨੰ ਯੋਜਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਾਨਪ੍ਪਭਾਸਮੁਦਯਸਮੁਜ੍ਜਲੇਨ ਵਣ੍ਣੇਨ ਨਯਨਾਨਿ ਸਮਾਕਡ੍ਢਨ੍ਤੰ ਵਿਯ, ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵੰ ਉਗ੍ਘੋਸਯਨ੍ਤੰ ਵਿਯ, ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਅਭਿਮੁਖੰ ਆਗਚ੍ਛਤਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦਸਵਨੇਨੇਵ – ''ਕੁਤੋ ਨੁ ਖੋ, ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਅਯੰ ਸਦ੍ਦੋ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਿਤਹਦਯਾਨੰ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਦਿਸੰ ਆਲੋਕਯਮਾਨਾਨੰ ਤੇਸੰ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਏਵਮਾਹ – ''ਪਸ੍ਸਥ, ਭੋ, ਅਚ੍ਛਰਿਯੰ, ਅਯੰ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਕੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਪਨ ਅਤ੍ਤਦੁਤਿਯੋ ਉਗ੍ਗਤੋ, ਏਤਞ੍ਹਿ ਰਾਜਹੰਸਮਿਥੁਨਮਿਵ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦਮਿਥੁਨੰ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਿਯੇਨ ਗਗਨਤਲੰ ਅਭਿਲਙ੍ਘਤੀ''ਤਿ। ਤਮਞ੍ਞੋ ਆਹ – ''ਕਿੰ ਕਥੇਸਿ, ਸਮ੍ਮ, ਕੁਹਿੰ ਨਾਮ ਤਯਾ ਦ੍ਵੇ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦਾ ਏਕਤੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾ, ਨਨੁ ਏਸ ਤਪਨੀਯਰੰਸਿਧਾਰੋ ਪਿਞ੍ਛਰਕਿਰਣੋ ਦਿਵਾਕਰੋ ਉਗ੍ਗਤੋ''ਤਿ, ਤਮਞ੍ਞੋ ਹਸਿਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਕਿੰ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤੋਸਿ, ਨਨੁ ਇਦਾਨੇਵ ਦਿਵਾਕਰੋ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤੋ, ਸੋ ਕਥੰ ਇਮੰ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੰ ਅਨੁਬਨ੍ਧਮਾਨੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ? ਅਦ੍ਧਾ ਪਨੇਤੰ ਅਨੇਕਰਤਨਪ੍ਪਭਾਸਮੁਦਯੁਜ੍ਜਲੰ ਏਕਸ੍ਸਾਪਿ ਪੁਞ੍ਞਵਤੋ ਵਿਮਾਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਪਸਾਰਯਨ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞੇ ਏਵਮਾਹੰਸੁ – ''ਭੋ, ਕਿੰ ਬਹੁੰ ਵਿਲਪਥ, ਨੇਵਾਯੰ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੋ, ਨ ਸੂਰਿਯੋ ਨ ਦੇਵਵਿਮਾਨੰ। ਨ ਹੇਤੇਸੰ ਏਵਰੂਪਾ ਸਿਰਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਚਕ੍ਕਰਤਨੇਨ ਪਨ ਏਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ।

ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤੁਸਲ੍ਲਾਪਸ੍ਸੇਵ ਤਸ੍ਸ ਜਨਸ੍ਸ ਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲਂ ਓਹਾਯ ਤਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਅਭਿਮੁਖਂ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਤੇਹਿ – ''ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਇਦਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਭਵਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ – ''ਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ, ਨਨੁ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪੂਰਿਤਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਵਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਸੋ ਚ ਮਹਾਜਨੋ, ਯੋ ਚ ਅਞ੍ਞੋ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸਬ੍ਬੋ ਚਕ੍ਕਰਤਨਮੇਵ ਅਨੁਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਂ ਚਾਪਿ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਰਞ੍ਞੋਯੇਵ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਗਤਭਾਵਂ ਞਾਪੇਤੁਕਾਮਂ ਵਿਯ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਾਕਾਰਮਤ੍ਥਕੇਨੇਵ ਨਗਰਂ ਅਨੁਸਂਯਾਯਿਤ੍ਵਾ, ਅਥ ਰਞ੍ਞੋ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਸ੍ਸ ਚ ਉਤ੍ਤਰਸੀਹਪਞ੍ਜਰਸਦਿਸੇ ਠਾਨੇ ਯਥਾ ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਾਦੀਹਿ ਸੁਖੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਪੂਜੇਤੁਂ, ਏਵਂ ਅਕ੍ਖਾਹਤਂ ਵਿਯ ਤਿਟ੍ਠਤਿ।

ਏਵਂ ਠਿਤਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਵਾਤਪਾਨਛਿਦ੍ਦਾਦੀਹਿ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਵਿਰਾਗਰਤਨਪ੍ਪਭਾਸਮੁਜ੍ਜਲਂ ਅਨ੍ਤੋਪਾਸਾਦਂ ਅਲਙ੍ਕੁਰੁਮਾਨਂ ਪਭਾਸਮੂਹਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਸਞ੍ਜਾਤਾਭਿਲਾਸੋ ਰਾਜਾ ਹੋਤਿ। ਪਰਿਜਨੋਪਿਸ੍ਸ ਪਿਯਵਚਨਪਾਭਤੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਨਿਵੇਦੇਤਿ। ਅਥ ਰਾਜਾ ਬਲਵਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜਫੁਟਸਰੀਰੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਸੀਹਪਞ੍ਜਰਸਮੀਪਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸੁਤਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇਤ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਕਂ ਚਿਨ੍ਤਨਂ ਚਿਨ੍ਤਯਤਿ। ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਤਥੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਅਸ੍ਸਂ ਨੁ ਖੋ ਅਹਂ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ''ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸੋ ਹੋਤਿ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਿਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਹੋਤੀਤਿ? ਏਕਙ੍ਗੁਲਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚਕ੍ਕਰਤਨੇ ਆਕਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤੇ ਇਦਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਾਪਨਤ੍ਥਂ ਯਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਅਥ ਖੋ ਆਨਨ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

੨੪੪. ਤਤ੍ਥ **ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ**ਤਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਸਨਤੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਰਤਨਸਮੀਪਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ। **ਸੁਵਣ੍ਣਭਿਙ੍ਕਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਸੋਣ੍ਡਸਦਿਸਪਨਾਲ਼ਿਂ ਸੁਵਣ੍ਣਭਿਙ੍ਕਾਰਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ। **ਅਨ੍ਵਦੇਵ ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀਨਞ੍ਹਿ ਉਦਕੇਨ ਅਬ੍ਭੁਕ੍ਕਿਰਿਤ੍ਵਾ – ''ਅਭਿਵਿਜਿਨਾਤੁ ਭਵਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਸਮਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿ ਸਮਕਾਲਮੇਵ ਸੋ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਪਵਤ੍ਤੇ ਪਨ ਚਕ੍ਕਰਤਨੇ ਤਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਮਾਨੋਵ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਯਾਨਵਰਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਛਤ੍ਤਚਾਮਰਾਦਿਹਤ੍ਥੋ ਪਰਿਜਨੋ ਚੇਵ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਜਨੋ ਚ ਤਤੋ ਨਾਨਾਕਾਰਕਞ੍ਚੁਕਕਵਚਾਦਿਸਨ੍ਨਾਹਵਿਭੂਸਿਤੇਨ ਵਿਵਿਧਾਭਰਣਪ੍ਪਭਾਸਮੁਜ੍ਜਲੇਨ ਸਮੁਸ੍ਸਿਤਦ੍ਧਜਪਟਾਕਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲਕਾਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪਰਾਜਸੇਨਾਪਤਿਪਭੁਤਯੋਪਿ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਮੇਵ ਪਰਿਵਾਰੇਨ੍ਤਿ।

ਰਾਜਯੁਤ੍ਤਾ ਪਨ ਜਨਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਂ ਨਗਰਵੀਥੀਸੁ ਭੇਰਿਯੋ ਚਰਾਪੇਨ੍ਤਿ – ''ਤਾਤਾ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਭਵਾਨੁਰੂਪੇਨ ਮਣ੍ਡਿਤਪਸਾਧਿਕਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਥਾ''ਤਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਪਨ ਪਕਤਿਯਾ ਚਕ੍ਕਰਤਨਸਦ੍ਦੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਪਹਾਯ ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਆਦਾਯ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੋਵ ਸੋਪਿ ਸਬ੍ਬੋ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਮੇਵ ਪਰਿਵਾਰੇਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਤਾਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸੋ ਸੋ ਆਕਾਸਗਤੋਵ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਾਯਾਮਵਿਤ੍ਥਾਰਾ ਪਰਿਸਾ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਏਕਪੁਰਿਸੋਪਿ ਛਿਨ੍ਨਭਿਨ੍ਨਸਰੀਰੋ ਵਾ ਕਿਲਿਟ੍ਠਵਤ੍ਥੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੁਚਿਪਰਿਵਾਰੋ ਹਿ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ। ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਪਰਿਸਾ ਨਾਮ ਵਿਜ੍ਜਾਧਰਪੁਰਿਸਾ ਵਿਯ ਆਕਾਸੇ ਗਚ੍ਛਮਾਨਾ ਇਨ੍ਦਨੀਲਮਣਿਤਲੇ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਰਤਨਸਦਿਸਾ ਹੋਤਿ। ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਪਿ ਤਥੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਨ੍ਵਦੇਵ ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯਾ''ਤਿ।

ਤਂ ਪਨ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਰੁਕ੍ਖਗ੍ਗਾਨਂ ਉਪਰੂਪਰਿ ਨਾਤਿਉਚ੍ਚੇਨ ਨਾਤਿਨੀਚੇਨ ਗਗਨਪ੍ਪਦੇਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਯਥਾ ਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਪੁਪ੍ਫਫਲਪਲ੍ਲਵੇਹਿ ਅਤ੍ਥਿਕਾ, ਤਾਨਿ ਸੁਖੇਨ ਗਹੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਭੂਮਿਯਂ ਠਿਤਾ ''ਏਸ ਰਾਜਾ, ਏਸ ਉਪਰਾਜਾ, ਏਸ ਸੇਨਾਪਤੀ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਚ ਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਯੋ ਯੇਨ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਸੋ ਤੇਨੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਦਿਸਿਪ੍ਪਪਸੁਤਾ ਚੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਯੇਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਭੂਮਿਯਂ, ਤਥਾ ਤੇਸਂ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਆਕਾਸੇਵ

ਇਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਪਰਿਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਵਾਮਪਸ੍ਸੇਨ ਸਿਨੇਰੁਂ ਪਹਾਯ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਸ੍ਸ ਉਪਰਿਭਾਗੇਨ ਸਤ੍ਤਸਹਸ੍ਸਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਂ ਪੁਬ੍ਬਵਿਦੇਹਂ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਵਿਨਿਬ੍ਬੇਧੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਾਯ, ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਤੋ ਛਤ੍ਤਿਂਸਯੋਜਨਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਸਨ੍ਨਿਵੇਸਕ੍ਖਮੋ ਸੁਲਭਾਹਾਰੂਪਕਰਣੋ ਛਾਯੂਦਕਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਚਿਸਮਤਲੋ ਰਮਣੀਯੋ ਭੂਮਿਭਾਗੋ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿਭਾਗੇ ਤਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਅਕ੍ਖਾਹਤਂ ਵਿਯ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਅਥ ਤੇਨ ਸਞ੍ਞਾਣੇਨ ਸੋ ਮਹਾਜਨੋ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਰੁਚਿ ਨਹਾਨਭੋਜਨਾਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਤਿ। ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਤਥੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਯਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਪਦੇਸੇ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸੋ ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਵਾਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯਾ''ਤਿ।

ਏਵਂ ਵਾਸਂ ਉਪਗਤੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਮ੍ਹਿ ਯੇ ਤਤ੍ਥ ਰਾਜਾਨੋ, ਤੇ ''ਪਰਚਕ੍ਕਂ ਆਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾਪਿ ਨ ਬਲਕਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਯੁਦ੍ਧਸਜ੍ਜਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ ਹਿ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਸਮਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ ਸੋ ਸਤ੍ਤੋ ਨਾਮ, ਯੋ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਸਞ੍ਞਾਯ ਤਂ ਰਾਜਾਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ਆਵੁਧਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਵਿਸਹੇਯ੍ਯ। ਅਯਮਾਨੁਭਾਵੋ ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ।

ਚਕ੍ਕਾਨੁਭਾਵੇਨ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ,
ਅਰੀ ਅਸੇਸਾ ਦਮਥਂ ਉਪੇਨ੍ਤਿ।
ਅਰਿਨ੍ਦਮਂ ਨਾਮ ਨਰਾਧਿਪਸ੍ਸ,
ਤੇਨੇਵ ਤਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਤਸ੍ਸ ਚਕ੍ਕਨ੍ਤਿ॥

ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਰਾਜਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਜ੍ਜਸਿਰਿਵਿਭਵਾਨੁਰੂਪਂ ਪਾਭਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਰਾਜਾਨਂ ਉਪਗਮ੍ਮ ਓਨਤਸਿਰਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੋਲ਼ਿਮਣਿਪ੍ਪਭਾਭਿਸੇਕੇਨ ਤਸ੍ਸ ਪਾਦਪੂਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ – ''ਏਹਿ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਵਚਨੇਹਿ ਤਸ੍ਸ ਕਿਂਕਾਰਪਟਿਸ੍ਸਾਵਿਤਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਪਿ ਤਥੇਵ ਅਕਂਸੁ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਯੇ ਖੋ, ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ... ਪੇ॰... ਅਨੁਸਾਸ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਸ੍ਵਾਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁ ਆਗਤਂ। ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਆਗਤੇ ਸੋਚਨ੍ਤਿ, ਗਤੇ ਨਨ੍ਦਨ੍ਤਿ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਆਗਤੇ ਨਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਗਤੇ ਸੋਚਨ੍ਤਿ, ਤਾਦਿਸੋ ਤ੍ਵਂ ਆਗਮਨਨਨ੍ਦਨੋ, ਗਮਨਸੋਚਨੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਵ ਆਗਮਨਂ ਸੁਆਗਮਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਨਾਪਿ – ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਮੇ ਅਨੁਵਸ੍ਸਂ ਬਲਿਂ ਉਪਕਪ੍ਪੇਥਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਨਾਪਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਭੋਗਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦੇਤਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਨ ਧਮ੍ਮਰਾਜਭਾਵਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦੀਨਿ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪੇਮਨੀਯੇਨ ਮਞ੍ਜੁਨਾ ਸਰੇਨ – ''ਪਸ੍ਸਥ ਤਾਤਾ, ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਨਾਮੇਸ ਆਸੇਵਿਤੋ ਭਾਵਿਤੋ ਬਹੁਲੀਕਤੋ ਨਿਰਯਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕੋ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ''ਪਾਣੋ ਨ ਹਨ੍ਤਬ੍ਬੋ''ਤਿਆਦਿਕਂ ਓਵਾਦਂ ਦੇਤਿ। ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋਪਿ ਤਥੇਵ ਅਕਾਸਿ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਪਾਣੋ ਨ ਹਨ੍ਤਬ੍ਬੋ...ਪੇ॰... ਯਥਾਭੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਭੁਞ੍ਜਥਾ'ਤਿ''। ਕਿਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਰਞ੍ਞੋ ਇਮਂ ਓਵਾਦਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ? ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸਾਪਿ ਤਾਵ ਸਬ੍ਬੇ ਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਰਞ੍ਞੋ ਕਿਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੇ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਵਿਭਾਵਿਨੋ, ਤੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਸਬ੍ਬੇ ਪਨ ਅਨੁਯਨ੍ਤਾ ਭਵਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ **ਯੇ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਅਥ ਤਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਏਵਂ ਪੁਬ੍ਬਵਿਦੇਹਵਾਸੀਨਂ ਓਵਾਦੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਕਤਪਾਤਰਾਸੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਬਲੇਨ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਸਮੁਦ੍ਦਂ ਅਜ੍ਝੋਗਾਹਤਿ। ਯਥਾ ਯਥਾ ਚ ਤਂ ਅਜ੍ਝੋਗਾਹਤਿ, ਤਥਾ ਤਥਾ ਅਗਦਗਨ੍ਧਂ ਘਾਯਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤਫਣੋ ਨਾਗਰਾਜਾ ਵਿਯ, ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤਊਮਿਵਿਪ੍ਫਾਰਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਓਗਚ੍ਛਮਾਨਂ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਸਲਿਲਂ ਯੋਜਨਮਤ੍ਤਂ ਓਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਸਮੁਦ੍ਦੇ ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਭਿਤ੍ਤਿ ਵਿਯ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਚ ਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਞ੍ਞਸਿਰਿਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਾਨਿ ਵਿਯ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਤਲੇ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਾਨਿ ਨਾਨਾਰਤਨਾਨਿ ਤਤੋ ਤਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਦੇਸਂ ਪੂਰਯਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਸਾ ਰਾਜਪਰਿਸਾ ਤਂ ਨਾਨਾਰਤਨਪਰਿਪੂਰਂ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਤਲਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਥਾਰੁਚਿ

ਉਚ੍ਛਙ੍ਗਾਦੀਹਿ ਆਦਿਯਤਿ, ਯਥਾਰੁਚਿ ਆਦਿਨ੍ਨਰਤਨਾਯ ਪਨ ਪਰਿਸਾਯ ਤਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਤਿ। ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਮਾਨੇ ਚ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਰਿਸਾ ਅਗ੍ਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਮਜ੍ਝੇ ਰਾਜਾ, ਅਨ੍ਤੇ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ। ਤਮ੍ਪਿ ਜਲਨਿਧਿਜਲਂ ਪਲੋਭਿਯਮਾਨਮਿਵ ਚਕ੍ਕਰਤਨਸਿਰਿਯਾ, ਅਸਹਮਾਨਮਿਵ ਚ ਤੇਨ ਵਿਯੋਗਂ ਨੇਮਿਮਣ੍ਡਲਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਅਭਿਹਨਨ੍ਤਂ ਨਿਰਨ੍ਤਰਮੇਵ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵਂ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਪੁਬ੍ਬਵਿਦੇਹਂ ਅਭਿਵਿਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਸਮੁਦ੍ਦਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਂ ਵਿਜੇਤੁਕਾਮੋ ਚਕ੍ਕਰਤਨਦੇਸਿਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਦਕ੍ਖਿਣਸਮੁਦ੍ਦਾਭਿਮੁਖੋ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋਪਿ ਤਥੇਵ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਂ ਸਮੁਦ੍ਦਂ ਅਜ੍ਝੋਗਾਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਦਿਸਂ ਪਵਤ੍ਤੀ’’ਤਿ।

ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਸ੍ਸ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਨਵਿਧਾਨਂ, ਸੇਨਾਸਨ੍ਨਿਵੇਸੋ, ਪਟਿਰਾਜਾਗਮਨਂ, ਤੇਸਂ ਅਨੁਸਾਸਨਿਪ੍ਪਦਾਨਂ ਦਕ੍ਖਿਣਸਮੁਦ੍ਦਅਜ੍ਝੋਗਾਹਨਂ ਸਮੁਦ੍ਦਸਲਿਲਸ੍ਸ ਓਗ੍ਗਚ੍ਛਮਾਨਂ ਰਤਨਾਨਂ ਆਦਾਨਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਵਿਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਤਂ ਦਸਸਹਸ੍ਸਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਂ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਂ ਦਕ੍ਖਿਣਸਮੁਦ੍ਦਤੋਪਿ ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਪਰਗੋਯਾਨਂ ਵਿਜੇਤੁਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਪਿ ਸਮੁਦ੍ਦਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਤਥੇਵ ਅਭਿਵਿਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਸਮੁਦ੍ਦਤੋਪਿ ਉਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਪ੍ਪਮਾਣਂ ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਂ ਵਿਜੇਤੁਂ ਤਥੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਪਿ ਸਮੁਦ੍ਦਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਤਥੇਵ ਅਭਿਵਿਜਿਯ ਉਤ੍ਤਰਸਮੁਦ੍ਦਤੋ ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਤਰਤਿ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਰਞ੍ਞਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨਾ ਚਾਤੁਰਨ੍ਤਾਯ ਪਥਵਿਯਾ ਆਧਿਪਚ੍ਚਂ ਅਧਿਗਤਂ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਵਿਜਿਤਵਿਜਯੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਜ੍ਜਸਿਰਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਸਪਰਿਸੋ ਉਦ੍ਧਂ ਗਗਨਤਲਂ ਅਭਿਲਙ੍ਘਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਿਕਸਿਤਪਦੁਮਕੁਮੁਦਪੁਣ੍ਡਰੀਕਵਨਵਿਚਿਤ੍ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਜਾਤਸ੍ਸਰੇ ਵਿਯ ਪਞ੍ਚਸਤਪਞ੍ਚਸਤਪਰਿਤ੍ਤਦੀਪਪਰਿਵਾਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਦੀਪੇ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਰਤਨਦੇਸਿਤੇਨੇਵ ਮਗ੍ਗੇਨ ਯਥਾਨੁਕ੍ਕਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਾਜਧਾਨਿਂ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਥ ਤਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਦ੍ਵਾਰਂ ਸੋਭਯਮਾਨਂ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ।

ਏਵਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨੇ ਰਾਜਨ੍ਤੇਪੁਰੇ ਉਕ੍ਕਾਹਿ ਵਾ ਦੀਪਿਕਾਹਿ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਰਣੀਯਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਚਕ੍ਕਰਤਨੋਭਾਸੋਯੇਵ ਰਤ੍ਤਿਂ ਅਨ੍ਧਕਾਰਂ ਵਿਧਮਤਿਯੇਵ। ਯੇ ਪਨ ਅਨ੍ਧਕਾਰਤ੍ਥਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਅਨ੍ਧਕਾਰਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਤਥੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਸਮੁਦ੍ਦਂ ਅਜ੍ਝੋਗਾਹੇਤ੍ਵਾ…ਪੇ॰… ਏਵਰੂਪਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸੀ’’ਤਿ।

ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੯. ਏਵਂ ਪਾਤੁਭੂਤਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸੇਵ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਅਮਚ੍ਚਾ ਪਕਤਿਮਙ੍ਗਲਹਤ੍ਥਿਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮਂ ਸੁਚਿਭੂਮਿਭਾਗਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਹਰਿਚਨ੍ਦਨਾਦੀਹਿ ਸੁਰਭਿਗਨ੍ਧੇਹਿ ਉਪਲਿਮ੍ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਿਚਿਤ੍ਤਵਣ੍ਣਸੁਰਭਿਕੁਸੁਮਸਮੋਕਿਣ੍ਣਂ ਉਪਰਿ ਸੁਵਣ੍ਣਤਾਰਕਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਸਮੋਸਰਿਤਮਨੁਞ੍ਞਕੁਸੁਮਦਾਮਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਵਿਤਾਨਂ ਦੇਵਵਿਮਾਨਂ ਵਿਯ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਨਾਮ ਦੇਵ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਸ੍ਸ ਆਗਮਨਂ ਚਿਨ੍ਤੇਥਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸੀਲਾਨਿ ਚ ਸਮਾਦਾਯ ਤਂ ਪੁਞ੍ਞਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵਚੋਦਿਤੋ ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਕੁਲਾ ਵਾ ਉਪੋਸਥਕੁਲਾ ਵਾ ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਵਿਸੇਸਂ ਅਨੁਭਵਿਤੁਕਾਮੋ ਤਰੁਣਰਵਿਮਣ੍ਡਲਾਭਿਰਤ੍ਤਚਰਣਗੀਵਮੁਖਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਵਿਸੁਦ੍ਧਸੇਤਸਰੀਰੋ ਸਤ੍ਤਪਤਿਟ੍ਠੋ ਸੁਸਣ੍ਠਿਤਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਸਨ੍ਨਿਵੇਸੋ ਵਿਕਸਿਤਰਤ੍ਤਪਦੁਮਚਾਰੁਪੋਕ੍ਖਰੋ ਇਦ੍ਧਿਮਾ ਯੋਗੀ ਵਿਯ ਵੇਹਾਸਗਮਨਸਮਤ੍ਥੋ ਮਨੋਸਿਲਾਚੁਣ੍ਣਰਞ੍ਜਿਤਪਰਿਯਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਰਜਤਪਬ੍ਬਤੋ ਹਤ੍ਥਿਸੇਟ੍ਠੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਸੋ ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਕੁਲਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਕਨਿਟ੍ਠੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਉਪੋਸਥਕੁਲਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਜੇਟ੍ਠੋ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ਉਪੋਸਥੋ ਨਾਗਰਾਜਾ ਇਚ੍ਚੇਵ ਆਗਤਂ। ਨਾਗਰਾਜਾ ਨਾਮ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਪਰਿਭੋਗੋ, ਸਬ੍ਬਕਨਿਟ੍ਠੋ ਆਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸ੍ਵਾਯਂ ਪੂਰਿਤਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਵਤ੍ਤਾਨਂ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀਨਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ

ਚਿਨ੍ਤਯਨ੍ਤਾਨਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਪਨ ਸਯਮੇਵ ਪਕਤਿਮਙ੍ਗਲਹਤ੍ਥਿਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਹਤ੍ਥਿਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਪੁਨ ਚਪਰਂ ਆਨਨ੍ਦ...ਪੇ॰... ਨਾਗਰਾਜਾ''ਤਿ।

ਏਵਂ ਪਾਤੁਭੂਤਂ ਪਨ ਤਂ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਿਗੋਪਕਾਦਯੋ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠਾ ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤੁਰਿਤਤੁਰਿਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ – ''ਭਦ੍ਦਕਂ ਵਤ ਭੋ ਹਤ੍ਥਿਯਾਨਂ, ਸਚੇ ਦਮਥਂ ਉਪੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਨ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਤਿ। ਅਥ ਸੋ ਘਰਧੇਨੁਵਚ੍ਛਕੋ ਵਿਯ ਕਣ੍ਣੇ ਓਲਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਸੂਰਤਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਰਾਜਾਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਆਰੋਹਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਰਿਜਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਂ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਸੁਵਣ੍ਣਦ੍ਧਜਂ ਸੁਵਣ੍ਣਾਲਙ੍ਕਾਰਂ ਹੇਮਜਾਲਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਨੇਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਅਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾਵ ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯਾਯ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਯਾ ਆਰੁਯ੍ਹ ਆਕਾਸਗਮਨਨਿਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਹ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇਨੇਵ ਸੋ ਨਾਗਰਾਜਾ ਰਾਜਹਂਸੋ ਵਿਯ ਇਨ੍ਦਨੀਲਮਣਿਪ੍ਪਭਾਜਾਲਂ ਨੀਲਗਗਨਤਲਂ ਅਭਿਲਙ੍ਘਤਿ। ਤਤੋ ਚਕ੍ਕਚਾਰਿਕਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸਕਲਰਾਜਪਰਿਸਾ। ਇਤਿ ਸਪਰਿਸੋ ਰਾਜਾ ਅਨ੍ਤੋਪਾਤਰਾਸੇਯੇਵ ਸਕਲਪਥਵਿਂ ਅਨੁਸਂਯਾਯਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਧਾਨਿਂ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵਂ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਂ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਹੋਤਿ। ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਪਿ ਤਾਦਿਸਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ...ਪੇ॰... ਪਾਤੁਰਹੋਸੀ''ਤਿ।

ਅਸ੍ਸਰਤਨਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੭. ਏਵਂ ਪਾਤੁਭੂਤਹਤ੍ਥਿਰਤਨਸ੍ਸ ਪਨ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਅਮਚ੍ਚਾ ਪਕਤਿਮਙ੍ਗਲਅਸ੍ਸਟ੍ਠਾਨਂ ਸੁਚਿਸਮਤਲਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਰਞ੍ਞੋ ਤਸ੍ਸ ਆਗਮਨਚਿਨ੍ਤਨਤ੍ਥਂ ਉਸ੍ਸਾਹਂ ਜਨੇਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਕਤਦਾਨਮਾਨਨਸਕ੍ਕਾਰੋ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਸੀਲਬ੍ਬਤੋ ਪਾਸਾਦਤਲੇ ਸੁਖਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪੁਞ੍ਞਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵਚੋਦਿਤੋ ਸਿਨ੍ਧਵਕੁਲਤੋ ਵਿਜ੍ਜੁਲਤਾਵਿਨਦ੍ਧਸਰਦਕਾਲਸੇਤਵਲਾਹਕਰਾਸਿਸਸ੍ਸਿਰੀਕੋ ਰਤ੍ਤਪਾਦੋ ਰਤ੍ਤਤੁਣ੍ਡੋ ਚਨ੍ਦਪ੍ਪਭਾਪੁਞ੍ਜਸਦਿਸਸੁਦ੍ਧਸਿਨਿਦ੍ਧਘਨਸਂਹਤਸਰੀਰੋ ਕਾਕਗੀਵਾ ਵਿਯ ਇਨ੍ਦਨੀਲਮਣਿ ਵਿਯ ਚ ਕਾਲ਼ਵਣ੍ਣੇਨ ਸੀਸੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ **ਕਾਲ਼ਸੀਸੋ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੇਹਿ ਵਿਯ ਮੁਞ੍ਜਸਦਿਸੇਹਿ ਸਣ੍ਹਵਟ੍ਟਉਜੁਗਤੇਹਿ ਕੇਸੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ **ਮੁਞ੍ਜਕੇਸੋ** ਵੇਹਾਸਙ੍ਗਮੋ **ਵਲਾਹਕੋ ਨਾਮ ਅਸ੍ਸਰਾਜਾ** ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਪਨੇਸ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਵਿਯ ਆਗਤੋ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਂ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਰੂਪਂ ਅਸ੍ਸਰਤਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਗਵਾ – ''ਪੁਨ ਚ ਪਰ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਮਣਿਰਤਨਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੮. ਏਵਂ ਪਾਤੁਭੂਤਅਸ੍ਸਰਤਨਸ੍ਸ ਪਨ ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਚਤੁਹਤ੍ਥਾਯਾਮਂ ਸਕਟਨਾਭਿਸਮਪਰਿਣਾਹਂ ਉਭੋਸੁ ਅਨ੍ਤੇਸੁ ਕਣ੍ਣਿਕਪਰਿਯਨ੍ਤਤੋ ਵਿਨਿਗ੍ਗਤੇਹਿ ਸੁਪਰਿਸੁਦ੍ਧਮੁਤ੍ਤਾਕਲਾਪੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਞ੍ਚਨਪਦੁਮੇਹਿ ਅਲਙ੍ਕਤਂ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਮਣਿਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰਂ ਤਾਰਾਗਣਪਰਿਵੁਤਸ੍ਸ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦਸ੍ਸ ਸਿਰਿਂ ਫਰਮਾਨਂ ਵਿਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਪਬ੍ਬਤਤੋ ਮਣਿਰਤਨਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਸੇਵਂ ਆਗਤਸ੍ਸ ਮੁਤ੍ਤਾਜਾਲਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵੇਲ਼ੁਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਸਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣਂ ਆਕਾਸਂ ਆਰੋਪਿਤਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਸਮਨ੍ਤਾ ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਂ ਓਕਾਸਂ ਆਭਾ ਫਰਤਿ, ਯਾਯ ਸਬ੍ਬੋ ਸੋ ਓਕਾਸੋ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਵੇਲਾ ਵਿਯ ਸਞ੍ਜਾਤਾਲੋਕੋ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਕਸ੍ਸਕਾ ਕਸਿਕਮ੍ਮਂ ਵਾਣਿਜਾ ਆਪਣੁਗ੍ਘਾਟਨਂ ਤੇ ਤੇ ਸਿਪ੍ਪਿਨੋ ਤਂ ਤਂ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਂ ਪਯੋਜੇਨ੍ਤਿ ''ਦਿਵਾ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ। ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਤਥੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਪੁਨ ਚ ਪਰਂ ਆਨਨ੍ਦ,...ਪੇ॰... ਮਣਿਰਤਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸੀ''ਤਿ।

ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੯. ਏਵਂ ਪਾਤੁਭੂਤਮਣਿਰਤਨਸ੍ਸ ਪਨ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਵਿਸਯਸੁਖਵਿਸੇਸਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸਕਾਰਣਂ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤਿ। ਮਦ੍ਦਰਾਜਕੁਲਤੋ ਵਾ ਹਿਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਂ ਆਨੇਨ੍ਤਿ, ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਤੋ ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵੇਨ ਸਯਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਵਸੇਸਾ ਪਨਸ੍ਸਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ – ''ਪੁਨ ਚ ਪਰਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ, ਅਭਿਰੂਪਾ ਦਸ੍ਸਨੀਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਾਲ਼ਿਯਂਯੇਵ ਆਗਤਾ।

ਤਤ੍ਥ ਸਣ੍ਠਾਨਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਅਧਿਕਂ ਰੂਪਂ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਅਭਿਰੂਪਾ।** ਦਿਸ੍ਸਮਾਨਾਵ ਚਕ੍ਖੂਨਿ ਪਿਣਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਚ੍ਚਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾਤਿ **ਦਸ੍ਸਨੀਯਾ।** ਦਿਸ੍ਸਮਾਨਾਵ ਸੋਮਨਸ੍ਸਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤੀਤਿ **ਪਾਸਾਦਿਕਾ।** **ਪਰਮਾਯਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਪਸਾਦਾਵਹਤ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਮਾਯ। **ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯਾ**ਤਿ ਵਣ੍ਣਸੁਨ੍ਦਰਤਾਯ। **ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ**ਤਿ ਉਪੇਤਾ। **ਅਭਿਰੂਪਾ** ਵਾ ਯਸ੍ਮਾ ਨਾਤਿਦੀਘਾ ਨਾਤਿਰਸ੍ਸਾ। **ਦਸ੍ਸਨੀਯਾ** ਯਸ੍ਮਾ ਨਾਤਿਕਿਸਾ ਨਾਤਿਥੂਲਾ। **ਪਾਸਾਦਿਕਾ** ਯਸ੍ਮਾ ਨਾਤਿਕਾਲ਼ਿਕਾ ਨਾਚ੍ਚੋਦਾਤਾ। **ਪਰਮਾਯ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ** ਯਸ੍ਮਾ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਮਾਨੁਸਿਵਣ੍ਣਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਦਿਬ੍ਬਵਣ੍ਣਂ। ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਞ੍ਹਿ ਵਣ੍ਣਾਭਾ ਬਹਿ ਨ ਨਿਚ੍ਛਰਤਿ। ਦੇਵਾਨਂ ਪਨ ਅਤਿਦੂਰਮ੍ਪਿ ਨਿਚ੍ਛਰਤਿ।

ਤਸ੍ਸਾ ਪਨ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣਂ ਪਦੇਸਂ ਸਰੀਰਾਭਾ ਓਭਾਸੇਤਿ। ਨਾਤਿਦੀਘਾਦੀਸੁ ਚਸ੍ਸਾ ਪਠਮਯੁਗਲ਼ੇਨ ਆਰੋਹਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਦੁਤਿਯਯੁਗਲ਼ੇਨ ਪਰਿਣਾਹਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਤਤਿਯਯੁਗਲ਼ੇਨ ਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਛਹਿ ਵਾਪਿ ਏਤੇਹਿ ਕਾਯਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵੋ, **ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਮਾਨੁਸਿਵਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਤੂਲਪਿਚੁਨੋ ਵਾ ਕਪ੍ਪਾਸਪਿਚੁਨੋ** ਵਾਤਿ ਸਪ੍ਪਿਮਣ੍ਡੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਸ੍ਸ ਸਤਵਾਰਵਿਹਤਸ੍ਸ ਤੂਲਪਿਚੁਨੋ ਵਾ ਕਪ੍ਪਾਸਪਿਚੁਨੋ ਵਾ। **ਸੀਤੇ**ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਸੀਤਕਾਲੇ। **ਉਣ੍ਹੇ**ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਉਣ੍ਹਕਾਲੇ। **ਚਨ੍ਦਨਗਨ੍ਧੋ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਮੇਵ ਸੁਪਿਸਿਤਸ੍ਸ ਅਭਿਨਵਸ੍ਸ ਚਤੁਜ੍ਜਾਤਿਸਮਾਯੋਜਿਤਸ੍ਸ ਹਰਿਚਨ੍ਦਨਸ੍ਸ ਗਨ੍ਧੋ ਕਾਯਤੋ ਵਾਯਤਿ। **ਉਪ੍ਪਲਗਨ੍ਧੋ ਵਾਯਤੀ**ਤਿ ਹਸਿਤਕਥਿਤਕਾਲੇਸੁ ਮੁਖਤੋ ਤਙ੍ਖਣਂ ਵਿਕਸਿਤਸ੍ਸੇਵ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਸ੍ਸ ਅਤਿਸੁਰਭਿਗਨ੍ਧੋ ਵਾਯਤਿ।

ਏਵਂ ਰੂਪਸਮ੍ਫਸ੍ਸਗਨ੍ਧਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੁਤ੍ਤਾਯ ਪਨਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਰੂਪਂ ਆਚਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਤਂ ਖੋ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਰਾਜਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਸਨਤੋ ਅਗ੍ਗਿਦਡ੍ਢਾ ਵਿਯ ਪਠਮਮੇਵ ਉਟ੍ਠਾਤੀਤਿ **ਪੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਾਯਿਨੀ।** ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਤਸ੍ਸ ਤਾਲਵਣ੍ਟੇਨ ਬੀਜਨਾਦਿਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਨਿਪਤਤਿ ਨਿਸੀਦਤੀਤਿ **ਪਚ੍ਛਾਨਿਪਾਤਿਨੀ।** ਕਿਂ ਕਰੋਮਿ, ਤੇ ਦੇਵਾਤਿ ਵਾਚਾਯ ਕਿਂ-ਕਾਰਂ ਪਟਿਸਾਵੇਤੀਤਿ **ਕਿਂ ਕਾਰਪਟਿਸ੍ਸਾਵਿਨੀ।** ਰਞ੍ਞੋ ਮਨਾਪਮੇਵ ਚਰਤਿ ਕਰੋਤੀਤਿ **ਮਨਾਪਚਾਰਿਨੀ।** ਯਂ ਰਞ੍ਞੋ ਪਿਯਂ ਤਦੇਵ ਵਦਤੀਤਿ **ਪਿਯਵਾਦਿਨੀ।**

ਇਦਾਨਿ – ''ਸ੍ਵਾਸ੍ਸਾ ਆਚਾਰੋ ਭਾਵਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾਵ, ਨ ਸਾਠੇਯਜਨਾ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਤਂ ਖੋ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਨੋ ਅਤਿਚਰੀ**ਤਿ ਨ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚਰਿ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਅਞ੍ਞਂ ਪੁਰਿਸਂ ਚਿਤ੍ਤੇਨਪਿ ਨ ਪਤ੍ਥੇਸੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਯੇ ਤਸ੍ਸਾ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ''ਅਭਿਰੂਪਾ''ਤਿਆਦਯੋ, ਅਨ੍ਤੇ ''ਪੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਾਯਿਨੀ''ਤਿਆਦਯੋ ਗੁਣਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਪਕਤਿਗੁਣਾ ਏਵ। ''ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਮਾਨੁਸਿਵਣ੍ਣ''ਨ੍ਤਿਆਦਯੋ ਪਨ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਪੁਞ੍ਞਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਚਕ੍ਕਰਤਨਪਾਤੁਭਾਵਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪੁਰਿਮਕਮ੍ਮਾਨੁਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਭਿਰੂਪਤਾਦਿਕਾਪਿ ਵਾ ਚਕ੍ਕਰਤਨਪਾਤੁਭਾਵਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਾ ਜਾਤਾ। ਤੇਨਾਹ – ''ਏਵਰੂਪਂ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸੀ''ਤਿ।

ਗਹਪਤਿਰਤਨਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੦. ਏਵੰ ਪਾਤੁਭੂਤਇਤ੍ਥਿਰਤਨਸ੍ਸ ਪਨ ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਧਨਕਰਣੀਯਾਨੰ ਕਿਚ੍ਚਾਨੰ ਯਥਾਸੁਖੰ ਪਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥੰ ਗਹਪਤਿਰਤਨੰ ਪਾਤੁਭਵਤਿ। ਸੋ ਪਕਤਿਯਾਵ ਮਹਾਭੋਗੋ, ਮਹਾਭੋਗਕੁਲੇ ਜਾਤੋ। ਰਞ੍ਞੋ ਧਨਰਾਸਿਵਡ੍ਢਕੋ ਸੇਟ੍ਠਿਗਹਪਤਿ ਹੋਤਿ। ਚਕ੍ਕਰਤਨਾਨੁਭਾਵਸਹਿਤੰ ਪਨਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਜੰ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁ ਪਾਤੁਭਵਤਿ, ਯੇਨ ਅਨ੍ਤੋਪਥਵਿਯਮ੍ਪਿ ਯੋਜਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਨਿਧਿੰ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਤੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨੰ ਧਨੇਨ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਧਨਕਰਣੀਯਾਨਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ । ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਪਿ ਤਥੇਵ ਸਮ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਪੁਨ ਚਪਰੰ ਆਨਨ੍ਦ...ਪੇ॰... ਏਵਰੂਪੰ ਗਹਪਤਿਰਤਨੰ ਪਾਤੁਰਹੋਸੀ''ਤਿ।

ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੧. ਏਵੰ ਪਾਤੁਭੂਤਗਹਪਤਿਰਤਨਸ੍ਸ ਪਨ ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਸੰਵਿਧਾਨਸਮਤ੍ਥੰ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨੰ ਪਾਤੁਭਵਤਿ। ਸੋ ਰਞ੍ਞੋ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋਵ ਹੋਤਿ। ਪਕਤਿਯਾ ਏਵ ਸੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਮੇਧਾਵੀ ਵਿਭਾਵੀ। ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਾਨੁਭਾਵੇਨ ਪਰਚਿਤ੍ਤਞਾਣੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਯੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਾਯ ਰਾਜਪਰਿਸਾਯ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰੰ ਞਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਹਿਤੇ ਚ ਅਹਿਤੇ ਚ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਸੋਪਿ ਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੁਟ੍ਠਹਦਯੋ ਰਾਜਾਨੰ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨੁਸਾਸਨੇਨ ਪਵਾਰੇਤਿ। ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਮ੍ਪਿ ਤਥੇਵ ਪਵਾਰੇਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਪੁਨ ਚਪਰੰ...ਪੇ॰... ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨੰ ਪਾਤੁਰਹੋਸੀ''ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਠਪੇਤਬ੍ਬੰ ਠਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਤਬ੍ਬੰ ਠਪੇਤੁੰ।

ਚਤੁਇਦ੍ਧਿਸਮਨ੍ਨਾਗਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੨. **ਸਮਵੇਪਾਕਿਨਿਯਾ**ਤਿ ਸਮਵਿਪਾਚਨਿਯਾ। **ਗਹਣਿਯਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਜਤੇਜੋਧਾਤੁਯਾ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਭੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੋਵ ਆਹਾਰੋ ਜੀਰਤਿ, ਯਸ੍ਸ ਵਾ ਪਨ ਪੁਟਭਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਤਥੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਉਭੋਪੇਤੇ ਨ ਸਮਵੇਪਾਕਿਨਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਪੁਨ ਭਤ੍ਤਕਾਲੇ ਭਤ੍ਤਛਨ੍ਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੇਵ, ਅਯੰ ਸਮਵੇਪਾਕਿਨਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋਤਿ।

ਧਮ੍ਮਪਾਸਾਦਪੋਕ੍ਖਰਣਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੩. **ਮਾਪੇਸਿ ਖੋ**ਤਿ ਨਗਰੇ ਭੇਰਿੰ ਚਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਜਨਰਾਸਿੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨ ਮਾਪੇਸਿ, ਰਞ੍ਞੋ ਪਨ ਸਹ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇਨੇਵ ਭੂਮਿੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿੰਸੁ। ਤਾਨਿ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਦ੍ਵੀਹਿ ਵੇਦਿਕਾਹੀ**ਤਿ ਏਕਾਯ ਇਟ੍ਠਕਾਨੰ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇਯੇਵ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਏਕਾਯ ਪਰਿਵੇਣਪਰਿਚ੍ਛੇਦਪਰਿਯਨ੍ਤੇ। **ਏਤਦਹੋਸੀ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਅਹੋਸਿ? ਏਕਦਿਵਸੰ ਕਿਰ ਨਹਤ੍ਵਾ ਚ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਚ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਮਹਾਜਨੰ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਇਮੇ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਵੇਸੇਨੇਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਏਤੇਸੰ ਏਤ੍ਥ ਪਿਲ਼ਨ੍ਧਨਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਭਵੇਯ੍ਯੁੰ, ਭਦ੍ਦਕੰ ਸਿਯਾਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸਬ੍ਬੋਤੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਪ੍ਫੰ ਨਾਮ ਏਕਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਉਤੁਮ੍ਹਿ ਪੁਪ੍ਫਤਿ। ਅਹੰ ਪਨ ਤਥਾ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ – ''ਯਥਾ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਉਤੂਸੁ ਪੁਪ੍ਫਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। **ਰੋਪਾਪੇਸੀ**ਤਿ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣਉਪ੍ਪਲਬੀਜਾਦੀਨਿ ਤਤੋ ਤਤੋ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨ ਰੋਪਾਪੇਸਿ, ਸਹ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇਨੇਵ ਪਨਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੰ ਇਜ੍ਝਤਿ। ਤੰ ਲੋਕੋ ਰਞ੍ਞਾ ਰੋਪਿਤਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਰੋਪਾਪੇਸੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਹਾਜਨੋ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੰ ਜਲਜਥਲਜਮਾਲੰ ਪਿਲ਼ਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੰ ਕੀਲ਼ਮਾਨੋ ਵਿਯ ਗਚ੍ਛਤਿ।

੨੫੪. ਅਥ ਰਾਜਾ ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਪਿ ਜਨੰ ਸੁਖਸਮਪ੍ਪਿਤੰ ਕਾਤੁਕਾਮੋ – ''ਯਂਨੂਨਾਹੰ ਇਮਾਸੰ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਨੰ ਤੀਰੇ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਜਨਸ੍ਸ ਸੁਖਵਿਧਾਨੰ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੰ ਅਕਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ **ਨ੍ਹਾਪੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੇ ਸਰੀਰੰ ਉਬ੍ਬਟ੍ਟੇਸਿ, ਅਞ੍ਞੇ ਚੁਣ੍ਣਾਨਿ ਯੋਜੇਸਿ, ਅਞ੍ਞੇ ਤੀਰੇ ਨਹਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਦਕੰ ਆਹਰਿ, ਅਞ੍ਞੇ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸਿ ਚੇਵ ਅਦਾਸਿ ਚ।

ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ ਖੋਤਿ ਕਥਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ? ਇਤ੍ਥੀਨਞ੍ਚ ਪੁਰਿਸਾਨਞ੍ਚ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੇ ਅਲਙ੍ਕਾਰੇ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਮਤ੍ਤਮੇਵ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਚਾਰਵਸੇਨ ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਂ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਵਸੇਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਦਾਨਂ ਦੇਤਿ, ਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾਤਿ ਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਸਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਤੀਰਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਹਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਗਨ੍ਧੇਹਿ ਵਿਲਿਤ੍ਤੋ ਪਿਲਨ੍ਧਨਵਿਚਿਤ੍ਤਮਾਲੋ ਦਾਨਗ੍ਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰੇਸੁ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਖਜ੍ਜਕੇਸੁ ਅਟ੍ਠਵਿਧਪਾਨੇਸੁ ਚ ਯੋ ਯਂ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਸੋ ਤਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਚ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣਾਨਿ ਖੋਮਸੁਖੁਮਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਯੇਸਂ ਤਾਦਿਸਾਨਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਓਹਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਯੇਸਂ ਪਨ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਯਾਨਾਦੀਸੁਪਿ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਥੋਕਂ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨਤ੍ਥਿਕਾ ਓਹਾਯ, ਅਤ੍ਥਿਕਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਵਰਸਯਨੇਸੁ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਅਨਤ੍ਥਿਕਾ ਓਹਾਯ, ਅਤ੍ਥਿਕਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਇਤ੍ਥੀਹਿਪਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਅਨਤ੍ਥਿਕਾ ਓਹਾਯ, ਅਤ੍ਥਿਕਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਤਵਿਧਰਤਨਪਸਾਧਨਾਨਿ ਚ ਪਸਾਧੇਤ੍ਵਾਪਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਅਨਤ੍ਥਿਕਾ ਓਹਾਯ, ਅਤ੍ਥਿਕਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤਮ੍ਪਿ ਦਾਨਂ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਦੀਯਤੇਵ। ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਵਾਸਿਕਾਨਂ ਅਞ੍ਞਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਰਞ੍ਞੋ ਦਾਨਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾਵ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ।

੨੫੫. ਅਥ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ – ''ਅਯਂ ਰਾਜਾ ਏਵਰੂਪਂ ਦਾਨਂ ਦਦਨ੍ਤੋਪਿ 'ਮਯ੍ਹਂ ਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨਿ ਵਾ ਖੀਰਾਦੀਨਿ ਵਾ ਦੇਥਾ'ਤਿ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਆਹਰਾਪੇਤਿ, ਨ ਖੋ ਪਨ ਅਮ੍ਹਾਕਂ – 'ਰਾਜਾ ਆਹਰਾਪੇਤੀ'ਤਿ ਤੁਣ੍ਹੀਮਾਸਿਤੁਂ ਪਤਿਰੂਪ''ਨ੍ਤਿ ਤੇ ਬਹੁਂ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਸਂਹਰਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਉਪਨਾਮੇਸੁਂ। ਤਸ੍ਮਾ – ''ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਏਵਂ ਸਮਚਿਨ੍ਤੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ? ਕਸ੍ਸਚਿ ਘਰਤੋ ਅਪ੍ਪਂ ਆਭਤਂ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਬਹੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਸਂਹਰਿਯਮਾਨੇ – ''ਕਿਂ ਤਵੇਵ ਘਰਤੋ ਸੁਨ੍ਦਰਂ ਆਭਤਂ, ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਘਰਤੋ, ਕਿਂ ਤਵੇਵ ਘਰਤੋ ਬਹੁ , ਨ ਮਯ੍ਹ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਕਲਹਸਦ੍ਦੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਮਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਥਾਤਿ ਏਵਂ ਸਮਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ।

੨੫੬. **ਏਹਿ ਤ੍ਵਂ ਸਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਏਹਿ ਤ੍ਵਂ ਵਯਸ੍ਸ। **ਧਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਪਾਸਾਦ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾਵ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮੋ ਪਨ ਕੀਵ ਮਹਨ੍ਤੋ ਦੇਵ ਪਾਸਾਦੋ ਹੋਤੂਤਿ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਦੀਘਤੋ ਯੋਜਨਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਂ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯੋਵ ਹੋਤੂਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋਪਿ 'ਏਵਂ ਹੋਤੁ, ਭਦ੍ਦਂ ਤਵ ਵਚਨ'ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਾਪੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ **ਏਵਂ ਭਦ੍ਦਂ ਤਵਾਤਿ ਖੋ ਆਨਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਭਦ੍ਦਂ ਤਵ ਇਤਿ ਖੋ ਆਨਨ੍ਦ। **ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ਵਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨਾ**ਤਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮਪਟਿਪਤ੍ਤਿਕਰਣੋਕਾਸੋ ਮੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। **ਸਾਰਮਯੋ**ਤਿ ਚਨ੍ਦਨਸਾਰਮਯੋ।

੨੫੭. **ਦ੍ਵੀਹਿ ਵੇਦਿਕਾਹੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕਾ ਵੇਦਿਕਾ ਪਨਸ੍ਸ ਉਣ੍ਹੀਸਮਤ੍ਥਕੇ ਅਹੋਸਿ, ਏਕਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਮਤ੍ਥਕੇ।

੨੫੮. **ਦੁਦ੍ਦਿਕ੍ਖੋ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ ਦੁਉਦ੍ਦਿਕ੍ਖੋ, ਪਭਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਦ੍ਦਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮੁਸਤੀ**ਤਿ ਹਰਤਿ ਫਨ੍ਦਾਪੇਤਿ ਨਿਚ੍ਚਲਭਾਵੇਨ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਨ ਦੇਤਿ। **ਵਿਦ੍ਧੇ**ਤਿ ਉਬ੍ਬਿਦ੍ਧੇ, ਮੇਘਵਿਗਮੇਨ ਦੂਰੀਭੂਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੇਵੇ**ਤਿ ਆਕਾਸੇ।

੨੫੯. **ਮਾਪੇਸਿ ਖੋ**ਤਿ ਅਹਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਮਾਪੇਮਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਘਰਾਨਿ ਭਿਨ੍ਦਥਾਤਿ ਨ ਏਵਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਾਪੇਸਿ। ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਵਸੇਨੇਵ ਪਨਸ੍ਸ ਭੂਮਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾਰੂਪਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਅਹੋਸਿ। **ਤੇ ਸਬ੍ਬਕਾਮੇਹੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਸਮਣੇ ਸਮਣਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਹਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਹਿ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਸੀਤਿ।

ਪਠਮਭਾਣਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਝਾਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬੦. ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋਤਿ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਵਸੇਨੇਵ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਪੋਕ੍ਖਰਣੀਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਮਹਤਿਯਾ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ**ਤਿ ਤੇਸਂਯੇਵ ਅਨੁਭਵਿਤਬ੍ਬਾਨਂ ਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਮਹਾਨੁਭਾਵੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਸੇਯ੍ਯਥਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤੋ, ਤਸ੍ਸ – ''ਕਤਮੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣ''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਾਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਪਰਿਚ੍ਚਾਗਸ੍ਸ। **ਦਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਲਵਕਸੁਤ੍ਤੇ ਪਞ੍ਞਾ ਦਮੋਤਿ ਆਗਤੋ। ਇਧ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਮੇਨ੍ਤੇਨ ਕਤਂ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ। **ਸਂਯਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸੀਲਸ੍ਸ।

ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਪੁਬ੍ਬਯੋਗਵਣ੍ਣਨਾ

ਇਧ ਠਤ੍ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਯੋਗੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – ਰਾਜਾ ਕਿਰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਗਹਪਤਿਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਧਰਮਾਨਕਸ੍ਸੇਵ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਏਕੋ ਥੇਰੋ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਾਸਂ ਵਸਤਿ, ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੇਨ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਿਸਜ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨਚਙ੍ਕਮਨਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਇਧੇਵ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯ੍ਯੋ ਵਸਤੀ''ਤਿ? ਆਮ, ਉਪਾਸਕਾਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ – ''ਇਧੇਵ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਪਹਾਯ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰਂ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਭਿਤ੍ਤਿਯੋ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਲਿਮ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਕਟ੍ਠਤ੍ਥਰਣਂ ਕਤ੍ਵਾ – ''ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਪਰਿਭੋਗਂ, ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਥੇਰੋ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕਟ੍ਠਤ੍ਥਰਣੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਉਪਾਸਕੋਪਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਮੀਪੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ''ਫਾਸੁਕਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਣ੍ਣਸਾਲਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਫਾਸੁਕਾ, ਭਦ੍ਦਮੁਖ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਸਾਰੁਪ੍ਪਾਤਿ। ਵਸਿਸ੍ਸਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਧਾਤਿ? ਆਮ, ਉਪਾਸਕਾਤਿ, ਸੋ ਅਧਿਵਾਸਨਾਕਾਰੇਨ ਵਸਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਮਯ੍ਹਂ ਘਰਦ੍ਵਾਰਂ ਆਗਨ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਪਟਿਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ – ''ਏਕਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵਰਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਵਰਾ, ਉਪਾਸਕ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਯਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਅਨਵਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਵਦੇਹਿ ਉਪਾਸਕਾਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਬਦ੍ਧਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਨਾਮ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮਙ੍ਗਲੇ ਵਾ ਅਮਙ੍ਗਲੇ ਵਾ ਆਗਮਨਂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਅਨਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞਂ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ ਮਯ੍ਹਂ ਘਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾਵ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ।

ਸੋ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯ ਕਟਸਾਟਕਂ ਪਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠਂ ਪਞ੍ਞਪੇਸਿ, ਅਪਸ੍ਸੇਨਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿ, ਪਾਦਕਥਲਿਕਂ ਠਪੇਸਿ, ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਖਣਿ, ਚਙ੍ਕਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾਲਿਕਂ ਓਕਿਰਿ, ਮਿਗੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਤ੍ਤਿਂ ਘਂਸਿਤ੍ਵਾ ਮਤ੍ਤਿਕਂ ਪਾਤੇਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਣ੍ਟਕਵਤਿਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕਂ ਆਲੁਲਿਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਪਾਸਾਣੇਹਿ ਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਕਣ੍ਟਕਵਤਿਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਵਤਿਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਤਾਲਪਨ੍ਤਿਯੋ ਰੋਪੇਤਿ, ਮਹਾਚਙ੍ਕਮੇ ਸਮ੍ਮਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨਂ ਆਲੁਲੇਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਙ੍ਕਮਮ੍ਪਿ ਵਤਿਯਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਵਤਿਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਤਾਲਪਨ੍ਤਿਂ ਰੋਪੇਸਿ। ਏਵਂ ਆਵਾਸਂ ਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਤਿਚੀਵਰਂ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ, ਓਸਧਂ, ਪਰਿਭੋਗਭਾਜਨਂ, ਆਰਕਣ੍ਟਕਂ, ਪਿਪ੍ਫਲਿਕਂ, ਨਖਚ੍ਛੇਦਨਂ, ਸੂਚਿਂ, ਕਤ੍ਤਰਯਟ੍ਠਿਂ, ਉਪਾਹਨਂ, ਉਦਕਤੁਮ੍ਬਂ, ਛਤ੍ਤਂ, ਦੀਪਕਪਲ੍ਲਕਂ, ਮਲਹਰਣਿਂ। ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਂ, ਧਮਕਰਣਂ, ਪਤ੍ਤਂ, ਥਾਲਕਂ, ਯਂ ਵਾ ਪਨਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਪਰਿਭੋਗਜਾਤਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਅਦਾਸਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇਨ ਅਦਿਨ੍ਨਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ। ਸੋ ਸੀਲਾਨਿ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਉਪੋਸਥਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਥੇਰਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿ। ਥੇਰੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ।

ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋਪਿ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਪੁਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਕੁਸਾਵਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਰਾਜਾ ਅਹੋਸਿ।

''ਏਵਂ ਨਾਤਿਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ, ਪੁਞ੍ਞਂ ਆਯਤਨੇ ਕਤਂ।
ਮਹਾਵਿਪਾਕਂ ਹੋਤੀਤਿ, ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਤਂ ਵਿਭਾਵਿਨਾ''॥

ਮਹਾਵਿਯੂਹਨ੍ਤਿ ਰਜਤਮਯਂ ਮਹਾਕੂਟਾਗਾਰਂ। ਤਤ੍ਥ ਵਸਿਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ, **ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾ**ਤਿ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕ ਤਯਾ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬਂ, ਇਤੋ ਪਰਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਅਭੂਮਿ, ਇਦਂ **ਝਾਨਾਗਾਰਂ** ਨਾਮ, ਨਯਿਦਂ ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ

ਏਵਂ ਤਯੋ ਵਿਤਕ੍ਕੇ ਕੂਟਾਗਾਰਦ੍ਵਾਰੇਯੇਵ ਨਿਵਤ੍ਤੇਸਿ।

੨੬੧. ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਸੁਂ **ਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮਕਿਚ੍ਚਂ** ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਨੀਲਕਸਿਣੇਨ ਅਤ੍ਥੇ ਸਤਿ ਨੀਲਮਣਿਂ, ਪੀਤਕਸਿਣੇਨ ਅਤ੍ਥੇ ਸਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਂ, ਲੋਹਿਤਕਸਿਣੇਨ ਅਤ੍ਥੇ ਸਤਿ ਰਤ੍ਤਮਣਿਂ, ਓਦਾਤਕਸਿਣੇਨ ਅਤ੍ਥੇ ਸਤਿ ਰਜਤਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕਿਤਓਲੋਕਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਕਸਿਣਮੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ।

੨੬੨. ਮੇਤ੍ਤਾਸਹਗਤੇਨਾਤਿਆਦੀਸੁ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। ਇਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਝਾਨਾਨਿ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਪ੍ਪਮਞ੍ਞਾਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਪਞ੍ਚ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯੋ ਚ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਲੋਮਾਦਿਵਸੇਨ ਚੁਦ੍ਦਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਮਧੁਪਟਲਂ ਪਵਿਟ੍ਠਭਮਰੋ ਮਧੁਰਸੇਨ ਵਿਯ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸੁਖੇਨੇਵ ਯਾਪੇਤਿ।

ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਨਗਰਸਹਸ੍ਸਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬੩. ਕੁਸਾਵਤੀਰਾਜਧਾਨਿਪ੍ਪਮੁਖਾਨੀਤਿ ਕੁਸਾਵਤੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਤੇਸਂ ਨਗਰਾਨਂ ਪਮੁਖਾ ਸਬ੍ਬਸੇਟ੍ਠਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਤ੍ਤਾਭਿਹਾਰੋ**ਤਿ ਅਭਿਹਰਿਤਬ੍ਬਭਤ੍ਤਂ।

੨੬੪. ਵਸ੍ਸਸਤਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਸਤਸ੍ਸਾਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ? ਤੇਸਂ ਸਦ੍ਦੇਨ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤ੍ਵਾ, ''ਸਮਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੋ ਕਣ੍ਟਕੋ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੭੨) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਦ੍ਦੇਨ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ। ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਮਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂਤਿ ਨ ਵਦਤਿ? ਇਦਾਨਿ ਰਾਜਾ ਨ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਨਿਬਦ੍ਧਵਤ੍ਤਂ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਤੇਸਂ ਮਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਥਾਤਿ ਨ ਵਦਤਿ।

ਸੁਭਦ੍ਦਾਦੇਵਿਉਪਸਙ੍ਕਮਨਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬੫. ਏਤਦਹੋਸੀਤਿ ਕਦਾ ਏਤਂ ਅਹੋਸਿ। ਰਞ੍ਞੋ ਕਾਲਙ੍ਕਿਰਿਯਦਿਵਸੇ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਦੇਵਤਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ – ''ਰਾਜਾ ਅਨਾਥਕਾਲਙ੍ਕਿਰਿਯਂ ਮਾ ਕਰੋਤੁ, ਓਰੋਧੇਹਿ ਬਹੂਹਿ ਧੀਤੂਹਿ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਪਰਿਵਾਰਿਤੋਵ ਕਰੋਤੂ''ਤਿ। ਅਥ ਦੇਵਿਂ ਆਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਏਵਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸੁਂ। **ਪੀਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨੀ**ਤਿ ਤਾਨਿ ਕਿਰ ਪਕਤਿਯਾ ਰਞ੍ਞੋ ਮਨਾਪਾਨਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਨਿ ਪਾਰੁਪਥਾਤਿ ਆਹ। **ਏਤ੍ਥੇਵ ਦੇਵਿ ਤਿਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਦੇਵਿ ਇਮਂ ਝਾਨਾਗਾਰਂ ਨਾਮ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਝਾਨਰਤਿਵਿਨੂਨਟ੍ਠਾਨਂ ਮਮ, ਮਾ ਇਧ ਪਾਵਿਸੀਤਿ।

੨੬੬. ਏਤਦਹੋਸੀਤਿ ਲੋਕੇ ਸਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਮਰਣਾਸਨ੍ਨਕਾਲੇ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਰੋਚਨ੍ਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਵਂ ਅਹੋਸਿ, ਤਤੋ ਮਾ ਰਞ੍ਞੋ ਕਾਲਙ੍ਕਿਰਿਯਾ ਅਹੋਸੀਤਿ ਤਸ੍ਸ ਕਾਲਙ੍ਕਿਰਿਯਂ ਅਨਿਚ੍ਛਮਾਨਾ ਸਮ੍ਪਤਿ ਗੁਣਮਸ੍ਸ ਕਥਯਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਮਾਨਾਕਾਰਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ **ਇਮਾਨਿ ਤੇ ਦੇਵਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਹੀ**ਤਿ ਪੇਮਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਹਿ, ਰਤਿਂ ਕਰੋਹਿ। **ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਜੀਵਿਤੇ ਸਾਪੇਕ੍ਖਂ, ਆਲਯਂ, ਤਣ੍ਹਂ ਕਰੋਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਵਂ ਖੋ ਮਂ ਤ੍ਵਂ ਦੇਵੀਤਿ ''ਮਯਂ ਖੋ, ਦੇਵ, ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਨਾਮ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਉਪਚਾਰਕਥਂ ਨ ਜਾਨਾਮ, ਕਥਂ ਵਦਾਮ ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ ਰਾਜਾਨਂ ''ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾਯ ਦੇਵਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤੇ – ''ਏਵਂ ਖੋ ਮਂ, ਤ੍ਵਂ ਦੇਵਿ, ਸਮੁਦਾਚਰਾਹੀ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਗਰਹਿਤਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਸਾਵਕੇਹਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੇਹਿ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੇਹਿ ਗਰਹਿਤਾ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ਸਾਪੇਕ੍ਖਕਾਲਕਿਰਿਯਾ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋਯੇਵ ਗੇਹੇ ਯਕ੍ਖਕੁਕ੍ਕੁਰਅਜਗੋਣਮਹਿਂਸਮੂਸਿਕਕੁਕ੍ਕੁਟਉਕਾਮਙ੍ਗੁਲਾਦਿਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਕਾਰਣਂ ਹੋਤਿ।

੨੬੮. ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਭਦ੍ਦਾ ਦੇਵੀ ਅਸ੍ਸੁਨਿ ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾਤਿ ਦੇਵੀ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰੋਦਿਤ੍ਵਾ ਕਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਏਤਦਵੋਚ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੂਪਗਮਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬੯. ਗਹਪਤਿਸ੍ਸ ਵਾਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਆਹ? ਤੇਸਂ ਕਿਰ ਸੋਣਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਵਿਯ ਮਹਤੀ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, ਸੋਣਸ੍ਸ ਕਿਰ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਾ ਭਤ੍ਤਪਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਗ੍ਘਤਿ। ਇਤਿ ਤੇਸਂ ਤਾਦਿਸਂ ਭਤ੍ਤਂ ਭੁਤ੍ਤਾਨਂ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਭਤ੍ਤਸਮ੍ਮਦੋ ਭਤ੍ਤਮੁਚ੍ਛਾ ਭਤ੍ਤਕਿਲਮਥੋ ਹੋਤਿ।

੨੭੧. ਯਂ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਜ੍ਝਾਵਸਾਮੀਤਿ ਯਤ੍ਥ ਵਸਾਮਿ, ਤਂ ਏਕਂਯੇਵ ਨਗਰਂ ਹੋਤਿ, ਅਵਸੇਸੇਸੁ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਾਦਯੋ ਚੇਵ ਦਾਸਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ ਵਸਿਂਸੁ। ਪਾਸਾਦਕੂਟਾਗਾਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਾਦੀਸੁਪਿ ਏਕਂਯੇਵ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਸੇਸਾ ਪੁਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਪਰਿਭੋਗਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਤ੍ਥੀਸੁਪਿ ਏਕਾਵ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਸੇਸਾ ਪਰਿਵਾਰਮਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, **ਪਰਿਦਹਾਮੀ**ਤਿ ਏਕਮੇਵ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗਂ ਨਿਵਾਸੇਮਿ, ਸੇਸਾਨਿ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾਨਂ ਅਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾਨਂ ਸੋਲ਼ਸਨ੍ਨਂ ਪੁਰਿਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਭੁਞ੍ਜਾਮੀ**ਤਿ ਪਰਮਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਨਾਲ਼ਿਕੋਦਨਮਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਾਮਿ, ਸੇਸਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾਨਂ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾਨਂ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਪੁਰਿਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਕਥਾਲਿਪਾਕੋ ਹਿ ਦਸਨ੍ਨਂ ਜਨਾਨਂ ਪਹੋਤਿ।

ਏਤਾਨਿ ਪਨ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਨਗਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਚੇਵ ਪਾਸਾਦਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਚ ਕੂਟਾਗਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਚ ਏਕਿਸ੍ਸਾਯੇਵ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਿ। ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਨਿਪਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨਮਞ੍ਚਕਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਿ। ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਹਤ੍ਥਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਰਥਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਨਿਸੀਦਨਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨਪੀਠਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਿ। ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਮਣਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਏਕਦੀਪਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਿ। ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਏਕਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਿ। ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਇਤ੍ਥਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪੁਤ੍ਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਗਹਪਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਰਿਭੋਗਭਾਜਨਪਤ੍ਤਥਾਲਕ ਧਮਕਰਣ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨ ਆਰਕਣ੍ਟਕ ਪਿਪ੍ਫਲਕ ਨਖਚ੍ਛੇਦਨ ਕੁਞ੍ਚਿਕਕਣ੍ਣਮਲਹਰਣੀ ਪਾਦਕਥਲਿਕ ਉਪਾਹਨ ਛਤ੍ਤ ਕਤ੍ਤਰਯਟ੍ਠਿਦਾਨਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਿ। ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਧੇਨੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਗੋਰਸਦਾਨਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਿ। ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਵਤ੍ਥਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਦਾਨਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਿ । ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਥਾਲਿਪਾਕਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਭੋਜਨਦਾਨਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

੨੭੨. ਏਵਂ ਭਗਵਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਦਾਰਕਾਨਂ ਪਂਸ੍ਵਾਗਾਰਕੀਲ਼ਨਂ ਵਿਯ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋਵ **ਪਸ੍ਸਾਨਨ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਪਰਿਣਤਾ**ਤਿ ਪਕਤਿਵਿਜਹਨੇਨ ਨਿਬ੍ਬੁਤਪਦੀਪੋ ਵਿਯ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕਭਾਵਂ ਗਤਾ। **ਏਵਂ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਙ੍ਖਾਰਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਟ੍ਠੇਨ ਅਨਿਚ੍ਚਾ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਭਗਵਾ ਯਥਾ ਨਾਮ ਪੁਰਿਸੋ ਸਤਹਤ੍ਥੁਬ੍ਬੇਧੇ ਚਮ੍ਪਕਰੁਕ੍ਖੇ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਚਮ੍ਪਕਪੁਪ੍ਫਂ ਆਦਾਯ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੋ ਓਤਰੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਨੇਕਵਸ੍ਸਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸੁਬ੍ਬੇਧਂ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਮਤ੍ਥਕੇ ਠਿਤਂ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਂ ਆਦਾਯ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਓਤਿਣ੍ਣੋ। ਤੇਨੇਵ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਸਭਰਾਜਾ ਦੀਘਭਾਣਕਤ੍ਥੇਰਾਨਂ ਲੋਹਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਪਾਚੀਨਪਸ੍ਸੇ ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾਯਂ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਾਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ – ''ਕਿਂ, ਭੋ, ਮਯ੍ਹਂ ਅਯ੍ਯਕੇਨ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਖਾਦਿਤਪੀਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਮੇਵ ਕਥੇਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ – ''ਏਵਂ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਙ੍ਖਾਰਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਕਾਲੇ ''ਇਮਂ, ਭੋ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਚਕ੍ਖੂਹਿ ਚਕ੍ਖੁਮਤਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾਮਹਤ੍ਥਂ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥੇਨ ਅਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ – ''ਸਾਧੁ ਸਾਧੂ''ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਹਦਯੋ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਅਦਾਸਿ।

ਏਵਂ ਅਦ੍ਧੁਵਾਤਿ ਏਵਂ ਉਦਕਪੁਪ੍ਫੁਲ਼ਾਦਯੋ ਵਿਯ ਧੁਵਭਾਵਵਿਰਹਿਤਾ। **ਏਵਂ ਅਨਸ੍ਸਾਸਿਕਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਸੁਪਿਨਕੇ ਪੀਤਪਾਨੀਯਂ ਵਿਯ ਅਨੁਲਿਤ੍ਤਚਨ੍ਦਨਂ ਵਿਯ ਚ ਅਸ੍ਸਾਸਵਿਰਹਿਤਾ।

ਸਰੀਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਰੀਰਂ ਛਡ੍ਡੇਯ੍ਯ। ਇਦਾਨਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖੇਪੋ ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਲੇਸਪਹੀਨਤ੍ਤਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸਾਤਿ ਵਦਤਿ। ਇਦਂ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਥੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ, ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਆਨੁਭਾਵੋ ਨਾਮ ਰਞ੍ਞੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ। ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਪਨ ਕਾਲਙ੍ਕਿਰਿਯਤੋ ਸਤ੍ਤਮੇਵ ਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਤਰਤਨਪਾਕਾਰਾ ਸਤ੍ਤਰਤਨਤਾਲਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਧਮ੍ਮਪਾਸਾਦੋ ਧਮ੍ਮਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਚਕ੍ਕਰਤਨਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯੀਤਿ। ਹਤ੍ਥਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਅਯਂ ਧਮ੍ਮਤਾ ਖੀਣਾਯੁਕਾ ਸਹੇਵ ਕਾਲਙ੍ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਆਯੁਸੇਸੇ ਸਤਿ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਉਪੋਸਥਕੁਲਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਸ੍ਸਰਤਨਂ ਵਲਾਹਕਕੁਲਂ, ਮਣਿਰਤਨਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਪਬ੍ਬਤਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵੋ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ। ਗਹਪਤਿਰਤਨਸ੍ਸ ਚਕ੍ਖੁ ਪਾਕਤਿਕਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਸ੍ਸ ਵੇਯ੍ਯਤ੍ਤਿਯਂ ਨਸ੍ਸਤਿ।

ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾਤਿ ਇਦਂ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਰੁਲ਼੍ਹਞ੍ਚ ਅਨਾਰੁਲ਼੍ਹਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਂ ਭਗਵਾ ਅਵੋਚ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਇਤਿ ਸੁਮਙ੍ਗਲਵਿਲਾਸਿਨਿਯਾ ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯਂ

ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਜਨਵਸਭਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

ਨਾਤਿਕਿਯਾਦਿਬਜਾਕਰਣਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭੩-੨੭੫. ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਜਨਵਸਭਸੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਅਨੁਤ੍ਤਾਨਪਦਵਣ੍ਣਨਾ – **ਪਰਿਤੋ ਪਰਿਤੋ ਜਨਪਦੇਸੂ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਸਮਨ੍ਤਾ ਜਨਪਦੇਸੁ। **ਪਰਿਚਾਰਕੇ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘਾਨੰ ਪਰਿਚਾਰਕੇ। **ਉਪਪਤ੍ਤੀਸੂ**ਤਿ ਞਾਣਗਤਿਪੁਬ੍ਬਾਨੰ ਉਪਪਤ੍ਤੀਸੁ। **ਕਾਸਿਕੋਸਲੇਸੂ**ਤਿ ਕਾਸੀਸੁ ਚ ਕੋਸਲੇਸੁ ਚ, ਕਾਸਿਰਟ੍ਠੇ ਚ ਕੋਸਲਰਟ੍ਠੇ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਅਙ੍ਗਮਗਧਯੋਨਕਕਮ੍ਬੋਜਅਸ੍ਸਕਅਵਨ੍ਤਿਰਟ੍ਠੇਸੁ ਪਨ ਛਸੁ ਨ ਬਜਾਕਰੋਤਿ। ਇਮੇਸੰ ਪਨ ਸੋਲ਼ਸਨ੍ਨੰ ਮਹਾਜਨਪਦਾਨੰ ਪੁਰਿਮੇਸੁ ਦਸਸੁਯੇਵ ਬਜਾਕਰੋਤਿ। **ਨਾਤਿਕਿਯਾ**ਤਿ ਨਾਤਿਕਗਾਮਵਾਸਿਨੋ।

ਤੇਨਾਤਿ ਤੇਨ ਅਨਾਗਾਮਿਆਦਿਭਾਵੇਨ। **ਸੁਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਬਜਾਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਪਞ੍ਹਾਬਜਾਕਰਣੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਅਨਾਗਾਮਿਆਦੀਸੁ ਨਿਟ੍ਠਙ੍ਗਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ। ਤੇਨ ਅਨਾਗਾਮਿਆਦਿਭਾਵੇਨ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਅਹੇਸੁੰ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਪਨ **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਤੇ ਨਾਤਿਕਿਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਥੇ ਨ-ਕਾਰੋ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਆਨਨ੍ਦਪਰਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭੭. ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਕਿਤ੍ਤਯਮਾਨਰੂਪੋਤਿ ਅਹੋ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਅਹੋ ਧਮ੍ਮੋ, ਅਹੋ ਸਙ੍ਘੋ; ਅਹੋ ਧਮ੍ਮੋ ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋਤਿ ਏਵੰ ਕਿਤ੍ਤਯਨ੍ਤੋਵ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। **ਬਹੁਜਨੇ ਪਸੀਦੇਯਜਾ**ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਿਤਾ ਮਾਤਾ ਭਾਤਾ ਭਗਿਨੀ ਪੁਤ੍ਤੋ ਧੀਤਾ ਸਹਾਯਕੋ, ਤੇਨ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਤੋ ਭੁਤ੍ਤਾ, ਏਕਤੋ ਸਯਿਤਾ, ਤਸ੍ਸ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਮਨਾਪੰ ਅਕਰਿਮ੍ਹ, ਸੋ ਕਿਰ ਅਨਾਗਾਮੀ ਸਕਦਾਗਾਮੀ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ; ਅਹੋ ਸਾਧੁ, ਅਹੋ ਸੁਟ੍ਠੂਤਿ ਏਵੰ ਬਹੁਜਨੋ ਪਸਾਦੰ ਆਪਜ੍ਜੇਯਜ।

੨੭੮. ਗਤਿਨ੍ਤਿ ਞਾਣਗਤਿੰ। **ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਨ੍ਤਿ** ਞਾਣਾਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਮੇਵ। **ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ**ਤਿ ਕਿਤ੍ਤਕੇ ਜਨੇ ਅਦ੍ਦਸ? ਚਤੁਵੀਸਤਿਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ।

੨੭੯. ਉਪਸਨ੍ਤਪਦਿਸ੍ਸੋਤਿ ਉਪਸਨ੍ਤਦਸ੍ਸਨੋ। **ਭਾਤਿਰਿਵਾ**ਤਿ ਅਤਿਵਿਯ ਭਾਤਿ, ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਰੋਚਤਿ। **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਨਚ੍ਛਟ੍ਠਾਨੰ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੰ। **ਅਦ੍ਦਸੰ ਖੋ ਅਹੰ ਆਨਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਨੇਵ ਦਸ, ਨ ਵੀਸਤਿ, ਨ ਸਤੰ, ਨ ਸਹਸ੍ਸੰ, ਅਨੂਨਾਧਿਕਾਨਿ ਚਤੁਵੀਸਤਿਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਦ੍ਦਸਨ੍ਤਿ ਆਹ।

ਜਨਵਸਭਯਕ੍ਖਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੦. ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਨ ਮੇ ਏਤ੍ਤਕੇ ਜਨੇ ਮੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾ ਪਮੁਤ੍ਤੋਤਿ ਬਲਵਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਸੀਦਿ, ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਲੋਹਿਤੰ ਪਸੀਦਿ, ਲੋਹਿਤਸ੍ਸ ਪਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਮਨਚ੍ਛਟ੍ਠਾਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਪਸੀਦਿੰਸੂਤਿ ਸਬ੍ਬਮਿਦੰ ਵਤ੍ਵਾ **ਅਥ ਖੋ ਆਨਨ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਸੋ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਸ੍ਸ ਜਨਸਤਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਜੇਟ੍ਠਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਜਾਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ **ਜਨਵਸਭੋ**ਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮੰ ਅਹੋਸਿ।

ਇਤੋ ਸਤ੍ਤਾਤਿ ਇਤੋ ਦੇਵਲੋਕਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤ। **ਤਤੋ ਸਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਤਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤ। **ਸੰਸਾਰਾਨਿ ਚਤੁਦ੍ਦਸਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਚਤੁਦ੍ਦਸਖਨ੍ਧਪਟਿਪਾਟਿਯੋ। **ਨਿਵਾਸਮਭਿਜਾਨਾਮੀ**ਤਿ ਜਾਤਿਵਸੇਨ ਨਿਵਾਸੰ ਜਾਨਾਮਿ। **ਯਤ੍ਥ ਮੇ ਵੁਸਿਤੰ ਪੁਰੇ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਦੇਵੇਸੁ ਚ ਵੇਸ੍ਸਵਣਸ੍ਸ ਸਹਬਜਤੰ ਉਪਗਤੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਰਾਜਭੂਤੇਨ ਇਤੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵਤੋ ਪੁਰੇਯੇਵ ਮਯਾ ਵੁਸਿਤੰ। ਪੁਰੇ ਏਵੰ

ਵੁਸਿਤਤ੍ਤਾ ਏਵ ਚ ਇਦਾਨਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੀਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਬਹੁੰ ਪੁਞ੍ਞੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵੇਨ ਉਪਰਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੋਪਿ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਵੁਸਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਕਨ੍ਤਿਯਾ ਬਲਵਤਾਯ ਏਤ੍ਥੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ।

੨੮੧. **ਆਸਾ ਚ ਪਨ ਮੇ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾਹੰ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਨ ਸੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਾਲੰ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿੰ। ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਮੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਆਰਦ੍ਧਾ। ਅਜ੍ਜੇਵ ਅਜ੍ਜੇਵ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਏਵੰ ਸਉਸ੍ਸਾਹੋ ਵਿਹਰਾਮੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਯਦਗ੍ਗੇ**ਤਿ ਲਟ੍ਠਿਵਨੁਯ੍ਯਾਨੇ ਪਠਮਦਸ੍ਸਨੇ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਦਿਵਸੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਤਦਗ੍ਗੇ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਅਵਿਨਿਪਾਤੋ ਅਵਿਨਿਪਾਤੰ ਸਞ੍ਜਾਨਾਮੀ**ਤਿ ਤੰਦਿਵਸੰ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਰਿਮੰ ਚਤੁਦ੍ਦਸਅਤ੍ਤਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤੰ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਅਵਿਨਿਪਾਤੋ ਲਟ੍ਠਿਵਨੁਯ੍ਯਾਨੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਵਸੇਨ ਅਧਿਗਤੰ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮਤੰ ਸਞ੍ਜਾਨਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਚ੍ਛਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਅਚ੍ਛਰਿਯੰ। ਚਿਨ੍ਤਯਮਾਨੰ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਅਚ੍ਛਰਿਯਮੇਵਿਦੰ ਯੰ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਅਦ੍ਦਸੰ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯੰ ਯਞ੍ਚ ਵੇਸ੍ਸਵਣਸ੍ਸ ਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਸਯੰਪਰਿਸਾਯ ਭਾਸਤੋ ਭਗਵਤੋ ਦਿਟ੍ਠਸਦਿਸਮੇਵ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸੁਤੰ। **ਦ੍ਵੇ ਪਚ੍ਚਯਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਦਿਟ੍ਠਭਾਵੋ ਚ ਵੇਸ੍ਸਵਣਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸੁਤੰ ਆਰੋਚੇਤੁਕਾਮਤਾ ਚ।

ਦੇਵਸਭਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੨. **ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ? ਤੇ ਕਿਰ ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ। ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥੰ, ਪਵਾਰਣਾਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥੰ, ਧਮ੍ਮਸਵਨਤ੍ਥੰ, ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਕੀਲ਼ਾਨੁਭਵਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਤਿ ਆਸਾਲ਼੍ਹੀਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਦ੍ਵੀਸੁ ਦੇਵਲੋਕੇਸੁ ਦੇਵਾ ਸੁਧਮ੍ਮਾਯ ਦੇਵਸਭਾਯ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਤੇਨ੍ਤਿ ਅਸੁਕਵਿਹਾਰੇ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਸ੍ਸੂਪਗਤੋ, ਅਸੁਕਵਿਹਾਰੇ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਞ੍ਚ ਦਸ ਵੀਸਤਿ ਤਿੰਸ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸੰ ਪਞ੍ਞਾਸੰ ਸਤੰ ਸਹਸ੍ਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਸ੍ਸੂਪਗਤਾ, ਏਤ੍ਥੇਤ੍ਥ ਠਾਨੇ ਅਯ੍ਯਾਨੰ ਆਰਕ੍ਖੰ ਸੁਸੰਵਿਹਿਤੰ ਕਰੋਥਾਤਿ ਏਵੰ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਸਙ੍ਗਹੋ ਕਤੋ ਹੋਤਿ।

ਤਦਾਪਿ ਏਤੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ। **ਇਦੰ ਤੇਸੰ ਹੋਤਿ ਆਸਨਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਤੇਸੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਮਹਾਰਾਜਾਨੰ ਆਸਨੰ ਹੋਤਿ। ਏਵੰ ਤੇਸੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਸੁ ਅਥ ਪਚ੍ਛਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਆਸਨੰ ਹੋਤਿ।

ਯੇਨਤ੍ਥੇਨਾਤਿ ਯੇਨ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਤ੍ਥੇਨ। **ਤੰ ਅਤ੍ਥੰ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਅਤ੍ਥੰ ਮਨ੍ਤਯਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤੰ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸਿਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਰਕ੍ਖਤ੍ਥੰ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਵਾ। ਏਤ੍ਥੇਤ੍ਥ ਵੁਟ੍ਠਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਰਕ੍ਖੰ ਸੰਵਿਦਹਥਾਤਿ ਚਤੂਹਿ ਮਹਾਰਾਜੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ। **ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਾਪਿ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਤ੍ਤਿੰਸ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ **ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਾ** ਨਾਮ। ਤਥਾ ਤੇਤ੍ਤਿੰਸ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚਾਨੁਸਾਸਨ੍ਤਿ, ਇਤਰੇ **ਪਚ੍ਚਾਨੁਸਿਟ੍ਠਵਚਨਾ** ਨਾਮ। ਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਪਨ ਤਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਮੇਵ। **ਅਵਿਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਗਤਾ।

੨੮੩. **ਉਲ਼ਾਰੋ**ਤਿ ਵਿਪੁਲੋ ਮਹਾ। **ਦੇਵਾਨੁਭਾਵ**ਨ੍ਤਿ ਯਾ ਸਾ ਸਬ੍ਬਦੇਵਤਾਨੰ ਵਤ੍ਥਾਲਙ੍ਕਾਰਵਿਮਾਨਸਰੀਰਾਨੰ ਪਭਾ ਦ੍ਵਾਦਸ ਯੋਜਨਾਨਿ ਫਰਤਿ। ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾਨੰ ਪਨ ਸਰੀਰਪ੍ਪਭਾ ਯੋਜਨਸਤੰ ਫਰਤਿ। ਤੰ ਦੇਵਾਨੁਭਾਵੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਹੇਤੰ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਸੂਰਿਯਸ੍ਸ ਉਦਯਤੋ ਏਤੰ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੰ ਏਤੰ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਯਦਿਦੰ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗੰ, ਏਵਮੇਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋਪਿ ਏਤੰ – ''ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ।

ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੪. **ਅਨਭਿਸਮ੍ਭਵਨੀਯੋ**ਤਿ ਅਪਤ੍ਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਤੰ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿੰਸਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚਕ੍ਖੁਪਥਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਪਸਾਦੇ ਆਪਾਥੇ ਵਾ। ਸੋ ਦੇਵਾਨੰ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਆਪਾਥੇ ਸਮ੍ਭਵਨੀਯੋ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਭਿਭਵਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਹਿ ਦੇਵਤਾ

ਉਪਰੂਪਰਿ ਦੇਵਾਨੰ ਓਲ਼ਾਰਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮਾਪਿਤਮੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੰ ਪਸ੍ਸਿਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, **ਵੇਦਪਟਿਲਾਭ**ਨ੍ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਿਪਟਿਲਾਭੰ। **ਅਧੁਨਾਭਿਸਿਤ੍ਤੋ ਰਜ੍ਜੇਨਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਤਿ ਅਭਿਸਿਤ੍ਤੋ ਰਜ੍ਜੇਨ। ਅਯੰ ਪਨਤ੍ਥੋ ਦੁਟ੍ਠਗਾਮਣਿਅਭਯਵਤ੍ਥੁਨਾ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬੋ –

ਸੋ ਕਿਰ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸ ਦਮਿਲ਼ਰਾਜਾਨੋ ਵਿਜਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਰਾਧਪੁਰੇ ਪਤ੍ਤਾਭਿਸੇਕੋ ਤੁਟ੍ਠਸੋਮਨਸ੍ਸੇਨ ਮਾਸੰ ਨਿਦ੍ਦੰ ਨ ਲਭਿ, ਤਤੋ – ''ਨਿਦ੍ਦੰ ਨ ਲਭਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਤੇਨ ਹਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਜ੍ਜ ਉਪੋਸਥੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਹੀਤਿ। ਸੋ ਚ ਉਪੋਸਥੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਙ੍ਘੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ – ''ਚਿਤ੍ਤਯਮਕੰ ਸਜ੍ਝਾਯਥਾ''ਤਿ ਅਟ੍ਠ ਆਭਿਧਮ੍ਮਿਕਭਿਕ੍ਖੂ ਪੇਸੇਸਿ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ – ''ਨਿਪਜ੍ਜ ਤ੍ਵੰ, ਮਹਾਰਾਜਾ,''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਜ੍ਝਾਯੰ ਆਰਭਿੰਸੁ। ਰਾਜਾ ਸਜ੍ਝਾਯੰ ਸੁਣਨ੍ਤੋਵ ਨਿਦ੍ਦੰ ਓਕ੍ਕਮਿ। ਥੇਰਾ – ਰਾਜਾਨੰ ਮਾ ਪਬੋਧਯਿਤ੍ਥਾਤਿ ਪਕ੍ਕਮਿੰਸੁ। ਰਾਜਾ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਸੂਰਿਯੁਗ੍ਗਮਨੇ ਪਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ – ''ਕੁਹਿੰ ਅਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਨਿਦ੍ਦੋਕ੍ਕਮਨਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਗਤਾਤਿ। ਨਤ੍ਥਿ, ਭੋ, ਮਯ੍ਹੰ ਅਯ੍ਯਕਸ੍ਸ ਦਾਰਕਾਨੰ ਅਜਾਨਨਕਭੇਸਜ੍ਜੰ ਨਾਮ, ਯਾਵ ਨਿਦ੍ਦਾਭੇਸਜ੍ਜਮ੍ਪਿ ਜਾਨਨ੍ਤਿ ਯੇਵਾਤਿ ਆਹ।

ਪਞ੍ਚਸਿਖੋਤਿ ਪਞ੍ਚਸਿਖਗਨ੍ਧਬ੍ਬਸਦਿਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। ਪਞ੍ਚਸਿਖਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਸਬ੍ਬਦੇਵਤਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵੰ ਮਮਾਯਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਪਿ ਤਾਦਿਸੰਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੰ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। **ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦੀ**ਤਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੰ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ।

ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੋਤਿ ਸੁਮੁਤ੍ਤੋ ਅਪਲਿਬੁਦ੍ਧੋ। **ਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਵਿਞ੍ਞਾਪਨੋ। **ਮਞ੍ਜੂ**ਤਿ ਮਧੁਰੋ ਮੁਦੁ। **ਸਵਨੀਯੋ**ਤਿ ਸੋਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੋ ਕਣ੍ਣਸੁਖੋ। **ਬਿਨ੍ਦੂ**ਤਿ ਏਕਗ੍ਘਨੋ। **ਅਵਿਸਾਰੀ**ਤਿ ਸੁਵਿਸਦੋ ਅਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣੋ। **ਗਮ੍ਭੀਰੋ**ਤਿ ਨਾਭਿਮੂਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਗਮ੍ਭੀਰਸਮੁਟ੍ਠਿਤੋ, ਨ ਜਿਵ੍ਹਾਦਨ੍ਤਓਟ੍ਠਤਾਲੁਮਤ੍ਤਪ੍ਪਹਾਰਸਮੁਟ੍ਠਿਤੋ। ਏਵੰ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤੋ ਹਿ ਅਮਧੁਰੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਨ ਚ ਦੂਰੰ ਸਾਵੇਤਿ। **ਨਿਨ੍ਨਾਦੀ**ਤਿ ਮਹਾਮੇਘਮੁਦਿਙ੍ਗਸਦ੍ਦੋ ਵਿਯ ਨਿਨ੍ਨਾਦਯੁਤ੍ਤੋ। ਅਪਿਚੇਤ੍ਥ ਪਚ੍ਛਿਮੰ ਪਚ੍ਛਿਮੰ ਪਦੰ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋਯੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਯਥਾਪਰਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਾ ਪਰਿਸਾ, ਤਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਿ। ਅਨ੍ਤੋ ਪਰਿਸਾਯੰ ਯੇਵਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੋ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਨ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਿਧਾਵਤਿ। **ਯੇ ਹਿ ਕੇਚੀ**ਤਿ ਆਦਿ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵਦਤਿ। **ਸਰਣੰ ਗਤਾ**ਤਿ ਨ ਯਥਾ ਵਾ ਤਥਾ ਵਾ ਸਰਣੰ ਗਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਨਿਬ੍ਬੇਮਤਿਕਗਹਿਤਸਰਣੇ ਪਨ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯੰ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਗਣੰ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਤ੍ਥੁ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਛ ਦੇਵਲੋਕਾਦੀਸੁ ਪਿਟ੍ਠੰ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਪੂਰਿਤਨਾਲ਼ਿ ਵਿਯ ਸਰਵਨਨਲ਼ਵਨੰ ਵਿਯ ਚ ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਜਾਤਪਰਿਸਾਤਿ ਆਹ।

ਭਾਵਿਤਇਦ੍ਧਿਪਾਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੭. ਯਾਵਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਚਿਮੇ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾਤਿ ਤੇਨ ਮਯ੍ਹੰ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਭਗਵਤਾ ਯਾਵ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਯਾਵ ਸੁਕਥਿਤਾ। **ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਜ੍ਝਨਟ੍ਠੇਨ ਇਦ੍ਧਿ, ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਪਾਦਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਇਦ੍ਧਿਪਹੁਤਾਯਾ**ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਪਹੋਨਕਤਾਯ। **ਇਦ੍ਧਿਵਿਸਵਿਤਾਯਾ**ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਵਿਪਜ੍ਜਨਭਾਵਾਯ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਆਸੇਵਨਵਸੇਨ ਚਿਣ੍ਣਵਸਿਤਾਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਇਦ੍ਧਿਵਿਕੁਬ੍ਬਨਤਾਯਾ**ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਵਿਕੁਬ੍ਬਨਭਾਵਾਯ, ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ। **ਛਨ੍ਦਸਮਾਧਿਪ੍ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰਸਮਨ੍ਨਾਗਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਛਨ੍ਦਹੇਤੁਕੋ ਛਨ੍ਦਾਧਿਕੋ ਵਾ ਸਮਾਧਿ ਛਨ੍ਦਸਮਾਧਿ, ਕਤ੍ਤੁਕਮ੍ਯਤਾਛਨ੍ਦੰ ਅਧਿਪਤਿੰ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਮਾਧਿਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਪਧਾਨਭੂਤਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰਾ। ਚਤੁਕਿਚ੍ਚਸਾਧਕਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਵੀਰਿਯਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। **ਸਮਨ੍ਨਾਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਛਨ੍ਦਸਮਾਧਿਨਾ ਚ ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰੇਨ ਚ ਉਪੇਤੰ। **ਇਦ੍ਧਿਪਾਦ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਪਰਿਯਾਯੇਨ ਇਜ੍ਝਨਟ੍ਠੇਨ ਵਾ, ਇਜ੍ਝਨ੍ਤਿ ਏਤਾਯ ਸਤ੍ਤਾ ਇਦ੍ਧਾ ਵੁਦ੍ਧਾ ਉਕ੍ਕੰਸਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਾ ਪਰਿਯਾਯੇਨ **ਇਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯੰ ਗਤਾਨੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਨੰ ਛਨ੍ਦਸਮਾਧਿਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਪਾਦਭੂਤੋ ਸੇਸਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕਰਾਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ – ''ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੋਤਿ ਤਥਾਭੂਤਸ੍ਸ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਸਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧੋ

ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋ''ਤਿ (ਵਿਭੰ· ੪੩੪)। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਛਨ੍ਦੰ ਅਧਿਪਤਿੰ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਮਾਧਿ ਛਨ੍ਦਸਮਾਧੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਏਵੰ ਵੀਰਿਯੰ, ਚਿਤ੍ਤੰ, ਵੀਮੰਸੰ ਅਧਿਪਤਿੰ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਮਾਧਿ ਵੀਮੰਸਾਸਮਾਧੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਪਿਚ ਉਪਚਾਰਜ੍ਝਾਨੰ ਪਾਦੋ, ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੰ ਇਦ੍ਧਿ। ਸਉਪਚਾਰੰ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੰ ਪਾਦੋ, ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੰ ਇਦ੍ਧੀਤਿ ਏਵੰ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਪਾਦੋ, ਅਪਰਭਾਗੇ ਇਦ੍ਧੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਕਥਾ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** ਚ **ਵਿਭਙ੍ਗਟ੍ਠਕਥਾਯ** ਚ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਾ ਇਦ੍ਧਿ। ਅਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਵਾਦਮਦ੍ਦਨਤ੍ਥਾਯ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ **ਉਤ੍ਤਰਚੂਲ਼ਿਕਵਾਰੋ** ਨਾਮ ਆਭਤੋ – ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਛਨ੍ਦਿਦ੍ਧਿਪਾਦੋ, ਵੀਰਿਯਿਦ੍ਧਿਪਾਦੋ, ਚਿਤ੍ਤਿਦ੍ਧਿਪਾਦੋ, ਵੀਮੰਸਿਦ੍ਧਿਪਾਦੋ। ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੋ ਛਨ੍ਦਿਦ੍ਧਿਪਾਦੋ? ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੰ ਝਾਨੰ ਭਾਵੇਤਿ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੰ ਅਪਚਯਗਾਮਿੰ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਾਨੰ ਪਹਾਨਾਯ ਪਠਮਾਯ ਭੂਮਿਯਾ ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹਿ ਪਠਮੰ ਝਾਨੰ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ ਦੁਕ੍ਖਾਪਟਿਪਦੰ ਦਨ੍ਧਾਭਿਞ੍ਞੰ। ਯੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਛਨ੍ਦੋ ਛਨ੍ਦਿਕਤਾ ਕਤ੍ਤੁਕਮ੍ਯਤਾ ਕੁਸਲੋ ਧਮ੍ਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਛਨ੍ਦਿਦ੍ਧਿਪਾਦੋ, ਅਵਸੇਸਾ ਧਮ੍ਮਾ ਛਨ੍ਦਿਦ੍ਧਿਪਾਦਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ (ਵਿਭੰ· ੪੫੮)। ਇਮੇ ਪਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਵਸੇਨੇਵ ਆਗਤਾ। ਤਤ੍ਥ ਰਟ੍ਠਪਾਲਤ੍ਥੇਰੋ ਛਨ੍ਦੰ ਧੁਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੰ ਧਮ੍ਮੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸਿ। ਸੋਣਤ੍ਥੇਰੋ ਵੀਰਿਯੰ ਧੁਰੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਸਮ੍ਭੂਤਤ੍ਥੇਰੋ ਚਿਤ੍ਤੰ ਧੁਰੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਆਯਸ੍ਮਾ ਮੋਘਰਾਜਾ ਵੀਮੰਸੰ ਧੁਰੰ ਕਤ੍ਵਾਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਯਥਾ ਚਤੂਸੁ ਅਮਚ੍ਚਪੁਤ੍ਤੇਸੁ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨੇ ਛਨ੍ਦਜਾਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਅਜ੍ਝਾਸਯਞ੍ਚ ਰੁਚਿਞ੍ਚ ਞਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾ ਚ ਰਤ੍ਤੋ ਚ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਰਾਜਾਨੰ ਆਰਾਧੇਤ੍ਵਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਯਥਾ ਸੋ, ਏਵੰ ਛਨ੍ਦਧੁਰੇਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਏਕੋ ਪਨ – ''ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁੰ ਕੋ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਕਿਚ੍ਚੇ ਪਰਕ੍ਕਮੇਨ ਆਰਾਧੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕੁਪਿਤੇ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਰਞ੍ਞਾ ਪਹਿਤੋ ਪਰਕ੍ਕਮੇਨ ਸਤ੍ਤੁਮਦ੍ਦਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਯਥਾ ਸੋ, ਏਵੰ ਵੀਰਿਯਧੁਰੇਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਏਕੋ – ''ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਉਪਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਉਰੇਨ ਸਤ੍ਤਿਸਰਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਭਾਰੋਯੇਵ, ਮਨ੍ਤਬਲੇਨ ਆਰਾਧੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਖਤ੍ਤਵਿਜ੍ਜਾਯ ਕਤਪਰਿਚਯਤ੍ਤਾ ਮਨ੍ਤਸੰਵਿਧਾਨੇਨ ਰਾਜਾਨੰ ਆਰਾਧੇਤ੍ਵਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਯਥਾ ਸੋ, ਏਵੰ ਚਿਤ੍ਤਧੁਰੇਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਪਰੋ – ''ਕਿੰ ਇਮੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨਾਦੀਹਿ, ਰਾਜਾਨੋ ਨਾਮ ਜਾਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਦੇਨ੍ਤੋ ਮਯ੍ਹੰ ਦਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਜਾਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਪਾਪੁਣਿ, ਯਥਾ ਸੋ, ਏਵੰ ਸੁਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ ਵੀਮੰਸੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵੀਮੰਸਧੁਰੇਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਨ੍ਤਿ ਅਨੇਕਵਿਧੰ। **ਇਦ੍ਧਿਵਿਧ**ਨ੍ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਕੋਟ੍ਠਾਸੰ।

ਤਿਵਿਧਓਕਾਸਾਧਿਗਮਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੮. **ਸੁਖਸ੍ਸਾਧਿਗਮਾਯਾ**ਤਿ ਝਾਨਸੁਖਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਸੁਖਸ੍ਸ ਫਲਸੁਖਸ੍ਸ ਚ ਅਧਿਗਮਾਯ। **ਸੰਸਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ। **ਅਰਿਯਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਿਯੇਨ ਭਗਵਤਾ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਦੇਸਿਤੰ ਧਮ੍ਮੰ। **ਸੁਣਾਤੀ**ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਭਿਕ੍ਖੁਭਿਕ੍ਖੁਨੀਆਦੀਹਿ ਵਾ ਦੇਸਿਯਮਾਨੰ ਸੁਣਾਤਿ। **ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਉਪਾਯਤੋ ਪਥਤੋ ਕਾਰਣਤੋ 'ਅਨਿਚ੍ਚ'ਨ੍ਤਿਆਦਿਵਸੇਨ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ। "**ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰੋ** ਨਾਮ ਉਪਾਯਮਨਸਿਕਾਰੋ ਪਥਮਨਸਿਕਾਰੋ, ਅਨਿਚ੍ਚੇ ਅਨਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖੇ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਅਨਤ੍ਤਨਿ ਅਨਤ੍ਤਾਤਿ ਅਸੁਭੇ ਅਸੁਭਨ੍ਤਿ ਸਚ੍ਚਾਨੁਲੋਮਿਕੇਨ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਵਟ੍ਟਨਾ ਅਨ੍ਵਾਵਟ੍ਟਨਾ ਆਭੋਗੋ ਸਮਨ੍ਨਾਹਾਰੋ ਮਨਸਿਕਾਰੋ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ''ਤਿ। ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ

ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇ ਕਮ੍ਮਂ ਆਰਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਸਂਸਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮੇਹਿਪਿ ਕਿਲੇਸਕਾਮੇਹਿਪਿ ਅਸਂਸਟ੍ਠੋ ਵਿਹਰਤਿ। **ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਸੁਖਂ। **ਸੁਖਾ ਭਿਯ੍ਯੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਝਾਨਸੁਖਪਚ੍ਚਯਾ ਅਪਰਾਪਰਂ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਪਮੁਦਾ**ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਾਕਾਰਤੋ ਦੁਬ੍ਬਲਪੀਤਿ। **ਪਾਮੋਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਬਲਵਤਰਂ ਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਂ। **ਪਠਮੋ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮੋ**ਤਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨੀਵਰਣਾਨਿ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਓਕਾਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਪਠਮੋ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਾਯਵਚੀਸਙ੍ਖਾਰਾ ਤਾਵ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਾ ਕਥਂ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਤਿ? ਅਪ੍ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ। ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਾ ਹਿ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੇਨ ਪਹੀਯਨ੍ਤਿ, ਵਚੀਸਙ੍ਖਾਰਾ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇਨ, ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਾ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ। ਇਤਿ ਕਾਯਵਚੀਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਪਹੀਨੇਸੁਪਿ ਤੇ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਪਹੀਨੇ ਉਪਾਦਾਯ ਅਪ੍ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਨਾਮ ਜਾਤਾ। **ਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰੋਧਾ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਿਕਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸੁਖਂ। **ਸੁਖਾ ਭਿਯ੍ਯੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸ**ਤਿ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਪਰਾਪਰਂ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ। **ਦੁਤਿਯੋ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮੋ**ਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਸੁਖਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਓਕਾਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਦੁਤਿਯੋ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਗਹਿਤੇ ਗਹਿਤਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵਿਸੁਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨੀਤਿ।

ਇਦਂ ਕੁਸਲਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ **ਕੁਸਲਂ** ਨਾਮ ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਾ। **ਅਕੁਸਲ**ਨ੍ਤਿ ਦਸਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਾ। **ਸਾਵਜ੍ਜਦੁਕਾਦਯੋ**ਪਿ ਏਤੇਸਂ ਵਸੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਬ੍ਬਞ੍ਚੇਵ ਪਨੇਤਂ ਕਣ੍ਹਞ੍ਚ ਸੁਕ੍ਕਞ੍ਚ ਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਞ੍ਚਾਤਿ **ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਂ।** ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਹੇਤਂ ਅਪ੍ਪਟਿਭਾਗਂ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਪਹੀਯਤੀ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਪਹੀਯਤਿ। **ਵਿਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਵਿਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਸੁਖਞ੍ਚੇਵ ਫਲਸੁਖਞ੍ਚ। **ਸੁਖਾ ਭਿਯ੍ਯੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਪਰਾਪਰਂ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ। **ਤਤਿਯੋ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮੋ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਓਕਾਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਤਤਿਯੋ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਸੇਸਮਗ੍ਗਾ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਹਿਤੇ ਅਨ੍ਤੋਗਧਾ ਏਵਾਤਿ ਵਿਸੁਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਇਮੇ ਪਨ ਤਯੋ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮਾ ਅਟ੍ਠਤਿਂਸਾਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬਾ। ਕਥਂ? ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਉਪਚਾਰਵਸੇਨ ਚ ਅਪ੍ਪਨਾਵਸੇਨ ਚ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਵੀਸਤਿਯਾ ਠਾਨੇਸੁ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ''ਪਠਮੋ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮੋ''ਤਿ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਰਸਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਨਿ, ਪਨ੍ਨਰਸਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਞ੍ਚ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਦੁਤਿਯੋ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮੋ''ਤਿ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ। ਦਸ ਉਪਚਾਰਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਪਨ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਦਟ੍ਠਾਨਭੂਤਾਨਿ ਤਤਿਯਂ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮਂ ਭਜਨ੍ਤਿ। ਅਪਿਚ ਤੀਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾ ਪਠਮਂ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮਂ ਭਜਤਿ, ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾ ਦੁਤਿਯਂ, ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਸਿਕ੍ਖਾ ਤਤਿਯਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਸਿਕ੍ਖਾਵਸੇਨਪਿ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੇਪਿ ਚੂਲ਼ਸੀਲਤੋ ਯਾਵ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾ ਪਠਮੋ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮੋ , ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਤੋ ਯਾਵ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਾ ਦੁਤਿਯੋ , ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਤੋ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਤਤਿਯੋ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮੋਤਿ ਏਵਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਵਸੇਨਪਿ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ। ਤੀਸੁ ਪਨ ਪਿਟਕੇਸੁ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਪਠਮਂ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮਂ ਭਜਤਿ, ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕਂ ਦੁਤਿਯਂ, ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਂ ਤਤਿਯਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਿਟਕਵਸੇਨਪਿ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ।

ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਿਰ ਮਹਾਥੇਰਾ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਇਮਮੇਵ ਸੁਤ੍ਤਂ ਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ਤੇਪਿਟਕੇਨ ਹਿ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਂ। ਤੇਪਿਟਕਂ ਭਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਮੇਵ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਸੁਕਥਿਤਂ ਹੋਤੀਤਿ।

ਚਤੁਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੯. **ਕੁਸਲਸ੍ਸਾਧਿਗਮਾਯਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਕੁਸਲਸ੍ਸ ਚੇਵ ਫਲਕੁਸਲਸ੍ਸ ਚ ਅਧਿਗਮਤ੍ਥਾਯ। ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਹੇਤਂ ਅਨਵਜ੍ਜਟ੍ਠੇਨ ਖੇਮਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਕੁਸਲਮੇਵ। **ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿਯਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਕਾਯੇ ਸਮਾਹਿਤੋ ਏਕਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਰਕਾਯੇ**

ਞਾਣਦਸ੍ਸਨੰ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਯਤੋ ਪਰਸ੍ਸ ਕਾਯਾਭਿਮੁਖੰ ਞਾਣੰ ਪੇਸੇਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥੇਵ ਚ **ਸਤਿਮਾ**ਤਿ ਪਦੇਨ ਕਾਯਾਦਿਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਸਤਿ, **ਲੋਕੋ**ਤਿ ਪਦੇਨ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਯਾਦਯੋਵ ਲੋਕੋ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚੇਤੇ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਾ ਕਥਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਸਤ੍ਤਸਮਾਧਿਪਰਿਕ੍ਖਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੦. ਸਮਾਧਿਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਯੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ। ''ਰਥੋ ਸੀਲਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਝਾਨਕ੍ਖੋ ਚਕ੍ਕਵੀਰਿਯੋ''ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੫.੪) ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਅਲਙ੍ਕਾਰੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਨਾਮ। ''ਸਤ੍ਤਹਿ ਨਗਰਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਹਿ ਸੁਪਰਿਕ੍ਖਤੰ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੭.੬੭) ਏਤ੍ਥ ਪਰਿਵਾਰੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਨਾਮ। ''ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਜੀਵਿਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੮੨) ਏਤ੍ਥ ਸਮ੍ਭਾਰੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਨਾਮ। ਇਧ ਪਨ ਪਰਿਵਾਰਪਰਿਕ੍ਖਾਰਵਸੇਨ ''ਸਤ੍ਤ ਸਮਾਧਿਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਪਰਿਕ੍ਖਤਾ**ਤਿ ਪਰਿਵਾਰਿਤਾ। **ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸੋ ਅਰਿਯੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧੀ**ਤਿ ਅਯੰ ਸਤ੍ਤਹਿ ਰਤਨੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਵਿਯ ਸਤ੍ਤਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ''ਅਰਿਯੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਸਉਪਨਿਸੋ ਇਤਿਪੀ**ਤਿ ਸਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਇਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਯੇਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਯੰ ਠਿਤਸ੍ਸ। **ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਪਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ। ਅਯੰ ਪਨਤ੍ਥੋ ਮਗ੍ਗਵਸੇਨਾਪਿ ਫਲਵਸੇਨਾਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਥੰ? ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਯੰ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਪਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਮਗ੍ਗਞਾਣੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਪਹੋਤਿ। ਤਥਾ ਫਲਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਯੰ ਠਿਤਸ੍ਸ ਫਲਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਪਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਫਲਸਮ੍ਮਾਞਾਣੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਪਹੋਤੀਤਿ।

ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋਤਿਆਦੀਨਿ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** ਵਣ੍ਣਿਤਾਨਿ। **ਅਪਾਰੁਤਾ**ਤਿ ਵਿਵਟਾ। **ਅਮਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ। **ਦ੍ਵਾਰਾ**ਤਿ ਪਵੇਸਨਮਗ੍ਗਾ। **ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਾਦੇਨਾ**ਤਿ ਅਚਲਪ੍ਪਸਾਦੇਨ। **ਧਮ੍ਮਵਿਨੀਤਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾਨਿਯਜਾਨੇਨ ਨਿਯਜਾਤਾ।

ਅਤ੍ਥਾਯੰ ਇਤਰਾ ਪਜਾਤਿ ਅਨਾਗਾਮਿਨੋ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ, ਅਨਾਗਾਮਿਨੋ ਚ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਪੁਞ੍ਞਭਾਗਾ**ਤਿ ਪੁਞ੍ਞਕੋਟ੍ਠਾਸੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। **ਓਤ੍ਤਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਨੋ। ਤੇਨ ਕਦਾਚਿ ਨਾਮ ਮੁਸਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਮੁਸਾਵਾਦਭਯੇਨ ਸਙ੍ਖਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਨ ਪਨ ਮਮ ਸਙ੍ਖਾਤੁੰ ਬਲੰ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ।

੨੯੧. ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਤਿ ਭਵਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕੇਵਲੰ ਵੇਸ੍ਸਵਣੰ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਪਨਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪੋ ਸਤ੍ਥਾ ਨਾਹੋਸੀਤਿ ਵਾ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਵਾ ਲਦ੍ਧਿ ਅਤ੍ਥਿ। ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਅਭਿਸਮਯੇ ਵਿਸੇਸੋ ਨਤ੍ਥਿ।

੨੯੨. ਸਯੰਪਰਿਸਾਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਸਾਯੰ। **ਤਯਿਦੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਤੰ ਇਦੰ ਸਕਲੰ ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ। ਸੇਸੰ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਪਦਾਨਿ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕਤ੍ਥੇਰੇਹਿ ਠਪਿਤਾਨੀਤਿ।

ਇਤਿ ਸੁਮਙ੍ਗਲਵਿਲਾਸਿਨਿਯਾ ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯੰ

ਜਨਵਸਭਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੩. ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਮਨੁਤ੍ਤਾਨਪਦਵਣ੍ਣਨਾ – **ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਚੂਲੋ ਪਞ੍ਚਕੁਣ੍ਡਲਿਕੋ। ਸੋ ਕਿਰ ਮਨੁਸ੍ਸਪਥੇ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਕਰਣਕਾਲੇ ਦਹਰੋ ਪਞ੍ਚਚੂਲਕਦਾਰਕਕਾਲੇ ਵਚ੍ਛਪਾਲਕਜੇਟ੍ਠਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਦਾਰਕੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬਹਿਗਾਮੇ ਚਤੁਮਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਸਾਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਖਣਨ੍ਤੋ ਸੇਤੁਂ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤੋ ਵਿਸਮਂ ਮਗ੍ਗਂ ਸਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਯਾਨਾਨਂ ਅਕ੍ਖਪਟਿਘਾਤਨਰੁਕ੍ਖੇ ਹਰਨ੍ਤੋਤਿ ਏਵਰੂਪਾਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਦਹਰੋਵ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਸੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਇਟ੍ਠੋ ਕਨ੍ਤੋ ਮਨਾਪੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਦੇਵਲੋਕੇ ਨਵੁਤਿਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਪ੍ਪਮਾਣਂ ਆਯੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਤਿਗਾਵੁਤਪ੍ਪਮਾਣੋ ਸੁਵਣ੍ਣਕ੍ਖਨ੍ਧਸਦਿਸੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਸਕਟਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਂ ਆਭਰਣਂ ਪਸਾਧੇਤ੍ਵਾ ਨਵਕੁਮ੍ਭਮਤ੍ਤੇ ਗਨ੍ਧੇ ਵਿਲਿਮ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਰਤ੍ਤਵਤ੍ਥਧਰੋ ਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਕਣ੍ਣਿਕਂ ਪਿਲਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕੁਣ੍ਡਲਕੇਹਿ ਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਵਤ੍ਤਮਾਨੇਹਿ ਪਞ੍ਚਚੂਲਕਦਾਰਕਪਰਿਹਾਰੇਨੇਵ ਵਿਚਰਤਿ। ਤੇਨੇਤਂ ''ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ'' ਤ੍ਵੇਵ ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤਿ।

ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਯ ਖੀਣਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ, ਏਕਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਅਤੀਤਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਵਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਅਤਿਇਟ੍ਠਕਨ੍ਤਮਨਾਪਵਣ੍ਣੋ। ਪਕਤਿਯਾਪਿ ਹੇਸ ਕਨ੍ਤਵਣ੍ਣੋ, ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਵਣ੍ਣੋ ਅਹੋਸਿ। **ਕੇਵਲਕਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਵਸੇਸਂ ਸਮਨ੍ਤਤੋ। ਅਨਵਸੇਸਤ੍ਥੋ ਏਤ੍ਥ ਕੇਵਲਸਦ੍ਦੋ। ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਯ। ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਅਤ੍ਥੋ ਕਪ੍ਪਸਦ੍ਦੋ, ਕੇਵਲਕਪ੍ਪਂ ਜੇਤਵਨਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ। **ਓਭਾਸੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਆਭਾਯ ਫਰਿਤ੍ਵਾ, ਚਨ੍ਦਿਮਾ ਵਿਯ ਸੂਰਿਯੋ ਵਿਯ ਚ ਏਕੋਭਾਸਂ ਏਕਪਜ੍ਜੋਤਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਵਸਭਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੪. ਸੁਧਮ੍ਮਾਯਂ ਸਭਾਯਨ੍ਤਿ ਸੁਧਮ੍ਮਾਯ ਨਾਮ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਰਤਨਮਤ੍ਤਕਣ੍ਣਿਕਰੁਕ੍ਖਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸਭਾਯਂ । ਤਸ੍ਸਾ ਕਿਰ ਫਲਿਕਮਯਾ ਭੂਮਿ, ਮਣਿਮਯਾ ਆਣਿਯੋ , ਸੁਵਣ੍ਣਮਯਾ ਥਮ੍ਭਾ, ਰਜਤਮਯਾ ਥਮ੍ਭਘਟਿਕਾ ਚ ਸਙ੍ਘਾਤਾ ਚ, ਪਵਾਲਮਯਾਨਿ ਵਾਲਰੂਪਾਨਿ, ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯਾ ਗੋਪਾਨਸਿਯੋ ਚ ਪਕ੍ਖਪਾਸਕਾ ਚ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿ ਚ, ਇਨ੍ਦਨੀਲਇਟ੍ਠਕਾਹਿ ਛਦਨਂ, ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਂ ਛਦਨਪੀਠਂ, ਰਜਤਮਯਾ ਥੂਪਿਕਾ, ਆਯਾਮਤੋ ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਚ ਤੀਣਿ ਯੋਜਨਸਤਾਨਿ, ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਤੋ ਨਵਯੋਜਨਸਤਾਨਿ, ਉਬ੍ਬੇਧਤੋ ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਸਤਾਨਿ, ਏਵਰੂਪਾਯਂ ਸੁਧਮ੍ਮਾਯਂ ਸਭਾਯਂ।

ਧਤਰਟ੍ਠੋਤਿਆਦੀਸੁ **ਧਤਰਟ੍ਠੋ** ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਰਾਜਾ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਤਾਨਂ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨ ਪਰਿਵੁਤੋ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਸੁਵਣ੍ਣਮਯਾਨਿ ਫਲਕਾਨਿ ਚ ਸੁਵਣ੍ਣਸਤ੍ਤਿਯੋ ਚ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਪਚ੍ਛਿਮਾਭਿਮੁਖੋ ਦ੍ਵੀਸੁ ਦੇਵਲੋਕੇਸੁ ਦੇਵਤਾ ਪੁਰਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ।

ਵਿਰੂਲ੍ਹਕੋ ਕੁਮ੍ਭਣ੍ਡਰਾਜਾ ਕੁਮ੍ਭਣ੍ਡਦੇਵਤਾਨਂ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨ ਪਰਿਵੁਤੋ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਰਜਤਮਯਾਨਿ ਫਲਕਾਨਿ ਚ ਸੁਵਣ੍ਣਸਤ੍ਤਿਯੋ ਚ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਦਿਸਾਯ ਉਤ੍ਤਰਾਭਿਮੁਖੋ ਦ੍ਵੀਸੁ ਦੇਵਲੋਕੇਸੁ ਦੇਵਤਾ ਪੁਰਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ।

ਵਿਰੂਪਕ੍ਖੋ ਨਾਗਰਾਜਾ ਨਾਗਾਨਂ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨ ਪਰਿਵੁਤੋ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਮਣਿਮਯਾਨਿ ਮਹਾਫਲਕਾਨਿ ਚ ਸੁਵਣ੍ਣਸਤ੍ਤਿਯੋ ਚ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਭਿਮੁਖੋ ਦ੍ਵੀਸੁ ਦੇਵਲੋਕੇਸੁ ਦੇਵਤਾ ਪੁਰਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ।

ਵੇਸ੍ਸਵਣੋ ਯਕ੍ਖਰਾਜਾ ਯਕ੍ਖਾਨਂ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨ ਪਰਿਵੁਤੋ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਪਵਾਲਮਯਾਨਿ ਮਹਾਫਲਕਾਨਿ ਚ ਸੁਵਣ੍ਣਸਤ੍ਤਿਯੋ ਚ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਦਿਸਾਯ ਦਕ੍ਖਿਣਾਭਿਮੁਖੋ ਦ੍ਵੀਸੁ ਦੇਵਲੋਕੇਸੁ ਦੇਵਤਾ ਪੁਰਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਥ ਪਚ੍ਛਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਆਸਨੰ ਹੋਤੀਤਿ ਤੇਸੰ ਪਚ੍ਛਤੋ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਨਿਸੀਦਿਤੁੰ ਓਕਾਸੋ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਤਤੋ ਪਰੰ ਪਵਿਸਿਤੁੰ ਵਾ ਪਸ੍ਸਿਤੁੰ ਵਾ ਨ ਲਭਾਮ। ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਕਾਰਣੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤੰ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਮੇਵ। ਤੇਸੁ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਸਙ੍ਗਹੋ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤੋ। ਯਥਾ ਪਨ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ, ਏਵੰ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯਪਿ ਪੁਣ੍ਣਮਦਿਵਸੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਕਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਵਾਰੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਮਨ੍ਤੇਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਪਿਯਙ੍ਗੁਦੀਪਮਹਾਵਿਹਾਰਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਪਵਾਰੇਤਿ। ਸੇਸਾ ਦੇਵਤਾ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਾਦੀਨਿ ਦਿਬ੍ਬਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਚੇਵ ਦਿਬ੍ਬਚਨ੍ਦਨਚੁਣ੍ਣਾਨਿ ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਨਾਪਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਵਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਪਵਾਰਣਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ ।

ਦੇਵਲੋਕੇ ਪਨ **ਆਸਾਵਤੀ** ਨਾਮ ਲਤਾ ਅਤ੍ਥਿ। ਸਾ ਪੁਪ੍ਫਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਦੇਵਾ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸੰ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕੇ ਪੁਪ੍ਫਮਾਨੇ ਏਕਵਸ੍ਸੰ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸਾਦਿਭਾਵਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯਥਾਹ –

> ''ਯਸ੍ਮਿੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਯੇ ਦੇਵਾਨੰ ਤਾਵਤਿੰਸਾਨੰ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕੋ ਕੋਵਿਲਾਰੋ ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸੋ ਹੋਤਿ, ਅਤ੍ਤਮਨਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿੰਸਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਹੋਨ੍ਤਿ – 'ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸੋ ਖੋ ਦਾਨਿ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕੋ ਕੋਵਿਲਾਰੋ, ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਪਨ੍ਨਪਲਾਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ। ਯਸ੍ਮਿੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਯੇ ਦੇਵਾਨੰ ਤਾਵਤਿੰਸਾਨੰ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕੋ ਕੋਵਿਲਾਰੋ ਪਨ੍ਨਪਲਾਸੋ ਹੋਤਿ, ਖਾਰਕਜਾਤੋ ਹੋਤਿ, ਜਾਲਕਜਾਤੋ ਹੋਤਿ, ਕੁਟੁਮਲਕਜਾਤੋ ਹੋਤਿ, ਕੋਰਕਜਾਤੋ ਹੋਤਿ। ਅਤ੍ਤਮਨਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿੰਸਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਹੋਨ੍ਤਿ – 'ਕੋਰਕਜਾਤੋ ਦਾਨਿ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕੋ ਕੋਵਿਲਾਰੋ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਸਬ੍ਬਪਾਲਿਫੁਲ੍ਲੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੭.੬੯)।
>
> ਸਬ੍ਬਪਾਲਿਫੁਲ੍ਲਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਕੋਵਿਲਾਰਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਾ ਪਞ੍ਞਾਸ ਯੋਜਨਾਨਿ ਆਭਾਯ ਫੁਟੰ ਹੋਤਿ, ਅਨੁਵਾਤੰ ਯੋਜਨਸਤੰ ਗਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਯਮਾਨੁਭਾਵੋ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਕੋਵਿਲਾਰਸ੍ਸਾ''ਤਿ।

ਪੁਪ੍ਫਿਤੇ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕੇ ਆਰੋਹਣਕਿਚ੍ਚੰ ਵਾ ਅਙ੍ਕੁਸਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਮਨਕਿਚ੍ਚੰ ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਾਹਰਣਤ੍ਥੰ ਚਙ੍ਕੋਟਕਕਿਚ੍ਚੰ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਨ੍ਤਨਕਵਾਤੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਣ੍ਟਤੋ ਕਨ੍ਤਤਿ, ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਕਵਾਤੋ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤਿ, ਪਵੇਸਨਕਵਾਤੋ ਸੁਧਮ੍ਮੰ ਦੇਵਸਭੰ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਕਵਾਤੋ ਪੁਰਾਣਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਨੀਹਰਤਿ, ਸਨ੍ਥਰਣਕਵਾਤੋ ਪਤ੍ਤਕਣ੍ਣਿਕਕੇਸਰਾਨਿ ਨਚ੍ਚਨ੍ਤੋ ਸਨ੍ਥਰਤਿ, ਮਜ੍ਝਟ੍ਠਾਨੇ ਧਮ੍ਮਾਸਨੰ ਹੋਤਿ। ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣੋ ਰਤਨਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ ਉਪਰਿ ਤਿਯੋਜਨੇਨ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤੇਨ ਧਾਰਯਮਾਨੇਨ, ਤਦਨਨ੍ਤਰੰ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਰਞ੍ਞੋ ਆਸਨੰ ਅਤ੍ਥਰਿਯਤਿ। ਤਤੋ ਤੇਤ੍ਤਿੰਸਾਯ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾਨੰ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਾਸੰ ਮਹੇਸਕ੍ਖਦੇਵਤਾਨੰ। ਅਞ੍ਞਤਰਦੇਵਤਾਨੰ ਪਨ ਪੁਪ੍ਫਕਣ੍ਣਿਕਾਵ ਆਸਨੰ ਹੋਤਿ।

ਦੇਵਾ ਦੇਵਸਭੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਰੇਣੁਵਟ੍ਟਿ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਕਣ੍ਣਿਕੰ ਆਹਚ੍ਚ ਨਿਪਤਮਾਨਾ ਦੇਵਤਾਨੰ ਤਿਗਾਵੁਤਪ੍ਪਮਾਣੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵੰ ਲਾਖਾਰਸਪਰਿਕਮ੍ਮਸਜ੍ਜਿਤੰ ਵਿਯ ਕਰੋਤਿ। ਤੇਸੰ ਸਾ ਕੀਲ਼ਾ ਚਤੂਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵੰ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਕੀਲ਼ਾਨੁਭਵਨਤ੍ਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ।

ਮਾਸਸ੍ਸ ਪਨ ਅਟ੍ਠਦਿਵਸੇ ਦੇਵਲੋਕੇ ਮਹਾਧਮ੍ਮਸਵਨੰ ਘੁਸਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਧਮ੍ਮਾਯੰ ਦੇਵਸਭਾਯੰ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਵਾ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ, ਸਕ੍ਕੋ ਵਾ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ, ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਭਿਕ੍ਖੁ ਵਾ, ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਕਥੇਤਿ। ਅਟ੍ਠਮਿਯੰ ਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਮਹਾਰਾਜਾਨੰ ਅਮਚ੍ਚਾ, ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਯੰ ਪੁਤ੍ਤਾ, ਪਨ੍ਨਰਸੇ ਸਯੰ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟ੍ਟਞ੍ਚ ਜਾਤਿਹਿਙ੍ਗੁਲਕਞ੍ਚ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਗਾਮਨਿਗਮਰਾਜਧਾਨਿਯੋ ਅਨੁਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਤੇ – ''ਅਸੁਕਾ ਨਾਮ ਇਤ੍ਥੀ ਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਵਾ ਬੁਦ੍ਧੰ ਸਰਣੰ ਗਤੋ, ਧਮ੍ਮੰ ਸਰਣੰ ਗਤੋ। ਸਙ੍ਘੰ ਸਰਣੰ ਗਤੋ। ਪਞ੍ਚਸੀਲਾਨਿ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਮਾਸਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠ ਉਪੋਸਥੇ ਕਰੋਤਿ। ਮਾਤੁਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਪੂਰੇਤਿ। ਪਿਤੁਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਪੂਰੇਤਿ। ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਉਪ੍ਪਲਹਤ੍ਥਕਸਤੇਨ ਪੁਪ੍ਫਕੁਮ੍ਭੇਨ ਪੂਜਾ ਕਤਾ। ਦੀਪਸਹਸ੍ਸੰ ਆਰੋਪਿਤੰ। ਅਕਾਲਧਮ੍ਮਸਵਨੰ ਕਾਰਿਤੰ। ਛਤ੍ਤਵੇਦਿਕਾ ਪੁਟਵੇਦਿਕਾ ਕੁਚ੍ਛਿਵੇਦਿਕਾ ਸੀਹਾਸਨੰ ਸੀਹਸੋਪਾਨੰ ਕਾਰਿਤੰ। ਤੀਣਿ ਸੁਚਰਿਤਾਨਿ ਪੂਰੇਤਿ। ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥੇ ਸਮਾਦਾਯ

ਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟ੍ਟੇ ਜਾਤਿਹਿਙ੍ਗੁਲਕੇਨ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਿਖਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਮਾਤਲਿਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਦੇਤਿ। ਮਾਤਲਿ ਸਙ੍ਗਾਹਕੋ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਰਞ੍ਞੋ ਦੇਤਿ।

ਯਦਾ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਕਾਰਕਾ ਬਹੂ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪੋਤ੍ਥਕੋ ਖੁਦ੍ਦਕੋ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਦੇਵਾ – ''ਪਮਤ੍ਤੋ, ਵਤ ਭੋ ਮਹਾਜਨੋ ਵਿਹਰਤਿ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਪਾਯਾ ਪਰਿਪੂਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਛ ਦੇਵਲੋਕਾ ਤੁਚ੍ਛਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਨਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਪੋਤ੍ਥਕੋ ਮਹਾ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਦੇਵਾ – ''ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ, ਵਤ ਭੋ, ਮਹਾਜਨੋ ਵਿਹਰਤਿ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਪਾਯਾ ਸੁਞ੍ਞਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ , ਛ ਦੇਵਲੋਕਾ ਪਰਿਪੂਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤੇ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞੇ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਕੀਲ਼ਿਤੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਪੋਤ੍ਥਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਵਾਚੇਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਕਤਿਨਿਯਾਮੇਨ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੋ ਦ੍ਵਾਦਸ ਯੋਜਨਾਨਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਉਚ੍ਚੇਨ ਸਰੇਨ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਸਕਲਂ ਦਸਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਨਗਰਂ ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਪਵਾਰਣਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਤਥਾਗਤਂ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਾਤਿ ਨਵਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਤਥਾਗਤਂ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨਾ । **ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਸੁਧਮ੍ਮਤ**ਨ੍ਤਿ ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤਤਾਦਿਭੇਦਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸੁਧਮ੍ਮਤਂ ਉਜੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਤਾਦਿਭੇਦਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚ ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਟ੍ਠਯਥਾਭੁਚ੍ਚਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੬. **ਯਥਾਭੁਚ੍ਚੇ**ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੇ ਯਥਾਸਭਾਵੇ। **ਵਣ੍ਣੇ**ਤਿ ਗੁਣੇ। **ਪਯਿਰੁਦਾਹਾਸੀ**ਤਿ ਕਥੇਸਿ। **ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਕਥਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ? ਦੀਪਙ੍ਕਰਪਾਦਮੂਲੇ ਅਟ੍ਠ ਧਮ੍ਮੇ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਥਾਯ ਅਭਿਨੀਹਰਮਾਨੋਪਿ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਦਾਨਪਾਰਮੀ, ਸੀਲਪਾਰਮੀ, ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਪਾਰਮੀ, ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਮੀ, ਵੀਰਿਯਪਾਰਮੀ, ਖਨ੍ਤਿਪਾਰਮੀ, ਸਚ੍ਚਪਾਰਮੀ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਪਾਰਮੀ, ਮੇਤ੍ਤਾਪਾਰਮੀ, ਉਪੇਕ੍ਖਾਪਾਰਮੀਤਿ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਇਮਾ ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋਪਿ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ।

ਖਨ੍ਤਿਵਾਦਿਤਾਪਸਕਾਲੇ, ਚੂਲਧਮ੍ਮਪਾਲਕੁਮਾਰਕਾਲੇ, ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਨਾਗਰਾਜਕਾਲੇ, ਭੂਰਿਦਤ੍ਤਚਮ੍ਪੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਪਾਲਨਾਗਰਾਜਕਾਲੇ, ਮਹਾਕਪਿਕਾਲੇ ਚ ਤਾਦਿਸਾਨਿ ਦੁਕ੍ਕਰਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ। ਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰਤ੍ਤਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਸਤਕਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਪਥਵਿਂ ਕਮ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰਮੀਕੂਟਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਪਿ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ। ਤਤੋ ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਤੁਸਿਤਪੁਰੇ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੋਪਿ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ।

ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲਦੇਵਤਾਹਿ ਯਾਚਿਤੋ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਵਿਲੋਕਨਾਨਿ ਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਾਨਂ ਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤੁਸਿਤਪੁਰਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਪਿ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ।

ਦਸ ਮਾਸੇ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਲੁਮ੍ਬਿਨੀਵਨੇ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋਪਿ, ਏਕੂਨਤਿਂਸਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੋਮਨਦੀਤੀਰੇ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੋਪਿ, ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਪਧਾਨੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਕਿਲਮੇਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤੋਪਿ, ਸਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾਹਂ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਯਾਪੇਨ੍ਤੋਪਿ, ਇਸਿਪਤਨਂ ਆਗਮ੍ਮ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋਪਿ, ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ, ਦੇਵੋਰੋਹਣਂ ਓਰੋਹਨ੍ਤੋਪਿ, ਬੁਦ੍ਧੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੋਪਿ, ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਓਸ੍ਸਜਨ੍ਤੋਪਿ, ਯਮਕਸਾਲਾਨਮਨ੍ਤਰੇ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤੋਪਿ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ। ਯਾਵਸ੍ਸ ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਾਪਿ ਧਾਤੁਯੋ ਧਰਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਸਪਦਾਨਿ ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ।

ਨੇਵ ਅਤੀਤਂਸੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਪਨੇਤਰਹੀਤਿ ਅਤੀਤੇਪਿ ਬੁਦ੍ਧਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਨ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮ, ਅਨਾਗਤੇਪਿ ਨ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮ, ਏਤਰਹਿ ਪਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਅਭਾਵਤੋਯੇਵ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਨ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਮ੍ਪਿ ਹਿ – ''ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਾ ਬੁਦ੍ਧਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦਿਸਾਯੇਵ, ਕਿਂ ਸਕ੍ਕੋ ਕਥੇਤੀ''ਤਿ ਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ – ''ਏਤਰਹਿ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਸਤ੍ਥਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਕਥੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਥਾ ਚ ਏਤ੍ਥ, ਏਵਂ ਇਤੋ ਪਰੇਸੁਪਿ ਪਦੇਸੁ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤਾਦੀਨਿ ਚ ਕੁਸਲਾਦੀਨਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨੇਵ।

ਗਙ੍ਗੋਦਕਂ ਯਮੁਨੋਦਕੇਨਾਤਿ ਗਙ੍ਗਾਯਮੁਨਾਨਂ ਸਮਾਗਮਟ੍ਠਾਨੇ ਉਦਕਂ ਵਣ੍ਣੇਨਪਿ ਗਨ੍ਧੇਨਪਿ ਰਸੇਨਪਿ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ ਸਮੇਤਿ, ਮਜ੍ਝੇ ਭਿਨ੍ਨਸੁਵਣ੍ਣਂ ਵਿਯ ਏਕਸਦਿਸਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਉਦਕੇਨ ਸਂਸਟ੍ਠਕਾਲੇ ਵਿਯ ਵਿਸਦਿਸਂ। ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਪਟਿਪਦਾਪਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਵ। ਨ ਹਿ ਦਹਰਕਾਲੇ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਅਗੋਚਰੇ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਨੀ ਪਨ ਪਟਿਪਦਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਵ ਵਟ੍ਟਤਿ ਆਕਾਸੂਪਮਾ। ਯਥਾ ਹਿ ਆਕਾਸਮ੍ਪਿ ਅਲਗ੍ਗਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਨਂ ਆਕਾਸੇ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਵਿਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਟਿਪਦਾਪਿ ਕੁਲੇ ਵਾ ਗਣੇ ਵਾ ਅਲਗ੍ਗਾ ਅਬਦ੍ਧਾ ਆਕਾਸੂਪਮਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਾ ਪਨੇਸਾ ਤਾਦਿਸਾਵ ਭਗਵਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਕਥਿਤਾ ਦੇਸਿਤਾ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਪਟਿਪਦਾ ਚਾ''ਤਿ।

ਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਨ੍ਤਿ ਪਟਿਪਦਾਯ ਠਿਤਾਨਂ। **ਵੁਸਿਤਵਤ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਥਵਾਸਾਨਂ ਏਤੇਸਂ। **ਲਦ੍ਧਸਹਾਯੋ**ਤਿ ਏਤੇਸਂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸਹ ਅਯਨਤੋ ਸਹਾਯੋ। ''ਅਦੁਤਿਯੋ ਅਸਹਾਯੋ ਅਪ੍ਪਟਿਸਮੋ''ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਅਸਦਿਸਟ੍ਠੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਪਨੁਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਮਜ੍ਝੇਪਿ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਪਨੁਜ੍ਜ, ਅਪਨੁਜ੍ਜੇਵ ਏਕਾਰਾਮਤਂ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੋ ਖੋ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਲਾਭੋਤਿ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਮਹਾਲਾਭੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਕਦਾ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ? ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਇਸਿਪਤਨੇ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਦਮਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਯੋ ਜਟਿਲੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹਂ ਗਤਸ੍ਸ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਦਮਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਭਗਵਾ ਸਕ੍ਕਤੋ ਹੋਤਿ ਗਰੁਕਤੋ ਮਾਨਿਤੋ ਪੂਜਿਤੋ ਅਪਚਿਤੋ ਲਾਭੀ ਚੀਵਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸੇਨਾਸਨਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਨ''ਨ੍ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੭੦)। ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਾਧਿਕੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯੇਸੁ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਪੁਞ੍ਞਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਮਹੋਘੋ ਵਿਯ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਮਾਨੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਿਰ ਸਮਯੇ ਰਾਜਗਹੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਸਾਕੇਤੇ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਪਾਟਿਭਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਤਤ੍ਥੇਕੋ – ''ਅਹਂ ਸਤਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਣ੍ਣਂ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਦ੍ਵਾਰੇ ਬਨ੍ਧਿ। ਅਞ੍ਞੋ – ਅਹਂ ਦ੍ਵੇ ਸਤਾਨਿ। ਅਞ੍ਞੋ – ਅਹਂ ਪਞ੍ਚ ਸਤਾਨਿ। ਅਞ੍ਞੋ – ਅਹਂ ਸਹਸ੍ਸਂ। ਅਞ੍ਞੋ – ਅਹਂ ਦ੍ਵੇ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ। ਅਞ੍ਞੋ – ਅਹਂ ਪਞ੍ਚ। ਦਸ। ਵੀਸਤਿ। ਪਞ੍ਞਾਸਂ; ਅਞ੍ਞੋ – ਅਹਂ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ। ਅਞ੍ਞੋ – ਅਹਂ ਦ੍ਵੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਣ੍ਣਂ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਦ੍ਵਾਰੇ ਬਨ੍ਧਿ। ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਓਕਾਸਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ – ''ਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਕਟਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਯੇਵ। ਯਥਾਹ – ''ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਜਾਨਪਦਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਬਹੁਂ ਲੋਣਮ੍ਪਿ ਤੇਲਮ੍ਪਿ ਤਣ੍ਡੁਲਮ੍ਪਿ ਖਾਦਨੀਯਮ੍ਪਿ ਸਕਟੇਸੁ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ – 'ਯਤ੍ਥ ਪਟਿਪਾਟਿਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮ, ਤਤ੍ਥ ਭਤ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ'' (ਮਹਾਵ॰ ੨੮੨)। ਏਵਂ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਖਨ੍ਧਕੇ ਚ ਵਿਨਯੇ ਚ ਬਹੂਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਅਸਦਿਸਦਾਨੇ ਪਨੇਸ ਲਾਭੋ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਿਰ ਸਮਯੇ ਭਗਵਤਿ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਰਾਜਾ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਨਾਗਰਾ ਅਦਂਸੁ। ਪੁਨ ਤੇਸਂ ਦਾਨਤੋ ਅਤਿਰੇਕਂ ਰਾਜਾ, ਤਸ੍ਸ ਦਾਨਤੋ ਅਤਿਰੇਕਂ ਨਾਗਰਾਤਿ ਏਵਂ ਬਹੂਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਗਤੇਸੁ ਰਾਜਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮੇ ਨਾਗਰਾ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਅਤਿਰੇਕਤਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਪਥਵਿਸ੍ਸਰੋ ਪਨ ਰਾਜਾ

ਨਾਗਰੇਹਿ ਦਾਨੇ ਪਰਾਜਿਤੋਤਿ ਗਰਹਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਲ੍ਲਿਕਾ ਉਪਾਯਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਸੋ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਸਾਲਕਲ੍ਯਾਣਿਪਦਰੇਹਿ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲੇਹਿ ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਆਸਨਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਹਤ੍ਥਿਸਤਾਨਿ ਆਸਨਾਨਂ ਪਚ੍ਛਾਭਾਗੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕੇਨ ਹਤ੍ਥਿਨਾ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਧਾਰਾਪੇਸਿ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਆਸਨਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ ਏਕੇਕਾ ਖਤ੍ਤਿਯਧੀਤਾ ਚਤੁਜ੍ਜਾਤਿਯਗਨ੍ਧਂ ਪਿਸਤਿ। ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਮਜ੍ਝਟ੍ਠਾਨੇ ਗਨ੍ਧਮ੍ਬਣੇ ਪਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਤਂ ਅਪਰਾ ਖਤ੍ਤਿਯਧੀਤਾ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਹਤ੍ਥਕੇਨ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਏਵਂ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਖਤ੍ਤਿਯਧੀਤਰੋ ਪਰਿਵਾਰਾ, ਅਪਰਾ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ ਇਤ੍ਥੀ ਤਾਲਵਣ੍ਟਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬੀਜਤਿ, ਅਞ੍ਞਾ ਧਮਕਰਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਂ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤਿ, ਅਞ੍ਞਾ ਪਤ੍ਤੋ ਉਦਕਂ ਹਰਤਿ। ਭਗਵਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਨਗ੍ਘਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਪਾਦਕਥਲਿਕਾ ਆਧਾਰਕੋ ਅਪਸ੍ਸੇਨਫਲਕਂ ਛਤ੍ਤਪਾਦਮਣੀਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਨਗ੍ਘਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਸਙ੍ਘਨਵਕਸ੍ਸ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਅਗ੍ਘਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਦਾਨੇ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲਤ੍ਥੇਰੋ ਸਙ੍ਘਨਵਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਆਸਨਸਮੀਪੇ ਆਨੀਤੋ ਹਤ੍ਥੀ ਤਂ ਉਪਗਨ੍ਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਤਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਰਾਜਾ – ‘‘ਅਞ੍ਞੋ ਹਤ੍ਥੀ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ? ਦੁਟ੍ਠਹਤ੍ਥੀ ਪਨ ਅਤ੍ਥਿ, ਆਨੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾਤਿ। ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ – ਸਙ੍ਘਨਵਕੋ ਕਤਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ? ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲਤ੍ਥੇਰੋ ਭਗਵਾਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਤਂ ਦੁਟ੍ਠਹਤ੍ਥਿਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤੁ, ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ। ਹਤ੍ਥਿਂ ਮਣ੍ਡਯਿਤ੍ਵਾ ਆਨਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਤੇਜੇਨ ਨਾਸਾਵਾਤਸਞ੍ਚਰਣਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਾਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਏਵਂ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਦਾਨਂ ਦੀਯਿਤ੍ਥ। ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਰਾਜਾ ਦਸਬਲਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਭਗਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ।

ਤਸ੍ਸਞ੍ਚ ਪਰਿਸਤਿ ਕਾਲ਼ੋ ਚ ਜੁਣ੍ਹੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਮਚ੍ਚਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਕਾਲ਼ੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਨਸ੍ਸਤਿ ਰਾਜਕੁਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ, ਕਿਂ ਨਾਮੇਤੇ ਏਤ੍ਤਕਾ ਜਨਾ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੇਵ, ਇਦਂ ਪਨ ਏਕੋ ਰਾਜਪੁਰਿਸੋ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਕਿਂ ਨਾਮ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਅਹੋ ਨਸ੍ਸਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਕ’’ਨ੍ਤਿ। ਜੁਣ੍ਹੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮਹਨ੍ਤਂ ਇਦਂ ਰਾਜਤ੍ਤਨਂ ਨਾਮ, ਕੋ ਅਞ੍ਞੋ ਇਦਂ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ? ਕਿਂ ਰਾਜਾ ਨਾਮ ਸੋ, ਯੋ ਰਾਜਤ੍ਤਨੇ ਠਿਤੋਪਿ ਏਵਰੂਪਂ ਦਾਨਂ ਦਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤੀ’’ਤਿ। ਭਗਵਾ ਪਰਿਸਾਯ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਸਚੇ ਅਜ੍ਜ ਜੁਣ੍ਹਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਮਿ, ਕਾਲ਼ਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਧਾ ਮੁਦ੍ਧਾ ਫਲਿਸ੍ਸਤਿ । ਮਯਾ ਖੋ ਪਨ ਸਤ੍ਤਾਨੁਦ੍ਦਯਤਾਯ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰਿਤਾ। ਜੁਣ੍ਹੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸੇ ਮਯਿ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥਯਨ੍ਤੇ ਮਗ੍ਗਫਲਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਕਾਲ਼ਂ ਓਲੋਕੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਚਤੁਪ੍ਪਦਿਕਮੇਵ ਗਾਥਂ ਅਭਾਸਿ –

‘‘ਨ ਵੇ ਕਦਰਿਯਾ ਦੇਵਲੋਕਂ ਵਜਨ੍ਤਿ,
ਬਾਲਾ ਹਵੇ ਨਪ੍ਪਸਂਸਨ੍ਤਿ ਦਾਨਂ।
ਧੀਰੋ ਚ ਦਾਨਂ ਅਨੁਮੋਦਮਾਨੋ,
ਤੇਨੇਵ ਸੋ ਹੋਤਿ ਸੁਖੀ ਪਰਤ੍ਥਾ’’ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੭੭)।

ਰਾਜਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ – ‘‘ਮਯਾ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਸਤ੍ਥਾ ਚ ਮੇ ਮਨ੍ਦਮੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਸਿ, ਨਾਸਕ੍ਖਿਂ ਮਞ੍ਞੇ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸੋ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਮਯਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਹਨ੍ਤਂ ਦਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਅਨੁਮੋਦਨਾ ਚ ਮੇ ਨ ਮਹਤੀ ਕਤਾ, ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੋਸੋ’’ਤਿ? ਨਤ੍ਥਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਤਵ ਦੋਸੋ, ਪਰਿਸਾ ਪਨ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮਂ ਨ ਦੇਸੇਸਿਨ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਭਗਵਾ ਪਰਿਸਾ ਨ ਸੁਦ੍ਧਾਤਿ? ਸਤ੍ਥਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਮਚ੍ਚਾਨਂ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਕਾਲ਼ਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਏਵਂ, ਤਾਤ, ਕਾਲ਼ਾ’’ਤਿ? ‘‘ਏਵਂ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ‘‘ਮਯਿ ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਂ ਦਦਮਾਨੇ ਤਵ ਕਤਰਂ ਠਾਨਂ ਰੁਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਤਂ ਸਕ੍ਕੋਮਿ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ, ਪਬ੍ਬਾਜੇਥ ਨਂ ਮਮ ਰਟ੍ਠਤੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਤੋ ਜੁਣ੍ਹਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਏਵਂ ਕਿਰ, ਤਾਤ, ਚਿਨ੍ਤੇਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤਵ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਰੂਪਮੇਵ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਮਣ੍ਡਪੇ ਏਵਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਸੁਯੇਵ ਆਸਨੇਸੁ ਪਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਾਯੇਵ ਖਤ੍ਤਿਯਧੀਤਰੋ ਪਰਿਵਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗੇਹਤੋ ਧਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨਸਦਿਸਮੇਵ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਦਾਨਂ ਦੇਹੀਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਦਾਸਿ। ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ – ‘‘ਧਮ੍ਮਂ ਭਗਵਾ ਦੇਸੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ।

ਸਤ੍ਥਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਦਾਨਾਨਂ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਮਹਾਨਦਿਯੋ ਏਕੋਘਪੁਣ੍ਣਾ ਕੁਰੁਮਾਨੋ ਵਿਯ ਮਹਾਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਜੁਣ੍ਹੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਅਹੋਸਿ। ਰਾਜਾ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਬਾਹਿਰਵਤ੍ਥਂ ਨਾਮ ਅਦਾਸਿ। ਏਵਂ ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੋ ਖੋ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਲਾਭੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੋ ਸਿਲੋਕੋਤਿ ਵਣ੍ਣਗੁਣਕਿਤ੍ਤਨਂ। ਸੋਪਿ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੋ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਿ ਭਗਵਤੋ ਖਤ੍ਤਿਯਾਪਿ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਪਿ ਗਹਪਤਯੋਪਿ ਨਾਗਾ ਸੁਪਣ੍ਣਾ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਾ ਦੇਵਤਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋਪਿ ਕਿਤ੍ਤਿਂ ਵਤ੍ਵਾ – ‘‘ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ। ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾਪਿ ਵਰਰੋਜਸ੍ਸ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਹੀਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸੁਂ। ਸੋ ਸਹਸ੍ਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਂ ਪਾਦਤਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਕੇਸਨ੍ਤਾ ਅਪਲੋਕਯਮਾਨੋ ਲਿਕ੍ਖਾਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵਜ੍ਜਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ – ‘‘ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇ ਅਸੀਤਿਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਵਿਭੂਸਿਤੇ ਬ੍ਯਾਮਪ੍ਪਭਾਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਸੁਫੁਲ੍ਲਿਤਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਤਾਰਾਗਣਸਮੁਜ੍ਜਲਿਤਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖਵਿਚਿਤ੍ਤਕੁਸੁਮਸਸ੍ਸਿਰਿਕਨਨ੍ਦਨਵਨਸਦਿਸੇ ਅਨਵਜ੍ਜਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਅਵਣ੍ਣਂ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਖਮ੍ਪਿ ਵਿਪਰਿਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯ, ਮੁਦ੍ਧਾਪਿ ਸਤ੍ਤਧਾ ਫਲੇਯ੍ਯ, ਅਵਣ੍ਣਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਉਪਾਯੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਵਣ੍ਣਮੇਵ ਵਦਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪਾਦਤਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਕੇਸਨ੍ਤਾ ਅਤਿਰੇਕਪਦਸਹਸ੍ਸੇਨ ਵਣ੍ਣਮੇਵ ਕਥੇਸਿ। ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇ ਪਨੇਸ **ਵਣ੍ਣੋ** ਨਾਮ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਏਵਂ ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੋ ਸਿਲੋਕੋਤਿ।

ਯਾਵ ਮਞ੍ਞੇ ਖਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵੇਸ੍ਸਾ ਸੁਦ੍ਦਾ ਨਾਗਾ ਸੁਪਣ੍ਣਾ ਯਕ੍ਖਾ ਅਸੁਰਾ ਦੇਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋਤਿ ਸਬ੍ਬੇਵ ਤੇ ਸਮ੍ਪਿਯਾਯਮਾਨਰੂਪਾ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। **ਵਿਗਤਮਦੋ ਖੋ ਪਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਾ ਮਂ ਜਨਾ ਸਮ੍ਪਿਯਾਯਮਾਨਰੂਪਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤੀਤਿ ਨ ਮਦਪਮਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਵਾਦਿਵਸੇਨ ਆਹਾਰਂ ਆਹਾਰੇਤਿ, ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁ ਵਿਗਤਮਦੋ ਖੋ ਪਨ ਸੋ ਭਗਵਾ ਆਹਾਰਂ ਆਹਾਰੇਤਿ।

ਯਥਾਵਾਦੀਤਿ ਯਂ ਵਾਚਾਯ ਵਦਤਿ, ਤਦਨ੍ਵਯਮੇਵਸ੍ਸ ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ ਹੋਤਿ। ਯਞ੍ਚ ਕਾਯੇਨ ਕਰੋਤਿ, ਤਦਨ੍ਵਯਮੇਵਸ੍ਸ ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ ਹੋਤਿ। ਕਾਯੋ ਵਾ ਵਾਚਂ, ਵਾਚਾ ਵਾ ਕਾਯਂ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਵਾਚਾ ਕਾਯੇਨ, ਕਾਯੋ ਚ ਵਾਚਾਯ ਸਮੇਤਿ। ਯਥਾ ਚ –

‘‘ਵਾਮੇਨ ਸੂਕਰੋ ਹੋਤਿ, ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਅਜਾਮਿਗੋ।
ਸਰੇਨ ਨੇਲਕੋ ਹੋਤਿ, ਵਿਸਾਣੇਨ ਜਰਗ੍ਗਵੋ’’ਤਿ॥ –

ਅਯਂ ਸੂਕਰਯਕ੍ਖੋ ਸੂਕਰੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੂਕਰਸਦਿਸਂ ਵਾਮਪਸ੍ਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਤਿ, ਅਜਾਮਿਗੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਂਸਦਿਸਂ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਤਿ, ਨੇਲਕਵਚ੍ਛਕੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਚ੍ਛਕਰਵਂ ਰਵਨ੍ਤੋ ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਤਿ, ਗੋਣੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਵਿਸਾਣਸਦਿਸਾਨਿ ਵਿਸਾਣਾਨਿ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਦੂਰਤੋਵ – ‘‘ਗੋਣੋ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਉਪਗਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਧਮ੍ਮਿਕਵਾਯਸਜਾਤਕੇ ਸਕੁਣੇਹਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ਵਾਯਸੋ – ‘‘ਅਹਂ ਵਾਤਭਕ੍ਖੋ, ਵਾਤਭਕ੍ਖਤਾਯ ਮੁਖਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਪਾਣਕਾਨਞ੍ਚ ਮਰਣਭਯੇਨ ਏਕੇਨੇਵ ਪਾਦੇਨ ਠਿਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ –

‘‘ਧਮ੍ਮਂ ਚਰਥ ਭਦ੍ਦਂ ਵੋ, ਧਮ੍ਮਂ ਚਰਥ ਞਾਤਯੋ।
ਧਮ੍ਮਚਾਰੀ ਸੁਖਂ ਸੇਤਿ, ਅਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਪਰਮ੍ਹਿ ਚਾ’’ਤਿ॥

ਸਕੁਣੇਸੁ ਵਿਸ੍ਸਾਸਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ, ਤਤੋ –

‘‘ਭਦ੍ਦਕੋ ਵਤਾਯਂ ਪਕ੍ਖੀ, ਦਿਜੋ ਪਰਮਧਮ੍ਮਿਕੋ।
ਏਕਪਾਦੇਨ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੋ, ਧਮ੍ਮੋ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਭਾਸਤੀ’’ਤਿ॥

ਏਵਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸਮਾਗਤੇ ਸਕੁਣੇ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ। ਤੇਨ ਤੇਸਂ ਵਾਚਾ ਕਾਯੇਨ, ਕਾਯੋ ਚ ਵਾਚਾਯ ਨ ਸਮੇਤਿ, ਨ ਏਵਂ ਭਗਵਤੋ। ਭਗਵਤੋ ਪਨ ਵਾਚਾ ਕਾਯੇਨ, ਕਾਯੋ ਚ ਵਾਚਾਯ ਸਮੇਤਿਯੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਤਿਣ੍ਣਾ ਤਰਿਤਾ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਤਿਣ੍ਣਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛੋ।** ''ਕਥਮਿਦਂ ਕਥਮਿਦ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਵਿਗਤਾ ਕਥਂਕਥਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਵਿਗਤਕਥਂਕਥੋ।** ਯਥਾ ਹਿ ਮਹਾਜਨੋ – ''ਅਯਂ ਰੁਕ੍ਖੋ, ਕਿਂ ਰੁਕ੍ਖੋ ਨਾਮ, ਅਯਂ ਗਾਮੋ, ਅਯਂ ਜਨਪਦੋ, ਇਦਂ ਰਟ੍ਠਂ, ਕਿਂ ਰਟ੍ਠਂ ਨਾਮ, ਕਸ੍ਮਾ ਨੁ ਖੋ ਅਯਂ ਰੁਕ੍ਖੋ ਉਜੁਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਅਯਂ ਵਙ੍ਕਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਕਣ੍ਟਕੋ ਕੋਚਿ ਉਜੁਕੋ ਹੋਤਿ, ਕੋਚਿ ਵਙ੍ਕੋ, ਪੁਪ੍ਫਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸੁਗਨ੍ਧਂ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਂ, ਫਲਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮਧੁਰਂ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਮਧੁਰ''ਨ੍ਤਿ ਸਕਙ੍ਖੋਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਏਵਂ ਸਤ੍ਥਾ। ਸਤ੍ਥਾ ਹਿ – ''ਇਮੇਸਂ ਨਾਮ ਧਾਤੂਨਂ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਇਦਂ ਏਵਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਿਗਤਕਥਂਕਥੋਵ । ਯਥਾ ਚ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦਿਲਾਭੀਨਂ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਦੀਸੁ ਕਙ੍ਖਾ ਹੋਤਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਹਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇ ਯਾਥਾਵਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਾਭਾਵਤੋ ਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ਕਙ੍ਖਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿਯੇਵ, ਨ ਏਵਂ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ। ਸੋ ਹਿ ਭਗਵਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵਿਗਤਕਥਂਕਥੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਪਰਿਯੋਸਿਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋਤਿ ਯਥਾ ਕੇਚਿ ਸੀਲਮਤ੍ਤੇਨ, ਕੇਚਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਤ੍ਤੇਨ, ਕੇਚਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇਨ...ਪੇ॰... ਕੇਚਿ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ, ਕੇਚਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਭਾਵਮਤ੍ਤੇਨ...ਪੇ॰... ਕੇਚਿ ਅਰਹਤ੍ਤੇਨ, ਕੇਚਿ ਸਾਵਕਪਾਰਮੀਞਾਣੇਨ, ਕੇਚਿ ਪਚ੍ਚੇਕਬੋਧਿਞਾਣੇਨ ਪਰਿਯੋਸਿਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਮਨੋਰਥਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਵਂ ਮਮ ਸਤ੍ਥਾ। ਮਮ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇਨ ਪਰਿਯੋਸਿਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਆਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨਂ, ਅਧਿਕਾਸਯੇਨ ਉਤ੍ਤਮਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤੇਨ ਆਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੇਨ ਪੋਰਾਣਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਭੂਤੇਨ ਚ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਤਿਣ੍ਣਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛੋ ਵਿਗਤਕਥਂਕਥੋ ਪਰਿਯੋਸਿਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨਨੁਸ੍ਸੁਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਾਮਂ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਿ, ਤਤ੍ਥ ਚ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਬਲੇਸੁ ਚ ਵਸੀਭਾਵ''ਨ੍ਤਿ ਹਿ ਵਚਨਤੋ ਪਰਿਯੋਸਿਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪਤਾਪਿ ਭਗਵਤੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਾਤਿ।

੨੯੭. **ਯਥਰਿਵ ਭਗਵਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਭਗਵਾ, ਏਵਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਤਲੇ ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨਾ ਅਹੋ ਵਤ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਜਿਨਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਾਸਿਸਮਾਨਾ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਥਾਪਰੇ ਤੀਸੁ ਮਣ੍ਡਲੇਸੁ ਏਕਤੋ ਵਿਚਰਣਭਾਵਂ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨਾ **ਤਯੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਅਪਰੇ – ''ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਨਾਮ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਦੁਲ੍ਲਭਾ, ਸਚੇ ਪਨ ਏਕੋ ਨਿਬਦ੍ਧਵਾਸਂ ਵਸਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਯ੍ਯ, ਏਕੋ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤੋ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੋ ਸੋਭੇਯ੍ਯ ਚੇਵ, ਬਹੁਞ੍ਚ ਹਿਤਸੁਖਮਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ **ਅਹੋ ਵਤ, ਮਾਰਿਸਾ**ਤਿ ਆਹਂਸੁ।

੨੯੮. **ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ ਅਨਵਕਾਸੋ ਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਠਾਨਂ ਅਵਕਾਸੋਤਿ ਉਭਯਮੇਤਂ ਕਾਰਣਾਧਿਵਚਨਮੇਵ। ਕਾਰਣਞ੍ਹਿ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਦਾਯਤ੍ਤਵੁਤ੍ਤਿਤਾਯ ਫਲਨ੍ਤਿ ਠਾਨਂ। ਓਕਾਸੋ ਵਿਯ ਚਸ੍ਸ ਤਂ ਤੇਨ ਵਿਨਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਅਭਾਵਤੋਤਿ ਅਵਕਾਸੋ। **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ''ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਲੋਕਧਾਤੁਯਾ ਦ੍ਵੇ ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਚ –

> ''ਯਾਵਤਾ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ, ਪਰਿਹਰਨ੍ਤਿ ਦਿਸਾ ਭਨ੍ਤਿ ਵਿਰੋਚਨਾ।
> ਤਾਵ ਸਹਸ੍ਸਧਾ ਲੋਕੋ, ਏਤ੍ਥ ਤੇ ਵਤ੍ਤਤੇ ਵਸੋ''ਤਿ॥ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੫੦੩) –

ਗਾਥਾਯ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲਮੇਵ ਏਕਾ ਲੋਕਧਾਤੁ। ''ਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੁ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੨੬) ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਚਕ੍ਕਵਾਲਸਹਸ੍ਸਂ ਏਕਾ ਲੋਕਧਾਤੁ। ''ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੋ ਤਿਸਹਸ੍ਸਿਮਹਾਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਸਰੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਯ੍ਯ,

ਓਭਾਸੇਨ ਚ ਫਰੇਯਜਾ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੮੧) ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਸਹਸ੍ਸਿਮਹਾਸਹਸ੍ਸੀ ਏਕਾ ਲੋਕਧਾਤੁ। ‘‘ਅਯਞ੍ਚ ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੂ’’ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੦੧) ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਦਸਚਕ੍ਕਵਾਲਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਏਕਾ ਲੋਕਧਾਤੁ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਲੋਕਧਾਤੁਯਾ**ਤਿ ਆਹ। ਏਤ੍ਤਕਞ੍ਹਿ **ਜਾਤਿਖੇਤ੍ਤਂ ਨਾਮ।** ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲੇ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸਂ ਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਬੁਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਜਾਤਿਖੇਤ੍ਤਤੋ ਪਨ ਪਰਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। **ਯੇਨਟ੍ਠੇਨਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਪਵਾਰਣਸਙ੍ਖਾਤੇਨ।

ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦੦. **ਵਣ੍ਣੇਨ ਚੇਵ ਯਸਸਾ ਚਾ**ਤਿ ਅਲਙ੍ਕਾਰਪਰਿਵਾਰੇਨ ਚ ਪੁਞ੍ਞਸਿਰਿਯਾ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੦੧. **ਸਾਧੁ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਮ੍ਪਸਾਦਨੇ ਸਾਧੁਸਦ੍ਦੋ। **ਸਙ੍ਖਾਯ ਮੋਦਾਮਾ**ਤਿ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਮੋਦਾਮ।

ਗੋਵਿਨ੍ਦਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦੪. **ਯਾਵ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋਵ ਸੋ ਭਗਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਂ, ਅਥ ਖੋ ਯਾਵ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਅਤਿਚਿਰਰਤ੍ਤਂ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋਵ ਸੋ ਭਗਵਾ। **ਨੇ**ਤਿ ਕਥਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਞ੍ਞਥਾਤਿ। ਅਥ ਸਯਮੇਵੇਤਂ ਪਞ੍ਹਂ ਬ੍ਯਾਕਾਤੁਕਾਮੋ – ‘‘ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਮੇਤਂ, ਮਾਰਿਸਾ, ਯਂ ਇਦਾਨਿ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਤਿਣ੍ਣਂ ਮਾਰਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਅਸਾਧਾਰਣਞਾਣੋ ਸੋ ਭਗਵਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ ਭਵੇਯਜ, ਕਿਮੇਤ੍ਥ ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਅਪਰਿਪਕ੍ਕਾਯ ਪਨ ਬੋਧਿਯਾ ਪਦੇਸਞਾਣੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਸਰਾਗਾਦਿਕਾਲੇਪਿ ਮਹਾਪਞ੍ਞਭਾਵਮੇਵ ਵੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਭਵਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕਾਰਣਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ ਭੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਪੁਰੋਹਿਤੋਤਿ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਅਨੁਸਾਸਨਪੁਰੋਹਿਤੋ। **ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਗੋਵਿਨ੍ਦਿਯਾਭਿਸੇਕੇਨ ਅਭਿਸਿਤ੍ਤੋ , ਪਕਤਿਯਾ ਪਨਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਦੇਵ ਨਾਮਂ, ਅਭਿਸਿਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ‘‘ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ’’ਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਤੋ। **ਜੋਤਿਪਾਲੋ**ਤਿ ਜੋਤਨਤੋ ਚ ਪਾਲਨਤੋ ਚ ਜੋਤਿਪਾਲੋ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਜਾਤਦਿਵਸੇ ਸਬ੍ਬਾਵੁਧਾਨਿ ਉਜ੍ਜੋਤਿਂਸੁ। ਰਾਜਾਪਿ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਙ੍ਗਲਾਵੁਧਂ ਪਜ੍ਜਲਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭੀਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਪਾਤੋਵ ਰਾਜੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੁਖਸੇਯਜਂ ਪੁਚ੍ਛਿ ਰਾਜਾ – ‘‘ਕੁਤੋ ਮੇ ਆਚਰਿਯ, ਸੁਖਸੇਯਜਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਮਾ ਭਾਯਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤੋ ਜਾਤੋ, ਤਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵੇਨ ਸਕਲਨਗਰੇ ਆਵੁਧਾਨਿ ਪਜ੍ਜਲਿਂਸੂਤਿ। ਰਾਜਾ – ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਕੁਮਾਰੋ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੋ ਭਵੇਯਜਾ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸੁਟ੍ਠੁਤਰਂ ਭਾਯਿ। ‘‘ਕਿਂ ਵਿਤਕ੍ਕੇਸਿ ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ ਚ ਪੁਟ੍ਠੋ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ‘‘ਮਾ ਭਾਯਿ ਮਹਾਰਾਜ, ਨੇਸੋ ਕੁਮਾਰੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦੁਬ੍ਭਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਪਨ ਤੇਨ ਸਮੋ ਪਞ੍ਞਾਯ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਕਙ੍ਖਾ ਛਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਅਨੁਸਾਸਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤਿ। ਰਾਜਾ ਤੁਟ੍ਠੋ – ‘‘ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਖੀਰਮੂਲਂ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ‘‘ਕੁਮਾਰਂ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਮਮ ਦਸ੍ਸੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਕੁਮਾਰੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਵੁਡ੍ਢਿਮਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਜੋਤਿਤਤ੍ਤਾ ਪਨਸ੍ਸ ਪਾਲਨਸਮਤ੍ਥਤਾਯ ਚ ਜੋਤਿਪਾਲੋਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਜੋਤਨਤੋ ਚ ਪਾਲਨਤੋ ਚ ਜੋਤਿਪਾਲੋ’’ਤਿ।

ਸਮ੍ਮਾ ਵੋਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਵੋਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ। ਅਯਮੇਵ ਵਾ ਪਾਠੋ। **ਅਲਮਤ੍ਥਦਸਤਰੋ**ਤਿ ਸਮਤ੍ਥੋ ਪਟਿਬਲੋ ਅਤ੍ਥਦਸੋ ਅਲਮਤ੍ਥਦਸੋ, ਤਂ ਅਲਮਤ੍ਥਦਸਂ ਤਿਰੇਤੀਤਿ ਅਲਮਤ੍ਥਦਸਤਰੋ। **ਜੋਤਿਪਾਲਸ੍ਸੇਵ ਮਾਣਵਸ੍ਸ ਅਨੁਸਾਸਨਿਯਾ**ਤਿ ਸੋਪਿ ਜੋਤਿਪਾਲਂਯੇਵ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਾਸਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੩੦੫. **ਭਵਮਤ੍ਥੁ ਭਵਨ੍ਤਂ ਜੋਤਿਪਾਲ**ਨ੍ਤਿ ਭੋਤੋ ਜੋਤਿਪਾਲਸ੍ਸ ਭਵੋ ਵੁਦ੍ਧਿ ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮੋ ਸਬ੍ਬਕਲ੍ਯਾਣਞ੍ਚੇਵ ਮਙ੍ਗਲਞ੍ਚ ਹੋਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥ**ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਅਲਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਧੁਵਧਮ੍ਮੋ ਏਸ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਮਰਣਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਸੋਕਵਿਨੋਦਨਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਕਥਂ ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਮਾ ਨੋ ਭਵਂ ਜੋਤਿਪਾਲੋ ਅਨੁਸਾਸਨਿਯਾ ਪਚ੍ਚਬ੍ਯਾਹਾਸੀ**ਤਿ ਮਾ ਪਟਿਬ੍ਯਾਕਾਸਿ,

''ਅਨੁਸਾਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ – ''ਨਾਹੰ ਅਨੁਸਾਸਾਮੀ''ਤਿ ਨੋ ਮਾ ਅਨੁਸਾਸਨਿਯਾ ਪਚ੍ਚੁਕ੍ਖਾਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਭਿਸਮ੍ਭੋਸੀ**ਤਿ ਸੰਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। **ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਏਵਮਾਹੰਸੂ**ਤਿ ਤੰ ਪਿਤਰਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞਤਰੰ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਅਨੁਸਾਸਨ੍ਤੰ ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮੇ ਅਭਿਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾ **ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਵਤ, ਭੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਵਤ, ਭੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ**ਤਿ ਏਵਮਾਹੰਸੁ। ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ''ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਵਤ, ਭੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਹੋਸਿ ਏਤਸ੍ਸ ਪਿਤਾ; ਅਯੰ ਪਨ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਵਤ, ਭੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ''ਤਿ।

ਰਜ੍ਜਸੰਵਿਭਜਨਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦੬. ਯੇਨ ਤੇ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਯੇ ਤੇ ''ਸਹਾਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯਾ, ਤੇ ਕਿਰ ਰੇਣੁਸ੍ਸ ਏਕਪਿਤਿਕਾ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਰੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ''ਅਯੰ ਅਭਿਸਿਤ੍ਤੋ ਏਤੇਸੰ ਰਜ੍ਜਸੰਵਿਭਾਗੰ ਕਰੇਯ੍ਯ ਵਾ ਨ ਵਾ, ਯਂਨੂਨਾਹੰ ਤੇ ਪਟਿਕਚ੍ਚੇਵ ਰੇਣੁਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਗਣ੍ਹਾਪੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਯੇਨ ਤੇ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਰਾਜਕਤ੍ਤਾਰੋ**ਤਿ ਰਾਜਕਾਰਕਾ ਅਮਚ੍ਚਾ।

੩੦੭. ਮਦਨੀਯਾ ਕਾਮਾਤਿ ਮਦਕਰਾ ਪਮਾਦਕਰਾ ਕਾਮਾ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਏਸ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਆਯਨ੍ਤੁ ਭੋਨ੍ਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੦੮. ਸਰਾਮਹੰ ਭੋਤਿ ਤਦਾ ਕਿਰ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਸਚ੍ਚਵਾਦਿਕਾਲੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਕਦਾ ਮਯਾ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਕੇਨ ਦਿਟ੍ਠੰ, ਕੇਨ ਸੁਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਭੂਤੰ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਸਰਾਮਹੰ ਭੋ''ਤਿ ਆਹ। **ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯੰ ਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇਵਤ੍ਤੰ ਗਤੇ ਰਞ੍ਞੇ ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥ, ਧੁਵਧਮ੍ਮੋ ਏਸ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨੰ, ਏਵਂਭਾਵਿਨੋ ਸਙ੍ਖਾਰਾਤਿ ਏਵਰੂਪੰ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਕਥੰ। **ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਸਕਟਮੁਖਾਨਿ ਪਟ੍ਠਪੇਸੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਛ ਰਜ੍ਜਾਨਿ ਸਕਟਮੁਖਾਨਿ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਰਜ੍ਜੰ ਤਿਯੋਜਨਸਤੰ ਹੋਤਿ, ਰੇਣੁਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਰਜ੍ਜੋਸਰਣਪਦੇਸੋ ਦਸਗਾਵੁਤੰ, ਮਜ੍ਝੇ ਪਨ ਰੇਣੁਸ੍ਸ ਰਜ੍ਜੰ ਵਿਤਾਨਸਦਿਸੰ ਅਹੋਸਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸੀਤਿ? ਕਾਲੇਨ ਕਾਲੰ ਰਾਜਾਨੰ ਪਸ੍ਸਿਤੁੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਰਜ੍ਜੰ ਅਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਜ੍ਜਪਦੇਸੇਨੇਵ ਆਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਚੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਚ। ਪਰਰਜ੍ਜੰ ਓਤਿਣ੍ਣਸ੍ਸ ਹਿ – ''ਭਤ੍ਤੰ ਦੇਥ, ਗੋਣੰ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵਦਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ – ''ਇਮੇ ਰਾਜਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਜਿਤੇਨ ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪੀਲ਼ੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਜਿਤੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਇਮਿਨਾ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਲਦ੍ਧਬ੍ਬਮੇਵਾ''ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪੀਲ਼ੰ ਨ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ''ਸਮ੍ਮੋਦਮਾਨਾ ਰਾਜਾਨੋ ਚਿਰੰ ਰਜ੍ਜਮਨੁਸਾਸਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ।

''ਦਨ੍ਤਪੁਰੰ ਕਲਿਙ੍ਗਾਨੰ, ਅਸ੍ਸਕਾਨਞ੍ਚ ਪੋਤਨੰ।
ਮਾਹਿਸ੍ਸਤਿ ਅਵਨ੍ਤੀਨੰ, ਸੋਵੀਰਾਨਞ੍ਚ ਰੋਰੁਕੰ॥
ਮਿਥਿਲਾ ਚ ਵਿਦੇਹਾਨੰ, ਚਮ੍ਪਾ ਅਙ੍ਗੇਸੁ ਮਾਪਿਤਾ।
ਬਾਰਾਣਸੀ ਚ ਕਾਸੀਨੰ, ਏਤੇ ਗੋਵਿਨ੍ਦਮਾਪਿਤਾ''ਤਿ॥ –

ਏਤਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਨਗਰਾਨਿ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੇਨੇਵ ਤੇਸੰ ਰਾਜੂਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਮਾਪਿਤਾਨਿ।

''ਸਤ੍ਤਭੂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੋ ਚ, ਵੇਸ੍ਸਭੂ ਭਰਤੋ ਸਹ।
ਰੇਣੁ ਦ੍ਵੇ ਚ ਧਤਰਟ੍ਠਾ, ਤਦਾਸੁਂ ਸਤ੍ਤ ਭਾਰਧਾ''ਤਿ॥ –

ਇਮਾਨਿ ਤੇਸੰ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਨਾਮਾਨਿ। ਤੇਸੁ ਹਿ ਏਕੋ ਸਤ੍ਤਭੂ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ, ਏਕੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੋ ਨਾਮ, ਏਕੋ ਵੇਸ੍ਸਭੂ ਨਾਮ, ਏਕੋ ਤੇਨੇਵ ਸਹ ਭਰਤੋ ਨਾਮ, ਏਕੋ ਰੇਣੁ ਨਾਮ, ਦ੍ਵੇ ਪਨ ਧਤਰਟ੍ਠਾਤਿ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਤਲੇ ਭਾਰਧਾ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਅਹੇਸੁਨ੍ਤਿ।

ਪਠਮਭਾਣਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਮਨਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧੧. **ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੂ**ਤਿ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਯਂ ਇਸ੍ਸਰਿਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵੇਨ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵੇਨ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਾ। ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਅਮ੍ਹੇ ਸਤ੍ਤ ਰਾਜਾਨੋ ਸਮਗ੍ਗੇ ਕਤ੍ਵਾ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਤਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ, ਪੁਬ੍ਬੂਪਕਾਰਿਸ੍ਸ ਪਨ ਨ ਸੁਕਰਾ ਪਟਿਕਿਰਿਯਾ ਕਾਤੁਂ। ਅਮ੍ਹੇ ਸਤ੍ਤੁਪਿ ਜਨੇ ਏਸੋਯੇਵ ਅਨੁਸਾਸਤੁ, ਏਤਂਯੇਵ ਸੇਨਾਪਤਿਞ੍ਚ ਪੁਰੋਹਿਤਞ੍ਚ ਕਰੋਮ, ਏਵਂ ਨੋ ਵੁਦ੍ਧਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋਪਿ – ''ਮਯਾ ਏਤੇ ਸਮਗ੍ਗਾ ਕਤਾ, ਸਚੇ ਏਤੇਸਂ ਅਞ੍ਞੋ ਸੇਨਾਪਤਿ ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਚ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੇਨਾਪਤਿਪੁਰੋਹਿਤਾਨਂ ਵਚਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਧਿਵਾਸੇਮਿ ਨੇਸਂ ਸੇਨਾਪਤਿਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਪੁਰੋਹਿਤਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਏਵਂ ਭੋ''ਤਿ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ।

ਸਤ੍ਤ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲੇਤਿ ''ਅਹਂ ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਸਮ੍ਮੁਖੋ ਭਵੇਯ੍ਯਂ ਵਾ ਨ ਵਾ, ਯਤ੍ਥਾਹਂ ਸਮ੍ਮੁਖੋ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਤੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਤ ਅਨੁਪੁਰੋਹਿਤੇ ਠਪੇਸਿ। ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਸਤ੍ਤ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲੇ''ਤਿ। ਦਿਵਸਸ੍ਸ ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਾ ਸਾਯਂ ਪਾਤੋ ਵਾ ਨਹਾਯਨ੍ਤੀਤਿ **ਨਹਾਤਕਾ।** ਵਤਚਰਿਯਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਵਾ ਨਹਾਤਾ, ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨ ਖਾਦਨ੍ਤਿ ਨ ਪਿਵਨ੍ਤੀਤਿ ਨਹਾਤਕਾ।

੩੧੨. **ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਚ੍ਛੀ**ਤਿ ਅਭਿਉਗ੍ਗਚ੍ਛਿ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ''ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾ ਏਵਂ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਂ ਅਨੁਸਾਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਅਯਮੇਵ ਕਥਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤ੍ਥ। **ਨ ਖੋ ਪਨਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਕਿਰ – ''ਅਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਅਭੂਤੋ ਵਣ੍ਣੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਵਣ੍ਣੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਖੋ ਪਨ ਨ ਭਾਰਿਯਾ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਰਕ੍ਖਨਮੇਵ ਭਾਰਿਯਂ, ਅਯਞ੍ਚ ਮੇ ਅਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਣ੍ਣੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਵ, ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਕਤਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਸ੍ਸਨੇ ਉਪਾਯਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ **ਸੁਤਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇਤ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਅਤ੍ਥਂ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੇਸਿ।

੩੧੩. **ਯੇਨ ਰੇਣੁ ਰਾਜਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਮੇ ਅਨ੍ਤਰਾ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ ਵਾ ਸਲ੍ਲਪਿਤੁਕਾਮੋ ਵਾ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਯਤੋ ਛਿਨ੍ਨਪਲਿਬੋਧੋ ਸੁਖਂ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਲਿਬੋਧੁਪਚ੍ਛੇਦਨਤ੍ਥਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ, ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

੩੧੬. **ਸਾਦਿਸਿਯੋ**ਤਿ ਸਮਵਣ੍ਣਾ ਸਮਜਾਤਿਕਾ।

੩੧੭. **ਨਵਂ ਸਨ੍ਧਾਗਾਰਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਚਙ੍ਕਮਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਵਸਨਕ੍ਖਮਂ ਬਹਿ ਨਲ਼ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਵਿਚਿਤ੍ਤਂ ਆਵਸਥਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ। **ਕਰੁਣਂ ਝਾਨਂ ਝਾਯੀ**ਤਿ ਕਰੁਣਾਯ ਤਿਕਚਤੁਕ੍ਕਜ੍ਝਾਨਂ ਝਾਯਿ, ਕਰੁਣਾਮੁਖੇਨ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਵਸੇਸਾਪਿ ਤਯੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਾ ਗਹਿਤਾਵ। **ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਨਾ ਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾ**ਤਿ ਝਾਨਭੂਮਿਯਂ ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਨਭਿਰਤਿਉਕ੍ਕਣ੍ਠਨਾ ਵਾ ਭਯਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਪਨ ਆਗਮਨਪਤ੍ਥਨਾ ਆਗਮਨਤਣ੍ਹਾ ਅਹੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾਸਾਕਚ੍ਛਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧੮. **ਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੁਤ੍ਰਾਸਭਯਮੇਵ। **ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਜਾਨਮਾਨਾ। **ਕਥਂ ਜਾਨੇਮੁ ਤਂ ਮਯ**ਨ੍ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੭੯) ਮਯਂ ਕਿਨ੍ਤਿ ਤਂ ਜਾਨਾਮ, ਅਯਂ ਕਤ੍ਥਵਾਸਿਕੋ, ਕਿਨ੍ਨਾਮੋ, ਕਿਂ ਗੋਤ੍ਤੋਤਿਆਦੀਨਂ ਆਕਾਰਾਨਂ ਕੇਨ ਆਕਾਰੇਨ ਤਂ ਧਾਰਯਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਮਂ ਵੇ ਕੁਮਾਰਂ ਜਾਨਨ੍ਤੀਤਿ ਮਂ ''ਕੁਮਾਰੋ''ਤਿ ''ਦਹਰੋ''ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ**ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਲੋਕੇ। **ਸਨਨ੍ਤਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਰਤਨਂ ਪੋਰਾਣਕਂ । ਅਹਂ ਸੋ ਪੋਰਾਣਕੁਮਾਰੋ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਨਾਮ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਏਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦ ਜਾਨਾਹੀ**ਤਿ ਗੋਵਿਨ੍ਦ ਪਣ੍ਡਿਤ, ਤ੍ਵਂ ਏਵਂ ਜਾਨਾਹਿ, ਏਵਂ ਮਂ ਧਾਰੇਹਿ।

‘‘ਆਸਨਂ ਉਦਕਂ ਪਜ੍ਜਂ, ਮਧੁਸਾਕਞ੍ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ।
ਅਗ੍ਘੇ ਭਵਨ੍ਤੰ ਪੁਚ੍ਛਾਮ, ਅਗ੍ਘਂ ਕੁਰੁਤੁ ਨੋ ਭਵ’’ਨ੍ਤਿ॥ –

ਏਤ੍ਥ **ਅਗ੍ਘਨ੍**ਤਿ ਅਤਿਥਿਨੋ ਉਪਨਾਮੇਤਬ੍ਬਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਇਦਮਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਸੀਦਥ, ਇਦਂ ਉਦਕਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ, ਇਤੋ ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਥ, ਪਾਦੇ ਧੋਵਥ, ਇਦਂ ਪਜ੍ਜਂ ਪਾਦਾਨਂ ਹਿਤਤ੍ਥਾਯ ਅਭਿਸਙ੍ਖਤਂ ਤੇਲਂ, ਇਤੋ ਪਾਦੇ ਮਕ੍ਖੇਥ, ਇਦਂ ਮਧੁਸਾਕਨ੍ਤਿ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਨ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸਦਿਸਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਸੋ ‘‘ਇਦਂ ਸ੍ਵੇ, ਇਦਂ ਤਤਿਯਦਿਵਸੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਧਿਂ ਨਾਮ ਕਰੋਤਿ। ਮਧੁਸਾਕਂ ਪਨ ਅਲੋਣਂ ਅਧੂਪਨਂ ਅਤਕ੍ਕਂ ਉਦਕੇਨ ਸੇਦਿਤਸਾਕਂ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਸ – ‘‘ਇਦਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ‘‘ਅਗ੍ਘੇ ਭਵਨ੍ਤੰ ਪੁਚ੍ਛਾਮਾ’’ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਇਮੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਗ੍ਘਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਤੇ **ਅਗ੍ਘੇ ਭਵਨ੍ਤੰ ਪੁਚ੍ਛਾਮ।** ਏਵਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਞ੍ਚ **ਅਗ੍ਘਂ ਕੁਰੁਤੁ ਨੋ ਭਵਂ,** ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੁ ਨੋ ਭਵਂ ਇਦਮਗ੍ਘਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਕਿਂ ਪਨੇਸ – ‘‘ਇਤੋ ਏਕਮ੍ਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਨ ਭੁਞ੍ਜਤੀ’’ਤਿ ਇਦਂ ਨ ਜਾਨਾਤੀਤਿ। ਨੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਆਗਤੋ ਅਤਿਥਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਵਤ੍ਤਸੀਸੇਨ ਪੁਚ੍ਛਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ – ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਮਮ ਪਰਿਭੋਗਕਰਣਾਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਕੋਹਞ੍ਞੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ ਸਮਨ੍ਨਾਹਰਨ੍ਤੋ ‘‘ਵਤ੍ਤਸੀਸੇ ਠਿਤੋ ਪੁਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਦਾਨਿ ਮੇ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ **ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਮ ਤੇ ਅਗ੍ਘਂ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦ ਭਾਸਸੀ**ਤਿ ਆਹ। ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦ ਭਾਸਸਿ – ‘‘ਇਦਮਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਸੀਦਥਾ’’ਤਿਆਦਿ, ਤਤ੍ਰ ਤੇ ਮਯਂ ਆਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਨਾਮ ਹੋਮ, ਪਾਨੀਯਂ ਪੀਤਾ ਨਾਮ ਹੋਮ, ਪਾਦਾਪਿ ਮੇ ਧੋਤਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਤੇਲੇਨਪਿ ਮਕ੍ਖਿਤਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਉਦਕਸਾਕਮ੍ਪਿ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤੁ, ਤਯਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਅਧਿਵਾਸਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਂ ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਭਾਸਸਿ, ਤਂ ਤਂ ਮਯਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਮ ਤੇ ਅਗ੍ਘਂ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦ ਭਾਸਸੀ’’ਤਿ। ਏਵਂ ਪਨ ਅਗ੍ਘਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਓਕਾਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਹਿਤਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਕਙ੍ਖੀ ਅਕਙ੍ਖਿਂ ਪਰਵੇਦਿਯੇਸੂਤਿ ਅਹਂ ਸਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛੋ ਭਵਨ੍ਤਂ ਪਰੇਨ ਸਯਂ ਅਭਿਸਙ੍ਖਤਤ੍ਤਾ ਪਰਸ੍ਸ ਪਾਕਟੇਸੁ ਪਰਵੇਦਿਯੇਸੁ ਪਞ੍ਹੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਿਚਿਕਿਚ੍ਛਂ।

ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਮਮ, ਇਦਂ ਮਮਾਤਿ ਉਪਕਰਣਤਣ੍ਹਂ ਚਜਿਤ੍ਵਾ। **ਮਨੁਜੇਸੂ**ਤਿ ਸਤ੍ਤੇਸੁ, ਮਨੁਜੇਸੁ ਯੋ ਕੋਚਿ ਮਨੁਜੋ ਮਮਤ੍ਤਂ ਹਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਕੋਦਿਭੂਤੋ**ਤਿ ਏਕੀਭੂਤੋ, ਏਕੋ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੋ ਏਕੋ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋਤਿ। ਵਚਨਤ੍ਥੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਏਕੋ ਉਦੇਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਏਕੋਦਿ, ਤਾਦਿਸੋ ਭੂਤੋਤਿ ਏਕੋਦਿਭੂਤੋ । **ਕਰੁਣੇਧਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਰੁਣਾਝਾਨੇ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ, ਤਂ ਝਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਰਾਮਗਨ੍ਧੋ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਗਨ੍ਧਵਿਰਹਿਤੋ। **ਏਤ੍ਥ ਠਿਤੋ**ਤਿ ਏਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਠਿਤੋ। **ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨੋ**ਤਿ ਏਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨੋ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਉਪਰਿ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੇਨ ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋਯੇਵ।

੩੨੦. ਤਤ੍ਥ **ਏਤੇ ਅਵਿਦ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤੇ ਆਮਗਨ੍ਧੇ ਅਹਂ ਅਵਿਦ੍ਵਾ, ਨ ਜਾਨਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਧ ਬ੍ਰੂਹਿ ਧੀਰਾ**ਤਿ ਤੇ ਮੇ ਤ੍ਵਂ ਇਧ ਧੀਰ ਪਣ੍ਡਿਤ, ਬ੍ਰੂਹਿ, ਵਦ। **ਕੇਨਾਵਟਾ ਵਾਤਿ ਪਜਾ ਕੁਰੁਤ੍ਤੂ**ਤਿ ਕਤਮੇਨ ਕਿਲੇਸਾਵਰਣੇਨ ਆਵਰਿਤਾ ਪਜਾ ਪੂਤਿਕਾ ਵਾਯਤਿ। **ਆਪਾਯਿਕਾ**ਤਿ ਅਪਾਯੂਪਗਾ। **ਨਿਵੁਤਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ**ਤਿ ਨਿਵੁਤੋ ਪਿਹਿਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਨਿਵੁਤਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੋ। ਕਤਮੇਨ ਕਿਲੇਸੇਨ ਪਜਾਯ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੂਪਗੋ ਮਗ੍ਗੋ ਨਿਵੁਤੋ ਪਿਹਿਤੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੋਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ।

ਕੋਧੋ ਮੋਸਵਜ੍ਜਂ ਨਿਕਤਿ ਚ ਦੁਬ੍ਭੋਤਿ ਕੁਜ੍ਝਨਲਕ੍ਖਣੋ ਕੋਧੋ ਚ, ਪਰਵਿਸਂਵਾਦਨਲਕ੍ਖਣੋ ਮੁਸਾਵਾਦੋ ਚ, ਸਦਿਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਵਞ੍ਚਨਲਕ੍ਖਣਾ ਨਿਕਤਿ ਚ, ਮਿਤ੍ਤਦੁਬ੍ਭਨਲਕ੍ਖਣੋ ਦੁਬ੍ਭੋ ਚ। **ਕਦਰਿਯਤਾ ਅਤਿਮਾਨੇ ਉਸੂਯਾ**ਤਿ ਥਦ੍ਧਮਚ੍ਛਰਿਯਲਕ੍ਖਣਾ ਕਦਰਿਯਤਾ ਚ, ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਞਨਲਕ੍ਖਣੋ ਅਤਿਮਾਨੋ ਚ, ਪਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਖੀਯਨਲਕ੍ਖਣਾ **ਉਸੂਯਾ ਚ। ਇਚ੍ਛਾ ਵਿਵਿਚ੍ਛਾ ਪਰਹੇਠਨਾ ਚਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਲਕ੍ਖਣਾ ਇਚ੍ਛਾ ਚ, ਮਚ੍ਛਰਿਯਲਕ੍ਖਣਾ ਵਿਵਿਚ੍ਛਾ ਚ, ਵਿਹਿਂਸਾਲਕ੍ਖਣਾ ਪਰਹੇਠਨਾ ਚ। **ਲੋਭੋ ਚ ਦੋਸੋ ਚ ਮਦੋ ਚ ਮੋਹੋ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਲੁਬ੍ਭਨਲਕ੍ਖਣੋ ਲੋਭੋ ਚ, ਦੁਸ੍ਸਨਲਕ੍ਖਣੋ ਦੋਸੋ ਚ, ਮਜ੍ਜਨਲਕ੍ਖਣੋ

ਮਦੋ ਚ, ਮੁਯ੍ਹਨਲਕ੍ਖਣੋ ਮੋਹੋ ਚ। **ਏਤੇਸੁ ਯੁਤ੍ਤਾ ਅਨਿਰਾਮਗਨ੍ਧਾ**ਤਿ ਏਤੇਸੁ ਚੁਦ੍ਦਸਸੁ ਕਿਲੇਸੇਸੁ ਯੁਤ੍ਤਾ ਪਜਾ ਨਿਰਾਮਗਨ੍ਧਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਆਮਗਨ੍ਧਾ ਸਕੁਣਪਗਨ੍ਧਾ ਪੂਤਿਗਨ੍ਧਾਯੇਵਾਤਿ ਵਦਤਿ। **ਆਪਾਯਿਕਾ ਨਿਵੁਤਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ**ਤਿ ਏਸਾ ਪਨ ਆਪਾਯਿਕਾ ਚੇਵ ਹੋਤਿ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਮਗ੍ਗਾ ਚਾਤਿ। ਇਦਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤਂ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ **ਆਮਗਨ੍ਧਸੁਤ੍ਤੇਨ** ਦੀਪੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ, ਆਮਗਨ੍ਧਸੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਇਮਿਨਾ ਦੀਪੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ।

ਤੇ ਨ ਸੁਨਿਮ੍ਮਦਯਾਤਿ ਤੇ ਆਮਗਨ੍ਧਾ ਸੁਨਿਮ੍ਮਦਯਾ ਸੁਖੇਨ ਨਿਮ੍ਮਦੇਤਬ੍ਬਾ ਪਹਾਤਬ੍ਬਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਦੁਪ੍ਪਜਹਾ ਦੁਜ੍ਜਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਸ੍ਸ ਦਾਨਿ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ''ਯਸ੍ਸਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਤਿ, ਅਯਮੇਵ ਹੋਤੁ, ਏਵਂ ਸਤਿ ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਤਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਆਗਮਨਂ ਸ੍ਵਾਗਮਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਥਿਤਧਮ੍ਮਕਥਾ ਸੁਕਥਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਤਾਤ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਅਗ੍ਗਪੁਰਿਸੋ ਦਹਰੋ ਪਠਮਵਯੇ ਠਿਤੋ, ਏਵਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਨਾਮ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਿਰਿਵਿਲਾਸਂ ਪਹਾਯ ਤਵ ਪਬ੍ਬਜਨਂ ਨਾਮ ਗਨ੍ਧਹਤ੍ਥਿਨੋ ਅਯਬਨ੍ਧਨਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨਂ ਵਿਯ ਅਤਿਉਲ਼ਾਰਂ, ਬੁਦ੍ਧਤਨ੍ਤਿ ਨਾਮੇਸਾ''ਤਿ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਦਲ਼੍ਹੀਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਮੇਵ ਗਤੋ।

ਰੇਣੁਰਾਜਆਮਨ੍ਤਨਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੧. ਮਹਾਪੁਰਿਸੋਪਿ ''ਮਮ ਇਤੋਵ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਨਂ ਨਾਮ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਅਹਂ ਰਾਜਕੁਲਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਅਨੁਸਾਸਾਮਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮਿ। ਸਚੇ ਸੋਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੁਨ੍ਦਰਮੇਵ। ਨੋ ਚੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਪੁਰੋਹਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤ੍ਵਾ ਅਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਥ ਖੋ ਭੋ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ,...ਪੇ॰... ਨਾਹਂ ਪੋਰੋਹਚ੍ਚੇ ਰਮੇ''ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਤ੍ਵਂ ਪਜਾਨਸ੍ਸੁ ਰਜ੍ਜੇਨਾ**ਤਿ ਤਵ ਰਜ੍ਜੇਨ ਤ੍ਵਮੇਵ ਜਾਨਾਹਿ। **ਨਾਹਂ ਪੋਰੋਹਿਚ੍ਚੇ ਰਮੇ**ਤਿ ਅਹਂ ਪੁਰੋਹਿਤਭਾਵੇ ਨ ਰਮਾਮਿ, ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋਸ੍ਮਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਅਨੁਸਾਸਕਂ ਜਾਨਾਹਿ, ਨਾਹਂ ਪੋਰੋਹਿਚ੍ਚੇ ਰਮੇਤਿ।

ਅਥ ਰਾਜਾ – ''ਧੁਵਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਭੋਗਾ ਮਨ੍ਦਾ ਜਾਤਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਧਨੇਨ ਨਿਮਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ – ''ਸਚੇ ਤੇ ਊਨਂ ਕਾਮੇਹਿ। ਅਹਂ ਪਰਿਪੂਰਯਾਮਿ ਤੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ – ''ਕਿਨ੍ਨੁ ਖੋ ਏਸ ਏਕਕੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕੇਨਚਿ ਵਿਹਿਂਸਿਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ,

''ਯੋ ਤਂ ਹਿਂਸਤਿ ਵਾਰੇਮਿ, ਭੂਮਿਸੇਨਾਪਤਿ ਅਹਂ।
ਤੁਵਂ ਪਿਤਾ ਅਹਂ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਮਾ ਨੋ ਗੋਵਿਨ੍ਦ ਪਾਜਹੀ''ਤਿ॥ –

ਆਹ । ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਯੋ ਤਂ ਹਿਂਸਤਿ, ਤਂ ਵਾਰੇਮਿ, ਕੇਵਲਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ''ਅਸੁਕੋ''ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਥ, ਅਹਮੇਤ੍ਥ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। **ਭੂਮਿਸੇਨਾਪਤਿ ਅਹ**ਨ੍ਤਿ ਅਥ ਵਾ ਅਹਂ ਪਥਵਿਯਾ ਸਾਮੀ, ਸ੍ਵਾਹਂ ਇਮਂ ਰਜ੍ਜਂ ਤੁਮ੍ਹੇਯੇਵ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਸ੍ਸਾਮਿ। **ਤੁਵਂ ਪਿਤਾ ਅਹਂ ਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਤ੍ਵਂ ਪਿਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਸ੍ਸਸਿ, ਅਹਂ ਪੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ। ਸੋ ਤ੍ਵਂ ਮਮ ਮਨਂ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋਯੇਵ ਮਨਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦ, ਪਾਜੇਹਿ; ਯਥਾ ਇਚ੍ਛਸਿ ਤਥਾ ਪਵਤ੍ਤਸ੍ਸੁ। ਅਹਂ ਪਨ ਤਵ ਮਨਂਯੇਵ ਅਨੁਵਤ੍ਤਨ੍ਤੋ ਤਯਾ ਦਿਨ੍ਨਪਿਣ੍ਡਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਤਂ ਅਸਿਚਮ੍ਮਹਤ੍ਥੋ ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਰਥਂ ਵਾ ਤੇ ਪਾਜੇਸ੍ਸਾਮਿ। ''ਮਾ ਨੋ ਗੋਵਿਨ੍ਦ, ਪਜਹੀ''ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ । ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਤ੍ਵਂ ਪਿਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠ, ਅਹਂ ਪੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਠਸ੍ਸਾਮਿ। ਮਾ ਨੋ ਤ੍ਵਂ ਭੋ ਗੋਵਿਨ੍ਦ, ਪਜਹਿ, ਮਾ ਪਰਿਚ੍ਚਜੀਤਿ। ਅਥ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਯਂ ਰਾਜਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਿ ਅਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ –

''ਨ ਮਤ੍ਥਿ ਊਨਂ ਕਾਮੇਹਿ, ਹਿਂਸਿਤਾ ਮੇ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
ਅਮਨੁਸ੍ਸਵਚੋ ਸੁਤ੍ਵਾ, ਤਸ੍ਮਾਹਂ ਨ ਗਹੇ ਰਮੇ''ਤਿ॥ –

ਆਹ। ਤਤ੍ਥ **ਨ ਮਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਨ ਮੇ ਅਤ੍ਥਿ। **ਗਹੇ**ਤਿ ਗੇਹੇ। ਅਥ ਨੰ ਰਾਜਾ ਪੁਚ੍ਛਿ –

''ਅਮਨੁਸ੍ਸੋ ਕਥੰ ਵਣ੍ਣੋ, ਕਿੰ ਤੇ ਅਤ੍ਥੰ ਅਭਾਸਥ।
ਯਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਵਾ ਜਹਾਸਿ ਨੋ, ਗੇਹੇ ਅਮ੍ਹੇ ਚ ਕੇਵਲੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਜਹਾਸਿ ਨੋ, ਗੇਹੇ ਅਮ੍ਹੇ ਚ ਕੇਵਲੀ**ਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਭਰਿਤੇ ਗੇਹੇ ਸਙ੍ਗਹਵਸੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹੇ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਯੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਗੇਹੇ ਚ ਅਮ੍ਹੇ ਚ ਕੇਵਲੀ ਸਬ੍ਬੇ ਅਪਰਿਸੇਸੇ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਵਾਸਿਨੋ ਜਹਾਸੀਤਿ ਵਦਤਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ **ਉਪਵੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਮੇ ਪੁਬ੍ਬੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਉਪਵੁਤ੍ਥਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਏਕੀਭਾਵੰ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਥਸ੍ਸ। **ਯਿਟ੍ਠਕਾਮਸ੍ਸ ਮੇ ਸਤੋ**ਤਿ ਯਜਿਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਮੇ ਸਮਾਨਸ੍ਸ। **ਅਗ੍ਗਿ ਪਜ੍ਜਲਿਤੋ ਆਸਿ, ਕੁਸਪਤ੍ਤੁਪਰਿਤ੍ਥਤੋ**ਤਿ ਕੁਸਪਤ੍ਤੇਹਿ ਪਰਿਤ੍ਥਤੋ ਸਪ੍ਪਿਦਧਿਮਧੁਆਦੀਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿ ਜਲਯਿਤੁਮਾਰਦ੍ਧੋ ਆਸਿ, ਏਵੰ ਅਗ੍ਗਿੰ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ''ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਦਾਨੰ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਮਾਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸਨਨ੍ਤਨੇਤਿ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ। ਤਤੋ ਰਾਜਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ **ਸਦ੍ਦੂਹਾਮੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਕਥੰ ਵਤ੍ਤੇਥ ਅਦ੍ਦ੍ਵਥਾ**ਤਿ ਕਥੰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਦ੍ਦ੍ਵਥਾ ਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਥ। **ਤੇ ਤੰ ਅਨੁਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮਾ**ਤਿ ਤੇ ਮਯਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇਯੇਵ ਅਨੁਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਨੁਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਅਨੁਵਜਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਕਾਚੋ**ਤਿ ਨਿਕ੍ਕਾਚੋ ਅਕਕ੍ਕਸੋ। **ਗੋਵਿਨ੍ਦਸ੍ਸਾਨੁਸਾਸਨੇ**ਤਿ ਤਵ ਗੋਵਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ। ਭਵਨ੍ਤੰ ਗੋਵਿਨ੍ਦਮੇਵ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਵਦਤਿ।

ਛ ਖਤ੍ਤਿਯਆਮਨ੍ਤਨਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੨. ਯੇਨ ਤੇ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ ਰੇਣੁੰ ਰਾਜਾਨੰ ''ਸਾਧੁ ਮਹਾਰਾਜ ਰਜ੍ਜੰ ਨਾਮ ਮਾਤਰੰ ਪਿਤਰੰ ਭਾਤਿਭਗਿਨੀਆਦਯੋਪਿ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਸੁ ਸਤ੍ਤੇਸੁ ਏਵੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਰਜ੍ਜਸਿਰਿੰ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੇਨ ਉਲ਼ਾਰੰ ਮਹਾਰਾਜੇਨ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਦਲ਼੍ਹਤਰਮਸ੍ਸ ਉਸ੍ਸਾਹੰ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ । **ਏਵੰ ਸਮਚਿਨ੍ਤੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਰਦ੍ਦ੍ਵੋ ਚਿਨ੍ਤਿਤਨਯੇਨੇਵ ਕਦਾਚਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਭੋਗਾ ਪਰਿਹੀਨਾ ਭਵੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਸਮਚਿਨ੍ਤੇਸੁੰ। **ਧਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯਾਮਾ**ਤਿ ਉਪਲਾਪੇਯ੍ਯਾਮ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਮ। **ਤਾਵਤਕੰ ਆਹਰੀਯਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਾਵਤਕੰ ਆਹਰਾਪਿਯਤੁ ਗਣ੍ਹਿਯਤੁ, ਯਤ੍ਤਕੰ ਇਚ੍ਛਥ, ਤਤ੍ਤਕੰ ਗਣ੍ਹਥਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਭਵਨ੍ਤਾਨੰਯੇਵ ਵਾਹਸਾ**ਤਿ ਭਵਨ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚਯੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾਯੇਵ ਪਹੂਤੰ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯੰ ਜਾਤੰ।

੩੨੩. ਸਚੇ ਜਹਥ ਕਾਮਾਨੀਤਿ ਸਚੇ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮੇ ਚ ਕਿਲੇਸਕਾਮੇ ਚ ਪਰਿਚ੍ਚਜਥ। **ਯਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ**ਤਿ ਯੇਸੁ ਕਾਮੇਸੁ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਸਤ੍ਤੋ ਲਗ੍ਗੋ ਲਗ੍ਗਿਤੋ। **ਆਰਮ੍ਭਵ੍ਹੋ ਦਲ਼੍ਹਾ ਹੋਥਾ**ਤਿ ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਵੀਰਿਯੰ ਆਰਭਥ, ਅਸਿਥਿਲਪਰਕ੍ਕਮਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਦਲ਼੍ਹਾ ਭਵਥ। **ਖਨ੍ਤੀਬਲਸਮਾਹਿਤਾ**ਤਿ ਖਨ੍ਤਿਬਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਭਵਥਾਤਿ ਰਾਜੂਨੰ ਉਸ੍ਸਾਹੰ ਜਨੇਤਿ।

ਏਸ ਮਗ੍ਗੋ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋਤਿ ਏਸ ਕਰੁਣਾਝਾਨਮਗ੍ਗੋ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ ਨਾਮ। **ਏਸ ਮਗ੍ਗੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ**ਤਿ ਏਸੇਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੂਪਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਸਦਿਸਮਗ੍ਗੋ ਉਤ੍ਤਮਮਗ੍ਗੋ ਨਾਮ। **ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ ਸਬ੍ਭਿ ਰਕ੍ਖਿਤੋ**ਤਿ ਏਸੋ ਏਵ ਚ ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕੇਹਿ ਸਬ੍ਭਿਰਕ੍ਖਿਤਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ। ਇਤਿ ਕਰੁਣਾਝਾਨਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਭਣਨੇਨਾਪਿ ਤੇਸੰ ਅਨਿਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥਾਯ ਦਲ਼੍ਹੀਕਮ੍ਮਮੇਵ ਕਰੋਤਿ।

ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਪਨ ਭੋ ਜਾਨਾਤਿ ਜੀਵਿਤਾਨਨ੍ਤਿ ਭੋ ਜੀਵਿਤੰ ਨਾਮ ਉਦਕਪੁਪ੍ਫੁਲ਼ੂਪਮੰ ਤਿਣਗ੍ਗੇ ਉਸ੍ਸਾਵਬਿਨ੍ਦੂਪਮੰ ਤਙ੍ਖਣਵਿਦ੍ਧੰਸਨਧਮ੍ਮੰ, ਤਸ੍ਸ ਕੋ ਗਤਿੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਭਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ? **ਗਮਨੀਯੋ ਸਮ੍ਪਰਾਯੋ**ਤਿ ਪਰਲੋਕੋ ਪਨ ਅਵਸ੍ਸੰ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੋਵ, ਤਤ੍ਥ ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੇਨ **ਮਨ੍ਤਾਯੰ ਬੋਦ੍ਧਬ੍ਬੰ।** ਮਨ੍ਤਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਞ੍ਞਾ, ਤਾਯ ਮਨ੍ਤੇਤਬ੍ਬੰ ਬੁਜ੍ਝਿਤਬ੍ਬੰ, ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਞ੍ਚ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਵਾ ਭੁਮ੍ਮੰ। **ਮਨ੍ਤਾਯੰ ਬੋਦ੍ਧਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਮਨ੍ਤਾਯ ਬੁਜ੍ਝਿਤਬ੍ਬੰ, ਞਾਣੇਨ

ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਿਂ ਬੁਜ੍ਝਿਤਬ੍ਬਂ? ਜੀਵਿਤਸ੍ਸ ਦੁਜ੍ਜਾਨਤਾ, ਸਮ੍ਪਰਾਯਸ੍ਸ ਚ ਅਵਸ੍ਸਂ ਗਮਨੀਯਤਾ, ਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਸਬ੍ਬਪਲਿਬੋਧੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ **ਕਤ੍ਤੁਬ੍ਬਂ ਕੁਸਲਂ ਚਰਿਤਬ੍ਬਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ।** ਕਸ੍ਮਾ? ਯਸ੍ਮਾ ਨਤ੍ਥਿ ਜਾਤਸ੍ਸ ਅਮਰਣਂ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾਦੀਨਂ ਆਮਨ੍ਤਨਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੪. ਅਪ੍ਪੇਸਕ੍ਖਾ ਚ ਅਪ੍ਪਲਾਭਾ ਚਾਤਿ ਭੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਨਾਮ ਅਪ੍ਪਯਸਾ ਚੇਵ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਿ ਰਜ੍ਜਂ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਵਿਹੇਠੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹੇਠੇਤ੍ਵਾ ਲਾਮਕਂ ਅਨਾਥਂ ਕਤ੍ਵਾਵ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। ਅਪ੍ਪਲਾਭਾ ਚ, ਸਕਲਗਾਮਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾਪਿ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣੀਯਂ ਦੁਲ੍ਲਭਮੇਵ। ਇਦਂ ਪਨ **ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਂ ਮਹੇਸਕ੍ਖਞ੍ਚ** ਮਹਾਯਸਤ੍ਤਾ, **ਮਹਾਲਾਭਞ੍ਚ** ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ਭਵਞ੍ਹਿ ਏਤਰਹਿ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਅਗ੍ਗਪੁਰੋਹਿਤੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਗ੍ਗਾਸਨਂ ਅਗ੍ਗੋਦਕਂ ਅਗ੍ਗਭਤ੍ਤਂ ਅਗ੍ਗਗਨ੍ਧਂ ਅਗ੍ਗਮਾਲਂ ਲਭਤੀਤਿ।

ਰਾਜਾਵ ਰਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਅਹਞ੍ਹਿ ਭੋ ਏਤਰਹਿ ਪਕਤਿਰਞ੍ਞਂ ਮਜ੍ਝੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਾਜਾ ਵਿਯ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਨ੍ਤਿ** ਪਕਤਿਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਮਜ੍ਝੇ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਸਦਿਸੋ। **ਦੇਵਤਾਵ ਗਹਪਤਿਕਾਨਨ੍ਤਿ** ਅਵਸੇਸਗਹਪਤਿਕਾਨਂ ਪਨਮ੍ਹਿ ਸਕ੍ਕਦੇਵਰਾਜਸਦਿਸੋ।

ਭਰਿਯਾਨਂ ਆਮਨ੍ਤਨਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੫. ਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾ ਭਰਿਯਾ ਸਾਦਿਸਿਯੋਤਿ ਸਾਦਿਸਿਯੋਵ ਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾ ਭਰਿਯਾ, ਅਞ੍ਞਾ ਪਨਸ੍ਸ ਤੀਸੁ ਵਯੇਸੁ ਨਾਟਕਿਤ੍ਥਿਯੋ ਬਹੁਕਾਯੇਵ।

ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੬. ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਤੀਤਿ ਗਾਮਨਿਗਮਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਤਿ, ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ **ਬੁਦ੍ਧਕੋਲਾਹਲਂ** ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਪਣ੍ਡਿਤੋ ਕਿਰ ਆਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਏਨ੍ਤਿ, ਮਹਾਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਮਹੋਘੋ ਵਿਯ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। **ਸਤ੍ਤਪੁਰੋਹਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਰਾਜੂਨਂ ਪੁਰੋਹਿਤਸ੍ਸ। ਇਤਿ ਯਥਾ ਏਤਰਹਿ ਏਵਰੂਪੇਸੁ ਵਾ ਠਾਨੇਸੁ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਦੁਕ੍ਖੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ''ਨਮੋ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਤਦਾ ''ਨਮਤ੍ਥੁ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ, ਨਮਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਪੁਰੋਹਿਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੩੨੭. ਮੇਤ੍ਤਾਸਹਗਤੇਨਾਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਾਵ ਆਗਤਾ, ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚ ਪਞ੍ਚ ਚ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸਿ। **ਸਾਵਕਾਨਞ੍ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਸਹਬ੍ਯਤਾਯ ਮਗ੍ਗਂ ਦੇਸੇਸੀ**ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਹਭਾਵਾਯ ਮਗ੍ਗਂ ਕਥੇਸਿ।

੩੨੮. ਸਬ੍ਬੇਨਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਯੇ ਅਟ੍ਠ ਚ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਞ੍ਚ ਚ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸੁਂ। **ਯੇ ਨ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਸਾਸਨਂ ਆਜਾਨਿਂਸੂ**ਤਿ ਯੇ ਅਟ੍ਠਸੁ ਸਮਾਪਤ੍ਤੀਸੁ ਏਕਸਮਾਪਤ੍ਤਿਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਿਂਸੁ, ਨ ਸਕ੍ਖਿਂਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ। **ਅਮੋਘਾ**ਤਿ ਸਵਿਪਾਕਾ। **ਅਵਞ੍ਝਾ**ਤਿ ਨ ਵਞ੍ਝਾ। ਸਬ੍ਬਨਿਹੀਨਂ ਪਸਵਨ੍ਤਿ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯਂ ਪਸਵਿ। **ਸਫਲਾ**ਤਿ ਅਵਸੇਸਦੇਵਲੋਕੂਪਪਤ੍ਤੀਹਿ ਸਾਤ੍ਥਾ। **ਸਉਦ੍ਰਯਾ**ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੂਪਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਵਡ੍ਢਿ।

੩੨੯. ਸਰਾਮਹਨ੍ਤਿ ਸਰਾਮਿ ਅਹਂ ਪਞ੍ਚਸਿਖ, ਇਮਿਨਾ ਕਿਰ ਪਦੇਨ ਅਯਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੋ ਬੁਦ੍ਧਭਾਸਿਤੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। **ਨ ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਯਾ**ਤਿ ਨ ਵਟ੍ਟੇ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨਤ੍ਥਾਯ। **ਨ ਵਿਰਾਗਾਯਾ**ਤਿ ਨ ਵਟ੍ਟੇ ਵਿਰਾਗਤ੍ਥਾਯ। **ਨ ਨਿਰੋਧਾਯਾ**ਤਿ ਨ ਵਟ੍ਟਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧਤ੍ਥਾਯ। **ਨ ਉਪਸਮਾਯਾ**ਤਿ ਨ ਵਟ੍ਟਸ੍ਸ ਉਪਸਮਨਤ੍ਥਾਯ। **ਨ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਨ ਵਟ੍ਟਂ ਅਭਿਜਾਨਨਤ੍ਥਾਯ। **ਨ ਸਮ੍ਬੋਧਾਯਾ**ਤਿ ਨ ਕਿਲੇਸਨਿਦ੍ਦਾਵਿਗਮੇਨ ਵਟ੍ਟਤੋ ਪਬੁਜ੍ਝਨਤ੍ਥਾਯ। **ਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਨ ਅਮਤਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਾਯ।

ਏਕਨ੍ਤਨਿਬ੍ਬਿਦਾਯਾਤਿ ਏਕਨ੍ਤਮੇਵ ਵਟ੍ਟੇ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨਤ੍ਥਾਯ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ। **ਵਿਰਾਗਾਯਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗੋ। **ਨਿਰੋਧਾਯ ਉਪਸਮਾਯਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। **ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਸਮ੍ਬੋਧਾਯਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗੋ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ। ਏਵਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ, ਤੀਸੁ ਮਗ੍ਗੋ, ਤੀਸੁ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਵਵਤ੍ਥਾਨਕਥਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਨ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪੇਤਾਨਿ ਮਗ੍ਗਵੇਵਚਨਾਨਿਪਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਵੇਵਚਨਾਨਿਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿਯੇਵ। **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ**ਆਦੀਸੁ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਸਚ੍ਚਵਣ੍ਣਨਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

੩੩੦. ਯੇ ਨ ਸਬ੍ਬੇਨਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਯੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇ ਪਰਿਪੂਰੇਤੁਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤੀਣਿ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਏਕਂ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ। **ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਇਮੇਸਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਚਿਣ੍ਣਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਂ। **ਅਮੋਘਾ…ਪੇ॰… ਸਫਲਾ ਸਉਦ੍ਰਯਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਨਿਕੂਟੇਨ ਦੇਸਨਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ।

ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੮੮) ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਪਸਂਸਮਾਨੋ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਂ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਸਿਰਸ੍ਮਿਂ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਲਾਖਾਰਸੇ ਨਿਮੁਜ੍ਜਮਾਨੋ ਵਿਯ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਸ੍ਮਿਜਾਲਨ੍ਤਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਤ੍ਥਵਨ੍ਤੋ ਅਭਿਤ੍ਥਵਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਪੁਰਤੋ ਅਨੁਰਧਾਯਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੇਵਲੋਕਮੇਵ ਅਗਮਾਸੀਤਿ।

ਇਤਿ ਸੁਮਙ੍ਗਲਵਿਲਾਸਿਨਿਯਾ ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯਂ

ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਮਹਾਸਮਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

ਨਿਦਾਨਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩੧. **ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਸਮਯਸੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਰਾਯਮਪੁਬ੍ਬਪਦਵਣ੍ਣਨਾ – **ਸਕ੍ਕੇਸੂ**ਤਿ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਸੁਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਨਯੇਨ ''ਸਕ੍ਯਾ ਵਤ, ਭੋ ਕੁਮਾਰਾ''ਤਿ ਉਦਾਨੰ ਪਟਿਚ੍ਚ **ਸਕ੍ਕਾ**ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮਾਨੰ ਰਾਜਕੁਮਾਰਾਨੰ ਨਿਵਾਸੋ ਏਕੋਪਿ ਜਨਪਦੋ ਰੁਲ਼੍ਹੀਸਦ੍ਦੇਨ ''ਸਕ੍ਕਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਕ੍ਕੇਸੁ ਜਨਪਦੇ। **ਮਹਾਵਨੇ**ਤਿ ਸਯੰਜਾਤੇ ਅਰੋਪਿਤੇ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਾਬਦ੍ਧੇ ਮਹਤਿ ਵਨੇ। **ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਅਰਹਨ੍ਤੇਹੀ**ਤਿ ਇਮੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਕਥਿਤਦਿਵਸੇਯੇਵ ਪਤ੍ਤਅਰਹਤ੍ਤੇਹਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਸਾਕਿਯਕੋਲਿਯਾ ਕਿਰ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਨਗਰਸ੍ਸ ਚ ਕੋਲਿਯਨਗਰਸ੍ਸ ਚ ਅਨ੍ਤਰੇ ਰੋਹਿਣਿੰ ਨਾਮ ਨਦਿੰ ਏਕੇਨੇਵ ਆਵਰਣੇਨ ਬਨ੍ਧਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਸ੍ਸਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਜੇਟ੍ਠਮੂਲਮਾਸੇ ਸਸ੍ਸੇਸੁ ਮਿਲਾਯਨ੍ਤੇਸੁ ਉਭਯਨਗਰਵਾਸਿਕਾਨਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਕਰਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿੰਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਕੋਲਿਯਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਆਹੰਸੁ – ''ਇਦੰ ਉਦਕੰ ਉਭਤੋ ਹਰਿਯਮਾਨੰ ਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਨ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਹੋਸ੍ਸਤਿ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਨ ਸਸ੍ਸੰ ਏਕੇਨ ਉਦਕੇਨੇਵ ਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦੰ ਉਦਕੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਆਹੰਸੁ – ''ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਕੋਟ੍ਠੇ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇਸੁ ਮਯੰ ਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਨੀਲਮਣਿਕਾਲ਼ਕਹਾਪਣੇ ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਪਸਿਬ੍ਬਕਾਦਿਹਤ੍ਥਾ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਵਿਚਰਿਤੁੰ, ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਸਸ੍ਸੰ ਏਕੇਨੇਵ ਉਦਕੇਨ ਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦੰ ਉਦਕੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ''ਨ ਮਯੰ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਮਯਮ੍ਪਿ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਏਵੰ ਕਲਹੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਏਕਸ੍ਸ ਪਹਾਰੰ ਅਦਾਸਿ, ਸੋਪਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਾਤਿ ਏਵੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਕੁਲਾਨੰ ਜਾਤਿੰ ਘਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਕਲਹੰ ਵਡ੍ਢਯਿੰਸੁ।

ਕੋਲਿਯਕਮ੍ਮਕਰਾ ਵਦਨ੍ਤਿ – ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਵਾਸਿਕੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਜ੍ਜਥ, ਯੇ ਸੋਣਸਿਙ੍ਗਾਲਾਦਯੋ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਗਿਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੰਵਸਿੰਸੁ। ਏਤੇਸੰ ਹਤ੍ਥਿਨੋ ਚ ਅਸ੍ਸਾ ਚ ਫਲਕਾਵੁਧਾਨਿ ਚ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ਸਾਕਿਯਕਮ੍ਮਕਰਾਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ – ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਦਾਨਿ ਕੁਟ੍ਠਿਨੋ ਦਾਰਕੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਜ੍ਜਥ, ਯੇ ਅਨਾਥਾ ਨਿਗ੍ਗਤਿਕਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਾ ਵਿਯ ਕੋਲਰੁਕ੍ਖੇ ਵਸਿੰਸੁ, ਏਤੇਸੰ ਹਤ੍ਥਿਨੋ ਚ ਅਸ੍ਸਾ ਚ ਫਲਕਾਵੁਧਾਨਿ ਚ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਮ੍ਮੇ ਨਿਯੁਤ੍ਤਅਮਚ੍ਚਾਨੰ ਕਥੇਸੁੰ, ਅਮਚ੍ਚਾ ਰਾਜਕੁਲਾਨੰ ਕਥੇਸੁੰ, ਤਤੋ ਸਾਕਿਯਾ – ''ਭਗਿਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੰਵਾਸਿਕਾਨੰ ਥਾਮਞ੍ਚ ਬਲਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਯੁਦ੍ਧਸਜ੍ਜਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿੰਸੁ। ਕੋਲਿਯਾਪਿ – ''ਕੋਲਰੁਕ੍ਖਵਾਸੀਨੰ ਥਾਮਞ੍ਚ ਬਲਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਯੁਦ੍ਧਸਜ੍ਜਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿੰਸੁ।

ਭਗਵਾਪਿ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇਵ ਮਹਾਕਰੁਣਾਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਲੋਕੰ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਇਮੇ ਏਵੰ ਯੁਦ੍ਧਸਜ੍ਜੇ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੇ ਅਦ੍ਦਸ। ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਮਯਿ ਗਤੇ ਅਯੰ ਕਲਹੋ ਵੂਪਸਮਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਉਦਾਹੁ ਨੋ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ – ''ਅਹਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਲਹਵੂਪਸਮਨਤ੍ਥੰ ਤੀਣਿ ਜਾਤਕਾਨਿ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਤੋ ਕਲਹੋ ਵੂਪਸਮਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਥ ਸਾਮਗ੍ਗਿਦੀਪਨਤ੍ਥਾਯ ਦ੍ਵੇ ਜਾਤਕਾਨਿ ਕਥੇਤ੍ਵਾ **ਅਤ੍ਤਦਣ੍ਡਸੁਤ੍ਤੰ** ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ। ਦੇਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਭਯਨਗਰਵਾਸਿਨੋਪਿ ਅਡ੍ਢਤਿਯਾਨਿ ਅਡ੍ਢਤਿਯਾਨਿ ਕੁਮਾਰਸਤਾਨਿ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਹੰ ਤੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਦਾ ਮਹਾਸਮਾਗਮੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਮਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਮੇਸੁ ਯੁਦ੍ਧਸਜ੍ਜੇਸੁ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੇਸੁ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਨਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਸੇਨਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰੇ ਆਕਾਸੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੰ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਸ੍ਮਿਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ।

ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਵਾਸਿਨੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾਵ – ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਞਾਤਿਸੇਟ੍ਠੋ ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਤੋ, ਦਿਟ੍ਠੋ ਨੁ ਖੋ ਤੇਨ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਕਲਹਕਾਰਣਭਾਵੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ''ਨ ਖੋ ਪਨ ਸਕ੍ਕਾ ਭਗਵਤਿ ਆਗਤੇ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਪਰਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਸਤ੍ਥੰ ਪਾਤੇਤੁੰ, ਕੋਲਿਯਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਅਮ੍ਹੇ ਹਨਨ੍ਤੁ ਵਾ ਪਚਨ੍ਤੁ ਵਾ''ਤਿ ਆਵੁਧਾਨਿ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ। ਕੋਲਿਯਨਗਰਵਾਸਿਨੋਪਿ ਤਥੇਵ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਵੁਧਾਨਿ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ।

ਭਗਵਾ ਜਾਨਨ੍ਤੋਵ – ''ਕਸ੍ਮਾ ਆਗਤਤ੍ਥ ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਭਗਵਾ, ਨ ਤਿਤ੍ਥਕੀਲ਼ਾਯ ਨ ਪਬ੍ਬਤਕੀਲ਼ਾਯ ਨ ਨਦੀਕੀਲ਼ਾਯ ਨ ਗਿਰਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਠਾਨੇ ਸਙ੍ਗਾਮਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਮ੍ਹਾਤਿ। ਕਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵੋ ਕਲਹੋ ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ? ਉਦਕਂ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਉਦਕਂ ਕਿਂ ਅਗ੍ਘਤਿ ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ? ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਂ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਪਥਵੀ ਨਾਮ ਕਿਂ ਅਗ੍ਘਤਿ ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ? ਅਨਗ੍ਘਾ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਕਿਂ ਅਗ੍ਘਨ੍ਤਿ ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ? ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਨਾਮ ਅਨਗ੍ਘਾ ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਅਪ੍ਪਮੂਲਕਂ ਉਦਕਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਅਨਗ੍ਘੇ ਖਤ੍ਤਿਯੇ ਨਾਸੇਥ, ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ? ''ਕਲਹੇ ਅਸ੍ਸਾਦੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਲਹਵਸੇਨ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਟ੍ਠਾਨੇ ਵੇਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਾਯ ਰੁਕ੍ਖਦੇਵਤਾਯ ਕਾਲ਼ਸੀਹੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਬਦ੍ਧਾਘਾਤੋ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਇਮਂ ਕਪ੍ਪਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ **ਫਨ੍ਦਨਜਾਤਕਂ** ਕਥੇਸਿ। ਤਤੋ ''ਪਰਪਤ੍ਤਿਯੇਨ ਨਾਮ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਰਪਤ੍ਤਿਯਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਹਿ ਏਕਸ੍ਸ ਸਸਕਸ੍ਸ ਕਥਾਯ ਤਿਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਵਿਤ੍ਥਤੇ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇ ਚਤੁਪ੍ਪਦਗਣਾ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਨੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਪਤ੍ਤਿਯੇਨ ਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ **ਪਥਵੀਉਨ੍ਦ੍ਰਿਯਜਾਤਕਂ** ਕਥੇਸਿ। ਤਤੋ – ''ਕਦਾਚਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ, ਦੁਬ੍ਬਲੋਪਿ ਮਹਬ੍ਬਲਸ੍ਸ ਰਨ੍ਧਂ ਵਿਵਰਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਕਦਾਚਿ ਮਹਬ੍ਬਲੋ ਦੁਬ੍ਬਲਸ੍ਸ। ਲਟੁਕਿਕਾਪਿ ਹਿ ਸਕੁਣਿਕਾ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗਂ ਘਾਤੇਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ **ਲਟੁਕਿਕਜਾਤਕਂ** ਕਥੇਸਿ। ਏਵਂ ਕਲਹਵੂਪਸਮਤ੍ਥਾਯ ਤੀਣਿ ਜਾਤਕਾਨਿ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮਗ੍ਗਿਪਰਿਦੀਪਨਤ੍ਥਾਯ ਦ੍ਵੇ ਜਾਤਕਾਨਿ ਕਥੇਸਿ। ਕਥਂ? ਸਮਗ੍ਗਾਨਞ੍ਹਿ ਮਹਾਰਾਜਾ ਕੋਚਿ ਓਤਾਰਂ ਨਾਮ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ **ਰੁਕ੍ਖਧਮ੍ਮਜਾਤਕਂ** ਕਥੇਸਿ। ਤਤੋ ''ਸਮਗ੍ਗਾਨਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਕੋਚਿ ਵਿਵਰਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਵਿਵਾਦਮਕਂਸੁ, ਅਥ ਤੇ ਨੇਸਾਦਪੁਤ੍ਤੋ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਗਤੋ। ਵਿਵਾਦੇ ਅਸ੍ਸਾਦੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ **ਵਟ੍ਟਕਜਾਤਕਂ** ਕਥੇਸਿ। ਏਵਂ ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਕਾਨਿ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸਾਨੇ ਅਤ੍ਤਦਣ੍ਡਸੁਤ੍ਤਂ ਕਥੇਸਿ।

ਰਾਜਾਨੋ ਪਸਨ੍ਨਾ – ''ਸਚੇ ਸਤ੍ਥਾ ਨਾਗਮਿਸ੍ਸ, ਮਯਂ ਸਹਤ੍ਥਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂਯੇਵ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਲੋਹਿਤਨਦਿਂ ਪਵਤ੍ਤਯਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪੁਤ੍ਤਭਾਤਰੋ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਨ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਮ, ਸਾਸਨਪਟਿਸਾਸਨਮ੍ਪਿ ਨੋ ਆਹਰਣਕੋ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨੋ ਜੀਵਿਤਂ ਲਦ੍ਧਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਿਸ੍ਸ, ਦ੍ਵਿਸਹਸ੍ਸਦੀਪਪਰਿਵਾਰੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਮਹਾਦੀਪੇਸੁ ਰਜ੍ਜਮਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਗਤਂ ਅਭਵਿਸ੍ਸ, ਅਤਿਰੇਕਸਹਸ੍ਸਂ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਾ ਅਭਵਿਸ੍ਸਂਸੁ, ਤਤੋ ਖਤ੍ਤਿਯਪਰਿਵਾਰੋਵ ਅਵਿਚਰਿਸ੍ਸ। ਤਂ ਖੋ ਪਨੇਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਹਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਇਦਾਨਿਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯਪਰਿਵਾਰੋਯੇਵ ਵਿਚਰਤੂ''ਤਿ ਉਭਯਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਅਡ੍ਢਤਿਯਾਨਿ ਅਡ੍ਢਤਿਯਾਨਿ ਕੁਮਾਰਸਤਾਨਿ ਅਦਂਸੁ। ਭਗਵਾ ਤੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਵਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇਸਂ ਗਰੁਗਾਰਵਵਸੇਨ ਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਯਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਅਨਭਿਰਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾਯੋਪਿ ਨੇਸਂ ''ਅਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤਾ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਨ੍ਤੁ, ਘਰਾਵਾਸੋ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤੀ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਅਤਿਰੇਕਤਰਂ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਂਸੁ।

ਭਗਵਾ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਤੇਸਂ ਅਨਭਿਰਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਾਦਿਸੇਨ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਵਸਨ੍ਤਾ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਹਨ੍ਦ ਨੇਸਂ ਕੁਣਾਲਦਹਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨੇਤ੍ਵਾ ਅਨਭਿਰਤਿਂ ਵਿਨੋਦੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕੁਣਾਲਦਹਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਸਿ। ਤੇ ਤਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕੁਣਾਲਦਹਨ੍ਤਿ? ਆਮ ਭਗਵਾਤਿ। ਯਦਿ ਏਵਂ, ਏਥ, ਗਚ੍ਛਾਮਾਤਿ। ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤਾਨਂ ਭਗਵਾ ਗਮਨਟ੍ਠਾਨਂ ਮਯਂ ਕਥਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ? ਤੁਮ੍ਹੇ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ ਹੋਥ, ਅਹਂ ਮਮਾਨੁਭਾਵੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ ਪਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਕੁਣਾਲਦਹੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹ – ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕੁਣਾਲਦਹੇ ਯੇਸਂ ਮਚ੍ਛਾਨਂ ਨਾਮਂ ਨ ਜਾਨਾਥ, ਤੇਸਂ ਨਾਮਂ ਪੁਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ।

ਤੇ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ, ਭਗਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪੁਚ੍ਛਿਤਂ ਕਥੇਸਿ। ਨ ਕੇਵਲਂ ਮਚ੍ਛਾਨਂਯੇਵ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਨਸਣ੍ਡੇ ਰੁਕ੍ਖਾਨਮ੍ਪਿ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ ਦ੍ਵਿਪਦਚਤੁਪ੍ਪਦਸਕੁਣਾਨਮ੍ਪਿ ਨਾਮਾਨਿ ਪੁਚ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ। ਅਥ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਕੁਣੇਹਿ ਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ ਡਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਦਣ੍ਡਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਕੁਣਾਲਸਕੁਣਰਾਜਾ ਪੁਰਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਸਕੁਣਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਏਸ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮੇਸਂ ਸਕੁਣਾਨਂ ਰਾਜਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਰਿਵਾਰਾ ਏਤੇ ਏਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਾਮਾਤਿ। ਏਵਮੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਮਮ ਵਂਸੋ ਮਮ ਪਵੇਣੀਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਤਾਵ ਮਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤੇ ਸਕੁਣੇ ਪਸ੍ਸਾਮ। ਯਂ ਪਨ ਭਗਵਾ ''ਅਯਮ੍ਪਿ ਮਮ ਵਂਸੋ ਮਮ

ਪਵੇਣੀ''ਤਿ ਆਹ, ਤਂ ਸੋਤੁਕਾਮਮ੍ਹਾਤਿ। ਸੋਤੁਕਾਮਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖਵੇਤਿ? ਆਮ, ਭਗਵਾਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਸੁਣਾਥਾਤਿ ਤੀਹਿ ਗਾਥਾਸਤੇਹਿ ਮਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ **ਕੁਣਾਲਜਾਤਕਂ** ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਅਨਭਿਰਤਿਂ ਵਿਨੋਦੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ, ਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਚ ਨੇਸਂ ਇਦ੍ਧਿਪਿ ਆਗਤਾ। ਭਗਵਾ – ''ਹੋਤੁ ਤਾਵ ਏਤ੍ਤਕਂ ਏਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨ''ਨ੍ਤਿ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਵਨਮੇਵ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਮਨਕਾਲੇ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਗਮਨਕਾਲੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਵਨੇ ਓਤਰਿਂਸੁ।

ਭਗਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ''ਏਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨਿਸੀਦਥ, ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯਵਜ੍ਝਾਨਂ ਵੋ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਪਹਾਨਾਯ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ – ''ਭਗਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨਭਿਰਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਕੁਣਾਲਦਹਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਅਨਭਿਰਤਿਂ ਵਿਨੋਦੇਸਿ, ਤਤ੍ਥ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਨੋ ਇਦਾਨਿ ਇਧ ਤਿਣ੍ਣਂ ਮਗ੍ਗਾਨਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਦਾਸਿ, ਨ ਖੋ ਪਨਮ੍ਹੇਹਿ 'ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਮਯ'ਨ੍ਤਿ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਉਤ੍ਤਮਪੁਰਿਸਸਦਿਸੇਹਿ ਨੋ ਭਵਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਤੇ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਨਿਸੀਦਨਂ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਪਬ੍ਭਾਰਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇਸੁ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ।

ਭਗਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਕਤਿਯਾਪਿ ਅਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾ, ਲਦ੍ਧੁਪਾਯਸ੍ਸ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਿਲਮਨਕਾਰਣਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਚ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ – ''ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਗੁਣਂ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਏਤੇਸੁ ਆਗਤੇਸੁ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਦੇਵਤਾ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਹਾਸਮਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਵਿਵਿਤ੍ਤੇ ਓਕਾਸੇ ਮਯਾ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਵਿਵਿਤ੍ਤੇ ਓਕਾਸੇ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ।

ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤਥੇਰੋ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਤੋ ਅਪਰੋ ਤਤੋ ਅਪਰੋਤਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਪਦੁਮਿਨਿਯਂ ਪਦੁਮਾਨਿ ਵਿਯ ਵਿਕਸਿਂਸੁ। ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੁ – ''ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਵਿਨਿਬ੍ਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਨਂ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਦਸਬਲਾਭਿਮੁਖੋ ਅਹੋਸਿ। ਏਵਂ ਅਪਰੋਪਿ ਅਪਰੋਪੀਤਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਭਤ੍ਤਸਾਲਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾਵ ਆਗਮਂਸੁ। ਪਠਮਂ ਆਗਤੋ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਗੁਣਂ ਆਰੋਚੇਤੁਕਾਮੋ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ, ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਆਗਮਨਮਗ੍ਗਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਅਦ੍ਦਸ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਅਦ੍ਦਸ। ਇਤਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਯਂ ਇਮਸ੍ਸ ਹਰਾਯਮਾਨੋ ਨ ਕਥੇਸਿ, ਅਯਂ ਇਮਸ੍ਸ ਹਰਾਯਮਾਨੋ ਨ ਕਥੇਸੀਤਿ। ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਕਿਰ ਦ੍ਵੇ ਆਕਾਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ – ''ਅਹੋ ਵਤ ਮਯਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਗੁਣਂ ਸਦੇਵਕੋ ਲੋਕੋ ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਟਿਲਦ੍ਧਭਾਵਂ ਪਨ ਨਿਧਿਲਦ੍ਧਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ।

ਏਵਂ ਓਸੀਦਮਤ੍ਤੇ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਰਿਯਮਣ੍ਡਲੇ ਪਾਚੀਨਯੁਗਨ੍ਧਰਪਰਿਕ੍ਖੇਪਤੋ ਅਬ੍ਭਾ, ਮਹਿਕਾ, ਧੂਮੋ, ਰਜੋ, ਰਾਹੂਤਿ ਇਮੇਹਿ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤੋ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਰਾਮਣੇਯ੍ਯਕਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਪਾਚੀਨਦਿਸਾਯ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਰਜਤਮਯਮਹਾਆਦਾਸਮਣ੍ਡਲਂ ਵਿਯ, ਨੇਮਿਵਟ੍ਟਿਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਯਮਾਨਰਜਤਚਕ੍ਕਸਸ੍ਸਿਰਿਕਂ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲਂ ਉਲ੍ਲਙ੍ਘਿਤ੍ਵਾ ਅਨਿਲਪਥਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਥ। ਇਤਿ ਏਵਰੂਪੇ ਖਣੇ ਲਯੇ ਮੁਹੁਤ੍ਤੇ ਭਗਵਾ ਸਕ੍ਕੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਮਹਾਵਨੇ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਅਰਹਨ੍ਤੇਹਿ।

ਤਤ੍ਥ ਭਗਵਾਪਿ ਮਹਾਸਮ੍ਮਤਸ੍ਸ ਵਂਸੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤੇਪਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਹਾਸਮ੍ਮਤਸ੍ਸ ਕੁਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਭਗਵਾਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯਗਬ੍ਭੇ ਜਾਤੋ, ਤੇਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯਗਬ੍ਭੇ ਜਾਤਾ। ਭਗਵਾਪਿ ਰਾਜਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਤੇਪਿ ਰਾਜਪਬ੍ਬਜਿਤਾ। ਭਗਵਾਪਿ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਪਹਾਯ ਹਤ੍ਥਗਤਂ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਜ੍ਜਂ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਤੇਪਿ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਪਹਾਯ ਹਤ੍ਥਗਤਾਨਿ ਰਜ੍ਜਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਓਕਾਸੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਸਯਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਪਰਿਵਾਰੋ ਵੀਤਰਾਗੋ ਵੀਤਰਾਗਪਰਿਵਾਰੋ ਵੀਤਦੋਸੋ ਵੀਤਦੋਸਪਰਿਵਾਰੋ ਵੀਤਮੋਹੋ ਵੀਤਮੋਹਪਰਿਵਾਰੋ ਨਿਤ੍ਤਣ੍ਹੋ ਨਿਤ੍ਤਣ੍ਹਪਰਿਵਾਰੋ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸੋ

ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸਪਰਿਵਾਰੋ ਸਨ੍ਤੋ ਸਨ੍ਤਪਰਿਵਾਰੋ ਦਨ੍ਤੋ ਦਨ੍ਤਪਰਿਵਾਰੋ ਮੁਤ੍ਤੋ ਮੁਤ੍ਤਪਰਿਵਾਰੋ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਰੋਚਤੀਤਿ। ਵਣ੍ਣਭੂਮਿ ਨਾਮੇਸਾ, ਯਤ੍ਤਕੰ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਤ੍ਤਕੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਇਤਿ ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਅਰਹਨ੍ਤੇਹੀ''ਤਿ।

ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨਾਤਿ ਬਹੁਤਰਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ, ਮਨ੍ਦਾ ਨ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਅਸਞ੍ਞਾ ਅਰੂਪਾਵਚਰਦੇਵਤਾ ਸਮਾਪਨ੍ਨਦੇਵਤਾ ਚ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਕ੍ਕਮੋ ਮਹਾਵਨਸ੍ਸ ਕਿਰ ਸਾਮਨ੍ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਚਲਿੰਸੁ – ''ਆਯਾਮ, ਭੋ ਬੁਦ੍ਧਦਸ੍ਸਨੰ ਨਾਮ ਬਹੂਪਕਾਰੰ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੰ ਬਹੂਪਕਾਰੰ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਦਸ੍ਸਨੰ ਬਹੂਪਕਾਰੰ, ਆਯਾਮ ਆਯਾਮਾ''ਤਿ ਮਹਾਸਦ੍ਦੰ ਕੁਰੁਮਾਨਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਞ੍ਚ ਤੰਮੁਹੁਤ੍ਤੰ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤਖੀਣਾਸਵੇ ਚ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ਏਤੇਨੇਵ ਉਪਾਯੇਨ ਤਾਸੰ ਤਾਸੰ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਦਨ੍ਤਰਅਡ੍ਢਗਾਵੁਤਗਾਵੁਤਅਡ੍ਢਯੋਜਨਯੋਜਨਾਦਿਵਸੇਨ ਤਿਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਵਿਤ੍ਥਤੇ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇ, ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਤੇਸਟ੍ਠਿਯਾ ਨਗਰਸਹਸ੍ਸੇਸੁ, ਨਵਨਵੁਤਿਯਾ ਦੋਣਮੁਖਸਤਸਹਸ੍ਸੇਸੁ, ਛਨ੍ਨਵੁਤਿਯਾ ਪਟ੍ਟਨਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸੇਸੁ, ਛਪਣ੍ਣਾਸਾਯ ਰਤਨਾਕਰੇਸੂਤਿ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ, ਪੁਬ੍ਬਵਿਦੇਹੇ, ਅਪਰਗੋਯਾਨੇ, ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਮ੍ਹਿ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਰਿਤ੍ਤਦੀਪਸਹਸ੍ਸੇਸੂਤਿ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ, ਤਤੋ ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਤਿ ਏਵੰ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਸੁ ਦੇਵਤਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਞ੍ਹਿ ਇਧ ਦਸਲੋਕਧਾਤੁਯੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਦਸਹਿ ਚ ਲੋਕਧਾਤੂਹਿ ਦੇਵਤਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

ਏਵੰ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਹਿ ਦੇਵਤਾਹਿ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਗਬ੍ਭੰ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਸੂਚਿਘਰੇ ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸੂਚੀਹਿ ਵਿਯ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਸ੍ਸ ਏਵੰ ਉਚ੍ਚਤ੍ਤਨੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਲੋਹਪਾਸਾਦੇ ਕਿਰ ਸਤ੍ਤਕੂਟਾਗਾਰਸਮੋ ਪਾਸਾਣੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਧੋ ਖਿਤ੍ਤੋ ਚਤੂਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਪਥਵਿੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਏਵੰ ਮਹਨ੍ਤੇ ਓਕਾਸੇ ਯਥਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਠਤ੍ਵਾ ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਾ ਧੂਮੋ ਵਾ ਉਪਰਿ ਗਨ੍ਤੁੰ, ਉਪਰਿ ਵਾ ਠਤ੍ਵਾ ਖਿਤ੍ਤਸਾਸਪਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਓਤਰਿਤੁੰ ਅਨ੍ਤਰੰ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਦੇਵਤਾ ਅਹੇਸੁੰ। ਯਥਾ ਖੋ ਪਨ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਞ੍ਞੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੰ ਅਸਮ੍ਬਾਧੰ ਹੋਤਿ, ਆਗਤਾਗਤਾ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਓਕਾਸੰ ਲਭਨ੍ਤਿਯੇਵ, ਪਰਤੋ ਪਰਤੋ ਪਨ ਅਤਿਸਮ੍ਬਾਧੰ ਹੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਭਗਵਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੰ ਅਸਮ੍ਬਾਧੰ, ਆਗਤਾਗਤਾ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾ ਦੇਵਤਾ ਚ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਚ ਓਕਾਸੰ ਲਭਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਅਪਿਸੁਦੰ ਭਗਵਤੋ ਆਸਨ੍ਨਾਸਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਮਹਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਾਲਗ੍ਗਕੋਟਿਨਿਤ੍ਤੁਦਨਮਤ੍ਤੇ ਪਦੇਸੇ ਦਸਪਿ ਵੀਸਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਪਰਤੋ ਤਿੰਸਮ੍ਪਿ ਦੇਵਤਾ ਸੁਖੁਮੇ ਸੁਖੁਮੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ਸਟ੍ਠਿ ਸਟ੍ਠਿ ਦੇਵਤਾ ਅਟ੍ਠੰਸੁ।

ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਕਾਯਿਕਾਨਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਵਾਸੀਨੰ। **ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਾ** ਨਾਮ ਸੁਦ੍ਧਾਨੰ ਅਨਾਗਾਮਿਖੀਣਾਸਵਾਨੰ ਆਵਾਸਾ ਪਞ੍ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ। **ਏਤਦਹੋਸੀ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਅਹੋਸਿ? ਤੇ ਕਿਰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵੁਟ੍ਠਿਤਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਭਵਨੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੇ ਭਤ੍ਤਗੇਹੰ ਵਿਯ ਸੁਞ੍ਞਤੰ ਅਦ੍ਦਸੰਸੁ। ਤਤੋ ''ਕੁਹਿੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਗਤਾ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤਾ ਮਹਾਸਮਾਗਮੰ ਞਤ੍ਵਾ – ''ਅਯੰ ਸਮਾਗਮੋ ਮਹਾ, ਮਯੰ ਓਹੀਨਾ, ਓਹੀਨਕਾਨੰ ਓਕਾਸੋ ਦੁਲ੍ਲਭੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਚ੍ਛਹਤ੍ਥਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕੰ ਗਾਥੰ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਾਮ। ਤਾਯ ਮਹਾਸਮਾਗਮੇ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਗਤਭਾਵੰ ਜਾਨਾਪੇਸ੍ਸਾਮ, ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਚ ਵਣ੍ਣੰ ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਇਤਿ ਤੇਸੰ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਆਵਜ੍ਜਿਤਤ੍ਤਾ ਏਤਦਹੋਸਿ।

੩੩੨. ਭਗਵਤੋ ਪੁਰਤੋ ਪਾਤੁਰਹੇਸੁਨ੍ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਭਿਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਓਤਿਣ੍ਣਾ ਵਿਯ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਖੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਏਵੰ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤੇ ਪਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਠਿਤਾਯੇਵ ਗਾਥਾ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯੰ ਓਤਰਿ, ਏਕੋ ਦਕ੍ਖਿਣਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯੰ, ਏਕੋ ਪਚ੍ਛਿਮਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯੰ, ਏਕੋ ਉਤ੍ਤਰਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯੰ ਓਤਰਿ। ਤਤੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯੰ ਓਤਿਣ੍ਣਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਨੀਲਕਸਿਣੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨੀਲਰਸ੍ਮਿਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਦੇਵਤਾਨੰ ਮਣਿਚਮ੍ਮੰ ਪਟਿਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਗਤਭਾਵੰ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਵੀਥਿ ਨਾਮ ਕੇਨਚਿ ਓਤ੍ਥਰਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਹਟਬੁਦ੍ਧਵੀਥਿਯਾਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਠਿਤੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਭਿਸਙ੍ਖਤੰ ਗਾਥੰ ਅਭਾਸਿ।

ਦਕ੍ਖਿਣਚਕ੍ਕਵਾਲਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਓਤਿਣ੍ਣਬ੍ਰਹ੍ਮਾਪਿ ਪੀਤਕਸਿਣਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪੀਤਰਸ੍ਮਿਯੋ ਸੁਵਣ੍ਣਪਭਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲਦੇਵਤਾਨਂ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟਂ ਪਾਰੁਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਗਤਭਾਵਂ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਪਚ੍ਛਿਮਚਕ੍ਕਵਾਲਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਓਤਿਣ੍ਣਬ੍ਰਹ੍ਮਾਪਿ ਲੋਹਿਤਕਸਿਣਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਲੋਹਿਤਰਸ੍ਮਿਯੋ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲਦੇਵਤਾਨਂ ਰਤ੍ਤਵਰਕਮ੍ਬਲੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਗਤਭਾਵਂ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਉਤ੍ਤਰਚਕ੍ਕਵਾਲਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਓਤਿਣ੍ਣਬ੍ਰਹ੍ਮਾਪਿ ਓਦਾਤਕਸਿਣਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਓਦਾਤਰਸ੍ਮਿਯੋ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲਦੇਵਤਾਨਂ ਸੁਮਨਪਟਂ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਗਤਭਾਵਂ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ‘‘ਭਗਵਤੋ ਪੁਰਤੋ ਪਾਤੁਰਹੇਸੁਂ। ਅਥ ਖੋ ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਂਸੂ’’ਤਿ ਏਵਂ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਵਿਯ ਪੁਰਤੋ ਪਾਤੁਭਾਵੋ ਚ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤਭਾਵੋ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਇਮਿਨਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਅਹੋਸਿ, ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਪਨ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਗਾਥਾਭਾਸਨਂ ਪਨ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂਯੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਮਹਾਸਮਯੋ**ਤਿ ਮਹਾਸਮੂਹੋ। **ਪਵਨਂ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਵਨਸਣ੍ਡੋ। ਉਭਯੇਨਪਿ ਭਗਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਨਸਣ੍ਡੇ ਅਜ੍ਜ ਮਹਾਸਮੂਹੋ ਮਹਾਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋਤਿ ਆਹ। ਤਤੋ ਯੇਸਂ ਸੋ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ, ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਦੇਵਕਾਯਾ ਸਮਾਗਤਾ**ਤਿ ਆਹ। ਤਤ੍ਥ **ਦੇਵਕਾਯਾ**ਤਿ ਦੇਵਘਟਾ। **ਆਗਤਮ੍ਹ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਸਮਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਸਮਾਗਤੇ ਦੇਵਕਾਯੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਯਮ੍ਪਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਸਮੂਹਂ ਆਗਤਾ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? **ਦਕ੍ਖਿਤਾਯੇ ਅਪਰਾਜਿਤਸਙ੍ਘਂ,** ਕੇਨਚਿ ਅਪਰਾਜਿਤਂ ਅਜ੍ਜੇਵ ਤਯੋ ਮਾਰੇ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਜਿਤਸਙ੍ਗਾਮਂ ਇਮਂ ਅਪਰਾਜਿਤਸਙ੍ਘਂ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਤਮ੍ਹਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੋ ਪਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਭਾਸਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਚਕ੍ਕਵਾਲਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂਯੇਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਅਥ ਦੁਤਿਯੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਭਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ **ਤਤ੍ਰ ਭਿਕ੍ਖਵੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਟ੍ਠਾਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂ। **ਸਮਾਦਹਂਸੂ**ਤਿ ਸਮਾਧਿਨਾ ਯੋਜੇਸੁਂ। **ਚਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤਨੋ ਉਜੁਕਂ ਅਕਂਸੂ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬੇ ਵਙ੍ਕਕੁਟਿਲਜਿਮ੍ਹਭਾਵੇ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਉਜੁਕਂ ਅਕਰਿਂਸੁ। **ਸਾਰਥੀਵ ਨੇਤ੍ਤਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤੇਸੁ ਸਿਨ੍ਧਵੇਸੁ ਓਧਸ੍ਤਪਤੋਦੋ ਸਾਰਥਿ ਸਬ੍ਬਯੋਤ੍ਤਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਚੋਦੇਨ੍ਤੋ ਅਵਾਰੇਨ੍ਤੋ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਏਵਂ ਛਲ਼ਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰਾ ਸਬ੍ਬੇਪੇਤੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ, ਏਤੇ ਦਟ੍ਠੁਂ ਇਧਾਗਤਮ੍ਹ ਭਗਵਾਤਿ। ਸੋਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਥਾਠਾਨੇਯੇਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਅਥ ਤਤਿਯੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਭਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ **ਛੇਤ੍ਵਾ ਖੀਲ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਖੀਲਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ। **ਪਲਿਘ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਪਲਿਘਮੇਵ। **ਇਨ੍ਦਖੀਲ**ਨ੍ਤਿਪਿ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਇਨ੍ਦਖੀਲਮੇਵ। **ਊਹਚ੍ਚ ਮਨੇਜਾ**ਤਿ ਏਤੇ ਤਣ੍ਹਾਏਜਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਅਨੇਜਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਇਨ੍ਦਖੀਲਂ ਊਹਚ੍ਚ ਸਮੂਹਨਿਤ੍ਵਾ। **ਤੇ ਚਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਅਪ੍ਪਟਿਹਤਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤਿ। **ਸੁਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਨਿਰੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾ। **ਵਿਮਲਾ**ਤਿ ਨਿਮ੍ਮਲਾ। ਇਦਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਚਕ੍ਖੁਮਤਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਚਕ੍ਖੂਹਿ ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੇਨ। **ਸੁਦਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਤੋਪਿ ਦਨ੍ਤਾ, ਸੋਤਤੋਪਿ ਘਾਨਤੋਪਿ ਜਿਵ੍ਹਾਤੋਪਿ ਕਾਯਤੋਪਿ ਮਨਤੋਪਿ ਦਨ੍ਤਾ। **ਸੁਸੁਨਾਗਾ**ਤਿ ਤਰੁਣਨਾਗਾ। ਤੇ ਏਵਰੂਪੇਨ ਅਨੁਤ੍ਤਰੇਨ ਯੋਗਾਚਰਿਯੇਨ ਦਮਿਤੇ ਤਰੁਣਨਾਗੇ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਆਗਤਮ੍ਹ ਭਗਵਾਤਿ। ਸੋਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਥਾਠਾਨੇਯੇਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਅਥ ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਭਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ **ਗਤਾਸੇ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬੇਮਤਿਕਸਰਣਗਮਨੇਨ ਗਤਾ। ਸੋਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਥਾਠਾਨੇਯੇਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਦੇਵਤਾਸਨ੍ਨਿਪਾਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩੩. ਅਥ ਭਗਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਪਥਵੀਤਲਤੋ ਯਾਵ ਚਕ੍ਕਵਾਲਮੁਖਵਟ੍ਟਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾ ਯਾਵ ਅਕਨਿਟ੍ਠਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਦੇਵਤਾਸਨ੍ਨਿਪਾਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮਹਾ ਅਯਂ ਦੇਵਤਾਸਮਾਗਮੋ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਨ ਏਵਂ ਮਹਾ ਦੇਵਤਾਯ ਸਮਾਗਮੋਤਿ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਹਨ੍ਦ, ਨੇਸਂ ਆਚਿਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿ, ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸੀ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ **ਏਤਪਰਮਾ**ਤਿ

ਏਤੰ ਪਰਮੰ ਪਮਾਣੰ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਏਤਪਰਮਾ। ਇਦਾਨਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਪਨ ਅਭਾਵਾ ‘‘ਯੇਪਿ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹੀ’’ਤਿ ਤਤਿਯੋ ਵਾਰੋ ਨ ਵੁੱਤੋ। **ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਆਹ? ਦੇਵਤਾਨੰ ਚਿੱਤਕਲ੍ਲਤਾਜਨਨਤ੍ਥੰ। ਦੇਵਤਾ ਕਿਰ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁੰ – ‘‘ਭਗਵਾ ਏਵੰ ਮਹਨ੍ਤੇ ਸਮਾਗਮੇ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾਨੰਯੇਵ ਦੇਵਤਾਨੰ ਨਾਮਗੋੱਤਾਨਿ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ, ਅਪ੍ਪੇਸਕ੍ਖਾਨੰ ਕਿੰ ਕਥੇਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ? ਅਥ ਭਗਵਾ ‘‘ਇਮਾ ਦੇਵਤਾ ਕਿੰ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਮੁਖੇਨ ਹੱਥੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਹਦਯਮੰਸੰ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸਭਣ੍ਡੰ ਚੋਰੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚ ਤੰ ਤਾਸੰ ਚਿੱਤਾਚਾਰੰ ਞਤ੍ਵਾ – ‘‘ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਤੋ ਆਗਤਾਗਤਾਨੰ ਅਪ੍ਪੇਸਕ੍ਖਮਹੇਸਕ੍ਖਾਨੰ ਸਬ੍ਬਾਸਮ੍ਪਿ ਦੇਵਤਾਨੰ ਨਾਮਗੋੱਤੰ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ।

ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਮਹਨ੍ਤਾ ਏਤੇ ਸੱਤਵਿਸੇਸਾ, ਯੰ ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠੰ ਸੁਤੰ ਮੁਤੰ ਵਿਞ੍ਞਾਤੰ ਪੱਤੰ ਪਰਿਯੇਸਿਤੰ ਅਨੁਵਿਚਰਿਤੰ ਮਨਸਾ, ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕੱਥਚਿ ਨੀਲਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਭੱਤਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣੰ ਵਾ ਭੇਰੀਸਦ੍ਦਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਭੱਤਸਦ੍ਦਾਰਮ੍ਮਣਾਦੀਸੁ ਵਿਸੁੰ ਵਿਸੁੰ ਸਦ੍ਦਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣੰ ਵਾ ਅੱਥਿ, ਯੰ ਏਤੇਸੰ ਞਾਣਮੁਖੇ ਆਪਾਥੰ ਨਾਗਚ੍ਛਤਿ। ਯਥਾਹ –

‘‘ਯੰ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਯ ਦਿਟ੍ਠੰ ਸੁਤੰ ਮੁਤੰ ਵਿਞ੍ਞਾਤੰ ਪੱਤੰ ਪਰਿਯੇਸਿਤੰ ਅਨੁਵਿਚਰਿਤੰ ਮਨਸਾ, ਤਮਹੰ ਜਾਨਾਮਿ, ਤਮਹੰ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਮਹੰ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿ’’ਨ੍ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੪)।

ਏਵੰ ਸਬ੍ਬੱਥ ਅਪ੍ਪਟਿਹਤਞਾਣੋ ਭਗਵਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਭਬ੍ਬਾਭਬ੍ਬਵਸੇਨ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਅਕਾਸਿ। ‘‘ਕਮ੍ਮਾਵਰਣੇਨ ਵਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁੱਤਾ ਸੱਤਾ **ਅਭਬ੍ਬਾ** ਨਾਮ। ਤੇ ਏਕਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤੇਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਿ। ਵਿਪਰੀਤਾ ਪਨ **ਭਬ੍ਬਾ** ਨਾਮ, ਤੇ ਦੂਰੇ ਵਸਨ੍ਤੇਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਦੇਵਤਾਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇ ਯੇ ਅਭਬ੍ਬਾ, ਤੇ ਪਹਾਯ ਭਬ੍ਬੇ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਏੱਤਕਾ ਏੱਥ ਰਾਗਚਰਿਤਾ, ਏੱਤਕਾ ਦੋਸਚਰਿਤਾ, ਏੱਤਕਾ ਮੋਹਚਰਿਤਾ’’ਤਿ ਚਰਿਤਵਸੇਨ ਛ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਅਕਾਸਿ। ਅਥ ਨੇਸੰ ਸਪ੍ਪਾਯੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਉਪਧਾਰਯਨ੍ਤੋ – ‘‘ਰਾਗਚਰਿਤਾਨੰ ਦੇਵਤਾਨੰ **ਸਮ੍ਮਾਪਰਿਬ੍ਬਾਜਨਿਯਸੁੱਤੰ** ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਦੋਸਚਰਿਤਾਨੰ **ਕਲਹਵਿਵਾਦਸੁੱਤੰ**, ਮੋਹਚਰਿਤਾਨੰ **ਮਹਾਬ੍ਯੂਹਸੁੱਤੰ**, ਵਿਤਕ੍ਕਚਰਿਤਾਨੰ **ਚੂਲ਼ਬ੍ਯੂਹਸੁੱਤੰ**, ਸਦ੍ਧਾਚਰਿਤਾਨੰ **ਤੁਵਟ੍ਟਕਪਟਿਪਦੰ**, ਬੁਦ੍ਧਿਚਰਿਤਾਨੰ **ਪੁਰਾਭੇਦਸੁੱਤੰ** ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਦੇਸਨੰ ਵਵੱਥਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤੰ ਪਰਿਸੰ ਮਨਸਾਕਾਸਿ – ‘‘ਅੱਤਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਨੁ ਖੋ ਜਾਨੇਯ੍ਯ, ਪਰਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਅੱਥੁਪ੍ਪੱਤਿਕੇਨ ਪੁਚ੍ਛਾਵਸੇਨਾ’’ਤਿ। ਤਤੋ ‘‘ਪੁਚ੍ਛਾਵਸੇਨ ਜਾਨੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਅੱਥਿ ਨੁ ਖੋ ਕੋਚਿ ਦੇਵਤਾਨੰ ਅਜ੍ਝਾਸਯੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਰਿਤਵਸੇਨ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁੰ ਸਮੱਥੋ’’ਤਿ ‘‘ਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸਤੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਏਕੋਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤੀ’’ਤਿ ਅਦ੍ਦਸ। ਤਤੋ ਅਸੀਤਿਮਹਾਸਾਵਕੇ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੇਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ ‘‘ਸਚੇ ਪੱਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯ ਨੁ ਖੋ’’ਤਿ ‘‘ਸੋਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਕ੍ਕਸੁਯਾਮਾਦੀਸੁ ਕੋਚਿ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਸਮਨ੍ਨਾਹਰਿ। ਸਚੇ ਹਿ ਤੇਸੁ ਕੋਚਿ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯ, ਤੰ ਪੁਚ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅੱਤਨਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਨ ਪਨ ਤੇਸੁਪਿ ਕੋਚਿ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਮਾਦਿਸੋ ਬੁਦ੍ਧੋਯੇਵ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯ, ਅੱਥਿ ਪਨ ਕੱਥਚਿ ਅਞ੍ਞੋ ਬੁਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਅਨਨ੍ਤਾਸੁ ਲੋਕਧਾਤੂਸੁ ਅਨਨ੍ਤਞਾਣੰ ਪੱਥਰਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞੰ ਬੁਦ੍ਧੰ ਨ ਅਦ੍ਦਸ। ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਞ੍ਚੇਤੰ, ਯੰ ਇਦਾਨਿ ਅੱਤਨਾ ਸਮੰ ਨ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਜਾਤਦਿਵਸੇਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲਵਣ੍ਣਨਾਯੰ ਵੁੱਤਨਯੇਨ ਅੱਤਨਾ ਸਮੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ – ‘‘ਅਗ੍ਗੋਹਮਸ੍ਮਿ ਲੋਕਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਵੱਤਿਯੰ ਸੀਹਨਾਦੰ ਨਦਿ। ਏਵੰ ਅਞ੍ਞੰ ਅੱਤਨਾ ਸਮੰ ਅਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਚੇ ਅਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਅਹਮੇਵ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਯ੍ਯੰ, ਏਵਮ੍ਪੇਤਾ ਦੇਵਤਾ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁੰ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧੇਯੇਵ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਮਯਿ ਚ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੇ ਅਚ੍ਛੇਰਕੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਚ ਦੇਵਤਾ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਮ੍ਮਿਤਬੁਦ੍ਧੰ ਮਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨੰ ਸਮਾਪੱਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ – ‘‘ਪੱਤਚੀਵਰਗਹਣੰ ਆਲੋਕਿਤਵਿਲੋਕਿਤੰ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤਪਸਾਰਿਤਞ੍ਚ ਮਮ ਸਦਿਸੰਯੇਵ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਕਾਮਾਵਚਰਚਿੱਤੇਹਿ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਚੀਨਯੁਗਨ੍ਧਰਪਰਿਕ੍ਖੇਪਤੋ ਉਲ੍ਲਙ੍ਘਮਾਨੰ ਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੰ ਵਿਯ ਰੂਪਾਵਚਰਚਿੱਤੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ।

ਦੇਵਸਙ੍ਘੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ, ਚਨ੍ਦੋ ਉਗ੍ਗਤੋ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਚਨ੍ਦੰ ਓਹਾਯ ਆਸਨ੍ਨਤਰੇ ਜਾਤੇ ''ਨ ਚਨ੍ਦੋ, ਸੂਰਿਯੋ ਉਗ੍ਗਤੋ''ਤਿ, ਪੁਨ ਆਸਨ੍ਨਤਰੇ ਜਾਤੇ ''ਨ ਸੂਰਿਯੋ, ਦੇਵਵਿਮਾਨਂ ਏਕ''ਨ੍ਤਿ, ਪੁਨ ਆਸਨ੍ਨਤਰੇ ਜਾਤੇ ''ਨ ਦੇਵਵਿਮਾਨਂ, ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਏਕੋ''ਤਿ, ਪੁਨ ਆਸਨ੍ਨਤਰੇ ਜਾਤੇ ''ਨ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ, ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਏਕੋ''ਤਿ, ਪੁਨ ਆਸਨ੍ਨਤਰੇ ਜਾਤੇ ''ਨ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ, ਅਪਰੋਪਿ ਭੋ ਬੁਦ੍ਧੋ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਆਹ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਦੇਵਤਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਏਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਤਾਵ ਅਯਂ ਦੇਵਤਾਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਕੀਵ ਮਹਨ੍ਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਅਰਿਯਦੇਵਤਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਲੋਕਧਾਤੁਯਾ ਦ੍ਵੇ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਦ੍ਧਾ ਭਗਵਤਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦਿਸੋ ਅਞ੍ਞੋ ਏਕੋ ਬੁਦ੍ਧੋ ਨਿਮ੍ਮਿਤੋ''ਤਿ।

ਅਥ ਤਸ੍ਸ ਦੇਵਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਨਿਮ੍ਮਿਤਬੁਦ੍ਧੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਂ ਅਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਵ ਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇ ਸਮਸਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਾਪਿਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਭਗਵਤੋਪਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾਨਿ, ਨਿਮ੍ਮਿਤਸ੍ਸਾਪਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਵ, ਭਗਵਤੋਪਿ ਸਰੀਰਾ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਸ੍ਮਿਯੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ , ਨਿਮ੍ਮਿਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਰਸ੍ਮਿਯੋ ਨਿਮ੍ਮਿਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਨਿਮ੍ਮਿਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਰਸ੍ਮਿਯੋ ਭਗਵਤੋ ਕਾਯੇ ਪਟਿਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। ਤਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਰੀਰਤੋ ਉਗ੍ਗਮ੍ਮ ਅਕਨਿਟ੍ਠਭਵਨਂ ਆਹਚ੍ਚ ਤਤੋ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਤਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਗਬ੍ਭਂ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯਵਙ੍ਕਗੋਪਾਨਸੀਵਿਨਦ੍ਧਮਿਵ ਚੇਤਿਯਘਰਂ ਵਿਰੋਚਿਤ੍ਥ। ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਦੇਵਤਾ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਰਾਸਿਭੂਤਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਰਸ੍ਮਿਗਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਨਿਮ੍ਮਿਤਬੁਦ੍ਧੋ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋਯੇਵ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨਂ ਅਭਿਤ੍ਥਵਨ੍ਤੋ –

> ''ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਮੁਨਿਂ ਪਹੂਤਪਞ੍ਞਂ,
> ਤਿਣ੍ਣਂ ਪਾਰਙ੍ਗਤਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਂ ਠਿਤਤ੍ਤਂ।
> ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਘਰਾ ਪਨੁਜ੍ਜ ਕਾਮੇ,
> ਕਥਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮ੍ਮਾ ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ॥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੩੬੧) –

ਗਾਥਂ ਅਭਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾਨਂ ਤਾਵ ਚਿਤ੍ਤਕਲ੍ਲਤਾਜਨਨਤ੍ਥਂ ਆਗਤਾਗਤਾਨਂ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਾਨਿ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ **ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

੩੩੪. ਤਤ੍ਥ **ਸਿਲੋਕਮਨੁਕਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਅਕ੍ਖਰਪਦਨਿਯਮਿਤਂ ਵਚਨਸਙ੍ਘਾਤਂ ਪਵਤ੍ਤਯਿਸ੍ਸਾਮਿ। **ਯਤ੍ਥ ਭੁਮ੍ਮਾ ਤਦਸ੍ਸਿਤਾ**ਤਿ ਯੇਸੁ ਯੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਭੁਮ੍ਮਾ ਦੇਵਤਾ ਤਂ ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤਾ। **ਯੇ ਸਿਤਾ ਗਿਰਿਗਬ੍ਭਰ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਹਿ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਸਿ, ਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਿਰਿਕੁਚ੍ਛਿਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਹਿਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪੇਸਿਤਚਿਤ੍ਤਾ। **ਸਮਾਹਿਤਾ**ਤਿ ਅਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ।

ਪੁਥੂਤਿ ਬਹੁਜਨਾ। **ਸੀਹਾਵ ਸਲ੍ਲੀਨਾ**ਤਿ ਸੀਹਾ ਵਿਯ ਨਿਲੀਨਾ ਏਕਤ੍ਤਂ ਉਪਗਤਾ। **ਲੋਮਹਂਸਾਭਿਸਮ੍ਭੁਨੋ**ਤਿ ਲੋਮਹਂਸਂ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ, ਨਿਬ੍ਭਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਓਦਾਤਮਨਸਾ ਸੁਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਓਦਾਤਚਿਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੁਦ੍ਧਾ। **ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਮਨਾਵਿਲਾ**ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਅਨਾਵਿਲਾ।

ਭਿਯ੍ਯੋਪਞ੍ਚਸਤੇ ਞਤ੍ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਸਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਵਨੇ ਕਾਪਿਲਵਤ੍ਥਵੇ**ਤਿ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਸਮੀਪਮ੍ਹਿ ਜਾਤੇ ਵਨਸਣ੍ਡੇ। **ਤਤੋ ਆਮਨ੍ਤਯੀ ਸਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤਦਾ ਆਮਨ੍ਤਯਿ। **ਸਾਵਕੇ ਸਾਸਨੇ ਰਤੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਸਵਨਨ੍ਤੇ ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਸਾਵਕੇ ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਸਾਸਨੇ ਰਤਤ੍ਤਾ ਸਾਸਨੇ ਰਤੇ। ਇਦਂ ਸਬ੍ਬਂ – ''ਸਿਲੋਕਮਨੁਕਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਕਤ੍ਵਾ ਵਦਤਿ।

ਦੇਵਕਾਯਾ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਤੇ ਵਿਜਾਨਾਥ ਭਿਕ੍ਖਵੋਤਿ ਤੇ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਜਾਨਾਥਾਤਿ ਨੇਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣਾਭਿਨੀਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਕਥੇਸਿ। **ਤੇ ਚ ਆਤਪ੍ਪਮਕਰੁੰ, ਸੁਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਤੇ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੰ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਾਵਦੇਵ ਤਦਤ੍ਥਾਯ ਵੀਰਿਯੰ ਕਰਿੰਸੁ।

ਏਵੰ ਕਤਮਤ੍ਤਾਤਪ੍ਪਾਨੰਯੇਵ **ਤੇਸੰ ਪਾਤੁਰਹੁ ਞਾਣੰ।** ਕੀਦਿਸੰ? ਅਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨੰ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਨ ਤੰ ਤੇਹਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੰ। ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਹਿ ਤੰ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੰ। ਅਮਨੁਸ੍ਸਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਪਨਸ੍ਸ ਅਭਿਨੀਹਾਰਮਤ੍ਤਮੇਵ ਕਤੰ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਞਾਣੰ, ਤੰ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਹਿ ਤੇ ਵਿਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ ਇਦਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਤੇ ਵਿਜਾਨਾਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੋ''ਤਿ ਆਹ।

ਅਪ੍ਪੇਕੇ ਸਤਮਦ੍ਦਕ੍ਖੁਨ੍ਤਿ ਤੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਏਕਚ੍ਚੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਸਤੰ ਅਦ੍ਦਸੰਸੁ। **ਸਹਸ੍ਸੰ ਅਥ ਸਤ੍ਤਰਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਕੇ ਸਹਸ੍ਸੰ। ਏਕੇ ਸਤ੍ਤਤਿ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ।

ਸਤੰ ਏਕੇ ਸਹਸ੍ਸਾਨਨ੍ਤਿ ਏਕੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਅਦ੍ਦਸੰਸੁ। **ਅਪ੍ਪੇਕੇਨਨ੍ਤਮਦ੍ਦਕ੍ਖੁ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪੁਲੰ ਅਦ੍ਦਸੰਸੁ, ਸਤਵਸੇਨ ਸਹਸ੍ਸਵਸੇਨ ਚ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੰਪਿ ਅਦ੍ਦਸੰਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯਸ੍ਮਾ **ਦਿਸਾ ਸਬ੍ਬਾ ਫੁਟਾ ਅਹੁੰ,** ਭਰਿਤਾ ਸਮ੍ਪੁਣ੍ਣਾਵ ਅਹੇਸੁੰ।

ਤਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯਾਤਿ ਯੰ ਤੇਸੁ ਏਕੇਨੇਕੇਨ ਦਿਟ੍ਠੰ, ਤਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬੰ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਵਵਤ੍ਥਿਤ੍ਵਾਨ ਚਕ੍ਖੁਮਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਤਲੇ ਲੇਖੰ ਵਿਯ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਤੋ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਚਕ੍ਖੂਹਿ ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਸਤ੍ਥਾ। **ਤਤੋ ਆਮਨ੍ਤਯੀ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਗਾਥਮੇਵ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਕਿਤ੍ਤਨਤ੍ਥਾਯ ਆਹ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਏਤੇ ਵਿਜਾਨਾਥ, ਪਸ੍ਸਥ, ਓਲੋਕੇਥ, ਯੇ ਵੋਹੰ ਕਿਤ੍ਤਯਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਗਿਰਾਹੀ**ਤਿ ਵਚਨੇਹਿ। **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਸੋ**ਤਿ ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਯਾ।

੩੩੫. ਸਤ੍ਤਸਹਸ੍ਸਾ ਤੇ ਯਕ੍ਖਾ, ਭੁਮ੍ਮਾ ਕਾਪਿਲਵਤ੍ਥਵਾਤਿ ਸਤ੍ਤਸਹਸ੍ਸਾ ਤਾਵੇਤ੍ਥ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਭੁਮ੍ਮਾ ਯਕ੍ਖਾਯੇਵਾਤਿ ਵਦਤਿ। **ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਇਦ੍ਧਿਯੁਤ੍ਤਾ। **ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਆਨੁਭਾਵਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ। **ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ। **ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ**ਤਿ ਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ। **ਮੋਦਮਾਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮੁ**ਨ੍ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾ ਆਗਤਾ। **ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਮਿਤਿੰ ਵਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਮਹਾਵਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਤਾ। ਅਥ ਵਾ **ਸਮਿਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਮੂਹੰ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਮੂਹੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਆਗਤਾਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਛਸਹਸ੍ਸਾ ਹੇਮਵਤਾ, ਯਕ੍ਖਾ ਨਾਨਤ੍ਤਵਣ੍ਣਿਨੋਤਿ ਛਸਹਸ੍ਸਾ ਹੇਮਵਤਪਬ੍ਬਤੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਯਕ੍ਖਾ, ਤੇ ਚ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਨੀਲਾਦਿਵਣ੍ਣਵਸੇਨ ਨਾਨਤ੍ਤਵਣ੍ਣਾ।

ਸਾਤਾਗਿਰਾ ਤਿਸਹਸ੍ਸਾਤਿ ਸਾਤਾਗਿਰਿਪਬ੍ਬਤੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਯਕ੍ਖਾ ਤਿਸਹਸ੍ਸਾ।

ਇਚ੍ਚੇਤੇ ਸੋਲ਼ਸਸਹਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸੋਲ਼ਸਸਹਸ੍ਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਵੇਸ੍ਸਾਮਿਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾਤਿ ਵੇਸ੍ਸਾਮਿਤ੍ਤਪਬ੍ਬਤੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ।

ਕੁਮ੍ਭੀਰੋ ਰਾਜਗਹਿਕੋਤਿ ਰਾਜਗਹਨਗਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਕੁਮ੍ਭੀਰੋ ਨਾਮ ਯਕ੍ਖੋ। **ਵੇਪੁਲ੍ਲਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਵੇਪੁਲ੍ਲਪਬ੍ਬਤੋ ਨਿਵੇਸਨੰ ਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਿਯ੍ਯੋ ਨੰ ਸਤਸਹਸ੍ਸੰ, ਯਕ੍ਖਾਨੰ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੀ**ਤਿ ਤੰ ਅਤਿਰੇਕੰ ਯਕ੍ਖਾਨੰ ਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤਿ। **ਕੁਮ੍ਭੀਰੋ ਰਾਜਗਹਿਕੋ, ਸੋਪਾਗਾ ਸਮਿਤਿੰ ਵਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੋਪਿ ਕੁਮ੍ਭੀਰੋ ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਇਮੰ ਵਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਮਿਤਿੰ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਤੋ।

੩੩੬. ਪੁਰਿਮਞ੍ਚ ਦਿਸं ਰਾਜਾ, ਧਤਰਟ੍ਠੋ ਪਸਾਸਤੀਤਿ ਪਾਚੀਨਦਿਸਂ ਅਨੁਸਾਸਤਿ। **ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਾਨਂ ਅਧਿਪਤੀ**ਤਿ ਚਤੂਸੁਪਿ ਦਿਸਾਸੁ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਾਨਂ ਜੇਟ੍ਠਕੋ। ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਵਸੇ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। **ਮਹਾਰਾਜਾ ਯਸਸ੍ਸਿਸੋ**ਤਿ ਮਹਾਪਰਿਵਾਰੋ ਏਸੋ ਮਹਾਰਾਜਾ।

ਪੁਤ੍ਤਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਬਹਵੋ, ਇਨ੍ਦਨਾਮਾ ਮਹਬ੍ਬਲਾਤਿ ਤਸ੍ਸ ਧਤਰਟ੍ਠਸ੍ਸ ਬਹਵੋ ਮਹਬ੍ਬਲਾ ਪੁਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਰਞ੍ਞੋ ਨਾਮਧਾਰਕਾ।

ਵਿਰੂਲ੍ਹੋ ਤਂ ਪਸਾਸਤੀਤਿ ਤਂ ਦਿਸਂ ਵਿਰੂਲ੍ਹੋ ਅਨੁਸਾਸਤਿ।

ਪੁਤ੍ਤਾਪਿ ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤਾਦਿਸਾਯੇਵ ਪੁਤ੍ਤਾ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ''ਮਹਬ੍ਬਲਾ''ਤਿ ਲਿਖਨ੍ਤਿ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ''ਮਹਾਬਲਾ''ਤਿ ਪਾਠੋ।

''ਪੁਰਿਮਂ ਦਿਸਂ ਧਤਰਟ੍ਠੋ, ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਵਿਰੂਲ੍ਹਕੋ।
ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਵਿਰੂਪਕ੍ਖੋ, ਕੁਵੇਰੋ ਉਤ੍ਤਰਂ ਦਿਸਂ॥

ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ, ਸਮਨ੍ਤਾ ਚਤੁਰੋ ਦਿਸਾ।
ਦਦ੍ਦਲ੍ਲਮਾਨਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ, ਵਨੇ ਕਾਪਿਲਵਤ੍ਥਵੇ''ਤਿ॥

ਇਮਾ ਪਨ ਗਾਥਾ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਾਹਿਕਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ – ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਧਤਰਟ੍ਠਾ ਨਾਮ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਗਨ੍ਧਬ੍ਬਪਰਿਵਾਰਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਮਹਾਵਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਗਬ੍ਭਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ। ਏਵਂ ਦਕ੍ਖਿਣਦਿਸਾਦੀਸੁ ਵਿਰੂਲ੍ਹਕਾਦਯੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ – ''ਸਮਨ੍ਤਾ ਚਤੁਰੋ ਦਿਸਾ, ਦਦ੍ਦਲ੍ਲਮਾਨਾ ਅਟ੍ਠਂਸੂ''ਤਿ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ''ਸਮਨ੍ਤਾ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਹਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰੋ ਦਿਸਾ ਪਬ੍ਬਤਮਤ੍ਥਕੇਸੁ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਵਿਯ ਸੁਟ੍ਠੁ ਜਲਮਾਨਾ ਠਿਤਾ''ਤਿ। ਤੇ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਵਨਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਆਗਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਨ ਸਮਸਮਾ ਠਿਤਾਪਿ – ''ਵਨੇ ਕਾਪਿਲਵਤ੍ਥਵੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ।

੩੩੭. ਤੇਸਂ ਮਾਯਾਵਿਨੋ ਦਾਸਾ, ਆਗੁਂ ਵਞ੍ਚਨਿਕਾ ਸਠਾਤਿ ਤੇਸਂ ਮਹਾਰਾਜਾਨਂ ਕਤਪਾਪਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਲਕ੍ਖਣਾਯ ਮਾਯਾਯ ਯੁਤ੍ਤਾ ਕੁਟਿਲਾਚਾਰਾ ਦਾਸਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਯੇ ਸਮ੍ਮੁਖਪਰਮ੍ਮੁਖਵਞ੍ਚਨਾਹਿ ਲੋਕਂ ਵਞ੍ਚਨਤੋ ''ਵਞ੍ਚਨਿਕਾ''ਤਿ ਚ, ਕੇਰਾਟਿਯਸਾਠੇਯ੍ਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ''ਸਠਾ''ਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤੇਪਿ ਆਗਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਾਯਾ ਕੁਟੇਣ੍ਡੁ ਵਿਟੇਣ੍ਡੁ, ਵਿਟੂਚ੍ਚ ਵਿਟੂਟੋ ਸਹਾ**ਤਿ ਤੇ ਦਾਸਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਮਾਯਾਕਾਰਕਾਵ। ਨਾਮੇਨ ਪਨੇਤ੍ਥ ਏਕੋ **ਕੁਟੇਣ੍ਡੁ** ਨਾਮ, ਏਕੋ **ਵਿਟੇਣ੍ਡੁ** ਨਾਮ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ''ਵੇਟੇਣ੍ਡੂ''ਤਿ ਲਿਖਨ੍ਤਿ। ਏਕੋ **ਵਿਟੂਚ੍ਚ** ਨਾਮ, ਏਕੋ **ਵਿਟੂਟੋ** ਨਾਮ। **ਸਹਾ**ਤਿ ਸੋਪਿ ਵਿਟੂਟੋ ਤੇਹਿ ਸਹੇਵ ਆਗਤੋ।

ਚਨ੍ਦਨੋ ਕਾਮਸੇਟ੍ਠੋ ਚ, ਕਿਨ੍ਨਿਘਣ੍ਡੁ ਨਿਘਣ੍ਡੁ ਚਾਤਿ ਅਪਰੋ ਕਿਨ੍ਨਿਘਣ੍ਡੁ ਨਾਮ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ''ਕਿਨ੍ਨੁਘਣ੍ਡੂ''ਤਿ ਲਿਖਨ੍ਤਿ। **ਨਿਘਣ੍ਡੁ ਚਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੋ ਨਿਘਣ੍ਡੁ ਨਾਮ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਦਾਸਾ। ਇਤੋ ਪਰੇ ਪਨ –

''ਪਨਾਦੋ ਓਪਮਞ੍ਞੋ ਚ, ਦੇਵਸੂਤੋ ਚ ਮਾਤਲਿ।
ਚਿਤ੍ਤਸੇਨੋ ਚ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬੋ, ਨਲ਼ੋ ਰਾਜਾ ਜਨੇਸਭੋ।
ਆਗੁਂ ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਚੇਵ, ਤਿਮ੍ਬਰੂ ਸੂਰਿਯਵਚ੍ਛਸਾ''ਤਿ॥ –

ਇਮੇ ਦੇਵਰਾਜਾਨੋ। ਤਤ੍ਥ **ਦੇਵਸੁਤੋ**ਤਿ ਦੇਵਸਾਰਥਿ। **ਚਿਤ੍ਤਸੇਨੋ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੋ ਚ ਸੇਨੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਸੇਨੋ ਚ। **ਗਨ੍ਧਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਅਯਂ ਚਿਤ੍ਤਸੇਨੋ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯਿਕੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਕੇਵਲਂ ਚੇਸ, ਸਬ੍ਬੇ ਪੇਤੇ ਪਨਾਦਾਦਯੋ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਾ ਏਵ। **ਨਲ਼ੋਰਾਜਾ**ਤਿ ਨਲ਼ਕਾਰਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮੇਕੋ। **ਜਨੇਸਭੋ**ਤਿ ਜਨਵਸਭੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ। **ਆਗੁਂ ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਚੇ**ਵਾਤਿ ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਚੇਵ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਆਗਤੋ। **ਤਿਮ੍ਬਰੂ**ਤਿ ਤਿਮ੍ਬਰੂ ਨਾਮ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਰਾਜਾ। **ਸੂਰਿਯਵਚ੍ਛਸਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਧੀਤਾ।

ਏਤੇ ਚਞ੍ਞੇ ਚ ਰਾਜਾਨੋ, ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਾ ਸਹ ਰਾਜੁਭੀਤਿ ਏਤੇ ਚ ਨਾਮਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਗਨ੍ਧਬ੍ਬਰਾਜਾਨੋ ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਏਤੇਹਿ ਰਾਜੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਬਹੂ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਾ। **ਮੋਦਮਾਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮਿਤਿਂ** ਵਨਨ੍ਤਿ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸਮਿਤਿਂ ਇਮਂ ਵਨਂ ਆਗਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੩੮. ਅਥਾਗੁਂ ਨਾਗਸਾ ਨਾਗਾ, ਵੇਸਾਲਾ ਸਹਤਚ੍ਛਕਾਤਿ ਨਾਗਸਦਹਵਾਸਿਕਾ ਚ ਵੇਸਾਲੀਵਾਸਿਕਾ ਚ ਨਾਗਾ ਸਹ ਤਚ੍ਛਕਨਾਗਪਰਿਸਾਯ ਆਗਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਮ੍ਬਲਸ੍ਸਤਰਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਬਲੋ ਚ ਅਸ੍ਸਤਰੋ ਚ। ਏਤੇ ਕਿਰ ਸਿਨੇਰੁਪਾਦੇ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਸੁਪਣ੍ਣੇਹਿਪਿ ਅਨੁਦ੍ਧਰਣੀਯਾ ਮਹੇਸਕ੍ਖਨਾਗਾ **ਪਾਯਾਗਾ ਸਹ ਞਾਤਿਭੀ**ਤਿ ਪਯਾਗਤਿਤ੍ਥਵਾਸਿਨੋ ਚ ਸਹ ਞਾਤਿਸਙ੍ਘੇਨ ਆਗਤਾ।

ਯਾਮੁਨਾ ਧਤਰਟ੍ਠਾ ਚਾਤਿ ਯਮੁਨਾਵਾਸਿਨੋ ਚ ਧਤਰਟ੍ਠਕੁਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਨਾਗਾ ਚ। **ਏਰਾਵਣੋ ਮਹਾਨਾਗੋ**ਤਿ ਏਰਾਵਣੋ ਚ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ, ਜਾਤਿਯਾ ਨਾਗੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਨਾਗਵੋਹਾਰੇਨ ਪਨੇਸ ਵੋਹਰਿਯਤਿ। **ਸੋਪਾਗਾ**ਤਿ ਸੋਪਿ ਆਗਤੋ।

ਯੇ ਨਾਗਰਾਜੇ ਸਹਸਾ ਹਰਨ੍ਤੀਤਿ ਯੇ ਇਮੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇ ਨਾਗੇ ਲੋਭਾਭਿਭੂਤਾ ਸਾਹਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਹਰਨ੍ਤਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। **ਦਿਬ੍ਬਾ ਦਿਜਾ ਪਕ੍ਖੀ ਵਿਸੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨੁਭਾਵਤੋ ਦਿਬ੍ਬਾ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਚ ਅਣ੍ਡਕੋਸਤੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਵਾਰੇ ਜਾਤਾਤਿ ਦਿਜਾ ਪਕ੍ਖਯੁਤ੍ਤਤਾਯ ਪਕ੍ਖੀ ਯੋਜਨਸਤਨ੍ਤਰੇਪਿ ਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਨ੍ਤਰੇਪਿ ਨਾਗੇ ਦਸ੍ਸਨਸਮਤ੍ਥਚਕ੍ਖੁਤਾਯ ਵਿਸੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੂ। **ਵੇਹਾਯਸਾ ਤੇ ਵਨਮਜ੍ਝਪ੍ਪਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਤੇ ਆਕਾਸੇਨੇਵ ਇਮਂ ਮਹਾਵਨਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾ। **ਚਿਤ੍ਰਾ ਸੁਪਣ੍ਣਾ ਇਤਿ ਤੇਸ ਨਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ''ਚਿਤ੍ਰਸੁਪਣ੍ਣਾ''ਤਿ ਨਾਮਂ।

ਅਭਯਂ ਤਦਾ ਨਾਗਰਾਜਾਨਮਾਸਿ, ਸੁਪਣ੍ਣਤੋ ਖੇਮਮਕਾਸਿ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ **ਸਣ੍ਹਾਹਿ ਵਾਚਾਹਿ ਉਪਵ੍ਹਯਨ੍ਤਾ** ਮਿਤ੍ਤਾ ਵਿਯ ਬਨ੍ਧਵਾ ਵਿਯ ਚ ਸਮੁਲ੍ਲਪਨ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮੋਦਮਾਨਾ ਆਲਿਙ੍ਗਨ੍ਤਾ ਹਤ੍ਥੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਅਂਸਕੂਟੇ ਹਤ੍ਥਂ ਠਪੇਨ੍ਤਾ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾ। **ਨਾਗਾ ਸੁਪਣ੍ਣਾ ਸਰਣਮਕਂਸੁ ਬੁਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਂਯੇਵ ਸਰਣਂ ਗਤਾ।

੩੩੯. ਜਿਤਾ **ਵਜਿਰਹਤ੍ਥੇਨਾ**ਤਿ ਇਨ੍ਦੇਨ ਦੇਵਰਞ੍ਞਾ ਜਿਤਾ। **ਸਮੁਦ੍ਦਂ ਅਸੁਰਾਸਿਤਾ**ਤਿ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਵਾਸਿਨੋ ਸੁਜਾਤਾਯ ਅਸੁਰਕਞ੍ਞਾਯ ਕਾਰਣਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ **ਭਾਤਰੋ ਵਾਸਵਸ੍ਸੇਤੇ, ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।**

ਤੇਸੁ **ਕਾਲਕਞ੍ਚਾ ਮਹਾਭਿਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਕਾਲਕਞ੍ਚਾ ਚ ਮਹਨ੍ਤੇ ਭਿਂਸਨੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਮਿਂਸੁ। **ਅਸੁਰਾ ਦਾਨਵੇਘਸਾਤਿ ਦਾਨਵੇਘਸਾ** ਨਾਮ ਅਞ੍ਞੇ ਧਨੁਗ੍ਗਹਅਸੁਰਾ। **ਵੇਪਚਿਤ੍ਤਿ ਸੁਚਿਤ੍ਤਿ ਚ, ਪਹਾਰਾਦੋ ਨਮੁਚੀ ਸਹਾ**ਤਿ ਵੇਪਚਿਤ੍ਤਿਅਸੁਰੋ, ਸੁਚਿਤ੍ਤਿਅਸੁਰੋ ਚਾਤਿ ਏਤੇ ਚ ਅਸੁਰਾ ਨਮੁਚਿ ਚ ਮਾਰੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਏਤੇਹਿ ਸਹੇਵ ਆਗਤੋ। ਇਮੇ ਅਸੁਰਾ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਵਾਸਿਨੋ, ਅਯਂ ਪਰਨਿਮ੍ਮਿਤਦੇਵਲੋਕਵਾਸੀ, ਕਸ੍ਮਾ ਏਤੇਹਿ ਸਹਾਗਤੋਤਿ? ਅਚ੍ਛਨ੍ਨਕਤ੍ਤਾ। ਤੇਪਿ ਹਿ ਅਚ੍ਛਨ੍ਨਕਾ ਅਭਬ੍ਬਾ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਤਾਦਿਸੋਯੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ ਧਾਤੁਸੋ ਸਂਸਨ੍ਦਮਾਨੋ ਆਗਤੋ।

ਸਤਞ੍ਚ ਬਲਿਪੁਤ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿ ਬਲਿਨੋ ਮਹਾਅਸੁਰਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਸਤਂ। **ਸਬ੍ਬੇ ਵੇਰੋਚਨਾਮਕਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਾਤੁਲਸ੍ਸ ਰਾਹੁਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਧਰਾ। **ਸਨ੍ਨਯ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਬਲਿਸੇਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲਿਸੇਨਂ ਸਨ੍ਨਯ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਕਤਸਨ੍ਨਾਹਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਰਾਹੁਭਦ੍ਦਮੁਪਾਗਮੁ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਹੁਅਸੁਰਿਨ੍ਦਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ। **ਸਮਯੋ ਦਾਨਿ ਭਦ੍ਦਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਭਦ੍ਦਂ ਤਵ ਹੋਤੁ, ਸਮਯੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮਿਤਿਂ ਵਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੪੦. **ਆਪੋ ਚ ਦੇਵਾ ਪਥਵੀ, ਤੇਜੋ ਵਾਯੋ ਤਦਾਗਮੁ**ਨ੍ਤਿ ਆਪੋਕਸਿਣਾਦੀਸੁ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ **ਆਪੋ**ਤਿਆਦਿਨਾਮਕਾ ਦੇਵਾ ਆਗਮੁਂ। **ਵਰੁਣਾ ਵਾਰਣਾ ਦੇਵਾ, ਸੋਮੋ ਚ ਯਸਸਾ ਸਹਾ**ਤਿ ਵਰੁਣਦੇਵਤਾ , ਵਾਰਣਦੇਵਤਾ, ਸੋਮਦੇਵਤਾਤਿ ਏਵਂ ਨਾਮਕਾ ਚ ਦੇਵਾ ਯਸਸਾ ਨਾਮ ਦੇਵੇਨ ਸਹਾਗਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮੇਤ੍ਤਾਕਰੁਣਾਕਾਯਿਕਾ**ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾਝਾਨੇ ਚ ਕਰੁਣਾਝਾਨੇ ਚ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਦੇਵਾ। **ਆਗੁਂ ਦੇਵਾ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ**ਤਿ ਏਤੇਪਿ ਮਹਾਯਸਾ ਦੇਵਾ ਆਗਤਾ।

ਦਸੇਤੇ ਦਸਧਾ ਕਾਯਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਨਾਨਤ੍ਤਵਣ੍ਣਿਨੋਤਿ ਤੇ ਦਸਧਾ ਠਿਤਾ ਦਸ ਦੇਵਕਾਯਾ ਸਬ੍ਬੇ ਨੀਲਾਦਿਵਸੇਨ ਨਾਨਤ੍ਤਵਣ੍ਣਾ ਆਗਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵੇਣ੍ਡੂ ਚ ਦੇਵਾਤਿ ਵੇਣ੍ਡੁਦੇਵਤਾ ਚ। **ਸਹਲਿ ਚਾ**ਤਿ ਸਹਲਿਦੇਵਤਾ ਚ। **ਅਸਮਾ ਚ ਦੁਵੇ ਯਮਾ**ਤਿ ਅਸਮਦੇਵਤਾ ਚ ਦ੍ਵੇ ਚ ਯਮਕਾ ਦੇਵਾ। **ਚਨ੍ਦਸ੍ਸੁਪਨਿਸਾ ਦੇਵਾ, ਚਨ੍ਦਮਾਗੁਂ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਚਨ੍ਦਨਿਸ੍ਸਿਤਕਾ ਦੇਵਾ ਚਨ੍ਦਂ ਪੁਰਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾ। ਤਥਾ ਸੂਰਿਯਨਿਸ੍ਸਿਤਕਾ ਦੇਵਾ ਸੂਰਿਯਂ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ। **ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਨਿ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਨਿਸ੍ਸਿਤਾਪਿ ਦੇਵਾ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਨਿ ਪੁਰਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾ। **ਆਗੁਂ ਮਨ੍ਦਵਲਾਹਕਾ**ਤਿ ਵਾਤਵਲਾਹਕਾ, ਅਬ੍ਭਵਲਾਹਕਾ, ਉਣ੍ਹਵਲਾਹਕਾ ਏਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਵਲਾਹਕਾਯਿਕਾ ''ਮਨ੍ਦਵਲਾਹਕਾ'' ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਤੇਪਿ ਆਗਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਸੂਨਂ ਵਾਸਵੋ ਸੇਟ੍ਠੋ, ਸਕ੍ਕੋਪਾਗਾ ਪੁਰਿਨ੍ਦਦੋ**ਤਿ ਵਸੂਨਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਸੇਟ੍ਠੋ ਵਾਸਵੋ ਯੋ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਚ, ਪੁਰਿਨ੍ਦਦੋਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਸੋਪਿ ਆਗਤੋ।

ਦਸੇਤੇ ਦਸਧਾ ਕਾਯਾਤਿ ਏਤੇਪਿ ਦਸ ਦੇਵਕਾਯਾ ਦਸਧਾਵ ਆਗਤਾ। **ਸਬ੍ਬੇ ਨਾਨਤ੍ਤਵਣ੍ਣਿਨੋ**ਤਿ ਨੀਲਾਦਿਵਸੇਨ ਨਾਨਤ੍ਤਵਣ੍ਣਾ।

ਅਥਾਗੁਂ ਸਹਭੂ ਦੇਵਾਤਿ ਅਥ ਸਹਭੂ ਨਾਮ ਦੇਵਾ ਆਗਤਾ। **ਜਲਮਗ੍ਗਿਸਿਖਾਰਿਵਾ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਿਸਿਖਾ ਵਿਯ ਜਲਨ੍ਤਾ। ਜਲਮਗ੍ਗਿ ਚ ਸਿਖਾਰਿਵਾਤਿ ਇਮਾਨਿ ਤੇਸਂ ਨਾਮਾਨੀਤਿਪਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਰਿਟ੍ਠਕਾ ਚ ਰੋਜਾ ਚਾ**ਤਿ ਅਰਿਟ੍ਠਕਦੇਵਾ ਚ ਰੋਜਦੇਵਾ ਚ। **ਉਮਾਪੁਪ੍ਫਨਿਭਾਸਿਨੋ**ਤਿ **ਉਮਾਪੁਪ੍ਫਦੇਵਾ** ਨਾਮ ਏਤੇ ਦੇਵਾ । ਉਮਾਪੁਪ੍ਫਸਦਿਸਾ ਹਿ ਤੇਸਂ ਸਰੀਰਾਭਾ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਉਮਾਪੁਪ੍ਫਨਿਭਾਸਿਨੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ।

ਵਰੁਣਾ ਸਹਧਮ੍ਮਾ ਚਾਤਿ ਏਤੇ ਚ ਦ੍ਵੇ ਜਨਾ। **ਅਚ੍ਚੁਤਾ ਚ ਅਨੇਜਕਾ**ਤਿ ਅਚ੍ਚੁਤਦੇਵਤਾ ਚ ਅਨੇਜਕਦੇਵਤਾ ਚ। **ਸੁਲੇਯਜਰੁਚਿਰਾ ਆਗੁ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਲੇਯਜਾ ਚ ਰੁਚਿਰਾ ਚ ਆਗਤਾ। **ਆਗੁਂ ਵਾਸਵਨੇਸਿਨੋ**ਤਿ ਵਾਸਵਨੇਸੀਦੇਵਾ ਨਾਮ ਆਗਤਾ। **ਦਸੇਤੇ ਦਸਧਾ ਕਾਯਾ**ਤਿ ਏਤੇਪਿ ਦਸਦੇਵਕਾਯਾ ਦਸਧਾਵ ਆਗਤਾ।

ਸਮਾਨਾ ਮਹਾਸਮਾਨਾਤਿ ਸਮਾਨਾ ਚ ਮਹਾਸਮਾਨਾ ਚ। **ਮਾਨੁਸਾ ਮਾਨੁਸੁਤ੍ਤਮਾ**ਤਿ ਮਾਨੁਸਾ ਚ ਮਾਨੁਸੁਤ੍ਤਮਾ ਚ। **ਖਿਡ੍ਡਾਪਦੋਸਿਕਾ ਆਗੁਂ, ਆਗੁਂ ਮਨੋਪਦੋਸਿਕਾ**ਤਿ ਖਿਡ੍ਡਾਪਦੋਸਿਕਾ ਮਨੋਪਦੋਸਿਕਾ ਚ ਦੇਵਾ ਆਗਤਾ।

ਅਥਾਗੁਂ ਹਰਯੋ ਦੇਵਾਤਿ ਹਰਿਦੇਵਾ ਨਾਮ ਆਗਤਾ। **ਯੇ ਚ ਲੋਹਿਤਵਾਸਿਨੋ**ਤਿ ਲੋਹਿਤਵਾਸਿਨੋ ਚ ਆਗਤਾ। **ਪਾਰਗਾ ਮਹਾਪਾਰਗਾ**ਤਿ ਏਤੇ ਚ ਦੁਵਿਧਾ ਆਗਤਾ। **ਦਸੇਤੇ ਦਸਧਾ ਕਾਯਾ**ਤਿ ਏਤੇਪਿ ਦਸਦੇਵਕਾਯਾ ਦਸਧਾਵ ਆਗਤਾ।

ਸੁਕ੍ਕਾ ਕਰਮ੍ਭਾ ਅਰੁਣਾ, ਆਗੁਂ ਵੇਘਨਸਾ ਸਹਾਤਿ ਏਤੇ ਸੁਕ੍ਕਾਦਯੋ ਤਯੋ, ਤੇਹਿ ਸਹ ਵੇਘਨਸਾ ਚ ਆਗਤਾ। **ਓਦਾਤਗਯ੍ਹਾ ਪਾਮੋਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਓਦਾਤਗਯ੍ਹਾ ਨਾਮ ਪਾਮੋਕ੍ਖਦੇਵਾ ਆਗਤਾ। **ਆਗੁਂ ਦੇਵਾ ਵਿਚਕ੍ਖਣਾ**ਤਿ ਵਿਚਕ੍ਖਣਾ ਨਾਮ ਦੇਵਾ ਆਗਤਾ।

ਸਦਾਮਤ੍ਤਾ ਹਾਰਗਜਾਤਿ ਸਦਾਮਤ੍ਤਾ ਚ ਹਾਰਗਜਾ ਚ। **ਮਿਸ੍ਸਕਾ ਚ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ**ਤਿ ਯਸਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਮਿਸ੍ਸਕਦੇਵਾ ਚ। **ਥਨਯਂ ਆਗ ਪਜ੍ਜੁਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਪਜ੍ਜੁਨ੍ਨੋ ਚ ਦੇਵਰਾਜਾ ਥਨਯਨ੍ਤੋ ਆਗਤੋ। **ਯੋ ਦਿਸਾ ਅਭਿਵਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਯਂ ਯਂ ਦਿਸਂ ਯਾਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਦੇਵੋ ਵਸ੍ਸਤਿ। **ਦਸੇਤੇ ਦਸਧਾ ਕਾਯਾ**ਤਿ ਏਤੇਪਿ ਦਸਦੇਵਕਾਯਾ ਦਸਧਾ ਆਗਤਾ।

ਖੇਮਿਯਾ ਤੁਸਿਤਾ ਯਾਮਾਤਿ ਖੇਮਿਯਾ ਦੇਵਾ ਤੁਸਿਤਪੁਰਵਾਸਿਨੋ ਚ ਯਾਮਾਦੇਵਲੋਕਵਾਸਿਨੋ ਚ। **ਕਥਕਾ ਚ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ**ਤਿ ਯਸਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਕਥਕਦੇਵਾ ਚ। ਪਾਲਿਯਂ ਪਨ ''ਕਟ੍ਠਕਾ ਚਾ''ਤਿ ਲਿਖਨ੍ਤਿ। **ਲਮ੍ਬੀਤਕਾ ਲਾਮਸੇਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਲਮ੍ਬਿਤਕਦੇਵਾ ਚ ਲਾਮਸੇਟ੍ਠਦੇਵਾ ਚ। **ਜੋਤਿਨਾਮਾ ਚ ਆਸਵਾ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਤਮਤ੍ਥਕੇ ਕਤਨਲਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਵਿਯ ਜੋਤਮਾਨਾ ਜੋਤਿਦੇਵਾ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਚ ਆਸਾ ਚ ਦੇਵਾ ਆਗਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਾਲਿਯਂ ਪਨ ''ਜਾਤਿਨਾਮਾ''ਤਿ ਲਿਖਨ੍ਤਿ। ਆਸਾ ਦੇਵਤਾ ਛਨ੍ਦਵਸੇਨ **ਆਸਵਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਨਿਮ੍ਮਾਨਰਤਿਨੋ ਆਗੁਂ, ਅਥਾਗੁਂ ਪਰਨਿਮ੍ਮਿਤਾ। ਦਸੇਤੇ ਦਸਧਾ ਕਾਯਾ**ਤਿ ਏਤੇਪਿ ਦਸ ਦੇਵਕਾਯਾ ਦਸਧਾਵ ਆਗਤਾ।

ਸਟ੍ਠੇਤੇ ਦੇਵਨਿਕਾਯਾਤਿ ਏਤੇ ਚ ਆਪੋ ਚ ਦੇਵਾਤਿਆਦਿਕਾ ਛ ਦਸਕਾ ਸਟ੍ਠਿ ਦੇਵਨਿਕਾਯਾ ਸਬ੍ਬੇ ਨੀਲਾਦਿਵਸੇਨ ਨਾਨਤ੍ਤਵਣ੍ਣਿਨੋ। **ਨਾਮਨ੍ਵਯੇਨ ਆਗਚ੍ਛੁ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਮਭਾਗੇਨ ਨਾਮਕੋਟ੍ਠਾਸੇਨ ਆਗਤਾ। **ਯੇ ਚਞ੍ਞੇ ਸਦਿਸਾ ਸਹਾ**ਤਿ ਯੇ ਚ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਤੇਹਿ ਸਦਿਸਾ ਵਣ੍ਣਤੋਪਿ ਨਾਮਤੋਪਿ ਏਤਾਦਿਸਾਯੇਵ ਸੇਸਚਕ੍ਕਵਾਲੇਸੁ ਦੇਵਾ, ਤੇਪਿ ਆਗਤਾਯੇਵਾਤਿ ਏਕਪਦੇਨੇਵ ਕਲਾਪਂ ਵਿਯ ਪੁਟਕਂ ਵਿਯ ਚ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾ ਦੇਵਤਾ ਨਿਦ੍ਦਿਸਤਿ।

ਏਵਂ ਦਸਸੁ ਲੋਕਧਾਤੁਸਹਸ੍ਸੇਸੁ ਦੇਵਕਾਯੇ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਯਦਤ੍ਥਂ ਤੇ ਆਗਤਾ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਪਵੁਟ੍ਠਜਾਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਥਮਾਹ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਪਵੁਟ੍ਠਾ ਵਿਗਤਾ ਜਾਤਿ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਅਰਿਯਸਙ੍ਘੋ ਪਵੁਟ੍ਠਜਾਤਿ ਨਾਮ, **ਤਂ ਪਵੁਟ੍ਠਜਾਤਿਂ** ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਖੀਲਾਨਂ ਅਭਾਵਾ **ਅਖੀਲਂ** ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਓਘੇ ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਤ੍ਤਾ **ਓਘਤਿਣ੍ਣਂ** ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਅਭਾਵੇਨ **ਅਨਾਸਵਂ** ਅਰਿਯਸਙ੍ਘਂ ਦਕ੍ਖੇਮ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮ। ਤੇਸਞ੍ਞੇਵ ਓਘਾਨਂ ਤਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ **ਓਘਤਰਂ** ਆਗੁਂ ਅਕਰਣਤੋ **ਨਾਗਂ। ਅਸਿਤਾਤਿਗ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਲ਼ਕਭਾਵਾਤੀਤਂ ਚਨ੍ਦਂਵ ਸਿਰਿਯਾ ਵਿਰੋਚਮਾਨਂ ਦਸਬਲਞ੍ਚ ਦਕ੍ਖੇਮ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਏਤਦਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਨਾਮਨ੍ਵਯੇਨ ਆਗਚ੍ਛੁਂ, ਯੇ ਚਞ੍ਞੇ ਸਦਿਸਾ ਸਹਾਤਿ।

੩੪੧. ਇਦਾਨਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਸੁਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਪਰਮਤ੍ਤੋ ਚਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸੁਬ੍ਰਹ੍ਮਾ**ਤਿ ਏਕੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ। ਪਰਮਤ੍ਤੋਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਵ। **ਪੁਤ੍ਤਾ ਇਦ੍ਧਿਮਤੋ ਸਹਾ**ਤਿ ਏਤੇ ਇਦ੍ਧਿਮਤੋ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਪੁਤ੍ਤਾ ਅਰਿਯਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਸਹੇਵ ਆਗਤਾ। **ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਚਾ**ਤਿ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਚ ਤਿਸ੍ਸਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਚ। **ਸੋਪਾਗਾ**ਤਿ ਸੋਪਿ ਆਗਤੋ।

''ਸਹਸ੍ਸਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾਨਂ, ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਭਿਤਿਟ੍ਠਤਿ।
ਉਪਪਨ੍ਨੋ ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ, ਭਿਸ੍ਮਾਕਾਯੋ ਯਸਸ੍ਸਿ ਸੋ''ਤਿ॥ –

ਏਤ੍ਥ **ਸਹਸ੍ਸਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਙ੍ਗੁਲਿਯਾ ਏਕਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਦਸਹਿ ਅਙ੍ਗੁਲੀਹਿ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਆਲੋਕਫਰਣਸਮਤ੍ਥਾਨਂ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਸਹਸ੍ਸਂ ਆਗਤਂ। **ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਭਿਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਏਕੇਕੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮੇ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। **ਉਪਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। **ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਆਨੁਭਾਵਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਭਿਸ੍ਮਾਕਾਯੋ**ਤਿ ਮਹਾਕਾਯੋ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਤੀਹਿ ਮਾਗਧਿਕੇਹਿ ਗਾਮਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇਹਿ ਸਮਪ੍ਪਮਾਣਅਤ੍ਤਭਾਵੋ। **ਯਸਸ੍ਸਿਸੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਿਰੀਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਯਸੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ।

ਦਸੇਤ੍ਥ ਇਸ੍ਸਰਾ ਆਗੁਂ, ਪਚ੍ਚੇਕਵਸਵਤ੍ਤਿਨੋਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਹਸ੍ਸੇ ਯੇ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਵਸਂ ਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਏਵਰੂਪਾ ਦਸ ਇਸ੍ਸਰਾ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਆਗਤਾ। **ਤੇਸਞ੍ਚ ਮਜ੍ਝਤੋ ਆਗ, ਹਾਰਿਤੋ ਪਰਿਵਾਰਿਤੋ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਮਜ੍ਝੇ ਹਾਰਿਤੋ ਨਾਮ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਪਰਿਵਾਰੋ ਆਗਤੋ।

੩੪੨. ਤੇ ਚ ਸਬ੍ਬੇ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ, ਸਇਨ੍ਦੇ ਦੇਵੇ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕੇਤਿ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਕ੍ਕਂ ਦੇਵਰਾਜਾਨਂ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਗਤੇ ਦੇਵਕਾਯੇ, ਹਾਰਿਤਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਗਤੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਕਾਯੇ ਚ। **ਮਾਰਸੇਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮੀ**ਤਿ ਮਾਰਸੇਨਾ ਅਭਿਗਤਾ। **ਪਸ੍ਸ ਕਣ੍ਹਸ੍ਸ ਮਨ੍ਦਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਲ਼ਕਸ੍ਸ ਮਾਰਸ ਬਾਲਭਾਵਂ ਪਸ੍ਸਥ।

ਏਥ ਗਣ੍ਹਥ ਬਨ੍ਧਥਾਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਸਂ ਆਣਾਪੇਸਿ। **ਰਾਗੇਨ ਬਦ੍ਧਮਤ੍ਥੁ** ਵੋਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਵੋ ਇਦਂ ਦੇਵਮਣ੍ਡਲਂ ਰਾਗੇਨ ਬਦ੍ਧਂ ਹੋਤੁ। **ਸਮਨ੍ਤਾ ਪਰਿਵਾਰੇਥ, ਮਾ ਵੋ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਥ ਕੋਚਿ ਨ**ਨ੍ਤਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਏਕੋਪਿ ਏਤੇਸੁ ਏਕਮ੍ਪਿ ਮਾ ਮੁਞ੍ਚਿ। ''ਮਾ ਵੋ ਮੁਞ੍ਚੇਥਾ''ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਏਸੇਵਤ੍ਥੋ।

ਇਤਿ ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਸੇਨੋ, ਕਣ੍ਹੋ ਸੇਨਂ ਅਪੇਸਯੀਤਿ ਏਵਂ ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਸਮਯੇ ਮਹਾਸੇਨੋ ਮਾਰੋ ਮਾਰਸੇਨਂ ਅਪੇਸਯਿ। **ਪਾਣਿਨਾ ਤਲਮਾਹਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਥਵੀਤਲਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ। **ਸਰਂ ਕਤ੍ਵਾਨ ਭੇਰਵ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਰਵਿਭਿਂਸਕਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਭਯਾਨਕਂ ਸਰਞ੍ਚ ਕਤ੍ਵਾ।

ਯਥਾ ਪਾਵੁਸ੍ਸਕੋ ਮੇਘੋ, ਥਨਯਨ੍ਤੋ ਸਵਿਜ੍ਜੁਕੋਤਿ ਸਵਿਜ੍ਜੁਕੋ ਪਾਵੁਸ੍ਸਕਮੇਘੋ ਵਿਯ ਮਹਾਗਜ੍ਜਿਤਂ ਗਜ੍ਜਨ੍ਤੋ। **ਤਦਾ ਸੋ ਪਚ੍ਚੁਦਾਵਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸੋ ਮਾਰੋ ਤਂ ਵਿਭਿਂਸਨਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤੋ । **ਸਙ੍ਕੁਦ੍ਧੋ ਅਸਯਂ ਵਸੇ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਕੁਦ੍ਧੋ ਕੁਪਿਤੋ ਕਞ੍ਚਿ ਵਸੇ ਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਅਸਯਂਵਸੇ ਅਸਯਂਵਸੀ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸੇਨ ਅਕਾਮਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੋ। ਭਗਵਾ ਕਿਰ ''ਅਯਂ ਮਾਰੋ ਇਮਂ ਮਹਾਸਮਾਗਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ 'ਅਭਿਸਮਯਨ੍ਤਰਾਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰੇ ਮਾਰਸੇਨਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰਂ ਵਿਭਿਂਸਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤੀ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਪਕਤਿ ਚੇਸਾ ਭਗਵਤੋ, ਯਤ੍ਥ ਅਭਿਸਮਯੋ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਮਾਰਂ ਵਿਭਿਂਸਕਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਂ ਨ ਨਿਵਾਰੇਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਅਭਿਸਮਯੋ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਯਥਾ ਪਰਿਸਾ ਨੇਵ ਮਾਰਸ੍ਸ ਰੂਪਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਾਤਿ, ਏਵਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੀਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਸਮਾਗਮੇ ਮਹਾਭਿਸਮਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਦੇਵਤਾ ਨੇਵ ਤਸ੍ਸ ਰੂਪਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ –''ਤਦਾ ਸੋ ਪਚ੍ਚੁਦਾਵਤ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਕੁਦ੍ਧੋ ਅਸਯਂਵਸੇ''ਤਿ।

੩੪੩. ਤਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ, ਵਵਤ੍ਥਿਤ੍ਵਾਨ ਚਕ੍ਖੁਮਾਤਿ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਭਗਵਾ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਚ।

ਮਾਰਸੇਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਤੇ ਵਿਜਾਨਾਥ ਭਿਕ੍ਖਵੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਮਾਰਸੇਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਤੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਰੂਪਂ ਵਿਜਾਨਾਥ, ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਥਾਤਿ ਵਦਤਿ। **ਆਤਪ੍ਪਮਕਰੁ**ਨ੍ਤਿ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਪਵਿਸਨਤ੍ਥਾਯ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਿਂਸੁ। **ਵੀਤਰਾਗੇਹਿ ਪਕ੍ਕਾਮੁ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਰੋ ਚ ਮਾਰਸੇਨਾ ਚ ਵੀਤਰਾਗੇਹਿ ਅਰਿਯੇਹਿ ਦੂਰਤੋਵ ਅਪਕ੍ਕਮੁਂ। **ਨੇਸਂ ਲੋਮਾਪਿ ਇਞ੍ਜਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਵੀਤਰਾਗਾਨਂ ਲੋਮਾਨਿਪਿ ਨ ਚਾਲਯਿਂਸੁ। ਅਥ ਮਾਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਆਰਬ੍ਭ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਅਭਾਸਿ –

''ਸਬ੍ਬੇ ਵਿਜਿਤਸਙ੍ਗਾਮਾ, ਭਯਾਤੀਤਾ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਮੋਦਨ੍ਤਿ ਸਹ ਭੂਤੇਹਿ, ਸਾਵਕਾ ਤੇ ਜਨੇਸੁਤਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਮੋਦਨ੍ਤਿ ਸਹ ਭੂਤੇਹੀ**ਤਿ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਭੂਤੇਹਿ ਸਞ੍ਜਾਤੇਹਿ ਅਰਿਯੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮੋਦਨ੍ਤਿ ਪਮੋਦਨ੍ਤਿ। **ਜਨੇਸੁਤਾ**ਤਿ ਜਨੇ ਵਿਸ੍ਸੁਤਾ ਪਾਕਟਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਾ।

ਇਦਂ ਪਨ ਮਹਾਸਮਯਸੁਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਦੇਵਤਾਨਂ ਪਿਯਂ ਮਨਾਪਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਮਙ੍ਗਲਂ ਵਦਨ੍ਤੇਨ ਅਭਿਨਵਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਇਦਮੇਵ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਦੇਵਤਾ ਕਿਰ –''ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਓਹਿਤਸੋਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਨਸ੍ਸ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਦੇਵਤਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦੀਨਂ ਗਣਨਾ ਨਤ੍ਥਿ।

ਦੇਵਤਾਨਞ੍ਚਸ੍ਸ ਪਿਯਮਨਾਪਭਾਵੇ ਇਦਂ ਵਤ੍ਥੁ – ਕੋਟਿਪਬ੍ਬਤਵਿਹਾਰੇ ਕਿਰ ਨਾਗਲੇਣਦ੍ਵਾਰੇ ਨਾਗਰੁਕ੍ਖੇ ਏਕਾ ਦੇਵਧੀਤਾ ਵਸਤਿ। ਏਕੋ ਦਹਰੋ ਅਨ੍ਤੋਲੇਣੇ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਸਜ੍ਝਾਯਤਿ। ਦੇਵਧੀਤਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਮਹਾਸਦ੍ਦੇਨ ਸਾਧੁਕਾਰਮਦਾਸਿ। ਕੋ ਏਸੋਤਿ। ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਧੀਤਾਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਸਾਧੁਕਾਰਮਦਾਸੀਤਿ? ਭਨ੍ਤੇ, ਦਸਬਲੇਨ ਮਹਾਵਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਦਿਵਸੇ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਜ ਅਸ੍ਸੋਸਿਂ, ਭਗਵਤਾ ਕਥਿਤਤੋ ਏਕਕ੍ਖਰਮ੍ਪਿ ਅਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤੋ ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਤੁਮ੍ਹੇਹੀਤਿ। ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਕਥਯਤੋ ਸੁਤਂ ਤਯਾਤਿ? ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਮਹਾ ਕਿਰ ਦੇਵਤਾਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਤ੍ਵਂ ਕਤ੍ਥ ਠਿਤਾ ਸੁਣੀਤਿ?

ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਹਾਵਨਵਾਸਿਯਾ ਦੇਵਤਾ, ਮਹੇਸਕ੍ਖਾਸੁ ਪਨ ਦੇਵਤਾਸੁ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਸੁ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਓਕਾਸਂ ਨਾਲਤ੍ਥਂ, ਅਥ ਇਮਂ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਜਮ੍ਬੁਕੋਲਪਟ੍ਟਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸੋਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧਮ੍ਹਿ, ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾਸੁ ਦੇਵਤਾਸੁ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਸੁ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਪਟਿਕ੍ਕਮਮਾਨਾ ਰੋਹਣਜਨਪਦੇ ਮਹਾਗਾਮਸ੍ਸ ਪਿਟ੍ਠਿਭਾਗਤੋ ਸਮੁਦ੍ਦੇ ਗਲਪ੍ਪਮਾਣਂ ਉਦਕਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਠਿਤਾ ਅਸ੍ਸੋਸਿਨ੍ਤਿ। ਤੁਯ੍ਹਂ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਦੂਰੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਸ੍ਸਸਿ ਦੇਵਤੇਤਿ? ਕਿਂ ਕਥੇਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਤ੍ਥਾ ਮਹਾਵਨੇ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਮਮਞ੍ਞੇਵ ਓਲੋਕੇਤੀਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਓਤਪ੍ਪਮਾਨਾ ਊਮੀਸੁ ਨਿਲਯਾਮੀਤਿ।

ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਕਿਰ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਦੇਵਤਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਤਦਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾਤਿ? ਨਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ। ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਂ ਪਤ੍ਤਤ੍ਥ ਮਞ੍ਞੇਤਿ? ਨਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ। ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲਂ ਪਤ੍ਤਤ੍ਥ ਮਞ੍ਞੇਤਿ? ਨਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ। ਤਯੋ ਮਗ੍ਗੇ ਪਤ੍ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਕਿਰ ਗਣਨਪਥਂ ਅਤੀਤਾ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਜਾਤਤ੍ਥ ਮਞ੍ਞੇਤਿ? ਦੇਵਤਾ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਹਰਾਯਮਾਨਾ –''ਅਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ ਅਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਆਹ। ਤਤੋ ਨਂ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਹ – ''ਸਕ੍ਕਾ ਪਨ ਦੇਵਤੇ, ਤਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ? ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਭਨ੍ਤੇ ਸਕਲਕਾਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ, ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਬ੍ਬਮਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮਿ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਕੁਞ੍ਚਿਕਛਿਦ੍ਦੇਨ ਅਙ੍ਗੁਲਿਂ ਅਨ੍ਤੋਲੇਣਾਭਿਮੁਖਂ ਅਕਾਸਿ, ਚਨ੍ਦਸਹਸ੍ਸਸੂਰਿਯਸਹਸ੍ਸਉਗ੍ਗਮਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਦੇਵਧੀਤਾ ''ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਹੋਥਾ''ਤਿ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਏਵਂ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਪਿਯਂ ਮਨਾਪਂ, ਮਮਾਯਨ੍ਤਿ ਨਂ ਦੇਵਤਾਤਿ।

ਇਤਿ ਸੁਮਙ੍ਗਲਵਿਲਾਸਿਨਿਯਾ ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯਂ

ਮਹਾਸਮਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

ਨਿਦਾਨਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੪. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਮਨੁਤ੍ਤਾਨਪਦਵਣ੍ਣਨਾ – **ਅਮ੍ਬਸਣ੍ਡਾ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੋ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਗਾਮੋ ਅਮ੍ਬਸਣ੍ਡਾਨਂ ਅਵਿਦੂਰੇ ਨਿਵਿਟ੍ਠੋ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਮ੍ਬਸਣ੍ਡਾ'' ਤ੍ਵੇਵ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਵੇਦਿਯਕੇ ਪਬ੍ਬਤੇ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਪਬ੍ਬਤੋ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ ਜਾਤੇਨ ਮਣਿਵੇਦਿਕਾਸਦਿਸੇਨ ਨੀਲਵਨਸਣ੍ਡੇਨ ਸਮਨ੍ਤਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ 'ਵੇਦਿਯਕਪਬ੍ਬਤੋ' ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਤੋ। **ਇਨ੍ਦਸਾਲਗੁਹਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਸਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਬ੍ਬਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਗੁਹਾ, ਇਨ੍ਦਸਾਲਰੁਕ੍ਖੋ ਚਸ੍ਸਾ ਦ੍ਵਾਰੇ, ਤਸ੍ਮਾ 'ਇਨ੍ਦਸਾਲਗੁਹਾ'ਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਤਾ। ਅਥ ਨਂ ਕੁਟ੍ਟੇਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨਾਨਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਸੁਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਸੁਧਾਕਮ੍ਮਮਾਲਾਕਮ੍ਮਲਤਾਕਮ੍ਮਵਿਚਿਤ੍ਤਂ ਲੇਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਅਦਂਸੁ। ਪੁਰਿਮਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ਪਨ ''ਇਨ੍ਦਸਾਲਗੁਹਾ'' ਤ੍ਵੇਵ ਨਂ ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ 'ਇਨ੍ਦਸਾਲਗੁਹਾਯ'ਨ੍ਤਿ।

ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ ਉਦਪਾਦੀਤਿ ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਉਸ੍ਸਾਹੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਨਨੁ ਚ ਏਸ ਅਭਿਣ੍ਹਦਸ੍ਸਾਵੀ ਭਗਵਤੋ, ਨ ਸੋ ਦੇਵਤਾਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਯਤ੍ਥਾਯਂ ਨ ਆਗਤਪੁਬ੍ਬੋ, ਸਕ੍ਕੇਨ ਸਦਿਸੋ ਅਪ੍ਪਮਾਦਵਿਹਾਰੀ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਬੁਦ੍ਧਦਸ੍ਸਨਂ ਅਨਾਗਤਪੁਬ੍ਬਸ੍ਸ ਵਿਯ ਅਸ੍ਸ ਉਸ੍ਸਾਹੋ ਉਦਪਾਦੀਤਿ? ਮਰਣਭਯੇਨ ਸਨ੍ਤਜ੍ਜਿਤਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਸਮਯੇ ਆਯੁ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣੋ, ਸੋ ਪਞ੍ਚ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਪਰਿਕ੍ਖੀਣੋ ਦਾਨਿ ਮੇ ਆਯੂ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਯੇਸਞ੍ਚ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਮਰਣਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਆਵਿ ਭਵਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਯੇ ਪਰਿਤ੍ਤਕੇਨ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮੇਨ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਤੇ ''ਕੁਹਿਂ ਨੁ ਖੋ ਇਦਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਭਯਂ ਸਨ੍ਤਾਸਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਕਤਭੀਰੁਤ੍ਤਾਨਾ ਬਹੁਂ ਪੁਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਂ ਰਕ੍ਖਿਤਸੀਲਂ ਭਾਵਿਤਭਾਵਨਞ੍ਚ ਆਗਮ੍ਮ ''ਉਪਰਿਦੇਵਲੋਕੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨ ਭਾਯਨ੍ਤਿ।

ਸਕ੍ਕੋ ਪਨ ਦੇਵਰਾਜਾ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਸਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਨਗਰਂ, ਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸੁਬ੍ਬੇਧਂ ਵੇਜਯਨ੍ਤਂ, ਤਿਯੋਜਨਸਤਿਕਂ ਸੁਧਮ੍ਮਦੇਵਸਭਂ, ਯੋਜਨਸਤੁਬ੍ਬੇਧਂ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਂ, ਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਿਕਂ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਂ, ਅਡ੍ਢਤਿਯਾ ਨਾਟਕਕੋਟਿਯੋ ਦ੍ਵੀਸੁ ਦੇਵਲੋਕੇਸੁ ਦੇਵਪਰਿਸਂ, ਨਨ੍ਦਨਵਨਂ, ਚਿਤ੍ਤਲਤਾਵਨਂ , ਮਿਸ੍ਸਕਵਨਂ, ਫਾਰੁਸਕਵਨਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ਸਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਨਸ੍ਸਤਿ ਵਤ ਭੋ ਮੇ ਅਯਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਭਯਾਭਿਭੂਤੋ ਅਹੋਸਿ।

ਤਤੋ ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਕੋਚਿ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਲੋਕਪਿਤਾਮਹੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਵਾ, ਯੋ ਮੇ ਹਦਯਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਸੋਕਸਲ੍ਲਂ ਸਮੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਥਾਵਰਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਕਞ੍ਚਿ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਦ੍ਦਸ ''ਮਾਦਿਸਾਨਂ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਮ੍ਪਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸੋਕਸਲ੍ਲਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਦ੍ਧਰਿਤੁਂ ਪਟਿਬਲੋ''ਤਿ। ਅਥੇਵਂ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ ਉਦਪਾਦਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ।

ਕਹਂ ਨੁ ਖੋ ਭਗਵਾ ਏਤਰਹਿ ਵਿਹਰਤੀਤਿ ਕਤਰਸ੍ਮਿਂ ਜਨਪਦੇ ਕਤਰਂ ਨਗਰਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਕਸ੍ਸ ਅਮਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸਯਮਾਨੋ ਵਿਹਰਤੀਤਿ। **ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ**ਤਿ ਅਦ੍ਦਕ੍ਖਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿ। **ਮਾਰਿਸਾ**ਤਿ ਪਿਯਵਚਨਮੇਤਂ, ਦੇਵਤਾਨਂ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕੋ ਵੋਹਾਰੋ। ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖਾਤਿਪਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਸ ਦੇਵੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ? ਸਹਾਯਤ੍ਥਾਯ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਿਰੇਸ ਭਗਵਤਿ ਸਲ੍ਲਘਰੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ਏਕਕੋਵ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਅਪਰਿਪਕ੍ਕਂ ਤਾਵਸ੍ਸ ਞਾਣਂ, ਕਤਿਪਾਹਂ ਪਨ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਯਿ ਇਨ੍ਦਸਾਲਗੁਹਾਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ਪਞ੍ਚ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਰਣਭਯਭੀਤੋ ਦ੍ਵੀਸੁ ਦੇਵਲੋਕੇਸੁ ਦੇਵਤਾਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚੁਦ੍ਦਸ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾਪਞ੍ਹਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਵਸਾਨੇ ਅਸੀਤਿਯਾ ਦੇਵਤਾਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਓਕਾਸਂ ਨਾਕਾਸਿ। ਸੋ ''ਮਮ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਏਕਕਸ੍ਸ ਗਤਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਓਕਾਸੋ ਨ ਕਤੋ, ਅਦ੍ਧਾ ਮੇ ਨਤ੍ਥਿ

ਮਗ੍ਗਫਲਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ, ਏਕਸ੍ਸ ਪਨ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੇ ਸਤਿ ਚਕ੍ਕਵ਼ਾਲਪਰਿਯਨ੍ਤਾਯਪਿ ਪਰਿਸਾਯ ਭਗਵ਼ਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿਯੇਵ। ਅਵਸ੍ਸਂ ਖੋ ਪਨ ਦ੍ਵ਼ੀਸੁ ਦੇਵਲੋਕੇਸੁ ਕਸ੍ਸਚਿ ਦੇਵਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਭਵ਼ਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵ਼ਾ ਅਹਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਵ਼ੂਪਸਮੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵ਼ਾ ਸਹਾਯਤ੍ਥਾਯ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ।

ਏਵ਼ਂ ਭਦ੍ਦਨ੍ਤ ਤਵ਼ਾਤਿ ਖੋ ਦੇਵ਼ਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾਤਿ ਏਵ਼ਂ ਹੋਤੁ ਮਹਾਰਾਜ, ਗਚ੍ਛਾਮ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ, ਦੁਲ੍ਲਭੋ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੋ, ਭਦ੍ਦਨ੍ਤ ਤਵ, ਯੋ ਤ੍ਵ਼ਂ ‘‘ਪਬ੍ਬਤਕੀਲ਼ਂ ਨਦੀਕੀਲ਼ਂ ਗਚ੍ਛਾਮਾ’’ਤਿ ਅਵਤ੍ਵ਼ਾ ਅਮ੍ਹੇ ਏਵਰੂਪੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਨਿਯੋਜੇਸੀਤਿ। **ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸਿਰਸਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਂਸੁ।

੩੪੫. ਪਞ੍ਚਸਿਖਂ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਪੁਤ੍ਤਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸੀਤਿ ਦੇਵ਼ੋ ਤਾਵ ਆਮਨ੍ਤੇਤੁ, ਇਮਂ ਕਸ੍ਮਾ ਵ਼ਿਸੁਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ? ਓਕਾਸਕਰਣਤ੍ਥਂ। ਏਵ਼ਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ ‘‘ਦ੍ਵ਼ੀਸੁ ਦੇਵਲੋਕੇਸੁ ਦੇਵਤਾ ਗਹੇਤ੍ਵ਼ਾ ਧੁਰੇਨ ਪਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵ਼ਿਯ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਅਯਂ ਪਨ ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਵਲ੍ਲਭੋ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵ਼ਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵ਼ਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਾਤਿ, ਇਮਂ ਪੁਰਤੋ ਪੇਸੇਤ੍ਵ਼ਾ ਓਕਾਸਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵ਼ਾ ਇਮਿਨਾ ਕਤੋਕਾਸੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵ਼ਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਓਕਾਸਕਰਣਤ੍ਥਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ।

ਏਵ਼ਂ ਭਦ੍ਦਨ੍ਤ ਤਵ਼ਾਤਿ ਸੋ ‘‘ਏਵ਼ਂ ਮਹਾਰਾਜ, ਹੋਤੁ, ਭਦ੍ਦਨ੍ਤ ਤਵ, ਯੋ ਤ੍ਵ਼ਂ ਮਂ ‘ਏਹਿ, ਮਾਰਿਸ, ਉਯ੍ਯਾਨਕੀਲ਼ਾਦੀਨਿ ਵ਼ਾ ਨਟਸਮਜ੍ਜਾਦੀਨਿ ਵ਼ਾ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਗਚ੍ਛਾਮਾ’ਤਿ ਅਵਤ੍ਵ਼ਾ ‘ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮ, ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਸ੍ਸਾਮਾ’ਤਿ ਵਦਸੀ’’ਤਿ ਦਲ਼੍ਹਤਰਂ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਨ੍ਤੋ ਦੇਵ਼ਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵ਼ਾ ਅਨੁਚਰਿਯਂ ਸਹਚਰਣਂ ਏਕਤੋ ਗਮਨਂ ਉਪਾਗਮਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਬੇਲੁਵਪਣ੍ਡੁ**ਨ੍ਤਿ ਬੇਲੁਵਪਕ੍ਕਂ ਵ਼ਿਯ ਪਣ੍ਡੁਵਣ੍ਣਂ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਂ ਪੋਕ੍ਖਰਂ, ਇਨ੍ਦਨੀਲਮਯੋ ਦਣ੍ਡੋ, ਰਜਤਮਯਾ ਤਨ੍ਤਿਯੋ, ਪਵ਼ਾਲ਼ਮਯਾ ਵ਼ੇਠਕਾ, ਵ਼ੀਣਾਪਤ੍ਤਕਂ ਗਾਵ਼ੁਤਂ, ਤਨ੍ਤਿਬਨ੍ਧਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਾਵ਼ੁਤਂ, ਉਪਰਿ ਦਣ੍ਡਕੋ ਗਾਵ਼ੁਤਨ੍ਤਿ ਤਿਗਾਵ਼ੁਤਪ੍ਪਮਾਣਾ ਵ਼ੀਣਾ। ਇਤਿ ਸੋ ਤਂ ਵ਼ੀਣਂ ਆਦਾਯ ਸਮਪਞ੍ਞਾਸਮੁਚ੍ਛਨਾ ਮੁਚ੍ਛੇਤ੍ਵ਼ਾ ਅਗ੍ਗਨਖੇਹਿ ਪਹਰਿਤ੍ਵ਼ਾ ਮਧੁਰਂ ਗੀਤਸ੍ਸਰਂ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਤ੍ਵ਼ਾ ਸੇਸਦੇਵ਼ੇ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਗਮਨਕਾਲਂ ਜਾਨਾਪੇਨ੍ਤੋ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਵ਼ਂ ਤਸ੍ਸ ਗੀਤਵ਼ਾਦਿਤਸਞ੍ਞਾਯ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੇ ਦੇਵਗਣੇ **ਅਥ ਖੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵ਼ਾਨਮਿਨ੍ਦੋ…ਪੇ॰… ਵ਼ੇਦਿਯਕੇ ਪਬ੍ਬਤੇ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਸਿ।**

੩੪੬. ਅਤਿਰਿਵ ਓਭਾਸਜਾਤੋਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਦੇਵਸ੍ਸ ਵ਼ਾ ਮਾਰਸ੍ਸ ਵ਼ਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਵ਼ਾ ਓਭਾਸੇਨ ਓਭਾਸਜਾਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਂਦਿਵਸਂ ਪਨ ਦ੍ਵ਼ੀਸੁ ਦੇਵਲੋਕੇਸੁ ਦੇਵਤਾਨਂ ਓਭਾਸੇਨ ਅਤਿਰਿਵ ਓਭਾਸਜਾਤੋ ਏਕਪਜ੍ਜੋਤੋ ਸਹਸ੍ਸਚਨ੍ਦਸੂਰਿਯਉਗ੍ਗਤਕਾਲਸਦਿਸੋ ਅਹੋਸਿ। **ਪਰਿਤੋ ਗਾਮੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਗਾਮੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸਾ। ਪਕਤਿਸਾਯਮਾਸਕਾਲੇਯੇਵ ਕਿਰ ਗਾਮਮਜ੍ਝੇ ਦਾਰਕੇਸੁ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੇਸੁ ਤਤ੍ਥ ਸਕ੍ਕੋ ਅਗਮਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵ਼ਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ। ਨਨੁ ਚ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਦੇਵਤਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਅਯਂ ਕਸ੍ਮਾ ਪਠਮਯਾਮਸ੍ਸਾਪਿ ਪੁਰਿਮਭਾਗੇਯੇਵ ਆਗਤੋਤਿ? ਮਰਣਭਯੇਨੇਵ ਤਜ੍ਜਿਤਤ੍ਤਾ। **ਕਿਂਸੁ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਕਿਂਸੁ ਨਾਮ ਭੋ ਏਤਂ, ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਅਜ੍ਜ ਮਹੇਸਕ੍ਖੋ ਦੇਵ਼ੋ ਵ਼ਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਵ਼ਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਤੁਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ, ਕਥਂਸੁ ਨਾਮ ਭੋ ਭਗਵ਼ਾ ਪਞ੍ਹਂ ਵ਼ਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸ੍ਸਤਿ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਤਿ, ਲਾਭਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ, ਯੇਸਂ ਨੋ ਏਵ਼ਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਕਙ੍ਖਾਵ਼ਿਨੋਦਕੋ ਸਤ੍ਥਾ ਅਵ਼ਿਦੂਰੇ ਵ਼ਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ, ਯੇ ਲਭਾਮ ਥਾਲਕਭਿਕ੍ਖਮ੍ਪਿ ਕਟਚ੍ਛੁਭਿਕ੍ਖਮ੍ਪਿ ਦਾਤੁਨ੍ਤਿ ਸਂਵ਼ਿਗ੍ਗਾ ਲੋਮਹਟ੍ਠਜਾਤਾ ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਲੋਮਾ ਹੁਤ੍ਵ਼ਾ ਦਸਨਖਸਮੋਧਾਨਸਮੁਜ੍ਜਲਂ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਸਿਰਸ੍ਮਿਂ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵ਼ਾ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ।

੩੪੭. ਦੁਰੁਪਸਙ੍ਕਮਾਤਿ ਦੁਪਯਿਰੁਪਾਸਿਯਾ। ਅਹਂ ਸਰਾਗੋ ਸਦੋਸੋ ਸਮੋਹੋ, ਸਤ੍ਥਾ ਵ਼ੀਤਰਾਗੋ ਵ਼ੀਤਦੋਸੋ ਵ਼ੀਤਮੋਹੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਦੁਪਯਿਰੁਪਾਸਿਯਾ ਤਥਾਗਤਾ ਮਾਦਿਸੇਨ। **ਝਾਯੀ**ਤਿ ਲਕ੍ਖਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨੇਨ ਚ ਆਰਮ੍ਮਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨੇਨ ਚ ਝਾਯੀ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਝਾਨੇ ਰਤਾਤਿ **ਝਾਨਰਤਾ। ਤਦਨ੍ਤਰਂ ਪਟਿਸਲ਼੍ਲੀਨਾ**ਤਿ ਤਦਨ੍ਤਰਂ ਪਟਿਸਲ਼੍ਲੀਨਾ ਸਮ੍ਪਤਿ ਪਟਿਸਲ਼੍ਲੀਨਾ ਵ਼ਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਕੇਵਲਂ ਝਾਯੀ ਝਾਨਰਤਾਤਿ ਦੁਰੁਪਸਙ੍ਕਮਾ, ਇਦਾਨਿਮੇਵ ਪਟਿਸਲ਼੍ਲੀਨਾਤਿਪਿ ਦੁਰੁਪਸਙ੍ਕਮਾ। **ਪਸਾਦੇਯ੍ਯਾਸੀ**ਤਿ ਆਰਾਧੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਓਕਾਸਂ ਮੇ

ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਦੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ ਵਦਤਿ। **ਬੇਲੁਵਪਣ੍ਡੁਵੀਣੰ ਆਦਾਯਾ**ਤਿ ਨਨੁ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਆਦਿਨ੍ਨਾਤਿ? ਆਮ , ਆਦਿਨ੍ਨਾ। ਮਗ੍ਗਗਮਨਵਸੇਨ ਪਨ ਅਂਸਕੂਟੇ ਲਗ੍ਗਿਤਾ, ਇਦਾਨਿ ਨਂ ਵਾਮਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾਦਨਸਜ੍ਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਦਿਯਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਆਦਾਯਾ’’ਤਿ।

ਪਞ੍ਚਸਿਖਗੀਤਗਾਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੮. ਅਸ੍ਸਾਵੇਸੀਤਿ ਸਾਵੇਸਿ। **ਬੁਦ੍ਧੂਪਸਞ੍ਹਿਤਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਂ ਆਰਬ੍ਭ ਬੁਦ੍ਧਂ ਨਿਸ੍ਸਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਵ**ਨ੍ਦੇ ਤੇ ਪਿਤਰਂ ਭਦ੍ਦੇ, ਤਿਮ੍ਬਰੁਂ ਸੂਰਿਯਵਚ੍ਛਸੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸੂਰਿਯਵਚ੍ਛਸਾ**ਤਿ ਸੂਰਿਯਸਮਾਨਸਰੀਰਾ। ਤਸ੍ਸਾ ਕਿਰ ਦੇਵਧੀਤਾਯ ਪਾਦਨ੍ਤਤੋ ਰਸ੍ਮਿ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਕੇਸਨ੍ਤਂ ਆਰੋਹਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਬਾਲਸੂਰਿਯਮਣ੍ਡਲਸਦਿਸਾ ਖਾਯਤਿ, ਇਤਿ ਨਂ ‘‘ਸੂਰਿਯਵਚ੍ਛਸਾ’’ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ – ‘‘ਭਦ੍ਦੇ, ਸੂਰਿਯਵਚ੍ਛਸੇ, ਤਵ ਪਿਤਰਂ ਤਿਮ੍ਬਰੁਂ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਰਾਜਾਨਂ ਵਨ੍ਦਾਮੀ’’ਤਿ। **ਯੇਨ ਜਾਤਾਸਿ ਕਲ੍ਯਾਣੀ**ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣਭੂਤੇਨ ਯਂ ਤਿਮ੍ਬਰੁਂ ਦੇਵਰਾਜਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤ੍ਵਂ ਜਾਤਾ, ਕਲ੍ਯਾਣੀ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਸੋਭਨਾ। **ਆਨਨ੍ਦਜਨਨੀ ਮਮਾ**ਤਿ ਮਯ੍ਹਂ ਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਵਡ੍ਢਨੀ।

ਵਾ**ਤੋਵ ਸੇਦਤਂ ਕਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਸਞ੍ਜਾਤਸੇਦਾਨਂ ਸੇਦਹਰਣਤ੍ਥਂ ਵਾਤੋ ਇਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ ਕਨ੍ਤੋ ਮਨਾਪੋ, ਏਵਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਾਨੀਯਂ**ਵ **ਪਿਪਾਸਤੋ**ਤਿ ਪਾਤੁਮਿਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਿਪਾਸਤੋ ਪਿਪਾਸਾਭਿਭੂਤਸ੍ਸ। **ਅਙ੍ਗੀਰਸੀ**ਤਿ ਅਙ੍ਗੇ ਰਸ੍ਮਿਯੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਅਙ੍ਗੀਰਸੀ, ਤਮੇਵ ਆਰਬ੍ਭ ਆਲਪਨ੍ਤੋ ਵਦਤਿ। **ਧਮ੍ਮੋ ਅਰਹਤਾਮਿ**ਵਾਤਿ ਅਰਹਨ੍ਤਾਨਂ ਨਵਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ ਵਿਯ।

ਜਿਘਚ੍ਛਤੋਤਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਖੁਦਾਭਿਭੂਤਸ੍ਸ। **ਜਲਨ੍ਤਮਿ**ਵ ਵ**ਾਰਿਨਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਕੋਚਿ ਜਲਨ੍ਤਂ ਜਾਤਵੇਦਂ ਉਦਕਕੁਮ੍ਭੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਯ੍ਯ, ਏਵਂ ਤਵ ਕਾਰਣਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਮਮ ਕਾਮਰਾਗਪਰਿਲ਼ਾਹਂ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਹੀਤਿ ਵਦਤਿ।

ਯੁਤ੍ਤਂ ਕਿਞ੍ਜਕ੍ਖਰੇਣੁਨਾਤਿ ਪਦੁਮਕੇਸਰਰੇਣੁਨਾ ਯੁਤ੍ਤਂ। **ਨਾਗੋ ਘਮ੍ਮਾਭਿਤਤ੍ਤੋ** ਵਾਤਿ ਘਮ੍ਮਾਭਿਤਤ੍ਤਹਤ੍ਥੀ ਵਿਯ। **ਓਗਾਹੇ ਤੇ ਥਨੂਦਰ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਸੋ ਨਾਗੋ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਓਗਾਹਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਸੋਣ੍ਡਮਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਮੁਗ੍ਗੋ ਸੁਖਂ ਸਾਤਂ ਵਿਨ੍ਦਤਿ, ਏਵਂ ਕਦਾ ਨੁ ਖੋ ਤੇ ਥਨੂਦਰਂ ਥਨਵੇਮਜ੍ਝਂ ਉਦਰਞ੍ਚ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਅਹਂ ਸੁਖਂ ਸਾਤਂ ਪਟਿਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਦਤਿ।

> ‘‘ਅਚ੍ਚਙ੍ਕੁਸੋਵ ਨਾਗੋਵ, ਜਿਤਂ ਮੇ ਤੁਤ੍ਤਤੋਮਰਂ।
> ਕਾਰਣਂ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਮਿ, ਸਮ੍ਮਤ੍ਤੋ ਲਕ੍ਖਣੂਰੁਯਾ’’ਤਿ॥ –

ਏਤ੍ਥ **ਤੁਤ੍ਤਂ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਕਣ੍ਣਮੂਲੇ ਵਿਜ੍ਝਨਅਯਦਣ੍ਡਕੋ। **ਤੋਮਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਦਾਦੀਸੁ ਵਿਜ੍ਝਨਦਣ੍ਡਤੋਮਰਂ। **ਅਙ੍ਕੁਸੋ**ਤਿ ਮਤ੍ਥਕੇ ਵਿਜ੍ਝਨਕੁਟਿਲਕਣ੍ਟਕੋ। ਯੋ ਚ ਨਾਗੋ ਪਭਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੋ ਅਚ੍ਚਙ੍ਕੁਸੋ ਹੋਤਿ, ਅਙ੍ਕੁਸਂ ਅਤੀਤੋ; ਅਙ੍ਕੁਸੇਨ ਵਿਜ੍ਝਿਯਮਾਨੋਪਿ ਵਸਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸੋ ‘‘ਜਿਤਂ ਮਯਾ ਤੁਤ੍ਤਤੋਮਰਂ, ਯੋ ਅਹਂ ਅਙ੍ਕੁਸਸ੍ਸਪਿ ਵਸਂ ਨ ਗਚ੍ਛਾਮੀ’’ਤਿ ਮਦਦਪ੍ਪੇਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਰਣਂ ਨ ਬੁਜ੍ਝਤਿ। ਯਥਾ ਸੋ ਅਚ੍ਚਙ੍ਕੁਸੋ ਨਾਗੋ ‘‘ਜਿਤਂ ਮੇ ਤੁਤ੍ਤਤੋਮਰ’’ਨ੍ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਰਣਂ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਤਿ, ਏਵਂ ਅਹਮ੍ਪਿ ਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਊਰੁਤਾਯ ਲਕ੍ਖਣੂਰੁਯਾ ਸਮ੍ਮਤ੍ਤੋ ਮਤ੍ਤੋ ਪਮਤ੍ਤੋ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਰਣਂ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਮੀਤਿ ਵਦਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਅਚ੍ਚਙ੍ਕੁਸੋਵ ਨਾਗੋ ਅਹਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਮਤ੍ਤੋ ਲਕ੍ਖਣੂਰੁਯਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਤਤੋ ਵਿਰਾਗਕਾਰਣਂ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਮਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯਸ੍ਮਾ ਤੇਨ ਨਾਗੇਨ ਵਿਯ ਜਿਤਂ ਮੇ ਤੁਤ੍ਤਤੋਮਰਂ, ਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਵਦਤੋ ਵਚਨਂ ਆਦਿਯਾਮਿ।

ਤਯਿ ਗੇਧਿਤਚਿਤ੍ਤੋਸ੍ਮੀਤਿ ਭਦ੍ਦੇ ਲਕ੍ਖਣੂਰੁ ਤਯਿ ਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋਸ੍ਮਿ। **ਗੇਧਿਤਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਵਾ ਗੇਧਂ ਅਜ੍ਝੁਪੇਤਚਿਤ੍ਤੋ। **ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਪਰਿਣਾਮਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਕਤਿਂ ਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ। **ਪਟਿਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮੀ**ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ। ਵ**ਙ੍ਕਘਸ੍ਤੋ**ਵ **ਅਮ੍ਬੁਜੋ**ਤਿ ਬਲ਼ਿਸਂ ਗਿਲਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਮਚ੍ਛੋ ਵਿਯ। ‘‘ਘਸੋ’’ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਅਯਮੇਵਤ੍ਥੋ।

ਵਾਮੂਰੂਤਿ ਵਾਮਾਕਾਰੇਨ ਸਣ੍ਠਿਤਊਰੁ, ਕਦਲਿਕ੍ਖਨ੍ਧਸਦਿਸਊਰੂਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਜਾ**ਤਿ ਆਲਿਙ੍ਗ। **ਮਨ੍ਦਲੋਚਨੇ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਨ ਤਿਖਿਣੰ ਨਿਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ ਮਨ੍ਦੰ ਆਲੋਚੇਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਮਨ੍ਦਲੋਚਨਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਪਲਿਸ੍ਸਜਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਤੋਭਾਗੇਨ ਆਲਿਙ੍ਗ। **ਏਤੰ ਮੇ ਅਭਿਪਤ੍ਥਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤੰ ਮਯਾ ਅਭਿਣ੍ਹੰ ਪਤ੍ਥਿਤੰ।

ਅਪ੍ਪਕੋ ਵਤ ਮੇ ਸਨ੍ਤੋਤਿ ਪਕਤਿਯਾਵ ਮਨ੍ਦੋ ਸਮਾਨੋ। **ਵੇਲ੍ਲਿਤਕੇਸਿਯਾ**ਤਿ ਕੇਸਾ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਯੰ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਕਾਲੇ ਸਪ੍ਪੋ ਵਿਯ ਵੇਲ੍ਲਨ੍ਤਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਵੇਲ੍ਲਿਤਕੇਸੀ, ਤਸ੍ਸਾ ਵੇਲ੍ਲਿਤਕੇਸਿਯਾ। **ਅਨੇਕਭਾਵੋ ਸਮੁਪ੍ਪਾਦੀ**ਤਿ ਅਨੇਕਵਿਧੋ ਜਾਤੋ। **ਅਨੇਕਭਾਗੋ**ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ। **ਅਰਹਨ੍ਤੇਵ ਦਕ੍ਖਿਣਾ**ਤਿ ਅਰਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨੰ ਵਿਯ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਤੋ ਪਭਿਨ੍ਨੋ।

ਯੰ ਮੇ ਅਤ੍ਥਿ ਕਤੰ ਪੁਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਯੰ ਮਯਾ ਕਤੰ ਪੁਞ੍ਞਮਤ੍ਥਿ। **ਅਰਹਨ੍ਤੇਸੁ ਤਾਦਿਸੂ**ਤਿ ਤਾਦਿਲਕ੍ਖਣਪ੍ਪਤ੍ਤੇਸੁ ਅਰਹਨ੍ਤੇਸੁ। **ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਵਿਪਚ੍ਚਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿਮੇਵ ਵਿਪਾਕੰ ਦੇਤੁ।

ਏਕੋਦੀਤਿ ਏਕੀਭਾਵੰ ਗਤੋ। **ਨਿਪਕੋ ਸਤੋ**ਤਿ ਨੇਪਕ੍ਕੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਞ੍ਞਾ, ਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋਤਿ ਨਿਪਕੋ। ਸਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਸਤੋ। **ਅਮਤੰ ਮੁਨਿ ਜਿਗੀਸਾਨੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਸੋ ਬੁਦ੍ਧਮੁਨਿ ਅਮਤੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਜਿਗੀਸਤਿ ਪਰਿਯੇਸਤਿ, ਏਵੰ ਤੰ ਅਹੰ ਸੂਰਿਯਵਚ੍ਛਸੇ ਜਿਗੀਸਾਮਿ ਪਰਿਯੇਸਾਮਿ। ਯਥਾ ਵਾ ਸੋ ਅਮਤੰ ਜਿਗੀਸਾਨੋ ਏਸਨ੍ਤੋ ਗਵੇਸਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ, ਏਵਾਹੰ ਤੰ ਏਸਨ੍ਤੋ ਗਵੇਸਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਾਮੀਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯਥਾਪਿ ਮੁਨਿ ਨਨ੍ਦੇਯ੍ਯ, ਪਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬੋਧਿਮੁਤ੍ਤਮਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਬੁਦ੍ਧਮੁਨਿ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੰ ਪਤ੍ਵਾ ਨਨ੍ਦੇਯ੍ਯ ਤੋਸੇਯ੍ਯ। **ਏਵੰ ਨਨ੍ਦੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਮੇਵ ਅਹਮ੍ਪਿ ਤਯਾ ਮਿਸ੍ਸੀਭਾਵੰ ਗਤੋ ਨਨ੍ਦੇਯ੍ਯੰ, ਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ।

ਤਾਹੰ ਭਦ੍ਦੇ ਵਰੇਯ੍ਯਾਹੇਤਿ **ਅਹੇ**ਤਿ ਆਮਨ੍ਤਨੰ, ਅਹੇ ਭਦ੍ਦੇ ਸੂਰਿਯਵਚ੍ਛਸੇ, ਸਕ੍ਕੇਨ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੇਨ ''ਕਿੰ ਦ੍ਵੀਸੁ ਦੇਵਲੋਕੇਸੁ ਦੇਵਰਜ੍ਜੰ ਗਣ੍ਹਸਿ, ਸੁਰਿਯਵਚ੍ਛਸ''ਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਵਰੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਦੇਵਰਜ੍ਜੰ ਪਹਾਯ ''ਸੂਰਿਯਵਚ੍ਛਸੰ ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਤੰ ਅਹੰ ਵਰੇਯ੍ਯੰ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯੰ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸਾਲੰਵ ਨ ਚਿਰੰ ਫੁਲ੍ਲਨ੍ਤਿ ਤਵ ਪਿਤੁ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਨਚਿਰੰ ਪੁਪ੍ਫਿਤੋ ਸਾਲੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਸੋ ਅਤਿਵਿਯ ਮਨੋਹਰੋ। ਤੰ ਨਚਿਰੰ ਫੁਲ੍ਲਸਾਲੰ ਵਿਯ। **ਪਿਤਰੰ ਤੇ ਸੁਮੇਧਸੇ**ਤਿ ਅਤਿਸਸ੍ਸਿਰੀਕੰ ਤਵ ਪਿਤਰੰ **ਵਨ੍ਦਮਾਨੋ ਨਮਸ੍ਸਾਮਿ** ਨਮੋ ਕਰੋਮਿ। **ਯਸ੍ਸਾਸੇਤਾਦਿਸੀ ਪਜਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਆਸਿ ਏਤਾਦਿਸੀ ਧੀਤਾ।

੩੪੯. **ਸੰਸਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਗੀਤਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਚੇਵ ਵੀਣਾਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਚ ਵਣ੍ਣੰ ਕਥੇਸਿ? ਕਿੰ ਤਤ੍ਥ ਭਗਵਤੋ ਸਾਰਾਗੋ ਅਤ੍ਥੀਤਿ? ਨਤ੍ਥਿ। ਛਲ਼ਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾਯ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਭਗਵਾ ਏਤਾਦਿਸੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ, ਕੇਵਲੰ ਇਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਰਜ੍ਜਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ ''ਸੰਵਿਜ੍ਜਤਿ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਗਵਤੋ ਚਕ੍ਖੁ, ਪਸ੍ਸਤਿ ਭਗਵਾ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪੰ, ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਭਗਵਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੁਵਿਮੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਭਗਵਾ। ਸੰਵਿਜ੍ਜਤਿ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਗਵਤੋ ਸੋਤ''ਨ੍ਤਿਆਦਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੩੨)। ਸਚੇ ਪਨ ਵਣ੍ਣੰ ਨ ਕਥੇਯ੍ਯ, ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ''ਓਕਾਸੋ ਮੇ ਕਤੋ''ਤਿ ਨ ਜਾਨੇਯ੍ਯ। ਅਥ ਸਕ੍ਕੋ ''ਭਗਵਤਾ ਪਞ੍ਚਸਿਖਸ੍ਸ ਓਕਾਸੋ ਨ ਕਤੋ''ਤਿ ਦੇਵਤਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋਵ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯ, ਤਤੋ ਮਹਾਜਾਨਿਯੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਵਣ੍ਣੇ ਪਨ ਕਥਿਤੇ ''ਕਤੋ ਭਗਵਤਾ ਪਞ੍ਚਸਿਖਸ੍ਸ ਓਕਾਸੋ''ਤਿ ਦੇਵਤਾਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਵਸਾਨੇ ਅਸੀਤਿਯਾ ਦੇਵਤਾਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਵਣ੍ਣੰ ਕਥੇਸਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਕਦਾ ਸੰਯੂਲ੍ਹਾ**ਤਿ ਕਦਾ ਗਨ੍ਥਿਤਾ ਪਿਣ੍ਡਿਤਾ। **ਤੇਨ ਖੋ ਪਨਾਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਤਸ੍ਮਿੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਟ੍ਠਮੇ ਸਤ੍ਤਾਹੇ। **ਭਦ੍ਦਾ ਨਾਮ ਸੂਰਿਯਵਚ੍ਛਸਾ**ਤਿ ਨਾਮਤੋ ਭਦ੍ਦਾ ਸਰੀਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸੂਰਿਯਵਚ੍ਛਸਾ।

ਭਗਿਨੀਤਿ ਵੋਹਾਰਵਚਨਮੇਤੰ, ਦੇਵਧੀਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਰਕਾਮਿਨੀ**ਤਿ ਪਰੰ ਕਾਮੇਤਿ ਅਭਿਕਙ੍ਖਤਿ।

ਉਪਨਚ੍ਚਨ੍ਤਿਯਾਤਿ ਨਚ੍ਚਮਾਨਾਯ। ਸਾ ਕਿਰ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਦੇਵੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਰਾਜਸ੍ਸ ਨਚ੍ਚੰ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਗਤਾ, ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਖਣੇ ਸਕ੍ਕੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚੇ ਗੁਣੇ ਪਯਿਰੁਦਾਹਾਸਿ। ਏਵੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਦਿਵਸੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਚ੍ਚਨ੍ਤੀ ਅਸ੍ਸੋਸਿ।

ਸਕ੍ਕੂਪਸਙ੍ਕਮਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫੦. ਪਟਿਸਮ੍ਮੋਦਤੀਤਿ ''ਸੰਸਨ੍ਤਿ ਖੋ ਤੇ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ਸਮ੍ਮੋਦਤਿ, ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਪਟਿਸਮ੍ਮੋਦਤਿ। ਗਾਥਾ ਚ ਭਾਸਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਸਮ੍ਮੋਦਤਿ, ਭਗਵਾ ਪਟਿਸਮ੍ਮੋਦਤਿ। **ਆਮਨ੍ਤੇਸੀ**ਤਿ ਜਾਨਾਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰੇਵੰ ਅਹੋਸਿ ''ਅਯੰ ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਮਯਾ ਮਮ ਕਮ੍ਮੇਨ ਪੇਸਿਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਤਿ। ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਤ੍ਵਾ ਕਾਮਗੁਣੂਪਸਞ੍ਹਿਤੰ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਕਥੇਸਿ, ਨਟਾ ਨਾਮ ਨਿਲ੍ਲਜ੍ਜਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਹਨ੍ਦ ਨੰ ਮਮ ਕਮ੍ਮੰ ਜਾਨਾਪੇਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ।

੩੫੧. ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਤਥਾਗਤਾਤਿ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕਤ੍ਥੇਰੇਹਿ ਠਪਿਤਵਚਨੰ। **ਅਭਿਵਦਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਭਿਵਾਦਨਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨੇਨ ਵਡ੍ਢਿਤਵਚਨੇਨ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਅਭਿਵਦਿਤੋ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਤਵਚਨੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਉਰੁਨ੍ਦਾ ਸਮਪਾਦੀਤਿ ਮਹਨ੍ਤਾ ਵਿਵਟਾ ਅਹੋਸਿ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੋ ਗੁਹਾਯੰ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ। **ਆਲੋਕੋ ਉਦਪਾਦੀ**ਤਿ ਯੋ ਪਕਤਿਯਾ ਗੁਹਾਯੰ ਅਨ੍ਧਕਾਰੋ, ਸੋ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ, ਆਲੋਕੋ ਜਾਤੋ। ਸਬ੍ਬਮੇਤੰ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕਾਨੰ ਵਚਨੰ।

੩੫੨. ਚਿਰਪਟਿਕਾਹੰ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਚਿਰਤੋ ਅਹੰ, ਚਿਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾਹੰ ਦਸ੍ਸਨਕਾਮੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕੇਹਿਚਿ ਕੇਹਿਚਿ ਕਿਚ੍ਚਕਰਣੀਯੇਹੀ**ਤਿ ਦੇਵਾਨੰ ਧੀਤਾ ਚ ਪੁਤ੍ਤਾ ਚ ਅਙ੍ਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਪਾਦਪਰਿਚਾਰਿਕਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਸਯਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਤਾਸੰ ਮਣ੍ਡਨਪਸਾਧਨਕਾਰਿਕਾ ਦੇਵਤਾ ਸਯਨੰ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਾ ਅਨ੍ਤੋਵਿਮਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਏਤੇਸੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਡ੍ਡਕਰਣੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਯੇ ਪਨ ਸੀਮਨ੍ਤਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਤੇ ''ਤਵ ਸਨ੍ਤਕਾ, ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਾ''ਤਿ ਨਿਚ੍ਛੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਅਡ੍ਡੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਸਕ੍ਕੰ ਦੇਵਰਾਜਾਨੰ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸੋ ''ਯਸ੍ਸ ਵਿਮਾਨੰ ਆਸਨ੍ਨਤਰੰ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਸਚੇ ਦ੍ਵੇਪਿ ਸਮਟ੍ਠਾਨੇ ਹੋਨ੍ਤਿ, ''ਯਸ੍ਸ ਵਿਮਾਨੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਠਿਤਾ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਸਚੇ ਏਕਮ੍ਪਿ ਨ ਓਲੋਕੇਤਿ, ਤੰ ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਕਲਹੁਪਚ੍ਛੇਦਨਤ੍ਥੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਕਰੋਤਿ। ਕੀਲ਼ਾਦੀਨਿਪਿ ਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਕਰਣੀਯਾਨੇਵ। ਏਵਰੂਪਾਨਿ ਤਾਨਿ ਕਰਣੀਯਾਨਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਕੇਹਿਚਿ ਕੇਹਿਚਿ ਕਿਚ੍ਚਕਰਣੀਯੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ।

ਸਲਲ਼ਾਗਾਰਕੇਤਿ ਸਲਲ਼ਮਯਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯੰ। **ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਸਮਾਧਿਨਾ**ਤਿ ਤਦਾ ਕਿਰ ਭਗਵਾ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸੇਵ ਅਪਰਿਪਾਕਗਤੰ ਞਾਣੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਓਕਾਸੰ ਅਕਾਰੇਤੁਕਾਮੋ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਿਹਾਰੇਨ ਨਿਸੀਦਿ। ਤੰ ਏਸ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ''ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਸਮਾਧਿਨਾ''ਤਿ ਆਹ। **ਭੂਜਤਿ ਚ ਨਾਮਾ**ਤਿ **ਭੂਜਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਨਾਮੰ। **ਪਰਿਚਾਰਿਕਾ**ਤਿ ਪਾਦਪਰਿਚਾਰਿਕਾ ਦੇਵਧੀਤਾ। ਸਾ ਕਿਰ ਦ੍ਵੇ ਫਲਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾ, ਤੇਨਸ੍ਸਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਅਭਿਰਤਿਯੇਵ ਨਤ੍ਥਿ। ਨਿਚ੍ਚੰ ਭਗਵਤੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਸਿਰਸਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। **ਨੇਮਿਸਦ੍ਦੇਨ ਤਮ੍ਹਾ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ''ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਣਾਤੀ''ਤਿ ਨੋ ਵਤ ਰੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ, ਨਨੁ ਭਗਵਾ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ''ਅਪਿਚਾਹੰ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਚਕ੍ਕਨੇਮਿਸਦ੍ਦੇਨ ਤਮ੍ਹਾ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ''ਤਿ ਭਣਤੀਤਿ। ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਨੇਮਿਸਦ੍ਦੋ, ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੰ ਕਣ੍ਣਮੂਲੇ ਧਮਮਾਨਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖਯੁਗਲਸ੍ਸਾਪਿ ਅਸਨਿਸਨ੍ਨਿਪਾਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਦ੍ਦੰ ਨ ਸੁਣਾਤਿ। ਭਗਵਾ ਪਨ ''ਏਤ੍ਤਕੰ ਕਾਲੰ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਓਕਾਸੰ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਵਸੇਨ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿੰ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ। ਸਕ੍ਕੋ ''ਨ ਦਾਨਿ ਮੇ ਸਤ੍ਥਾ ਓਕਾਸੰ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਰਥੰ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕਾਭਿਮੁਖੰ ਪੇਸੇਸਿ। ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਰਿਵੇਣੰ ਰਥਸਦ੍ਦੇਨ ਸਮੋਹਿਤੰ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕਤੂਰਿਯੰ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਭਗਵਤੋ ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਕਾਲਵਸੇਨ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਰਥਸਦ੍ਦੇਨੇਵ ਪਠਮਾਵਜ੍ਜਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ।

ਗੋਪਕਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫੩. **ਸੀਲੇਸੁ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰਿਨੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸੀਲੇਸੁ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰਿਨੀ। **ਇਤ੍ਥਿਤ੍ਤੰ ਵਿਰਾਜੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਅਲਂ, ਨ ਹਿ ਇਤ੍ਥਿਤ੍ਤੇ ਠਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸਿਰਿਂ, ਨ ਸਕ੍ਕਮਾਰਬ੍ਰਹ੍ਮਸਿਰਿਯੋ ਪਚ੍ਚਨੁਭਵਿਤੁਂ, ਨ ਪਚ੍ਚੇਕਬੋਧਿਂ, ਨ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾਤਿ ਏਵਂ ਇਤ੍ਥਿਤ੍ਤੰ ਵਿਰਾਜੇਤਿ ਨਾਮ। ਮਹਨ੍ਤਮਿਦਂ ਪੁਰਿਸਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਸੇਟ੍ਠਂ ਉਤ੍ਤਮਂ, ਏਤ੍ਥ ਠਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾ ਏਤਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਾਪੁਣਿਤੁਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਨ ਪੁਰਿਸਤ੍ਤੰ ਭਾਵੇਤਿ ਨਾਮ। ਸਾਪਿ ਏਵਮਕਾਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਇਤ੍ਥਿਤ੍ਤੰ ਵਿਰਾਜੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਸਤ੍ਤੰ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ। **ਹੀਨਂ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਹੀਨਂ ਲਾਮਕਂ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਨਿਕਾਯਂ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲਾ ਤਤ੍ਥ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਤਿ? ਪੁਬ੍ਬਨਿਕਨ੍ਤਿਯਾ। ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਕਿਰ ਨੇਸਂ ਏਤਦੇਵ ਵਸਿਤਟ੍ਠਾਨਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਕਨ੍ਤਿਵਸੇਨ ਤਤ੍ਥ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। **ਉਪਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਂ। **ਪਾਰਿਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਚਰਣਭਾਵਂ। ਗੀਤਵਾਦਿਤੇਹਿ ਅਮ੍ਹੇ ਪਰਿਚਰਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

ਪਟਿਚੋਦੇਸੀਤਿ ਸਾਰੇਸਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਰੋਚੇਨ੍ਤਿ ਅਤਿਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ''ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਹੇਸੁ''ਨ੍ਤਿ ਅਦ੍ਦਸ। ਤਤੋ ''ਭਿਕ੍ਖੂ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਸੀਲੇਸੁ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰਿਨੋ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਪਰਿਪੂਰਕਾਰਿਨੋ''ਤਿ ਅਦ੍ਦਸ। ''ਪਰਿਪੂਰਕਾਰਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਅਞ੍ਞੋ ਗੁਣੋ ਅਤ੍ਥਿ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਝਾਨਲਾਭਿਨੋ''ਤਿ ਅਦ੍ਦਸ। ''ਝਾਨਲਾਭਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਕੁਹਿਂ ਵਾਸਿਕਾ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਮਯ੍ਹਂਵ ਕੁਲੂਪਕਾ''ਤਿ ਅਦ੍ਦਸ। ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲਾ ਨਾਮ ਛਸੁ ਦੇਵਲੋਕੇਸੁ ਯਤ੍ਥਿਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਇਮੇ ਪਨ ਉਪਰਿਦੇਵਲੋਕੇ ਚ ਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਝਾਨਲਾਭਿਨੋ ਨਾਮ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਇਮੇ ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਅਹਂ ਪਨ ਏਤੇਸਂ ਓਵਾਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਇਮੇ ਹੀਨੇ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਅਟ੍ਠਿਵੇਧਪੁਗ੍ਗਲਾ ਨਾਮੇਤੇ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਗਾਲ੍ਹਂ ਵਿਜ੍ਝਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ **ਕੁਤੋਮੁਖਾ ਨਾਮਾ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਵਚਨੇਹਿ ਪਟਿਚੋਦੇਸਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਕੁਤੋਮੁਖਾ**ਤਿ ਭਗਵਤਿ ਅਭਿਮੁਖੇ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਕੁਤੋਮੁਖਾ ਕਿਂ ਅਞ੍ਞਾ ਵਿਹਿਤਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਉਦਾਹੁ ਨਿਦ੍ਦਾਯਮਾਨਾ? **ਦੁਦ੍ਦਿਟ੍ਠਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਦ੍ਦਿਟ੍ਠਸਭਾਵਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਅਯੁਤ੍ਤਂ । **ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨੇ ਸਮਾਚਿਣ੍ਣਧਮ੍ਮੇ ਕਤਪੁਞ੍ਞੇ। **ਤੇਸਂ ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਗੋਪਕੇਨ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੇਨ ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ''ਅਹੋ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਿਲ੍ਲਜ੍ਜਾ ਅਹਿਰਿਕਾ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਵਚਨੇਹਿ ਪਟਿਚੋਦਿਤਾਨਂ ਦ੍ਵੇ ਦੇਵਾ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਤਿਂ ਪਟਿਲਭਿਂਸੁ।

ਕਾਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪੁਰੋਹਿਤਨ੍ਤਿ ਤੇ ਕਿਰ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਨਟੇਹਿ ਨਾਮ ਨਚ੍ਚਨ੍ਤੇਹਿ ਗਾਯਨ੍ਤੇਹਿ ਵਾਦੇਨ੍ਤੇਹਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਾਯੋ ਨਾਮ ਲਭਿਤਬ੍ਬੋ ਅਸ੍ਸ, ਅਯਂ ਪਨ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਲੋਣਂ ਉਦ੍ਧਨਂ ਵਿਯ ਤਟਤਟਾਯਤੇਵ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮਣਭਾਵਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲਤਂ ਝਾਨਲਾਭਿਤਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਕੁਲੂਪਕਭਾਵਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲਾ ਨਾਮ ਛਸੁ ਦੇਵਲੋਕੇਸੁ ਯਥਾਰੁਚਿਤੇ ਠਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਝਾਨਲਾਭਿਨੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ। ਮਯਂ ਉਪਰਿਦੇਵਲੋਕੇਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇਪਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਮ੍ਹ। ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਓਵਾਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਯਂ ਇਤ੍ਥਿਕਾ ਉਪਰਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਮਯਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਮਾਨਾ ਭਗਵਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਹੀਨੇ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਤੇਨ ਨੋ ਅਯਂ ਏਵਂ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤਾਯੇਵ ਤੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਜਨਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਸਤਿਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਝਾਨਂ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤਾ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੇਯੇਵ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਸੋ ਪਰਿਤ੍ਤੋ ਕਾਮਾਵਚਰਤ੍ਤਭਾਵੋ ਧਾਰੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਵਦੇਵ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪੁਰੋਹਿਤੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਸੋ ਚ ਨੇਸਂ ਕਾਯੋ ਤਤ੍ਥ ਠਿਤਾਨਂਯੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਤੇਸਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗੋਪਕੇਨ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੇਨ ਪਟਿਚੋਦਿਤਾਨਂ ਦ੍ਵੇ ਦੇਵਾ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਤਿਂ ਪਟਿਲਭਿਂਸੁ ਕਾਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪੁਰੋਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਝਾਨਸਤਿਂ ਪਟਿਲਭਿਂਸੁ। ਤਤ੍ਥੇਵ ਠਤ੍ਵਾ ਚੁਤਾ ਪਨ ਕਾਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪੁਰੋਹਿਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪੁਰੋਹਿਤਸਰੀਰਂ ਪਟਿਲਭਿਂਸੂਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਏਕੋ ਪਨ ਦੇਵੋ**ਤਿ ਏਕੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਨਿਕਨ੍ਤਿਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਕਾਮੇ

ਅਜ੍ਝਵਸਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਆਵਾਸਿਕੋ ਅਹੋਸਿ।

੩੫੪. **ਸਙ੍ਘਞ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਞ੍ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿਂ।

ਸੁਧਮ੍ਮਤਾਯਾਤਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸੁਨ੍ਦਰਭਾਵੇਨ। **ਤਿਦਿਵੂਪਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਤਿਦਿਵੇ ਤਿਦਸਪੁਰੇ ਉਪਪਨ੍ਨੋ। **ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯੂਪਗਤੇ ਵਸੀਨੇ**ਤਿ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯਂ ਆਵਾਸਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਗਤੇ। **ਯੇ ਚ ਮਯਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤਾ**ਤਿ ਯੇ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤਾ ਮਯਂ ਅਨ੍ਨੇਨ ਪਾਨੇਨ ਉਪਟ੍ਠਹਿਮ੍ਹਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਪਾਦੂਪਸਙ੍ਗਯ੍ਹਾਤਿ ਪਾਦੇ ਉਪਸਙ੍ਗਯ੍ਹ ਪਾਦਧੋਵਨਪਾਦਮਕ੍ਖਨਾਨੁਪ੍ਪਦਾਨੇਨ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਚੇਵ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਚ। **ਸਕੇ ਨਿਵੇਸਨੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਰੇ। ਇਮਸ੍ਸਾਪਿ ਪਦਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਹਿਮ੍ਹਾਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਰਿਯਾਨ ਸੁਭਾਸਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾਨਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਭਗਵਨ੍ਤਾਨਂ ਸੁਭਾਸਿਤਾਨਿ।

ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ ਸੇਟ੍ਠਮੁਪਾਸਮਾਨਾਤਿ ਉਤ੍ਤਮਂ ਬੁਦ੍ਧਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਾਸਮਾਨਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰੇ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਵਾ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਚਰਿਯਂ। **ਭਵਤੂਪਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਭਵਨ੍ਤਾਨਂ ਉਪਪਤ੍ਤਿ।

ਅਗਾਰੇ ਵਸਤੋ ਮਯ੍ਹਨ੍ਤਿ ਘਰਮਜ੍ਝੇ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ।

ਸ੍ਵਜ੍ਜਾਤਿ ਸੋ ਅਜ੍ਜ। **ਗੋਤਮਸਾਵਕੇਨਾ**ਤਿ ਇਧ ਗੋਪਕੋ ਗੋਤਮਸਾਵਕੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਸਮੇਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਸਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ।

ਹਨ੍ਦ ਵਿਯਾਯਾਮ ਬਜਾਯਾਮਾਤਿ ਹਨ੍ਦ ਉਯਜਮਾਮ ਬਜਾਯਮਾਮ। **ਮਾ ਨੋ ਮਯਂ ਪਰਪੇਸ੍ਸਾ ਅਹੁਮ੍ਹਾ**ਤਿ **ਨੋ**ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ, ਮਾ ਮਯਂ ਪਰਸ੍ਸ ਪੇਸਨਕਾਰਕਾਵ ਅਹੁਮ੍ਹਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਗੋਤਮਸਾਸਨਾਨੀ**ਤਿ ਇਧ ਪਕਤਿਯਾ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਮੇਵ ਗੋਤਮਸਾਸਨਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਰਾਜਯਿਤ੍ਵਾਤਿ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਰਾਜਯਿਤ੍ਵਾ। **ਕਾਮੇਸੁ ਆਦੀਨਵ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਵਸੇਨ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇਨ ਕਾਮੇਸੁ ਆਦੀਨਵਂ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ, ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਤਤਿਯਮਗ੍ਗੇਨ। **ਕਾਮਸਂਯੋਜਨਬਨ੍ਧਨਾਨੀ**ਤਿ ਕਾਮਸਞ੍ਞੋਜਨਾਨਿ ਚ ਕਾਮਬਨ੍ਧਨਾਨਿ ਚ। **ਪਾਪਿਮਯੋਗਾਨੀ**ਤਿ ਪਾਪਿਮਤੋ ਮਾਰਸ੍ਸ ਯੋਗਭੂਤਾਨਿ, ਬਨ੍ਧਨਭੂਤਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੁਰਚ੍ਚਯਾਨੀ**ਤਿ ਦੁਰਤਿਕ੍ਕਮਾਨਿ। **ਸਇਨ੍ਦਾ ਦੇਵਾ ਸਪਜਾਪਤਿਕਾ**ਤਿ ਇਨ੍ਦਂ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਵਿਟ੍ਠਾ ਸਇਨ੍ਦਾ ਪਜਾਪਤਿਂ ਦੇਵਰਾਜਾਨਂ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਵਿਟ੍ਠਾ ਸਪਜਾਪਤਿਕਾ। **ਸਭਾਯੁਪਵਿਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਸਭਾਯਂ ਉਪਵਿਟ੍ਠਾ, ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵੀਰਾਤਿ ਸੂਰਾ। **ਵਿਰਾਗਾ**ਤਿ ਵੀਤਰਾਗਾ। **ਵਿਰਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਵਿਰਜਂ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਾ। **ਨਾਗੋਵ ਸਨ੍ਨਾਨਿ ਗੁਣਾਨੀ**ਤਿ ਕਾਮਸਞ੍ਞੋਜਨਬਨ੍ਧਨਾਨਿ ਛੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵੇ ਤਾਵਤਿਂਸੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਂਸੁ। **ਸਂਵੇਗਜਾਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਜਾਤਸਂਵੇਗਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ।

ਕਾਮਾਭਿਭੂਤਿ ਦੁਵਿਧਾਨਮ੍ਪਿ ਕਾਮਾਨਂ ਅਭਿਭੂ। **ਸਤਿਯਾ ਵਿਹੀਨਾ**ਤਿ ਝਾਨਸਤਿਵਿਰਹਿਤਾ।

ਤਿਣ੍ਣਂ ਤੇਸਨ੍ਤਿ ਤੇਸੁ ਤੀਸੁ ਜਨੇਸੁ। **ਆਵਸਿਨੇਤ੍ਥ ਏਕੋ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਹੀਨੇ ਕਾਯੇ ਏਕੋਯੇਵ ਆਵਾਸਿਕੋ ਜਾਤੋ। **ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਥਾਨੁਸਾਰਿਨੋ**ਤਿ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਾਨੁਸਾਰਿਨੋ। **ਦੇਵੇਪਿ ਹੀਲ਼ੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਦੇਵਲੋਕੇ ਹੀਲ਼ੇਨ੍ਤਾ ਅਧੋਕਰੋਨ੍ਤਾ ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧੀਹਿ ਸਮਾਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਦਪਂਸੁਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕੇ ਓਕਿਰਨ੍ਤਾ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾਤਿ।

ਏਤਾਦਿਸੀ ਧਮ੍ਮਪ੍ਪਕਾਸਨੇਤ੍ਥਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਾਸਨੇ ਏਵਰੂਪਾ ਧਮ੍ਮਪ੍ਪਕਾਸਨਾ, ਯਾਯ ਸਾਵਕਾ ਏਤੇਹਿ ਗੁਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਨ ਤਤ੍ਥ ਕਿਂ ਕਙ੍ਖਤਿ ਕੋਚਿ ਸਾਵਕੋ**ਤਿ ਕਿਂ ਤਤ੍ਥ ਤੇਸੁ ਸਾਵਕੇਸੁ ਕੋਚਿ ਏਕਸਾਵਕੋਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ਵਾ ਚਾਤੁਦ੍ਦਿਸਭਾਵੇ ਵਾ ਨ ਕਙ੍ਖਤਿ ''ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਸੁ ਅਸਜ੍ਜਮਾਨੋ ਅਗਯ੍ਹਮਾਨੋ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਭਗਵਤੋ ਵਣ੍ਣਂ ਭਣਨ੍ਤੋ ''ਨਿਤਿਣ੍ਣਓਘਂ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਛਿਨ੍ਨਂ, ਬੁਦ੍ਧਂ ਨਮਸ੍ਸਾਮ ਜਿਨਂ ਜਨਿਨ੍ਦ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਛਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਛਿਨ੍ਨਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਂ। **ਜਨਿਨ੍ਦ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਲੋਕੁਤ੍ਤਮਂ।

ਯਂ ਤੇ ਧਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਯਂ ਤਵ ਧਮ੍ਮਂ। **ਅਜ੍ਝਗਂਸੁ ਤੇ**ਤਿ ਤੇ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਅਧਿਗਤਾ। **ਕਾਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪੁਰੋਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪੁਰੋਹਿਤਸਰੀਰਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਂ ਤਵ ਧਮ੍ਮਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਜਨਾਨਂ ਤੇ ਦ੍ਵੇ ਵਿਸੇਸਗੂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਕਾਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪੁਰੋਹਿਤਂ ਅਧਿਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਫਲਵਿਸੇਸਂ ਅਜ੍ਝਗਂਸੁ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਗਤਮ੍ਹਾਸਿ ਮਾਰਿਸਾਤਿ। **ਆਗਤਮ੍ਹਸੇ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਮ੍ਹ। **ਕਤਾਵਕਾਸਾ ਭਗਵਤਾ, ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛੇਮੁ ਮਾਰਿਸਾ**ਤਿ ਸਚੇ ਨੋ ਭਗਵਾ ਓਕਾਸਂ ਕਰੋਤਿ, ਅਥ ਭਗਵਤਾ ਕਤਾਵਕਾਸਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹਂ, ਮਾਰਿਸ, ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਮਘਮਾਣਵਵਤ੍ਥੁ

੩੫੫. ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧੋ ਖੋ ਅਯਂ ਯਕ੍ਖੋਤਿ ਚਿਰਕਾਲਤੋ ਪਭੁਤਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧੋ। ਕੀਵ ਚਿਰਕਾਲਤੋ? ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਮਗਧਰਟ੍ਠੇ ਮਚਲਗਾਮਕੇ ਮਘਮਾਣਵਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ। ਤਦਾ ਕਿਰੇਸ ਏਕਦਿਵਸਂ ਕਾਲਸ੍ਸੇਵ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਗਾਮਮਜ੍ਝੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਗਾਮਕਮ੍ਮਕਰਣਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਪਾਦਨ੍ਤੇਨੇਵ ਪਂਸੁਕਚਵਰਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਰਮਣੀਯਮਕਾਸਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਤਾਵਤਕੇਨੇਵ ਸਤਿਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਗਾਮਸ੍ਸ ਖਲਮਣ੍ਡਲਮਤ੍ਤਂ ਠਾਨਂ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਵਾਲੁਕਂ ਓਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਦਾਰੂਨਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੀਤਕਾਲੇ ਅਗ੍ਗਿਂ ਕਰੋਤਿ, ਦਹਰਾ ਚ ਮਹਲ੍ਲਕਾ ਚ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਏਕਦਿਵਸਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਮਯਂ ਨਗਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਦਯੋ ਪਸ੍ਸਾਮ, ਇਮੇਸੁਪਿ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯੇਸੁ 'ਚਨ੍ਦੋ ਨਾਮ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ, ਸੂਰਿਯੋ ਨਾਮ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ'ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਤ੍ਵਾ ਏਤੇ ਏਤਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਅਧਿਗਤਾ''ਤਿ? ਤਤੋ ''ਨਾਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ, ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਮਯਾਪਿ ਏਵਂਵਿਧਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਦਾਯਕਂ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਮੇਵ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ।

ਸੋ ਕਾਲਸ੍ਸੇਵ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਯਾਗੁਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਵਾਸਿਫਰਸੁਕੁਦਾਲਮੁਸਲਹਤ੍ਥੋ ਚਤੁਮਹਾਪਥਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮੁਸਲੇਨ ਪਾਸਾਣੇ ਉਚ੍ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪਵਟ੍ਟੇਤਿ, ਯਾਨਾਨਂ ਅਕ੍ਖਪਟਿਘਾਤਰੁਕ੍ਖੇ ਹਰਤਿ, ਵਿਸਮਂ ਸਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਚਤੁਮਹਾਪਥੇ ਸਾਲਂ ਕਰੋਤਿ, ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਖਣਤਿ, ਸੇਤੁਂ ਬਨ੍ਧਤਿ, ਏਵਂ ਦਿਵਸਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤੇ ਸੂਰਿਯੇ ਘਰਂ ਏਤਿ। ਤਂ ਅਞ੍ਞੋ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭੋ, ਮਘ, ਤ੍ਵਂ ਪਾਤੋਵ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਾਯਂ ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਏਸਿ, ਕਿਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਸੀ''ਤਿ? ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਮਿ। ਸਗ੍ਗਗਾਮਿਮਗ੍ਗਂ ਸੋਧੇਮੀਤਿ। ਕਿਮਿਦਂ, ਭੋ, ਪੁਞ੍ਞਂ ਨਾਮਾਤਿ? ਤ੍ਵਂ ਨ ਜਾਨਾਸੀਤਿ? ਆਮ, ਨ ਜਾਨਾਮੀਤਿ। ਨਗਰਂ ਗਤਕਾਲੇ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾ ਤੇ ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਦਯੋਤਿ? ਆਮ, ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾਤਿ। ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਤਂ ਠਾਨਂ ਲਦ੍ਧਂ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਏਵਂਵਿਧਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਦਾਯਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਮਿ। ''ਚਨ੍ਦੋ ਨਾਮ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ, ਸੂਰਿਯੋ ਨਾਮ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਸੁਤਪੁਬ੍ਬਂ ਤਯਾਤਿ? ਆਮ ਸੁਤਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। ਏਤਸ੍ਸ ਸਗ੍ਗਸ੍ਸ ਗਮਨਮਗ੍ਗਂ ਅਹਂ ਸੋਧੇਮੀਤਿ। ਇਦਂ ਪਨ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਂ ਕਿਂ ਤਵੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ? ਨ ਕਸ੍ਸਚੇਤਂ ਵਾਰਿਤਨ੍ਤਿ। ਯਦਿ ਏਵਂ ਸ੍ਵੇ ਅਰਞ੍ਞਂ ਗਮਨਕਾਲੇ ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਸਦ੍ਦਂ ਦੇਹੀਤਿ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤੋ, ਏਵਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਤੇਤ੍ਤਿਂਸ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਰੁਣਵਯਾ ਸਬ੍ਬੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਨੁਵਤ੍ਤਕਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇ ਏਕਚ੍ਛਨ੍ਦਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਯਂ ਦਿਸਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਮਗ੍ਗਂ ਸਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਏਕਦਿਵਸੇਨੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਖਣਨ੍ਤਾ, ਸਾਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ, ਸੇਤੁਂ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਾ ਏਕਦਿਵਸੇਨੇਵ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਨੇਸਂ ਗਾਮਭੋਜਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਤੇਸੁ ਸੁਰਂ ਪਿਵਨ੍ਤੇਸੁ ਪਾਣਘਾਤਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇਸੁ ਚ ਕਹਾਪਣਾਦਿਵਸੇਨ ਚੇਵ ਦਣ੍ਡਬਲਿਵਸੇਨ ਚ ਧਨਂ ਲਭਾਮਿ। ਇਦਾਨਿ ਏਤੇਸਂ ਪੁਞ੍ਞਕਰਣਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਤ੍ਤਕੋ ਆਯੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਹਨ੍ਦ ਨੇ ਰਾਜਕੁਲੇ

ਪਰਿਭਿਨ੍ਨਾਮੀ''ਤਿ ਰਾਜਾਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚੋਰੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਕੁਹਿਂ, ਤਾਤਾਤਿ? ਮਯ੍ਹਂ ਗਾਮੇਤਿ। ਕਿਂ ਚੋਰਾ ਨਾਮ, ਤਾਤਾਤਿ? ਰਾਜਾਪਰਾਧਿਕਾ ਦੇਵਾਤਿ। ਕਿਂ ਜਾਤਿਕਾਤਿ? ਗਹਪਤਿਜਾਤਿਕਾ ਦੇਵਾਤਿ। ਗਹਪਤਿਕਾ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਯਾ ਜਾਨਮਾਨੇਨ ਕਸ੍ਮਾ ਮਯ੍ਹਂ ਨ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ? ਭਯੇਨ, ਮਹਾਰਾਜ, ਨ ਕਥੇਮਿ, ਇਦਾਨਿ ਮਾ ਮਯ੍ਹਂ ਦੋਸਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਥਾਤਿ। ਅਥ ਰਾਜਾ ''ਅਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਮਹਾਰਵਂ ਰਵਤੀ''ਤਿ ਸਦ੍ਦਹਿਤ੍ਵਾ ''ਤੇਨ ਹਿ ਗਚ੍ਛ, ਤ੍ਵਮੇਵ ਨੇ ਆਨੇਹੀ''ਤਿ ਬਲਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਿਵਸਂ ਅਰਞ੍ਞੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾਯਮਾਸਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਾਮਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ''ਸ੍ਵੇ ਕਿਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਕਿਂ ਮਗ੍ਗਂ ਸਮਂ ਕਰੋਮ, ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਖਣਾਮ, ਸੇਤੁਂ ਬਨ੍ਧਾਮਾ''ਤਿ ਮਨ੍ਤਯਮਾਨੇਯੇਵ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਮਾ ਫਨ੍ਦਿਤ੍ਥ, ਰਞ੍ਞੋ ਆਣਾ''ਤਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਪਾਯਾਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਨੇਸਂ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ''ਸਾਮਿਕਾ ਕਿਰ ਵੋ 'ਰਾਜਾਪਰਾਧਿਕਾ ਚੋਰਾ'ਤਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਤਿਚਿਰੇਨ ਕੂਟਾ ਏਤੇ 'ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਮਾ'ਤਿ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਅਰਞ੍ਞੇਵ ਅਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ ਪਰਿਹੀਨਾ, ਗੇਹੇ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਸੁਟ੍ਠੁ ਬਦ੍ਧਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਗਹਿਤਾ''ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ।

ਗਾਮਭੋਜਕੋਪਿ ਤੇ ਨੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਅਨੁਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾਯੇਵ ''ਹਤ੍ਥਿਨਾ ਮਦ੍ਦਾਪੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇਸੁ ਨੀਯਮਾਨੇਸੁ ਮਘੋ ਇਤਰੇ ਆਹ – ''ਭੋ, ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਥ ਮਮ ਵਚਨਂ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ? ਤਵ ਵਚਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਯੇਵਮ੍ਹ ਇਮਂ ਭਯਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਤਵ ਵਚਨਂ ਕਰੋਮ, ਭਣ ਭੋ, ਕਿਂ ਕਰੋਮਾਤਿ? ਏਤ੍ਥ ਭੋ ਵਟ੍ਟੇ ਚਰਨ੍ਤਾਨਂ ਨਾਮ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਏਤਂ, ਕਿਂ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਚੋਰਾਤਿ? ਨ ਚੋਰਮ੍ਹਾਤਿ। ਇਮਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਚ੍ਚਕਿਰਿਯਾ ਨਾਮ ਅਵਸ੍ਸਯੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ''ਯਦਿ ਅਮ੍ਹੇ ਚੋਰਾ, ਹਤ੍ਥੀ ਮਦ੍ਦਤੁ, ਅਥ ਨ ਚੋਰਾ, ਮਾ ਮਦ੍ਦਤੂ''ਤਿ ਸਚ੍ਚਕਿਰਿਯਂ ਕਰੋਥਾਤਿ। ਤੇ ਤਥਾ ਅਕਂਸੁ। ਹਤ੍ਥੀ ਉਪਗਨ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਵਿਰਵਨ੍ਤੋ ਪਲਾਯਤਿ, ਹਤ੍ਥਿਂ ਤੁਤ੍ਤੁਤੋਮਰਙ੍ਕੁਸੇਹਿ ਕੋਟ੍ਟੇਨ੍ਤਾਪਿ ਉਪਨੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ''ਹਤ੍ਥਿਂ ਉਪਨੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਾ''ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਤੇਨ ਹਿ ਉਪਰਿ ਕਟੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮਦ੍ਦਾਪੇਥਾਤਿ। ਉਪਰਿ ਕਟੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਦਿਗੁਣਰਵਂ ਵਿਰਵਨ੍ਤੋ ਪਲਾਯਤਿ।

ਰਾਜਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੇਸੁਞ੍ਞਕਾਰਕਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਤਾਤ, ਹਤ੍ਥੀ ਮਦ੍ਦਿਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ? ਆਮ, ਦੇਵ, ਜੇਟ੍ਠਕਮਾਣਵੋ ਮਨ੍ਤਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਮਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਯਮਾਨੁਭਾਵੋਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਮਨ੍ਤੋ ਕਿਰ ਤੇ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ? ਨਤ੍ਥਿ, ਦੇਵ, ਮਯ੍ਹਂ ਮਨ੍ਤੋ, ਸਚ੍ਚਕਿਰਿਯਂ ਪਨ ਮਯਂ ਕਰਿਮ੍ਹ – ''ਯਦਿ ਅਮ੍ਹੇ ਰਞ੍ਞੋ ਚੋਰਾ, ਮਦ੍ਦਤੁ, ਅਥ ਨ ਚੋਰਾ, ਮਾ ਮਦ੍ਦਤੂ''ਤਿ, ਸਚ੍ਚਕਿਰਿਯਾਯ ਨੋ ਏਸ ਆਨੁਭਾਵੋਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ, ਤਾਤ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਥਾਤਿ? ਅਮ੍ਹੇ, ਦੇਵ, ਮਗ੍ਗਂ ਸਮਂ ਕਰੋਮ, ਚਤੁਮਹਾਪਥੇ ਸਾਲਂ ਕਰੋਮ , ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਖਣਾਮ, ਸੇਤੁਂ ਬਨ੍ਧਾਮ, ਏਵਰੂਪਾਨਿ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਿਮ੍ਹਾਤਿ।

ਅਯਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਪਿਸੁਣੇਸੀਤਿ? ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਮਤ੍ਤਕਾਲੇ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਲਭਤਿ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਾਲੇ ਤਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨਾਤਿ। ਤਾਤ, ਅਯਂ ਹਤ੍ਥੀ ਨਾਮ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨੋ, ਸੋਪਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਗੁਣੇ ਜਾਨਾਤਿ। ਅਹਂ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾਪਿ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਸਨਗਾਮਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂਯੇਵ ਪੁਨ ਅਹਰਣੀਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਮਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਹਤ੍ਥੀ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂਯੇਵ ਹੋਤੁ, ਪੇਸੁਞ੍ਞਕਾਰਕੋਪਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂਯੇਵ ਦਾਸੋ ਹੋਤੁ। ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਥਾਤਿ ਧਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਤੇ ਧਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਾਰੇਨ ਵਾਰੇਨ ਹਤ੍ਥਿਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਮਨ੍ਤਯਨ੍ਤਿ ''ਭੋ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਅਨਾਗਤਭਵਤ੍ਥਾਯ ਕਰਿਯਤਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋਉਦਕੇ ਪੁਪ੍ਫਿਤਂ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਂ ਵਿਯ ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਵਿਪਾਕਂ ਦੇਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਅਤਿਰੇਕਂ ਪੁਞ੍ਞਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ, ਕਿਂ ਕਰੋਮਾਤਿ? ਚਤੁਮਹਾਪਥੇ ਥਾਵਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਮਨਸਾਲਂ ਕਰੋਮ, ਇਤ੍ਥੀਹਿ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਪਤ੍ਤਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਹਿ ''ਚੋਰਾ''ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨੀਯਮਾਨੇਸੁ ਇਤ੍ਥੀਨਂ ਏਕਾਪਿ ਚਿਨ੍ਤਾਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਅਕਤ੍ਵਾ ''ਸੁਬਦ੍ਧਾ ਸੁਗਹਿਤਾ''ਤਿ ਉਟ੍ਠਹਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਸਂ ਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹਾਨਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਿਨੋ ਤੇਤ੍ਤਿਂਸਪਿਣ੍ਡਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਤ੍ਤਿਂਸ ਤਿਣਮੁਟ੍ਠਿਯੋ ਆਹਰਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਹਤ੍ਥਿਸ੍ਸ ਕੁਚ੍ਛਿਪੂਰਂ ਜਾਤਂ। ਤੇ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖੇ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਛਿਨ੍ਨਂ ਛਿਨ੍ਨਂ ਹਤ੍ਥੀ ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਸਕਟਪਥੇ ਠਪੇਸਿ। ਤੇ ਰੁਕ੍ਖੇ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਸਾਲਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਆਰਭਿਂਸੁ।

ਮਘਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਸੁਜਾਤਾ, ਸੁਧਮ੍ਮਾ, ਚਿਤ੍ਤਾ, ਨਨ੍ਦਾਤਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਭਰਿਯਾਯੋ ਅਹੇਸੁੰ। ਸੁਧਮ੍ਮਾ ਵਡ੍ਢਕਿੰ ਪੁਚ੍ਛਤਿ – ‘‘ਤਾਤ, ਇਮੇ ਸਹਾਯਾ ਕਾਲਸ੍ਸੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਯੰ ਏਨ੍ਤਿ, ਕਿੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਸਾਲੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤਾਤ, ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਸਾਲਾਯ ਪਤ੍ਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਇਤ੍ਥੀਹਿ ਅਪਤ੍ਤਿਕੰ ਕਰੋਮਾ’’ਤਿ ਏਤੇ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ। ਸਾ ਵਡ੍ਢਕਿਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠ ਕਹਾਪਣੇ ਦਤ੍ਵਾ ‘‘ਤਾਤ, ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ ਮਯ੍ਹੰ ਪਤ੍ਤਿਕੰ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ‘‘ਸਾਧੁ ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਰੇਤਰੰ ਵਾਸਿਫਰਸੁੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਾਮਮਜ੍ਝੇ ਠਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿੰ ਭੋ ਅਜ੍ਜ ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਕਾਲੇ ਨ ਨਿਕ੍ਖਮਥਾ’’ਤਿ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਬ੍ਬੇ ਮਗ੍ਗੰ ਆਰੂਲ੍ਹਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਗਚ੍ਛਥ ਤਾਵ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਮਯ੍ਹੰ ਪਪਞ੍ਚੋ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਤੇ ਪੁਰਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਮਗ੍ਗੰ ਆਰੁਯ੍ਹ ਕਣ੍ਣਿਕੂਪਗੰ ਰੁਕ੍ਖੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਮਟ੍ਠੰ ਕਤ੍ਵਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੁਧਮ੍ਮਾਯ ਗੇਹੇ ਠਪੇਸਿ – ‘‘ਮਯਾ ਦੇਹੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਦਿਵਸੇ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਦੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ।

ਅਥ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰਕਮ੍ਮੇ ਭੂਮਿਕਮ੍ਮਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚਯਬਨ੍ਧਨਥਮ੍ਭੁਸ੍ਸਾਪਨ ਸਙ੍ਘਾਟਯੋਜਨ ਕਣ੍ਣਿਕਮਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨੇਸੁ ਕਤੇਸੁ ਸੋ ਵਡ੍ਢਕੀ ਕਣ੍ਣਿਕਮਞ੍ਚੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਚਤੂਹਿ ਦਿਸਾਹਿ ਗੋਪਾਨਸਿਯੋ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਭੋ ਏਕੰ ਪਮੁਟ੍ਠੰ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਕਿੰ ਭੋ ਪਮੁਟ੍ਠੰ, ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਤ੍ਵੰ ਪਮੁਸ੍ਸਸੀਤਿ। ਇਮਾ ਭੋ ਗੋਪਾਨਸਿਯੋ ਕਤ੍ਥ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ? ਕਣ੍ਣਿਕਾ ਨਾਮ ਲਦ੍ਧੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ਕੁਹਿੰ ਭੋ ਇਦਾਨਿ ਸਕ੍ਕਾ ਲਦ੍ਧੁਨ੍ਤਿ? ਕੁਲਾਨੰ ਗੇਹੇ ਸਕ੍ਕਾ ਲਦ੍ਧੁਨ੍ਤਿ। ਆਹਿਣ੍ਡਨ੍ਤਾ ਪੁਚ੍ਛਥਾਤਿ। ਤੇ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸੁਧਮ੍ਮਾਯ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਘਰੇ ਕਣ੍ਣਿਕਾ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਸਾ ‘‘ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਹਨ੍ਦ ਮੂਲੰ ਗਣ੍ਹਾਹੀਤਿ। ਮੂਲੰ ਨ ਗਣ੍ਹਾਮਿ, ਸਚੇ ਮਮ ਪਤ੍ਤਿੰ ਕਰੋਥ, ਦਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਏਥ ਭੋ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਕਰੋਮ, ਅਰਞ੍ਞੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖੰ ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿੰਸੁ।

ਤਤੋ ਵਡ੍ਢਕੀ ‘‘ਕਿੰ ਨ ਲਦ੍ਧਾ, ਤਾਤ, ਕਣ੍ਣਿਕਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤੇ ਤਮਤ੍ਥੰ ਆਰੋਚਯਿੰਸੁ। ਵਡ੍ਢਕੀ ਕਣ੍ਣਿਕਮਞ੍ਚੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਆਕਾਸੰ ਉਲ੍ਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਭੋ ਅਜ੍ਜ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੰ ਸੁਨ੍ਦਰੰ, ਇਦੰ ਅਞ੍ਞੰ ਸੰਵਚ੍ਛਰੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾ ਲਦ੍ਧੁੰ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਚ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਆਭਤਾ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰਾ, ਤੇ ਸਕਲਸੰਵਚ੍ਛਰੇਨ ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਠਾਨੇ ਪੂਤਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕਾਲੇ ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਕੋਣੇ ਸਾਲਾ ਹੋਤੁ, ਆਹਰਥ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸਾਪਿ ਯਾਵ ਤੇ ਨ ਪੁਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਕਣ੍ਣਿਕਾਯ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲੇ ‘‘ਅਯੰ ਸਾਲਾ **ਸੁਧਮ੍ਮਾ** ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਹਤੇਨ ਵਤ੍ਥੇਨ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਸਿ। ਕਮ੍ਮਿਕਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ – ‘‘ਆਹਰ, ਰੇ ਕਣ੍ਣਿਕੰ , ਯੰ ਹੋਤੁ ਤੰ ਹੋਤੁ। ਤੁਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਪਤ੍ਤਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਸਾ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਤਾਤਾ, ਯਾਵ ਅਟ੍ਠ ਵਾ ਸੋਲ਼ਸ ਵਾ ਗੋਪਾਨਸਿਯੋ ਨ ਆਰੋਹਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਇਮੰ ਵਤ੍ਥੰ ਮਾ ਨਿਬ੍ਬੇਠਯਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਤੇ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗੋਪਾਨਸਿਯੋ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾਵ ਵਤ੍ਥੰ ਨਿਬ੍ਬੇਠੇਸੁੰ।

ਏਕੋ ਮਹਾਗਾਮਿਕਮਨੁਸ੍ਸੋ ਉਦ੍ਧੰ ਉਲ੍ਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਿੰ, ਭੋ, ਇਦ’’ਨ੍ਤਿ ਅਕ੍ਖਰਞ੍ਞੂ ਮਨੁਸ੍ਸੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸੋ ‘‘ਸੁਧਮ੍ਮਾ ਨਾਮ ਅਯੰ ਸਾਲਾ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਹਰਥ, ਭੋ, ਮਯੰ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਾਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨਾਮਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਲਭਾਮ, ਏਸਾ ਰਤਨਮਤ੍ਤੇਨ ਕਣ੍ਣਿਕਰੁਕ੍ਖੇਨ ਸਾਲੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਮੇਨ ਕਾਰੇਤੀ’’ਤਿ ਵਿਰਵਨ੍ਤਿ। ਵਡ੍ਢਕੀ ਤੇਸੰ ਵਿਰਵਨ੍ਤਾਨੰਯੇਵ ਗੋਪਾਨਸਿਯੋ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਆਣਿੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸਾਲਾਕਮ੍ਮੰ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ।

ਸਾਲੰ ਤਿਧਾ ਵਿਭਜਿੰਸੁ, ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਇਸ੍ਸਰਾਨੰ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਅਕੰਸੁ, ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਦੁਗ੍ਗਤਾਨੰ, ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਗਿਲਾਨਾਨੰ। ਤੇਤ੍ਤਿੰਸ ਜਨਾ ਤੇਤ੍ਤਿੰਸ ਫਲਕਾਨਿ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਿਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞੰ ਅਦੰਸੁ – ‘‘ਆਗਨ੍ਤੁਕੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਤੇ ਫਲਕੇ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਫਲਕਸਾਮਿਕਸ੍ਸੇਵ ਗੇਹੇ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਹਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਾਦਪਰਿਕਮ੍ਮਪਿਟ੍ਠਿਪਰਿਕਮ੍ਮਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਸਯਨਾਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਫਲਕਸਾਮਿਕਸ੍ਸੇਵ ਭਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਹਤ੍ਥੀ ਆਗਤਾਗਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਫਲਕਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਗੇਹੰ ਨੇਤਿ, ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਦਿਵਸੰ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਕਰੋਤਿ।

ਮਘਮਾਣਵੋ ਸਾਲਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਕੋਵਿਲਾਰਰੁਕ੍ਖੰ ਰੋਪਾਪੇਸਿ, ਮੂਲੇ ਚਸ੍ਸ ਪਾਸਾਣਫਲਕੰ ਅਤ੍ਥਰਿ। **ਨਨ੍ਦਾ** ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿੰ ਖਣਾਪੇਸਿ, **ਚਿਤ੍ਤਾ** ਮਾਲਾਵਚ੍ਛੇ ਰੋਪਾਪੇਸਿ, ਸਬ੍ਬਜੇਟ੍ਠਿਕਾ ਪਨ ਆਦਾਸੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵੰ ਮਣ੍ਡਯਮਾਨਾਵ ਵਿਚਰਤਿ। ਮਘੋ ਤੰ ਆਹ – ‘‘ਭਦ੍ਦੇ, ਸੁਧਮ੍ਮਾ, ਸਾਲਾਯ ਪਤ੍ਤਿਕਾ ਜਾਤਾ, ਨਨ੍ਦਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿੰ ਖਣਾਪੇਸਿ, ਚਿਤ੍ਤਾ ਮਾਲਾਵਚ੍ਛੇ ਰੋਪਾਪੇਸਿ। ਤਵ ਪਨ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਕੰ ਪੁਞ੍ਞੰ ਕਰੋਹਿ, ਭਦ੍ਦੇ’’ਤਿ ਸਾ ‘‘ਤ੍ਵੰ ਕਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ ਕਰੋਸਿ, ਨਨੁ ਤਯਾ ਕਤੰ ਮਯ੍ਹਮੇਵਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵਮਣ੍ਡਨਮੇਵ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਤਿ।

ਮਘੋ ਯਾਵਤਾਯੁਕੰ ਠਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਤਾਵਤਿੰਸਭਵਨੇ ਸਕ੍ਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਤੇਪਿ ਤੇਤ੍ਤਿੰਸ ਗਾਮਿਕਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤ੍ਵਾ ਤੇਤ੍ਤਿੰਸ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਵੇਜਯਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਪਾਸਾਦੋ ਸਤ੍ਤ ਯੋਜਨਸਤਾਨਿ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਿ, ਧਜੋ ਤੀਣਿ ਯੋਜਨਸਤਾਨਿ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਿ, ਕੋਵਿਲਾਰਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਸਮਨ੍ਤਾ ਤਿਯੋਜਨਸਤਪਰਿਮਣ੍ਡਲੋ ਪਞ੍ਚਦਸਯੋਜਨਪਰਿਣਾਹਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਪਾਸਾਣਫਲਕਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਮੂਲੇ ਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਿਕਾ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸੁਧਮ੍ਮਾਯ ਕਣ੍ਣਿਕਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਤਿਯੋਜਨਸਤਿਕਾ ਸੁਧਮ੍ਮਾ ਦੇਵਸਭਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਨਨ੍ਦਾਯ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਪਞ੍ਞਾਸਯੋਜਨਾ ਨਨ੍ਦਾ ਨਾਮ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਚਿਤ੍ਤਾਯ ਮਾਲਾਵਚ੍ਛਵਤ੍ਥੁਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਿਕੰ ਚਿਤ੍ਤਲਤਾਵਨੰ ਨਾਮ ਉਯ੍ਯਾਨੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਸੁਧਮ੍ਮਾਯ ਦੇਵਸਭਾਯ ਯੋਜਨਿਕੇ ਸੁਵਣ੍ਣਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਤਿਯੋਜਨਿਕੇ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤੇ ਧਾਰਿਯਮਾਨੇ ਤੇਹਿ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਤਾਹਿ ਦੇਵਕਞ੍ਞਾਹਿ ਅਡ੍ਢਤਿਯਾਹਿ ਨਾਟਕਕੋਟੀਹਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਦੇਵਲੋਕੇਸੁ ਦੇਵਤਾਹਿ ਚ ਪਰਿਵਾਰਿਤੋ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਾ ਤਾਵ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਸੁਜਾਤਾ ਕੁਹਿ’’ਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਅਯੰ ਮਮ ਵਚਨੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਗਿਰਿਕਨ੍ਦਰਾਯ ਬਕਸਕੁਣਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕਤੋ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਤੋ। ਸਾ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਅਧੋਮੁਖਾ ਜਾਤਾ। ‘‘ਬਾਲੇ, ਇਦਾਨਿ ਕਿੰ ਸੀਸੰ ਨ ਉਕ੍ਖਿਪਸਿ? ਤ੍ਵੰ ਮਮ ਵਚਨੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵਮੇਵ ਮਣ੍ਡਯਮਾਨਾ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ। ਸੁਧਮ੍ਮਾਯ ਚ ਨਨ੍ਦਾਯ ਚ ਚਿਤ੍ਤਾਯ ਚ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਏਹਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਪਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਦੇਵਲੋਕੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਨਨ੍ਦਾਯ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਿ।

ਨਾਟਕਿਤ੍ਥਿਯੋ ‘‘ਕੁਹਿੰ ਗਤਤ੍ਥ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ। ਸੋ ਅਨਾਰੋਚੇਤੁਕਾਮੋਪਿ ਤਾਹਿ ਨਿਪ੍ਪੀਲਿਯਮਾਨੋ ‘‘ਸੁਜਾਤਾਯ ਸਨ੍ਤਿਕ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਕੁਹਿੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ? ਕਨ੍ਦਰਪਾਦੇਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਕੁਹਿਨ੍ਤਿ? ਨਨ੍ਦਾਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯੰ ਮੇ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾਤਿ। ਏਥ, ਭੋ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਯ੍ਯੰ ਪਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਸਬ੍ਬਾ ਤਤ੍ਥ ਅਗਮੰਸੁ। ਸਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਸਬ੍ਬਜੇਟ੍ਠਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਾ ਅਵਮਞ੍ਞਿਤ੍ਥ। ਇਦਾਨਿ ਤਾਪਿ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ – ‘‘ਪਸ੍ਸਥ, ਭੋ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਯ੍ਯਾਯ ਮੁਖੰ ਕਕ੍ਕਟਵਿਜ੍ਝਨਸੂਲਸਦਿਸ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਨ੍ਤਿਯੋ ਕੇਲਿੰ ਅਕੰਸੁ। ਸਾ ਅਤਿਵਿਯ ਅਟ੍ਟਿਯਮਾਨਾ ਸਕ੍ਕੰ ਦੇਵਰਾਜਾਨੰ ਆਹ – ‘‘ਮਹਾਰਾਜ, ਇਮਾਨਿ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਮਣਿਵਿਮਾਨਾਨਿ ਵਾ ਨਨ੍ਦਾਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਵਾ ਮਯ੍ਹੰ ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਜਾਤਿਭੂਮਿਯੇਵ ਮਹਾਰਾਜ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਸੁਖਾ, ਮੰ ਤਤ੍ਥੇਵ ਕਨ੍ਦਰਪਾਦੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਹੀ’’ਤਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਤੰ ਤਤ੍ਥ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਮ ਵਚਨੰ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ। ਪਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਖਣ੍ਡਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖ, ਕਤਿਪਾਹੇਨ ਤੰ ਏਤਾਸੰ ਜੇਟ੍ਠਿਕੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਸਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ।

ਸਕ੍ਕੋ ਕਤਿਪਾਹਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ‘‘ਸਕ੍ਕਾ ਨੁ ਖੋ ਸੀਲੰ ਰਕ੍ਖਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਚ੍ਛਰੂਪੇਨ ਉਤ੍ਤਾਨਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਪੁਰਤੋ ਉਦਕਪਿਟ੍ਠੇ ਓਸਰਤਿ, ਸਾ ‘‘ਮਤਮਚ੍ਛਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੀਸੇ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਮਚ੍ਛੋ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠੰ ਚਾਲੇਸਿ। ਸਾ ‘‘ਜੀਵਤਿ ਮਞ੍ਞੇ’’ਤਿ ਉਦਕੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਆਕਾਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਾਧੁ, ਸਾਧੁ, ਰਕ੍ਖਸਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ, ਏਵੰ ਤੰ ਰਕ੍ਖਮਾਨੰ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਨਾਟਕਾਨੰ ਜੇਟ੍ਠਿਕੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਞ੍ਚ ਵਸ੍ਸਸਤਾਨਿ ਆਯੁ ਅਹੋਸਿ। ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਉਦਰਪੂਰੰ ਨਾਲਤ੍ਥੰ, ਸੁਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸੁਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਮਿਲਾਯਮਾਨਾਪਿ ਸੀਲੰ ਅਖਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤ੍ਵਾ ਬਾਰਾਣਸਿਯੰ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਸਕ੍ਕੋ ‘‘ਕੁਹਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਤਤੋ ਇਧ ਆਨੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਜੀਵਿਤਵੁਤ੍ਤਿਮਸ੍ਸਾ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਏਲਾਲੁਕਾਨਂ ਯਾਨਕਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਗਾਮਸ੍ਸ ਮਹਲ੍ਲਕਵੇਸੇਨ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਲਾਲੁਕਾਨਿ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਉਕ੍ਕੁਟ੍ਠਿਮਕਾਸਿ। ਸਮਨ੍ਤਾ ਗਾਮਵਾਸਿਕਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਦੇਹਿ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਅਹਂ ਸੀਲਰਕ੍ਖਕਾਨਂ ਦੇਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਸੀਲਂ ਰਕ੍ਖਥਾਤਿ। ਤਾਤ ਮਯਂ ਸੀਲਂ ਨਾਮ ਕੀਦਿਸਨ੍ਤਿਪਿ ਨ ਜਾਨਾਮ, ਮੂਲੇਨ ਦੇਹੀਤਿ। ‘‘ਸੀਲਰਕ੍ਖਕਾਨਂਯੇਵ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਏਥ, ਰੇ ਕੋਸਿ ਅਯਂ ਏਲਾਲੁਕਮਹਲ੍ਲਕੋ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਨਿਵਤ੍ਤਿਂਸੁ।

ਸਾ ਦਾਰਿਕਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਏਲਾਲੁਕਤ੍ਥਾਯ ਗਤਾ ਤੁਚ੍ਛਹਤ੍ਥਾਵ ਆਗਤਾ’’ਤਿ। ਕੋਸਿ, ਅਮ੍ਮ, ਏਲਾਲੁਕਮਹਲ੍ਲਕੋ ‘‘ਅਹਂ ਸੀਲਰਕ੍ਖਕਾਨਂ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਨੂਨਿਮਸ੍ਸ ਦਾਰਿਕਾ ਸੀਲਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਮਯਂ ਸੀਲਮੇਵ ਨ ਜਾਨਾਮਾਤਿ। ਸਾ ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਆਨੀਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਲਾਲੁਕਂ, ਤਾਤ, ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਤ੍ਵਂ ਸੀਲਾਨਿ ਰਕ੍ਖਸਿ ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਤਾਤ ਰਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿ। ਇਦਂ ਮਯਾ ਤੁਯ੍ਹਮੇਵ ਆਭਤਨ੍ਤਿ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਯਾਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਸਾਪਿ ਯਾਵਜੀਵਂ ਸੀਲਂ ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਵੇਪਚਿਤ੍ਤਿਅਸੁਰਸ੍ਸ ਧੀਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸੀਲਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਪਾਸਾਦਿਕਾ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ‘‘ਧੀਤੁਵਿਵਾਹਮਙ੍ਗਲਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਸੁਰੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਸਿ।

ਸਕ੍ਕੋ ‘‘ਕੁਹਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਅਸੁਰਭਵਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਅਜ੍ਜਸ੍ਸਾ ਵਿਵਾਹਮਙ੍ਗਲਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤ੍ਵਾ ਆਨੇਤਬ੍ਬਾ ਮਯਾ’’ਤਿ ਅਸੁਰਵਣ੍ਣਂ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਸੁਰਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ‘‘ਤਵ ਸਾਮਿਕਂ ਵਦੇਹੀ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਹਤ੍ਥੇ ਪਿਤਾ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਂ ਅਦਾਸਿ ‘‘ਯਂ ਇਚ੍ਛਸਿ, ਤਸ੍ਸੂਪਰਿ ਖਿਪਾਹੀ’’ਤਿ। ਸਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਸਕ੍ਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਸਨ੍ਨਿਵਾਸੇਨ ਸਞ੍ਜਾਤਸਿਨੇਹਾ ‘‘ਅਯਂ ਮੇ ਸਾਮਿਕੋ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸੂਪਰਿ ਦਾਮਂ ਖਿਪਿ। ਸੋ ਤਂ ਬਾਹਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਅਸੁਰਾ ਸਞ੍ਜਾਨਿਂਸੁ। ਤੇ ‘‘ਗਣ੍ਹਥ, ਗਣ੍ਹਥ, ਜਰਸਕ੍ਕਂ, ਵੇਰਿਕੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ, ਨ ਮਯਂ ਏਤਸ੍ਸ ਦਾਰਿਕਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਂਸੁ। ਵੇਪਚਿਤ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ ‘‘ਕੇਨਾਹਟਾ’’ਤਿ? ‘‘ਜਰਸਕ੍ਕੇਨ ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ‘‘ਅਵਸੇਸੇਸੁ ਅਯਮੇਵ ਸੇਟ੍ਠੋ, ਅਪੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਕ੍ਕੋ ਨਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਅਡ੍ਢਤਿਯਕੋਟਿਨਾਟਕਾਨਂ ਜੇਟ੍ਠਿਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਸਾ ਸਕ੍ਕਂ ਵਰਂ ਯਾਚਿ – ‘‘ਮਹਾਰਾਜ, ਮਯ੍ਹਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦੇਵਲੋਕੇ ਮਾਤਾ ਵਾ ਪਿਤਾ ਵਾ ਭਾਤਾ ਵਾ ਭਗਿਨੀ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਸਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਗਚ੍ਛ ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ਸਕ੍ਕੋ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਅਦਾਸਿ।

ਏਵਂ ਮਚਲਗਾਮਕੇ ਮਘਮਾਣਵਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਿਸੁਦ੍ਧਭਾਵਮਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ‘‘ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧੋ ਖੋ ਅਯਂ ਯਕ੍ਖੋ’’ਤਿ ਆਹ। **ਅਤ੍ਥਸਞ੍ਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਕਾਰਣਨਿਸ੍ਸਿਤਂ।

ਪਞ੍ਹਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫੭. ਕਿਂ ਸਂਯੋਜਨਾਤਿ ਕਿਂ ਬਨ੍ਧਨਾ, ਕੇਨ ਬਨ੍ਧਨੇਨ ਬਦ੍ਧਾ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਪੁਥੁਕਾਯਾ**ਤਿ ਬਹੁਜਨਾ। **ਅਵੇਰਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਘਾ। **ਅਦਣ੍ਡਾ**ਤਿ ਆਵੁਧਦਣ੍ਡਧਨਦਣ੍ਡਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਾ। **ਅਸਪਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ। **ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਵਿਗਤਦੋਮਨਸ੍ਸਾ। **ਵਿਹਰੇਮੁ ਅਵੇਰਿਨੋ**ਤਿ ਅਹੋ ਵਤ ਕੇਨਚਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਵੇਰਿਨੋ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯਾਮ, ਕਤ੍ਥਚਿ ਕੋਪਂ ਨ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਚ੍ਛਰਾਯ ਗਹਿਤਕਂ ਜਙ੍ਘਸਹਸ੍ਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯਾਮਾਤਿ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੂਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚ ਪਤ੍ਥਯਨ੍ਤਿ। **ਇਤਿ ਚ ਨੇਸਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਵਞ੍ਚ ਨੇਸਂ ਅਯਂ ਪਤ੍ਥਨਾ ਹੋਤਿ। **ਅਥ ਚ ਪਨਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਪਤ੍ਥਨਾਯ ਸਤਿਪਿ।

ਇਸ੍ਸਾਮਚ੍ਛਰਿਯਸਂਯੋਜਨਾਤਿ ਪਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਖੀਯਨਲਕ੍ਖਣਾ ਇਸ੍ਸਾ, ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਰੇਹਿ ਸਾਧਾਰਣਭਾਵਸ੍ਸ ਅਸਹਨਲਕ੍ਖਣਂ ਮਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਇਸ੍ਸਾ ਚ ਮਚ੍ਛਰਿਯਞ੍ਚ ਸਂਯੋਜਨਂ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਇਸ੍ਸਾਮਚ੍ਛਰਿਯਸਂਯੋਜਨਾ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ। ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨ ਇਸ੍ਸਾਮਚ੍ਛਰਿਯਾਨਿ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਵੁਤ੍ਤਾਨੇਵ।

ਆਵਾਸਮਚ੍ਛਰਿਯੇਨ ਪਨੇਤ੍ਥ ਯਕ੍ਖੋ ਵਾ ਪੇਤੋ ਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਵਾਸਸ੍ਸ ਸਙ੍ਕਾਰਂ ਸੀਸੇਨ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਤਿ। ਕੁਲਮਚ੍ਛਰਿਯੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕੁਲੇ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਦਾਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਭਿਨ੍ਨਂ ਵਤਿਦਂ ਕੁਲਂ ਮਮਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਤੋ ਲੋਹਿਤਮ੍ਪਿ ਮੁਖਤੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਕੁਚ੍ਛਿਵਿਰੇਚਨਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿ, ਅਨ੍ਤਾਨਿਪਿ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਾਨਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ। ਲਾਭਮਚ੍ਛਰਿਯੇਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਗਣਸ੍ਸ ਵਾ ਸਨ੍ਤਕੇ ਲਾਭੇ ਮਚ੍ਛਰਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਯਕ੍ਖੋ ਵਾ ਪੇਤੋ ਵਾ ਮਹਾਅਜਗਰੋ ਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। ਸਰੀਰਵਣ੍ਣਗੁਣਵਣ੍ਣਮਚ੍ਛਰਿਯੇਨ ਪਨ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਮਚ੍ਛਰਿਯੇਨ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਵਣ੍ਣਂ ਵਣ੍ਣੇਤਿ, ਨ ਪਰੇਸਂ ਵਣ੍ਣਂ, ''ਕਿਂ ਵਣ੍ਣੋ ਏਸੋ''ਤਿ ਤਂ ਤਂ ਦੋਸਂ ਵਦਨ੍ਤੋ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਦੇਨ੍ਤੋ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੋ ਚੇਵ ਏਲ਼ਮੂਗੋ ਚ ਹੋਤਿ।

ਅਪਿਚ ਆਵਾਸਮਚ੍ਛਰਿਯੇਨ ਲੋਹਗੇਹੇ ਪਚ੍ਚਤਿ। ਕੁਲਮਚ੍ਛਰਿਯੇਨ ਅਪ੍ਪਲਾਭੋ ਹੋਤਿ। ਲਾਭਮਚ੍ਛਰਿਯੇਨ ਗੂਥਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। ਵਣ੍ਣਮਚ੍ਛਰਿਯੇਨ ਭਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਧਮ੍ਮਮਚ੍ਛਰਿਯੇਨ ਕੁਕ੍ਕੁਲ਼ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। ਇਦਂ ਪਨ ਇਸ੍ਸਾਮਚ੍ਛਰਿਯਸਂਯੋਜਨਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇਨ ਪਹੀਯਤਿ। ਯਾਵ ਤਂ ਨਪ੍ਪਹੀਯਤਿ, ਤਾਵ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਵੇਰਤਾਦੀਨਿ ਪਤ੍ਥਯਨ੍ਤਾਪਿ ਵੇਰਾਦੀਹਿ ਨ ਪਰਿਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿਯੇਵ।

ਤਿਣ੍ਣਾ ਮੇਤ੍ਥ ਕਙ੍ਖਾਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਪਞ੍ਹੇ ਮਯਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਕਙ੍ਖਾ ਤਿਣ੍ਣਾਤਿ ਵਦਤਿ, ਨ ਮਗ੍ਗਵਸੇਨ ਤਿਣ੍ਣਕਙ੍ਖਤਂ ਦੀਪੇਤਿ। **ਵਿਗਤਾ ਕਥਂਕਥਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਕਥਂ, ਇਦਂ ਕਥਨ੍ਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਕਥਂਕਥਾ ਵਿਗਤਾ।

੩੫੮. ਨਿਦਾਨਾਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨੇਵ। **ਪਿਯਾਪ੍ਪਿਯਨਿਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਯਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਨਿਦਾਨਂ ਮਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਅਪ੍ਪਿਯਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਨਿਦਾਨਾ ਇਸ੍ਸਾ। ਉਭਯਂ ਵਾ ਉਭਯਨਿਦਾਨਂ। ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਹਿ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਦਯੋ, ਗਹਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਾਦਯੋ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦਯੋ ਵਾ ਸਤ੍ਤਾ ਪਿਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਕੇਲ਼ਾਯਿਤਾ ਮਮਾਯਿਤਾ, ਮੁਹੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਤੇ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਅਧਿਵਾਸੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਸੋ ਅਞ੍ਞਂ ਤਾਦਿਸਂ ਪਿਯਸਤ੍ਤਂ ਲਭਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਇਸ੍ਸਂ ਕਰੋਤਿ। ''ਇਮਿਨਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਤਾਵ ਨਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਤਮੇਵ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਯਾਚਿਤੋ ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਦਾਤੁਂ, ਕਿਲਮਿਸ੍ਸਤਿ ਵਾ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਸ੍ਸਤਿ ਵਾ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਮਚ੍ਛਰਿਯਂ ਕਰੋਤਿ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਪਿਯਸਤ੍ਤਨਿਦਾਨਂ ਹੋਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਨ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਪਰਿਕ੍ਖਾਰਜਾਤਂ, ਗਹਟ੍ਠਸ੍ਸ ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾਦਿਉਪਕਰਣਂ ਪਿਯਂ ਹੋਤਿ ਮਨਾਪਂ, ਸੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਤਾਦਿਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਹੋ ਵਤਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਂ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਇਸ੍ਸਂ ਕਰੋਤਿ, ਯਾਚਿਤੋ ਵਾਪਿ ''ਮਯਮ੍ਪੇਤਂ ਮਮਾਯਨ੍ਤਾ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਾਮ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਦਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਮਚ੍ਛਰਿਯਂ ਕਰੋਤਿ। ਏਵਂ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਪਿਯਸਙ੍ਖਾਰਨਿਦਾਨਂ ਹੋਤਿ। ਅਪ੍ਪਿਯੇ ਪਨ ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇ ਸਤ੍ਤੇ ਚ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਚ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਚੇਪਿਸ੍ਸ ਤੇ ਅਮਨਾਪਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਵਿਪਰੀਤਵੁਤ੍ਤਿਤਾਯ ''ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਂ ਕੋ ਅਞ੍ਞੋ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਲਾਭੀ''ਤਿ ਇਸ੍ਸਂ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਯਾਚਿਤੋ ਤਾਵਕਾਲਿਕਮ੍ਪਿ ਅਦਦਮਾਨੋ ਮਚ੍ਛਰਿਯਂ ਵਾ ਕਰੋਤਿ। ਏਵਂ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਅਪ੍ਪਿਯਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਨਿਦਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਛਨ੍ਦਨਿਦਾਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਰਿਯੇਸਨਛਨ੍ਦੋ, ਪਟਿਲਾਭਛਨ੍ਦੋ, ਪਰਿਭੋਗਛਨ੍ਦੋ, ਸਨ੍ਨਿਧਿਛਨ੍ਦੋ, ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਛਨ੍ਦੋਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧੋ ਛਨ੍ਦੋ।

ਕਤਮੋ **ਪਰਿਯੇਸਨਛਨ੍ਦੋ?** ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਅਤਿਤ੍ਤੋ ਛਨ੍ਦਜਾਤੋ ਰੂਪਂ ਪਰਿਯੇਸਤਿ, ਸਦ੍ਦਂ। ਗਨ੍ਧਂ। ਰਸਂ। ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਪਰਿਯੇਸਤਿ, ਧਨਂ ਪਰਿਯੇਸਤਿ। ਅਯਂ ਪਰਿਯੇਸਨਛਨ੍ਦੋ।

ਕਤਮੋ **ਪਟਿਲਾਭਛਨ੍ਦੋ?** ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਅਤਿਤ੍ਤੋ ਛਨ੍ਦਜਾਤੋ ਰੂਪਂ ਪਟਿਲਭਤਿ, ਸਦ੍ਦਂ। ਗਨ੍ਧਂ। ਰਸਂ। ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਪਟਿਲਭਤਿ, ਧਨਂ ਪਟਿਲਭਤਿ। ਅਯਂ ਪਟਿਲਾਭਛਨ੍ਦੋ।

ਕਤਮੋ **ਪਰਿਭੋਗਛਨ੍ਦੋ?** ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਅਤਿਤ੍ਤੋ ਛਨ੍ਦਜਾਤੋ ਰੂਪਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਸਦ੍ਦਂ। ਗਨ੍ਧਂ। ਰਸਂ। ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਧਨਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ। ਅਯਂ ਪਰਿਭੋਗਛਨ੍ਦੋ।

ਕਤਮੋ **ਸਨ੍ਨਿਧਿਛਨ੍ਦੋ?** ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਅਤਿਤ੍ਤੋ ਛਨ੍ਦਜਾਤੋ ਧਨਸਨ੍ਨਿਚਯਂ ਕਰੋਤਿ ''ਆਪਦਾਸੁ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਅਯਂ ਸਨ੍ਨਿਧਿਛਨ੍ਦੋ।

ਕਤਮੋ **ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਛਨ੍ਦੋ?** ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਅਤਿਤ੍ਤੋ ਛਨ੍ਦਜਾਤੋ ਧਨਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ, ਹਤ੍ਥਾਰੋਹਾਨਂ, ਅਸ੍ਸਾਰੋਹਾਨਂ, ਰਥਿਕਾਨਂ, ਧਨੁਗ੍ਗਹਾਨਂ – ''ਇਮੇ ਮਂ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਗੋਪਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਮਮਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਪਰਿਵਾਰਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਅਯਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਛਨ੍ਦੋ। ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਛਨ੍ਦਾ। ਇਧ ਤਣ੍ਹਾਮਤ੍ਤਮੇਵ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਵਿਤਕ੍ਕਨਿਦਾਨੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਲਾਭਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੧੦) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਵਿਤਕ੍ਕੋ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਨਾਮ। **ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾ ਤਣ੍ਹਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਚ, ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਚ। ਅਟ੍ਠਸਤਂ ਤਣ੍ਹਾਵਿਚਰਿਤਂ ਤਣ੍ਹਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਨਾਮ। ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਨਾਮਾਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਤਣ੍ਹਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯਵਸੇਨ ਹਿ ਇਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠਪਿਯਾਪ੍ਪਿਯਵਵਤ੍ਥਾਨਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਤਦੇਵ ਹਿ ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਇਟ੍ਠਂ ਹੋਤਿ, ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਨਿਟ੍ਠਂ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਰਾਜਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸਰਾਜੂਨਂ ਗਣ੍ਡੁਪ੍ਪਾਦਮਿਗਮਂਸਾਦੀਸੁ ਵਿਯ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਤਣ੍ਹਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤੇ ਪਟਿਲਦ੍ਧਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਰੂਪਸ੍ਸ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਗਨ੍ਧਸ੍ਸ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਰਸਸ੍ਸ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਸ੍ਸ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਮਯ੍ਹਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਪਰਸ੍ਸ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਿਦਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਪਰਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਵਤ੍ਥਾਨਂ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਨ ਹੋਤਿ। ਤੇਨਾਹ ''ਛਨ੍ਦੋ ਖੋ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਵਿਤਕ੍ਕਨਿਦਾਨੋ''ਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਨਿਦਾਨੋਤਿ ਤਯੋ ਪਪਞ੍ਚਾ ਤਣ੍ਹਾਪਪਞ੍ਚੋ, ਮਾਨਪਪਞ੍ਚੋ, ਦਿਟ੍ਠਿਪਪਞ੍ਚੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠਸਤਤਣ੍ਹਾਵਿਚਰਿਤਂ ਤਣ੍ਹਾਪਪਞ੍ਚੋ ਨਾਮ। ਨਵਵਿਧੋ ਮਾਨੋ ਮਾਨਪਪਞ੍ਚੋ ਨਾਮ। ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਦਿਟ੍ਠਿਪਪਞ੍ਚੋ ਨਾਮ। ਤੇਸੁ ਇਧ ਤਣ੍ਹਾਪਪਞ੍ਚੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਕੇਨਟ੍ਠੇਨ ਪਪਞ੍ਚੋ? ਮਤ੍ਤਪਮਤ੍ਤਾਕਾਰਪਾਪਨਟ੍ਠੇਨ ਪਪਞ੍ਚੋ। ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਸਞ੍ਞਾ ਪਪਞ੍ਚਸਞ੍ਞਾ। ਸਙ੍ਖਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ''ਸਞ੍ਞਾਨਿਦਾਨਾ ਹਿ ਪਪਞ੍ਚਸਙ੍ਖਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ। ਇਤਿ ਪਪਞ੍ਚਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਨਿਦਾਨੋਤਿ ਪਪਞ੍ਚਸਞ੍ਞਾਕੋਟ੍ਠਾਸਨਿਦਾਨੋ ਵਿਤਕ੍ਕੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਪਞ੍ਚਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਨਿਰੋਧਸਾਰੁਪ੍ਪਗਾਮਿਨਿਨ੍ਤਿ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਪਪਞ੍ਚਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਯ ਖਯਾ ਨਿਰੋਧੋ ਵੂਪਸਮੋ, ਤਸ੍ਸ ਸਾਰੁਪ੍ਪਞ੍ਚੇਵ ਤਤ੍ਥ ਗਾਮਿਨਿਂ ਚਾਤਿ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ।

ਵੇਦਨਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫੯. ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ **ਸੋਮਨਸ੍ਸਂਪਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵੇਦਨਾ ਆਰਭਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਭਗਵਤਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਂ ਕਥਿਤਂ, ਅਪੁਚ੍ਛਿਤਂ, ਸਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕਂ, ਅਨਨੁਸਨ੍ਧਿਕਨ੍ਤਿ? ਪੁਚ੍ਛਿਤਮੇਵ ਕਥਿਤਂ, ਨੋ ਅਪੁਚ੍ਛਿਤਂ, ਸਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕਮੇਵ, ਨੋ ਅਨਨੁਸਨ੍ਧਿਕਂ। ਦੇਵਤਾਨਞ੍ਹਿ ਰੂਪਤੋ ਅਰੂਪਂ ਪਾਕਟਤਰਂ, ਅਰੂਪੇਪਿ ਵੇਦਨਾ ਪਾਕਟਤਰਾ। ਕਸ੍ਮਾ? ਦੇਵਤਾਨਞ੍ਹਿ ਕਰਜਕਾਯਂ ਸੁਖੁਮਂ, ਕਮ੍ਮਜਂ ਬਲਵਂ, ਕਰਜਕਾਯਸ੍ਸ ਸੁਖੁਮਤ੍ਤਾ, ਕਮ੍ਮਜਸ੍ਸ ਬਲਵਤ੍ਤਾ ਏਕਾਹਾਰਮ੍ਪਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਨ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਉਣ੍ਹਪਾਸਾਣੇ ਠਪਿਤਸਪ੍ਪਿਪਿਣ੍ਡਿ ਵਿਯ ਵਿਲੀਯਨ੍ਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬਂ **ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲੇ** ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵੇਦਨਾ ਆਰਭਿ। ਦੁਵਿਧਞ੍ਹਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ – ਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ, ਅਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ। ਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੋ, ਅਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੋਤਿਪਿ ਏਤਦੇਵ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਭਗਵਾ ਯਸ੍ਸ ਰੂਪਂ ਪਾਕਟਂ, ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖੇਪਮਨਸਿਕਾਰਵਸੇਨ ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਮਨਸਿਕਾਰਵਸੇਨ ਵਾ ਚਤੁਧਾਤੁਵਵਤ੍ਥਾਨਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ੍ਤੋ ਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਅਰੂਪਂ ਪਾਕਟਂ, ਤਸ੍ਸ ਅਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਤਿ। ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਚ ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਭੂਤਂ ਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾਵ ਕਥੇਤਿ, ਦੇਵਾਨਂ ਪਨ ਅਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਪਾਕਟਨ੍ਤਿ ਅਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਵੇਦਨਾ ਆਰਭਿ।

ਤਿਵਿਧੋ ਹਿ ਅਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਅਭਿਨਿਵੇਸੋ – ਫਸ੍ਸਵਸੇਨ, ਵੇਦਨਾਵਸੇਨ, ਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨਾਤਿ। ਕਥਂ? ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਹਿ ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਵਾ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੇ ਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕਾਨਂ ਪਠਮਾਭਿਨਿਪਾਤੋ ਤਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਫੁਸਨ੍ਤੋ

ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ **ਫਸ੍ਸੋ** ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ। ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਤੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤੀ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ **ਵੇਦਨਾ** ਪਾਕਟਾ ਹੋਤਿ। ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਤੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਵਿਜਾਨਨ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੰ **ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ** ਪਾਕਟੰ ਹੋਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਫਸ੍ਸੋ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ, ਸੋਪਿ ਨ ਕੇਵਲੰ ਫਸ੍ਸੋਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਤਦੇਵ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਅਨੁਭਵਮਾਨਾ ਵੇਦਨਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਞ੍ਜਾਨਮਾਨਾ ਸਞ੍ਞਾਪਿ, ਚੇਤਯਮਾਨਾ ਚੇਤਨਾਪਿ, ਵਿਜਾਨਮਾਨੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣਮ੍ਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਫਸ੍ਸਪਞ੍ਚਮਕੇਯੇਵ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਵੇਦਨਾ ਪਾਕਟਾ ਹੋਤਿ, ਸੋਪਿ ਨ ਕੇਵਲੰ ਵੇਦਨਾਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਤਦੇਵ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਫੁਸਮਾਨੋ ਫਸ੍ਸੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਞ੍ਜਾਨਮਾਨਾ ਸਞ੍ਞਾਪਿ, ਚੇਤਯਮਾਨਾ ਚੇਤਨਾਪਿ, ਵਿਜਾਨਮਾਨੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣਮ੍ਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਫਸ੍ਸਪਞ੍ਚਮਕੇਯੇਵ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਪਾਕਟੰ ਹੋਤਿ, ਸੋਪਿ ਨ ਕੇਵਲੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣਮੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਤਦੇਵਾਰਮ੍ਮਣੰ ਫੁਸਮਾਨੋ ਫਸ੍ਸੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਨੁਭਵਮਾਨਾ ਵੇਦਨਾਪਿ, ਸਞ੍ਜਾਨਮਾਨਾ ਸਞ੍ਞਾਪਿ, ਚੇਤਯਮਾਨਾ ਚੇਤਨਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਫਸ੍ਸਪਞ੍ਚਮਕੇਯੇਵ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਸੋ ‘‘ਇਮੇ ਫਸ੍ਸਪਞ੍ਚਮਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਕਿਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤਾ’’ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਵਤ੍ਥੁਨਿਸ੍ਸਿਤਾ’’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਵਤ੍ਥੁ ਨਾਮ ਕਰਜਕਾਯੋ, ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ – ‘‘ਇਦਞ੍ਚ ਪਨ ਮੇ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਏਤ੍ਥ ਸਿਤੰ ਏਤ੍ਥ ਪਟਿਬਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਭੂਤਾਨਿ ਚੇਵ ਉਪਾਦਾਰੂਪਾਨਿ ਚ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥੁ ਰੂਪਂ, ਫਸ੍ਸਪਞ੍ਚਮਕਾ ਨਾਮਨ੍ਤਿ ਨਾਮਰੂਪਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਰੂਪਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਨਾਮਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰੂਪਿਨੋ ਖਨ੍ਧਾਤਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਮਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਨਾਮਰੂਪਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਾ ਹਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ, ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤੰ ਵਾ ਨਾਮਰੂਪਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੋ ‘‘ਇਮੇ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਕਿਂ ਹੇਤੁਕਾ’’ਤਿ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ‘‘ਅਵਿਜ੍ਜਾਦਿਹੇਤੁਕਾ’’ਤਿ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਤਤੋ ‘‘ਪਚ੍ਚਯੋ ਚੇਵ ਪਚ੍ਚਯੁਪ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ ਇਦਂ, ਅਞ੍ਞੋ ਸਤ੍ਤੋ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੁਦ੍ਧਸਙ੍ਖਾਰਪੁਞ੍ਜਮਤ੍ਤਮੇਵਾ’’ਤਿ ਸਪ੍ਪਚ੍ਚਯਨਾਮਰੂਪਵਸੇਨ ਤਿਲਕ੍ਖਣੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ‘‘ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ , ਸੋ ਅਜ੍ਜ ਅਜ੍ਜਾਤਿ ਪਟਿਵੇਧਂ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਤਥਾਰੂਪੇ ਦਿਵਸੇ ਉਤੁਸਪ੍ਪਾਯਂ, ਪੁਗ੍ਗਲਸਪ੍ਪਾਯਂ, ਭੋਜਨਸਪ੍ਪਾਯਂ, ਧਮ੍ਮਸਵਨਸਪ੍ਪਾਯਂ ਵਾ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਏਕਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਏਵਮਿਮੇਸਮ੍ਪਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਜਨਾਨਂ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਿਤਂ ਹੋਤਿ।

ਇਧ ਪਨ ਭਗਵਾ ਅਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਵੇਦਨਾਸੀਸੇਨ ਕਥੇਸਿ। ਫਸ੍ਸਵਸੇਨ ਹਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਵਸੇਨ ਵਾ ਕਥਿਯਮਾਨਂ ਏਤਸ੍ਸ ਨ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤਿ, ਅਨ੍ਧਕਾਰਂ ਵਿਯ ਖਾਯਤਿ। ਵੇਦਨਾਵਸੇਨ ਪਨ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਵੇਦਨਾਨਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਾਕਟਤਾਯ। ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾਨਞ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਪਾਕਟਾ। ਯਦਾ ਸੁਖਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਦਾ ਸਕਲਂ ਸਰੀਰਂ ਖੋਭੇਨ੍ਤਂ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਂ ਫਰਮਾਨਂ ਅਭਿਸਨ੍ਦਯਮਾਨਂ ਸਤਧੋਤਸਪ੍ਪਿਂ ਖਾਦਾਪਯਨ੍ਤਂ ਵਿਯ, ਸਤਪਾਕਤੇਲਂ ਮਕ੍ਖਯਮਾਨਂ ਵਿਯ, ਘਟਸਹਸ੍ਸੇਨ ਪਰਿਲ਼ਾਹਂ ਨਿਬ੍ਬਾਪਯਮਾਨਂ ਵਿਯ, ‘‘ਅਹੋ ਸੁਖਂ, ਅਹੋ ਸੁਖ’’ਨ੍ਤਿ ਵਾਚਂ ਨਿਚ੍ਛਾਰਯਮਾਨਮੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਯਦਾ ਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਦਾ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਖੋਭੇਨ੍ਤਂ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਂ ਫਰਮਾਨਂ ਅਭਿਸਨ੍ਦਯਮਾਨਂ ਤਤ੍ਤਫਾਲਂ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਂ ਵਿਯ, ਵਿਲੀਨਤਮ੍ਬਲੋਹੇਨ ਆਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤਂ ਵਿਯ, ਸੁਕ੍ਖਤਿਣਵਨਪ੍ਪਤਿਮ੍ਹਿ ਅਰਞ੍ਞੇ ਦਾਰੁਉਕ੍ਕਾਕਲਾਪਂ ਖਿਪਮਾਨਂ ਵਿਯ ‘‘ਅਹੋ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਅਹੋ ਦੁਕ੍ਖ’’ਨ੍ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਲਾਪਯਮਾਨਮੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਇਤਿ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾਨਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਪਾਕਟਾ ਹੋਤਿ।

ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾ ਪਨ ਦੁਦ੍ਦੀਪਨਾ ਅਨ੍ਧਕਾਰੇਨ ਵਿਯ ਅਭਿਭੂਤਾ। ਸਾ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਾਨਂ ਅਪਗਮੇ ਸਾਤਾਸਾਤਪਟਿਕ੍ਖੇਪਵਸੇਨ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਾਕਾਰਭੂਤਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾ ਵੇਦਨਾਤਿ ਨਯਤੋ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਕਟਾ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਕਿਂ? ਯਥਾ ਅਨ੍ਤਰਾ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣਂ ਆਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਤਸ੍ਸ ਮਿਗਸ੍ਸ ਅਨੁਪਦਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਮਿਗਲੁਦ੍ਦਕੋ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣਸ੍ਸ ਓਰਭਾਗੇਪਿ ਪਰਭਾਗੇਪਿ ਪਦਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋਪਿ ‘‘ਇਤੋ ਆਰੁਲ੍ਹੋ, ਇਤੋ ਓਰੁਲ੍ਹੋ, ਮਜ੍ਝੇ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੇ ਇਮਿਨਾ ਪਦੇਸੇਨ ਗਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਨਯਤੋ ਜਾਨਾਤਿ । ਏਵਂ ਆਰੁਲ੍ਹਟ੍ਠਾਨੇ ਪਦਂ ਵਿਯ ਹਿ ਸੁਖਵੇਦਨਾਯ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਪਾਕਟਾ ਹੋਤਿ, ਓਰੁਲ੍ਹਟ੍ਠਾਨੇ ਪਦਂ ਵਿਯ ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾਯ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਪਾਕਟਾ ਹੋਤਿ, ਇਤੋ ਆਰੁਯ੍ਹ, ਇਤੋ ਓਰੁਯ੍ਹ, ਮਜ੍ਝੇ ਏਵਂ ਗਤੋਤਿ ਨਯਤੋ ਗਹਣਂ ਵਿਯ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਾਨਂ ਅਪਗਮੇ ਸਾਤਾਸਾਤਪਟਿਕ੍ਖੇਪਵਸੇਨ

ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਾਕਾਰਭੂਤਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾ ਵੇਦਨਾਤਿ ਨਯਤੋ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਕਟਾ ਹੋਤਿ। ਏਵੰ ਭਗਵਾ ਪਠਮੰ ਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਅਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਵੇਦਨਾਵਸੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ।

ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਇਧੇਵ ਏਵੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, **ਮਹਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ, ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਮ੍ਹਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ, ਚੂਲ਼ਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਯੇ, ਮਹਾਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਯੇ, ਚੂਲ਼ਵੇਦਲ੍ਲਸੁਤ੍ਤੇ, ਮਹਾਵੇਦਲ੍ਲਸੁਤ੍ਤੇ, ਰਟ੍ਠਪਾਲਸੁਤ੍ਤੇ, ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਸੁਤ੍ਤੇ, ਧਾਤੁਵਿਭਙ੍ਗੇ, ਆਨੇਞ੍ਜਸਪ੍ਪਾਯੇ, ਸਕਲੇ ਵੇਦਨਾਸੰਯੁਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਏਵੰ ਅਨੇਕੇਸੁ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇਸੁ ਪਠਮੰ ਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਅਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਵੇਦਨਾਵਸੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਯਥਾ ਚ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ, ਏਵੰ ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹੇ ਪਠਮੰ ਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਅਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਵੇਦਨਾਵਸੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵੇਦਨਾਯ ਆਰਮ੍ਮਣਮਤ੍ਤਕੰਯੇਵ ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਨਾਰੁਲ਼੍ਹੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

੩੬੦. ਅਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਯੰ ਤਸ੍ਸ ਪਾਕਟੰ ਵੇਦਨਾਵਸੇਨ ਅਭਿਨਿਵੇਸਮੁਖੰ, ਤਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਸੋਮਨਸ੍ਸੰਪਾਹੰ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਦੁਵਿਧੇਨਾ**ਤਿ ਦ੍ਵਿਵਿਧੇਨ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਵਰੂਪੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਰੂਪੰ ਗੇਹਸਿਤਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੰ। ਗੇਹਸਿਤਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਨਾਮ ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾਨਿ ਛ ਗੇਹਸਿਤਾਨਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ? ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾਨੰ ਰੂਪਾਨੰ ਇਟ੍ਠਾਨੰ ਕਨ੍ਤਾਨੰ ਮਨਾਪਾਨੰ ਮਨੋਰਮਾਨੰ ਲੋਕਾਮਿਸਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤਾਨੰ ਪਟਿਲਾਭੰ ਵਾ ਪਟਿਲਾਭਤੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੋ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਪੁਬ੍ਬੰ ਅਤੀਤੰ ਨਿਰੁਦ੍ਧੰ ਵਿਪਰਿਣਤੰ ਸਮਨੁਸ੍ਸਰਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ, ਯੰ ਏਵਰੂਪੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ, ਇਦੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਗੇਹਸਿਤੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਗੁਣਨਿਸ੍ਸਿਤੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੦੬)।

ਏਵਰੂਪੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਵਰੂਪੰ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੰ। ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਨਾਮ – ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾਨਿ ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾਨਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ? ਰੂਪਾਨੰ ਤ੍ਵੇਵ ਅਨਿਚ੍ਚਤੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਰਿਣਾਮਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਚੇਵ ਰੂਪਾ ਏਤਰਹਿ ਚ ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਰੂਪਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ, ਦੁਕ੍ਖਾ, ਵਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮਾਤਿ ਏਵਮੇਤੰ ਯਥਾਭੂਤੰ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਸ੍ਸਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ, ਯੰ ਏਵਰੂਪੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ, ਇਦੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੦੮) ਏਵੰ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਗਤੇ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਾਪੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ''ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਿਤਾ ਮੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ''ਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ। **ਸੇਵਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਵਸੇਨ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ, ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਵਸੇਨ, ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦਿਵਸੇਨ ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੰ ਨਾਮ।

ਤਤ੍ਥ **ਯੰ ਚੇ ਸਵਿਤਕ੍ਕੰ ਸਵਿਚਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤੇ ਸੋਮਨਸ੍ਸੇ ਯੰ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਵਸੇਨ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ, ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਵਸੇਨ, ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਸਵਿਤਕ੍ਕੰ ਸਵਿਚਾਰੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਜਾਨੇਯ੍ਯ। **ਯੰ ਚੇ ਅਵਿਤਕ੍ਕੰ ਅਵਿਚਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਯੰ ਪਨ ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਅਵਿਤਕ੍ਕੰ ਅਵਿਚਾਰੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਜਾਨੇਯ੍ਯ। **ਯੇ ਅਵਿਤਕ੍ਕੇ ਅਵਿਚਾਰੇ, ਤੇ ਪਣੀਤਤਰੇ**ਤਿ ਏਤੇਸੁਪਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਯੰ ਅਵਿਤਕ੍ਕੰ ਅਵਿਚਾਰੰ, ਤੰ ਪਣੀਤਤਰਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਇਮਿਨਾ ਕਿੰ ਕਥਿਤੰ ਹੋਤਿ? ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਕਥਿਤੰ। ਕਥੰ? ਏਕੋ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰੇ ਸੋਮਨਸ੍ਸੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਕਿੰ ਨਿਸ੍ਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਵਤ੍ਥੁਨਿਸ੍ਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ ਫਸ੍ਸਪਞ੍ਚਮਕੇ ਵਤ੍ਥੁਨਯੇਨੇਵ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਏਕੋ ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰੇ ਸੋਮਨਸ੍ਸੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਨਯੇਨੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠਸੋਮਨਸ੍ਸੇਸੁਪਿ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਤੋ ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰੰ ਪਣੀਤਤਰੰ। ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਸੋਮਨਸ੍ਸਵਿਪਸ੍ਸਨਾਤੋਪਿ ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਪਣੀਤਤਰਾ।

ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਸੋਮਨਸ੍ਸਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋਪਿ ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰਸੋਮਨਸ੍ਸਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਪਣੀਤਤਰਾ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ ‘‘ਯੇ ਅਵਿਤਕ੍ਕੇ ਅਵਿਚਾਰੇ, ਤੇ ਪਣੀਤਤਰੇ’’ਤਿ।

੩੬੧. ਏਵਰੂਪਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਗੇਹਸਿਤਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਗੇਹਸਿਤਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਨਾਮ – ‘‘ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾਨਿ ਛ ਗੇਹਸਿਤਾਨਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ? ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾਨਂ ਰੂਪਾਨਂ ਇਟ੍ਠਾਨਂ ਕਨ੍ਤਾਨਂ ਮਨਾਪਾਨਂ ਮਨੋਰਮਾਨਂ ਲੋਕਾਮਿਸਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਪ੍ਪਟਿਲਾਭਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਲਾਭਤੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਾ ਅਪਟਿਲਦ੍ਧਪੁਬ੍ਬਂ ਅਤੀਤਂ ਨਿਰੁਦ੍ਧਂ ਵਿਪਰਿਣਤਂ ਸਮਨੁਸ੍ਸਰਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ, ਯਂ ਏਵਰੂਪਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ, ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਗੇਹਸਿਤਦੋਮਨਸ੍ਸ’’ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੦੭)। ਏਵਂ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਨਾਨੁਭਵਿ, ਨਾਨੁਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਨਾਨੁਭਵਾਮੀਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਯਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਾਮਗੁਣਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ।

ਏਵਰੂਪਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਨਾਮ – ‘‘ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾਨਿ ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾਨਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ? ਰੂਪਾਨਂ ਤ੍ਵੇਵ ਅਨਿਚ੍ਚਤਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਰਿਣਾਮਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਚੇਵ ਰੂਪਾ ਏਤਰਹਿ ਚ ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਰੂਪਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ, ਦੁਕ੍ਖਾ, ਵਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮਾਤਿ ਏਵਮੇਤਂ ਯਥਾਭੂਤਂ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰੇਸੁ ਵਿਮੋਕ੍ਖੇਸੁ ਪਿਹਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਿ ‘ਕੁਦਾਸ੍ਸੁ ਨਾਮਾਹਂ ਤਦਾਯਤਨਂ, ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਦਰਿਯਾ ਏਤਰਹਿ ਆਯਤਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਨ੍ਤੀ’ਤਿ। ਇਤਿ ਅਨੁਤ੍ਤਰੇਸੁ ਵਿਮੋਕ੍ਖੇਸੁ ਪਿਹਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪਯਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਪਿਹਪਚ੍ਚਯਾ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ, ਯਂ ਏਵਰੂਪਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ, ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਦੋਮਨਸ੍ਸ’’ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੦੭) ਏਵਂ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਗਤੇ ਅਨੁਤ੍ਤਰਵਿਮੋਕ੍ਖਸਙ੍ਖਾਤਅਰਿਯਫਲਧਮ੍ਮੇਸੁ ਪਿਹਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਦਧਿਗਮਾਯ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਾਪੇਤੁਮਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਇਮਮ੍ਪਿ ਪਕ੍ਖਂ, ਇਮਮ੍ਪਿ ਮਾਸਂ, ਇਮਮ੍ਪਿ ਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਭੂਮਿਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਨ੍ਤਿ ਅਨੁਸੋਚਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ। **ਸੇਵਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਵਸੇਨ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ, ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਵਸੇਨ, ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦਿਵਸੇਨ ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ ਨਾਮ।

ਤਤ੍ਥ **ਯਂ ਚੇ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਦੁਵਿਧੇ ਦੋਮਨਸ੍ਸੇ ਗੇਹਸਿਤਦੋਮਨਸ੍ਸਮੇਵ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਨਾਮ। ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਵਸੇਨ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ, ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਵਸੇਨ, ਪਠਮਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਪਨ ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰਦੋਮਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਨ ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਦੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਞ੍ਹਿ ਏਕਂਸੇਨ ਅਕੁਸਲਞ੍ਚੇਵ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਞ੍ਚ, ਏਤਸ੍ਸ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਮਞ੍ਞਨਵਸੇਨ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਨ੍ਤਿ ਚ ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਨਯੋ – ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਦੋਮਨਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਭੂਤੇ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਧਮ੍ਮੇ ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰਧਮ੍ਮੇ ਚ ਦੋਮਨਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ ਏਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਮਗ੍ਗਫਲਧਮ੍ਮੇ ਚ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਦੋਮਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਦਾ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਦੋਮਨਸ੍ਸੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਪਟ੍ਠਪਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਦਾ ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰਦੋਮਨਸ੍ਸੇ’’ਤਿ ਚ ‘‘ਕਦਾ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਦੋਮਨਸ੍ਸਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਦਾ ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰਦੋਮਨਸ੍ਸਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤੇਮਾਸਿਕਂ, ਛਮਾਸਿਕਂ, ਨਵਮਾਸਿਕਂ ਵਾ ਪਟਿਪਦਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤੇਮਾਸਿਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਮਾਸੇ ਏਕਂ ਯਾਮਂ ਜਗ੍ਗਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਯਾਮੇ ਨਿਦ੍ਦਾਯ ਓਕਾਸਂ ਕਰੋਤਿ, ਮਜ੍ਝਿਮੇ ਮਾਸੇ ਦ੍ਵੇ ਯਾਮੇ ਜਗ੍ਗਤਿ, ਏਕਂ ਯਾਮਂ ਨਿਦ੍ਦਾਯ ਓਕਾਸਂ ਕਰੋਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਮਾਸੇ ਚਙ੍ਕਮਨਿਸਜ੍ਜਾਯੇਵ ਯਾਪੇਤਿ। ਏਵਂ ਚੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਕੁਸਲਂ। ਨੋ ਚੇ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਛਮਾਸਿਕਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਮਾਸੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਨਵਮਾਸਿਕਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਤਯੋ ਤਯੋ ਮਾਸੇ ਤਥੇਵ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ

''ਨ ਲਦ੍ਵਂ ਵਤ ਮੇ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਵਾਰਣਂ ਪਵਾਰੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਤੋ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਸ੍ਸੁਧਾਰਾ ਪਵਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਗਾਮਨ੍ਤੁਪਬ੍ਭਾਰਵਾਸੀਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਯ।

ਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਮਹਾਗਣੇ ਵਾਚੇਸਿ। ਤਸ੍ਸੋਵਾਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਤਿਂਸਸਹਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਅਥੇਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਮਯ੍ਹਂ ਤਾਵ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਗੁਣਾ ਅਪ੍ਪਮਾਣਾ, ਕੀਦਿਸਾ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਗੁਣਾ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਹੋਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਵਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਓਵਾਦਮਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਕਾਸੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਸਮੀਪੇ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਆਚਰਿਯਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ।

ਥੇਰੋ – ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਆਗਤੋਸਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਾ''ਤਿ ਆਹ। ਏਕਂ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਆਗਤੋਸ੍ਮਿ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਓਕਾਸੋ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਆਵੁਸੋਤਿ? ਵਿਤਕ੍ਕਮਾਲ਼ਕੇ ਠਿਤਕਾਲੇ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਅਞ੍ਞੇ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ। ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਮਗ੍ਗੇ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਅਞ੍ਞੇ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ। ਦੁਪਟ੍ਟਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠਾਨੇ, ਸਙ੍ਘਾਟਿਪਾਰੁਪਨਟ੍ਠਾਨੇ, ਪਤ੍ਤਨੀਹਰਣਟ੍ਠਾਨੇ, ਗਾਮੇ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨਸਾਲਾਯਂ ਯਾਗੁਪੀਤਕਾਲੇ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠਕਥਾਥੇਰਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਙ੍ਖਂ ਵਿਨੋਦੇਨ੍ਤਿ, ਆਵੁਸੋਤਿ। ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਕਾਲੇ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਅਞ੍ਞੇ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਆਵੁਸੋਤਿ। ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭੋਜਨਸਾਲਾਯਂ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ, ਪਾਦਧੋਵਨਕਾਲੇ, ਮੁਖਧੋਵਨਕਾਲੇ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ? ਤਦਾ ਅਞ੍ਞੇ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਅਰੁਣਾ ਅਪਰੇ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਆਵੁਸੋਤਿ। ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮੁਖਧੋਵਨਤ੍ਥਂ ਗਮਨਕਾਲੇ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ? ਤਦਾ ਅਞ੍ਞੇ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ। ਮੁਖਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਆਗਮਨਕਾਲੇ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ? ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਅਞ੍ਞੇ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ। ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੇ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ? ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਅਞ੍ਞੇ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਨਨੁ ਮੁਖਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਉਸੁਮਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਓਕਾਸਕਾਲੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਮਰਣਖਣਮ੍ਪਿ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਫਲਕਸਦਿਸਤ੍ਥ ਭਨ੍ਤੇ ਪਰਸ੍ਸ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਹੋਥ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਵਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਥ, ਨ ਮੇ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨੁਮੋਦਨਾਯ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ।

ਥੇਰੋ – ''ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾ ਕਮ੍ਮਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਪਨ ਅਙ੍ਕੁਸਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿ ਓਕਾਸੋ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਸਮੀਪੇ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਦਿਵਸਭਾਗਂ ਪਠਮਯਾਮਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਂ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਥੇਰੇ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ। ਨਿਸਿਨ੍ਨਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਆਚਰਿਯੋ ਕੇਨਚਿ ਪਪਞ੍ਚੇਨ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋਤਿ ਮਞ੍ਞਿਂਸੁ। ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਥੇਰੋ ਕੋਚਿ ਦੇਵ ਸਮਾਨਾਚਰਿਯਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਸਞ੍ਞਂ ਅਕਾਸਿ।

ਥੇਰੋ ਕਿਰ ''ਮਾਦਿਸਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਕਿਂ, ਦ੍ਵੀਹਤੀਹੇਨੇਵ ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਾਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨਂ ਅਨਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾਵ ਆਸਾਲ਼੍ਹੀਮਾਸਸ੍ਸ ਜੁਣ੍ਹਪਕ੍ਖਤੇਰਸਿਯਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਗਾਮਨ੍ਤੁਪਬ੍ਭਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਙ੍ਕਮਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ''ਦ੍ਵੀਹਤੀਹੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਆਗਤੋ , ਗਹੇਤੁਂ ਪਨ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂ। ਤਯੋ ਮਾਸੇ ਪਨ ਤੀਣਿ ਦਿਵਸਾਨਿ ਵਿਯ ਯਾਵ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾ ਤਾਵ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ ਗਹੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸੇ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਦ੍ਵੀਹਤੀਹੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਆਗਤੋ , ਤੇਮਾਸੇਨਾਪਿ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂ, ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਨੋ ਪਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਵਾਰਣਂ ਪਵਾਰੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸੇਵਂ ਚਿਨ੍ਤਯਤੋ ਅਸ੍ਸੁਧਾਰਾ ਪਵਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ''ਨ ਮਞ੍ਚੇ ਮਯ੍ਹਂ ਚਤੂਹਿ ਇਰਿਯਾਪਥੇਹਿ ਮਗ੍ਗਫਲਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਮਞ੍ਚੇ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਪਸਾਰੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਚਂ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਸਿ। ਪੁਨ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸਂ ਪਤ੍ਤਂ, ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਯੇਵ। ਏਕੂਨਤਿਂਸਪਵਾਰਣਾਸੁ ਅਸ੍ਸੁਧਾਰਾ ਪਵਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ।

ਗਾਮਦਾਰਕਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਦੇਸੁ ਫਾਲਿਤਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਕਣ੍ਟਕੇਹਿ ਸਿਬ੍ਬਨ੍ਤਿ, ਦਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਪਿ ''ਅਯਜਸ੍ਸ ਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਯ ਪਾਦਾ ਹੋਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਦਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ।

ਥੇਰੋ ਤਿਂਸਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸੇ ਆਲਮ੍ਬਣਫਲਕਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਠਿਤੋ ''ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਤਿਂਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਨਾਸਕ੍ਖਿਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ, ਅਦ੍ਧਾ ਮੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਮਗ੍ਗੋ ਵਾ ਫਲਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਨ ਮੇ ਲਦ੍ਧਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਵਾਰਣਂ ਪਵਾਰੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਤਸ੍ਸੇਵਂ ਚਿਨ੍ਤਯਤੋਵ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਅਸ੍ਸੁਧਾਰਾ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਅਵਿਦੂਰਟ੍ਠਾਨੇ ਏਕਾ ਦੇਵਧੀਤਾ ਰੋਦਮਾਨਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ''ਕੋ ਏਤ੍ਥ ਰੋਦਸੀ''ਤਿ? ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਧੀਤਾ''ਤਿ। ''ਕਸ੍ਮਾ ਰੋਦਸੀ''ਤਿ? ''ਰੋਦਮਾਨੇਨ ਮਗ੍ਗਫਲਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਂ, ਤੇਨ ਅਹਮ੍ਪਿ ਏਕਂ ਦ੍ਵੇ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਰੋਦਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ।

ਤਤੋ ਥੇਰੋ – ''ਭੋ ਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰ, ਦੇਵਤਾਪਿ ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕੇਲ਼ਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਨੁ ਖੋ ਤੇ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਸੋ ''ਇਦਾਨਿ ਨਿਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਕਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਟ੍ਠਾਨੇ ਉਦਕਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸੋਪਾਨਫਲਕੇ ਨਿਸੀਦਿ।

ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਪਿਸ੍ਸ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਿਂਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ, ਸਕ੍ਖਿ ਨੁ ਖੋ ਵਿਸੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ, ਨਾਸਕ੍ਖੀ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਯਮਾਨਾ ''ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਾਦਧੋਵਨਤ੍ਥਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ ਅਮ੍ਹਾਦਿਸੇਸੁ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਸੁ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੇਸੁ 'ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਅਹਂ ਧੋਵਿਸ੍ਸਾਮਿ ਅਹਂ ਧੋਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਿਂਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿਪਿ ਆਕਾਸੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਸ੍ਸਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਆਵੁਸੋ, ਇਦਾਨਿ ਤਿਂਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਮਮ ਪਾਦਾਨਂ ਅਧੋਤਾਨਂ, ਤਿਟ੍ਠਥ, ਤੁਮ੍ਹੇ, ਅਹਮੇਵ ਧੋਵਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ।

ਸਕ੍ਕੋਪਿ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤੋ – ''ਮਯ੍ਹਂ ਅਯਜੋ ਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਤਿਂਸਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨਂ 'ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ ਆਗਤਾਨਂ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤੁਂ ਨ ਦੇਤਿ। ਮਾਦਿਸੇ ਪਨ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੇ 'ਮਯ੍ਹਂ ਅਯਜੋ ਸਯਂ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਅਹਂ ਧੋਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਜਾਤਾਯ ਦੇਵਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਸੋ ਸੁਜਂ ਅਸੁਰਕਞ੍ਞਂ ਪੁਰਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ''ਅਪੇਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾਤੁਗਾਮੋ''ਤਿ ਓਕਾਸਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ''ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹ। ਕੋਸਿਯ, ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਤਿਂਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਪਾਦਾਨਂ ਅਧੋਤਾਨਂ, ਦੇਵਤਾਨਞ੍ਚ ਪਕਤਿਯਾਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਸਰੀਰਗਨ੍ਧੋ ਨਾਮ ਜੇਗੁਚ੍ਛੋ, ਯੋਜਨਸਤੇ ਠਿਤਾਨਮ੍ਪਿ ਕਣ੍ਠੇ ਆਸਤ੍ਤਕੁਣਪਂ ਵਿਯ ਹੋਤਿ, ਅਹਮੇਵ ਧੋਵਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯਂ ਗਨ੍ਧੋ ਨਾਮ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਸੀਲਗਨ੍ਧੋ ਛ ਦੇਵਲੋਕੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਭਵਗ੍ਗਂ ਪਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। ਸੀਲਗਨ੍ਧਤੋ ਅਞ੍ਞੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ ਗਨ੍ਧੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸੀਲਗਨ੍ਧੇਨਮ੍ਹਿ ਆਗਤੋਤਿ ਵਾਮਹਤ੍ਥੇਨ ਗੋਪ੍ਫਕਸਨ੍ਧਿਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥੇਨ ਪਾਦਤਲਂ ਪਰਿਮਜ੍ਜਿ। ਦਹਰਕੁਮਾਰਸ੍ਸੇਵ ਪਾਦਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਸਕ੍ਕੋ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕਮੇਵ ਗਤੋ।

ਏਵਂ ''ਨ ਲਭਾਮਿ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਵਾਰਣਂ ਪਵਾਰੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਮਞ੍ਞਨਵਸੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਆਰਮ੍ਮਣਮ੍ਪਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਿ ਮਗ੍ਗੋਪਿ ਫਲਮ੍ਪਿ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਦੋਮਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਚ ਅਵਿਤਕ੍ਕਾਵਿਚਾਰਦੋਮਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤ੍ਥ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਦੋਮਨਸ੍ਸੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਇਦਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਕਿਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਵਤ੍ਥੁਨਿਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ ਫਸ੍ਸਪਞ੍ਚਮਕੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਏਕੋ ਅਵਿਤਕ੍ਕਾਵਿਚਾਰੇ ਦੋਮਨਸ੍ਸੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠਦੋਮਨਸ੍ਸੇਸੁਪਿ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਤੋ ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰਂ ਪਣੀਤਤਰਂ। ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਦੋਮਨਸ੍ਸਵਿਪਸ੍ਸਨਾਤੋਪਿ

ਅਵਿਤਕ੍ਕਾਵਿਚਾਰਦੋਮਨਸ੍ਸਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਪਣੀਤਤਰਾ। ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਦੋਮਨਸ੍ਸਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋਪਿ ਅਵਿਤਕ੍ਕਾਵਿਚਾਰਦੋਮਨਸ੍ਸਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਪਣੀਤਤਰਾ । ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ – ''ਯੇ ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰੇ ਤੇ ਪਣੀਤਤਰੇ''ਤਿ।

੩੬੨. ਏਵਰੂਪਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਗੇਹਸਿਤਉਪੇਕ੍ਖਾ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ। ਗੇਹਸਿਤਉਪੇਕ੍ਖਾ ਨਾਮ ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ ਛ ਗੇਹਸਿਤਉਪੇਕ੍ਖਾ। ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਬਾਲਸ੍ਸ ਮੂਲ੍ਹਸ੍ਸ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਅਨੋਧਿਜਿਨਸ੍ਸ ਅਵਿਪਾਕਜਿਨਸ੍ਸ ਅਨਾਦੀਨਵਦਸ੍ਸਾਵਿਨੋ ਅਸ੍ਸੁਤਵਤੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ, ਯਾ ਏਵਰੂਪਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ, ਰੂਪਂ ਸਾ ਨਾਤਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਗੇਹਸਿਤਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਗਤੇ ਗੁਲ਼ਪਿਣ੍ਡਿਕੇ ਨਿਲੀਨਮਕ੍ਖਿਕਾ ਵਿਯ ਰੂਪਾਦੀਨਿ ਅਨਤਿਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਲਗ੍ਗਾ ਲਗ੍ਗਿਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਕਾਮਗੁਣਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ।

ਏਵਰੂਪਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ। ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਨਾਮ – ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ? ਰੂਪਾਨਂ ਤ੍ਵੇਵ ਅਨਿਚ੍ਚਤਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਰਿਣਾਮਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਂ 'ਪੁਬ੍ਬੇ ਚੇਵ ਰੂਪਾ ਏਤਰਹਿ ਚ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਰੂਪਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ, ਦੁਕ੍ਖਾ, ਵਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮਾ'ਤਿ ਏਵਮੇਤਂ ਯਥਾਭੂਤਂ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਸ੍ਸਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾ, ਯਾ ਏਵਰੂਪਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ, ਰੂਪਂ ਸਾ ਅਤਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੦੮)। ਏਵਂ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਇਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠਆਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਗਤੇ ਇਟ੍ਠੇ ਅਰਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਅਨਿਟ੍ਠੇ ਅਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਅਸਮਪੇਕ੍ਖਨੇਨ ਅਸਮ੍ਮੁਯ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ। ਅਪਿਚ ਵੇਦਨਾਸਭਾਗਾ ਤਤ੍ਰ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੁਪੇਕ੍ਖਾਪਿ ਏਤ੍ਥ ਉਪੇਕ੍ਖਾਵ। ਤਸ੍ਮਾ **ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਅਯਂ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਵਸੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਪਠਮਦੁਤਿਯਤਤਿਯਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਉਪੇਕ੍ਖਾ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ ਨਾਮ।

ਏਤ੍ਥ **ਯਂ ਚੇ ਸਵਿਤਕ੍ਕਂ ਸਵਿਚਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਤਾਯਪਿ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਯਂ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਵਸੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਂ ਉਪੇਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਜਾਨੇਯ੍ਯ। **ਯਂ ਚੇ ਅਵਿਤਕ੍ਕਂ ਅਵਿਚਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਪਨ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਦਿਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਵਿਤਕ੍ਕਾਵਿਚਾਰਂ ਉਪੇਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਜਾਨੇਯ੍ਯ। **ਯੇ ਅਵਿਤਕ੍ਕੇ ਅਵਿਚਾਰੇ ਤੇ ਪਣੀਤਤਰੇ**ਤਿ ਏਤਾਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਯਾ ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰਾ, ਸਾ ਪਣੀਤਤਰਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਿਨਾ ਕਿਂ ਕਥਿਤਂ ਹੋਤਿ ? ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਕਥਿਤਂ। ਏਕੋ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਯਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਕਿਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤਾਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਵਤ੍ਥੁਨਿਸ੍ਸਿਤਾਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ ਫਸ੍ਸਪਞ੍ਚਮਕੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਏਕੋ ਅਵਿਤਕ੍ਕਾਵਿਚਾਰਾਯ ਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠਉਪੇਕ੍ਖਾਸੁਪਿ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਤੋ ਅਵਿਤਕ੍ਕਾਵਿਚਾਰਾ ਪਣੀਤਤਰਾ। ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਉਪੇਕ੍ਖਾਵਿਪਸ੍ਸਨਾਤੋਪਿ ਅਵਿਤਕ੍ਕਾਵਿਚਾਰਉਪੇਕ੍ਖਾਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਣੀਤਤਰਾ। ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਉਪੇਕ੍ਖਾਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋਪਿ ਅਵਿਤਕ੍ਕਾਵਿਚਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਪਣੀਤਤਰਾ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ ''ਯੇ ਅਵਿਤਕ੍ਕੇ ਅਵਿਚਾਰੇ ਤੇ ਪਣੀਤਤਰੇ''ਤਿ।

੩੬੩. ਏਵਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਖੋ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਪਞ੍ਚਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਨਿਰੋਧਸਾਰੁਪ੍ਪਗਾਮਿਨਿਂ ਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀਤਿ ਭਗਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਨਿਕੂਟੇਨ ਦੇਸਨਂ ਨਿਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਪਨ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਅਜ੍ਝਾਸਯੋ ਹੀਨੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਏਕਸ੍ਸਪਿ ਬਹੂਨਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਾ ਅਰਹਤ੍ਤੇਨੇਵ ਕੂਟਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਤਾ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਰੂਪੇ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੇ ਠਿਤਾ ਕੇਚਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਸਕਦਾਗਾਮੀ, ਕੇਚਿ ਅਨਾਗਾਮੀ, ਕੇਚਿ ਅਰਹਨ੍ਤੋ। ਰਾਜਾ ਵਿਯ ਹਿ ਭਗਵਾ, ਰਾਜਕੁਮਾਰਾ ਵਿਯ ਵੇਨੇਯ੍ਯਾ। ਯਥਾ ਹਿ ਰਾਜਾ ਭੋਜਨਕਾਲੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਮਾਣੇਨ ਪਿਣ੍ਡਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰਾਨਂ ਉਪਨੇਤਿ, ਤੇ ਤਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖਪ੍ਪਮਾਣੇਨੇਵ ਕਬਲ਼ਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਭਗਵਾ ਅਤ੍ਤਜ੍ਝਾਸਯਾਨੁਰੂਪਾਯ ਦੇਸਨਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤੇਨੇਵ ਕੂਟਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਵੇਨੇਯ੍ਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਤਤੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਮਤ੍ਤਂ ਵਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਅਨਾਗਾਮਿਅਰਹਤ੍ਤਫਲਮੇਵ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਪਨ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ

ਜਾਤੋ। ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਚ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਪੁਰਤੋਯੇਵ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਤਰੁਣਸਕ੍ਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਦੇਵਤਾਨਞ੍ਹਿ ਚਵਮਾਨਾਨੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਗਤਾਗਤਟ੍ਠਾਨੰ ਨਾਮ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਦੀਪਸਿਖਾਗਮਨੰ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੇਸਦੇਵਤਾ ਨ ਜਾਨਿੰਸੁ। ਸਕ੍ਕੋ ਪਨ ਸਯੰ ਚੁਤਤ੍ਤਾ ਭਗਵਾ ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਹਤਞਾਣਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵੇਵ ਜਨਾ ਜਾਨਿੰਸੁ। ਅਥ ਸਕ੍ਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ ''ਮਯ੍ਹਞ੍ਹਿ ਭਗਵਤਾ ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਫਲਮੇਵ ਕਥਿਤੰ, ਅਯਞ੍ਚ ਪਨ ਮਗ੍ਗੋ ਵਾ ਫਲੰ ਵਾ ਸਕੁਣਿਕਾਯ ਵਿਯ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਆਗਮਨੀਯਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦਾਯ ਅਸ੍ਸ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ। ਹਨ੍ਦਾਹੰ ਉਪਰਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦੰ ਪੁਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ।

ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੪. ਤਤੋ ਤੰ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ **ਕਥੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਪਨ, ਮਾਰਿਸਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਾਯਾ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਜੇਟ੍ਠਕਸੀਲਸੰਵਰਾਯ। **ਕਾਯਸਮਾਚਾਰਮ੍ਪੀ**ਤਿਆਦਿ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਕਾਯਸਮਾਚਾਰਾਦਿਵਸੇਨ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸੀਲਕਥਾ ਚ ਨਾਮੇਸਾ ਕਮ੍ਮਪਥਵਸੇਨ ਵਾ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬਾ ਹੋਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਪਥਵਸੇਨ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਕਾਯਸਮਾਚਾਰੋ ਤਾਵ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੇਹਿ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ। ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵੀਤਿਕ੍ਕਮਵਸੇਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਕਾਯਸਮਾਚਾਰੋ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਵੇਰਮਣੀਹਿ ਚੇਵ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਅਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਚ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ। ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਵਚੀਸਮਾਚਾਰੋ ਮੁਸਾਵਾਦਾਦਿਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਨ ਚੇਵ ਵਚੀਦ੍ਵਾਰੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਚ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਵਚੀਸਮਾਚਾਰੋ ਮੁਸਾਵਾਦਾਦਿਵੇਰਮਣੀਹਿ ਚੇਵ ਵਚੀਦ੍ਵਾਰੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਅਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਚ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ।

ਪਰਿਯੇਸਨਾ ਪਨ ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਪਰਿਯੇਸਨਾਯੇਵ। ਸਾ ਕਾਯਵਚੀਸਮਾਚਾਰਗਹਣੇਨ ਗਹਿਤਾਪਿ ਸਮਾਨਾ ਯਸ੍ਮਾ ਆਜੀਵਟ੍ਠਮਕਸੀਲੰ ਨਾਮ ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਦ੍ਵਾਰਦ੍ਵਯੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਆਕਾਸੇ, ਤਸ੍ਮਾ ਆਜੀਵਟ੍ਠਮਕਸੀਲਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵਿਸੁੰ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਤ੍ਥ ਨਸੇਵਿਤਬ੍ਬਪਰਿਯੇਸਨਾ ਅਨਰਿਯਪਰਿਯੇਸਨਾਯ ਕਥੇਤਬ੍ਬਾ। ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਪਰਿਯੇਸਨਾ ਅਰਿਯਪਰਿਯੇਸਨਾਯ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ –

> ''ਦ੍ਵੇਮਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਰਿਯੇਸਨਾ ਅਨਰਿਯਾ ਚ ਪਰਿਯੇਸਨਾ, ਅਰਿਯਾ ਚ ਪਰਿਯੇਸਨਾ। ਕਤਮਾ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਰਿਯਾ ਪਰਿਯੇਸਨਾ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਜਾਤਿਧਮ੍ਮੋ ਸਮਾਨੋ ਜਾਤਿਧਮ੍ਮੰਯੇਵ ਪਰਿਯੇਸਤਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਜਰਾਧਮ੍ਮੋ, ਬ੍ਯਾਧਿਧਮ੍ਮੋ, ਮਰਣਧਮ੍ਮੋ, ਸੋਕਧਮ੍ਮੋ, ਸੰਕਿਲੇਸਧਮ੍ਮੋ ਸਮਾਨੋ ਸੰਕਿਲੇਸਧਮ੍ਮੰਯੇਵ ਪਰਿਯੇਸਤਿ।
>
> ਕਿਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਜਾਤਿਧਮ੍ਮੰ ਵਦੇਥ? ਪੁਤ੍ਤਭਰਿਯੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਜਾਤਿਧਮ੍ਮੰ, ਦਾਸਿਦਾਸੰ ਜਾਤਿਧਮ੍ਮੰ ਅਜੇਲ਼ਕੰ ਜਾਤਿਧਮ੍ਮੰ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੂਕਰੰ ਜਾਤਿਧਮ੍ਮੰ, ਹਤ੍ਥਿਗਵਾਸ੍ਸਵਲ਼ਵੰ ਜਾਤਿਧਮ੍ਮੰ, ਜਾਤਰੂਪਰਜਤੰ ਜਾਤਿਧਮ੍ਮੰ। ਜਾਤਿਧਮ੍ਮਾ ਹੇਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪਧਯੋ, ਏਤ੍ਥਾਯੰ ਗਥਿਤੋ ਮੁਚ੍ਛਿਤੋ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਜਾਤਿਧਮ੍ਮੋ ਸਮਾਨੋ ਜਾਤਿਧਮ੍ਮੰਯੇਵ ਪਰਿਯੇਸਤਿ।
>
> ਕਿਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਜਰਾਧਮ੍ਮੰ ਵਦੇਥ? ਪੁਤ੍ਤਭਰਿਯੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਜਰਾਧਮ੍ਮੰ...ਪੇ॰... ਜਰਾਧਮ੍ਮੰਯੇਵ ਪਰਿਯੇਸਤਿ।
>
> ਕਿਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬ੍ਯਾਧਿਧਮ੍ਮੰ ਵਦੇਥ? ਪੁਤ੍ਤਭਰਿਯੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬ੍ਯਾਧਿਧਮ੍ਮੰ, ਦਾਸਿਦਾਸੰ ਬ੍ਯਾਧਿਧਮ੍ਮੰ, ਅਜੇਲ਼ਕੰ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੂਕਰੰ, ਹਤ੍ਥਿਗਵਾਸ੍ਸਵਲ਼ਵੰ ਬ੍ਯਾਧਿਧਮ੍ਮੰ। ਬ੍ਯਾਧਿਧਮ੍ਮਾ ਹੇਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪਧਯੋ, ਏਤ੍ਥਾਯੰ ਗਥਿਤੋ ਮੁਚ੍ਛਿਤੋ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਬ੍ਯਾਧਿਧਮ੍ਮੋ ਸਮਾਨੋ ਬ੍ਯਾਧਿਧਮ੍ਮੰਯੇਵ ਪਰਿਯੇਸਤਿ।
>
> ਕਿਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਰਣਧਮ੍ਮੰ ਵਦੇਥ? ਪੁਤ੍ਤਭਰਿਯੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਰਣਧਮ੍ਮੰ...ਪੇ॰... ਮਰਣਧਮ੍ਮੰਯੇਵ ਪਰਿਯੇਸਤਿ।

ਕਿਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੋਕਧਮ੍ਮਂ ਵਦੇਥ? ਪੁਤ੍ਤਭਰਿਯਂ...ਪੇ॰... ਸੋਕਧਮ੍ਮਂਯੇਵ ਪਰਿਯੇਸਤਿ।

ਕਿਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਂਕਿਲੇਸਧਮ੍ਮਂ ਵਦੇਥ...ਪੇ॰... ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਂ ਸਂਕਿਲੇਸਧਮ੍ਮਂ। ਸਂਕਿਲੇਸਧਮ੍ਮਾ , ਹੇਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪਧਯੋ, ਏਤ੍ਥਾਯਂ ਗਥਿਤੋ ਮੁਚ੍ਛਿਤੋ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਂਕਿਲੇਸਧਮ੍ਮੋ ਸਮਾਨੋ ਸਂਕਿਲੇਸਧਮ੍ਮਂਯੇਵ ਪਰਿਯੇਸਤਿ। ਅਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਰਿਯਾ ਪਰਿਯੇਸਨਾਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੭੪)।

ਅਪਿਚ ਕੁਹਨਾਦਿਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਵਿਧਾ, ਅਗੋਚਰਵਸੇਨ ਛਬ੍ਬਿਧਾ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਾਦਿਵਸੇਨ ਏਕਵੀਸਤਿਵਿਧਾ, ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਅਨੇਸਨਾ ਅਨਰਿਯਪਰਿਯੇਸਨਾਯੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

‘‘ਕਤਮਾ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਿਯਾ ਪਰਿਯੇਸਨਾ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਜਾਤਿਧਮ੍ਮੋ ਸਮਾਨੋ ਜਾਤਿਧਮ੍ਮੇ ਆਦੀਨਵਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਅਜਾਤਂ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਯੋਗਕ੍ਖੇਮਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਰਿਯੇਸਤਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਜਰਾਧਮ੍ਮੋ, ਬ੍ਯਾਧਿ, ਮਰਣ, ਸੋਕ, ਸਂਕਿਲੇਸਧਮ੍ਮੋ ਸਮਾਨੋ ਸਂਕਿਲੇਸਧਮ੍ਮੇ ਆਦੀਨਵਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਅਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਂ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਯੋਗਕ੍ਖੇਮਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਰਿਯੇਸਤਿ। ਅਯਂ ਅਰਿਯਾ ਪਰਿਯੇਸਨਾਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੭੫)।

ਅਪਿਚ ਪਞ੍ਚ ਕੁਹਨਾਦੀਨਿ ਛ ਅਗੋਚਰੇ ਏਕਵੀਸਤਿਵਿਧਞ੍ਚ ਅਨੇਸਨਂ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਾਯ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਪਰਿਯੇਸਨਾਪਿ ਅਰਿਯਪਰਿਯੇਸਨਾਯੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਯੋ ਯੋ ‘‘ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਸੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦੀਨਂ ਸਮ੍ਭਾਰਪਰਿਯੇਸਨਪਯੋਗਕਰਣਗਮਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋਵ। ਇਤਰੋ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ, ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਪਿਚ ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਨ੍ਤਾਨਂ ਦੇਵਦਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਵਿਯ ਕਾਯਸਮਾਚਾਰੋ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ, ਦਿਵਸਸ੍ਸ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਰਤਨਾਨਂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਗਮਨਾਦਿਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਾਦੀਨਂ ਵਿਯ ਕਾਯਸਮਾਚਾਰੋ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ। ਧਨੁਗ੍ਗਹਪੇਸਨਾਦਿਵਸੇਨ ਵਾਚਂ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤਾਨਂ ਦੇਵਦਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਵਿਯ ਵਚੀਸਮਾਚਾਰੋ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ, ਤਿਣ੍ਣਂ ਰਤਨਾਨਂ ਗੁਣਕਿਤ੍ਤਨਾਦਿਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਾਦੀਨਂ ਵਿਯ ਵਚੀਸਮਾਚਾਰੋ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਨਰਿਯਪਰਿਯੇਸਨਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਾਨਂ ਦੇਵਦਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਵਿਯ ਪਰਿਯੇਸਨਾ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ, ਅਰਿਯਪਰਿਯੇਸਨਮੇਵ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਾਦੀਨਂ ਵਿਯ ਪਰਿਯੇਸਨਾ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ।

ਏਵਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਖੋਤਿ ਏਵਂ ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ ਕਾਯਵਚੀਸਮਾਚਾਰਂ ਪਰਿਯੇਸਨਞ੍ਚ ਪਹਾਯ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾਨਂ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਾਯ ਉਤ੍ਤਮਜੇਟ੍ਠਕਸੀਲਸਂਵਰਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਭਗਵਾ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਆਗਮਨੀਯਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦਂ ਕਥੇਸਿ।

ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੫. ਦੁਤਿਯਪੁਚ੍ਛਾਯਂ **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰਾਯਾ**ਤਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਪਿਧਾਨਾਯ, ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰਤਾਯ ਸਂਵੁਤਦ੍ਵਾਰਤਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ ਪਨਸ੍ਸ **ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਰੂਪਮ੍ਪੀ**ਤਿਆਦਿ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਰੂਪਾਦਿਵਸੇਨ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਸੋਮਨਸ੍ਸਾਦਿਪਞ੍ਹਾਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਨਂ ਸੁਤਤ੍ਤਾ ਇਮਿਨਾਪਿ ਏਵਰੂਪੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤਪਟਿਭਾਨੋ ਭਗਵਤਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ, ਏਤਂ **ਇਮਸ੍ਸ ਖੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਆਦਿਕਂ ਵਚਨਂ ਅਵੋਚ। ਭਗਵਾਪਿਸ੍ਸ ਓਕਾਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਕਥੇਤੁਕਾਮੋਪਿ ਹਿ ਯੋ ਅਤ੍ਥਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਅਤ੍ਥਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਵਾ ਨ ਕਥੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਓਕਾਸਂ ਕਰੋਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਕਥੇਤੁਕਾਮੋ ਚੇਵ, ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਚ ਅਤ੍ਥਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਤੇਨਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਓਕਾਸਮਕਾਸਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਏਵਰੂਪਂ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਆਦੀਸੁ ਅਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪੋ – ਯਂ ਰੂਪਂ ਪਸ੍ਸਤੋ ਰਾਗਾਦਯੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ ਨ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਨ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਂ ਪਨ ਪਸ੍ਸਤੋ ਅਸੁਭਸਞ੍ਞਾ ਵਾ ਸਣ੍ਠਾਤਿ, ਪਸਾਦੋ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾਪਟਿਲਾਭੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ।

ਯਂ ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਰਂ ਚਿਤ੍ਤਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮ੍ਪਿ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਤੋ ਰਾਗਾਦਯੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਵਰੂਪੋ ਸਦ੍ਦੋ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਂ ਪਨ ਅਤ੍ਥਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਧਮ੍ਮਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਕੁਮ੍ਭਦਾਸਿਗੀਤਮ੍ਪਿ ਸੁਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਸਾਦੋ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਿਦਾ ਵਾ ਸਣ੍ਠਾਤਿ, ਏਵਰੂਪੋ ਸਦ੍ਦੋ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ।

ਯਂ ਗਨ੍ਧਂ ਘਾਯਤੋ ਰਾਗਾਦਯੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਵਰੂਪੋ ਗਨ੍ਧੋ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਂ ਪਨ ਗਨ੍ਧਂ ਘਾਯਤੋ ਅਸੁਭਸਞ੍ਞਾਦਿਪਟਿਲਾਭੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਰੂਪੋ ਗਨ੍ਧੋ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ।

ਯਂ ਰਸਂ ਸਾਯਤੋ ਰਾਗਾਦਯੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਵਰੂਪੋ ਰਸੋ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਂ ਪਨ ਰਸਂ ਸਾਯਤੋ ਆਹਾਰੇ ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞਾ ਚੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਾਯਿਤਪਚ੍ਚਯਾ ਚ ਕਾਯਬਲਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਰਿਯਭੂਮਿਂ ਓਕ੍ਕਮਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਸੀਵਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਵਿਯ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਿਲੇਸਕ੍ਖਯੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਏਵਰੂਪੋ ਰਸੋ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ।

ਯਂ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਫੁਸਤੋ ਰਾਗਾਦਯੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਂ ਪਨ ਫੁਸਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਾਦੀਨਂ ਵਿਯ ਆਸਵਕ੍ਖਯੋ ਚੇਵ, ਵੀਰਿਯਞ੍ਚ ਸੁਪਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਚ ਜਨਤਾ ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਗਤਿਂ ਆਪਾਦਨੇਨ ਅਨੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਤਿਂਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਮਞ੍ਚੇ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਨ ਪਸਾਰੇਸਿ। ਤਥਾ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ। ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ ਵੀਸਵਸ੍ਸਸਤਂ ਮਞ੍ਚੇ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਨ ਪਸਾਰੇਸਿ। ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰੋ ਪਞ੍ਞਾਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ। ਭਦ੍ਦਿਯਤ੍ਥੇਰੋ ਤਿਂਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ। ਸੋਣਤ੍ਥੇਰੋ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ। ਰਟ੍ਠਪਾਲਤ੍ਥੇਰੋ ਦ੍ਵਾਦਸ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ੍ਨਰਸ। ਰਾਹੁਲਤ੍ਥੇਰੋ ਦ੍ਵਾਦਸ। ਬਾਕੁਲਤ੍ਥੇਰੋ ਅਸੀਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ। ਨਾਲ਼ਕਤ੍ਥੇਰੋ ਯਾਵਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਾ ਮਞ੍ਚੇ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਨ ਪਸਾਰੇਸੀਤਿ।

ਯੇ ਮਨੋਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੇ ਧਮ੍ਮੇ ਸਮਨ੍ਨਾਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਰਾਗਾਦਯੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ''ਅਹੋ, ਵਤ ਯਂ ਪਰੇਸਂ ਪਰਵਿਤ੍ਤੂਪਕਰਣਂ ਤਂ ਮਮਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵਾ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੀਨਿ ਆਪਾਥਮਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਧਮ੍ਮਾ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ। ''ਸਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਤਾ ਅਵੇਰਾ ਹੋਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਏਵਂ ਮੇਤ੍ਤਾਦਿਵਸੇਨ, ਯੇ ਵਾ ਪਨ ਤਿਣ੍ਣਂ ਥੇਰਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾ, ਏਵਰੂਪਾ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਯੋ ਕਿਰ ਥੇਰਾ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸੇ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦਯੋ ਅਕੁਸਲਵਿਤਕ੍ਕਾ ਨ ਵਿਤਕ੍ਕੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਕਤਿਕਂ ਅਕਂਸੁ। ਅਥ ਪਵਾਰਣਦਿਵਸੇ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੋ ਸਙ੍ਘਨਵਕਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਆਵੁਸੋ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਤੇਮਾਸੇ ਕਿਤ੍ਤਕੇ ਠਾਨੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧਾਵਿਤੁਂ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ? ਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਰਿਵੇਣਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਬਹਿ ਧਾਵਿਤੁਂ ਅਦਾਸਿਨ੍ਤਿ। ਦੁਤਿਯਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਤਵ ਆਵੁਸੋ''ਤਿ? ਨਿਵਾਸਗੇਹਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬਹਿ ਧਾਵਿਤੁਂ ਨ ਅਦਾਸਿਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਦ੍ਵੇਪਿ ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕਤੋ, ਆਵੁਸੋ, ਬਹਿ ਧਾਵਿਤੁਂ ਨ ਅਦਾਸਿਨ੍ਤਿ। ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਕਤਨ੍ਤਿ। ਏਵਰੂਪੋ ਮਨੋਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੋ ਧਮ੍ਮੋ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ।

੩੬੬. ਏਕਨ੍ਤਵਾਦਾਤਿ ਏਕੋਯੇਵ ਅਨ੍ਤੋ ਵਾਦਸ੍ਸ ਏਤੇਸਂ, ਨ ਦ੍ਵੇਧਾ ਗਤਵਾਦਾਤਿ **ਏਕਨ੍ਤਵਾਦਾ,** ਏਕਞ੍ਞੇਵ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਏਕਨ੍ਤਸੀਲਾ**ਤਿ ਏਕਾਚਾਰਾ। **ਏਕਨ੍ਤਛਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਏਕਲਦ੍ਧਿਕਾ। **ਏਕਨ੍ਤਅਜ੍ਝੋਸਾਨਾ**ਤਿ ਏਕਨ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨਾ।

ਅਨੇਕਧਾਤੁ ਨਾਨਾਧਾਤੁ ਖੋ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਲੋਕੋਤਿ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਅਨੇਕਜ੍ਝਾਸਯੋ ਨਾਨਜ੍ਝਾਸਯੋ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੇ ਏਕੋ ਠਾਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਤੁਕਾਮੇ ਏਕੋ ਸਯਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਸਤ੍ਤਾ ਏਕਜ੍ਝਾਸਯਾ ਨਾਮ ਦੁਲ੍ਲਭਾ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨੇਕਧਾਤੁਨਾਨਾਧਾਤੁਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਯਂ ਯਦੇਵ ਧਾਤੁਂ ਯਂ ਯਦੇਵ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਸਤ੍ਤਾ ਅਭਿਨਿਵਿਸਨ੍ਤਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਤਦੇਵ। **ਥਾਮਸਾ ਪਰਾਮਾਸਾ**ਤਿ ਥਾਮੇਨ ਚ ਪਰਾਮਾਸੇਨ ਚ। **ਅਭਿਨਿਵਿਸ੍ਸ ਵੋਹਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਵੋਹਰਨ੍ਤਿ, ਕਥੇਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤਿ ਕਿਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ। **ਇਦਮੇਵ ਸਚ੍ਚਂ ਮੋਘਮਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਅਮ੍ਹਾਕਮੇਵ ਵਚਨਂ ਸਚ੍ਚਂ, ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਵਚਨਂ ਮੋਘਂ ਤੁਚ੍ਛਂ ਨਿਰਤ੍ਥਕਨ੍ਤਿ।

ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਨਿਟ੍ਠਾਤਿ ਅਨ੍ਤੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਵਿਨਾਸੋ, ਅਨ੍ਤੰ ਅਤੀਤਾ ਨਿਟ੍ਠਾ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਨਿਟ੍ਠਾ। ਯਾ ਏਤੇਸੰ ਨਿਟ੍ਠਾ, ਯੋ ਪਰਮਸ੍ਸਾਸੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ, ਤੰ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਵਿਨਾਸਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਨਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਯੋਗਕ੍ਖੇਮੋ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮੰ, ਅਚ੍ਚਨ੍ਤੋ ਯੋਗਕ੍ਖੇਮੋ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਯੋਗਕ੍ਖੇਮੀ।** ਸੇਟ੍ਠਟ੍ਠੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੰ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੰ ਚਰਨ੍ਤੀਤਿ **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ।** ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ **ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ। ਪਰਿਯੋਸਾਨ**ਨ੍ਤਿਪਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਨਾਮੰ। ਅਚ੍ਚਨ੍ਤੰ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨਾ।**

ਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਯਵਿਮੁਤ੍ਤਾਤਿ ਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਯੋਤਿ ਮਗ੍ਗੋਪਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮ੍ਪਿ। ਮਗ੍ਗੋ ਤਣ੍ਹੰ ਸਙ੍ਖਿਣਾਤਿ ਵਿਨਾਸੇਤੀਤਿ ਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਯੋ। ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਯਸ੍ਮਾ ਤੰ ਆਗਮ੍ਮ ਤਣ੍ਹਾ ਸਙ੍ਖਿਯਤਿ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਯੋ। ਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਯੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਵਿਮੁਤ੍ਤਾ, ਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਯੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਾਤਿ **ਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਯਵਿਮੁਤ੍ਤਾ।**

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਭਗਵਤਾ ਚੁਦ੍ਦਸਪਿ ਮਹਾਪਞ੍ਹਾ ਬ੍ਯਾਕਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਚੁਦ੍ਦਸ ਮਹਾਪਞ੍ਹਾ ਨਾਮ ਇਸ੍ਸਾਮਚ੍ਛਰਿਯੰ ਏਕੋ ਪਞ੍ਹੋ, ਪਿਯਾਪ੍ਪਿਯੰ ਏਕੋ, ਛਨ੍ਦੋ ਏਕੋ, ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਏਕੋ, ਪਪਞ੍ਚੋ ਏਕੋ, ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਏਕੋ, ਦੋਮਨਸ੍ਸੰ ਏਕੋ, ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਏਕੋ, ਕਾਯਸਮਾਚਾਰੋ ਏਕੋ, ਵਚੀਸਮਾਚਾਰੋ ਏਕੋ, ਪਰਿਯੇਸਨਾ ਏਕੋ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸੰਵਰੋ ਏਕੋ, ਅਨੇਕਧਾਤੁ ਏਕੋ, ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਨਿਟ੍ਠਾ ਏਕੋਤਿ।

੩੬੭. ਏਜਾਤਿ ਚਲਨਟ੍ਠੇਨ ਤਣ੍ਹਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਾ ਪੀਲ਼ਨਟ੍ਠੇਨ **ਰੋਗੋ,** ਅਨ੍ਤੋ ਪਦੁਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨ **ਗਣ੍ਡੋ,** ਅਨੁਪ੍ਪਵਿਟ੍ਠਟ੍ਠੇਨ **ਸਲ੍ਲੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਯੰ ਪੁਰਿਸੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਏਜਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਕਮ੍ਮਾਨੁਰੂਪੇਨ ਪੁਰਿਸੰ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਕਡ੍ਢਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਯੰ ਪੁਰਿਸੋ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਭਵਾਨੰ ਵਸੇਨ ਉਚ੍ਚਾਵਚੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਉਚ੍ਚੋ ਹੋਤਿ, ਦੇਵਲੋਕੇ ਅਵਚੋ। ਦੇਵਲੋਕੇ ਉਚ੍ਚੋ, ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਅਵਚੋ। ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਉਚ੍ਚੋ, ਅਪਾਯੇ ਅਵਚੋ। **ਯੇਸਾਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਯੇਸੰ ਅਹੰ ਭਨ੍ਤੇ। ਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਪਨੇਤ੍ਥ ''ਯੇਸਾਹ''ਨ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। **ਯਥਾਸੁਤੰ ਯਥਾਪਰਿਯਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਮਯਾ ਸੁਤੋ ਚੇਵ ਉਗ੍ਗਹਿਤੋ ਚ, ਏਵੰ। **ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਮੀ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਵਤਪਦੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਮਿ। **ਨ ਚਾਹੰ ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਹੰ ਪਨ ਤੇਸੰ ਸਾਵਕੋ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਾਮਿ। **ਅਹੰ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਭਾਵੰ ਜਾਨਾਪੇਤਿ।

ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੮. ਵੇ**ਦਪਟਿਲਾਭ**ਨ੍ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਿਪਟਿਲਾਭੰ। **ਦੇਵਾਸੁਰਸਙ੍ਗਾਮੋ**ਤਿ ਦੇਵਾਨਞ੍ਚ ਅਸੁਰਾਨਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਾਮੋ। **ਸਮੁਪਬ੍ਯੂਲ਼੍ਹੋ**ਤਿ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਨਲਾਟੇਨ ਨਲਾਟੰ ਪਹਰਣਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਵਿਯ। ਏਤੇਸੰ ਕਿਰ ਕਦਾਚਿ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਪਿਟ੍ਠੇ ਸਙ੍ਗਾਮੋ ਹੋਤਿ ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਛੇਦਨਵਿਜ੍ਝਨਾਦੀਹਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਘਾਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਦਾਰੁਮੇਣ੍ਡਕਯੁਦ੍ਧੰ ਵਿਯ ਜਯਪਰਾਜਯਮਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਕਦਾਚਿ ਦੇਵਾ ਜਿਨਨ੍ਤਿ, ਕਦਾਚਿ ਅਸੁਰਾ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਙ੍ਗਾਮੇ ਦੇਵਾ ਪੁਨ ਅਪਚ੍ਚਾਗਮਨਾਯ ਅਸੁਰੇ ਜਿਨਿੰਸੁ, ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਤਸ੍ਮਿੰ ਖੋ ਪਨ ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਉਭਯਮੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਭਯੰ ਏਤੰ। ਦੁਵਿਧਮ੍ਪਿ ਓਜੰ ਏਤ੍ਥ ਦੇਵਲੋਕੇ ਦੇਵਾਯੇਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬਲਵਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। **ਸਦਣ੍ਡਾਵਚਰੋ**ਤਿ ਸਦਣ੍ਡਾਵਚਰਕੋ, ਦਣ੍ਡਗ੍ਗਹਣੇਨ ਸਤ੍ਥਗ੍ਗਹਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਹੋਸਿ, ਨ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਦਣ੍ਡਸਤ੍ਥੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਏਕਨ੍ਤਨਿਬ੍ਬਿਦਾਯਾ**ਤਿ ਏਕਨ੍ਤੇਨੇਵ ਵਟ੍ਟੇ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

੩੬੯. ਪਵੇਦੇਸੀਤਿ ਕਥੇਸਿ ਦੀਪੇਸਿ। **ਇਧੇਵਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਓਕਾਸੇ। **ਦੇਵਭੂਤਸ੍ਸ ਮੇ ਸਤੋ**ਤਿ ਦੇਵਸ੍ਸ ਮੇ ਸਤੋ। **ਪੁਨਰਾਯੁ ਚ ਮੇ ਲਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਪੁਨ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੇਨ ਮੇ ਜੀਵਿਤੰ ਲਦ੍ਧਨ੍ਤਿ, ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੁਤਭਾਵੰ ਚੇਵ ਉਪਪਨ੍ਨਭਾਵਞ੍ਚ ਆਵਿਕਰੋਤਿ।

ਦਿਵਿਯਾ ਕਾਯਾਤਿ ਦਿਬ੍ਬਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵਾ। **ਆਯੁੰ ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਮਾਨੁਸ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਬ੍ਬੰ ਆਯੁੰ ਜਹਿਤ੍ਵਾ। **ਅਮੂਲ਼੍ਹੋ ਗਬ੍ਭਮੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਨਿਯਤਗਤਿਕਤ੍ਤਾ ਅਮੂਲ਼੍ਹੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਯਤ੍ਥ ਮੇ ਰਮਤੀ ਮਨੋ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਮੇ ਮਨੋ ਰਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲਾਦੀਸੁ ਗਬ੍ਭੰ ਉਪਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਦੇਵੇ ਚ ਮਾਨੁਸੇ ਚਾਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਦੀਪੇਤਿ।

ਵਾਯੇਨ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਉਪਪਨ੍ਨੋਪਿ ਮਾਤਰਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪਨਾਦੀਨਂ ਅਭਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਵਾਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਸਮੇਨ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸਮ੍ਬੋਧਿ ਚੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਇਦਂ ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ, ਸਚੇ ਸਕਦਾਗਾਮੀ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਅਞ੍ਞਾਤਾ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤਾ ਆਜਾਨਿਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। **ਸ੍ਵੇਵ ਅਨ੍ਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਏਵ ਮੇ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਅਨ੍ਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ।

ਪੁਨ ਦੇਵੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਦੇਵਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਉਤ੍ਤਮੋਤਿ ਪੁਨ ਦੇਵਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਉਤ੍ਤਮੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਦਤਿ।

ਅਨ੍ਤਿਮੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨਮ੍ਹੀਤਿ ਅਨ੍ਤਿਮੇ ਭਵੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨੇ। **ਸੋ ਨਿਵਾਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਯੇ ਤੇ ਆਯੁਨਾ ਚ ਪਞ੍ਞਾਯ ਚ ਅਕਨਿਟ੍ਠਾ ਜੇਟ੍ਠਕਾ ਸਬ੍ਬਦੇਵੇਹਿ ਪਣੀਤਤਰਾ ਦੇਵਾ, ਅਵਸਾਨੇ ਮੇ ਸੋ ਨਿਵਾਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ । ਅਯਂ ਕਿਰ ਤਤੋ ਸਕ੍ਕਤ੍ਤਭਾਵਤੋ ਚੁਤੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਟਿਲਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਉਦ੍ਧਂਸੋਤੋ ਅਕਨਿਟ੍ਠਗਾਮੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਵਿਹਾਦੀਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤੋ ਅਵਸਾਨੇ ਅਕਨਿਟ੍ਠੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਵਮਾਹ। ਏਸ ਕਿਰ ਅਵਿਹੇਸੁ ਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਂ ਵਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਤਪ੍ਪੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਸੁਦਸ੍ਸੇਸੁ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਸੁਦਸ੍ਸੀਸੁ ਅਟ੍ਠ, ਅਕਨਿਟ੍ਠੇਸੁ ਸੋਲ਼ਸਾਤਿ ਏਕਤਿਂਸ ਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਆਯੁਂ ਅਨੁਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਗਹਪਤਿ ਵਿਸਾਖਾ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾਤਿ ਤਯੋਪਿ ਹਿ ਇਮੇ ਏਕਪ੍ਪਮਾਣਆਯੁਕਾ ਏਵ, ਵਟ੍ਟਾਭਿਰਤਸਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਏਤੇਹਿ ਸਦਿਸਾ ਸੁਖਭਾਗਿਨੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

੩੭੦. **ਅਪਰਿਯੋਸਿਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ**ਤਿ ਅਨਿਟ੍ਠਿਤਮਨੋਰਥੋ। **ਯਸ੍ਸੁ ਮਞ੍ਞਾਮਿ ਸਮਣੇ**ਤਿ ਯੇ ਚ ਸਮਣੇ ਪਵਿਵਿਤ੍ਤਵਿਹਾਰਿਨੋਤਿ ਮਞ੍ਞਾਮਿ।

ਆਰਾਧਨਾਤਿ ਸਮ੍ਪਾਦਨਾ। **ਵਿਰਾਧਨਾ**ਤਿ ਅਸਮ੍ਪਾਦਨਾ। **ਨ ਸਮ੍ਪਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ।

ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਨ੍ਤਿ ਆਦਿਚ੍ਚੋਪਿ ਗੋਤਮਗੋਤ੍ਤੋ, ਭਗਵਾਪਿ ਗੋਤਮਗੋਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। **ਯਂ ਕਰੋਮਸੀ**ਤਿ ਯਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਨਮਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਮ। **ਸਮਂ ਦੇਵੇਹੀ**ਤਿ ਦੇਵੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ, ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਇਦਾਨਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਨਮਕ੍ਕਾਰਕਰਣਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਾਮਂ ਕਰੋਮਾ**ਤਿ ਨਮਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਮ।

੩੭੧. **ਪਰਾਮਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਸਹਾਯਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਹਤ੍ਥਮ੍ਹਿ ਪਹਰਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪਥਵਿਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ, ਸਕ੍ਖਿਭਾਵਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ''ਯਥਾ ਤ੍ਵਂ ਨਿਚ੍ਚਲੋ, ਏਵਮਹਂ ਭਗਵਤੀ''ਤਿ। **ਅਜ੍ਝਿਟ੍ਠਪਞ੍ਹਾ**ਤਿ ਅਜ੍ਝੇਸਿਤਪਞ੍ਹਾ ਪਤ੍ਥਿਤਪਞ੍ਹਾ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਇਤਿ ਸੁਮਙ੍ਗਲਵਿਲਾਸਿਨਿਯਾ ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯਂ

ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਮਹਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

ਉਦ੍ਦੇਸਵਾਰਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭੩. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਮਪੁਬ੍ਬਪਦਵਣ੍ਣਨਾ – **ਏਕਾਯਨੋ ਅਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਮਭਾਸਿ? ਕੁਰੁਰਟ੍ਠਵਾਸੀਨਂ ਗਮ੍ਭੀਰਦੇਸਨਾਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਮਤ੍ਥਤਾਯ। ਕੁਰੁਰਟ੍ਠਵਾਸਿਨੋ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਉਪਾਸਕਾ ਉਪਾਸਿਕਾਯੋ ਉਤੁਪਚ੍ਚਯਾਦਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਸ ਰਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸਪ੍ਪਾਯਉਤੁਪਚ੍ਚਯਸੇਵਨੇਨ ਨਿਚ੍ਚਂ ਕਲ੍ਲਸਰੀਰਾ ਕਲ੍ਲਚਿਤ੍ਤਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਸਰੀਰਕਲ੍ਲਤਾਯ ਅਨੁਗ੍ਗਹਿਤਪਞ੍ਞਾਬਲਾ ਗਮ੍ਭੀਰਕਥਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਨੇਸਂ ਭਗਵਾ ਇਮਂ ਗਮ੍ਭੀਰਦੇਸਨਾਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਮਤ੍ਥਤਂ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਏਕਵੀਸਤਿਯਾ ਠਾਨੇਸੁ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਇਦਂ ਗਮ੍ਭੀਰਤ੍ਥਂ ਮਹਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸੁਤ੍ਤਂ ਅਭਾਸਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਪੁਰਿਸੋ ਸੁਵਣ੍ਣਚਙ੍ਕੋਟਕਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਾਨਾਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ, ਸੁਵਣ੍ਣਮਞ੍ਜੂਸਂ ਵਾ ਪਨ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਰਤਨਾਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ, ਏਵਂ ਭਗਵਾ ਕੁਰੁਰਟ੍ਠਵਾਸਿਪਰਿਸਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਗਮ੍ਭੀਰਦੇਸਨਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਤੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਗਮ੍ਭੀਰਤ੍ਥਾਨਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦੀਘਨਿਕਾਯੇ **ਮਹਾਨਿਦਾਨਂ** ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯੇ **ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ, ਸਾਰੋਪਮਂ, ਰੁਕ੍ਖੋਪਮਂ, ਰਟ੍ਠਪਾਲਂ, ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਂ, ਆਨੇਞ੍ਜਸਪ੍ਪਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ ਦੇਸੇਸਿ।

ਅਪਿਚ ਤਸ੍ਮਿਂ ਜਨਪਦੇ ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਰਿਸਾ ਪਕਤਿਯਾਵ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਰਪਰਿਜਨਾਪਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। ਉਦਕਤਿਤ੍ਥਸੁਤ੍ਤਕਨ੍ਤਨਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁਪਿ ਨਿਰਤ੍ਥਕਕਥਾ ਨਾਮ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਸਚੇ ਕਾਚਿ ਇਤ੍ਥੀ ''ਅਮ੍ਮ, ਤ੍ਵਂ ਕਤਰਂ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਂ ਮਨਸਿਕਰੋਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ''ਨ ਕਿਞ੍ਚੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਂ ਗਰਹਨ੍ਤਿ ''ਧਿਰਤ੍ਥੁ ਤਵ ਜੀਵਿਤਂ, ਜੀਵਮਾਨਾਪਿ ਤ੍ਵਂ ਮਤਸਦਿਸਾ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ''ਮਾ ਦਾਨਿ ਪੁਨ ਏਵਮਕਾਸੀ''ਤਿ ਓਵਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਯਾ ਪਨ ''ਅਹਂ ਅਸੁਕਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਮਨਸਿਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ''ਸਾਧੁ ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਤਵ ਜੀਵਿਤਂ ਸੁਜੀਵਿਤਂ, ਤ੍ਵਂ ਨਾਮ ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਤਵਤ੍ਥਾਯ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਸਂਸਨ੍ਤਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕਾਵ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਮਨਸਿਕਾਰਯੁਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਨ੍ਤਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਪਿ।

ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਵਤ੍ਥੁ – ਏਕੋ ਕਿਰ ਨਟਕੋ ਸੁਵਪੋਤਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ। ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨਕਾਲੇ ਸੁਵਪੋਤਕਂ ਪਮੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ। ਤਂ ਸਾਮਣੇਰਿਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਂਸੁ। ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋ ਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਤਂ ਏਕਦਿਵਸਂ ਪੁਰਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਹਾਥੇਰੀ ਆਹ – ''ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤਾ''ਤਿ। ਕਿਂ, ਅਯ੍ਯੇਤਿ? ਅਤ੍ਥਿ ਤੇ ਕੋਚਿ ਭਾਵਨਾਮਨਸਿਕਾਰੋਤਿ? ਨਤ੍ਥਿ, ਅਯ੍ਯੇਤਿ। ਆਵੁਸੋ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਨਾਮ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਭਵਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕੋਚਿਦੇਵ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਅਞ੍ਞਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ, ''ਅਟ੍ਠਿ ਅਟ੍ਠੀ''ਤਿ ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਕਰੋਹੀਤਿ। ਸੋ ਥੇਰਿਯਾ ਓਵਾਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ''ਅਟ੍ਠਿ ਅਟ੍ਠੀ''ਤਿ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੋ ਚਰਤਿ।

ਤਂ ਏਕਦਿਵਸਂ ਪਾਤੋਵ ਤੋਰਣਗ੍ਗੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਬਾਲਾਤਪਂ ਤਪਮਾਨਂ ਏਕੋ ਸਕੁਣੋ ਨਖਪਞ੍ਜਰੇਨ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਸੋ ''ਕਿਰਿ ਕਿਰੀ''ਤਿ ਸਦ੍ਦਮਕਾਸਿ। ਸਾਮਣੇਰਿਯੋ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਯ੍ਯੇ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋ ਸਕੁਣੇਨ ਗਹਿਤੋ, ਮੋਚੇਮ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਲੇਡ੍ਡੁਆਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਸੁਂ। ਤਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਠਪਿਤਂ ਥੇਰੀ ਆਹ – ''ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤ, ਸਕੁਣੇਨ ਗਹਿਤਕਾਲੇ ਕਿਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸੀ''ਤਿ? ਨ, ਅਯ੍ਯੇ, ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿਂ, ਅਟ੍ਠਿਪੁਞ੍ਜੋਵ ਅਟ੍ਠਿਪੁਞ੍ਜਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਕਤਰਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਵਿਪ੍ਪਕਿਰਿਸ੍ਸਤੀਤਿ, ਏਵਂ ਅਯ੍ਯੇ ਅਟ੍ਠਿਪੁਞ੍ਜਮੇਵ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿਨ੍ਤਿ। ਸਾਧੁ, ਸਾਧੁ, ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤ, ਅਨਾਗਤੇ ਭਵਕ੍ਖਯਸ੍ਸ ਤੇ ਪਚ੍ਚਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਏਵਂ ਤਤ੍ਥ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਪਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਮਨਸਿਕਾਰਯੁਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਨੇਸਂ ਭਗਵਾ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਬੁਦ੍ਧਿਮੇਵ ਜਨੇਨ੍ਤੋ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਮਭਾਸਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਏਕਾਯਨੋ**ਤਿ ਏਕਮਗ੍ਗੋ। ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਹਿ –

‘‘ਮਗ੍ਗੋ ਪਨ੍ਥੋ ਪਥੋ ਪਜ੍ਜੋ, ਅਞ੍ਜਸੰ ਵਟੁਮਾਯਨੰ।
ਨਾਵਾ ਉਤ੍ਤਰਸੇਤੂ ਚ, ਕੁਲ੍ਲੋ ਚ ਭਿਸਿਸਙ੍ਕਮੋ’’ਤਿ॥

ਬਹੂਨਿ ਨਾਮਾਨਿ। ਸ੍ਵਾਯਮਿਧ ਅਯਨਨਾਮੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ **ਏਕਾਯਨੋ ਅਯੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕਮਗ੍ਗੋ ਅਯੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਗ੍ਗੋ ਨ ਦ੍ਵੇਧਾਪਥਭੂਤੋਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਅਥ ਵਾ ਏਕੇਨ ਅਯਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਏਕਾਯਨੋ। ਏਕੇਨਾਤਿ ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕੰ ਪਹਾਯ ਵੂਪਕਟ੍ਠੇਨ ਪਵਿਵਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨ। ਅਯਿਤਬ੍ਬੋ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੋ, ਅਯਨ੍ਤਿ ਵਾ ਏਤੇਨਾਤਿ ਅਯਨੋ, ਸੰਸਾਰਤੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕਸ੍ਸ ਅਯਨੋ ਏਕਾਯਨੋ। **ਏਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਸ੍ਸ। ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਸੇਟ੍ਠੋ ਚ ਭਗਵਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਹਿ ਤੇਨ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਅਯਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਭਗਵਤੋਵ ਸੋ ਅਯਨੋ ਤੇਨ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਤ੍ਤਾ। ਯਥਾਹ ‘‘ਸੋ ਹਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਭਗਵਾ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਾ’’ਤਿਆਦਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੭੯)। ਅਯਤੀਤਿ ਵਾ ਅਯਨੋ, ਗਚ੍ਛਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਅਯਨੋਤਿ ਏਕਾਯਨੋ, ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਯਥਾਹ – ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਖੋ, ਸੁਭਦ੍ਦ, ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ ਉਪਲਬ੍ਭਤੀ’’ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੧੪)। ਦੇਸਨਾਭੇਦੋਯੇਵ ਹੇਸੋ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਏਕੋਵ। ਅਪਿਚ ਏਕੰ ਅਯਤੀਤਿ ਏਕਾਯਨੋ। ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਨਾਨਾਮੁਖਭਾਵਨਾਨਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤੋਪਿ ਅਪਰਭਾਗੇ ਏਕੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਯਥਾਹ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਹਮ੍ਪਤਿ –

ਏਕਾਯਨੰ ਜਾਤਿਖਯਨ੍ਤਦਸ੍ਸੀ,
ਮਗ੍ਗੰ ਪਜਾਨਾਤਿ ਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ।
ਏਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਤਰਿੰਸੁ ਪੁਬ੍ਬੇ,
ਤਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਯੇ ਚ ਤਰਨ੍ਤਿ ਓਘਨ੍ਤਿ॥ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੫.੪੦੯)।

ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਨ ਪਾਰੰ ਦਿਗੁਣੰ ਯਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਗਾਥਾਨਯੇਨ ਯਸ੍ਮਾ ਏਕਵਾਰੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਏਕਾਯਨੋ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਇਮਸ੍ਸ ਹਿ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਸਕਿੰ ਅਯਨੋਤਿ ਇਮਿਨਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ। ਯਦਿ ਪਨ ਏਕੰ ਅਯਨਮਸ੍ਸ ਏਕਾ ਗਤਿ ਪਵਤ੍ਤੀਤਿ ਏਵੰ ਅਤ੍ਥੰ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਵੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ, ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੰ ਯੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਅਤ੍ਥੋ ਪਨ ਉਭਯਥਾਪਿ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਇਧ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਤਾ। ਕਾਯਾਦਿਚਤੁਆਰਮ੍ਮਣਪ੍ਪਵਤ੍ਤੋ ਹਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਮਗ੍ਗੋ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤੋ, ਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੋ, ਸੋ ਚ ਅਨੇਕਵਾਰਮ੍ਪਿ ਅਯਤਿ, ਅਨੇਕਞ੍ਚਸ੍ਸ ਅਯਨੰ ਹੋਤਿ।

ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਚ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਦੇ ਮਹਾਥੇਰਾਨੰ ਸਾਕਚ੍ਛਾ ਅਹੋਸਿਯੇਵ। ਤਿਪਿਟਕਚੂਲ਼ਨਾਗਤ੍ਥੇਰੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਮਗ੍ਗੋਤਿ ਆਹ। ਆਚਰਿਯੋ ਪਨਸ੍ਸ ਤਿਪਿਟਕਚੂਲ਼ਸੁਮਤ੍ਥੇਰੋ ਮਿਸ੍ਸਕਮਗ੍ਗੋਤਿ ਆਹ। ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ ਭਨ੍ਤੇਤਿ? ਮਿਸ੍ਸਕੋ, ਆਵੁਸੋਤਿ। ਆਚਰਿਯੇ ਪਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਭਣਨ੍ਤੇ ਅਪ੍ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਪਞ੍ਹੰ ਅਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤ੍ਵਾਵ ਉਟ੍ਠਹਿੰਸੁ। ਅਥਾਚਰਿਯਤ੍ਥੇਰੋ ਨਹਾਨਕੋਟ੍ਠਕੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ‘‘ਮਯਾ ਮਿਸ੍ਸਕਮਗ੍ਗੋ ਕਥਿਤੋ, ਚੂਲ਼ਨਾਗੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਮਗ੍ਗੋਤਿ ਆਦਾਯ ਵੋਹਰਤਿ, ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਏਤ੍ਥ ਨਿਚ੍ਛਯੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੰ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵੰ ਭਾਵੇਯ੍ਯ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨੀ’’ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸਿ। ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਤਿਟ੍ਠਮਾਨੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਯਾ ਵੁਤ੍ਤੋ ਮਿਸ੍ਸਕਮਗ੍ਗੋ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਚੂਲ਼ਨਾਗੇਨ ਦਿਟ੍ਠੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਮਗ੍ਗੋਵ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਮਿਯੰ ਧਮ੍ਮਸਵਨੇ ਸਙ੍ਘੁਟ੍ਠੇ ਅਗਮਾਸਿ।

ਪੋਰਾਣਕਤ੍ਥੇਰਾ ਕਿਰ ਪਿਯਧਮ੍ਮਸਵਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ‘‘ਅਹੰ ਪਠਮੰ, ਅਹੰ ਪਠਮ’’ਨ੍ਤਿ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਓਸਰਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਦਿਵਸੇ ਚੂਲ਼ਨਾਗਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਾਰੋ, ਤੇਨ ਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਬੀਜਨਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਗਾਥਾਸੁ ਵੁਤ੍ਤਾਸੁ ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਸਨਪਿਟ੍ਠਿਯੰ ਠਿਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਰਹੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਨ ਵਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿ। ਪੋਰਾਣਕਤ੍ਥੇਰਾ ਹਿ ਅਨੁਸੂਯਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਮੇਵ ਉਚ੍ਛੁਭਾਰੰ ਵਿਯ ਏਵੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ, ਕਾਰਣਮੇਵ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਅਕਾਰਣੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਥੇਰੋ

‘‘ਆਵੁਸੋ, ਚੂਲ਼ਨਾਗਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਵਿਯ ਸਦ੍ਦੋਤਿ ਧਮ੍ਮੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਆਹ। ਆਵੁਸੋ, ਚੂਲ਼ਨਾਗ, ਮਯਾ ਵੁਤ੍ਤੋ ਮਿਸ੍ਸਕਮਗ੍ਗੋ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਯਾ ਵੁਤ੍ਤੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਮਗ੍ਗੋਵ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ। ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ ਸਬ੍ਬਪਰਿਯਤ੍ਤਿਕੋ ਤੇਪਿਟਕੋ ਸੁਤਬੁਦ੍ਧੋ, ਏਵਰੂਪਸ੍ਸਾਪਿ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਯਂ ਪਞ੍ਹੋ ਆਲੁਲ਼ੇਤਿ, ਅਨਾਗਤੇ ਮਮ ਭਾਤਿਕਾ ਇਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਆਲੁਲ਼ੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਸੁਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਨਿਚ੍ਚੁਲ਼ਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਮਗ੍ਗਤੋ ‘‘ਏਕਾਯਨਮਗ੍ਗੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਮਗ੍ਗੋ’’।

ਮਗ੍ਗਾਨਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਸੇਟ੍ਠੋ, ਸਚ੍ਚਾਨਂ ਚਤੁਰੋ ਪਦਾ।
ਵਿਰਾਗੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਧਮ੍ਮਾਨਂ, ਦ੍ਵਿਪਦਾਨਞ੍ਚ ਚਕ੍ਖੁਮਾ॥

ਏਸੇਵ ਮਗ੍ਗੋ ਨਤ੍ਥਞ੍ਞੋ, ਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ।
ਏਤਞ੍ਹਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਥ, ਮਾਰਸੇਨਪ੍ਪਮਦ੍ਦਨਂ।
ਏਤਞ੍ਹਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ, ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾਤਿ॥ –

ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਸਿ।

ਮਗ੍ਗੋਤਿ ਕੇਨਟ੍ਠੇਨ ਮਗ੍ਗੋ? ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਮਨਟ੍ਠੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਮਗ੍ਗਨੀਯਟ੍ਠੇਨ ਚ। **ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ**ਤਿ ਰਾਗਾਦੀਹਿ ਮਲੇਹਿ ਅਭਿਜ੍ਝਾਵਿਸਮਲੋਭਾਦੀਹਿ ਚ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਕਿਲਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਤ੍ਥਾਯ। ਤਥਾ ਹਿ ਇਮਿਨਾਵ ਮਗ੍ਗੇਨ ਇਤੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਾਧਿਕਾਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਂ ਉਪਰਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਕਪ੍ਪੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇ ਤਣ੍ਹਙ੍ਕਰਮੇਧਙ੍ਕਰਸਰਣਙ੍ਕਰਦੀਪਙ੍ਕਰਨਾਮਕੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਯਮੁਨਿਪਰਿਯੋਸਾਨਾ ਅਨੇਕੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਅਨੇਕਸਤਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਗਣਨਪਥਂ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾ ਚਾਤਿ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬੇ ਚਿਤ੍ਤਮਲਂ ਪਵਾਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਮਵਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਪਤ੍ਤਾ। ਰੂਪਮਲਵਸੇਨ ਪਨ ਸਂਕਿਲੇਸਵੋਦਾਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੇਵ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਥਾ ਹਿ –

‘‘ਰੂਪੇਨ ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠੇਨ, ਸਂਕਿਲਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਮਾਣਵਾ।
ਰੂਪੇ ਸੁਦ੍ਧੇ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਅਨਕ੍ਖਾਤਂ ਮਹੇਸਿਨਾ॥

ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠੇਨ, ਸਂਕਿਲਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਮਾਣਵਾ।
ਚਿਤ੍ਤੇ ਸੁਦ੍ਧੇ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਮਹੇਸਿਨਾ’’॥

ਯਥਾਹ – ‘‘ਚਿਤ੍ਤਸਂਕਿਲੇਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤਾ ਸਂਕਿਲਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਵੋਦਾਨਾ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਤਞ੍ਚ ਚਿਤ੍ਤਵੋਦਾਨਂ ਇਮਿਨਾ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਮਗ੍ਗੇਨ ਹੋਤਿ। ਤੇਨਾਹ ‘‘ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ’’ਤਿ।

ਸੋਕਪਰਿਦੇਵਾਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾਯਾਤਿ ਸੋਕਸ੍ਸ ਚ ਪਰਿਦੇਵਸ੍ਸ ਚ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾਯ ਪਹਾਨਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਅਯਞ੍ਹਿ ਮਗ੍ਗੋ ਭਾਵਿਤੋ **ਸਨ੍ਤਤਿਮਹਾਮਤ੍ਤਾ**ਦੀਨਂ ਵਿਯ ਸੋਕਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾਯ, **ਪਟਾਚਾਰਾ**ਦੀਨਂ ਵਿਯ ਪਰਿਦੇਵਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ। ਤੇਨਾਹ ‘‘ਸੋਕਪਰਿਦੇਵਾਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾਯਾ’’ਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਹਿ ਸਨ੍ਤਤਿਮਹਾਮਤ੍ਤੋ –

‘‘ਯਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਂ ਵਿਸੋਧੇਹਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਤੇ ਮਾਹੁ ਕਿਞ੍ਚਨਂ।
ਮਜ੍ਝੇ ਚੇ ਨੋ ਗਹੇਸ੍ਸਸਿ, ਉਪਸਨ੍ਤੋ ਚਰਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ॥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੯੪੫)।

ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਪਟਾਚਾਰਾ –

‘‘ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਾ ਤਾਣਾਯ, ਨ ਪਿਤਾ ਨਾਪਿ ਬਨ੍ਧਵਾ।
ਅਨ੍ਤਕੇਨਾਧਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ, ਨਤ੍ਥਿ ਞਾਤੀਸੁ ਤਾਣਤਾ’’ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੨੮੮)।

ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਕਾਯਵੇਦਨਾਚਿਤ੍ਤਧਮ੍ਮੇਸੁ ਕਞ੍ਚਿ ਧਮ੍ਮਂ ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਮਗ੍ਗੇਨ ਸੋਕਪਰਿਦੇਵੇ ਸਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾਯਾਤਿ ਕਾਯਿਕਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚੇਤਸਿਕਦੋਮਨਸ੍ਸਸ੍ਸ ਚਾਤਿ ਇਮੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾਯ, ਨਿਰੋਧਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਮਗ੍ਗੋ ਭਾਵਿਤੋ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਾਦੀਨਂ ਵਿਯ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ, ਸਕ੍ਕਾਦੀਨਂ ਵਿਯ ਚ ਦੋਮਨਸ੍ਸਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਤ੍ਥਦੀਪਨਾ – ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਿਰ **ਤਿਸ੍ਸੋ** ਨਾਮ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਪੁਤ੍ਤੋ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਹਿਰਞ੍ਞਕੋਟਿਯੋ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਗਾਮਕੇ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤੁ ਭਰਿਯਾ ‘‘ਗਚ੍ਛਥ, ਨਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਥਾ’’ਤਿ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਚੋਰੇ ਪੇਸੇਸਿ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਆਹ – ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਆਗਤਤ੍ਥ ਉਪਾਸਕਾ’’ਤਿ? ਤਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ਪਾਟਿਭੋਗਂ ਮੇ ਉਪਾਸਕਾ, ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਜੇਕਰਤ੍ਤਿਂ ਜੀਵਿਤਂ ਦੇਥਾਤਿ। ਕੋ ਤੇ, ਸਮਣ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪਾਟਿਭੋਗੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ? ਥੇਰੋ ਮਹਨ੍ਤਂ ਪਾਸਾਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਊਰੁਟ੍ਠੀਨਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਵਟ੍ਟਤਿ ਉਪਾਸਕਾ ਪਾਟਿਭੋਗੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਅਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚਙ੍ਕਮਨਸੀਸੇ ਅਗ੍ਗਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਵੇਦਨਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਸੀਲਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਸੀਲਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਤਤੋ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤੋ ਤਿਯਾਮਰਤ੍ਤਿਂ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਇਮਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ –

‘‘ਉਭੋ ਪਾਦਾਨਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ਸਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਾਮਿ ਵੋ ਅਹਂ।
ਅਟ੍ਟਿਯਾਮਿ ਹਰਾਯਾਮਿ, ਸਰਾਗਮਰਣਂ ਅਹਂ॥

ਏਵਾਹਂ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਵਾਨ, ਯਥਾਭੂਤਂ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸਂ।
ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮ੍ਹਿ, ਅਰਹਤ੍ਤਮਪਾਪੁਣਿ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਅਪਰੇਪਿ **ਤਿਂਸ ਭਿਕ੍ਖੂ** ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਵਿਹਾਰੇ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਤਿਯਾਮਰਤ੍ਤਿਂ ਸਮਣਧਮ੍ਮੋਵ ਕਾਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਿਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਪਚਲਾਯਨ੍ਤਾਨਂ ਏਕੋ ਬਜਗ੍ਘੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਨ ਕੋਚਿ ‘‘ਮਂ ਬਜਗ੍ਘੋ ਗਣ੍ਹੀ’’ਤਿ ਵਾਚਮ੍ਪਿ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਸਿ। ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਸੁ ਦਸਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਖਾਦਿਤੇਸੁ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ‘‘ਇਤਰੇ, ਆਵੁਸੋ , ਕੁਹਿ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਞਤ੍ਵਾ ਚ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਗਹਿਤੇਨ ਗਹਿਤੋਮ੍ਹੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਿਂਸੁ । ਅਥ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਬਜਗ੍ਘੋ ਗਣ੍ਹਿ। ਸੋ ‘‘ਬਜਗ੍ਘੋ ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਆਹ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਤ੍ਤਰਦਣ੍ਡੇ ਚ ਉਕ੍ਕਾਯੋ ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਂਸੁ। ਬਜਗ੍ਘੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਗਤਿਂ ਛਿਨ੍ਨਤਟਟ੍ਠਾਨਮਾਰੁਯ੍ਹ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਾਦਙ੍ਗੁਟ੍ਠਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਖਾਦਿਤੁਂ ਆਰਭਿ। ਇਤਰੇਪਿ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਿਸੇਸੋ ਨਾਮ ਏਵਰੂਪੇ ਠਾਨੇ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸੋ ਬਜਗ੍ਘਮੁਖੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋਵ ਤਂ ਵੇਦਨਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤੋ ਯਾਵ ਗੋਪ੍ਫਕਾ ਖਾਦਿਤਸਮਯੇ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ, ਯਾਵ ਜਣ੍ਣੁਕਾ ਖਾਦਿਤਸਮਯੇ ਸਕਦਾਗਾਮੀ, ਯਾਵ ਨਾਭਿਯਾ ਖਾਦਿਤਸਮਯੇ ਅਨਾਗਾਮੀ ਹੁਤ੍ਵਾ, ਹਦਯਰੂਪੇ ਅਖਾਦਿਤੇਯੇਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ –

‘‘ਸੀਲਵਾ ਵਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਪਞ੍ਞਵਾ ਸੁਸਮਾਹਿਤੋ।
ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਪਮਾਦਮਨ੍ਵਾਯ, ਬਜਗ੍ਘੇਨੋਰੁਦ੍ਧਮਾਨਸੋ॥

ਪਞ੍ਜਰਸ੍ਮਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਨ, ਸਿਲਾਯ ਉਪਰੀ ਕਤੋ।
ਕਾਮਂ ਖਾਦਤੁ ਮਂ ਬਜਗ੍ਘੋ, ਅਟ੍ਠਿਯਾ ਚ ਨ੍ਹਾਰੁਸ੍ਸ ਚ।
ਕਿਲੇਸੇ ਖੇਪਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਫੁਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ॥

ਅਪਰੋਪਿ ਪੀਤਮਲ੍ਲਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਤੀਸੁ ਰਜ੍ਜੇਸੁ ਪਟਾਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪਂ ਆਗਮ੍ਮ ਰਾਜਾਨਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞਾ ਕਤਾਨੁਗ੍ਗਹੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਕਿਲਞ੍ਜਕਾਪਣਸਾਲਦ੍ਵਾਰੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ''ਰੂਪਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ, ਤਂ ਪਜਹਥ, ਤਂ ਵੋ ਪਹੀਨਂ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਵਾਕਜਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ ''ਨੇਵ ਕਿਰ ਰੂਪਂ ਅਤ੍ਤਨੋ, ਨ ਵੇਦਨਾ''ਤਿ। ਸੋ ਤਂਯੇਵ ਅਙ੍ਕੁਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਦ੍ਵੇਮਾਤਿਕਾ ਪਗੁਣਾ ਕਤ੍ਵਾ ਤਿਂਸ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਬਲਵਾਲਿਯਅਙ੍ਗਣਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਅਕਾਸਿ। ਪਾਦੇਸੁ ਅਵਹਨ੍ਤੇਸੁ ਜਣ੍ਣੁਕੇਹਿ ਚਙ੍ਕਮਤਿ। ਤਮੇਨਂ ਰਤ੍ਤਿਂ ਏਕੋ ਮਿਗਲੁਦ੍ਦਕੋ ਮਿਗੋਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਪਹਰਿ। ਸਤ੍ਤਿ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾ, ਸੋ ਤਂ ਸਤ੍ਤਿਂ ਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਹਰਣਮੁਖਾਨਿ ਤਿਣਵਟ੍ਟਿਯਾ ਪੂਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਣਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਓਕਾਸਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕਾਸਿਤਸਦ੍ਦੇਨ ਆਗਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਬਜਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ –

''ਭਾਸਿਤਂ ਬੁਦ੍ਧਸੇਟ੍ਠਸ੍ਸ, ਸਬ੍ਬਲੋਕਗ੍ਗਵਾਦਿਨੋ।
ਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਮਿਦਂ ਰੂਪਂ, ਤਂ ਜਹੇਯ੍ਯਾਥ ਭਿਕ੍ਖਵੋ॥

ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਵਤ ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਉਪ੍ਪਾਦਵਯਧਮ੍ਮਿਨੋ।
ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਵੂਪਸਮੋ ਸੁਖੋ''ਤਿ॥

ਏਵਂ ਤਾਵ ਅਯਂ ਮਗ੍ਗੋ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਾਦੀਨਂ ਵਿਯ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ।

ਸਕ੍ਕੋ ਪਨ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਞ੍ਚਵਿਧਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਰਣਭਯਸਨ੍ਤਜ੍ਜਿਤੋ ਦੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ ਉਪੇਕ੍ਖਾਪਞ੍ਹਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਵਸਾਨੇ ਅਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਾਹਿ ਦੇਵਤਾਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਾ ਚਸ੍ਸ ਉਪਪਤ੍ਤਿ ਪੁਨ ਪਾਕਤਿਕਾਵ ਅਹੋਸਿ।

ਸੁਬ੍ਰਹ੍ਮਾਪਿ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਅਚ੍ਛਰਾਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵੁਤੋ ਸਗ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਅਚ੍ਛਰਾਯੋ ਰੁਕ੍ਖਤੋ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਓਚਿਨਨ੍ਤਿਯੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਸੋ ''ਕਿਂ ਇਮਾ ਚਿਰਾਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਤਾਸਂ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਕਿਤ੍ਤਕਂ ਨੁ ਖੋ ਮਮ ਆਯੂ''ਤਿ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਯੁਪਰਿਕ੍ਖਯਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭੀਤੋ ਅਤਿਵਿਯ ਦੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਇਮਂ ਮੇ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵਿਨਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੋ''ਤਿ ਅਵਸੇਸਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਅਚ੍ਛਰਾਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿ –

''ਨਿਚ੍ਚਂ ਉਤ੍ਰਸ੍ਤਮਿਦਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਨਿਚ੍ਚਂ ਉਬ੍ਬਿਗ੍ਗਿਦਂ ਮਨੋ।
ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਕਿਚ੍ਛੇਸੁ, ਅਥੋ ਉਪ੍ਪਤਿਤੇਸੁ ਚ।
ਸਚੇ ਅਤ੍ਥਿ ਅਨੁਤ੍ਰਸ੍ਤਂ, ਤਂ ਮੇ ਅਕ੍ਖਾਹਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੯੮)।

ਤਤੋ ਨਂ ਭਗਵਾ ਆਹ –

''ਨਾਞ੍ਞਤ੍ਰ ਬੋਜ੍ਝਾ ਤਪਸਾ, ਨਾਞ੍ਞਤ੍ਰਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰਾ।
ਨਾਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਬ੍ਬਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾ, ਸੋਤ੍ਥਿਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਪਾਣਿਨ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੯੮)।

ਸੋ ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚਹਿ ਅਚ੍ਛਰਾਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਥਾਵਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕਮੇਵ ਅਗਮਾਸੀਤਿ। ਏਵਂ ਅਯਂ ਮਗ੍ਗੋ ਭਾਵਿਤੋ ਸਕ੍ਕਾਦੀਨਂ ਵਿਯ ਦੋਮਨਸ੍ਸਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਞਾਯਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯਾਤਿ ਞਾਯੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯ, ਪਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਲੋਕਿਯੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਮਗ੍ਗੋ ਭਾਵਿਤੋ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ। ਤੇਨਾਹ ''ਞਾਯਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯਾ''ਤਿ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਵਾਨਵਿਰਹਿਤਤ੍ਤਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮਸ੍ਸ ਅਮਤਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ, ਅਤ੍ਤਪਚ੍ਚਕ੍ਖਤਾਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਮਗ੍ਗੋ ਭਾਵਿਤੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਂ ਸਾਧੇਤਿ। ਤੇਨਾਹ ''ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯਾ''ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ''ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸੋਕਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾਦੀਨਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਿਦ੍ਧਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਸਾਸਨਯੁਤ੍ਤਿਕੋਵਿਦੇ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਨ ਪਾਕਟਾਨਿ, ਨ ਚ ਭਗਵਾ ਪਠਮਂ ਸਾਸਨਯੁਤ੍ਤਿਕੋਵਿਦਂ ਜਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ। ਤੇਨ ਤੇਨੇਵ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਤਂ ਤਂ ਅਤ੍ਥਂ ਞਾਪੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਧ ਯਂ ਯਂ ਅਤ੍ਥਂ ਏਕਾਯਨਮਗ੍ਗੋ ਸਾਧੇਤਿ, ਤਂ ਤਂ ਪਾਕਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ''ਸੋਕਪਰਿਦੇਵਾਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾਯਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਯਸ੍ਮਾ ਵਾ ਯਾ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਏਕਾਯਨਮਗ੍ਗੇਨ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ, ਸਾ ਸੋਕਪਰਿਦੇਵਾਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਹੋਤਿ। ਸੋਕਪਰਿਦੇਵਾਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮੋ ਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੇਨ, ਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ ਞਾਯਸ੍ਸਾਧਿਗਮੇਨ, ਞਾਯਸ੍ਸਾਧਿਗਮੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਮ੍ਪਿ ਕਮਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ''ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਸੋਕਪਰਿਦੇਵਾਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾਯਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਅਪਿਚ ਵਣ੍ਣਭਣਨਮੇਤਂ ਏਕਾਯਨਮਗ੍ਗਸ੍ਸ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਭਗਵਾ – ''ਧਮ੍ਮਂ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਂ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਂ ਸਾਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਸ੍ਸਾਮਿ ਯਦਿਦਂ ਛਛਕ੍ਕਾਨੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੪੨੦) ਛਛਕ੍ਕਦੇਸਨਾਯ ਅਟ੍ਠਹਿ ਪਦੇਹਿ ਵਣ੍ਣਂ ਅਭਾਸਿ। ਯਥਾ ਚ ਅਰਿਯਵਂਸਦੇਸਨਾਯ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਿਯਵਂਸਾ ਅਗ੍ਗਞ੍ਞਾ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞਾ ਵਂਸਞ੍ਞਾ ਪੋਰਾਣਾ ਅਸਂਕਿਣ੍ਣਾ ਅਸਂਕਿਣ੍ਣਪੁਬ੍ਬਾ ਨ ਸਙ੍ਕੀਯਨ੍ਤਿ ਨ ਸਙ੍ਕੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪਟਿਕੁਟ੍ਠਾ ਸਮਣੇਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਹਿ ਵਿਞ੍ਞੂਹੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੮) ਨਵਹਿ ਪਦੇਹਿ ਵਣ੍ਣਂ ਅਭਾਸਿ; ਏਵਂ ਇਮਸ੍ਸਾਪਿ ਏਕਾਯਨਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾਤਿਆਦੀਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਪਦੇਹਿ ਵਣ੍ਣਂ ਅਭਾਸਿ। ਕਸ੍ਮਾਤਿ ਚੇ, ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਸ੍ਸਾਹਜਨਨਤ੍ਥਂ। ਵਣ੍ਣਭਾਸਨਞ੍ਹਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਅਯਂ ਕਿਰ ਮਗ੍ਗੋ ਹਦਯਸਨ੍ਤਾਪਭੂਤਂ ਸੋਕਂ, ਵਾਚਾਵਿਪ੍ਪਲਾਪਭੂਤਂ ਪਰਿਦੇਵਂ, ਕਾਯਿਕਅਸਾਤਭੂਤਂ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਚੇਤਸਿਕਅਸਾਤਭੂਤਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਉਪਦ੍ਦਵੇ ਹਨਤਿ, ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਞਾਯਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨ੍ਤਿ ਤਯੋ ਵਿਸੇਸੇ ਆਵਹਤੀ''ਤਿ ਉਸ੍ਸਾਹਜਾਤਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਿਤਬ੍ਬਂ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਂ, ਵਾਚੇਤਬ੍ਬਂ, ਇਮਞ੍ਚ ਮਗ੍ਗਂ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਸ੍ਸਾਹਜਨਨਤ੍ਥਂ ਵਣ੍ਣਂ ਅਭਾਸਿ। ਕਮ੍ਬਲਵਾਣਿਜਾਦਯੋ ਕਮ੍ਬਲਾਦੀਨਂ ਵਣ੍ਣਂ ਵਿਯ।

ਯਥਾ ਹਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਵਾਣਿਜੇਨ 'ਕਮ੍ਬਲਂ ਗਣ੍ਹਥਾ'ਤਿ ਉਗ੍ਘੋਸਿਤੇਪਿ ਅਸੁਕਕਮ੍ਬਲੋਤਿ ਨ ਤਾਵ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਕੇਸਕਮ੍ਬਲਵਾਲਕਮ੍ਬਲਾਦਯੋਪਿ ਹਿ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਾ ਖਰਸਮ੍ਫਸ੍ਸਾ ਕਮ੍ਬਲਾਤ੍ਵੇਵ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਤੇਨ ਗਨ੍ਧਾਰਕੋ ਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲੋ ਸੁਖੁਮੋ ਉਜ੍ਜਲੋ ਸੁਖਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋਤਿ ਉਗ੍ਘੋਸਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਯੇ ਪਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਨਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਪਿ ਦਸ੍ਸਨਕਾਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ; ਏਵਮੇਵ 'ਏਕਾਯਨੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਯਂ ਮਗ੍ਗੋ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਸੁਕਮਗ੍ਗੋਤਿ ਨ ਤਾਵ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ। ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕਾ ਹਿ ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਮਗ੍ਗਾਪਿ ਮਗ੍ਗਾਤ੍ਵੇਵ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ''ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ''ਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਅਯਂ ਕਿਰ ਮਗ੍ਗੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਉਪਦ੍ਦਵੇ ਹਨਤਿ, ਤਯੋ ਵਿਸੇਸੇ ਆਵਹਤੀ''ਤਿ ਉਸ੍ਸਾਹਜਾਤਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਿਤਬ੍ਬਂ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਂ ਵਾਚੇਤਬ੍ਬਂ, ਇਮਞ੍ਚ ਮਗ੍ਗਂ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤੋ ''ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਯਥਾ ਚ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਵਾਣਿਜੂਪਮਾ; ਏਵਂ ਰਤ੍ਤਜਮ੍ਬੁਨਦਸੁਵਣ੍ਣਉਦਕਪ੍ਪਸਾਦਕਮਣਿਰਤਨਸੁਵਿਸੁਦ੍ਧਮੁਤ੍ਤਰਤਨਪਵਾਲਾਦਿਵਾਣਿਜੂਪਮਾਦਯੋਪੇਤ੍ਥ ਆਹਰਿਤਬ੍ਬਾ।

ਯਦਿਦਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤੋ, ਯੇ ਇਮੇਤਿ ਅਯਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚਤ੍ਤਾਰੋ**ਤਿ ਗਣਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ। ਤੇਨ ਨ ਤਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ, ਨ ਉਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਦੀਪੇਤਿ। **ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ**ਤਿ ਤਯੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਸਤਿਗੋਚਰੋਪਿ ਤਿਧਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੇਸੁ ਸਾਵਕੇਸੁ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਪਟਿਘਾਨੁਨਯਵ◌ੀਤਿਵਤ੍ਤਤਾਪਿ, ਸਤਿਪਿ। ''ਚਤੁਨ੍ਨਂ , ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਸਮੁਦਯਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਞ੍ਚ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਂ ਸੁਣਾਥ... ਪੇ॰... ਕੋ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਕਾਯਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ। ਆਹਾਰਸਮੁਦਯਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੪੦੮) ਹਿ ਸਤਿਗੋਚਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਵ◌ੁੱਚਤਿ। ਤਥਾ ''ਕਾਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਨੋ ਸਤਿ, ਸਤਿ ਪਨ ਉਪਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚੇਵ ਸਤਿ ਚਾ''ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੩.੩੫)। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ ਅਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ **ਪਟ੍ਠਾਨਂ।** ਕਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ? ਸਤਿ। ਸਤਿਯਾ ਪਟ੍ਠਾਨਂ **ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ,** ਪਧਾਨਂ ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਵ◌ਾ ਪਟ੍ਠਾਨਂ। ਸਤਿਯਾ ਪਟ੍ਠਾਨਂ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਹਤ੍ਥਿਟ੍ਠਾਨਅਸ੍ਸਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਵ◌ਿਯ।

''ਤਯੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਯਦਰਿਯੋ ਸੇਵਤਿ, ਯਦਰਿਯੋ ਸੇਵਮਾਨੋ ਸਤ੍ਥਾ ਗਣਮਨੁਸਾਸਿਤੁਂ ਅਰਹਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੧੧) ਏਤ੍ਥ ਤਿਧਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੇਸੁ ਸਾਵਕੇਸੁ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਪਟਿਘਾਨੁਨਯਵ◌ੀਤਿਵਤ੍ਤਤਾ ''ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵ◌ੁੱਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਪਟ੍ਠਪੇਤਬ੍ਬਤੋ ਪਟ੍ਠਾਨਂ, ਪਵਤ੍ਤਯਿਤਬ੍ਬਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੇਨ ਪਟ੍ਠਪੇਤਬ੍ਬਤੋਤਿ? ਸਤਿਯਾ। ਸਤਿਯਾ ਪਟ੍ਠਾਨਂ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ। ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਭਾਵ◌ਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਸਤ੍ਤ ਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੪੭) ਪਨ ਸਤਿਯੇਵ ''ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ''ਤਿ ਵ◌ੁੱਚਤਿ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਪਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਪਟ੍ਠਾਨਂ, ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਤਿਯੇਵ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ। ਅਥ ਵ◌ਾ ਸਰਣਟ੍ਠੇਨ ਸਤਿ, ਉਪਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਪਟ੍ਠਾਨਂ। ਇਤਿ ਸਤਿ ਚ ਸਾ ਪਟ੍ਠਾਨਂ ਚਾਤਿਪਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ। ਇਦਮਿਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਂ।

ਯਦਿ ਏਵ◌ਂ ਕਸ੍ਮਾ ''ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ''ਤਿ ਬਹੁਵਚਨਂ? ਸਤਿਬਹੁਤ੍ਤਾ। ਆਰਮ੍ਮਣਭੇਦੇਨ ਹਿ ਬਹੁਕਾ ਏਤਾ ਸਤਿਯੋ। ਅਥ ਮਗ੍ਗੋਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਏਕਵਚਨਂ? ਮਗ੍ਗਟ੍ਠੇਨ ਏਕਤ੍ਤਾ। ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਹਿ ਏਤਾ ਸਤਿਯੋ ਮਗ੍ਗਟ੍ਠੇਨ ਏਕਤ੍ਤਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਵ◌ੁੱਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ – ''ਮਗ੍ਗੋਤਿ ਕੇਨਟ੍ਠੇਨ ਮਗ੍ਗੋ? ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਮਨਟ੍ਠੇਨ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਮਗ੍ਗਨੀਯਟ੍ਠੇਨ ਚਾ''ਤਿ। ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਚੇਤਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਕਾਯਾਦੀਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧਯਮਾਨਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚ ਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਮਗ੍ਗੀਯਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਏਕੋ ਮਗ੍ਗੋਤਿ ਵ◌ੁੱਚਨ੍ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਸਤਿ ਵਚਨਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾ ਸਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕਾਵ ਦੇਸਨਾ ਹੋਤਿ, ''ਮਾਰਸੇਨਪ੍ਪਮਦ੍ਦਨਂ, ਵ◌ੋ ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਮਗ੍ਗਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਂ ਸੁਣਾਥ...ਪੇ॰... ਕਤਮੋ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਮਾਰਸੇਨਪ੍ਪਮਦ੍ਦਨੋ ਮਗ੍ਗੋ? ਯਦਿਦਂ ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੨੪) ਵ◌ਿਯ। ਯਥਾ ਮਾਰਸੇਨਪ੍ਪਮਦ੍ਦਨੋਤਿ ਚ, ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਤਿ ਚ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕਂ, ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮੇਵ◌ੇਤ੍ਥ ਨਾਨਂ । ਏਵ◌ਂ ''ਏਕਾਯਨਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਚ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ''ਤਿ ਚ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕਂ, ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮੇਵ◌ੇਤ੍ਥ ਨਾਨਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਮਗ੍ਗਟ੍ਠੇਨ ਏਕਤ੍ਤਾ ਏਕਵਚਨਂ। ਆਰਮ੍ਮਣਭੇਦੇਨ ਸਤਿਬਹੁਤ੍ਤਾ ਬਹੁਵਚਨਂ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਭਗਵਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋਵ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਵ◌ੁੱਤ੍ਤਾ ਅਨੂਨਾ ਅਨਧਿਕਾਤਿ? ਵ◌ੇਨੇਯ੍ਯਹਿਤਤ੍ਤਾ। ਤਣ੍ਹਾਚਰਿਤਦਿਟ੍ਠਿਚਰਿਤਸਮਥਯਾਨਿਕਵ◌ਿਪਸ੍ਸਨਾਯਾਨਿਕੇਸੁ ਹਿ ਮਨ੍ਦਤਿਕ੍ਖਵਸੇਨ ਦ੍ਵ◌ੇਧਾ ਦ੍ਵ◌ੇਧਾ ਪਵਤ੍ਤੇਸੁ ਵ◌ੇਨੇਯ੍ਯੇਸੁ ਮਨ੍ਦਸ੍ਸ ਤਣ੍ਹਾਚਰਿਤਸ੍ਸ ਓਲ਼ਾਰਿਕਂ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਵ◌ਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੋ, ਤਿਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸੁਖੁਮਂ ਵ◌ੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ। ਦਿਟ੍ਠਿਚਰਿਤਸ੍ਸਪਿ ਮਨ੍ਦਸ੍ਸ ਨਾਤਿਪ੍ਪਭੇਦਗਤਂ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਵ◌ਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੋ, ਤਿਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਤਿਪ੍ਪਭੇਦਗਤਂ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਵ◌ਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੋ। ਸਮਥਯਾਨਿਕਸ੍ਸ ਚ ਮਨ੍ਦਸ੍ਸ ਅਕਿਚ੍ਛੇਨ ਅਧਿਗਨ੍ਤਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਠਮਂ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਵ◌ਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੋ, ਤਿਕ੍ਖਸ੍ਸ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਰਮ੍ਮਣੇ ਅਸਣ੍ਠਹਨਤੋ ਦੁਤਿਯਂ। ਵ◌ਿਪਸ੍ਸਨਾਯਾਨਿਕਸ੍ਸਪਿ ਮਨ੍ਦਸ੍ਸ ਨਾਤਿਪ੍ਪਭੇਦਗਤਾਰਮ੍ਮਣਂ ਤਤਿਯਂ, ਤਿਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਤਿਪ੍ਪਭੇਦਗਤਾਰਮ੍ਮਣਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ। ਇਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋਵ ਵ◌ੁੱਤ੍ਤਾ ਅਨੂਨਾ ਅਨਧਿਕਾਤਿ।

ਸੁਭਸੁਖਨਿਚ੍ਚਅਤ੍ਤਭਾਵਵ◌ਿਪਲ੍ਲਾਸਪ੍ਪਹਾਨਤ੍ਥਂ ਵ◌ਾ। ਕਾਯੋ ਹਿ ਅਸੁਭੋ, ਤਤ੍ਥ ਚ ਸੁਭਵ◌ਿਪਲ੍ਲਾਸਵ◌ਿਪਲ੍ਲਤ੍ਥਾ ਸਤ੍ਤਾ। ਤੇਸਂ ਤਤ੍ਥ ਅਸੁਭਭਾਵਦਸ੍ਸਨੇਨ ਤਸ੍ਸ ਵ◌ਿਪਲ੍ਲਾਸਸ੍ਸ ਪਹਾਨਤ੍ਥਂ ਪਠਮਂ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਵ◌ੁੱਤ੍ਤਂ। ਸੁਖਂ ਨਿਚ੍ਚਂ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਗਹਿਤੇਸੁਪਿ ਚ ਵ◌ੇਦਨਾਦੀਸੁ ਵ◌ੇਦਨਾ ਦੁਕ੍ਖਾ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਨਿਚ੍ਚਂ, ਧਮ੍ਮਾ ਅਨਤ੍ਤਾ, ਤੇਸੁ ਚ ਸੁਖਨਿਚ੍ਚਅਤ੍ਤਵ◌ਿਪਲ੍ਲਾਸਵ◌ਿਪਲ੍ਲਤ੍ਥਾ ਸਤ੍ਤਾ। ਤੇਸਂ ਤਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਖਾਦਿਭਾਵਦਸ੍ਸਨੇਨ ਤੇਸਂ ਵ◌ਿਪਲ੍ਲਾਸਾਨਂ ਪਹਾਨਤ੍ਥਂ ਸੇਸਾਨਿ ਤੀਣਿ ਵ◌ੁੱਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਏਵ◌ਂ

ਸੁਭਸੁਖਨਿਚ੍ਚਅਤ੍ਤਭਾਵਵਿਪਲ੍ਲਾਸਪ੍ਪਹਾਨਤ੍ਥਂ ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋਵ ਵੁਤ੍ਤਾ ਅਨੂਨਾ ਅਨਧਿਕਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਪ੍ਪਹਾਨਤ੍ਥਮੇਵ, ਅਥ ਖੋ ਚਤੁਰੋਘਯੋਗਾਸਵਗਨ੍ਥਉਪਾਦਾਨਅਗਤਿਪਹਾਨਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾਹਾਰਪਰਿਞ੍ਞਤ੍ਥਞ੍ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋਵ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਯਂ ਤਾਵ ਪਕਰਣਨਯੋ।

ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨ ਸਰਣਵਸੇਨ ਚੇਵ ਏਕਤ੍ਤਸਮੋਸਰਣਵਸੇਨ ਚ ਏਕਮੇਵ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋਤਿ ਏਤਦੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਥਾ ਹਿ ਚਤੁਦ੍ਵਾਰੇ ਨਗਰੇ ਪਾਚੀਨਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਪਾਚੀਨਦਿਸਾਯ ਉਟ੍ਠਾਨਕਂ ਭਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਚੀਨਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਗਰਮੇਵ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ, ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ। ਪਚ੍ਛਿਮਤੋ। ਉਤ੍ਤਰਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਰਦਿਸਾਯ ਉਟ੍ਠਾਨਕਂ ਭਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਗਰਮੇਵ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ; ਏਵਂ – ਸਮ੍ਪਦਮਿਦਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਨਗਰਂ ਵਿਯ ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮਹਾਨਗਰਂ, ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਯ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗੋ, ਪਾਚੀਨਦਿਸਾਦਯੋ ਵਿਯ ਕਾਯਾਦਯੋ।

ਯਥਾ ਪਾਚੀਨਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਪਾਚੀਨਦਿਸਾਯ ਉਟ੍ਠਾਨਕਂ ਭਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਚੀਨਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਗਰਮੇਵ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਮੁਖੇਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਚੁਦ੍ਦਸਵਿਧੇਨ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਭਾਵਨਾਨੁਭਾਵਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਏਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਓਸਰਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਦਿਸਾਯ ਉਟ੍ਠਾਨਕਂ ਭਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਗਰਮੇਵ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਮੁਖੇਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਨਵਵਿਧੇਨ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਭਾਵਨਾਨੁਭਾਵਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਏਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਓਸਰਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਪਚ੍ਛਿਮਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸਾਯ ਉਟ੍ਠਾਨਕਂ ਭਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਗਰਮੇਵ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਮੁਖੇਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਸੋਲ਼ਸਵਿਧੇਨ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਭਾਵਨਾਨੁਭਾਵਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਏਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਓਸਰਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਉਤ੍ਤਰਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਰਦਿਸਾਯ ਉਟ੍ਠਾਨਕਂ ਭਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਗਰਮੇਵ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਮੁਖੇਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚਵਿਧੇਨ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਭਾਵਨਾਨੁਭਾਵਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਏਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਓਸਰਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸਰਣਵਸੇਨ ਚੇਵ ਏਕਤ੍ਤਸਮੋਸਰਣਵਸੇਨ ਚ ਏਕਮੇਵ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋਵ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਕਤਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋਤਿ ਕਥੇਤੁਕਮ੍ਯਤਾ ਪੁਚ੍ਛਾ। **ਇਧਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ। **ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਪੁਗ੍ਗਲਾਲਪਨਮੇਤਂ। **ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਾਦਕਪੁਗ੍ਗਲਨਿਦਸ੍ਸਨਮੇਤਂ। ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਚ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿਯੇਵ, ਸੇਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਪਨ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤੋ ਚ ''ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਆਹ। ਭਗਵਤੋ ਹਿ ਅਨੁਸਾਸਨਿਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੇਟ੍ਠੋ, ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਰਾਯ ਅਨੁਸਾਸਨਿਯਾ ਭਾਜਨਭਾਵਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੇਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ''ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਹਿਤੇ ਪਨ ਸੇਸਾ ਗਹਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਰਾਜਗਮਨਾਦੀਸੁ ਰਾਜਗ੍ਗਹਣੇਨ ਸੇਸਪਰਿਸਾ ਵਿਯ। ਯੋ ਚ ਇਮਂ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤੋਪਿ ''ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਆਹ। ਪਟਿਪਨ੍ਨਕੋ ਹਿ ਦੇਵੋ ਵਾ ਹੋਤੁ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਵਾ, ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਚ੍ਛਤਿਯੇਵ ਯਥਾਹ –

''ਅਲਙ੍ਕਤੋ ਚੇਪਿ ਸਮਂ ਚਰੇਯ੍ਯ,
ਸਨ੍ਤੋ ਦਨ੍ਤੋ ਨਿਯਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ।
ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਭੂਤੇਸੁ ਨਿਧਾਯ ਦਣ੍ਡਂ,
ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੋ ਸਮਣੋ ਸ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੪੨)।

ਕਾਯੇਤਿ ਰੂਪਕਾਯੇ। ਰੂਪਕਾਯੋ ਹਿ ਇਧ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਾਨਂ ਕੇਸਾਦੀਨਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸਮੂਹਟ੍ਠੇਨ ਹਤ੍ਥਿਕਾਯਰਥਕਾਯਾਦਯੋ ਵਿਯ ਕਾਯੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਯਥਾ ਚ ਸਮੂਹਟ੍ਠੇਨ, ਏਵਂ ਕੁਚ੍ਛਿਤਾਨਂ ਆਯਟ੍ਠੇਨ। ਕੁਚ੍ਛਿਤਾਨਞ੍ਹਿ ਪਰਮਜੇਗੁਚ੍ਛਾਨਂ ਸੋ ਆਯੋਤਿਪਿ ਕਾਯੋ। ਆਯੋਤਿ

ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਦੇਸੋ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਵਚਨਤ੍ਥੋ। ਆਯਨ੍ਤਿ ਤਤੋਤਿ ਆਯੋ। ਕੇ ਆਯਨ੍ਤਿ? ਕੁਚ੍ਛਿਤਾ ਕੇਸਾਦਯੋ। ਇਤਿ ਕੁਚ੍ਛਿਤਾਨਂ ਆਯੋਤਿ ਕਾਯੋ।

ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀਤਿ ਕਾਯੇ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਸੀਲੋ ਕਾਯਂ ਵਾ ਅਨੁਪਸ੍ਸਮਾਨੋ। ਕਾਯੇਤਿ ਚ ਵਤ੍ਵਾਪਿ ਪੁਨ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀਤਿ ਦੁਤਿਯਕਾਯਗ੍ਗਹਣਂ ਅਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਤੋ ਵਵਤ੍ਥਾਨਘਨਵਿਨਿਬ੍ਭੋਗਾਦਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਕਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨ ਨ ਕਾਯੇ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ, ਚਿਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ, ਅਥ ਖੋ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀਯੇਵਾਤਿ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਤੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਕਾਰਸ੍ਸੇਵ ਦਸ੍ਸਨੇਨ ਅਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਤੋ ਵਵਤ੍ਥਾਨਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਥਾ ਨ ਕਾਯੇ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਏਕਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ, ਨਾਪਿ ਕੇਸਲੋਮਾਦਿਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਨੁਪਸ੍ਸੀ, ਯੋਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ਕੇਸਲੋਮਾਦਿਕੋ ਭੂਤੁਪਾਦਾਯਸਮੂਹਸਙ੍ਖਾਤੋ ਕਾਯੋ, ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਨ ਭੂਤੁਪਾਦਾਯਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਏਕਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ, ਅਥ ਖੋ ਰਥਸਮ੍ਭਾਰਾਨੁਪਸ੍ਸਕੋ ਵਿਯ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਸਮੂਹਾਨੁਪਸ੍ਸੀ, ਨਗਰਾਵਯਵਾਨੁਪਸ੍ਸਕੋ ਵਿਯ ਕੇਸਲੋਮਾਦਿਸਮੂਹਾਨੁਪਸ੍ਸੀ, ਕਦਲਿਕ੍ਖਨ੍ਧਪਤ੍ਤਵਟ੍ਟਿਵਿਨਿਬ੍ਭੁਜਕੋ ਵਿਯ ਰਿਤ੍ਤਮੁਟ੍ਠਿਵਿਨਿਵੇਠਕੋ ਵਿਯ ਚ ਭੂਤੁਪਾਦਾਯਸਮੂਹਾਨੁਪਸ੍ਸੀਯੇਵਾਤਿ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਤੋ ਸਮੂਹਵਸੇਨੇਵ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਨੋ ਦਸ੍ਸਨੇਨ ਘਨਵਿਨਿਬ੍ਭੋਗੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਨ ਹੇਤ੍ਥ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਸਮੂਹਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤੋ ਕਾਯੋ ਵਾ ਇਤ੍ਥੀ ਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਵਾ ਕੋਚਿ ਧਮ੍ਮੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਸਮੂਹਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਪਨ ਤਥਾ ਤਥਾ ਸਤ੍ਤਾ ਮਿਚ੍ਛਾਭਿਨਿਵੇਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ –

''ਯਂ ਪਸ੍ਸਤਿ ਨ ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਂ, ਯਂ ਦਿਟ੍ਠਂ ਤਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ।
ਅਪਸ੍ਸਂ ਬਜ੍ਝਤੇ ਮੂਲ੍ਹੋ, ਬਜ੍ਝਮਾਨੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਘਨਵਿਨਿਬ੍ਭੋਗਾਦਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਆਦਿਸਦ੍ਦੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀਯੇਵ, ਨ ਅਞ੍ਞਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਅਨੁਦਕਭੂਤਾਯਪਿ ਮਰੀਚਿਯਾ ਉਦਕਾਨੁਪਸ੍ਸਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਵਂ ਅਨਿਚ੍ਚਦੁਕ੍ਖਾਨਤ੍ਤਅਸੁਭਭੂਤੇਯੇਵ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਯੇ ਨਿਚ੍ਚਸੁਖਅਤ੍ਤਸੁਭਭਾਵਾਨੁਪਸ੍ਸੀ, ਅਥ ਖੋ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਅਨਿਚ੍ਚਦੁਕ੍ਖਾਨਤ੍ਤਅਸੁਭਾਕਾਰਸਮੂਹਾਨੁਪਸ੍ਸੀਯੇਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਯ੍ਵਾਯਂ ਪਰਤੋ ''ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਞ੍ਞਗਤੋ ਵਾ...ਪੇ॰... ਸੋ ਸਤੋਵ ਅਸ੍ਸਸਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਦਿਚੁਣ੍ਣਿਕਜਾਤਅਟ੍ਠਿਕਪਰਿਯੋਸਾਨੋ ਕਾਯੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਯੋ ਚ ''ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਪਥਵੀਕਾਯਂ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਆਪੋਕਾਯਂ ਤੇਜੋਕਾਯਂ ਵਾਯੋਕਾਯਂ ਕੇਸਕਾਯਂ ਲੋਮਕਾਯਂ ਛਵਿਕਾਯਂ ਚਮ੍ਮਕਾਯਂ ਮਂਸਕਾਯਂ ਰੁਧਿਰਕਾਯਂ ਨ੍ਹਾਰੁਕਾਯਂ ਅਟ੍ਠਿਕਾਯਂ ਅਟ੍ਠਿਮਿਞ੍ਜਕਾਯ''ਨ੍ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੩.੩੫) ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯਂ ਕਾਯੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸ ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਕਾਯੇ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਤੋ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਥ ਵਾ ਕਾਯੇ ਅਹਨ੍ਤਿ ਵਾ ਮਮਨ੍ਤਿ ਵਾ ਏਵਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਨਨੁਪਸ੍ਸਨਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਨ ਕੇਸਲੋਮਾਦਿਕਸ੍ਸ ਨਾਨਾਧਮ੍ਮਸਮੂਹਸ੍ਸ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਤੋ ਕਾਯੇ ਕੇਸਾਦਿਧਮ੍ਮਸਮੂਹਸਙ੍ਖਾਤਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਅਪਿਚ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਯੇ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਨੋ ਨਿਚ੍ਚਤੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯਂ ਆਗਤਨਯਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸੇਵ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਾਦਿਨੋ ਆਕਾਰਸਮੂਹਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਕਾਯਸ੍ਸ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਤੋਪਿ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਤਥਾ ਹਿ ਅਯਂ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਂ ਕਾਯਂ ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਦੀਨਂ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਨਂ ਵਸੇਨ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਨੋ ਨਿਚ੍ਚਤੋ। ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਨੋ ਸੁਖਤੋ। ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਨੋ ਅਤ੍ਤਤੋ। ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਤਿ, ਨੋ ਨਨ੍ਦਤਿ, ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਰਜ੍ਜਤਿ, ਨਿਰੋਧੇਤਿ। ਨੋ ਸਮੁਦੇਤਿ, ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਆਦਿਯਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਂ ਪਜਹਤਿ , ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਸੁਖਸਞ੍ਞਂ ਪਜਹਤਿ, ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਸਞ੍ਞਂ ਪਜਹਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਨਨ੍ਦਿਂ ਪਜਹਤਿ , ਵਿਰਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਰਾਗਂ ਪਜਹਤਿ, ਨਿਰੋਧੇਨ੍ਤੋ ਸਮੁਦਯਂ ਪਜਹਤਿ, ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਆਦਾਨਂ ਪਜਹਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਵਿਹਰਤੀਤਿ ਇਰਿਯਤਿ। **ਆਤਾਪੀ**ਤਿ ਤੀਸੁ ਭਵੇਸੁ ਕਿਲੇਸੇ ਆਤਾਪੇਤੀਤਿ ਆਤਾਪੋ, ਵੀਰਿਯਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ। ਆਤਾਪੋ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਆਤਾਪੀ। **ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਞਾਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਸਤਿਮਾ**ਤਿ ਕਾਯਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾਯ ਸਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ।

ਅਯਂ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਸਤਿਯਾ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਹਿ ਸਤਿਵਿਰਹਿਤਸ੍ਸ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇਨੇਵਾਹ – ''ਸਤਿਞ੍ਚ ਖ੍ਵਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਿਕਂ ਵਦਾਮੀ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੩੪)। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ''ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਯਸ੍ਮਾ ਅਨਾਤਾਪਿਨੋ ਅਨ੍ਤੋਸਙ੍ਖੇਪੋ ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰੋ ਹੋਤਿ, ਅਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਉਪਾਯਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਅਨੁਪਾਯਪਰਿਵਜ੍ਜਨੇ ਚ ਸਮ੍ਮੁਯ੍ਹਤਿ, ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿ ਉਪਾਯਾਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇ ਅਨੁਪਾਯਾਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਚ ਅਸਮਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਤਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੇਸਂ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ''ਆਤਾਪੀ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸਤਿਮਾ''ਤਿ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਇਤਿ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਪਯੋਗਙ੍ਗਞ੍ਚਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਪਹਾਨਙ੍ਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਨੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਤਦਙ੍ਗਵਿਨਯੇਨ ਵਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਵਿਨਯੇਨ ਵਾ ਵਿਨਯਿਤ੍ਵਾ। **ਲੋਕੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਕਾਯੇ। ਕਾਯੋ ਹਿ ਇਧ ਲੁਜ੍ਜਨਪਲੁਜ੍ਜਨਟ੍ਠੇਨ ਲੋਕੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨਸ੍ਸ ਨ ਕਾਯਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਪਹੀਯਤਿ, ਵੇਦਨਾਦੀਸੁਪਿ ਪਹੀਯਤਿਯੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਞ੍ਚਪਿ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਲੋਕੋਤਿ ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਲੋਕਸਙ੍ਖਾਤਤ੍ਤਾ ਵਾ ਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰਨਯੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਂ ਪਨਾਹ – ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੋ ਲੋਕੋ? ਸ੍ਵੇਵ ਕਾਯੋ ਲੋਕੋ''ਤਿ, ਅਯਮੇਵੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਵਿਨੇਯ੍ਯਾਤਿ ਏਵਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਭਿਜ੍ਝਾਗ੍ਗਹਣੇਨ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ, ਦੋਮਨਸ੍ਸਗ੍ਗਹਣੇਨ ਬ੍ਯਾਪਾਦੋ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨੀਵਰਣਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਬਲਵਧਮ੍ਮਦ੍ਵਯਦਸ੍ਸਨੇਨ ਨੀਵਰਣਪ੍ਪਹਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਵਿਸੇਸੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਅਭਿਜ੍ਝਾਵਿਨਯੇਨ ਕਾਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਮੂਲਕਸ੍ਸ ਅਨੁਰੋਧਸ੍ਸ, ਦੋਮਨਸ੍ਸਵਿਨਯੇਨ ਕਾਯਵਿਪਤ੍ਤਿਮੂਲਕਸ੍ਸ ਵਿਰੋਧਸ੍ਸ, ਅਭਿਜ੍ਝਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਕਾਯੇ ਅਭਿਰਤਿਯਾ, ਦੋਮਨਸ੍ਸਵਿਨਯੇਨ ਕਾਯਭਾਵਨਾਯ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ, ਅਭਿਜ੍ਝਾਵਿਨਯੇਨ ਕਾਯੇ ਅਭੂਤਾਨਂ ਸੁਭਸੁਖਭਾਵਾਦੀਨਂ ਪਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ, ਦੋਮਨਸ੍ਸਵਿਨਯੇਨ ਕਾਯੇ ਭੂਤਾਨਂ ਅਸੁਭਾਸੁਖਭਾਵਾਦੀਨਂ ਅਪਨਯਨਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨ ਯੋਗਾਵਚਰਸ੍ਸ ਯੋਗਾਨੁਭਾਵੋ ਯੋਗਸਮਤ੍ਥਤਾ ਚ ਦੀਪਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਯੋਗਾਨੁਭਾਵੋ ਹਿ ਏਸ, ਯਦਿਦਂ ਅਨੁਰੋਧਵਿਰੋਧਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤੋ ਅਰਤਿਰਤਿਸਹੋ ਅਭੂਤਪਕ੍ਖੇਪਭੂਤਾਪਨਯਨਵਿਰਹਿਤੋ ਚ ਹੋਤਿ। ਅਨੁਰੋਧਵਿਰੋਧਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤੋ ਚੇਸ ਅਰਤਿਰਤਿਸਹੋ ਅਭੂਤਂ ਅਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਭੂਤਞ੍ਚ ਅਨਪਨਯਨ੍ਤੋ ਯੋਗਸਮਤ੍ਥੋ ਹੋਤੀਤਿ।

ਅਪਰੋ ਨਯੋ ''ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਵਿਹਾਰੇਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕਸ੍ਸ ਕਾਯਪਰਿਹਰਣਂ, ''ਆਤਾਪੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਆਤਾਪੇਨ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਂ, ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਪਰਿਹਰਣੂਪਾਯੋ ਵਾ। ਸਤਿਯਾ ਵਾ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਮਥੋ, ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਵਿਨਯੇਨ ਭਾਵਨਾਬਲਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

> ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਪਨ **ਅਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ''ਕਤਮਾ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ? ਯਾ ਪਞ੍ਞਾ ਪਜਾਨਨਾ ਵਿਚਯੋ ਪਵਿਚਯੋ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯੋ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਾ ਉਪਲਕ੍ਖਣਾ ਪਚ੍ਚੁਪਲਕ੍ਖਣਾ ਪਣ੍ਡਿਚ੍ਚਂ ਕੋਸਲ੍ਲਂ ਨੇਪੁਞ੍ਞਂ ਵੇਭਬ੍ਯਾ ਚਿਨ੍ਤਾ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਾ ਭੂਰੀਮੇਧਾ ਪਰਿਣਾਯਿਕਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਪਤੋਦੋ ਪਞ੍ਞਾ ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਪਞ੍ਞਾਬਲਂ ਪਞ੍ਞਾਸਤ੍ਥਂ ਪਞ੍ਞਾਪਾਸਾਦੋ ਪਞ੍ਞਾਆਲੋਕੋ ਪਞ੍ਞਾਓਭਾਸੋ ਪਞ੍ਞਾਪਜ੍ਜੋਤੋ ਪਞ੍ਞਾਰਤਨਂ ਅਮੋਹੋ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯੋ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਇਮਾਯ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪੇਤੋ ਹੋਤਿ ਸਮੁਪੇਤੋ ਉਪਗਤੋ ਸਮੁਪਗਤੋ ਉਪਪਨ੍ਨੋ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਨੁਪਸ੍ਸੀਤਿ। **ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਇਰਿਯਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤਿ ਪਾਲੇਤਿ ਯਪੇਤਿ ਯਾਪੇਤਿ ਚਰਤਿ ਵਿਹਰਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਵਿਹਰਤੀਤਿ। **ਆਤਾਪੀ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਆਤਾਪਂ? ਯੋ ਚੇਤਸਿਕੋ ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭੋ ਨਿਕ੍ਕਮੋ ਪਰਕ੍ਕਮੋ ਉਯ੍ਯਾਮੋ ਵਾਯਾਮੋ ਉਸ੍ਸਾਹੋ ਉਸ੍ਸੋਲ੍ਹੀ ਥਾਮੋ ਧਿਤਿ ਅਸਿਥਿਲਪਰਕ੍ਕਮਤਾ ਅਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਛਨ੍ਦਤਾ ਅਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਧੁਰਤਾ ਧੁਰਸਮ੍ਪਗ੍ਗਾਹੋ ਵੀਰਿਯਂ ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਵੀਰਿਯਬਲਂ ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ, ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਆਤਾਪਂ। ਇਮਿਨਾ ਆਤਾਪੇਨ ਉਪੇਤੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ , ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਆਤਾਪੀਤਿ। **ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ? ਯਾ ਪਞ੍ਞਾ ਪਜਾਨਨਾ ਵਿਚਯੋ ਪਵਿਚਯੋ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯੋ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਾ

ਉਪਲਕ੍ਖਣਾ ਪਚ੍ਚੁਪਲਕ੍ਖਣਾ ਪਣ੍ਡਿਚ੍ਚਂ ਕੋਸਲ੍ਲਂ ਨੇਪੁਞ੍ਞਂ ਵੇਭਬ੍ਯਾ ਚਿਨ੍ਤਾ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਾ ਭੂਰੀਮੇਧਾ ਪਰਿਣਾਯਿਕਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਪਤੋਦੋ ਪਞ੍ਞਾ ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਪਞ੍ਞਾਬਲਂ ਪਞ੍ਞਾਸਤ੍ਥਂ ਪਞ੍ਞਾਪਾਸਾਦੋ ਪਞ੍ਞਾਆਲੋਕੋ ਪਞ੍ਞਾਓਭਾਸੋ ਪਞ੍ਞਾਪਜ੍ਜੋਤੋ ਪਞ੍ਞਾਰਤਨਂ ਅਮੋਹੋ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯੋ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ। ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਉਪੇਤੋ ਹੋਤਿ ...ਪੇ॰... ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋਤਿ। **ਸਤਿਮਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ ਸਤਿ? ਯਾ ਸਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਰਣਤਾ ਧਾਰਣਤਾ ਅਪਿਲਾਪਨਤਾ ਅਸਮ੍ਮੁਸ੍ਸਨਤਾ ਸਤਿ ਸਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਸਤਿਬਲਂ ਸਮ੍ਮਾਸਤਿ , ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸਤਿ। ਇਮਾਯ ਸਤਿਯਾ ਉਪੇਤੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸਤਿਮਾਤਿ।

ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੋ ਲੋਕੋ? ਸ੍ਵੇਵ ਕਾਯੋ ਲੋਕੋ। ਪਞ੍ਚਪਿ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਲੋਕੋ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਲੋਕੋ। ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ ਅਭਿਜ੍ਝਾ? ਯੋ ਰਾਗੋ ਸਾਰਾਗੋ ਅਨੁਨਯੋ ਅਨੁਰੋਧੋ ਨਨ੍ਦੀ ਨਨ੍ਦਿਰਾਗੋ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਾਰਾਗੋ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਭਿਜ੍ਝਾ। ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ? ਯਂ ਚੇਤਸਿਕਂ ਅਸਾਤਂ ਚੇਤਸਿਕਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਚੇਤੋਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਂ ਅਸਾਤਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਵੇਦਨਾ, ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ। ਇਤਿ ਅਯਞ੍ਚ ਅਭਿਜ੍ਝਾ, ਇਦਞ੍ਚ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਇਮਮ੍ਹਿ ਲੋਕੇ ਵਿਨੀਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਟਿਵਿਨੀਤਾ ਸਨ੍ਤਾ ਸਮਿਤਾ ਵੂਪਸਮਿਤਾ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤਾ ਅਬ੍ਭਤ੍ਥਙ੍ਗਤਾ ਅਪ੍ਪਿਤਾ ਬ੍ਯਪ੍ਪਿਤਾ ਸੋਸਿਤਾ ਵਿਸੋਸਿਤਾ ਬ੍ਯਨ੍ਤੀਕਤਾ, ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੩੫੭-੩੬੨)।

ਏਵਮੇਤੇਸਂ ਪਦਾਨਂ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤੇਨ ਸਹ ਅਯਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਨਯੋ ਯਥਾ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ, ਏਵਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਯਂ ਤਾਵ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੁਦ੍ਦੇਸਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾ।

ਇਦਾਨਿ ਵੇਦਨਾਸੁ। ਚਿਤ੍ਤੇ। ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ...ਪੇ॰... ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਵੇਦਨਾਸੁ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਵੇਦਨਾਦੀਨਂ ਪੁਨ ਵਚਨੇ ਪਯੋਜਨਂ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਵੇਦਨਾਸੁ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸੀ। ਚਿਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸੀ। ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਵੇਦਨਾ**ਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵੇਦਨਾ, ਤਾ ਚ ਲੋਕਿਯਾ ਏਵ। ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਲੋਕਿਯਂ, ਤਥਾ ਧਮ੍ਮਾ। ਤੇਸਂ ਵਿਭਾਗੋ ਨਿਦ੍ਦੇਸਵਾਰੇ ਪਾਕਟੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਕੇਵਲਂ ਪਨਿਧ ਯਥਾ ਵੇਦਨਾ ਅਨੁਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾ, ਤਥਾ ਤਾ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਵੇਦਨਾਸੁ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸੀ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਚਿਤ੍ਤਧਮ੍ਮੇਸੁਪਿ। ਕਥਞ੍ਚ ਵੇਦਨਾ ਅਨੁਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾਤਿ? ਸੁਖਾ ਤਾਵ ਵੇਦਨਾ ਦੁਕ੍ਖਤੋ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਸਲ੍ਲਤੋ, ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ। ਯਥਾਹ –

''ਯੋ ਸੁਖਂ ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਅਦ੍ਦ, ਦੁਕ੍ਖਮਦ੍ਦਕ੍ਖਿ ਸਲ੍ਲਤੋ।
ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਸਨ੍ਤਂ, ਅਦ੍ਦਕ੍ਖਿ ਨਂ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ।
ਸ ਵੇ ਸਮ੍ਮਦ੍ਦਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਉਪਸਨ੍ਤੋ ਚਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੫੩)।

ਸਬ੍ਬਾ ਏਵ ਚੇਤਾ ''ਦੁਕ੍ਖਾ''ਤਿਪਿ ਅਨੁਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ – ''ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵੇਦਯਿਤਂ, ਤਂ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ਵਦਾਮੀ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੫੯)। ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਤੋਪਿ ਚ ਅਨੁਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾ। ਯਥਾਹ ''ਸੁਖਾ ਵੇਦਨਾ ਠਿਤਿਸੁਖਾ ਵਿਪਰਿਣਾਮਦੁਕ੍ਖਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੬੫) ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਪਿਚ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਸਤ੍ਤਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨਪਿ ਅਨੁਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾ। ਸੇਸਂ ਨਿਦ੍ਦੇਸਵਾਰੇਯੇਵ ਪਾਕਟਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

ਚਿਤ੍ਤਧਮ੍ਮੇਸੁਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਤਾਵ ਆਰਮ੍ਮਣਾਧਿਪਤਿਸਹਜਾਤਭੂਮਿਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਕਿਰਿਯਾਦਿਨਾਨਤ੍ਤਭੇਦਾਨਂ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਨਂ ਨਿਦ੍ਦੇਸਵਾਰੇ ਆਗਤਸਰਾਗਾਦਿਭੇਦਾਨਞ੍ਚ ਵਸੇਨ ਅਨੁਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਧਮ੍ਮਾ ਸਲਕ੍ਖਣਸਾਮਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣਾਨਂ ਸੁਞ੍ਞਤਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਸਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਨਂ ਨਿਦ੍ਦੇਸਵਾਰੇ ਆਗਤਸਨ੍ਤਾਦਿਭੇਦਾਨਞ੍ਚ ਵਸੇਨ ਅਨੁਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਕਾਮਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਤੇ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਪਹੀਨਂ, ਤਸ੍ਸ ਵੇਦਨਾਦੀਸੁਪਿ ਤਂ ਪਹੀਨਮੇਵ। ਨਾਨਾਪੁਗ੍ਗਲਵਸੇਨ ਪਨ

ਨਾਨਾਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣਿਕਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾਵਸੇਨ ਚ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯਤੋ ਵਾ ਏਕਤ੍ਥ ਪਹੀਨੰ ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਪਹੀਨੰ ਹੋਤਿ, ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਪਹਾਨਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਏਤੰ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਉਦ੍ਦੇਸਵਾਰਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਆਨਾਪਾਨਪਬ੍ਬਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭੪. ਇਦਾਨਿ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਛੇਕੋ ਵਿਲੀਵਕਾਰਕੋ ਥੂਲਕਿਲਞ੍ਜਸਣ੍ਹਕਿਲਞ੍ਜਚਙ੍ਕੋਟਕਪੇਲ਼ਾਪੁਟਾਦੀਨਿ ਉਪਕਰਣਾਨਿ ਕਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਏਕੰ ਮਹਾਵੇਣੁੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਧਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਏਕੇਕੰ ਵੇਣੁਖਣ੍ਡੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਤੰ ਉਪਕਰਣੰ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਭਗਵਾ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਦੇਸਨਾਯ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰੰ ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮੰ ਕਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਏਕਮੇਵ ਸਮ੍ਮਾਸਤਿੰ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ। ਕਤਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਚਤੁਧਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਏਕੇਕੰ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯੰ ਵਿਭਜਨ੍ਤੋ ''ਕਥਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸਵਾਰੰ ਵਤ੍ਤੁਮਾਰਦ੍ਧੋ।

ਤਤ੍ਥ **ਕਥਞ੍ਚਾ**ਤਿਆਦਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤੁਕਮ੍ਯਤਾਪੁਚ੍ਛਾ। ਅਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ – ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕੇਨ ਚ ਪਕਾਰੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤੀਤਿ? ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਪੁਚ੍ਛਾਵਾਰੇਸੁ। **ਇਧ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਾਸਨੇ ਭਿਕ੍ਖੁ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਇਧਸਦ੍ਦੋ ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਰਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤਸਾਸਨਪਰਿਦੀਪਨੋ ਅਞ੍ਞਸਾਸਨਸ੍ਸ ਤਥਾਭਾਵਪਟਿਸੇਧਨੋ ਚ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ ''ਇਧੇਵ ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣੋ...ਪੇ॰... ਸੁਞ੍ਞਾ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦਾ ਸਮਣੇਭਿ ਅਞ੍ਞੇਹੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੩੯)। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਾਸਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ।

ਅਰਞ੍ਞਗਤੋ ਵਾ **ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਗਤੋ** ਵਾ **ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰਗਤੋ** ਵਾਤਿ ਇਦਮਸ੍ਸ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾਨੁਰੂਪਸੇਨਾਸਨਪਰਿਗ੍ਗਹਪਰਿਦੀਪਨੰ। ਇਮਸ੍ਸ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਅਨੁਵਿਸਟੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵੀਥਿੰ ਓਤਰਿਤੁੰ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਕੂਟਗੋਣਯੁਤ੍ਤਰਥੋ ਵਿਯ ਉਪ੍ਪਥਮੇਵ ਧਾਵਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਗੋਪੋ ਕੂਟਧੇਨੁਯਾ ਸਬ੍ਬੰ ਖੀਰੰ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢਿਤੰ ਕੂਟਵਚ੍ਛੰ ਦਮੇਤੁਕਾਮੋ ਧੇਨੁਤੋ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਮਹਨ੍ਤੰ ਥਮ੍ਭੰ ਨਿਖਣਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਯੋਤ੍ਤੇਨ ਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯ। ਅਥਸ੍ਸ ਸੋ ਵਚ੍ਛੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਤਮੇਵ ਥਮ੍ਭੰ ਉਪਨਿਸੀਦੇਯ੍ਯ ਵਾ ਉਪਨਿਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਵਾ, ਏਵਮੇਵ ਇਮਿਨਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਾਦਿਰਸਪਾਨਵਡ੍ਢਿਤੰ ਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੰ ਦਮੇਤੁਕਾਮੇਨ ਰੂਪਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੰ ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੰ ਵਾ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੰ ਵਾ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਰਮ੍ਮਣਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਸਤਿਯੋਤ੍ਤੇਨ ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੰ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਆਚਿਣ੍ਣਾਰਮ੍ਮਣੰ ਅਲਭਮਾਨੰ ਸਤਿਯੋਤ੍ਤੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੰ ਤਮੇਵਾਰਮ੍ਮਣੰ ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਨਾਵਸੇਨ ਉਪਨਿਸੀਦਤਿ ਚੇਵ ਉਪਨਿਪਜ੍ਜਤਿ ਚ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ –

''ਯਥਾ ਥਮ੍ਭੇ ਨਿਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯ, ਵਚ੍ਛੰ ਦਮੰ ਨਰੋ ਇਧ।
ਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯੇਵੰ ਸਕੰ ਚਿਤ੍ਤੰ, ਸਤਿਯਾਰਮ੍ਮਣੇ ਦਲ਼੍ਹ''ਨ੍ਤਿ॥

ਏਵਮਸ੍ਸੇਤੰ ਸੇਨਾਸਨੰ ਭਾਵਨਾਨੁਰੂਪੰ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਇਦਮਸ੍ਸ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾਨੁਰੂਪਸੇਨਾਸਨਪਰਿਗ੍ਗਹਪਰਿਦੀਪਨ''ਨ੍ਤਿ।

ਅਪਿਚ ਯਸ੍ਮਾ ਇਦੰ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮੁਦ੍ਧਭੂਤੰ ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਾਨੰ ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰਪਦਟ੍ਠਾਨੰ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦਿਸਦ੍ਦਸਮਾਕੁਲੰ ਗਾਮਨ੍ਤੰ ਅਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਨ ਸੁਕਰੰ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁੰ, ਸਦ੍ਦਕਣ੍ਡਕਤ੍ਤਾ ਝਾਨਸ੍ਸ। ਅਗਾਮਕੇ ਪਨ ਅਰਞ੍ਞੇ ਸੁਕਰੰ ਯੋਗਾਵਚਰੇਨ ਇਦੰ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ

ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਨਾਪਾਨਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਦੇਵ ਝਾਨਂ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਫਲਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਸੇਨਾਸਨਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ, ''ਅਰਞ੍ਞਗਤੋ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਵਤ੍ਥੁਵਿਜ੍ਜਾਚਰਿਯੋ ਵਿਯ ਹਿ ਭਗਵਾ। ਸੋ ਯਥਾ ਵਤ੍ਥੁਵਿਜ੍ਜਾਚਰਿਯੋ ਨਗਰਭੂਮਿਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਏਤ੍ਥ ਨਗਰਂ ਮਾਪੇਥਾ''ਤਿ ਉਪਦਿਸਤਿ, ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਚ ਨਗਰੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਰਾਜਕੁਲਤੋ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰਂ ਲਭਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਯੋਗਾਵਚਰਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਸੇਨਾਸਨਂ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਏਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਉਪਦਿਸਤਿ, ਤਤੋ ਤਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤੇਨ ਯੋਗਿਨਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤ੍ਤੇ ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਤ ਸੋ ਭਗਵਾ''ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਲਭਤਿ।

ਅਯਂ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਦੀਪਿਸਦਿਸੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਮਹਾਦੀਪਿਰਾਜਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਤਿਣਗਹਨਂ ਵਾ ਵਨਗਹਨਂ ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਗਹਨਂ ਵਾ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨਿਲੀਯਿਤ੍ਵਾ ਵਨਮਹਿਂਸਗੋਕਣ੍ਣਸੂਕਰਾਦਯੋ ਮਿਗੇ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਅਯਂ ਅਰਞ੍ਞਾਦੀਸੁ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਥਾਕ੍ਕਮੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗੇ ਚੇਵ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਰਿਯਫਲਾਨਿ ਚ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ –

> ''ਯਥਾਪਿ ਦੀਪਿਕੋ ਨਾਮ, ਨਿਲੀਯਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੀ ਮਿਗੇ।
> ਤਥੇਵਾਯਂ ਬੁਦ੍ਧਪੁਤ੍ਤੋ, ਯੁਤ੍ਤਯੋਗੋ ਵਿਪਸ੍ਸਕੋ।
> ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾਨ, ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਫਲਮੁਤ੍ਤਮ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤੇਨਸ੍ਸ ਪਰਕ੍ਕਮਜਵਯੋਗ੍ਗਭੂਮਿਂ ਅਰਞ੍ਞਸੇਨਾਸਨਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ''ਅਰਞ੍ਞਗਤੋ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਇਤੋ ਪਰਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਆਨਾਪਾਨਪਬ੍ਬੇ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਤਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦਕ੍ਖੋ ਭਮਕਾਰੋ** ਵਾਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਉਪਮਾਮਤ੍ਤਮੇਵ **ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਕਾਯੇ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਪ੍ਪਨਾਮਤ੍ਤਮੇਵ ਚ ਤਤ੍ਥ ਅਨਾਗਤਂ, ਸੇਸਂ ਆਗਤਮੇਵ।

ਯਂ ਪਨ ਅਨਾਗਤਂ, ਤਤ੍ਥ **ਦਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਛੇਕੋ। **ਦੀਘਂ ਵਾ ਅਞ੍ਛਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਾਨਂ ਭੇਰੀਪੋਕ੍ਖਰਾਦੀਨਂ ਲਿਖਨਕਾਲੇ ਹਤ੍ਥੇ ਚ ਪਾਦੇ ਚ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦੀਘਂ ਕਡ੍ਢਨ੍ਤੋ। **ਰਸ੍ਸਂ ਵਾ ਅਞ੍ਛਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਾਨਂ ਦਨ੍ਤਸੂਚਿਵੇਧਕਾਦੀਨਂ ਲਿਖਨਕਾਲੇ ਮਨ੍ਦਮਨ੍ਦਂ ਰਸ੍ਸਂ ਕਡ੍ਢਨ੍ਤੋ। **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਏਵਂ ਅਯਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਦ੍ਧਾਨਵਸੇਨ ਇਤ੍ਤਰਵਸੇਨ ਚ ਪਵਤ੍ਤਾਨਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਂ ਵਸੇਨ ਦੀਘਂ ਵਾ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਸਾਮੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ...ਪੇ॰... ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤੀਤਿ। ਤਸ੍ਸੇਵਂ ਸਿਕ੍ਖਤੋ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਝਾਨਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਵਾ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਿ ਵਾ।

ਤਤ੍ਥ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਕਮ੍ਮਿਕੋ ''ਇਮੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਕਿਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤਾ? ਵਤ੍ਥੁਨਿਸ੍ਸਿਤਾ। ਵਤ੍ਥੁ ਨਾਮ ਕਰਜਕਾਯੋ, ਕਰਜਕਾਯੋ ਨਾਮ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਹਾਭੂਤਾਨਿ ਉਪਾਦਾਰੂਪਞ੍ਚਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਰੂਪਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਤੋ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣੇ ਫਸ੍ਸਪਞ੍ਚਮਕੇ ਨਾਮਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਨਾਮਰੂਪਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦਿਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਪਚ੍ਚਯਪਚ੍ਚਯੁਪ੍ਪਨ੍ਨਧਮ੍ਮਮਤ੍ਤਮੇਵੇਤਂ, ਅਞ੍ਞੋ ਸਤ੍ਤੋ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਿਤਿਣ੍ਣਕਙ੍ਖੋ ਸਪ੍ਪਚ੍ਚਯਨਾਮਰੂਪੇ ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤੋ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਇਦਂ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਨਿਯ੍ਯਾਨਮੁਖਂ।

ਝਾਨਕਮ੍ਮਿਕੋਪਿ ''ਇਮਾਨਿ ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਿ ਕਿਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤਾਨਿ, ਵਤ੍ਥੁਨਿਸ੍ਸਿਤਾਨਿ, ਵਤ੍ਥੁ ਨਾਮ ਕਰਜਕਾਯੋ ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਿ ਨਾਮਂ, ਕਰਜਕਾਯੋ ਰੂਪ''ਨ੍ਤਿ ਨਾਮਰੂਪਂ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਪਚ੍ਚਯਪਚ੍ਚਯੁਪ੍ਪਨ੍ਨਧਮ੍ਮਮਤ੍ਤਮੇਵੇਤਂ, ਅਞ੍ਞੋ ਸਤ੍ਤੋ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਿਤਿਣ੍ਣਕਙ੍ਖੋ ਸਪ੍ਪਚ੍ਚਯਨਾਮਰੂਪੇ ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤੋ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਇਦਮੇਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਨਿਯ੍ਯਾਨਮੁਖਂ।

ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਵਾਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ** ਵਾਤਿ ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਕਾਯੇ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾ** ਵਾਤਿ ਕਾਲੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ, ਕਾਲੇਨ ਪਰਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਕਾਯੇ। ਏਤੇਨਸ੍ਸ ਪਗੁਣਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਾਪਰਂ ਸਞ੍ਚਰਣਕਾਲੋ ਕਥਿਤੋ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਪਨਿਦਂ ਉਭਯਂ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ।

ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾਤਿ ਯਥਾ ਨਾਮ ਕਮ੍ਮਾਰਸ੍ਸ ਭਸ੍ਤਞ੍ਚ ਗਗ੍ਗਰਨਾਲ਼ਿਞ੍ਚ ਤਜ੍ਜਞ੍ਚ ਵਾਯਾਮਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵਾਤੋ ਅਪਰਾਪਰਂ ਸਞ੍ਚਰਤਿ, ਏਵਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਰਜਕਾਯਞ੍ਚ ਨਾਸਪੁਟਞ੍ਚ ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਕਾਯੋ ਅਪਰਾਪਰਂ ਸਞ੍ਚਰਤਿ। ਕਾਯਾਦਯੋ ਧਮ੍ਮਾ ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਾ, ਤੇ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ** ਵਾਤਿ ਯਥਾ ਭਸ੍ਤਾਯ ਅਪਨੀਤਾਯ ਗਗ੍ਗਰਨਾਲ਼ਿਯਾ ਭਿਨ੍ਨਾਯ ਤਜ੍ਜੇ ਚ ਵਾਯਾਮੇ ਅਸਤਿ ਸੋ ਵਾਤੋ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਕਾਯੇ ਭਿਨ੍ਨੇ ਨਾਸਪੁਟੇ ਵਿਦ੍ਧਸ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਚ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਕਾਯੋ ਨਾਮ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਕਾਯਾਦਿਨਿਰੋਧਾ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਨਿਰੋਧੋਤਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਸਮੁਦਯਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ** ਵਾਤਿ ਕਾਲੇਨ ਸਮੁਦਯਂ ਕਾਲੇਨ ਵਯਂ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ। **ਅਤ੍ਥਿ ਕਾਯੋਤਿ** ਵਾ **ਪਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਾਯੋਵ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਸਤ੍ਤੋ, ਨ ਪੁਗ੍ਗਲੋ, ਨ ਇਤ੍ਥੀ, ਨ ਪੁਰਿਸੋ, ਨ ਅਤ੍ਤਾ, ਨ ਅਤ੍ਤਨਿਯਂ, ਨਾਹਂ, ਨ ਮਮ, ਨ ਕੋਚਿ, ਨ ਕਸ੍ਸਚੀਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ।

ਯਾਵਦੇਵਾਤਿ ਪਯੋਜਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਵਤ੍ਥਾਪਨਮੇਤਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਾ ਸਾ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਸਾ ਨ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥਾਯ। ਅਥ ਖੋ ਯਾਵਦੇਵ ਞਾਣਮਤ੍ਤਾਯ ਅਪਰਾਪਰਂ ਉਤ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰਿ ਞਾਣਪਮਾਣਤ੍ਥਾਯ ਚੇਵ ਸਤਿਪਮਾਣਤ੍ਥਾਯ ਚ, ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਾਨਂ ਵੁਡ੍ਢਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਚ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਨਿਸ੍ਸਯਦਿਟ੍ਠਿਨਿਸ੍ਸਯਾਨਂ ਵਸੇਨ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋਵ ਵਿਹਰਤਿ। **ਨ ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ ਉਪਾਦਿਯਤੀ**ਤਿ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਰੂਪਂ ਵਾ…ਪੇ॰… ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਵਾ ''ਅਯਂ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਿਯਂ ਵਾ''ਤਿ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਏਵਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਉਪਰਿ ਅਤ੍ਥਂ ਉਪਾਦਾਯ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡਨਤ੍ਥੋ ਪਿ-ਕਾਰੋ। ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਪਦੇਨ ਭਗਵਾ ਆਨਾਪਾਨਪਬ੍ਬਦੇਸਨਂ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਸਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਂ, ਤਸ੍ਸਾ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਕਾ ਪੁਰਿਮਤਣ੍ਹਾ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਂ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚਂ, ਦੁਕ੍ਖਪਰਿਜਾਨਨੋ ਸਮੁਦਯਪਜਹਨੋ ਨਿਰੋਧਾਰਮ੍ਮਣੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚਂ। ਏਵਂ ਚਤੁਸਚ੍ਚਵਸੇਨ ਉਸ੍ਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬੁਤਿਂ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ ਇਦਮੇਕਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਨਿਯ੍ਯਾਨਮੁਖਨ੍ਤਿ।

ਆਨਾਪਾਨਪਬ੍ਬਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਇਰਿਯਾਪਥਪਬ੍ਬਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭੫. ਏਵਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਇਰਿਯਾਪਥਵਸੇਨ ਵਿਭਜਿਤੁਂ **ਪੁਨ ਚਪਰ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਮਂ ਸੋਣਸਿਙ੍ਗਾਲਾਦਯੋਪਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ''ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਨ ਪਨੇਤਂ ਏਵਰੂਪਂ ਜਾਨਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਰੂਪਞ੍ਹਿ ਜਾਨਨਂ ਸਤ੍ਤੂਪਲਦ੍ਧਿਂ ਨ ਪਜਹਤਿ, ਅਤ੍ਤਸਞ੍ਞਂ ਨ ਉਗ੍ਘਾਟੇਤਿ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾ ਵਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਜਾਨਨਂ ਸਤ੍ਤੂਪਲਦ੍ਧਿਂ ਪਜਹਤਿ, ਅਤ੍ਤਸਞ੍ਞਂ ਉਗ੍ਘਾਟੇਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚੇਵ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾ ਚ ਹੋਤਿ। ਇਦਞ੍ਹਿ ''ਕੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਕਸ੍ਸ ਗਮਨਂ, ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਸਮ੍ਪਜਾਨਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਠਾਨਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਤਤ੍ਥ ਕੋ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ? ਨ ਕੋਚਿ ਸਤ੍ਤੋ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਕਸ੍ਸ ਗਮਨਨ੍ਤਿ? ਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ ਗਮਨਂ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ? ਚਿਤ੍ਤਕਿਰਿਯਵਾਯੋਧਾਤੁਵਿਪ੍ਫਾਰੇਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਸ ਏਵਂ ਪਜਾਨਾਤਿ – ''ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ , ਤਂ ਵਾਯਂ ਜਨੇਤਿ, ਵਾਯੋ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਜਨੇਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਕਿਰਿਯਵਾਯੋਧਾਤੁਵਿਪ੍ਫਾਰੇਨ ਸਕਲਕਾਯਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਅਭਿਨੀਹਾਰੋ ਗਮਨਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਠਾਨਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਹਿ ''ਤਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੰ ਵਾਯੰ ਜਨੇਤਿ, ਵਾਯੋ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਜਨੇਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਕਿਰਿਯਵਾਯੋਧਾਤੁਵਿਪ੍ਫਾਰੇਨ ਸਕਲਕਾਯਸ੍ਸ ਕੋਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਸ੍ਸਿਤਭਾਵੋ ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ''ਨਿਸੀਦਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੰ ਵਾਯੰ ਜਨੇਤਿ, ਵਾਯੋ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਜਨੇਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਕਿਰਿਯਵਾਯੋਧਾਤੁਵਿਪ੍ਫਾਰੇਨ ਹੇਟ੍ਠਿਮਕਾਯਸ੍ਸ ਸਮਿਞ੍ਜਨੰ ਉਪਰਿਮਕਾਯਸ੍ਸ ਉਸ੍ਸਿਤਭਾਵੋ ਨਿਸਜ੍ਜਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ''ਸਯਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੰ ਵਾਯੰ ਜਨੇਤਿ, ਵਾਯੋ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਜਨੇਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਕਿਰਿਯਵਾਯੋਧਾਤੁਵਿਪ੍ਫਾਰੇਨ ਸਕਲਸਰੀਰਸ੍ਸ ਤਿਰਿਯਤੋ ਪਸਾਰਣੰ ਸਯਨਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ।

ਤਸ੍ਸ ਏਵੰ ਪਜਾਨਤੋ ਏਵੰ ਹੋਤਿ ''ਸਤ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਤ੍ਤੋ ਤਿਟ੍ਠਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਕੋਚਿ ਸਤ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਾ ਠਿਤੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਥਾ ਪਨ ''ਸਕਟੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਕਟੰ ਤਿਟ੍ਠਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਨ ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਕਟੰ ਨਾਮ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਵਾ ਠਿਤੰ ਵਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਨ ਗੋਣੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਛੇਕਮ੍ਹਿ ਸਾਰਥਿਮ੍ਹਿ ਪਾਜੇਨ੍ਤੇ ''ਸਕਟੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਕਟੰ ਤਿਟ੍ਠਤੀ''ਤਿ ਵੋਹਾਰਮਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਅਜਾਨਨਟ੍ਠੇਨ ਸਕਟੰ ਵਿਯ ਕਾਯੋ, ਗੋਣਾ ਵਿਯ ਚਿਤ੍ਤਜਵਾਤਾ, ਸਾਰਥਿ ਵਿਯ ਚਿਤ੍ਤੰ। ''ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਤਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਵਾਯੋਧਾਤੁ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਜਨਯਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਕਿਰਿਯਵਾਯੋਧਾਤੁਵਿਪ੍ਫਾਰੇਨ ਗਮਨਾਦੀਨਿ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ''ਸਤ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਤ੍ਤੋ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਹੰ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਅਹੰ ਤਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਵੋਹਾਰਮਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਤੇਨਾਹ –

''ਨਾਵਾ ਮਾਲੁਤਵੇਗੇਨ, ਜਿਯਾਵੇਗੇਨ ਤੇਜਨੰ।
ਯਥਾ ਯਾਤਿ ਤਥਾ ਕਾਯੋ, ਯਾਤਿ ਵਾਤਾਹਤੋ ਅਯੰ॥

ਯਨ੍ਤੰ ਸੁਤ੍ਤਵਸੇਨੇਵ, ਚਿਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਸੇਨਿਦੰ।
ਪਯੁਤ੍ਤੰ ਕਾਯਯਨ੍ਤਮ੍ਪਿ, ਯਾਤਿ ਠਾਤਿ ਨਿਸੀਦਤਿ॥

ਕੋ ਨਾਮ ਏਤ੍ਥ ਸੋ ਸਤ੍ਤੋ, ਯੋ ਵਿਨਾ ਹੇਤੁਪਚ੍ਚਯੇ।
ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ, ਤਿਟ੍ਠੇ ਵਾ ਯਦਿ ਵਾ ਵਜੇ''ਤਿ॥

ਤਸ੍ਮਾ ਏਵੰ ਹੇਤੁਪਚ੍ਚਯਵਸੇਨੇਵ ਪਵਤ੍ਤਾਨਿ ਗਮਨਾਦੀਨਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੋ ਏਸ ''ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਾ ਗਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਠਿਤੋ ਵਾ, ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਾ, ਸਯਾਨੋ ਵਾ ਸਯਾਨੋਮ੍ਹੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਯਥਾ ਯਥਾ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਪਣਿਹਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਤਥਾ ਨੰ ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਾਹਿਕਵਚਨਮੇਤੰ। ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਯੇਨ ਯੇਨ ਵਾ ਆਕਾਰੇਨਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਤੇਨ ਨੰ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਗਮਨਾਕਾਰੇਨ ਠਿਤੰ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਸਯਨਾਕਾਰੇਨ ਠਿਤੰ ਸਯਾਨੋਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ।

ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਵਾਤਿ ਏਵੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਚਤੁਇਰਿਯਾਪਥਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨੇਨ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ** ਵਾਤਿ ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਚਤੁਇਰਿਯਾਪਥਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨੇਨ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾ** ਵਾਤਿ ਕਾਲੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ, ਕਾਲੇਨ ਪਰਸ੍ਸ ਚਤੁਇਰਿਯਾਪਥਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨੇਨ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। **ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ** ਵਾਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਮੁਦਯਾ ਰੂਪਸਮੁਦਯੋਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ ਚ ਵਯੋ ਚ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਞ੍ਹਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਧ ''ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਤ੍ਥਿ ਕਾਯੋਤਿ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸਮੇਵ।

ਇਧਾਪਿ ਚਤੁਇਰਿਯਾਪਥਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਸਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚੰ, ਤਸ੍ਸਾ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਕਾ ਪੁਰਿਮਤਣ੍ਹਾ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚੰ, ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚੰ, ਦੁਕ੍ਖਪਰਿਜਾਨਨੋ ਸਮੁਦਯਪਜਹਨੋ ਨਿਰੋਧਾਰਮ੍ਮਣੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚੰ। ਏਵੰ ਚਤੁਸਚ੍ਚਵਸੇਨ ਉਸ੍ਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬੁਤਿੰ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ ਇਦਮੇਕਸ੍ਸ ਚਤੁਇਰਿਯਾਪਥਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਨਿਯ੍ਯਾਨਮੁਖਨ੍ਤਿ।

ਇਰਿਯਾਪਥਪਬ੍ਬਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਚਤੁਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਪਬ੍ਬਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧੬. ਏਵਂ ਇਰਿਯਾਪਥਵਸੇਨ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਚਤੁਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਵਸੇਨ ਵਿਭਜਿਤੁਂ **ਪੁਨ ਚਪਰ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ । ਤਤ੍ਥ **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ**ਤਿਆਦੀਨਿ **ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੇ** ਵਣ੍ਣਿਤਾਨਿ। **ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ** ਵਾਤਿ ਏਵਂ ਚਤੁਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਕਾਯੇ, ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਕਾਯੇ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਇਧਾਪਿ **ਸਮੁਦਯਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸੇਵ ਸਮੁਦਯੋ ਚ ਵਯੋ ਚ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸਮੇਵ।

ਇਧ ਚਤੁਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਸਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਂ, ਤਸ੍ਸਾ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਕਾ ਪੁਰਿਮਤਣ੍ਹਾ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਂ, ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚਂ, ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚਂ। ਏਵਂ ਚਤੁਸਚ੍ਚਵਸੇਨ ਉਸ੍ਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬੁਤਿਂ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ ਇਦਮੇਕਸ੍ਸ ਚਤੁਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਸੇਨ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਨਿਯ੍ਯਾਨਮੁਖਨ੍ਤਿ।

ਚਤੁਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਪਬ੍ਬਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਮਨਸਿਕਾਰਪਬ੍ਬਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧੭. ਏਵਂ ਚਤੁਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਵਸੇਨ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਮਨਸਿਕਾਰਵਸੇਨ ਵਿਭਜਿਤੁਂ **ਪੁਨ ਚਪਰ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਇਮਮੇਵ ਕਾਯ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਕਾਯਗਤਾਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਉਭਤੋਮੁਖਾ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਚ ਉਪਰਿ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਮੁਖੇਹਿ ਯੁਤ੍ਤਾ। **ਨਾਨਾਵਿਹਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਾਨਾਵਿਧਸ੍ਸ।

ਇਦਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਓਪਮ੍ਮਸਂਸਨ੍ਦਨਂ – ਉਭਤੋਮੁਖਾ ਪੁਤੋਲ਼ਿ ਵਿਯ ਹਿ ਚਾਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕੋ ਕਾਯੋ, ਤਤ੍ਥ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਨਾਨਾਵਿਧਧਞ੍ਞਂ ਵਿਯ ਕੇਸਾਦਯੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰਾ, ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਯੋਗਾਵਚਰੋ, ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਪੁਤੋਲ਼ਿਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਨਾਨਾਵਿਧਧਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਾਕਟਕਾਲੋ ਵਿਯ ਯੋਗਿਨੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰਸ੍ਸ ਵਿਭੂਤਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ** ਵਾਤਿ ਏਵਂ ਕੇਸਾਦਿਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਕਾਯੇ, ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਕਾਯੇ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਇਤੋ ਪਰਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਇਧ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਸਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਯੋਜਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਯ੍ਯਾਨਮੁਖਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸੇਸਂ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵਾਤਿ।

ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਮਨਸਿਕਾਰਪਬ੍ਬਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਧਾਤੁਮਨਸਿਕਾਰਪਬ੍ਬਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧੮. ਏਵਂ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਮਨਸਿਕਾਰਵਸੇਨ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਧਾਤੁਮਨਸਿਕਾਰਵਸੇਨ ਵਿਭਜਿਤੁਂ **ਪੁਨ ਚਪਰ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਓਪਮ੍ਮਸਂਸਨ੍ਦਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾ – ਯਥਾ ਕੋਚਿ ਗੋਘਾਤਕੋ ਵਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਾ ਭਤ੍ਤਵੇਤਨਭਤੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਗਾਵਿਂ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਦਿਸਾ ਗਤਾਨਂ ਮਹਾਪਥਾਨਂ ਵੇਮਜ੍ਝਟ੍ਠਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇ ਚਤੁਮਹਾਪਥੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਸ੍ਸ, ਏਵਮੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਇਰਿਯਾਪਥਾਨਂ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਆਕਾਰੇਨ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਯਥਾਠਿਤਂ, ਯਥਾਠਿਤਤ੍ਤਾ ਚ ਯਥਾਪਣਿਹਿਤਂ ਕਾਯਂ ''ਅਤ੍ਥਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਯੇ ਪਥਵੀਧਾਤੁ...ਪੇ॰... ਵਾਯੋਧਾਤੂ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤਿ।

ਕਿਂ ਵੁੱਤੁੰ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਗੋਘਾਤਕਸ੍ਸ ਗਾਵਿਂ ਪੋਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਆਘਾਤਨਂ ਆਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਵਧੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਵਧਿਤਂ ਮਤਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤਾਵਦੇਵ ਗਾਵੀਤਿ ਸਞ੍ਞਾ ਨ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ, ਯਾਵ ਨਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਬਿਲਸੋ ਨ ਵਿਭਜਤਿ। ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਗਾਵੀਤਿ ਸਞ੍ਞਾ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ, ਮਂਸਸਞ੍ਞਾ ਪਵੱਤਤਿ। ਨਾਸ੍ਸ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – ''ਅਹਂ ਗਾਵਿਂ ਵਿਕ੍ਕਿਣਾਮਿ, ਇਮੇ ਗਾਵਿਂ ਹਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਖ੍ਵਸ੍ਸ ''ਅਹਂ ਮਂਸਂ ਵਿਕ੍ਕਿਣਾਮਿ, ਇਮੇ ਮਂਸਂ ਹਰਨ੍ਤਿ'' ਚ੍ਚੇਵ ਹੋਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਇਮਸ੍ਸਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਬਾਲਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲੇ ਗਿਹਿਭੂਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤਾਵਦੇਵ ਸੱਤੋਤਿ ਵਾ ਪੁੱਗਲੋਤਿ ਵਾ ਸਞ੍ਞਾ ਨ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ, ਯਾਵ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਯਥਾਠਿਤਂ ਯਥਾਪਣਿਹਿਤਂ ਘਨਵਿਨਿਬ੍ਭੋਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਸੋ ਨ ਪੱਚਵੇਕ੍ਖਤਿ। ਧਾਤੁਸੋ ਪੱਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਪਨਸ੍ਸ ਸੱਤਸਞ੍ਞਾ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ, ਧਾਤੁਵਸੇਨੇਵ ਚਿੱਤਂ ਸਨ੍ਤਿੱਟ੍ਠਤਿ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ – '''ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਯਥਾਠਿਤਂ ਯਥਾਪਣਿਹਿਤਂ ਧਾਤੁਸੋ ਪੱਚਵੇਕ੍ਖਤਿ 'ਅੱਥਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਯੇ ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂ'ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦਕ੍ਖੋ ਗੋਘਾਤਕੋ ਵਾ…ਪੇ॰… ਵਾਯੋਧਾਤੂ''ਤਿ। ਗੋਘਾਤਕੋ ਵਿਯ ਹਿ ਯੋਗੀ, ਗਾਵੀਤਿ ਸਞ੍ਞਾ ਵਿਯ ਸੱਤਸਞ੍ਞਾ, ਚਤੁਮਹਾਪਥੋ ਵਿਯ ਚਤੁਇਰਿਯਾਪਥੋ, ਬਿਲਸੋ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਭਾਵੋ ਵਿਯ ਧਾਤੁਸੋ ਪੱਚਵੇਕ੍ਖਣਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇੱਥ ਪਾਲ਼ਿਵਣ੍ਣਨਾ। ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਕਥਾ ਪਨ ਵਿਸੁੱਧਿਮੱਗੇ ਵਿੱਥਾਰਿਤਾ।

ਇਤਿ ਅਜ੍ਝੱਤਂ ਵਾਤਿ ਏਵਂ ਚਤੁਧਾਤੁਪਰਿੱਗਣ੍ਹਨੇਨ ਅੱਤਨੋ ਵਾ ਕਾਯੇ, ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਕਾਯੇ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਅੱਤਨੋ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਇਤੋ ਪਰਂ ਵੁੱਤਨਯਮੇਵ। ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਇਧ ਚਤੁਧਾਤੁਪਰਿੱਗਾਹਿਕਾ ਸਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸੱਚਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਯੋਜਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਯ੍ਯਾਨਮੁਖਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਸੇਸਂ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵਾਤਿ।

ਧਾਤੁਮਨਸਿਕਾਰਪਬ੍ਬਂ ਨਿੱਟ੍ਠਿਤਂ।

ਨਵਸਿਵਥਿਕਪਬ੍ਬਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭੯. ਏਵਂ ਧਾਤੁਮਨਸਿਕਾਰਵਸੇਨ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਨਵਹਿ ਸਿਵਥਿਕਪਬ੍ਬੇਹਿ ਵਿਭਜਿਤੁਂ **ਪੁਨ ਚਪਰਨ੍ਤਿ**ਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ। **ਸਰੀਰਨ੍ਤਿ** ਮਤਸਰੀਰਂ। **ਸਿਵਥਿਕਾਯ ਛੱਡ੍ਡਿਤਨ੍ਤਿ** ਸੁਸਾਨੇ ਅਪਵਿੱਧਂ। ਏਕਾਹਂ ਮਤਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਏਕਾਹਮਤਂ।** ਦ੍ਵੀਹਂ ਮਤਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਦ੍ਵੀਹਮਤਂ।** ਤੀਹਂ ਮਤਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਤੀਹਮਤਂ।** ਕਮ੍ਮਾਰਭਸ੍ਤਾ ਵਿਯ ਵਾਯੁਨਾ ਉੱਧਂ ਜੀਵਿਤਪਰਿਯਾਦਾਨਾ ਯਥਾਨੁੱਕਮਂ ਸਮੁੱਗਤੇਨ ਸੂਨਭਾਵੇਨ ਉੱਧੁਮਾਤੱਤਾ ਉੱਧੁਮਾਤਂ, ਉੱਧੁਮਾਤਮੇਵ **ਉੱਧੁਮਾਤਕਂ।** ਪਟਿਕੂਲੱਤਾ ਵਾ ਕੁੱਛਿਤਂ ਉੱਧੁਮਾਤਨ੍ਤਿ ਉੱਧੁਮਾਤਕਂ। ਵਿਨੀਲਂ ਵੁੱਚਤਿ ਵਿਪਰਿਭਿਨ੍ਨਵਣ੍ਣਂ, ਵਿਨੀਲਮੇਵ **ਵਿਨੀਲਕਂ।** ਪਟਿਕੂਲੱਤਾ ਵਾ ਕੁੱਛਿਤਂ ਵਿਨੀਲਨ੍ਤਿ ਵਿਨੀਲਕਂ। ਮਂਸੁਸ੍ਸਦਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਰੱਤਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਸਨ੍ਨਿਚਯਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਸੇਤਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਚ ਨੀਲਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਨੀਲਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਨੀਲਸਾਟਕਪਾਰੁਤਸ੍ਸੇਵ ਛਵਸਰੀਰਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਪਰਿਭਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਨਵਹਿ ਵਾ ਵਣਮੁਖੇਹਿ ਵਿਸ੍ਸਨ੍ਦਮਾਨਪੁਬ੍ਬਂ ਵਿਪੁਬ੍ਬਂ, ਵਿਪੁਬ੍ਬਮੇਵ ਵਿਪੁਬ੍ਬਕਂ। ਪਟਿਕੂਲੱਤਾ ਵਾ ਕੁੱਛਿਤਂ ਵਿਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵਿਪੁਬ੍ਬਕਂ। ਵਿਪੁਬ੍ਬਕਂ ਜਾਤਂ ਤਥਾਭਾਵਂ ਗਤਨ੍ਤਿ **ਵਿਪੁਬ੍ਬਕਜਾਤਂ।**

ਸੋ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਨ੍ਤਿ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਂ ਅੱਤਨੋ ਕਾਯਂ ਤੇਨ ਕਾਯੇਨ ਸੱਧਿਂ ਞਾਣੇਨ ਉਪਸਂਹਰਤਿ ਉਪਨੇਤਿ। ਕਥਂ? **ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਕਾਯੋ ਏਵਂਧੱਮੋ ਏਵਂਭਾਵੀ ਏਵਂਅਨਤੀਤੋ**ਤਿ। ਇਦਂ ਵੁੱਤਂ ਹੋਤਿ – ਆਯੁ, ਉਸ੍ਮਾ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਧੱਮਾਨਂ ਅੱਥਿਤਾਯ ਅਯਂ ਕਾਯੋ ਠਾਨਗਮਨਾਦਿਖਮੋ ਹੋਤਿ, ਇਮੇਸਂ ਪਨ ਵਿਗਮਾ ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਕਾਯੋ ਏਵਂਧੱਮੋ ਏਵਂ ਪੂਤਿਕਸਭਾਵੋਯੇਵ, **ਏਵਂਭਾਵੀ** ਏਵਂ ਉੱਧੁਮਾਤਾਦਿਭੇਦੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, **ਏਵਂਅਨਤੀਤੋ** ਏਵਂ ਉੱਧੁਮਾਤਾਦਿਭਾਵਂ ਅਨਤਿੱਕਨ੍ਤੋਤਿ। **ਇਤਿ ਅਜ੍ਝੱਤਂ** ਵਾਤਿ ਏਵਂ ਉੱਧੁਮਾਤਾਦਿਪਰਿੱਗਣ੍ਹਨੇਨ ਅੱਤਨੋ ਵਾ ਕਾਯੇ, ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਕਾਯੇ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਅੱਤਨੋ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ।

ਖਜ੍ਜਮਾਨਨ੍ਤਿ ਉਦਰਾਦੀਸੁ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਦਰਮਂਸਓਟ੍ਠਮਂਸਅਕ੍ਖਿਕੂਟਾਦੀਨਿ ਲੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਲੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਯਮਾਨਂ। **ਸਮਂਸਲੋਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਵਸੇਸਮਂਸਲੋਹਿਤਯੁਤ੍ਤਂ। **ਨਿਮਂਸਲੋਹਿਤਮਕ੍ਖਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਂਸੇ ਖੀਣੇਪਿ ਲੋਹਿਤਂ ਨ ਸੁਸ੍ਸਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਨਿਮਂਸਲੋਹਿਤਮਕ੍ਖਿਤ''ਨ੍ਤਿ। **ਅਞ੍ਞੇਨਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਦਿਸਾਭਾਗੇਨ। **ਹਤ੍ਥਟ੍ਠਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਸਟ੍ਠਿਭੇਦਮ੍ਪਿ ਹਤ੍ਥਟ੍ਠਿਕਂ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਂ। **ਪਾਦਟ੍ਠਿਕਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਤੇਰੋਵਸ੍ਸਿਕਾਨੀਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਿ। **ਪੂਤੀਨੀ**ਤਿ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇ ਠਿਤਾਨਿ ਵਾਤਾਤਪਵੁਟ੍ਠਿਸਮ੍ਫਸ੍ਸੇਨ ਤੇਰੋਵਸ੍ਸਿਕਾਨੇਵ ਪੂਤੀਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਨ੍ਤੋਭੂਮਿਗਤਾਨਿ ਪਨ ਚਿਰਤਰਂ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। **ਚੁਣ੍ਣਕਜਾਤਾਨੀ**ਤਿ ਚੁਣ੍ਣਂ ਚੁਣ੍ਣਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਾਨਿ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸੋ ਇਮਮੇਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਖਜ੍ਜਮਾਨਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। **ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ** ਵਾਤਿ ਏਵਂ ਖਜ੍ਜਮਾਨਾਦਿਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨੇਨ ਯਾਵ ਚੁਣ੍ਣਕਭਾਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਕਾਯੇ, ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਕਾਯੇ ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ।

ਇਧ ਪਨ ਠਤ੍ਵਾ ਨਵਸਿਵਥਿਕਾ ਸਮੋਧਾਨੇਤਬ੍ਬਾ। ਏਕਾਹਮਤਂ ਵਾਤਿ ਹਿ ਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਏਕਾ, ਕਾਕੇਹਿ ਵਾ ਖਜ੍ਜਮਾਨਨ੍ਤਿਆਦਿਕਾ ਏਕਾ, ਅਟ੍ਠਿਕਸਙ੍ਖਲਿਕਂ ਸਮਂਸਲੋਹਿਤਂ ਨ੍ਹਾਰੁਸਮ੍ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ ਏਕਾ, ਨਿਮਂਸਲੋਹਿਤਮਕ੍ਖਿਤਂ ਨ੍ਹਾਰੁਸਮ੍ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ ਏਕਾ, ਅਪਗਤਮਂਸਲੋਹਿਤਂ ਨ੍ਹਾਰੁਸਮ੍ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ ਏਕਾ, ਅਟ੍ਠਿਕਾਨਿ ਅਪਗਤਸਮ੍ਬਨ੍ਧਾਨੀਤਿਆਦਿਕਾ ਏਕਾ ਅਟ੍ਠਿਕਾਨਿ ਸੇਤਾਨਿ ਸਙ੍ਖਵਣ੍ਣਪਟਿਭਾਗਾਨੀਤਿ ਏਕਾ, ਪੁਞ੍ਜਕਿਤਾਨਿ ਤੇਰੋਵਸ੍ਸਿਕਾਨੀਤਿ ਏਕਾ, ਪੂਤੀਨਿ ਚੁਣ੍ਣਕਜਾਤਾਨੀਤਿ ਏਕਾਤਿ।

ਏਵਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇਤਿ ਇਦਂ ਨਵਸਿਵਥਿਕਾ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਨਿਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਆਹ। ਤਤ੍ਥ ਨਵਸਿਵਥਿਕਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਸਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਂ, ਤਸ੍ਸਾ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਕਾ ਪੁਰਿਮਤਣ੍ਹਾ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਂ, ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚਂ, ਦੁਕ੍ਖਪਰਿਜਾਨਨੋ ਸਮੁਦਯਪਜਹਨੋ ਨਿਰੋਧਾਰਮ੍ਮਣੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚਂ। ਏਵਂ ਚਤੁਸਚ੍ਚਵਸੇਨ ਉਸ੍ਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬੁਤਿਂ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ ਇਦਂ ਨਵਸਿਵਥਿਕਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਨਿਯ੍ਯਾਨਮੁਖਨ੍ਤਿ।

ਨਵਸਿਵਥਿਕਪਬ੍ਬਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਆਨਾਪਾਨਪਬ੍ਬਂ, ਇਰਿਯਾਪਥਪਬ੍ਬਂ, ਚਤੁਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਪਬ੍ਬਂ, ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਮਨਸਿਕਾਰਪਬ੍ਬਂ, ਧਾਤੁਮਨਸਿਕਾਰਪਬ੍ਬਂ, ਨਵਸਿਵਥਿਕਪਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਚੁਦ੍ਦਸਪਬ੍ਬਾ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਆਨਾਪਾਨਪਬ੍ਬਂ, ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਮਨਸਿਕਾਰਪਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਵ ਦ੍ਵੇ ਅਪ੍ਪਨਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨਿ, ਸਿਵਥਿਕਾਨਂ ਪਨ ਆਦੀਨਵਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸੇਸਾਨਿ ਦ੍ਵਾਦਸਾਪਿ ਉਪਚਾਰਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨੇਵਾਤਿ।

ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੦. ਏਵਂ ਭਗਵਾ ਚੁਦ੍ਦਸਵਿਧੇਨ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਨਵਵਿਧੇਨ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਕਥੇਤੁਂ **ਕਥਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖ**ਵੇਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸੁਖਂ ਵੇਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਿਕਂ ਵਾ ਚੇਤਸਿਕਂ ਵਾ ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਮਾਨੋ ''ਅਹਂ ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਾਮੀ''ਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਸੇਯ੍ਯਕਾਪਿ ਦਾਰਕਾ ਥਞ੍ਞਪਿਵਨਾਦਿਕਾਲੇ ਸੁਖਂ ਵੇਦਯਮਾਨਾ ''ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਾਮਾ''ਤਿ ਪਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਨ ਪਨੇਤਂ ਏਵਰੂਪਂ ਜਾਨਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਰੂਪਞ੍ਹਿ ਜਾਨਨਂ ਸਤ੍ਤੂਪਲਦ੍ਧਿਂ ਨ ਜਹਤਿ, ਅਤ੍ਤਸਞ੍ਞਂ ਨ ਉਗ੍ਘਾਟੇਤਿ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾ ਵਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਜਾਨਨਂ ਸਤ੍ਤੂਪਲਦ੍ਧਿਂ ਜਹਤਿ, ਅਤ੍ਤਸਞ੍ਞਂ

ਉਗ੍ਘਾਟੇਤਿ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚੇਵ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾ ਚ ਹੋਤਿ। ਇਦਞ੍ਹਿ ''ਕੋ ਵੇਦਯਤਿ, ਕਸ੍ਸ ਵੇਦਨਾ, ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਵੇਦਨਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਸਮ੍ਪਜਾਨਵੇਦਿਯਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਥ ਕੋ ਵੇਦਯਤੀਤਿ ਨ ਕੋਚਿ ਸਤ੍ਤੋ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵਾ ਵੇਦਯਤਿ। ਕਸ੍ਸ ਵੇਦਨਾਤਿ ਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ ਵੇਦਨਾ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਵੇਦਨਾਤਿ ਵਤ੍ਥੁਆਰਮ੍ਮਣਾਵ ਪਨਸ੍ਸ ਵੇਦਨਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਸ ਏਵਂ ਪਜਾਨਾਤਿ ''ਤਂ ਤਂ ਸੁਖਾਦੀਨਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੇਦਨਾਵ ਵੇਦਯਤਿ ਤਂ ਪਨ ਵੇਦਨਾਯ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਉਪਾਦਾਯ'ਅਹਂ ਵੇਦਯਾਮੀ'ਤਿ ਵੋਹਾਰਮਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਏਵਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੇਦਨਾਵ ਵੇਦਯਤੀਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੋ ਏਸ ''ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਾਮੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ ਚਿਤ੍ਤਲਪਬ੍ਬਤੇ ਅਞ੍ਞਤਰਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ।

ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਅਫਾਸੁਕਕਾਲੇ ਬਲਵਵੇਦਨਾਯ ਨਿਤ੍ਥੁਨਨ੍ਤੋ ਅਪਰਾਪਰਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਮੇਕੋ ਦਹਰੋ ਆਹ – ''ਕਤਰਂ ਵੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਠਾਨਂ ਰੁਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ। ਆਵੁਸੋ, ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਰੁਜ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਵਤ੍ਥੁਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੇਦਨਾਵ ਵੇਦਯਤੀਤਿ। ਏਵਂ ਜਾਨਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਧਿਵਾਸੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ,ਤਿ। ਅਧਿਵਾਸੇਮਿ, ਆਵੁਸੋਤਿ। ਅਧਿਵਾਸਨਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸੇਯ੍ਯੋਤਿ। ਥੇਰੋ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। ਵਾਤੋ ਯਾਵ ਹਦਯਾ ਫਾਲੇਸਿ, ਮਞ੍ਚਕੇ ਅਨ੍ਤਾਨਿ ਰਾਸਿਕਤਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਥੇਰੋ ਦਹਰਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਸਿ ''ਵਟ੍ਟਤਾਵੁਸੋ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਅਧਿਵਾਸਨਾ''ਤਿ। ਦਹਰੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਥੇਰੋ ਵੀਰਿਯਸਮਤਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ **ਸਮਸੀਸੀ** ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ।

ਯਥਾ ਚ ਸੁਖਂ, ਏਵਂ ਦੁਕ੍ਖਂ...ਪੇ॰... ਨਿਰਾਮਿਸਂ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਮਾਨੋ ''ਨਿਰਾਮਿਸਂ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਾਮੀ''ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਅਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਯਸ੍ਮਾ ਫਸ੍ਸਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਵਾ ਕਥਿਯਮਾਨਂ ਪਾਕਟਂ ਨ ਹੋਤਿ , ਅਨ੍ਧਕਾਰਂ ਵਿਯ ਖਾਯਤਿ, ਵੇਦਨਾਨਂ ਪਨ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਪਾਕਟਤਾਯ ਵੇਦਨਾਵਸੇਨ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹੇ ਵਿਯ ਇਧਾਪਿ ਵੇਦਨਾਵਸੇਨ ਅਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਦੁਵਿਧਞ੍ਹਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚਾ''ਤਿਆਦਿ ਕਥਾਮਗ੍ਗੋ **ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹੇ** ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਤਤ੍ਥ **ਸੁਖਂ ਵੇਦਨ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਯਂ ਅਪਰੋਪਿ ਪਜਾਨਨਪਰਿਯਾਯੋ, ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਾਮੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ ਸੁਖਵੇਦਨਾਕ੍ਖਣੇ ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾਯ ਅਭਾਵਤੋ ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਮਾਨੋ ''ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂਯੇਵ ਵੇਦਯਾਮੀ''ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਤੇਨ ਯਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਾ ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾ, ਤਸ੍ਸ ਇਦਾਨਿ ਅਭਾਵਤੋ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਚ ਸੁਖਾਯ ਵੇਦਨਾਯ ਇਤੋ ਪਠਮਂ ਅਭਾਵਤੋ ਵੇਦਨਾ ਨਾਮ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਅਧੁਵਾ ਵਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮਾ, ਇਤਿਹ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ ਭਗਵਤਾ –

> ''ਯਸ੍ਮਿਂ, ਅਗ੍ਗਿਵੇਸ੍ਸਨ, ਸਮਯੇ ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦੇਤਿ, ਨੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦੇਤਿ, ਨ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦੇਤਿ, ਸੁਖਂਯੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦੇਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ, ਅਗ੍ਗਿਵੇਸ੍ਸਨ, ਸਮਯੇ ਦੁਕ੍ਖਂ...ਪੇ॰... ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦੇਤਿ, ਨੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦੇਤਿ, ਨ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦੇਤਿ, ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂਯੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦੇਤਿ। ਸੁਖਾਪਿ, ਖੋ, ਅਗ੍ਗਿਵੇਸ੍ਸਨ, ਵੇਦਨਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਸਙ੍ਖਤਾ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਖਯਧਮ੍ਮਾ ਵਯਧਮ੍ਮਾ ਵਿਰਾਗਧਮ੍ਮਾ ਨਿਰੋਧਧਮ੍ਮਾ। ਦੁਕ੍ਖਾਪਿ, ਖੋ...ਪੇ॰... ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾਪਿ ਖੋ, ਅਗ੍ਗਿਵੇਸ੍ਸਨ, ਵੇਦਨਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ...ਪੇ॰... ਨਿਰੋਧਧਮ੍ਮਾ। ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਂ, ਅਗ੍ਗਿਵੇਸ੍ਸਨ, ਸੁਤਵਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਸੁਖਾਯਪਿ ਵੇਦਨਾਯ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਤਿ, ਦੁਕ੍ਖਾਯਪਿ ਵੇਦਨਾਯ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਤਿ, ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾਯਪਿ ਵੇਦਨਾਯ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਂ ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ, ਵਿਰਾਗਾ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂ 'ਵਿਮੁਤ੍ਤਮੀ'ਤਿ ਞਾਣਂ ਹੋਤਿ, 'ਖੀਣਾ ਜਾਤਿ, ਵੁਸਿਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਕਤਂ ਕਰਣੀਯਂ, ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੦੫)।

ਸਾਮਿਸੰ ਵਾ ਸੁਖਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ **ਸਾਮਿਸਾ ਸੁਖਾ** ਨਾਮ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਾਮਿਸਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਛ ਗੇਹਸਿਤਸੋਮਨਸ੍ਸਵੇਦਨਾ। **ਨਿਰਾਮਿਸਾ ਸੁਖਾ** ਨਾਮ ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਸੋਮਨਸ੍ਸਵੇਦਨਾ। **ਸਾਮਿਸਾ ਦੁਕ੍ਖਾ** ਨਾਮ ਛ ਗੇਹਸਿਤਦੋਮਨਸ੍ਸਵੇਦਨਾ। **ਨਿਰਾਮਿਸਾ ਦੁਕ੍ਖਾ** ਨਾਮ ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਦੋਮਨਸ੍ਸਵੇਦਨਾ। **ਸਾਮਿਸਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾ** ਨਾਮ ਛ ਗੇਹਸਿਤਉਪੇਕ੍ਖਾਵੇਦਨਾ। **ਨਿਰਾਮਿਸਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾ** ਨਾਮ ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਉਪੇਕ੍ਖਾਵੇਦਨਾ। ਤਾਸੰ ਵਿਭਾਗੋ **ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹੇ** ਵੁਤ੍ਤੋਯੇਵ।

ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਵਾਤਿ ਏਵੰ ਸੁਖਵੇਦਨਾਦਿਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਵੇਦਨਾਸੁ, ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਵੇਦਨਾਸੁ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਵੇਦਨਾਸੁ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। **ਸਮੁਦਯਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਮੁਦਯਾ ਵੇਦਨਾਸਮੁਦਯੋਤਿਆਦੀਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਵੇਦਨਾਨੰ ਸਮੁਦਯਞ੍ਚ ਵਯਞ੍ਚ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਵੇਦਨਾਸੁ ਵਿਹਰਤਿ, ਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਵੇਦਨਾਸੁ ਵਿਹਰਤਿ, ਕਾਲੇਨ ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਵੇਦਨਾਸੁ, ਕਾਲੇਨ ਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਵੇਦਨਾਸੁ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਤੋ ਪਰੰ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਇਧ ਵੇਦਨਾਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਸਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਯੋਜਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵੇਦਨਾਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਮੁਖੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਸੇਸੰ ਤਾਦਿਸਮੇਵਾਤਿ।

ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੧. ਏਵੰ ਨਵਵਿਧੇਨ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਸੋਲਸਵਿਧੇਨ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨੰ ਕਥੇਤੁੰ **ਕਥਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖ**ਵੇਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਰਾਗ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਵਿਧਲੋਭਸਹਗਤੰ। **ਵੀਤਰਾਗ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਕਿਯਕੁਸਲਾਬ੍ਯਾਕਤੰ। ਇਦੰ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਸਮ੍ਮਸਨੰ ਨ ਧਮ੍ਮਸਮੋਧਾਨੰ ਤਸ੍ਮਾ ਇਧ ਏਕਪਦੇਪਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੰ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਸੇਸਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਨੇਵ ਪੁਰਿਮਪਦੰ ਨ ਪਚ੍ਛਿਮਪਦੰ ਭਜਨ੍ਤਿ। **ਸਦੋਸ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਵਿਧਦੋਮਨਸ੍ਸਸਹਗਤੰ। **ਵੀਤਦੋਸ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਕਿਯਕੁਸਲਾਬ੍ਯਾਕਤੰ। ਸੇਸਾਨਿ ਦਸ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਨੇਵ ਪੁਰਿਮਪਦੰ, ਨ ਪਚ੍ਛਿਮਪਦੰ ਭਜਨ੍ਤਿ। **ਸਮੋਹ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਸਹਗਤਞ੍ਚੇਵ, ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਸਹਗਤਞ੍ਚਾਤਿ ਦੁਵਿਧੰ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਮੋਹੋ ਸਬ੍ਬਾਕੁਸਲੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੇਸਾਨਿਪਿ ਇਧ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਹਿ ਦੁਕੇ ਦ੍ਵਾਦਸਾਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਾਨੀਤਿ। **ਵੀਤਮੋਹ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਕਿਯਕੁਸਲਾਬ੍ਯਾਕਤੰ। **ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਾਨੁਪਤਿਤੰ। ਏਤਞ੍ਹਿ ਸਙ੍ਕੁਟਿਤਚਿਤ੍ਤੰ ਨਾਮ। **ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਸਹਗਤੰ, ਏਤਞ੍ਹਿ ਪਸਟਚਿਤ੍ਤੰ ਨਾਮ।

ਮਹਗ੍ਗਤਨ੍ਤਿ ਰੂਪਾਰੂਪਾਵਚਰੰ। **ਅਮਹਗ੍ਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮਾਵਚਰੰ। **ਸਉਤ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮਾਵਚਰੰ। **ਅਨੁਤ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਾਵਚਰੰ ਅਰੂਪਾਵਚਰਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਸਉਤ੍ਤਰੰ ਰੂਪਾਵਚਰੰ, ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਅਰੂਪਾਵਚਰਮੇਵ। **ਸਮਾਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧਿ ਉਪਚਾਰਸਮਾਧਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥਿ। **ਅਸਮਾਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਭਯਸਮਾਧਿਵਿਰਹਿਤੰ । **ਵਿਮੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਦਙ੍ਗਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਵਿਮੁਤ੍ਤੀਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤੰ। **ਅਵਿਮੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਭਯਵਿਮੁਤ੍ਤਿਵਿਰਹਿਤੰ। ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਨਿਸ੍ਸਰਣਵਿਮੁਤ੍ਤੀਨੰ ਪਨ ਇਧ ਓਕਾਸੋਵ ਨਤ੍ਥਿ।

ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਵਾਤਿ ਏਵੰ ਸਰਾਗਾਦਿਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨੇਨ ਯਸ੍ਮਿੰ ਯਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਯੰ ਯੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਤੰ ਤੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੇ, ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੇ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। **ਸਮੁਦਯਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਮੁਦਯਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸਮੁਦਯੋਤਿ ਏਵੰ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ ਚ ਵਯੋ ਚ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਤੋ ਪਰੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਇਧ ਚਿਤ੍ਤਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਸਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਪਦਯੋਜਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਮੁਖੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਸੇਸੰ ਤਾਦਿਸਮੇਵਾਤਿ।

ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਨੀਵਰਣਪਬ੍ਬਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੨. ਏਵਂ ਸੋਲਸਵਿਧੇਨ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧੇਨ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਕਥੇਤੁਂ **ਕਥਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਅਪਿਚ ਭਗਵਤਾ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸੁਦ੍ਧਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਕਥਿਤੋ, ਵੇਦਨਾਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਹਿ ਸੁਦ੍ਧਅਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੋ। ਇਦਾਨਿ ਰੂਪਾਰੂਪਮਿਸ੍ਸਕਪਰਿਗ੍ਗਹਂ ਕਥੇਤੁਂ ‘‘ਕਥਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ’’ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਵਾ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਪਰਿਗ੍ਗਹੋਵ ਕਥਿਤੋ, ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧਪਰਿਗ੍ਗਹੋਵ, ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧਪਰਿਗ੍ਗਹੋਵ ਇਦਾਨਿ ਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧਪਰਿਗ੍ਗਹਮ੍ਪਿ ਕਥੇਤੁਂ ‘‘ਕਥਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ’’ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਸਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਣ੍ਹਸਮੁਦਾਚਾਰਵਸੇਨ ਸਂਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ। **ਅਸਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਮੁਦਾਚਾਰਵਸੇਨ ਵਾ ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਵਾ ਅਸਂਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ। **ਯਥਾ ਚਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ। **ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਤਞ੍ਚ ਕਾਰਣਂ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਤਤ੍ਥ ਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ। **ਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ ਸੁਭਮ੍ਪਿ ਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਸੁਭਾਰਮ੍ਮਣਮ੍ਪਿ ਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। **ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ** ਨਾਮ ਅਨੁਪਾਯਮਨਸਿਕਾਰੋ ਉਪ੍ਪਥਮਨਸਿਕਾਰੋ ਅਨਿਚ੍ਚੇ ਨਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਵਾ, ਦੁਕ੍ਖੇ ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਵਾ, ਅਨਤ੍ਤਨਿ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਵਾ, ਅਸੁਭੇ ਸੁਭਨ੍ਤਿ ਵਾ ਮਨਸਿਕਾਰੋ। ਤਂ ਤਤ੍ਥ ਬਹੁਲਂ ਪਵਤ੍ਤਯਤੋ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ – ‘‘ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ, ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯਾ’’ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੩੨)।

ਅਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਪਨ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇਨਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ ਹੋਤਿ। **ਅਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ ਅਸੁਭਮ੍ਪਿ ਅਸੁਭਾਰਮ੍ਮਣਮ੍ਪਿ। **ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ** ਨਾਮ ਉਪਾਯਮਨਸਿਕਾਰੋ ਪਥਮਨਸਿਕਾਰੋ ਅਨਿਚ੍ਚੇ ਅਨਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਵਾ, ਦੁਕ੍ਖੇ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਵਾ, ਅਨਤ੍ਤਨਿ ਅਨਤ੍ਤਾਤਿ ਵਾ, ਅਸੁਭੇ ਅਸੁਭਨ੍ਤਿ ਵਾ ਮਨਸਿਕਾਰੋ। ਤਂ ਤਤ੍ਥ ਬਹੁਲਂ ਪਵਤ੍ਤਯਤੋ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਪਹੀਯਤਿ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ – ‘‘ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ, ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯਾ’’ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੩੨)।

ਅਪਿਚ ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਹੋ, ਅਸੁਭਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗੋ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰਤਾ, ਭੋਜਨੇ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾ, ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾ, ਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਤਿ। ਦਸਵਿਧਞ੍ਹਿ ਅਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਪਹੀਯਤਿ, ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਪਿਹਿਤਦ੍ਵਾਰਸ੍ਸਾਪਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਆਲੋਪਾਨਂ ਓਕਾਸੇ ਸਤਿ ਉਦਕਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਯਾਪਨਸੀਲਤਾਯ ਭੋਜਨਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਨੋਪਿ। ਤੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ –

> ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਞ੍ਚ ਆਲੋਪੇ, ਅਭੁਤ੍ਵਾ ਉਦਕਂ ਪਿਵੇ।
> ਅਲਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ, ਪਹਿਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ’’ਤਿ॥ (ਥੇਰਗਾ॰ ੯੮੩)।

ਅਸੁਭਕਮ੍ਮਿਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੇ ਅਸੁਭਭਾਵਨਾਰਤੇ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਪਹੀਯਤਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਦਸਅਸੁਭਨਿਸ੍ਸਿਤਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਯ ਪਹੀਯਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਛਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਪਹੀਨਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਆਯਤਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

ਪਟਿਘਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਪਨ ਬ੍ਯਾਪਾਦਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਘਮ੍ਪਿ ਪਟਿਘਨਿਮਿਤ੍ਤਂ , ਪਟਿਘਾਰਮ੍ਮਣਮ੍ਪਿ ਪਟਿਘਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਏਕਲਕ੍ਖਣੋਵ। ਤਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਬਹੁਲਂ ਪਵਤ੍ਤਯਤੋ ਬ੍ਯਾਪਾਦੋ

ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ – ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਟਿਘਨਿਮਿਤ੍ਤਂ , ਤਤ੍ਥ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ, ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਬ੍ਯਾਪਾਦਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਬ੍ਯਾਪਾਦਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯਾ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੩੨)।

ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਪਨ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇਨਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਮੇਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਪ੍ਪਨਾਪਿ ਉਪਚਾਰੋਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਨਾਵ। ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੋਵ। ਤਂ ਤਤ੍ਥ ਬਹੁਲਂ ਪਵਤ੍ਤਯਤੋ ਬ੍ਯਾਪਾਦੋ ਪਹੀਯਤਿ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ – ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮੇਤ੍ਤਾ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ, ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਬ੍ਯਾਪਾਦਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਬ੍ਯਾਪਾਦਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯਾ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੩੨)।

ਅਪਿਚ ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਬ੍ਯਾਪਾਦਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਹੋ ਮੇਤ੍ਤਾਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗੋ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਾਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨਬਹੁਲਤਾ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾ ਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਤਿ। ਓਦਿਸ੍ਸਕਅਨੋਦਿਸ੍ਸਕਦਿਸਾਫਰਣਾਨਞ੍ਹਿ ਅਞ੍ਞਤਰਵਸੇਨ ਮੇਤ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਬ੍ਯਾਪਾਦੋ ਪਹੀਯਤਿ, ਓਧਿਸੋਅਨੋਧਿਸੋਫਰਣਵਸੇਨ ਮੇਤ੍ਤਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ। ''ਤ੍ਵਂ ਏਤਸ੍ਸ ਕੁਦ੍ਧੋ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸਿ, ਕਿਮਸ੍ਸ ਸੀਲਾਦੀਨਿ ਵਿਨਾਸੇਤ੍ਤਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ, ਨਨੁ ਤ੍ਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੇਨੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਸਿ, ਪਰਸ੍ਸ ਕੁਜ੍ਝਨਂ ਨਾਮ ਵੀਤਚ੍ਚਿਤਙ੍ਗਾਰ ਤਤ੍ਤਅਯ ਸਲਾਕਗੂਥਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਂ ਪਹਰਿਤੁਕਾਮਤਾਸਦਿਸਂ ਹੋਤਿ। ਏਸੋਪਿ ਤਵ ਕੁਦ੍ਧੋ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਿਂ ਤੇ ਸੀਲਾਦੀਨਿ ਵਿਨਾਸੇਤ੍ਤਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੇਨੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਪਹੇਣਕਂ ਵਿਯ ਪਟਿਵਾਤਂ ਖਿਤ੍ਤਰਜੋਮੁਟ੍ਠਿ ਵਿਯ ਚ ਏਤਸ੍ਸੇਵੇਸ ਕੋਧੋ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਤਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋਪਿ, ਉਭਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨੇ ਠਿਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਅਸ੍ਸਗੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੇ ਮੇਤ੍ਤਾਭਾਵਨਾਰਤੇ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਬ੍ਯਾਪਾਦੋ ਪਹੀਯਤਿ। ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਮੇਤ੍ਤਾਨਿਸ੍ਸਿਤਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਯਪਿ ਪਹੀਯਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਬ੍ਯਾਪਾਦਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਛਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਪਹੀਨਸ੍ਸ ਬ੍ਯਾਪਾਦਸ੍ਸ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ ਆਯਤਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

ਅਰਤਿਆਦੀਸੁ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ। **ਤਨ੍ਦੀ** ਨਾਮ ਕਾਯਾਲਸਿਯਤਾ। **ਵਿਜਮ੍ਭਿਤਾ** ਨਾਮ ਕਾਯਵਿਨਮਨਾ। **ਭਤ੍ਤਸਮ੍ਮਦੋ** ਨਾਮ ਭਤ੍ਤਮੁਚ੍ਛਾ ਭਤ੍ਤਪਰਿਲ਼ਾਹੋ। **ਚੇਤਸੋ ਲੀਨਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਲੀਨਾਕਾਰੋ। ਇਮੇਸੁ ਅਰਤਿਆਦੀਸੁ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਂ ਬਹੁਲਂ ਪਵਤ੍ਤਯਤੋ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨਾਹ – ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਤਿ ਤਨ੍ਦੀ ਵਿਜਮ੍ਭਿਤਾ ਭਤ੍ਤਸਮ੍ਮਦੋ ਚੇਤਸੋ ਲੀਨਤ੍ਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ, ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯਾ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੩੨)।

ਆਰਮ੍ਭਧਾਤੁਆਦੀਸੁ ਪਨ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇਨਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ ਹੋਤਿ। **ਆਰਮ੍ਭਧਾਤੁ** ਨਾਮ ਪਠਮਾਰਮ੍ਭਵੀਰਿਯਂ। **ਨਿਕ੍ਕਮਧਾਤੁ** ਨਾਮ ਕੋਸਜ੍ਜਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਤਾਯ ਤਤੋ ਬਲਵਤਰਂ। **ਪਰਕ੍ਕਮਧਾਤੁ** ਨਾਮ ਪਰਂ ਪਰਂ ਠਾਨਂ ਅਕ੍ਕਮਨਤੋ ਤਤੋਪਿ ਬਲਵਤਰਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਤਿਪ੍ਪਭੇਦੇ ਵੀਰਿਯੇ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਂ ਬਹੁਲਂ ਪਵਤ੍ਤਯਤੋ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਪਹੀਯਤਿ। ਤੇਨਾਹ – ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਰਮ੍ਭਧਾਤੁ ਨਿਕ੍ਕਮਧਾਤੁ ਪਰਕ੍ਕਮਧਾਤੁ, ਤਤ੍ਥ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ, ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯਾ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੩੨)।

ਅਪਿਚ ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਅਤਿਭੋਜਨੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹੋ, ਇਰਿਯਾਪਥਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਤਾ, ਆਲੋਕਸਞ੍ਞਾਮਨਸਿਕਾਰੋ, ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਵਾਸੋ, ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾ, ਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਤਿ। ਆਹਰਹਤ੍ਥਕ ਤਤ੍ਰਵਟ੍ਟਕ ਅਲਂਸਾਟਕ ਕਾਕਮਾਸਕ ਭੁਤ੍ਤਵਮਿਤਕਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਹਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤੋ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਮਹਾਹਤ੍ਥੀ ਵਿਯ ਓਤ੍ਥਰਨ੍ਤਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਚਤੁਪਞ੍ਚਆਲੋਪਓਕਾਸਂ ਪਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਯਾਪਨਸੀਲਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਂ

ਅਤਿਭੋਜਨੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧੰ ਪਹੀਯਤਿ। ਯਸ੍ਮਿੰ ਇਰਿਯਾਪਥੇ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧੰ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞੰ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਰਤ੍ਤਿੰ ਚਨ੍ਦਾਲੋਕਦੀਪਾਲੋਕਉਕ੍ਕਾਲੋਕੇ ਦਿਵਾ ਸੂਰਿਯਾਲੋਕੰ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੇ ਪਹੀਨਥਿਨਮਿਦ੍ਧੇ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧੰ ਪਹੀਯਤਿ। ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਧੁਤਙ੍ਗਨਿਸ੍ਸਿਤਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਯਪਿ ਪਹੀਯਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਛਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਪਹੀਨਸ੍ਸ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਆਯਤਿੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

ਚੇਤਸੋ ਅਵੂਪਸਮੇ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ। **ਅਵੂਪਸਮੋ** ਨਾਮ ਅਵੂਪਸਨ੍ਤਾਕਾਰੋ, ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਮੇਵੇਤੰ ਅਤ੍ਥਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੰ ਬਹੁਲੰ ਪਵਤ੍ਤਯਤੋ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨਾਹ – ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚੇਤਸੋ ਅਵੂਪਸਮੋ, ਤਤ੍ਥ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ, ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯਾ''ਤਿ।

ਸਮਾਧਿਸਙ੍ਖਾਤੇ ਪਨ ਚੇਤਸੋ ਵੂਪਸਮੇ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇਨਸ੍ਸ ਪਹਾਨੰ ਹੋਤਿ। ਤੇਨਾਹ – ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚੇਤਸੋ ਵੂਪਸਮੋ, ਤਤ੍ਥ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ, ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯਾ''ਤਿ।

ਅਪਿਚ ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਤਾ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਕਤਾ ਵਿਨਯੇ ਪਕਤਞ੍ਞੁਤਾ ਵੁਦ੍ਧਸੇਵਿਤਾ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾ ਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਤਿ। ਬਾਹੁਸ੍ਸਚ੍ਚੇਨਪਿ ਹਿ ਏਕੰ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਤਯੋ ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਵਾ ਨਿਕਾਯੇ ਪਾਲ਼ਿਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥਵਸੇਨ ਚ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਪਹੀਯਤਿ। ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਬਹੁਲਸ੍ਸਾਪਿ, ਵਿਨਯਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੰ ਚਿਣ੍ਣਵਸਿਭਾਵਤਾਯ ਪਕਤਞ੍ਞੁਨੋਪਿ, ਵੁਡ੍ਢੇ ਮਹਲ੍ਲਕਤ੍ਥੇਰੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੇ ਵਿਨਯਧਰੇ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਪਹੀਯਤਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਨਿਸ੍ਸਿਤਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਯਪਿ ਪਹੀਯਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਛਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਪਹੀਨੇ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੇ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ , ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ ਆਯਤਿੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਠਾਨੀਯੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ। **ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਠਾਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ** ਨਾਮ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਕਾਰਣਤ੍ਤਾ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਵ। ਤਤ੍ਥ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੰ ਬਹੁਲੰ ਪਵਤ੍ਤਯਤੋ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨਾਹ – ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਠਾਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਤਤ੍ਥ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ, ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਵਾ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਵਾ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯਾ''ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੩੨)।

ਕੁਸਲਾਦਿਧਮ੍ਮੇਸੁ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਪਨਸ੍ਸਾ ਪਹਾਨੰ ਹੋਤਿ, ਤੇਨਾਹ – ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਸਾਵਜ੍ਜਾਨਵਜ੍ਜਾ ਧਮ੍ਮਾ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ ਧਮ੍ਮਾ ਹੀਨਪਣੀਤਾ ਧਮ੍ਮਾ ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਾ ਧਮ੍ਮਾ। ਤਤ੍ਥ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ, ਅਯਮਾਹਾਰੋ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਵਾ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਾਯ; ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਵਾ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਪਹਾਨਾਯਾ''ਤਿ।

ਅਪਿਚ ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਪਹਾਨਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਤਾ, ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਕਤਾ, ਵਿਨਯੇ ਪਕਤਞ੍ਞੁਤਾ, ਅਧਿਮੋਕ੍ਖਬਹੁਲਤਾ, ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾ, ਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਤਿ। ਬਾਹੁਸ੍ਸਚ੍ਚੇਨਪਿ ਹਿ ਏਕੰ ਵਾ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚ ਵਾ ਨਿਕਾਯੇ ਪਾਲ਼ਿਵਸੇਨ ਚ ਅਤ੍ਥਵਸੇਨ ਚ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਤੀਣਿ ਰਤਨਾਨਿ ਆਰਬ੍ਭ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਬਹੁਲਸ੍ਸਾਪਿ, ਵਿਨਯੇ

ਚਿਣ੍ਣਵਸੀਭਾਵਸ੍ਸਾਪਿ, ਤੀਸੁ ਰਤਨੇਸੁ ਓਕਪ੍ਪਨਿਯਸਦ੍ਧਾਸਙ੍ਖਾਤਅਧਿਮੋਕ੍ਖਬਹੁਲਸ੍ਸਾਪਿ, ਸਦ੍ਧਾਧਿਮੁਤ੍ਤੇ ਵਕ੍ਕਲਿਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੇ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਤਿਣ੍ਣੰ ਰਤਨਾਨੰ ਗੁਣਨਿਸ੍ਸਿਤਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਯਪਿ ਪਹੀਯਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ‘‘ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਪਹਾਨਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਛਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਪਹੀਨਾਯ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇਨ ਆਯਤਿੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਵਾਤਿ ਏਵੰ ਪਞ੍ਚਨੀਵਰਣਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ, ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਸਮੁਦਯਵਯਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਅਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਸੁ ਨੀਵਰਣੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤਾਯੇਵ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਤੋ ਪਰੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਇਧ ਨੀਵਰਣਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਸਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਯੋਜਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨੀਵਰਣਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਮੁਖੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਸੇਸੰ ਤਾਦਿਸਮੇਵਾਤਿ।

ਨੀਵਰਣਪਬ੍ਬੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

ਖਨ੍ਧਪਬ੍ਬਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੩. ਏਵੰ ਪਞ੍ਚਨੀਵਰਣਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨੰ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ ਵਿਭਜਿਤੁੰ **ਪੁਨ ਚਪਰ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਪਞ੍ਚਸੁ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੂ**ਤਿ ਉਪਾਦਾਨਸ੍ਸ ਖਨ੍ਧਾ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ, ਉਪਾਦਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਾ ਧਮ੍ਮਪੁਞ੍ਜਾ ਧਮ੍ਮਰਾਸਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ। ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨ ਖਨ੍ਧਕਥਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਇਤਿ ਰੂਪਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਰੂਪੰ, ਏਤ੍ਤਕੰ ਰੂਪੰ, ਨ ਇਤੋ ਪਰੰ ਰੂਪੰ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਸਭਾਵਤੋ ਰੂਪੰ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਵੇਦਨਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਪਨ ਰੂਪਾਦੀਨਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਖਨ੍ਧਕਥਾਯਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਇਤਿ ਰੂਪਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ**ਤਿ ਏਵੰ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਮੁਦਯਾਦਿਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਰੂਪਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ। **ਇਤਿ ਰੂਪਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ**ਤਿ ਏਵੰ ਅਵਿਜ੍ਜਾਨਿਰੋਧਾਦਿਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਰੂਪਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ। ਵੇਦਨਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਉਦਯਬ੍ਬਯਞਾਣਕਥਾਯ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਵਾਤਿ ਏਵੰ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ, ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਸਮੁਦਯਵਯਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ‘‘ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਮੁਦਯਾ ਰੂਪਸਮੁਦਯੋ’’ਤਿਆਦੀਨੰ ਪਞ੍ਚਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤਾਨੰ ਪਞ੍ਞਾਸਾਯ ਲਕ੍ਖਣਾਨੰ ਵਸੇਨ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਤੋ ਪਰੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਇਧ ਖਨ੍ਧਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਸਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਯੋਜਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਖਨ੍ਧਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਮੁਖੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਸੇਸੰ ਤਾਦਿਸਮੇਵਾਤਿ।

ਖਨ੍ਧਪਬ੍ਬੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

ਆਯਤਨਪਬ੍ਬਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੪. ਏਵੰ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨੰ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਆਯਤਨਵਸੇਨ ਵਿਭਜਿਤੁੰ **ਪੁਨ ਚਪਰ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਛਸੁ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰੇਸੁ ਆਯਤਨੇਸੂ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁ ਸੋਤੰ ਘਾਨੰ ਜਿਵ੍ਹਾ ਕਾਯੋ ਮਨੋਤਿ ਇਮੇਸੁ ਛਸੁ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕੇਸੁ, ਰੂਪੰ ਸਦ੍ਦੋ ਗਨ੍ਧੋ ਰਸੋ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬੋ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਇਮੇਸੁ ਛਸੁ ਬਾਹਿਰੇਸੁ। **ਚਕ੍ਖੁਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਪਸਾਦੰ ਯਾਥਾਵਸਰਸਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਰੂਪੇ ਚ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਿਕਰੂਪਞ੍ਚ ਯਾਥਾਵਸਰਸਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਯਞ੍ਚ ਤਦੁਭਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੰਯੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਞ੍ਚ ਤੰ ਚਕ੍ਖੁੰ ਚੇਵ ਰੂਪੇ ਚਾਤਿ ਉਭਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ। ਕਾਮਰਾਗਸੰਯੋਜਨੰ

ਪਟਿਘ, ਮਾਨ, ਦਿਟ੍ਠਿ, ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ, ਸੀਲਬ੍ਬਤਪਰਾਮਾਸ, ਭਵਰਾਗ, ਇਸ੍ਸਾ, ਮਚ੍ਛਰਿਯ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਸੰਯੋਜਨਨ੍ਤਿ ਦਸਵਿਧੰ ਸੰਯੋਜਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਯਾਥਾਵਸਰਸਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਪਜਾਨਾਤਿ।

ਕਥੰ ਪਨੇਤੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ? ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰੇ ਤਾਵ ਆਪਾਥਗਤੰ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੰ ਕਾਮਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨ ਅਸ੍ਸਾਦਯਤੋ ਅਭਿਨਨ੍ਦਤੋ ਕਾਮਰਾਗਸੰਯੋਜਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਨਿਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਕੁਜ੍ਝਤੋ ਪਟਿਘਸੰਯੋਜਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ‘‘ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮੰ ਕੋ ਅਞ੍ਞੋ ਏਤੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਵਿਭਾਵੇਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੋ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਮਞ੍ਞਤੋ ਮਾਨਸੰਯੋਜਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਤੰ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣੰ ਨਿਚ੍ਚੰ ਧੁਵਨ੍ਤਿ ਗਣ੍ਹਤੋ ਦਿਟ੍ਠਿਸੰਯੋਜਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ‘‘ਏਤੰ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣੰ ਸਤ੍ਤੋ ਨੁ ਖੋ, ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ’’ਤਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਤੋ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਸੰਯੋਜਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ‘‘ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਭਵੇ ਵਤ ਨੋ ਇਦੰ ਸੁਲਭੰ ਜਾਤ’’ਨ੍ਤਿ ਭਵੰ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਵਰਾਗਸੰਯੋਜਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ‘‘ਆਯਤਿਮ੍ਪਿ ਏਵਰੂਪੰ ਸੀਲਬ੍ਬਤੰ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾ ਲਦ੍ਧੁ’’ਨ੍ਤਿ ਸੀਲਬ੍ਬਤੰ ਸਮਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੀਲਬ੍ਬਤਪਰਾਮਾਸਸੰਯੋਜਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ‘‘ਅਹੋ ਵਤ ਤੰ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣੰ ਅਞ੍ਞੇ ਨ ਲਭੇਯ੍ਯੁ’’ਨ੍ਤਿ ਉਸੂਯਤੋ ਇਸ੍ਸਾਸੰਯੋਜਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਤ੍ਤਨਾ ਲਦ੍ਧੰ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣੰ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਮਚ੍ਛਰਾਯਤੋ ਮਚ੍ਛਰਿਯਸੰਯੋਜਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਸਹਜਾਤਅਞ੍ਞਾਣਵਸੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸੰਯੋਜਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸਾਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਅਸਮੁਦਾਚਾਰਵਸੇਨ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਦਸਵਿਧਸ੍ਸਾਪਿ ਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਕਾਰਣੰ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਯਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਹੀਨਟ੍ਠੇਨ ਪਨ ਸਮੁਦਾਚਾਰਵਸੇਨ ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਦਸਵਿਧਸ੍ਸਾਪਿ ਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਪਹਾਨੰ ਹੋਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਕਾਰਣੰ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਯਥਾ ਚ ਪਹੀਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਦਙ੍ਗਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਪ੍ਪਹਾਨਵਸੇਨ ਪਹੀਨਸ੍ਸਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਦਸਵਿਧਸ੍ਸ ਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਆਯਤਿੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਪਨਸ੍ਸ ਆਯਤਿੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ? ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਸੀਲਬ੍ਬਤਪਰਾਮਾਸਇਸ੍ਸਾਮਚ੍ਛਰਿਯਭੇਦਸ੍ਸ ਤਾਵ ਪਞ੍ਚਵਿਧਸ੍ਸ ਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇਨ ਆਯਤਿੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ। ਕਾਮਰਾਗਪਟਿਘਸੰਯੋਜਨਦ੍ਵਯਸ੍ਸ ਓਲ਼ਾਰਿਕਸ੍ਸ ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ, ਅਣੁਸਹਗਤਸ੍ਸ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ, ਮਾਨਭਵਰਾਗਾਵਿਜ੍ਜਾਸੰਯੋਜਨਤ੍ਤਯਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਆਯਤਿੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ। **ਸੋਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ ਸਦ੍ਦੇ ਚਾ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਪਿਚੇਤ੍ਥ **ਆਯਤਨਕਥਾ** ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਆਯਤਨਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਵਾਤਿ ਏਵੰ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਯਤਨਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਬਾਹਿਰਾਯਤਨਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨੇਨ ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਸਮੁਦਯਵਯਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ‘‘ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਮੁਦਯਾ ਚਕ੍ਖੁਸਮੁਦਯੋ’’ਤਿ ਰੂਪਾਯਤਨਸ੍ਸ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੇ, ਅਰੂਪਾਯਤਨੇਸੁ ਮਨਾਯਤਨਸ੍ਸ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੇ, ਧਮ੍ਮਾਯਤਨਸ੍ਸ ਸੇਸਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬਾ। ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਾ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਇਤੋ ਪਰੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਇਧ ਆਯਤਨਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਸਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਯੋਜਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਆਯਤਨਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਮੁਖੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਸੇਸੰ ਤਾਦਿਸਮੇਵਾਤਿ।

ਆਯਤਨਪਬ੍ਬੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਪਬ੍ਬਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੫. ਏਵੰ ਛ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰਾਯਤਨਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨੰ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਵਸੇਨ ਵਿਭਜਿਤੁੰ **ਪੁਨ ਚਪਰ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਸੂ**ਤਿ ਬੁਜ੍ਝਨਕਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗੇਸੁ। **ਸਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਲਾਭਵਸੇਨ ਸੰਵਿਜ੍ਜਮਾਨੰ। **ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਸਤਿਸਙ੍ਖਾਤੰ ਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਤਿ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯੋਗਾਵਚਰੋਤਿ **ਸਮ੍ਬੋਧਿ।** ਯਾਯ ਵਾ ਸੋ ਸਤਿਆਦਿਕਾਯ ਸਤ੍ਤਧਮ੍ਮਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ ਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਤਿ ਕਿਲੇਸਨਿਦ੍ਦਾਤੋ ਉਟ੍ਠਾਤਿ, ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਵਾ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤਿ, ਸਾ ਧਮ੍ਮਸਾਮਗ੍ਗੀ

ਸਮ੍ਬੋਧਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਬੋਧਿਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਸਾ ਵਾ ਸਮ੍ਬੋਧਿਯਾ ਅਙ੍ਗਨ੍ਤਿ **ਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ।** ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਸਤਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗ''ਨ੍ਤਿ। ਸੇਸਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਸੁਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਵਚਨਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਸਨ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਲਾਭਵਸੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ। **ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਤਾਵ ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਟ੍ਠਾਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਤਤ੍ਥ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ, ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯ ਭਾਵਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੩੨) ਏਵਂ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਯੇਵ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਟ੍ਠਾਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ। ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੋਯੇਵ। ਤਂ ਤਤ੍ਥ ਬਹੁਲਂ ਪਵਤ੍ਤਯਤੋ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਅਪਿਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਧਮ੍ਮਾ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ। ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਦੀਸੁ ਹਿ ਸਤ੍ਤਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ, ਭਤ੍ਤਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਾਕਸਦਿਸੇ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਨੇਨ, ਤਿਸ੍ਸਦਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਅਭਯਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੇ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਨੇਨ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਸਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥਂ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਚ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਂ ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰਿ ਹੋਤੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਪਨ ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ...ਪੇ॰... ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਤਤ੍ਥ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ, ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯ ਭਾਵਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ।

ਅਪਿਚ ਸਤ੍ਤ ਧਮ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਕਤਾ ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਾ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮਤ੍ਤਪਟਿਪਾਦਨਾ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਾ ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਾ ਗਮ੍ਭੀਰਞਾਣਚਰਿਯਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਕਤਾ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਧਾਤੁਆਯਤਨਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਲਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਮਗ੍ਗਙ੍ਗਝਾਨਙ੍ਗਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨਂ ਅਤ੍ਥਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਬਹੁਲਤਾ। **ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਾ**ਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰਾਨਂ ਵਤ੍ਥੂਨਂ ਵਿਸਦਭਾਵਕਰਣਂ। ਯਦਾ ਹਿਸ੍ਸ ਕੇਸਨਖਲੋਮਾਨਿ ਦੀਘਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਰੀਰਂ ਵਾ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਦੋਸਞ੍ਚੇਵ ਸੇਦਮਲਮਕ੍ਖਿਤਞ੍ਚ, ਤਦਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਂ ਵਤ੍ਥੁ ਅਵਿਸਦਂ ਹੋਤਿ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ। ਯਦਾ ਪਨ ਚੀਵਰਂ ਜਿਣ੍ਣਂ ਕਿਲਿਟ੍ਠਂ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਂ ਹੋਤਿ, ਸੇਨਾਸਨਂ ਵਾ ਉਕ੍ਲਾਪਂ, ਤਦਾ ਬਾਹਿਰਵਤ੍ਥੁ ਅਵਿਸਦਂ ਹੋਤਿ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਕੇਸਾਦਿਛੇਦਾਪਨੇਨ ਉਦ੍ਧਂਵਿਰੇਚਨਅਧੋਵਿਰੇਚਨਾਦੀਹਿ ਸਰੀਰਸਲ੍ਲਹੁਕਭਾਵਕਰਣੇਨ ਉਚ੍ਛਾਦਨਨਹਾਪਨੇਨ ਚ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਵਤ੍ਥੁ ਵਿਸਦਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਧੋਵਨਰਜਨਪਰਿਭਣ੍ਡਕਰਣਾਦੀਹਿ ਬਾਹਿਰਵਤ੍ਥੁ ਵਿਸਦਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਅਵਿਸਦੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕੇਸੁ ਞਾਣਮ੍ਪਿ ਅਵਿਸਦਂ ਹੋਤਿ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਨਿ ਦੀਪਕਪਲ੍ਲਵਟ੍ਟਿਤੇਲਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦੀਪਸਿਖਾਯ ਓਭਾਸੋ ਵਿਯ। ਵਿਸਦੇ ਪਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕੇਸੁ ਞਾਣਮ੍ਪਿ ਵਿਸਦਂ ਹੋਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਨਿ ਦੀਪਕਪਲ੍ਲਵਟ੍ਟਿਤੇਲਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦੀਪਸਿਖਾਯ ਓਭਾਸੋ ਵਿਯ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਾ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ।

ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮਤ੍ਤਪਟਿਪਾਦਨਾ ਨਾਮ ਸਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਸਮਭਾਵਕਰਣਂ। ਸਚੇ ਹਿਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਬਲਵਂ ਹੋਤਿ, ਇਤਰਾਨਿ ਮਨ੍ਦਾਨਿ, ਤਤੋ ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਪਗ੍ਗਹਕਿਚ੍ਚਂ, ਸਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਕਿਚ੍ਚਂ, ਸਮਾਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਕਿਚ੍ਚਂ, ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਦਸ੍ਸਨਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਵਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਵਾ, ਯਥਾ ਵਾ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਬਲਵਂ ਜਾਤਂ, ਤਥਾ ਅਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਹਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਵਕ੍ਕਲਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਚੇਤ੍ਥ ਨਿਦਸ੍ਸਨਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਬਲਵਂ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਧਿਮੋਕ੍ਖਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਤੁਂ ਨ

ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਨ ਇਤਰਾਨਿ ਇਤਰਕਿਚ੍ਚਭੇਦੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਾਦਿਭਾਵਨਾਯ ਹਾਪੇਤਬ੍ਬੰ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਸੋਣਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬੰ। ਏਵੰ ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਕਸ੍ਸ ਬਲਵਭਾਵੇ ਸਤਿ ਇਤਰੇਸੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਅਸਮਤ੍ਥਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਵਿਸੇਸਤੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਦ੍ਧਾਪਞ੍ਞਾਨੰ ਸਮਾਧਿਵੀਰਿਯਾਨਞ੍ਚ ਸਮਤੰ ਪਸੰਸਨ੍ਤਿ। ਬਲਵਸਦ੍ਧੋ ਹਿ ਮਨ੍ਦਪਞ੍ਞੋ ਮੁਧਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਅਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਪਸੀਦਤਿ। ਬਲਵਪਞ੍ਞੋ ਮਨ੍ਦਸਦ੍ਧੋ ਕੇਰਾਟਿਕਪਕ੍ਖੰ ਭਜਤਿ, ਭੇਸਜ੍ਜਸਮੁਟ੍ਠਿਤੋ ਵਿਯ ਰੋਗੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ ਹੋਤਿ। ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਕੁਸਲੰ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤਿਧਾਵਿਤ੍ਵਾ ਦਾਨਾਦੀਨਿ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਰਯੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਸਮਤਾਯ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਪਸੀਦਤਿ। ਬਲਵਸਮਾਧਿੰ ਪਨ ਮਨ੍ਦਵੀਰਿਯੰ ਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਕੋਸਜ੍ਜਪਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਕੋਸਜ੍ਜੰ ਅਭਿਭਵਤਿ। ਬਲਵਵੀਰਿਯੰ ਮਨ੍ਦਸਮਾਧਿੰ ਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਪਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚੰ ਅਭਿਭਵਤਿ। ਸਮਾਧਿ ਪਨ ਵੀਰਿਯੇਨ ਸੰਯੋਜਿਤੋ ਕੋਸਜ੍ਜੇ ਪਤਿਤੁੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਵੀਰਿਯੰ ਸਮਾਧਿਨਾ ਸੰਯੋਜਿਤੰ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚੇ ਪਤਿਤੁੰ ਨ ਲਭਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਦੁਭਯੰ ਸਮੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਉਭਯਸਮਤਾਯ ਹਿ ਅਪ੍ਪਨਾ ਹੋਤਿ।

ਅਪਿਚ ਸਮਾਧਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਬਲਵਤੀਪਿ ਸਦ੍ਧਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵੰ ਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤੋ ਓਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਨੰ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਸੁ ਪਨ ਸਮਾਧਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਏਕਗ੍ਗਤਾ ਬਲਵਤੀ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸੋ ਅਪ੍ਪਨੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾ ਬਲਵਤੀ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸੋ ਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਪਨ ਸਮਤਾਯਪਿ ਅਪ੍ਪਨਾ ਹੋਤਿਯੇਵ। ਸਤਿ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਬਲਵਤੀ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਤਿ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਪਕ੍ਖਿਕਾਨੰ ਸਦ੍ਧਾਵੀਰਿਯਪਞ੍ਞਾਨੰ ਵਸੇਨ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਪਾਤਤੋ, ਕੋਸਜ੍ਜਪਕ੍ਖਿਕੇਨ ਚ ਸਮਾਧਿਨਾ ਕੋਸਜ੍ਜਪਾਤਤੋ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਲੋਣਧੂਪਨੰ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਸੁ, ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਿਕਅਮਚ੍ਚੋ ਵਿਯ ਚ, ਸਬ੍ਬਰਾਜਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਨਾਹ – ''ਸਤਿ ਚ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਿਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ ਭਗਵਤਾ, ਕਿੰ ਕਾਰਣਾ? ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਸਤਿਪਟਿਸਰਣੰ, ਆਰਕ੍ਖਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਾ ਚ ਸਤਿ, ਨ ਵਿਨਾ ਸਤਿਯਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਹਨਿਗ੍ਗਹੋ ਹੋਤੀ'' ਤਿ। **ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਾ** ਨਾਮ ਖਨ੍ਧਾਦਿਭੇਦੇ ਅਨੋਗਾਲ੍ਹਪਞ੍ਞਾਨੰ ਦੁਮ੍ਮੇਧਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਆਰਕਾ ਪਰਿਵਜ੍ਜਨੰ। **ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਾ** ਨਾਮ ਸਮਪਞ੍ਞਾਸਲਕ੍ਖਣਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾਯ ਉਦਯਬ੍ਬਯਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਾ। **ਗਮ੍ਭੀਰਞਾਣਚਰਿਯਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ** ਨਾਮ ਗਮ੍ਭੀਰੇਸੁ ਖਨ੍ਧਾਦੀਸੁ ਪਵਤ੍ਤਾਯ ਗਮ੍ਭੀਰਪਞ੍ਞਾਯ ਪਭੇਦਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ। **ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾ** ਨਾਮ ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥੰ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਤਾ। ਏਵੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰਿ ਹੋਤੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਰਮ੍ਭਧਾਤੁ ਨਿਕ੍ਕਮਧਾਤੁ ਪਰਕ੍ਕਮਧਾਤੁ, ਤਤ੍ਥ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ, ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯ ਭਾਵਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸੰਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ।

ਅਪਿਚ ਏਕਾਦਸ ਧਮ੍ਮਾ ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਪਾਯਭਯਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ ਆਨਿਸੰਸਦਸ੍ਸਾਵਿਤਾ ਗਮਨਵੀਥਿਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਪਚਾਯਨਤਾ ਦਾਯਜ੍ਜਮਹਤ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ ਸਤ੍ਥੁਮਹਤ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ ਜਾਤਿਮਹਤ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਮਹਤ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ ਕੁਸੀਤਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਨਿਰਯੇਸੁ ਪਞ੍ਚਵਿਧਬਨ੍ਧਨਕਮ੍ਮਕਾਰਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਾਨੁਭਵਨਕਾਲੇਪਿ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਯੰ ਜਾਲਖਿਪਨਕੁਮੀਨਾਦੀਹਿ ਗਹਿਤਕਾਲੇਪਿ, ਪਾਜਨਕਣ੍ਟਕਾਦਿਪ੍ਪਹਾਰਤੁਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਕਟਵਹਨਾਦਿਕਾਲੇਪਿ, ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯੇ ਅਨੇਕਾਨਿਪਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਏਕੰ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਮ੍ਪਿ ਖੁਪ੍ਪਿਪਾਸਾਹਿ ਆਤੁਰੀਭੂਤਕਾਲੇਪਿ, ਕਾਲਕਞ੍ਜਿਕਅਸੁਰੇਸੁ ਸਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਅਟ੍ਠਿਚਮ੍ਮਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਵਾਤਾਤਪਾਦਿਦੁਕ੍ਖਾਨੁਭਵਨਕਾਲੇਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁੰ, ਅਯਮੇਵ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਲੋ ਵੀਰਿਯਕਰਣਾਯਾਤਿ ਏਵੰ ਅਪਾਯਭਯੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੁਸੀਤੇਨ ਨਵਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਂ ਲਦ੍ਧੁਂ, ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੇਨੇਵ ਸਕ੍ਕਾ ਅਯਮਾਨਿਸਂਸੋ ਵੀਰਿਯਸ੍ਸਾਤਿ ਏਵਂ ਆਨਿਸਂਸਦਸ੍ਸਾਵਿਨੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਮਹਾਸਾਵਕੇਹਿ ਤੇ ਗਤਮਗ੍ਗੋ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੋ, ਸੋ ਚ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੁਸੀਤੇਨ ਗਨ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਗਮਨਵੀਥਿਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਯੇ ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਹਿ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਇਮੇ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨੇਵ ਞਾਤਕਾ, ਨ ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਰਾ, ਨਾਪਿ ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਤੇ ਪਣੀਤਾਨਿ ਚੀਵਰਾਦੀਨਿ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਰਾਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਤਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਮਾਨਾ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾਰਾਪਿ ''ਅਯਂ ਇਮੇ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯਦਲ੍ਹੀਬਹੁਲੋ ਸੁਖਂ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਨ ਏਵਂ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਤਾ ਤੁਯ੍ਹਂ ਪਚ੍ਚਯਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ। ਅਥ ਖੋ ''ਅਯਂ ਇਮੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤੇ ਪਚ੍ਚਯਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ, ਸੋ ਦਾਨਿ ਤ੍ਵਂ ਕੁਸੀਤੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਨ ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਂ ਅਪਚਾਯਿਸ੍ਸਤਿ। ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਸ੍ਸੇਵ ਹਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਪਚਾਯਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਪਚਾਯਨਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਯਜਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਯ।

ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਕਸ੍ਸਕਲੇਣੇ ਨਾਮ ਪਟਿਵਸਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਚ ਗੋਚਰਗਾਮੇ ਏਕਾ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ ਥੇਰਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਤਿ। ਸਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਅਰਞ੍ਞਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਧੀਤਰਂ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਮ, ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪੁਰਾਣਤਣ੍ਡੁਲਾ, ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਸਪ੍ਪਿ, ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਖੀਰਂ, ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਫਾਣਿਤਂ, ਤਵ ਭਾਤਿਕਸ੍ਸ ਅਯਜਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਗਤਕਾਲੇ ਭਤ੍ਤਂ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਖੀਰਸਪ੍ਪਿਫਾਣਿਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦੇਹਿ, ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯਾਸਿ। ਅਹਂ ਪਨ ਹਿਯ੍ਯੋ ਪਕ੍ਕਪਾਰਿਵਾਸਿਕਭਤ੍ਤਂ ਕਞ੍ਜਿਯੇਨ ਭੁਤ੍ਤਾਮ੍ਹੀ''ਤਿ। ਦਿਵਾ ਕਿਂ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਸਿ ਅਮ੍ਮਾ,ਤਿ? ਸਾਕਪਣ੍ਣਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕਣਤਣ੍ਡੁਲੇਹਿ ਅਮ੍ਬਿਲਯਾਗੁਂ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਹਿ ਅਮ੍ਮਾ,ਤਿ।

ਥੇਰੋ ਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਨੀਹਰਨ੍ਤੋਵ ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਓਵਦਿ ''ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ ਕਿਰ ਕਞ੍ਜਿਯੇਨ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿ, ਦਿਵਾਪਿ ਕਣਪਣ੍ਣਮ੍ਬਿਲਯਾਗੁਂ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ , ਤੁਯ੍ਹਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਪੁਰਾਣਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨਿ ਆਚਿਕ੍ਖਤਿ, ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਖੋ ਪਨੇਸਾ ਨੇਵ ਖੇਤ੍ਤਂ ਨ ਵਤ੍ਥੁਂ ਨ ਭਤ੍ਤਂ ਨ ਵਤ੍ਥਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤਿ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਨ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨਾ ਦੇਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਤਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਦਾਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ, ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀਤਿ, ਅਯਂ ਖੋ ਪਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਤਯਾ ਸਰਾਗੇਨ ਸਦੋਸੇਨ ਸਮੋਹੇਨ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤਂ ਥਵਿਕਾਯ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਠਿਕਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਕਲੇਣਮੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਹੇਟ੍ਠਾਮਞ੍ਚੇ ਚੀਵਰਂ ਚੀਵਰਵਂਸੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਅਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੀਰਿਯਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਵੁਤ੍ਥਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਵਿਕਸਮਾਨਮਿਵ ਪਦੁਮਂ ਮਹਾਖੀਣਾਸਵੋ ਸਿਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਵ ਨਿਸੀਦਿ। ਲੇਣਦ੍ਵਾਰੇ ਰੁਕ੍ਖਮ੍ਹਿ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ –

> ''ਨਮੋ ਤੇ ਪੁਰਿਸਾਜਞ੍ਞ, ਨਮੋ ਤੇ ਪੁਰਿਸੁਤ੍ਤਮ।
> ਯਸ੍ਸ ਤੇ ਆਸਵਾ ਖੀਣਾ, ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੋਸਿ ਮਾਰਿਸਾ''ਤਿ॥ –

ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਤ੍ਵਾ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਾਨਂ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਾਨਂ ਅਰਹਨ੍ਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਤ੍ਵਾ ਮਹਲ੍ਲਕਿਤ੍ਥਿਯੋ ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਪਾਤੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਗਾਮਂ ਪਾਵਿਸਿ।

ਦਾਰਿਕਾਪਿ ਭਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਭਾਤਾ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਦ੍ਵਾਰਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਾ ਥੇਰੇ ਘਰਦ੍ਵਾਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਿਫਾਣਿਤਯੋਜਿਤਸ੍ਸ ਖੀਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ''ਸੁਖਂ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਸਾਪਿ ਤਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਿ ਤਦਾ ਅਤਿਵਿਯ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਛਵਿਵਣ੍ਣੋ ਅਹੋਸਿ, ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਮੁਖਂ ਬਨ੍ਧਨਾ ਪਵੁਤ੍ਤਤਾਲਪਕ੍ਕਂ ਵਿਯ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਰੋਚਿਤ੍ਥ।

ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ ਅਰਞ੍ਞਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ, ਅਮ੍ਮ, ਭਾਤਿਕੋ ਤੇ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਾ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ''ਅਜ੍ਜ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਭਿਰਮਤਿ ਤੇ, ਅਮ੍ਮ, ਭਾਤਾ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ, ਨ

ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਤੀ''ਤਿ ਆਹ।

ਮਹਨ੍ਤੰ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਸਤ੍ਥੁਦਾਯਜ੍ਜੰ ਯਦਿਦੰ ਸਤ੍ਤ ਅਰਿਯਧਨਾਨਿ ਨਾਮ, ਤੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੁਸੀਤੇਨ ਗਹੇਤੁੰ। ਯਥਾ ਹਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੰ ਪੁਤ੍ਤੰ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ''ਅਯੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਪਰਿਬਾਹਿਰੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਤੇਸੰ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਦਾਯਜ੍ਜੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਏਵੰ ਕੁਸੀਤੋਪਿ ਇਦੰ ਅਰਿਯਧਨਦਾਯਜ੍ਜੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋਵ ਲਭਤੀਤਿ **ਦਾਯਜ੍ਜਮਹਤ੍ਤੰ** ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਮਹਾ ਖੋ ਪਨ ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ, ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਹਿ ਤੇ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗਣ੍ਹਨਕਾਲੇਪਿ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨੇਪਿ ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿਯਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਦੇਵੋਰੋਹਨਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਵੋਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਸੁਪਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੇਪਿ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ, ਯੁਤ੍ਤੰ ਨੁ ਤੇ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਕੁਸੀਤੇਨ ਭਵਿਤੁਨ੍ਤਿ ਏਵੰ **ਸਤ੍ਥੁਮਹਤ੍ਤੰ** ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਜਾਤਿਯਾਪਿ ਤ੍ਵੰ ਇਦਾਨਿ ਨ ਲਾਮਕਜਾਤਿਕੋ, ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਾਯ ਮਹਾਸਮ੍ਮਤਪਵੇਣਿਯਾ ਆਗਤਉਕ੍ਕਾਕਰਾਜਵੰਸੇ ਜਾਤੋਸਿ, ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਚ ਮਹਾਮਾਯਾਦੇਵਿਯਾ ਚ ਨਤ੍ਤਾ, ਰਾਹੁਲਭਦ੍ਦਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠੋ, ਤਯਾ ਨਾਮ ਏਵਰੂਪੇਨ ਜਿਨਪੁਤ੍ਤੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨ ਯੁਤ੍ਤੰ ਕੁਸੀਤੇਨ ਵਿਹਰਿਤੁਨ੍ਤਿ ਏਵੰ **ਜਾਤਿਮਹਤ੍ਤੰ** ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾ ਚੇਵ ਅਸੀਤਿ ਚ ਮਹਾਸਾਵਕਾ ਵੀਰਿਯੇਨੇਵ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿੰਸੁ, ਤ੍ਵੰ ਏਤੇਸੰ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨੰ ਮਗ੍ਗੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਸਿ, ਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਸੀਤਿ ਏਵੰ **ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਮਹਤ੍ਤੰ** ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਕੁਚ੍ਛਿੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਅਜਗਰਸਦਿਸੇ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਵੀਰਿਯੇ ਕੁਸੀਤਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੇ ਪਹਿਤਤ੍ਤੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਵੀਰਿਯੁਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥੰ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰਿ ਹੋਤੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਟ੍ਠਾਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਤਤ੍ਥ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ, ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯ ਭਾਵਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸੰਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ । ਤਤ੍ਥ ਪੀਤਿਯੇਵ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਟ੍ਠਾਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਨਾਮ। ਤਸ੍ਸਾ ਉਪ੍ਪਾਦਕਮਨਸਿਕਾਰੋ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ ਨਾਮ।

ਅਪਿਚ ਏਕਾਦਸ ਧਮ੍ਮਾ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿ, ਧਮ੍ਮ, ਸਙ੍ਘ , ਸੀਲ, ਚਾਗ, ਦੇਵਤਾਨੁਸ੍ਸਤਿ ਉਪਸਮਾਨੁਸ੍ਸਤਿ ਲੂਖਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ ਸਿਨਿਦ੍ਧਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ ਪਸਾਦਨੀਯਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਗੁਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਹਿ ਯਾਵ ਉਪਚਾਰਾ ਸਕਲਸਰੀਰੰ ਫਰਮਾਨੋ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘਗੁਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਅਖਣ੍ਡੰ ਕਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਿਤੰ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਗਿਹਿਨੋਪਿ ਦਸਸੀਲੰ ਪਞ੍ਚਸੀਲੰ ਪਞ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਭਯਾਦੀਸੁ ਪਣੀਤਭੋਜਨੰ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ''ਏਵੰ ਨਾਮ ਅਦਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਚਾਗੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਗਿਹਿਨੋਪਿ ਏਵਰੂਪੇ ਕਾਲੇ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾਨੰ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਯੇਹਿ ਗੁਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਦੇਵਤਾ ਦੇਵਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਾ, ਤਥਾਰੂਪਾਨੰ ਗੁਣਾਨੰ ਅਤ੍ਤਨਿ ਅਤ੍ਥਿਤੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਾ ਕਿਲੇਸਾ ਸਟ੍ਠਿਪਿ ਸਤ੍ਤਤਿਪਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਨ ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤੀਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਚੇਤਿਯਦਸ੍ਸਨਬੋਧਿਦਸ੍ਸਨਥੇਰਦਸ੍ਸਨੇਸੁ ਅਸਕ੍ਕਚ੍ਚਕਿਰਿਯਾਯ ਸੰਸੂਚਿਤਲੂਖਭਾਵੇ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ਪਸਾਦਸਿਨੇਹਾਭਾਵੇਨ ਗਦ੍ਰਭਪਿਟ੍ਠੇ ਰਜਸਦਿਸੇ ਲੂਖਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ਪਸਾਦਬਹੁਲੇ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤੇ ਸਿਨਿਦ੍ਧਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਰਤਨਤ੍ਤਯਗੁਣਪਰਿਦੀਪਕੇ ਪਸਾਦਨੀਯਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ,

ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਪੀਤਿਉਪ੍ਪਾਦਨਟ੍ਠਂ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰਿ ਹੋਤੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਾਯਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਚਿਤ੍ਤਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ, ਤਤ੍ਥ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ, ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯ ਭਾਵਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ।

ਅਪਿਚ ਸਤ੍ਤ ਧਮ੍ਮਾ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਪਣੀਤਭੋਜਨਸੇਵਨਤਾ ਉਤੁਸੁਖਸੇਵਨਤਾ ਇਰਿਯਾਪਥਸੁਖਸੇਵਨਤਾ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਪਯੋਗਤਾ ਸਾਰਦ੍ਧਕਾਯਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਕਾਯਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ। ਪਣੀਤਞ੍ਹਿ ਸਿਨਿਦ੍ਧਂ ਸਪ੍ਪਾਯਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਸੀਤੁਣ੍ਹੇਸੁ ਚ ਉਤੂਸੁ ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਚ ਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਸਪ੍ਪਾਯਉਤੁਞ੍ਚ ਇਰਿਯਾਪਥਞ੍ਚ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਮਹਾਪੁਰਿਸਜਾਤਿਕੋ ਸਬ੍ਬਉਤੁਇਰਿਯਾਪਥਕ੍ਖਮੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਸ੍ਸ ਸਭਾਗਵਿਸਭਾਗਤਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਿਸਭਾਗੇ ਉਤੁਇਰਿਯਾਪਥੇ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਭਾਗੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਪਯੋਗੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਾਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ। ਇਮਿਨਾ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਪਯੋਗੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਯੋ ਲੇਡ੍ਡੁਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਪਰਂ ਵਿਹੇਠਯਮਾਨੋ ਵਿਚਰਤਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਸਾਰਦ੍ਧਕਾਯਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਪਰਿਵਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਸਂਯਤਪਾਦਪਾਣਿਂ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਕਾਯਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਉਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰਿ ਹੋਤੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਥਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਬ੍ਯਗ੍ਗਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ, ਅਯਮਾਹਾਰੋ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯ ਭਾਵਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਮਥੋਵ ਸਮਥਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਟ੍ਠੇਨ ਚ ਅਬ੍ਯਗ੍ਗਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ।

ਅਪਿਚ ਏਕਾਦਸ ਧਮ੍ਮਾ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਤਾ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮਤ੍ਤਪਟਿਪਾਦਨਤਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕੁਸਲਤਾ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤਾ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤਾ ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਪਹਂਸਨਤਾ ਸਮਯੇ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਤਾ ਅਸਮਾਹਿਤਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ ਸਮਾਹਿਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ ਝਾਨਵਿਮੋਕ੍ਖਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਤਾ** ਚ **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮਤ੍ਤਪਟਿਪਾਦਨਤਾ** ਚ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਨਿਮਿਤ੍ਤਕੁਸਲਤਾ ਨਾਮ ਕਸਿਣਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਹਣਕੁਸਲਤਾ। **ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਅਤਿਸਿਥਿਲਵੀਰਿਯਤਾਦੀਹਿ ਲੀਨਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਵੀਰਿਯਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨੇਨ ਤਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨਂ। **ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਤਾਦੀਹਿ ਉਦ੍ਧਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮਾਧਿਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨੇਨ ਤਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਂ। **ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਪਹਂਸਨਤਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਾਪਯੋਗਮਨ੍ਦਤਾਯ ਵਾ ਉਪਸਮਸੁਖਾਨਧਿਗਮੇਨ ਵਾ ਨਿਰਸ੍ਸਾਦਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਅਟ੍ਠਸਂਵੇਗਵਤ੍ਥੁਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਸਂਵੇਜੇਤਿ । **ਅਟ੍ਠ ਸਂਵੇਗਵਤ੍ਥੂਨਿ** ਨਾਮ ਜਾਤਿ ਜਰਾ ਬ੍ਯਾਧਿ ਮਰਣਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਅਪਾਯਦੁਕ੍ਖਂ ਪਞ੍ਚਮਂ, ਅਤੀਤੇ ਵਟ੍ਟਮੂਲਕਂ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਅਨਾਗਤੇ ਵਟ੍ਟਮੂਲਕਂ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਆਹਾਰਪਰਿਯੇਟ੍ਠਿਮੂਲਕਂ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਰਤਨਤ੍ਤਯਗੁਣਾਨੁਸ੍ਸਰਣੇਨ ਚ ਪਸਾਦਂ ਜਨੇਤਿ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ''ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਪਹਂਸਨਤਾ''ਤਿ।

ਸਮਯੇ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਤਾ ਨਾਮ ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਆਗਮ੍ਮ ਅਲੀਨਂ ਅਨੁਦ੍ਧਤਂ ਅਨਿਰਸ੍ਸਾਦਂ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤਂ ਸਮਥਵੀਥਿਪਟਿਪਨ੍ਨਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਦਾਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਹਨਿਗ੍ਗਹਸਮ੍ਪਹਂਸਨੇਸੁ ਨ ਬ੍ਯਾਪਾਰਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਾਰਥਿ ਵਿਯ

ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤੇਸੁ ਅਸ੍ਸੇਸੁ। ਅਯਂ ਵ੍ਚ੍ਚਤਿ – ''ਸਮਯੇ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਤਾ''ਤਿ। **ਅਸਮਾਹਿਤਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ** ਨਾਮ ਉਪਚਾਰਂ ਵ੍ਾ ਅਪ੍ਪਨਂ ਵ੍ਾ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਆਰਕਾ ਪਰਿਵਜ੍ਜਨਂ। **ਸਮਾਹਿਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਾ** ਨਾਮ ਉਪਚਾਰੇਨ ਵ੍ਾ ਅਪ੍ਪਨਾਯ ਵ੍ਾ ਸਮਾਹਿਤਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਸੇਵਨਾ ਭਜਨਾ ਪਯਿਰੁਪਾਸਨਾ। **ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾ** ਨਾਮ ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਸਮਾਧਿਉਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਂਯੇਵ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਤਾ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤੋ ਏਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰਿ ਹੋਤੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਟ੍ਠਾਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਤਤ੍ਥ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ, ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵ੍ਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵ੍ਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯ ਭਾਵਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਉਪੇਕ੍ਖਾਵ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਟ੍ਠਾਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਨਾਮ।

ਅਪਿਚ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਮਜ੍ਝਤ੍ਤਤਾ ਸਙ੍ਖਾਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਤਾ ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਕੇਲਾਯਨਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ **ਸਤ੍ਤਮਜ੍ਝਤ੍ਤਂ** ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ ''ਤ੍ਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਕਮ੍ਮੇਨ ਗਮਿਸ੍ਸਸਿ, ਏਸੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਕਮ੍ਮੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਕਮ੍ਮੇਨ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਕਂ ਕੇਲਾਯਸੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਾਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ, ''ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਸਤ੍ਤੋਯੇਵ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਤ੍ਵਂ ਕਂ ਕੇਲਾਯਸੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਨਿਸ੍ਸਤ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਚਾਤਿ। ਦ੍ਵੀਹੇਵਾਕਾਰੇਹਿ **ਸਙ੍ਖਾਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਂ** ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ – ''ਇਦਂ ਚੀਵਰਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਵਣ੍ਣਵਿਕਾਰਤਞ੍ਚੇਵ ਜਿਣ੍ਣਭਾਵਞ੍ਚ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਦਪੁਞ੍ਛਨਚੋਲਕਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਯਟ੍ਠਿਕੋਟਿਯਾ ਛਡ੍ਡਨੀਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਚੇ ਪਨਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਨਾਸ੍ਸ ਏਵਂ ਵਿਨਸ੍ਸਿਤੁਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਭਾਵਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਚ, ''ਅਨਦ੍ਧਨਿਯਂ ਇਦਂ ਤਾਵਕਾਲਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਤਾਵਕਾਲਿਕਭਾਵਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਚਾਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਚੀਵਰੇ, ਏਵਂ ਪਤ੍ਤਾਦੀਸੁਪਿ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ।

ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਕੇਲਾਯਨਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਗਿਹਿ ਵ੍ਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਾਦਿਕੇ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਵ੍ਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸਮਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕਾਦਿਕੇ ਮਮਾਯਤਿ, ਸਹਤ੍ਥੇਨੇਵ ਨੇਸਂ ਕੇਸਚ੍ਛੇਦਨਸੂਚਿਕਮ੍ਮਚੀਵਰਧੋਵਨਰਜਨਪਤ੍ਤਪਚਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਤਿ, ਮੁਹੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਅਸੁਕੋ ਸਾਮਣੇਰੋ ਕੁਹਿਂ ਅਸੁਕੋ ਦਹਰੋ ਕੁਹਿ''ਨ੍ਤਿ ਭਨ੍ਤਮਿਗੋ ਵਿਯ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਓਲੋਕੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਕੇਸਚ੍ਛੇਦਨਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ''ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਅਸੁਕਂ ਪੇਸੇਥਾ''ਤਿ ਯਾਚਿਯਮਾਨੋਪਿ ''ਅਮ੍ਹੇਪਿ ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਾਰੇਮ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਿਲਮੇਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਨ ਦੇਤਿ, ਅਯਂ ਸਤ੍ਤਕੇਲਾਯਨੋ ਨਾਮ।

ਯੋ ਪਨ ਚੀਵਰਪਤ੍ਤਥਾਲਕਕਤ੍ਤਰਯਟ੍ਠਿਆਦੀਨਿ ਮਮਾਯਤਿ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਰਾਮਸਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਦੇਤਿ, ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਯਾਚਿਤੋ ''ਮਯਮ੍ਪਿ ਇਦਂ ਮਮਾਯਨ੍ਤਾ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਾਮ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕਿਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਅਯਂ **ਸਙ੍ਖਾਰਕੇਲਾਯਨੋ** ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਤੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋ ਉਦਾਸਿਨੋ, ਅਯਂ **ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋ** ਨਾਮ। ਇਤਿ ਅਯਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਏਵਰੂਪਂ ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਕੇਲਾਯਨਪੁਗ੍ਗਲਂ ਆਰਕਾ ਪਰਿਵਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਂ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਤਦੁਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਂ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰਿ ਹੋਤੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵ੍ਾ ਸਤ੍ਤ ਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ, ਪਰਸ੍ਸ ਵ੍ਾ, ਕਾਲੇਨ ਵ੍ਾ ਅਤ੍ਤਨੋ, ਕਾਲੇਨ ਵ੍ਾ ਪਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਸਮੁਦਯਵਯਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨਂ

ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਨਿਰੋਧਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਤੋ ਪਰਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਇਧ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਸਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਯੋਜਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਮੁਖਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸੇਸਂ ਤਾਦਿਸਮੇਵਾਤਿ।

ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਪਬ੍ਬਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਚਤੁਸਚ੍ਚਪਬ੍ਬਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੬. ਏਵਂ ਸਤ੍ਤਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਵਸੇਨ ਵਿਭਜਿਤੁਂ **ਪੁਨ ਚਪਰ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਣ੍ਹਂ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮੇ ''ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਸਭਾਵਤੋ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਖੋ ਪਨ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਜਨਿਕਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਕਂ ਪੁਰਿਮਤਣ੍ਹਂ ''ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋ''ਤਿ, ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ''ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧੋ''ਤਿ, ਦੁਕ੍ਖਪਰਿਜਾਨਨਂ ਸਮੁਦਯਪਜਹਨਂ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਛਿਕਰਣਂ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਂ ''ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨਿਪਟਿਪਦਾ''ਤਿ ਯਥਾਸਭਾਵਤੋ ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਵਸੇਸਾ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਕਥਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਜਾਤਿਆਦੀਨਂ ਪਦਭਾਜਨਕਥਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਾਯੇਵ।

ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੮. ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ **ਕਤਮਾ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਜਾਤੀ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਾ ਜਾਤਿਪਿ ਦੁਕ੍ਖਾਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾ ਜਾਤਿ, ਸਾ ਕਤਮਾਤਿ ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਪੁਚ੍ਛਾਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਯਾ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਸਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ''ਇਮੇਸਂ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਨਿਯਮਾਭਾਵਤੋ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਯਾਦਾਨਵਚਨਂ। **ਤਮ੍ਹਿ ਤਮ੍ਹਿ ਸਤ੍ਤਨਿਕਾਯੇ**ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਨਿਕਾਯਪਰਿਯਾਦਾਨਵਚਨਂ ਜਨਨਂ **ਜਾਤਿ** ਸਵਿਕਾਰਾਨਂ ਪਠਮਾਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਮੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਸਞ੍ਜਾਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਤਸ੍ਸਾ ਏਵ ਉਪਸਗ੍ਗਮਣ੍ਡਿਤਵੇਵਚਨਂ। ਸਾ ਏਵ ਅਨੁਪਵਿਟ੍ਠਾਕਾਰੇਨ ਓਕ੍ਕਮਨਟ੍ਠੇਨ **ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਿ।** ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਟ੍ਠੇਨ **ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।** ਇਤਿ ਅਯਂ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾਪਿ ਸਮ੍ਮੁਤਿਕਥਾ ਨਾਮ । **ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਪਾਤੁਭਾ**ਵੋਤਿ ਅਯਂ ਪਨ ਪਰਮਤ੍ਥਕਥਾ। ਏਕਵੋਕਾਰਭਵਾਦੀਸੁ ਏਕਚਤੁਪਞ੍ਚਭੇਦਾਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂਯੇਵ ਪਾਤੁਭਾਵੋ, ਨ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਾਤੁਭੂਤੋਤਿ ਵੋਹਾਰਮਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਆਯਤਨਾਨਂ ਪਟਿਲਾਭੋ**ਤਿ ਆਯਤਨਾਨਿ ਪਾਤੁਭਵਨ੍ਤਾਨੇਵ ਪਟਿਲਦ੍ਧਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਤੇਸਂ ਪਾਤੁਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤੋ ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੮੯. **ਜਰਾ**ਤਿ ਸਭਾਵਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। **ਜੀਰਣਤਾ**ਤਿ ਆਕਾਰਭਾਵਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। **ਖਣ੍ਡਿਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵਿਕਾਰਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। ਦਹਰਕਾਲਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਦਨ੍ਤਾ ਸਮਸੇਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਯੇਵ ਪਰਿਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਵਣ੍ਣਵਿਕਾਰਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਤਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਪਤਿਤਞ੍ਚ ਠਿਤਞ੍ਚ ਉਪਾਦਾਯ ਖਣ੍ਡਿਤਦਨ੍ਤਾ ਖਣ੍ਡਿਤਾ ਨਾਮ। ਖਣ੍ਡਿਤਾਨਂ ਭਾਵੋ **ਖਣ੍ਡਿਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਪਣ੍ਡਰਭੂਤਾਨਿ ਕੇਸਲੋਮਾਨਿ ਪਲਿਤਾਨਿ ਨਾਮ। ਪਲਿਤਾਨਿ ਸਞ੍ਜਾਤਾਨਿ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਪਲਿਤੋ, ਪਲਿਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ **ਪਾਲਿਚ੍ਚਂ।** ਜਰਾਵਾਤਪ੍ਪਹਾਰੇਨ ਸੋਸਿਤਮਂਸਲੋਹਿਤਤਾਯ ਵਲਿਯੋ ਤਚਸ੍ਮਿਂ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਵਲਿਤ੍ਤਚੋ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ **ਵਲਿਤ੍ਤਚਤਾ।** ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਦਨ੍ਤਕੇਸਲੋਮਤਚੇਸੁ ਵਿਕਾਰਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਪਾਕਟੀਭੂਤਾ ਪਾਕਟਜਰਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ।

ਯਥੇਵ ਹਿ ਉਦਕਸ੍ਸ ਵਾ ਵਾਤਸ੍ਸ ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਨੋ ਵਾ ਤਿਣਰੁਕ੍ਖਾਦੀਨਂ ਸਂਭਗ੍ਗਪਲਿਭਗ੍ਗਤਾਯ ਵਾ ਝਾਮਤਾਯ ਵਾ ਗਤਮਗ੍ਗੋ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਚ ਸੋ ਗਤਮਗ੍ਗੋ ਤਾਨੇਵ ਉਦਕਾਦੀਨਿ, ਏਵਮੇਵ ਜਰਾਯ ਦਨ੍ਤਾਦੀਨਂ ਖਣ੍ਡਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਗਤਮਗ੍ਗੋ ਪਾਕਟੋ, ਚਕ੍ਖੁਂ ਉਮ੍ਮਿਲੇਤ੍ਵਾਪਿ ਗਯ੍ਹਤਿ, ਨ ਚ ਖਣ੍ਡਿਚ੍ਚਾਦੀਨੇਵ ਜਰਾ। ਨ ਹਿ ਜਰਾ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਜਰਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਯੁ ਹਾਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਜਰਾ ''ਆਯੁਨੋ ਸਂਹਾਨੀ''ਤਿ ਫਲੂਪਚਾਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਦਹਰਕਾਲੇ ਸੁਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਿ ਸੁਖੁਮਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਸਯਂ ਸੁਖੇਨੇਵ ਚ ਗਣ੍ਹਨਸਮਤ੍ਥਾਨਿ ਚਕ੍ਖਾਦੀਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਜਰਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਪਕ੍ਕਾਨਿ ਆਲੁਲਿਤਾਨਿ ਅਵਿਸਦਾਨਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਸਯਂ ਗਹੇਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਪਰਿਪਾਕੋ''ਤਿਪਿ ਫਲੂਪਚਾਰੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾ।

੩੯੦. ਮਰਣਨਿਦ੍ਦੇਸੇ **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਮਰਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਨਪੁਂਸਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ, ਯਂ ਮਰਣਂ ਚੁਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਚਵਨਤਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ। ਤਤ੍ਥ **ਚੁਤੀ**ਤਿ ਸਭਾਵਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। **ਚਵਨਤਾ**ਤਿ ਆਕਾਰਭਾਵਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। ਮਰਣਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਖਨ੍ਧਾ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਚੇਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਨ੍ਤਿ ਚ ਅਦਸ੍ਸਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ **ਭੇਦੋ ਅਨ੍ਤਰਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਮਚ੍ਚੁਮਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਮਚ੍ਚੁਮਰਣਂ, ਨ ਖਣਿਕਮਰਣਂ। **ਕਾਲਕਿਰਿਯਾ**ਤਿ ਮਰਣਕਾਲਕਿਰਿਯਾ। ਅਯਂ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਸਮ੍ਮੁਤਿਕਥਾਵ। **ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਭੇਦੋ**ਤਿ ਅਯਂ ਪਨ ਪਰਮਤ੍ਥਕਥਾ। ਏਕਵੋਕਾਰਭਵਾਦੀਸੁ ਏਕਚਤੁਪਞ੍ਚਭੇਦਾਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂਯੇਵ ਭੇਦੋ, ਨ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਮਤੋਤਿ ਵੋਹਾਰਮਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਕਲ਼ੇਵਰਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖੇਪੋਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖੇਪੋ। ਮਰਣਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਨਿਰਤ੍ਥਂਵ ਕਲਿਙ੍ਗਰਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਪਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਕਲ਼ੇਵਰਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖੇਪੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਉਪਚ੍ਛੇਦੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਤੋ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਮਰਣਂ। ਏਤਦੇਵ ਸਮ੍ਮੁਤਿਮਰਣਨ੍ਤਿ ਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੁਪਚ੍ਛੇਦਮੇਵ ਹਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਲੋਕਿਯਾ ''ਤਿਸ੍ਸੋ ਮਤੋ, ਫੁਸ੍ਸੋ ਮਤੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੩੯੧. **ਬਜਸਨੇਨਾ**ਤਿ ਞਾਤਿਬਜਸਨਾਦੀਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਬਜਸਨੇਨ। **ਦੁਕ੍ਖਧਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਵਧਬਨ੍ਧਾਦਿਨਾ ਦੁਕ੍ਖਕਾਰਣੇਨ। **ਫੁਟ੍ਠਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਟਸ੍ਸ ਅਭਿਭੂਤਸ੍ਸ। **ਸੋਕੋ**ਤਿ ਯੋ ਞਾਤਿਬਜਸਨਾਦੀਸੁ ਵਾ ਵਧਬਨ੍ਧਨਾਦੀਸੁ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਸਤਿ ਤੇਨ ਅਭਿਭੂਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੋਚਨਲਕ੍ਖਣੋ ਸੋਕੋ। **ਸੋਚਿਤਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੋਚਿਤਭਾਵੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸੋਸੇਨ੍ਤੋ ਪਰਿਸੋਸੇਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਅਨ੍ਤੋਸੋਕੋ ਅਨ੍ਤੋਪਰਿਸੋਕੋ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੩੯੨. ''ਮਯ੍ਹਂ ਧੀਤਾ, ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਆਦਿਸ੍ਸ ਆਦਿਸ੍ਸ ਦੇਵਨ੍ਤਿ ਪਰਿਦੇਵਨ੍ਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ **ਆਦੇਵੋ।** ਤਂ ਤਂ ਵਣ੍ਣਂ ਪਰਿਕਿਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਨ੍ਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ **ਪਰਿਦੇਵੋ।** ਤਤੋ ਪਰਾ ਦ੍ਵੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ਭਾਵਨਿਦ੍ਦੇਸਾ।

੩੯੩. **ਕਾਯਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਪਸਾਦਵਤ੍ਥੁਕਂ। ਦੁਕ੍ਖਮਨਟ੍ਠੇਨ **ਦੁਕ੍ਖਂ। ਅਸਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਮਧੁਰਂ। **ਕਾਯਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਂ ਦੁਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਸਮ੍ਫਸ੍ਸਤੋ ਜਾਤਂ ਦੁਕ੍ਖਂ। **ਅਸਾਤਂ ਵੇਦਯਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਮਧੁਰਂ ਵੇਦਯਿਤਂ।

੩੯੪. **ਚੇਤਸਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ। ਸੇਸਂ ਦੁਕ੍ਖੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

੩੯੫. **ਆਯਾਸੋ**ਤਿ ਸਂਸੀਦਨਵਿਸੀਦਨਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਚਿਤ੍ਤਕਿਲਮਥੋ। ਬਲਵਤਰਂ ਆਯਾਸੋ **ਉਪਾਯਾਸੋ।** ਤਤੋ ਪਰਾ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਤਤ੍ਤਨਿਯਾਭਾਵਦੀਪਕਾ ਭਾਵਨਿਦ੍ਦੇਸਾ।

੩੯੮. **ਜਾਤਿਧਮ੍ਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਤਿਸਭਾਵਾਨਂ। **ਇਚ੍ਛਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਅਹੋ ਵਤਾ**ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਾ। **ਨ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਇਚ੍ਛਾਯਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਜਾਤਿਯਾ ਅਨਾਗਮਨਂ ਵਿਨਾ ਮਗ੍ਗਭਾਵਨਂ ਨ ਇਚ੍ਛਾਯ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। **ਇਦਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਏਤਮ੍ਪਿ ਉਪਰਿ ਸੇਸਾਨਿ ਉਪਾਦਾਯ ਪਿਕਾਰੋ। **ਯਮ੍ਪਿਚ੍ਛ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਨਪਿ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਲਬ੍ਭਨੇਯਜਵਤ੍ਥੁਂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਨ ਲਭਤਿ, ਤਂ ਅਲਬ੍ਭਨੇਯਜ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਇਚ੍ਛਨਂ ਦੁਕ੍ਖਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

੩੯੯. ਖਨ੍ਧਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਰੂਪਞ੍ਚ ਤਂ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਚਾਤਿ **ਰੂਪੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੋ** ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੪੦੦. **ਯਾਯਂ ਤਣ੍ਹਾ**ਤਿ ਯਾ ਅਯਂ ਤਣ੍ਹਾ। **ਪੋਨੋਬ੍ਭਵਿਕਾ**ਤਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵਕਰਣਂ ਪੁਨੋਬ੍ਭਵੋ, ਪੁਨੋਬ੍ਭਵੋ ਸੀਲਂ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਪੋਨੋਬ੍ਭਵਿਕਾ।** ਨਨ੍ਦੀਰਾਗੇਨ ਸਹ ਗਤਾਤਿ **ਨਨ੍ਦੀਰਾਗਸਹਗਤਾ।** ਨਨ੍ਦੀਰਾਗੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕਤ੍ਤਮੇਵ ਗਤਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਤਤ੍ਰਤਤ੍ਰਾਭਿਨਨ੍ਦਿਨੀ**ਤਿ ਯਤ੍ਰ ਯਤ੍ਰ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ, ਤਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਨੀ। ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਤਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਨੀ, ਰੂਪਾਭਿਨਨ੍ਦਿਨੀ ਸਦ੍ਦ, ਗਨ੍ਧ, ਰਸ, ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬ, ਧਮ੍ਮਾਭਿਨਨ੍ਦਿਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੇਯਜਥਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤੋ। ਤਸ੍ਸ ਸਾ ਕਤਮਾ ਚੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਾਮੇ

ਤਣ੍ਹਾ **ਕਾਮਤਣ੍ਹਾ,** ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕਰਾਗਸ੍ਸੇਤੰ ਨਾਮੰ। ਭਵੇ ਤਣ੍ਹਾ **ਭਵਤਣ੍ਹਾ,** ਭਵਪਤ੍ਥਨਾਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਸ੍ਸਤਦਿਟ੍ਠਿਸਹਗਤਸ੍ਸ ਰੂਪਾਰੂਪਭਵਰਾਗਸ੍ਸ ਚ ਝਾਨਨਿਕਨ੍ਤਿਯਾ ਚੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਵਿਭਵੇ ਤਣ੍ਹਾ **ਵਿਭਵਤਣ੍ਹਾ,** ਉਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿਸਹਗਤਰਾਗਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ।

ਇਦਾਨਿ ਤਸ੍ਸਾ ਤਣ੍ਹਾਯ ਵਤ੍ਥੁੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਸਾ ਖੋ ਪਨੇਸਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਜਾਯਤਿ। **ਨਿਵਿਸਤੀ**ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਪਵਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਪਤਿਟ੍ਠਹਤਿ। **ਯੰ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪੰ ਸਾਤਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਯੰ ਲੋਕਸ੍ਮਿੰ ਪਿਯਸਭਾਵਞ੍ਚੇਵ ਮਧੁਰਸਭਾਵਞ੍ਚ। **ਚਕ੍ਖੁ ਲੋਕੇ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਲੋਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਚਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਮਮਤ੍ਤੇਨ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠਾ ਸਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੰ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਕ੍ਖੁੰ ਆਦਾਸਤਲਾਦੀਸੁ ਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਾਨੁਸਾਰੇਨ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੰ ਪਞ੍ਚਪਸਾਦੰ ਸੁਵਣ੍ਣਵਿਮਾਨੇ ਉਗ੍ਘਾਟਿਤਮਣਿਸੀਹਪਞ੍ਜਰੰ ਵਿਯ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਸੋਤੰ ਰਜਤਪਨਾਲ਼ਿਕੰ ਵਿਯ, ਪਾਮਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਚ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ''ਤੁਙ੍ਗਨਾਸਾ''ਤਿ ਲਦ੍ਧਵੋਹਾਰੰ ਘਾਨੰ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਹਰਿਤਾਲਵਟ੍ਟਿੰ ਵਿਯ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਜਿਵ੍ਹੰ ਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲਪਟਲੰ ਵਿਯ ਮੁਦੁਸਿਨਿਦ੍ਧਮਧੁਰਸਦੰ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਕਾਯੰ ਸਾਲਲਟ੍ਠਿੰ ਵਿਯ, ਸੁਵਣ੍ਣਤੋਰਣੰ ਵਿਯ ਚ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਮਨੰ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਮਨੇਨ ਅਸਦਿਸੰ ਉਲ਼ਾਰੰ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। ਰੂਪੰ ਸੁਵਣ੍ਣਕਣਿਕਾਰਪੁਪ੍ਫਾਦਿਵਣ੍ਣੰ ਵਿਯ, ਸਦ੍ਦੰ ਮਤ੍ਤਕਰਵੀਕ ਕੋਕਿਲਮਨ੍ਦਧਮਿਤਮਣਿਵੰਸਨਿਗ੍ਘੋਸੰ ਵਿਯ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਾਨਿ ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਿਕਗਨ੍ਧਾਰਮ੍ਮਣਾਦੀਨਿ ''ਕਸ੍ਸਞ੍ਞਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਾਨਿ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੰ ਏਵੰ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾਨੰ ਤਾਨਿ ਚਕ੍ਖਾਦੀਨਿ ਪਿਯਰੂਪਾਨਿ ਚੇਵ ਸਾਤਰੂਪਾਨਿ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨੇਸੰ ਤਤ੍ਥ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਚੇਵ ਤਣ੍ਹਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ , ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਚ ਤਣ੍ਹਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਪਵਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਨਿਵਿਸਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ''ਚਕ੍ਖੁ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪੰ ਸਾਤਰੂਪੰ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ**ਤਿ ਯਦਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਏਤ੍ਥ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੪੦੧. ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧੋਤਿਆਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਵੇਵਚਨਾਨੇਵ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਹਿ ਆਗਮ੍ਮ ਤਣ੍ਹਾ ਅਸੇਸਾ ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ''ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਤਣ੍ਹਾਯ ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਆਗਮ੍ਮ ਤਣ੍ਹਾ ਚਜਿਯਤਿ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਯਤਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ ਨ ਅਲ੍ਲੀਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ''ਚਾਗੋ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਮੁਤ੍ਤਿ ਅਨਾਲਯੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਕਮੇਵ ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ, ਨਾਮਾਨਿ ਪਨਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਤਾਨੰ ਨਾਮਪਟਿਪਕ੍ਖਵਸੇਨ ਅਨੇਕਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ, ਅਸੇਸਵਿਰਾਗੋ ਅਸੇਸਨਿਰੋਧੋ ਚਾਗੋ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਮੁਤ੍ਤਿ ਅਨਾਲਯੋ ਰਾਗਕ੍ਖਯੋ ਦੋਸਕ੍ਖਯੋ ਮੋਹਕ੍ਖਯੋ ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯੋ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤੰ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤੰ ਅਨਾਯੂਹਨੰ ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਅਨੁਪਪਤ੍ਤਿ ਅਗਤਿ ਅਜਾਤੰ ਅਜਰੰ ਅਬ੍ਯਾਧਿ ਅਮਤੰ ਅਸੋਕੰ ਅਪਰਿਦੇਵੰ ਅਨੁਪਾਯਾਸੰ ਅਸੰਕਿਲਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਮਗ੍ਗੇਨ ਛਿਨ੍ਨਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਆਗਮ੍ਮ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਪਤ੍ਤਾਯਪਿ ਚ ਤਣ੍ਹਾਯ ਯੇਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਤਸ੍ਸਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਸਾ ਖੋ ਪਨੇਸਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਯਥਾ ਪੁਰਿਸੋ ਖੇਤ੍ਤੇ ਜਾਤੰ ਤਿਤ੍ਤਅਲਾਬੁਵਲ੍ਲਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮੂਲੰ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ, ਸਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਮਿਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ। ਤਤੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਖੇਤ੍ਤੇ ਤਿਤ੍ਤਅਲਾਬੁ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾ ਪਹੀਨਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਖੇਤ੍ਤੇ ਤਿਤ੍ਤਅਲਾਬੁ ਵਿਯ ਚਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਤਣ੍ਹਾ। ਸਾ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਮੂਲਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਆਗਮ੍ਮ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵੰ ਗਤਾ ਪਨ ਤੇਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਖੇਤ੍ਤੇ ਤਿਤ੍ਤਅਲਾਬੁ ਵਿਯ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ।

ਯਥਾ ਚ ਅਟਵਿਤੋ ਚੋਰੇ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇ ਘਾਤੇਯ੍ਯੁੰ, ਤਤੋ ਅਟਵਿਯੰ ਚੋਰਾ ਮਤਾਤਿ ਵਾ ਮਾਰਿਤਾਤਿ ਵਾ ਵੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯੁੰ, ਏਵੰ ਅਟਵਿਯੰ ਚੋਰਾ ਵਿਯ ਚਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਤਣ੍ਹਾ। ਸਾ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇ ਚੋਰਾ ਵਿਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਆਗਮ੍ਮ ਨਿਰੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾ। ਏਵੰ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾ ਪਨੇਤੇਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਅਟਵਿਯੰ ਚੋਰਾ ਵਿਯ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਰੋਧੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ''ਚਕ੍ਖੁ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪੰ ਸਾਤਰੂਪੰ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਪਹੀਯਮਾਨਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤੀ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੪੦੨. ਅਯਮੇਵਾਤਿ ਅਞ੍ਞਮਗ੍ਗਪਟਿਕ੍ਖੇਪਨਤ੍ਥੰ ਨਿਯਮਨੰ। **ਅਰਿਯੋ**ਤਿ ਤੰ ਤੰ ਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝੇਹਿ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਆਰਕਤ੍ਤਾ ਅਰਿਯਭਾਵਕਰਤ੍ਤਾ ਚ ਅਰਿਯੋ। **ਦੁਕ੍ਖੇ ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਚਤੁਸਚ੍ਚਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਦਸ੍ਸਿਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਵਟ੍ਟੰ, ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਿ ਵਿਵਟ੍ਟੰ। ਤੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਟ੍ਟੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਭਿਨਿਵੇਸੋ ਹੋਤਿ, ਵਿਵਟ੍ਟੇ ਨਤ੍ਥਿ ਅਭਿਨਿਵੇਸੋ। ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਹਿ ਦ੍ਵੇ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ''ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਦੁਕ੍ਖੰ, ਤਣ੍ਹਾ ਸਮੁਦਯੋ''ਤਿ ਏਵੰ ਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਚ ''ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ, ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਚ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਤਿ। ਇਤਰੇਸੁ ਪਨ ਦ੍ਵੀਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚੰ ਇਟ੍ਠੰ ਕਨ੍ਤੰ ਮਨਾਪੰ, ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚੰ ਇਟ੍ਠੰ ਕਨ੍ਤੰ ਮਨਾਪਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਸਵਨੇਨ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਤਿ। ਸੋ ਏਵੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਏਕਪਟਿਵੇਧੇਨੇਵ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤਿ ਏਕਾਭਿਸਮਯੇਨ ਅਭਿਸਮੇਤਿ। ਦੁਕ੍ਖੰ ਪਰਿਞ੍ਞਾਪਟਿਵੇਧੇਨ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤਿ, ਸਮੁਦਯੰ ਪਹਾਨਪਟਿਵੇਧੇਨ, ਨਿਰੋਧੰ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਪਟਿਵੇਧੇਨ, ਮਗ੍ਗੰ ਭਾਵਨਾਪਟਿਵੇਧੇਨ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤਿ। ਦੁਕ੍ਖੰ ਪਰਿਞ੍ਞਾਭਿਸਮਯੇਨ... ਪੇ॰... ਮਗ੍ਗੰ ਭਾਵਨਾਭਿਸਮਯੇਨ ਅਭਿਸਮੇਤਿ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਦ੍ਵੀਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਸਵਨਧਾਰਣਸਮ੍ਮਸਨਪਟਿਵੇਧੋ ਹੋਤਿ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਨ ਸਵਨਪਟਿਵੇਧੋਯੇਵ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਤੀਸੁ ਕਿਚ੍ਚਤੋ ਪਟਿਵੇਧੋ ਹੋਤਿ, ਨਿਰੋਧੇ ਆਰਮ੍ਮਣਪਟਿਵੇਧੋ। ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਪਨ ਪਤ੍ਤਸਚ੍ਚਸ੍ਸ ਹੋਤਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਇਧ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਇਮਸ੍ਸ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਰਿਗ੍ਗਹਤੋ ''ਦੁਕ੍ਖੰ ਪਰਿਜਾਨਾਮਿ, ਸਮੁਦਯੰ ਪਜਹਾਮਿ, ਨਿਰੋਧੰ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਮਿ, ਮਗ੍ਗੰ ਭਾਵੇਮੀ''ਤਿ ਆਭੋਗਸਮਨ੍ਨਾਹਾਰਮਨਸਿਕਾਰਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਰਿਗ੍ਗਹਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹੋਤਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨ ਦੁਕ੍ਖੰ ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਮੇਵ...ਪੇ॰... ਮਗ੍ਗੋ ਭਾਵਿਤੋਵ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਦੁਦ੍ਦਸਤ੍ਤਾ ਗਮ੍ਭੀਰਾਨਿ, ਦ੍ਵੇ ਗਮ੍ਭੀਰਤ੍ਤਾ ਦੁਦ੍ਦਸਾਨਿ। ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਞ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪਾਕਟੰ, ਖਾਣੁਕਣ੍ਟਕਪਹਾਰਾਦੀਸੁ ''ਅਹੋ ਦੁਕ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬਤਮ੍ਪਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਮੁਦਯਮ੍ਪਿ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮਤਾਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮਤਾਦਿਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪਾਕਟੰ। ਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧਤੋ ਪਨ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਗਮ੍ਭੀਰੰ। ਇਤਿ ਤਾਨਿ ਦੁਦ੍ਦਸਤ੍ਤਾ ਗਮ੍ਭੀਰਾਨਿ। ਇਤਰੇਸੰ ਪਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਪਯੋਗੋ ਭਵਗ੍ਗਗਹਣਤ੍ਥੰ ਹਤ੍ਥਪ੍ਪਸਾਰਣੰ ਵਿਯ ਅਵੀਚਿਫੁਸਨਤ੍ਥੰ ਪਾਦਪ੍ਪਸਾਰਣੰ ਵਿਯ ਸਤਧਾ ਭਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾਲਸ੍ਸ ਕੋਟਿਯਾ ਕੋਟਿਪਾਦਨੰ ਵਿਯ ਚ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਤਾਨਿ ਗਮ੍ਭੀਰਤ੍ਤਾ ਦੁਦ੍ਦਸਾਨਿ। ਏਵੰ ਦੁਦ੍ਦਸਤ੍ਤਾ ਗਮ੍ਭੀਰੇਸੁ ਗਮ੍ਭੀਰਤ੍ਤਾ ਚ ਦੁਦ੍ਦਸੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਉਗ੍ਗਹਾਦਿਵਸੇਨ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਞਾਣੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਦੰ **ਦੁਕ੍ਖੇ ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪਟਿਵੇਧਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਏਕਮੇਵ ਤੰ ਞਾਣੰ ਹੋਤਿ।

ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾਦਯੋ ਕਾਮਬ੍ਯਾਪਾਦਵਿਹਿੰਸਾਵਿਰਮਣਸਞ੍ਞਾਨੰ ਨਾਨਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਨਾਨਾ, ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਇਮੇਸੁ ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਸਙ੍ਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਪਦਪਚ੍ਛੇਦਤੋ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਸਾਧਨਵਸੇਨ ਮਗ੍ਗਙ੍ਗੰ ਪੂਰਯਮਾਨੋ ਏਕੋਵ ਕੁਸਲਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਯੰ **ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ** ਨਾਮ।

ਮੁਸਾਵਾਦਾਵੇਰਮਣਿਆਦਯੋਪਿ ਮੁਸਾਵਾਦਾਦੀਹਿ ਵਿਰਮਣਸਞ੍ਞਾਨੰ ਨਾਨਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਨਾਨਾ, ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਅਕੁਸਲਦੁਸ੍ਸੀਲ੍ਯਚੇਤਨਾਯ ਪਦਪਚ੍ਛੇਦਤੋ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਸਾਧਨਵਸੇਨ ਮਗ੍ਗਙ੍ਗੰ ਪੂਰਯਮਾਨਾ ਏਕਾਵ ਕੁਸਲਵੇਰਮਣੀ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਯੰ **ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾ** ਨਾਮ ।

ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਵੇਰਮਣਿਆਦਯੋਪਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦੀਹਿ ਵਿਰਮਣਸਞ੍ਞਾਨੰ ਨਾਨਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਨਾਨਾ, ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਇਮੇਸੁ ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਅਕੁਸਲਦੁਸ੍ਸੀਲ੍ਯਚੇਤਨਾਯ ਅਕਿਰਿਯਤੋ ਪਦਪਚ੍ਛੇਦਤੋ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਸਾਧਨਵਸੇਨ ਮਗ੍ਗਙ੍ਗੰ ਪੂਰਯਮਾਨਾ ਏਕਾਵ ਕੁਸਲਵੇਰਮਣੀ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਯੰ **ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ** ਨਾਮ।

ਮਿਚ੍ਛਾਆਜੀਵਨ੍ਤਿ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਾਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਵਤ੍ਤਿਤੰ ਕਾਯਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤੰ। **ਪਹਾਯਾ**ਤਿ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ। **ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵੇਨਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਪਸਤ੍ਥੇਨ ਆਜੀਵੇਨ। **ਜੀਵਿਤੰ ਕਪ੍ਪੇਤੀ**ਤਿ ਜੀਵਿਤਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵੋਪਿ

ਕੁਹਨਾਦੀਹਿ ਵਿਰਮਣਸਞ੍ਞਾਨਂ ਨਾਨਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਨਾਨਾ, ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਇਮੇਸੁਯੇਵ ਸਤ੍ਤਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਦੁਸ੍ਸੀਲ੍ਯਚੇਤਨਾਯ ਪਦਪਚ੍ਛੇਦਤੋ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਸਾਧਨਵਸੇਨ ਮਗ੍ਗਙ੍ਗਂ ਪੂਰਯਮਾਨਾ ਏਕਾਵ ਕੁਸਲਵੇਰਮਣੀ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਯਂ **ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵੋ** ਨਾਮ।

ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਨ੍ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਭਵੇ ਤਥਾਰੂਪੇ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ। ਪਰਸ੍ਸ ਪਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਹੋ ਵਤ ਮੇ ਏਵਰੂਪਾ ਪਾਪਕਾ ਅਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਪਾਪਕਾਨਂ ਅਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਾਯ। **ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਤੀ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਕਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਾਧਕਂ ਵੀਰਿਯਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਤਿ। **ਵਾਯਮਤੀ**ਤਿ ਵਾਯਾਮਂ ਕਰੋਤਿ। **ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਤੀ**ਤਿ ਵੀਰਿਯਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ। **ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ਵੀਰਿਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਗ੍ਗਹਿਤਂ ਕਰੋਤਿ। **ਪਦਹਤੀ**ਤਿ ਕਾਮਂ ਤਚੋ ਚ ਨ੍ਹਾਰੁ ਚ ਅਟ੍ਠਿ ਚ ਅਵਸਿਸ੍ਸਤੂਤਿ ਪਦਹਨਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ।

ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਨ੍ਤਿ ਸਮੁਦਾਚਾਰਵਸੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਾਨਂ। ਇਦਾਨਿ ਤਾਦਿਸੇ ਨ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਤੇਸਂ ਪਹਾਨਾਯ ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਤਿ। **ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਕੁਸਲਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਲਦ੍ਧਾਨਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨਂ। **ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂਯੇਵ ਪਟਿਲਦ੍ਧਾਨਂ। **ਠਿਤਿਯਾ**ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਪਬਨ੍ਧਵਸੇਨ ਠਿਤਤ੍ਥਂ। **ਅਸਮ੍ਮੋਸਾਯਾ**ਤਿ ਅਵਿਨਾਸਨਤ੍ਥਂ। **ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯਾ**ਤਿ ਉਪਰਿਭਾਵਾਯ। **ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਪੁਲਭਾਵਾਯ। **ਭਾਵਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ**ਤਿ ਭਾਵਨਾਯ ਪਰਿਪੂਰਣਤ੍ਥਂ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਅਕੁਸਲਾਨਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਨਾਦਿਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਨਾਨਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਨਾਨਾ, ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਇਮੇਸੁਯੇਵ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਕਿਚ੍ਚਸਾਧਨਵਸੇਨ ਮਗ੍ਗਙ੍ਗਂ ਪੂਰਯਮਾਨਂ ਏਕਮੇਵ ਕੁਸਲਵੀਰਿਯਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਯਂ **ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ** ਨਾਮ।

ਸਮ੍ਮਾਸਤਿਪਿ ਕਾਯਾਦਿਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਨਾਨਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਨਾਨਾ, ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਕਿਚ੍ਚਸਾਧਨਵਸੇਨ ਮਗ੍ਗਙ੍ਗਂ ਪੂਰਯਮਾਨਾ ਏਕਾਵ ਸਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਯਂ **ਸਮ੍ਮਾਸਤਿ** ਨਾਮ।

ਝਾਨਾਨਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇਪਿ ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇਪਿ ਨਾਨਾ, ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਨਾਨਾ, ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਨਾਨਾਮਗ੍ਗਵਸੇਨ। ਏਕਸ੍ਸ ਹਿ ਪਠਮਮਗ੍ਗੋ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਦੁਤਿਯਮਗ੍ਗਾਦਯੋਪਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਿਕਾ ਵਾ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਝਾਨਿਕਾ ਵਾ। ਏਕਸ੍ਸਪਿ ਪਠਮਮਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਝਾਨਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਦੁਤਿਯਾਦਯੋਪਿ ਦੁਤਿਯਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਜ੍ਝਾਨਿਕਾ ਵਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਿਕਾ ਵਾ। ਏਵਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਮਗ੍ਗਾ ਝਾਨਵਸੇਨ ਸਦਿਸਾ ਵਾ ਅਸਦਿਸਾ ਵਾ ਏਕਚ੍ਚਸਦਿਸਾ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਪਨਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸੋ ਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਨਿਯਮੇਨ ਹੋਤਿ।

ਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਨਿਯਮੇਨ ਤਾਵ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਲਾਭਿਨੋ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਮਗ੍ਗੋ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਮਗ੍ਗਙ੍ਗਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਮਗ੍ਗਙ੍ਗਾਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਿਕੋ। ਮਗ੍ਗਙ੍ਗਾਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤ , ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨਿ ਛ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਂ।

ਆਰੁਪ੍ਪੇ ਚਤੁਕ੍ਕਪਞ੍ਚਕਜ੍ਝਾਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਂ, ਨੋ ਲੋਕਿਯਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਏਤ੍ਥ ਕਥਨ੍ਤਿ? ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਸੁ ਯਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਰੂਪਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਸੋ ਆਰੁਪ੍ਪੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤਂ ਝਾਨਿਕਾਵਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਮੇਵ ਨਿਯਮੇਤਿ।

ਕੇਚਿ ਪਨ ਥੇਰਾ ''ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਆਰਮ੍ਮਣਭੂਤਾ ਖਨ੍ਧਾ ਨਿਯਮੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਕੇਚਿ ''ਪੁਗ੍ਗਲਜ੍ਝਾਸਯੋ ਨਿਯਮੇਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਕੇਚਿ ''ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨਿਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਨਿਯਮੇਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਵਾਦਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨਿਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧਿਕਾਰੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧੀਤਿ ਅਯਂ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਲੋਕਿਯੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ, ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ, ਕਾਲੇਨ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਸਮੁਦਯਵਯਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਸਚ੍ਚਾਨਂ ਯਥਾਸਮ੍ਭਾਵਤੋ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਨਿਵਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਤੋ ਪਰਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਇਧ ਚਤੁਸਚ੍ਚਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਸਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਯੋਜਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਚਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਮੁਖਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਸੇਸਂ ਤਾਦਿਸਮੇਵਾਤਿ।

ਚਤੁਸਚ੍ਚਪਬ੍ਬਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੪੦੪. ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਆਨਾਪਾਨਪਬ੍ਬਂ ਚਤੁਇਰਿਯਾਪਥਪਬ੍ਬਂ ਚਤੁਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਪਬ੍ਬਂ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰਂ ਚਤੁਧਾਤੁਵਵਤ੍ਥਾਨਂ ਨਵਸਿਵਥਿਕਾ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਨੀਵਰਣਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਖਨ੍ਧਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਆਯਤਨਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਸਚ੍ਚਪਰਿਗ੍ਗਹੋਤਿ ਏਕਵੀਸਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨਿ। ਤੇਸੁ ਆਨਾਪਾਨਂ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰਂ ਨਵਸਿਵਥਿਕਾਤਿ ਏਕਾਦਸ ਅਪ੍ਪਨਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਦੀਘਭਾਣਕਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ''ਨਵਸਿਵਥਿਕਾ ਆਦੀਨਵਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਮਤੇਨ ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਅਪ੍ਪਨਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨਿ, ਸੇਸਾਨਿ ਉਪਚਾਰਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨਿ। ਕਿਂ ਪਨੇਤੇਸੁ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਅਭਿਨਿਵੇਸੋ ਜਾਯਤੀਤਿ? ਨ ਜਾਯਤਿ। ਇਰਿਯਾਪਥਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਨੀਵਰਣਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਸੁ ਹਿ ਅਭਿਨਿਵੇਸੋ ਨ ਜਾਯਤਿ, ਸੇਸੇਸੁ ਜਾਯਤੀਤਿ। **ਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਨਾਹ ''ਏਤੇਸੁਪਿ ਅਭਿਨਿਵੇਸੋ ਜਾਯਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ 'ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਰਿਯਾਪਥਾ ਉਦਾਹੁ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਚਤੁਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਉਦਾਹੁ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਪਞ੍ਚਨੀਵਰਣਾ ਉਦਾਹੁ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਸਤ੍ਤਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਉਦਾਹੁ ਨਤ੍ਥੀ'ਤਿ ਏਵਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਭਿਨਿਵੇਸੋ ਜਾਯਤੀ''ਤਿ।

ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇਤਿ ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਵਾ ਉਪਾਸਕੋ ਵਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਵਾ। **ਏਵਂ ਭਾਵੇਯ੍ਯਾ**ਤਿਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਭਾਵਨਾਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਭਾਵੇਯ੍ਯ। **ਪਾਟਿਕਙ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਕਙ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ ਅਵਸ੍ਸਂਭਾਵੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ। **ਸਤਿ ਵਾ ਉਪਾਦਿਸੇਸੇ**ਤਿ ਉਪਾਦਾਨਸੇਸੇ ਵਾ ਸਤਿ ਅਪਰਿਕ੍ਖੀਣੇ। **ਅਨਾਗਾਮਿਤਾ**ਤਿ ਅਨਾਗਾਮਿਭਾਵੋ।

ਏਵਂ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਵਸੇਨ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਤੋ ਅਪ੍ਪਤਰੇਪਿ ਕਾਲੇ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੁ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਵੇਨੇਯ੍ਯਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞਂ ਪਨ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਪਾਤੋਵ ਅਨੁਸਿਟ੍ਠੋ ਸਾਯਂ ਵਿਸੇਸਂ ਅਧਿਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਾਯਂ ਅਨੁਸਿਟ੍ਠੋ ਪਾਤੋ ਵਿਸੇਸਂ ਅਧਿਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ''ਏਵਂ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਸਾਸਨ''ਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਏਕਵੀਸਤਿਯਾਪਿ ਠਾਨੇਸੁ ਅਰਹਤ੍ਤਨਿਕੂਟੇਨ ਦੇਸਿਤਂ ਦੇਸਨਂ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਨ੍ਤੋ ''ਏਕਾਯਨੋ ਅਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਗ੍ਗੋ...ਪੇ॰... ਇਤਿ ਯਂ ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਦਮੇਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਨ ਤਿਂਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੂਤਿ।

ਇਤਿ ਸੁਮਙ੍ਗਲਵਿਲਾਸਿਨਿਯਾ ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯਂ

ਮਹਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਪਾਯਾਸਿਰਾਜਞ੍ਞਸੁੱਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੦੬. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਪਾਯਾਸਿਰਾਜਞ੍ਞਸੁੱਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਮਪੁਬ੍ਬਪਦਵਣ੍ਣਨਾ – **ਆਯਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਪਿਯਵਚਨਮੇਤਂ। **ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। ਕੁਮਾਰਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੱਤਾ ਪਨ ਭਗਵਤਾ ''ਕਸ੍ਸਪਂ ਪਕ੍ਕੋਸਥ, ਇਦਂ ਫਲਂ ਵਾ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵੁੱਤੇ ''ਕਤਰਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸਾ''ਤਿ। ''ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਗਹਿਤਨਾਮੱਤਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵੁਡ੍ਢਕਾਲੇਪਿ ''ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੋ'' ਤ੍ਵੇਵ ਵੁੱਚਤਿ। ਅਪਿਚ ਰਞ੍ਞੋ ਪੋਸਾਵਨਿਕਪੁੱਤੱਤਾਪਿ ਤਂ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੋਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਿਂਸੁ।

ਅਯਂ ਪਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਯੋਗਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਆਵਿਭਾਵਕਥਾ – ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁੱਤਰਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੇ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁੱਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਚਿੱਤਕਥਿਂ ਏਕਂ ਅੱਤਨੋ ਸਾਵਕਂ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਸੱਤਾਹਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਭਗਵਾ ਅਨਾਗਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁੱਧਸ੍ਸ ਅਯਂ ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਚਿੱਤਕਥੀ ਸਾਵਕੋ ਭਵਾਮੀ''ਤਿ ਪੱਤਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬੱਤੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਾਸਨੇ ਓਸਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸਙ੍ਘੱਤੇਰੋ ਤਤਿਯਦਿਵਸੇ ਅਰਹੱਤਂ ਪੱਤੋ, ਅਨੁਥੇਰੋ ਚਤੁੱਤਦਿਵਸੇ ਅਨਾਗਾਮੀ ਅਹੋਸਿ, ਇਤਰੇ ਤਯੋ ਵਿਸੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬੱਤੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬੱਤਾ।

ਤੇਸਂ ਏਕਂ ਬੁੱਧਨ੍ਤਰਂ ਦੇਵੇਸੁ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਸਮ੍ਪੱਤਿਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤਾਨਂ ਏਕੋ ਤਕ੍ਕਸਿਲਾਯਂ ਰਾਜਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬੱਤਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕੁਸਾਤਿ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉੱਦਿਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹਂ ਉੱਦਿਸ੍ਸ ਆਗੱਛਨ੍ਤੋ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸਾਲਾਯਂ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਂ ਪੱਤੋ। ਏਕੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਮੁੱਦਪੱਟਨੇ ਕੁਲਘਰੇ ਨਿਬ੍ਬੱਤਿਤ੍ਵਾ ਨਾਵਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਭਿਨ੍ਨਨਾਵੋ ਦਾਰੁਚੀਰਾਨਿ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਲਾਭਸਮ੍ਪੱਤਿਂ ਪੱਤੋ ''ਅਹਂ ਅਰਹਾ''ਤਿ ਚਿੱਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ''ਨ ਤ੍ਵਂ ਅਰਹਾ, ਗੱਛ, ਸੱਤਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁੱਛਾ''ਤਿ ਅੱਤਕਾਮਾਯ ਦੇਵਤਾਯ ਚੋਦਿਤੋ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਅਰਹੱਤਫਲਂ ਪੱਤੋ।

ਏਕੋ ਰਾਜਗਹੇ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਕੁਲਦਾਰਿਕਾਯ ਕੁੱਛਿਮ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਸਾ ਚ ਪਠਮਂ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਲਭਮਾਨਾ ਕੁਲਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭਂ ਗਣ੍ਹਿ । ਗਬ੍ਭਸਣ੍ਠਿਤਮ੍ਪਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤਿ ਸਾਮਿਕਂ ਆਰਾਧੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸੁ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਗਬ੍ਭਨਿਮਿੱਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਦੇਵਦੱਤਂ ਪੁੱਛਿਂਸੁ। ਸੋ ''ਅਸ੍ਸਮਣੀ''ਤਿ ਆਹ। ਦਸਬਲਂ ਪੁੱਛਿਂਸੁ। ਸੱਤਾ ਉਪਾਲਿੱਤੇਰਂ ਸਮ੍ਪਟਿੱਛਾਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਸਾਵੱਤਿਨਗਰਵਾਸੀਨਿ ਕੁਲਾਨਿ ਵਿਸਾਖਞ੍ਚ ਉਪਾਸਿਕਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੋਧੇਨ੍ਤੋ ''ਪੁਰੇ ਲੱਧੋ ਗਬ੍ਭੋ, ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਅਰੋਗਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੱਤਾ ''ਸੁਵਿਨਿੱਛਿਤਂ ਅਧਿਕਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਾਧੁਕਾਰਮਦਾਸਿ। ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਸੁਵਣ੍ਣਬਿਮ੍ਬਸਦਿਸਂ ਪੁੱਤਂ ਵਿਜਾਯਿ। ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਪੋਸਾਪੇਸਿ। ''ਕਸ੍ਸਪੋ''ਤਿ ਚਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਸੱਤੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਇਤਿ ਨਂ ਰਞ੍ਞੋ ਪੋਸਾਵਨਿਕਪੁੱਤੱਤਾਪਿ ''ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਿਂਸੂਤਿ। ਤਂ ਏਕਦਿਵਸਂ ਅਨ੍ਧਵਨੇ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਂ ਅੱਤਕਾਮਾ ਦੇਵਤਾ ਪਞ੍ਹੇ ਉੱਗਣ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਪਞ੍ਹੇ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪੁੱਛਾ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁੱਛਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਵਸਾਨੇ ਅਰਹੱਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਭਗਵਾਪਿ ਤਂ ਚਿੱਤਕਥਿਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅੱਗੱਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ।

ਸੇਤਬ੍ਯਾਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਗਰਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। **ਉੱਤਰੇਨ ਸੇਤਬ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਤਬ੍ਯਤੋ ਉੱਤਰਦਿਸਾਯ। **ਰਾਜਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਅਨਭਿਸਿੱਤਕਰਾਜਾ। **ਦਿਟ੍ਠਿਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯੇਵ। ਯਥਾ ਗੂਥਗਤਂ ਮੁੱਤਗਤਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤੇ ਨ ਗੂਥਾਦਿਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਅੱਥਿ, ਏਵਂ ਦਿਟ੍ਠਿਯੇਵ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ। **ਇਤਿਪਿ ਨੱਥੀ**ਤਿ ਤਂ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਅਪਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮ੍ਪਿ ਨੱਥੀਤਿ ਵਦਤਿ। **ਪੁਰਾ...ਪੇ॰... ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਯਾਵ ਨ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤਿ।

ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਉਪਮਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੧. ਇਮੇ ਭੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਥੇਰੇਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ ''ਅਯਂ ਸਮਣੋ ਪਠਮਂ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯੇ ਉਪਮਂ ਆਹਰਿ, ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਸਦਿਸੋ ਭੵਿਸ੍ਸਤਿ ਪਵ੍ਵਾਯ, ਅਨਭਿਭੵਨੀਯੋ ਅਵ੍ਵੇਨ, ਸਚੇ ਪਨਾਹਂ 'ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ'ਤਿ ਭਣਿਸ੍ਸਾਮਿ, 'ਕਿਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਏਤੇ, ਕਿਤ੍ਤਕਪਮਾਣਾ, ਕਿਤ੍ਤਕਂ ਉਚ੍ਚਾ'ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਲਿੵੇਠੇਸ੍ਸਤਿ। ਅਹਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਨਿਬ੍ਬੇਠੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, 'ਪਰਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ' ਇਚ੍ਚੇੵਸ੍ਸ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏੵਮਾਹ।

ਭਗੵਾ ਪਨ ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇੵ **ਸੁਧਾਭੋਜਨੀਯਜਾਤਕਂ** ਕਥੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਚਨ੍ਦੋ ਚਨ੍ਦੋ ਦੇੵਪੁਤ੍ਤੋ, ਸੂਰਿਯੋ ਸੂਰਿਯੋ ਦੇੵਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਆਗਤਂ। ਭਗੵਤਾ ਚ ਕਥਿਤਂ ਜਾਤਕਂ ੵਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ੵਾ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਪਤ੍ਥਟਂ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਸੋ ''ਏਤ੍ਥ ਨਿੵਾਸਿਨੋ ਦੇੵਪੁਤ੍ਤਾ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ੵਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ੵਾ **ਦੇੵਾ ਤੇ ਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਹ।

੪੧੨. ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਰਾਜਵ੍ਵ, ਪਰਿਯਾਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਆਬਾਧਿਕਾ**ਤਿ ੵਿਸਭਾਗੵੇਦਨਾਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਆਬਾਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਦੁਕ੍ਖਿਤਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਤ੍ਤਾ। **ਬਾਲ੍ਹਗਿਲਾਨਾ**ਤਿ ਅਧਿਮਤ੍ਤਗਿਲਾਨਾ। **ਸਦ੍ਧਾਯਿਕਾ**ਤਿ ਅਹਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਸਦ੍ਦਹਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਯ੍ਹਂ ਸਦ੍ਧਾਯਿਕਾ ਸਦ੍ਧਾਯਿਤਬ੍ਬੵਚਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਚ੍ਚਯਿਕਾ**ਤਿ ਅਹਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਤ੍ਤਿਯਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਯ੍ਹਂ ਪਚ੍ਚਯਿਕਾ ਪਤ੍ਤਿਯਾਯਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਚੋਰਾਦਿਉਪਮਾੵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੩. ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ੵਾਤਿ ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਪਟਿਸਾਮਿਤਭਣ੍ਡਕਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ੵਾ, ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤ੍ੵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ੵਿਪ੍ਪਲਪਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ''ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ, ਧੀਤਾ ਮੇ, ਧਨਂ ਮੇ''ਤਿ ੵਿੵਿਧਂ ਪਲਪਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਨਿਰਯਪਾਲੇਸੂ**ਤਿ ਨਿਰਯੇ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਿਕਸਤ੍ਤੇਸੁ। ਯੇ ਪਨ ''ਕਮ੍ਮਮੇੵ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਂ ਕਰੋਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਨਿਰਯਪਾਲਾ''ਤਿ ੵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇ ''ਤਮੇਨਂ, ਭਿਕ੍ਖੵੇ, ਨਿਰਯਪਾਲਾ''ਤਿ ਦੇੵਦੂਤਸੁਤ੍ਤਂ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਰਾਜਕੁਲੇਸੁ ਕਾਰਣਿਕਮਨੁਸ੍ਸਾ ੵਿਯ ਹਿ ਨਿਰਯੇ ਨਿਰਯਪਾਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

੪੧੫. ੵੇਲ੍ਹੁਪੇਸਿਕਾਹੀਤਿ ੵੇਲ੍ਹੁੵਿਲੀੵੇਹਿ। **ਸੁਨਿਮ੍ਮਜ੍ਜਥਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਨਿਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਏੵਂ ਨਿਮ੍ਮਜ੍ਜਥ, ਅਪਨੇਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਸੁਚੀਤਿ ਅਮਨਾਪੋ। **ਅਸੁਚਿਸਙ੍ਖਾਤੋ**ਤਿ ਅਸੁਚਿਕੋਟ੍ਠਾਸਭੂਤੋ ਅਸੁਚੀਤਿ ਞਾਤੋ ੵਾ। **ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੋ**ਤਿ ਕੁਣਪਗਨ੍ਧੋ। **ਜੇਗੁਚ੍ਛੋ**ਤਿ ਜਿਗੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤੋ। **ਪਟਿਕੂਲੋ**ਤਿ ਦਸ੍ਸਨੇਨੇੵ ਪਟਿਘਾੵਹੋ। **ਉਬ੍ਬਾਧਤੀ**ਤਿ ਦਿੵਸਸ੍ਸ ਦ੍ੵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਨ੍ਹਤ੍ੵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ੵਤ੍ਥਾਨਿ ਪਰਿੵਤ੍ਤੇਤ੍ੵਾ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾਨਂ ਚਕ੍ਕੵਤ੍ਤਿਆਦੀਨਮ੍ਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਗਨ੍ਧੋ ਯੋਜਨਸਤੇ ਠਿਤਾਨਂ ਦੇੵਤਾਨਂ ਕਣ੍ਠੇ ਆਸਤ੍ਤਕੁਣਪਂ ੵਿਯ ਬਾਧਤਿ।

੪੧੬. ਪੁਨ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਪਞ੍ਚਸੀਲਾਨਿ ਸਮਾਦਾਯੵਤ੍ਤਨ੍ਤਾਨਂ ੵਸੇਨ ੵਦਤਿ। **ਤਾੵਤਿਂਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਦੂਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਤਾੵ ਮਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ, ਇਮੇ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਏਨ੍ਤੀਤਿ ੵਦਤਿ।

੪੧੮. ਜਚ੍ਚਨ੍ਧੂਪਮੋ ਮਵ੍ਵੇ ਪਟਿਭਾਸੀਤਿ ਜਚ੍ਚਨ੍ਧੋ ੵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ। **ਅਰਵ੍ਵੵਨਪਤ੍ਥਾਨੀ**ਤਿ ਅਰਵ੍ਵਕਙ੍ਗਯੁਤ੍ਤਤਾਯ ਅਰਵ੍ਵਾਨਿ, ਮਹਾੵਨਸਣ੍ਡਤਾਯ ੵਨਪਤ੍ਥਾਨਿ। **ਪਨ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਦੂਰਾਨਿ।

੪੧੯. ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮੋਤਿ ਤੇਨੇੵ ਸੀਲੇਨ ਸੁਨ੍ਦਰਧਮ੍ਮੋ। **ਦੁਕ੍ਖਪਟਿਕੂਲੇ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੇ। **ਸੇਯ੍ਯੋ ਭੵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਪਰਲੋਕੇ ਸੁਗਤਿਸੁਖਂ ਭੵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੪੨੦. ਉਪਵਿਜਞ੍ਞਾਤਿ ਉਪਗਤਵਿਜਾਯਨਕਾਲਾ, ਪਰਿਪਕ੍ਕਗਬ੍ਭਾ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਵਿਜਾਯਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਓਪਭੋਗ੍ਗਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਪਾਦਪਰਿਚਾਰਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਅਨਯਬਜਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ। ਅਯੋਤਿ ਸੁਖਂ, ਨ ਅਯੋ ਅਨਯੋ, ਦੁਕ੍ਖਂ। ਤਦੇਤਂ ਸਬ੍ਬਸੋ ਸੁਖਂ ਬਜਸਤਿ ਵਿਕ੍ਖਿਪਤੀਤਿ ਬਜਸਨਂ। ਇਤਿ ਅਨਯੋਵ ਬਜਸਨਂ **ਅਨਯਬਜਸਨਂ,** ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਯੋਨਿਸੋ**ਤਿ ਅਨੁਪਾਯੇਨ। **ਅਪਕ੍ਕਂ ਨ ਪਰਿਪਾਚੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਪਰਿਣਤਂ ਅਖੀਣਂ ਆਯੁਂ ਅਨ੍ਤਰਾਵ ਨ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ। **ਪਰਿਪਾਕਂ ਆਗਮੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਆਯੁਪਰਿਪਾਕਕਾਲਂ ਆਗਮੇਨ੍ਤਿ। ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਨਾਪੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ –

‘‘ਨਾਭਿਨਨ੍ਦਾਮਿ ਮਰਣਂ, ਨਾਭਿਨਨ੍ਦਾਮਿ ਜੀਵਿਤਂ।
ਕਾਲਞ੍ਚ ਪਟਿਕਙ੍ਖਾਮਿ, ਨਿਬ੍ਬਿਸਂ ਭਤਕੋ ਯਥਾਤਿ॥ (ਥੇਰਗਾ॰ ੧੦੦੧)

੪੨੧. ਉਬ੍ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਤਿ ਮਤ੍ਤਿਕਾਲੇਪਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ।

੪੨੨. ਰਾਮਣੇਯਜਕਨ੍ਤਿ ਰਮਣੀਯਭਾਵਂ। **ਵੇਲਾਸਿਕਾ**ਤਿ ਖਿਡ੍ਡਾਪਰਾਧਿਕਾ। **ਕੋਮਾਰਿਕਾ**ਤਿ ਤਰੁਣਦਾਰਿਕਾ। **ਤੁਯ੍ਹਂ ਜੀਵ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਪਿਨਦਸ੍ਸਨਕਾਲੇ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਂ ਵਾ ਪਵਿਸਨ੍ਤਂ ਵਾ ਜੀਵਂ ਅਪਿ ਨੁ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਇਧ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰਂ ‘‘ਜੀਵ’’ਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਹ। ਸੋ ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਜੀਵਸਞ੍ਞੀਤਿ।

੪੨੩. ਜਿਯਾਯਾਤਿ ਧਨੁਜਿਯਾਯ, ਗੀਵਂ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਤ੍ਥਿਨ੍ਨਤਰੋ**ਤਿ ਥਦ੍ਧਤਰੋ। ਇਮਿਨਾ ਕਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ? ਤੁਮ੍ਹੇ ਜੀਵਕਾਲੇ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਚਵਨਕਾਲੇ ਪਨ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਮਤ੍ਤਮੇਵ ਅਵਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਯੋ ਖਨ੍ਧਾ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਵਸਿਟ੍ਠੇਨ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਲਹੁਤਰੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਗਰੁਕਤਰੋ ਚ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਨਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ ਕੁਹਿਂ ਗਨ੍ਤਾਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੪੨੪. ਨਿਬ੍ਬੁਤਨ੍ਤਿ ਵੂਪਸਨ੍ਤਤੇਜਂ।

੪੨੫. ਅਨੁਪਹਚ੍ਚਾਤਿ ਅਵਿਨਾਸੇਤ੍ਵਾ। **ਆਮਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਦ੍ਧਮਤੋ ਮਰਿਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ। **ਓਧੁਨਾਥਾ**ਤਿ ਓਰਤੋ ਕਰੋਥ। **ਸਨ੍ਧੁਨਾਥਾ**ਤਿ ਪਰਤੋ ਕਰੋਥ। **ਨਿਦ੍ਧੁਨਾਥਾ**ਤਿ ਅਪਰਾਪਰਂ ਕਰੋਥ। **ਤਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਨ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਤਂ ਰੂਪਾਯਤਨਂ ਨ ਵਿਭਾਵੇਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

੪੨੬. ਸਙ੍ਖਧਮੋਤਿ ਸਙ੍ਖਧਮਕੋ। **ਉਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਧਮਿਤ੍ਵਾ।

੪੨੮. ਅਗ੍ਗਿਕੋਤਿ ਅਗ੍ਗਿਪਰਿਚਾਰਕੋ। **ਆਪਾਦੇਯਜ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਯਜਂ, ਆਯੁਂ ਵਾ ਪਾਪੁਣਾਪੇਯਜਂ। **ਪੋਸੇਯਜ**ਨ੍ਤਿ ਭੋਜਨਾਦੀਹਿ ਭਰੇਯਜਂ। **ਵਡ੍ਢੇਯਜ**ਨ੍ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਂ ਗਮੇਯਜਂ। **ਅਰਣੀਸਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਣੀਯੁਗਲਂ।

੪੨੯. ਤਿਰੋਰਾਜਾਨੋਪੀਤਿ ਤਿਰੋਰਟ੍ਠੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਜਨਪਦੇ ਰਾਜਾਨੋ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। **ਅਬਜਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਵਿਸਦੋ ਅਛੇਕੋ। **ਕੋਪੇਨਪੀ**ਤਿ ਯੇ ਮਂ ਏਵਂ ਵਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕੇਨ ਕੋਪੇਨਪਿ ਏਤਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ ਪਰਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। **ਮਕ੍ਖੇਨਾ**ਤਿ ਤਥਾ ਵੁਤ੍ਤਯੁਤ੍ਤਕਾਰਣਮਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣੇਨ ਮਕ੍ਖੇਨਾਪਿ। **ਪਲਾਸੇਨਾ**ਤਿ ਤਥਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੁਗਗ੍ਗਾਹਲਕ੍ਖਣੇਨ ਪਲਾਸੇਨਾਪਿ।

੪੩੦. ਹਰਿਤਕਪਣ੍ਣਨ੍ਤਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਹਰਿਤਕਂ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਅਲ੍ਲਤਿਣਪਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਨ੍ਨਦ੍ਧਕਲਾਪ**ਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਨਦ੍ਧਧਨੁਕਲਾਪਂ। **ਆਸਿਤ੍ਤੋਦਕਾਨਿ ਵਟ੍ਟਮਾਨੀ**ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸਲਿਲਾ ਮਗ੍ਗਾ ਚ ਕਨ੍ਦਰਾ ਚ। **ਯੋਗ੍ਗਾਨੀ**ਤਿ ਬਲਿਬਦ੍ਦੇ।

ਬਹੁਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੁਰੋਤਿ **ਬਹੁਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ** ਚਿਰਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਥਾਭਤੇਨ ਭਣ੍ਡੇਨਾ**ਤਿ ਯਂ ਵੋ ਤਿਣਕਟ੍ਠੋਦਕਭਣ੍ਡਕਂ ਆਰੋਪਿਤਂ, ਤੇਨ ਯਥਾਭਤੇਨ ਯਥਾਰੋਪਿਤੇਨ, ਯਥਾਗਹਿਤੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਪ੍ਪਸਾਰਾਨੀਤਿ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਾਨਿ। **ਪਣਿਯਾਨੀ**ਤਿ ਭਣ੍ਡਾਨਿ।

ਗੂਥਭਾਰਿਕਾਦਿਉਪਮਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩੨. ਮਮ ਚ ਸੂਕਰਭਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਮਮ ਚ ਸੂਕਰਾਨਂ ਇਦਂ ਭਤ੍ਤਂ। **ਉਗ੍ਘਰਨ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਰਿ ਘਰਨ੍ਤਂ। **ਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਰਿਸ੍ਸਵਨ੍ਤਂ। **ਤੁਮ੍ਹੇ ਖ੍ਵੇਤ੍ਥ ਭਣੇ**ਤਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਖੋ ਏਤ੍ਥ ਭਣੇ। ਅਯਮੇਵ ਵਾ ਪਾਠੋ। **ਤਥਾ ਹਿ ਪਨ ਮੇ ਸੂਕਰਭਤ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਤਥਾ ਹਿ ਪਨ ਮੇ ਅਯਂ ਗੂਥੋ ਸੂਕਰਾਨਂ ਭਤ੍ਤਂ।

੪੩੪. ਆਗਤਾਗਤਂ ਕਲਿਂ ਗਿਲਤੀਤਿ ਆਗਤਾਗਤਂ ਪਰਾਜਯਗੁਲ਼ਂ ਗਿਲਤਿ। **ਪਜ੍ਜੋਹਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਪਜ੍ਜੋਹਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਬਲਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਕ੍ਖੇਹਿ ਦਿਬ੍ਬਿਸ੍ਸਾਮਾ**ਤਿ ਗੁਲ਼ੇਹਿ ਕੀਲ਼ਿਸ੍ਸਾਮ। **ਲਿਤ੍ਤਂ ਪਰਮੇਨ ਤੇਜਸਾ**ਤਿ ਪਰਮਤੇਜੇਨ ਵਿਸੇਨ ਲਿਤ੍ਤਂ।

੪੩੬. ਗਾਮਪਟ੍ਟਨ੍ਤਿ ਵੁਟ੍ਠਿਤਗਾਮਪਦੇਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ''ਗਾਮਪਦ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਅਯਮੇਵਤ੍ਥੋ। **ਸਾਣਭਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਣਵਾਕਭਾਰਂ। **ਸੁਸਨ੍ਨਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਸੁਬਦ੍ਧੋ। **ਤ੍ਵਂ ਪਜਾਨਾਹੀ**ਤਿ ਤ੍ਵਂ ਜਾਨ। ਸਚੇ ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮੋਸਿ, ਗਣ੍ਹਾਹੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਖੋਮਨ੍ਤਿ ਖੋਮਵਾਕਂ। **ਅਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਲ਼ਲੋਹਂ। **ਲੋਹ**ਨ੍ਤਿ ਤਮ੍ਬਲੋਹਂ। **ਸਜ੍ਝ**ਨ੍ਤਿ ਰਜਤਂ। **ਸੁਵਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਮਾਸਕਂ। **ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਂਸੂ**ਤਿ ਤੁਸ੍ਸਿਂਸੁ।

੪੩੭. ਅਤ੍ਤਮਨੋਤਿ ਸਕਮਨੋ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ। **ਅਭਿਰਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਅਭਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ। **ਪਞ੍ਹਾਪਟਿਭਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਹਪਟ੍ਠਾਨਾਨਿ। **ਪਚ੍ਚਨੀਕਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਨੀਕਂ ਪਟਿਵਿਰੁਦ੍ਧਂ ਵਿਯ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਅਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਂ, ਪਟਿਲੋਮਗਾਹਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੩੮. ਸਙ੍ਘਾਤਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਸਙ੍ਘਾਤਂ ਵਿਨਾਸਂ ਮਰਣਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। **ਨ ਮਹਪ੍ਫਲੋ**ਤਿ ਵਿਪਾਕਫਲੇਨ ਨ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤਿ। **ਨ ਮਹਾਨਿਸਂਸੋ**ਤਿ ਗੁਣਾਨਿਸਂਸੇਨ ਮਹਾਨਿਸਂਸੋ ਨ ਹੋਤਿ। **ਨ ਮਹਾਜੁਤਿਕੋ**ਤਿ ਆਨੁਭਾਵਜੁਤਿਯਾ ਮਹਾਜੁਤਿਕੋ ਨ ਹੋਤਿ। **ਨ ਮਹਾਵਿਪ੍ਫਾਰੋ**ਤਿ ਵਿਪਾਕਵਿਪ੍ਫਾਰਤਾਯ ਮਹਾਵਿਪ੍ਫਾਰੋ ਨ ਹੋਤਿ। **ਬੀਜਨਙ੍ਗਲ**ਨ੍ਤਿ ਬੀਜਞ੍ਚ ਨਙ੍ਗਲਞ੍ਚ। **ਦੁਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਦੁਟ੍ਠਖੇਤ੍ਤੇ ਨਿਸ੍ਸਾਰਖੇਤ੍ਤੇ। **ਦੁਬ੍ਭੂਮੇ**ਤਿ ਵਿਸਮਭੂਮਿਭਾਗੇ। **ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਠਪੇਯ੍ਯ। **ਖਣ੍ਡਾਨੀ**ਤਿ ਛਿਨ੍ਨਭਿਨ੍ਨਾਨਿ। **ਪੂਤੀਨੀ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਾਰਾਨਿ। **ਵਾਤਾਤਪਹਤਾਨੀ**ਤਿ ਵਾਤੇਨ ਚ ਆਤਪੇਨ ਚ ਹਤਾਨਿ ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਤੇਜਾਨਿ। **ਅਸਾਰਾਦਾਨੀ**ਤਿ ਤਣ੍ਡੁਲਸਾਰਾਦਾਨਰਹਿਤਾਨਿ ਪਲਾਲ਼ਾਨਿ। **ਅਸੁਖਸਯਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਯਾਨਿ ਸੁਕ੍ਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਠੇ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਸੁਖਸਯਿਤਾਨਿ ਨਾਮ। ਏਤਾਨਿ ਪਨ ਨ ਤਾਦਿਸਾਨਿ। **ਅਨੁਪ੍ਪਵੇਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਅਨੁਪਵੇਸੇਯ੍ਯ, ਨ ਸਮ੍ਮਾ ਵਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਅਨ੍ਵਦ੍ਧਮਾਸਂ ਅਨੁਦਸਾਹਂ ਅਨੁਪਞ੍ਚਾਹਂ ਨ ਵਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਪਿ ਨੁ ਤਾਨੀ**ਤਿ ਅਪਿ ਨੁ ਏਵਂ ਖੇਤ੍ਤਬੀਜਵੁਟ੍ਠਿਦੋਸੇ ਸਤਿ ਤਾਨਿ ਬੀਜਾਨਿ ਅਙ੍ਕੁਰਮੂਲਪਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਉਦ੍ਧਂ ਵੁਦ੍ਧਿਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਿਰੂਲ਼੍ਹਿਂ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਚ ਵੇਪੁਲ੍ਲਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ । **ਏਵਰੂਪੋ ਖੋ ਰਾਜਞ੍ਞ ਯਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਰਾਜਞ੍ਞ ਦਾਨਂ ਪਰੂਪਘਾਤੇਨ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਪਚ੍ਚਯਤੋਪਿ ਦਾਯਕਤੋਪਿ ਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਤੋਪਿ ਅਵਿਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਨ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਹੋਤਿ।

ਏਵਰੂਪੇ ਖੋ ਰਾਜਞ੍ਞ ਯਞ੍ਞੇਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਰਾਜਞ੍ਞਦਾਨਂ ਅਪਰੂਪਘਾਤੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯਤੋਪਿ ਅਪਰੂਪਘਾਤਿਤਾਯ ਸੀਲਵਨ੍ਤਦਾਯਕਤੋਪਿ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਆਦਿਗੁਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਤੋਪਿ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਗੁਣਾਤਿਰੇਕਂ ਨਿਰੋਧਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਂ ਲਭਤਿ, ਚੇਤਨਾ ਚ ਵਿਪੁਲਾ ਹੋਤਿ, ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਵਿਪਾਕਂ ਦੇਤੀਤਿ।

੪੩੯. ਇਮਂ ਪਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਾਯਾਸਿਰਾਜਞ੍ਞੋ ਥੇਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਅਥ ਖੋ ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਕਣਾਜਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਕੁਣ੍ਡਕਂ ਉਤ੍ਤਣ੍ਡੁਲਭਤ੍ਤਂ। **ਬਿਲਙ੍ਗਦੁਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਞ੍ਜਿਕਦੁਤਿਯਂ। **ਧੋਰਕਾਨਿ ਚ ਵਤ੍ਥਾਨੀ**ਤਿ ਥੂਲਾਨਿ ਚ ਵਤ੍ਥਾਨਿ। **ਗੁਲ਼ਵਾਲਕਾਨੀ**ਤਿ ਗੁਲ਼ਦਸਾਨਿ, ਪੁਞ੍ਜਪੁਞ੍ਜਵਸੇਨ ਠਿਤਮਹਨ੍ਤਦਸਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਵਂ ਅਨੁਦ੍ਦਿਸਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਉਪਦਿਸਤਿ। **ਪਾਦਾਪੀ**ਤਿ ਪਾਦੇਨਪਿ।

੪੪੦. **ਅਸਕ੍ਕਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਸਦ੍ਧਾਵਿਰਹਿਤਂ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਦਾਨਂ। **ਅਸਹਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਨ ਸਹਤ੍ਥੇਨ। **ਅਚਿਤ੍ਤੀਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰਵਿਰਹਿਤਂ, ਨ ਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨ ਪਣੀਤਚਿਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। **ਅਪਵਿਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਛਡ੍ਡਿਤਂ ਵਿਪ੍ਪਤਿਤਂ। **ਸੁਞ੍ਞਂ ਸੇਰੀਸਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਰੀਸਕਂ ਨਾਮ ਏਕਂ ਤੁਚ੍ਛਂ ਰਜਤਵਿਮਾਨਂ ਉਪਗਤੋ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਦ੍ਵਾਰੇ ਮਹਾਸਿਰੀਸਰੁਕ੍ਖੋ, ਤੇਨ ਤਂ ‘‘ਸੇਰੀਸਕ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੪੪੧. **ਆਯਸ੍ਮਾ ਗਵਂਪਤੀ**ਤਿ ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਨੁਸ੍ਸਕਾਲੇ ਗੋਪਾਲਦਾਰਕਾਨਂ ਜੇਟ੍ਠਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਹਤੋ ਸਿਰੀਸਸ੍ਸ ਮੂਲਂ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਵਾਲਿਕਂ ਓਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਤ੍ਥੇਰਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਲਦ੍ਧਂ ਆਹਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਤਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਰਜਤਵਿਮਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸਿਰੀਸਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਮਾਨਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਪਞ੍ਞਾਸਾਯ ਵਸ੍ਸੇਹਿ ਫਲਤਿ, ਤਤੋ ਪਞ੍ਞਾਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਗਤਾਨੀਤਿ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਸਂਵੇਗਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਪੁਬ੍ਬਾਚਿਣ੍ਣਵਸੇਨ ਪਨ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਤਦੇਵ ਵਿਮਾਨਂ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਉਤੁਸੁਖਂ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਆਯਸ੍ਮਾ ਗਵਂਪਤੀ’’ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸੋ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾਤਿ ਸੋ ਪਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਦਾਨਂ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਦਤ੍ਵਾ। **ਏਵਮਾਰੋਚੇਸੀ**ਤਿ ‘‘ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਦਾਨਂ ਦੇਥਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤਞ੍ਚ ਪਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਰੋਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨੋ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਪਾਯਾਸਿਸ੍ਸ ਪਨ ਰਾਜਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾਪਿ ਨਿਕਨ੍ਤਿਵਸੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਤਂ ਕਿਰ ਦਿਸਾਚਾਰਿਕਵਿਮਾਨਂ ਵਟ੍ਟਨਿਅਟਵਿਯਂ ਅਹੋਸਿ। ਪਾਯਾਸਿਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਚ ਏਕਦਿਵਸਂ ਵਾਣਿਜਕਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਕਥੇਸੀਤਿ।

ਇਤਿ ਸੁਮਙ੍ਗਲਵਿਲਾਸਿਨਿਯਾ ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯਂ

ਪਾਯਾਸਿਰਾਜਞ੍ਞਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚ ਮਹਾਵਗ੍ਗਸ੍ਸਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾ।

ਮਹਾਵਗ੍ਗਟ੍ਠਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।